

S Â N T A
S C R I P T U R A

A
NOULUI TESTAMENTU.

TRADUS ȚI ȘI PUBLICATĂ DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA
ȘI STRĂINĂTATE.

PESTA 1873.

S'A TIPĂRITU PRIN VICTOR HORNYÁNSKY.

INDICELE CĂRȚILORU CUPRINSE

IN

NOULU TESTAMENTU.

	Pag.
Sânta evangeliă dupre Matheiu	1.
Sânta evangeliă dupre Marcu	32.
Sânta evangeliă dupre Luca	52.
Sânta evangeliă dupre Ioanu	85.
Faptele apostoliloru.	110.
Epistola apostolului Pavelu cătră Romani	142.
Epistola apostolului Pavelu ântăia cătră Co- rintheni	156.
Epistola apostolului Pavelu a doua cătră Co- rintheni	169.
Epistola apostolului Pavelu cătră Galateni	177.
Epistola apostolului Pavelu cătră Efeseni	182.
Epistola apostolului Pavelu cătră Filippeni	186.
Epistola apostolului Pavelu cătră Colosseneni	190.
Epistola apostolului Pavelu ântăia cătră Thes- saloniceni	193.
Epistola apostolului Pavelu a doua cătră Thes- saloniceni	196.

	Pag.
Epistola apostolului Pavelu ântăia cătră Ti- motheiu	197.
Epistola apostolului Pavelu a doua cătră Timotheiu	201.
Epistola apostolului Pavelu cătră Titu	204.
Epistola apostolului Pavelu cătră File- monu	205.
Epistola apostolului Pavelu cătră Ebrei	206.
Epistola generală a lui Iacobu	216.
Epistola generală ântăia a lui Petru	219.
Epistola generală a doua a lui Petru	223.
Epistola generală ântăia a lui Ianu	225.
Epistola generală a doua a lui Ianu	229.
Epistola generală a treia a lui Ianu	229.
Epistola generală a lui Iuda	230.
Apocalipsulu sântului Ioanu Teologu	231.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

M A T H E I U.

CAP. 1.

Generațiunea și nascerea lui Iisusu Christosu.

- 1 Cartea generațiunei lui Iisusu Christosu, fiulu lui David, fiulu lui Abrahamu.
- 2 Abraamu a născutu pre Isaacu; éru Isaacu a născutu pre Iacobu; éru Iacobu a născutu pre Iuda și pre frații lui; Éru Iuda a născutu pre Faresu și pre Zara din Thamara; éru Faresu a născutu pre Esromu; éru Esromu a născutu pre Aramu; Éru Aramu a născutu pre Aminadabu; éru Aminadabu a născutu pre Naasonu; éru Naasonu a născutu pre Salmonu; Éru Salmonu a născutu pre Boozu din Rachabu; éru Boozu a născutu pre Obedu din Ruthu; éru Obedu a născutu pre Iesse; Éru Iesse a născutu pre Davidu regele;
- Éru Davidu regele a născutu pre Solomonu din *femea care a fostu* a lui Uriasu; Éru Solomonu a născutu pre Roboamu; éru Roboamu a născutu pre Abia; éru Abia a născutu pre Asa; Éru Asa a născutu pre Iosafatu; éru Iosafatu a născutu pre Ioram; éru Ioram a născutu pre Oziasu; Éru Oziasu a născutu pre Iothamu; éru Iothamu a născutu pre Achazu; éru Achazu a născutu pre Ezechia; Éru Ezechia a născutu pre Manasse; éru Manasse a născutu pre Amonu; éru Amonu a născutu pre Iosia; Éru Iosia a născutu pre Iechonia și pre frații sei, la timpul strămutărei în Babilonu.
- Éru după strămutarea în Babilonu Iechonia a născutu pre Salathielu; éru Salathielu a născutu pre Zorobabelu; Éru Zorobabelu a născutu
- 13 pre Abiudu; éru Abiudu a născutu

pre Eliakimu; éru Eliakimu a născutu pre Azoru; Éru Azoru a născutu pre 14 Sadoku; éru Sadoku a născutu pre Achimu; éru Achimu a născutu pre Eliudu; Éru Eliudu a născutu pre 15 Eliazaru; éru Eliazaru a născutu pre Matthanu; éru Matthanu a născutu pre Iacobu; Éru Iacobu a născutu 16 pre Iosefu, bărbatul Mariei, din care s'a născutu Iisusu ce se dice Christosu.

Deci toate generațiunile de la Abrahamu pêne la Davidu *sunt* patru-spredece generațiuni; și de la Davidu pêne la strămutarea în Babilonu *sunt* patru-spredece generațiuni; și de la strămutarea în Babilonu pêne la Christosu *sunt* patru-spredece generațiuni.

Éru nascerea lui Iisusu Christosu 18 așa a fostu: că fiindu logodită muma lui, Maria, cu Iosefu, mai 'nainte de a fi ei împreună, s'a aflatu avându în pânțecă din Spiritulu Sântu. Dară 19 Iosefu, bărbatul ei, fiindu dreptu, și nevrându să o vădască, a vrutu să o lase pe ascunsu.

Și cugetându elu la acesta, éccé 20 ângerulu Domnului i s'a aretatu în visu, dicându: Iosefe! fiulu lui Davidu, nu te teme de a-ți lua pre Maria, femea ta; că ce s'a conceputu într'insa este din Spiritulu Sântu.

Și ea va nasce fiu, și vei chiă- 21 ma numele lui Iisusu; căci elu va mântui pre poporul seu de păcatele lor.

Éru aceste toate s'au făcutu, ca să 22 se împlinescă ceea ce s'a ȕisu de Domnulu prin profetulu, ce ȕice: Éccé fecióra va concepe, și va nasce 23 fiu, și voru chiăma numele lui Emanuelu, ce însemnă: Cu noi Dumnezeu.

24 Și sculându-se Iosefu din somnu, a făcutu precumu i-a ordinaru ângerulu Domnului, și și-a luat pre femeia sa. Și elu nu o cunoscuse, pînă ce a născutu pre fiulu seu celu așteptu născutu; și a chematu numele lui Iisusu.

CAP. 2.

Venirea Magilor la Ierusalimu. Erodu. Iisusu Christosul în Egiptu.

1 Éru dacă s'a născutu Iisusu în Bethlehemulu Iudeei, în zilele regelui Erodu, éccé Magii de la resăritu au venit la Ierusalimu. Dicend: Unde este născutul rege al Iudeilor? că noi am vedutu stéua lui la resăritu, și am venit să ne închinămu lui.

3 Aceste auzindu regele Erodu, s'a turburatu, și totu Ierusalimulu cu d'însulu.

4 Și adunându pre toți archiereii și cărturarii poporului, a întrebatu pre ei, unde este să se nască Christosul.

5 Éru ei dis' au lui: În Bethlehemulu Iudeei; că așa s'a scrisu prin profetulu: Și tu BethleHEME, în pămîntulu Iudeei, nici de cumu nu esci mai micu între domnii lui Iuda; că din tine va eși conducătoru, care va pasce pre poporulu meu Israelu.

7 Atuncea Erodu, chemându pre Magii într'ascunsu, a cercetatu cu de a mîenuntulu de la d'însii despre timpulu, în care s'a aretatu stéua. Și tramețendu-i la Bethlehemu, a disu: Mergeți, și cercetați cu de a mîenuntulu despre pruncu; și dacă veți afla, spuneți-mi, ca și eu să mergu să mă închinu lui.

9 Éru ei ascultându pre regele, s'au dusu; și éccé stéua, pre carea o veduseră la resăritu, mergea înaintea lor, pînă ce a venit și s'a opritu asupra locului unde era prunculu. Și vedendu stéua, s'au bucuratu

10 cu bucuria mare fôrte. Și întrîndu în casă, au vedutu prunculu cu Maria, muma lui; și prosternendu-se s'au închinatu lui; și deschidendu-și tesăurele lor, au adusu lui daruri:

12 aur și tămăia și smirnă. Și luându scire prin visu, ca să nu se întorcă la Erodu, prin altă cale s'au dusu în țera lor.

Éru după se s'au dusu, éccé ângerulu Domnului s'a aretatu lui Iosefu în visu, dicendu: Scôlă-te, și ia prunculu și pre muma lui, și fugi în Egiptu, și remăi acolo pînă 'ți voi dice; căci Erodu va să caute prunculu, ca să-lu pîrdă. Deci Iosefu,

14 sculându-se, a luat prunculu și pre muma lui în nopte, și s'a dusu în Egiptu; Și a remasu acolo pînă la mórtea lui Erodu; ca să se împlinescă ceea ce s'a disu de Domnulu prin profetulu, ce dice: Din Egiptu am chematu pre fiulu meu.

Atuncea Erodu vedendu că s'a batjocorit de cătră Magi s'a mîenatu fôrte, și a tramesu să se omóre toți pruncii cari erau în Bethlehemu și în toate hotarele lui, de doi ani și mai josu, după timpulu, pre care l'a întrebatu de la Magi. Atuncea s'a împlinitu ceea ce s'a disu prin profetulu Ierimia, ce dice: Vóce în Rama s'a auzitu, plângere și tânguire și bocetu multu, Rachela plângendu pre copiii sei; și ea nu vrea să se mîngăe, pentru că nu sînt.

Éru după ce a muritu Erodu, éccé ângerulu Domnului s'a aretatu în visu lui Iosefu în Egiptu, și i-a dis: Scôlă-te, și ia prunculu și pre muma lui, și du-te în pămîntulu lui Israelu, că au muritu cei ce căutau vieța pruncului. Atuncea s'a sculatu, și a luat prunculu și pre muma lui, și a venit în pămîntulu lui Israelu. Dară auzind, că Archelau domnesce în Iudeea în loculu lui Erodu, părintele seu, s'a temutu să mîergă acolo; éru luându scire în visu s'a dusu în părțile Galileei. Și venindu a locuitu în cetatea ce se numesce Nazaretu; ca să se împlinescă ceea ce s'a disu prin profeti: Nazarinénu se va chema.

CAP. 3.

Ioanu Botezătorulu predică în pustiiu, botéză pre Iisusu Christosul în Iordanu.

În zilele acele a venit Ioanu Botezătorulu, și a predicatu în pustiiulu Iudeei, Dicendu: Pocăiți-vé; că s'a apropiatu împărăția ceriurilor. Căci acesta este celu predisu de profetulu Isaia, ce dice: Vócea celui ce strigă în pustiiu, dicend: Gătiți calea Dom-

4 nului, drepte faceți cărările lui. Éru acestu Ioanu avea îmbrăcăminte de peri de camilă, și cingătoare de curea împrejurulu cōpseloru lui; éru hrana lui era locuste și miere selbatică.

5 Atuncea eșia la d'însulu Ierusalimulu și tōtă Iudeea și tōte împrejurimile Iordanului; Și se botezau de d'însulu în Iordanu, mărturisindu-și păcatele lor. Éru vëdëndu pre mulți din Farisei și din Sadukei venind la botezulu lui, ȕise lor: Pui de viperă! cine v'a prevenitu, ca să fugiți de mânia ce va să fie? Deci faceți frupte vrednice de pocăință; Și nu gândiți niciȕiceți în voi înși-vë: Părinte avemu pre Ábraamu; că ȕicu voui, că Dumneȕeu pōte și din petrele acestee să redice fii lui Ábraamu. Securea și este pusă la rădicina pomilor; deci tot pomulu, care nu face fruptu bunu,

11 se taie, și se aruncă în focu. Eu vë botezu *numai* cu apă spre pocăință; dară celu ce vine după mine este mai puternicu decâtu mine, ale cărui încălțăminte eu nu sânt vrednicu a le purta; acesta vë va boteza cu Spiritu Sântu și *cu* focu. *Elu are* vënturătōrea sa în mânele lui, și va curăȕi aria sa, și va aduna grâulu în grânarulu seu, dară plevetele le va arde cu focu nestinsu.

13 Atunci a venitu Iisusu din Galileea la Iordanu cătră Ioanu, ca să se boteze de d'însulu; Dară Ioanu 'lu opria, ȕicënd: Eu amu trebuință a mē boteza de tine, și tu vii la mine! Și

15 răspundëdu Iisusu i-a ȕis: Lasă acumu, că așa se cade noui să împlinim tōtă dreptatea. Atuncea l'a lăsatu.

16 Și botezându-se Iisusu, îndată a eșitu din apă, și éccē i s'au deschisu ceriurile, și a vëȕutu pre Spiritulu lui Dumneȕeu pogorîndu-se ca unu porumbu, și venindu preste d'însulu.

17 Și éccē o vōce din ceriuri, ȕicëndu: Acesta este fiulu meu celu iubit, în carele amu bine-voitu.

CAP. 4.

Postulu și ispitirea lui Iisusu. Chiāmarea lui Petru, a lui Andreiu, a lui Iacobi și a lui Ioanu.

1 Atuncea Iisusu a fostu dusu de Spiritulu în pustiiu, ca să se ispitēscă de

2 diabolulu. Și după ce a postitu pa-

tru-ȕeci de ȕile și patru-ȕeci de noȕti, a flămânditu. Și s'a apropiatu de d'însulu ispititorulu și a ȕisu: De esci tu fiulu lui Dumneȕeu, ȕi ca petrele aceste să se facă pâni. Éru

4 răspundëdu *Iisusu* a ȕisu: Scrisu este: Nu numai cu pâne va trăi omulu, ci cu totu cuvëntulu ce ese din gura lui Dumneȕeu.

Atuncea l'a dusu diabolulu în Sânta Cetate, și l'a pusu pe aripa templului; Și ȕise lui: De esci tu fiulu lui Dumneȕeu, aruncă-te josu; că scrisu este: Ângeriloru sei va ordina despre tine, și te voru purta pe mâni, ca nu cumva să lovesci de pētră peciorulu teu. ȕis'a Iisusu lui: Scrisu

7 este éráși: Să nu ispitesci pre Domnulu Dumneȕeulu teu.

Apoi l'a dusu diabolulu într'unu munte înaltu fōrte și i-a aretatu tōte împērăȕiele lumei și gloria lor; Și

9 i-a ȕis: Aceste tōte ȕi le voiu da, de te vei prosterne și te vei închina mie. Atunci i-a ȕisu Iisusu: Lipse-

10 sce, Satano! că scrisu este: Domnulu Dumneȕeulu teu să te închini, și lui singuru să servești.

Atuncea l'a lăsatu diabolulu; și

11 éccē ângeri s'au apropiatu, și-i serviau.

Și auȕindu Iisusu, că Ioanu s'a pusu în închisōre, s'a retrasu în Galileea. Și lăsându Nazaretulu s'a dusu să

13 locuēscă în Capernaumu, *o cetate* lîngă mare, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftali: Ca să se împlinēscă

14 ceea ce s'a ȕisu prin profetulu Isaia, ce ȕice: Pămēntulu lui Zabulon și

15 pămēntulu lui Neftali, *pe* calea mării de dincolo de Iordanu, Galileea Gintelorlu; Poporulu celu ce ședea în întu-

16 nerecu a vëȕutu lumină mare; și celorlu ce ședeau în loculu și *în* umbra morȕii li-a resăritu lumină. De atunci

17 a începutu Iisusu a predica și a ȕice: Pocăiȕi-vë, că s'a apropiatu împērăȕia ceriurilor.

Și Iisusu âmbându pe lîngă marea Galileei, a vëȕutu pre doi fraȕi: pre Simonu, ce se numesce Petru, și pre Andreiu fratele lui, aruncându-și mreȕa în mare, că erau pescari. Și

19 li-a ȕisu: Urmaȕi-mi, și vë voiu face pescari de ómenī. Și ei îndată au lă-

20

- 21 satu mrejele *loru*, și l'au urmatu. Și mergându de acolo mai 'nainte, a vedutu pre alți duoi frați, pre Iacobu alu lui Zebedeu, și pre Ioanu fratele lui, în corabiă cu Zebedeu, părintele lor, întocmindu mrejele lor, și i-a
- 22 chîamatu. Și ei îndată lăsându corabia și pre părintele lor i-au urmatu.
- 23 Și a străbătutu Iisusu tótă Galileea, învățându în sinagoge le lor, și predicându evangelia împărăției, și vindicându ori-ce bôlă și ori-ce neputință în poporu.
- 24 Și a eşitu scirea despre d'însulu în tótă Siria; și-i aduceau pre toți cei ce se aflau în suferințe, cuprinși de diferite bôle și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei lunatici, și pre cei paralițici, și elu 'i vindeca.
- 25 Și au urmatu lui mulțime mare de poporu din Galileea și *din* Decapole, și *din* Ierusalimu și *din* Iudeea și *de* dincolo de Iordanu.

CAP. 5—7.

Iisusu predică pe unu munte.

- 1 *Éru Iisusu* vedându mulțimea, s'a suitu pe unu munte, și ședendu *acolo*, au venitu la d'însulu discipulii sei. Și dischiđendu-și gura, 'i învăța pre d'înșii, dicendu :
- 3 Fericiți *sînt* cei saraci cu spiritulu, că a loru este împărăția ceriurilor.
- 4 Fericiți *sînt* cei ce plîngu, că aceia se voru mângăia. Fericiți *sînt* cei blândi, că aceia voru mosceni pămêntulu. Fericiți *sînt* cei ce flămîndescu și înseteză de dreptate, ca aceia se voru sătura. Fericiți *sînt* cei milostivi, că aceia se voru milui. Fericiți *sînt* cei curați cu ânima, că aceia voru vedé pre Dumneđu. Fericiți *sînt* făcătorii de pace, că aceia fii lui
- 10 Dumneđu se voru chiăma. Fericiți *sînt* cei persecutați pentru dreptate, că a loru este împărăția ceriurilor.
- 11 Fericiți veți fi, cându pentru mine vè voru înjura, și vè voru persecuta, și voru dice ori-ce cuvêntu reu, mințindu, în contra vóstră. Bucurați-vè! și vè veseliți! că mare este plata vóstră în ceriuri, căci așa au persecutatu ei pre profeții cei mai 'nainte de voi.
- 13 Voi sînteți *sarea* pămêntului; éru sarea, dacă se va strica, cu ce se va

săra? la nimicu nu mai este bună fără numai să se arunce afară, și să se calce de ómeni. Voi sînteți lu- 14 mina lumei; cetate stându pe munte nu pôte a se ascunde. Nici nu se 15 aprinde lumină, și se pune suptu obrocu, ci în sfecinicu, și luminează tuturoru celoru ce sînt în casă. Așa să 16 lumineze lumina vóstră 'nainte ómeniloru, ca ei să vedă faptele vóstre cele bune, și să mărescă pre Părintele vostru celu din ceriuri.

Să nu gâндиți că amu venitu să des- 17 ființezu legea séu profeții; nu amu venitu să desființezu ci să îndeplinescu. Că adevêru đicu voui: Pêne 18 ce nu va trece ceriulu și pămêntulu, nici o iotă séu nici o cirtă nu se va perde din lege, pêne ce nu se voru întêmpla tóte. Deci celu ce va 19 desființa una din aceste ordine mai mici, și va învăța astu felu pre ómeni, se va chiăma mai micu în împărăția ceriurilor; dară celu ce va învăța și va face, acela mare se va chiăma în împărăția ceriurilor. Că đicu voui: 20 De nu va întrece dreptatea vóstră cu multu pre acea a cărturariloru și a Fariseiloru, nu veți intra în împărăția ceriurilor.

Ați auditu că s'a đisu celoru de de- 21 multu: Să nu uciđi; și cine va ucide, vinovatu va fi judecâtei. Éru eu đicu 22 voui, că totu celu, ce se mânia asupra fratelui seu fără causă, vinovatu va fi judecâtei; și cine va dice fratelui seu: Raca, vinovatu va fi sinedrului; dară cine va dice: Nebunule, vinovatu va fi focului gheennei. Deci 23 de-ți vei aduce darulu teu la altaru, și acolo 'ți vei aduce aminte că fratele teu are ceva contra ta; Lasă 24 acolo darulu teu înaintea altarului, și du-te mai ântéiu de te împacă cu fratele teu, și atunce vino, și adă darulu teu. Învoesce-te cu pêrêșulu 25 teu curênd, pêne esci pe cale cu d'însulu, ca nu cumva pêrêșulu să te dee judecătorului, și judecătorulu să te dee servitorului, și să te arunce în închisóre. Adevêru đicu ție, că nu 26 vei eși de acolo, pêne nu vei plăti banulu celu mai de pe urmă.

Ați auditu că s'a đisu celoru de de- 27 multu: Să nu comiți adulteriu: Éru 28

eu ȕicu vouî, cã totu celu ce cautã la
femea, pofind'o pre ea, a comisu
deja adulteriu cu d'însa întru ânima
29 sa. Dacă ochiulu teu celu dreptu
'ti va fi de pedicã, scóte-lu, și-lu lé-
pédã de la tine; cã mai de folosu 'ti
este, ca sã pérã unulu din membrii
tei de câtu totu corpulu teu sã se
30 arunce în gheenna. Și dacă mâna
ta cea dréptã 'ti va fi de pedicã, taie-
o, și o lépédã de la tine; cã mai de
folosu 'ti este, ca sã pérã unulu din
membrii tei de câtu totu corpulu teu
sã se arunce în gheenna.

31 S'a mai ȕisu: Celu ce va lãsa pre
femea sa, sã dee ei carte de despãrtire.

32 Éru eu ȕicu vouî, cã totu celu ce va
lãsa pre femea sa, afarã de cuvên-
tulu de desfrênare, o face sã comitã
adulteriu, și celu ce va lua pre cea
lãsatã comite adulteriu.

33 Érași ați auditu cã s'a ȕisu celoru
de demultu: Sã nu juri strîmbu, ci sã
împlinesci Domnului jurãmintele tale.

34 Éru eu ȕicu vouî: Nu te jura nici de
cumu; nici pe ceriu, cã este tro-
35 nulu lui Dumneȕeu; Nici pe pãmentu,
cã este asternutulu picióreloru lui;
nici pe Ierusalimu, cã este cetatea ma-
36 relui rege; Nici pe capulu teu nu
jura, cã nu poți sã faci unu péru
37 albu séu negru. Ci fie cuvêntulu vos-
tru: Da, da; Nu, nu; cã ceea ce este
mai multu de câtu aceste este de la
celu reu.

38 Ați auditu cã s'a ȕisu: Ochiu pen-
39 tru ochiu și dinte pentru dinte. Éru
eu ȕicu vouî: Nu vë opuneți celui
reu; și de te va lovi cineva preste
falca cea dréptã, întórce-i și pre cea-
40 l-altã. Și celui ce voesce sã se ju-
dece cu tine, și sã-ți iee mantia ta,
41 lasã-i și vestmêntulu. Și celu ce te
va sili sã mergi o milã, mergi cu
42 d'însulu duoë. Celui ce cere de la
tine, dã-i; și nu respinge pre celu
ce voesce sã se împrumute de la tine.

43 Ați auditu cã s'a ȕisu: Sã iubesci
pre aprópele teu, și sã uresci pre ne-
44 amicu teu. Éru eu ȕicu vouî: Iu-
biți pre neamicii vostri, bine-cuven-
tați pre cei ce vë blastemã; faceți
bine celoru ce vë urescu; și vë ru-
gați pentru cei ce vë vétãmã și vë
45 persecutã; Ca sã fiți fii Pãrintelui

vostru celui din ceriuri; cã elu re-
sare sórele seu preste cei rei și preste
cei buni, și plouã preste cei drepti și
preste cei nedrepti. Cã de iubiți pre 46
cei ce vë iubescu, ce platã veți avé?
au nu facu și vameșii aceeași? Și de 47
salutați numai pre frații vostri, ce
faceți mai multu? au nu facu și va-
meșii așa? Fiți deci desevarșiti pre- 48
cumu Pãrintele vostru celu din ce-
riuri este desevarșitu. *L. L. L.*

Luați aminte sã nu faceți milostenia 1
vóstrã înaintea ómenilor ca sã fiți
vêduți de d'însii; altmintrelea nu
veți avé platã de la Pãrintele vostru
celu din ceriuri. Deci cându faci 2
milosteniã, sã nu trãmbițezi înaintea
ta, precumu facu făcarnicii în sina-
gogi și în uliți, spre a fi lãudați de
ómeni. Adeveru ȕicu vouî, cã 'și iéu 3
plata loru. Éru tu, cându faci milo-
steniã, sã nu sciã stânga ta ce face
dréptã ta; Ca sã fie milostenia ta 4
într'ascunsu; și Pãrintele teu celu ce
vede într'ascunsu 'ti va resplãti la
aretare.

Și cându te rogi, nu fii ca făcarni- 5
cii; cãci li place sã se róge stându
în sinagogi și în unghiurile stradeloru,
ca sã fie vêduți de ómeni. Adeveru
ȕicu vouî, cã 'și iéu plata loru. Éru 6
tu cându te rogi, întrã în camara ta,
și închidêndu ușa ta, rógã-te Pãrin-
telui teu celui într'ascunsu; și Pãrin-
tele teu celu ce vede într'ascunsu 'ti
va resplãti la aretare. Darã cându 7
vë rugați, nu bolborosiți ca pãgânii;
cã ei gândescu, cã voru fi auditi pen-
tru multa loru vorbire. Deci nu vë 8
asemênați loru, cã scie Pãrintele vo-
stru de ce aveți trebuință, mai 'nainte
de a cere voi de la d'însulu. Deci 9
astu feliu sã vë rugați voi: Pãrintele
nostru, carele esci în ceriuri, sãn-
țescã-se numele teu. Vie împêrãția 10
ta; Fie voia ta, precumu în ceriu și 11
pe pãmentu; Pãnea nóstrã cea de tóte
ȕilele dã-ni-o astã-ȕi. Și ni értã 12
detoriele nóstre, precumu și noi er-
tãmu detorniciloru nostri; Și nu ne 13
duce în ispitã; ci ne scapã de celu
reu; Cã a ta este împêrãția și pute-
rea și gloria în eternu. Aminu. Cã 14
de veți erta ómeniloru greșelele loru, .

va erta și vouî Părintele vostru celu
15 cerescu; Dară de nu veți erta óme-
niloru greșelele lor, nici Părintele
vostru nu va erta vouî greșelele vóstre.

16 Și cându postiți, nu fiți ca făcarni-
cii, posomorîți; că ei desfiguréză fe-
țele lor, ca să se arete ómeniloru că
17 postescu. Adevěru ȑicu vouî, *că 'și*
18 iěu plata lor. Dară tu cându postesci,
unge-ți capulu teu, și spală fața ȑa;
ca să nu te areți ómeniloru că postesci,
ci Părintelui teu celui într'ascunsu;
și Părintele teu celu ce vede într'as-
cunsu 'ti va resplăti la aretare.

19 Nu vî adunați tesaure pe păměntu,
unde molia și rugina *le* strică, și unde
20 furii *le* sěpă și *le* fură. Ci vî adunați
tesaure în ceriu, unde nici molia nici
rugina nu *le* strică, și unde furii nu
21 *le* sěpă nici *le* fură. Că unde este
tesaurulu vostru, acolo va fi și ânima
22 vóstră. Luminătorulu corpului este
ochiulu; deci de va fi ochiulu teu cu-
ratu, totu corpulu teu va fi luminatu.
23 Dară de va fi ochiulu teu reu, totu
corpulu teu va fi întunecatu. Deci
dacă lumina, care este în tine, este
întunerecu. întunereculu óre câtu de
mare *va fi!*

24 Nimene nu póte servi la duoi domni,
că séu pre unulu va urî, și pre altulu
va iubi; séu de unulu se va alipi și
pre altulu va desprețui: Nu puteți
servi lui Dumneȑeu și lui Mamonu.

25 Dreptu aceea eu ȑicu vouî: Nu vě
îngrijiți de viěța vóstră, ce veți mânca
și ce veți bé; nici de corpulu vostru,
cu ce vě veți îmbrăca. Au nu viěța
este mai mare de câtu hrana, și cor-
pulu de câtu haina. Căutați la paserile
26 ceriului! că nici sěmenă, nici seceră,
nici adună în grânarie, și Părintele
vostru celu cerescu le nutresce. Au
nu sînteți voi mai multu de câtu ace-

27 stea? Și cine din voi prin grija sa
póte să-si adaugă unu cotu la statura
28 sa. Și de haină ce vě îngrijiți? Pri-
viți crinii câmpului, cumu cresc; ei
29 nu se ostenescu, nici torcu; Éru
ȑicu vouî, că nici Solomonu în tótă
mărirea sa nu s'a îmbrăcatu ca unulu
30 dintr' acestia. Deci dacă Dumneȑeu
așa îmbracă érba câmpului, care este
astă-ȑi, și mâne se aruncă în cuptoru,
au nu cu multu mai vîrtosu pre voi,

puȑinu-credincioșiloru! Deci nu vě 31
îngrijiți, ȑicěndu: Ce vomu mânca?
séu ce vomu bé? séu cu ce ne vomu
îmbrăca? Căci aceste tóte le caută 32
păgânii, și scie Părintele vostru celu
cerescu, că aveți trebuintă de tóte
acestea. Ci căutați mai ântěiu împě- 33
răȑia lui Dumneȑeu și dreptatea lui;
și tóte acestea se voru adăugi vouî.
Dreptu aceea nu vě îngrijiți de ȑiua 34
de mâne, că ȑiua de mâne se va în-
griji de sine. Ajunge ȑilei reutatea ei.

Nu judecați ca să nu fiti judecați. 1
Că cu judecata cu care veți judeca, 2
veți fi judecați; și cu măsura cu care
veți măsura, se va măsura și vouî.
Și pentru ce veți paiulu ce este în 3
ochiulu fratelui teu, éru bîrna, care
este în ochiulu teu, nu o bagi în sěmă?
Séu cumu ȑici fratelui teu: Lasă să 4
scotu paiulu din ochiulu teu, și éccě
bîrna *este* în ochiulu teu. Făcarnice! 5
scóte ântěiu bîrna din ochiulu teu, și
atuncea vei vedé lămuritu să scoți
paiulu din ochiulu fratelui teu.

Nu dați cele sânte căniloru, nici 6
aruncați mărgăritarii voștri înaintea
porciloru, ca nu cumva să-i calce
cu piciórele lor, și intorcěndu-se să
vě sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și 7
veți afla; bateți, și vi se va deschide.
Că totu celu ce cere, iea; și celu ce 8
caută, află; și celui ce bate, i se va
deschide. Séu care este omulu din- 9
tre voi, de la carele va cere fiulu
lui pâne, și-i va da pětră? Séu de va 10
cere pesce, 'i va da sěrpe? Deci dacă 11
voi, fiind rei, sciți să dați daruri bune
copiiloru voștri, cu câtu mai multu
Părintele vostru celu din ceriuri va
da cele bune celoru ce ceru de la
d'însulu.

Deci tóte câte voiți să vî facă óme- 12
nii, faceți și voi lor asemenea; că
acěsta este legea și profetii.

Întrați prin pórta cea strîmtă; că 13
largă *este* pórta, și lată *este* calea ce
duce spre perȑare; și mulți sînt cei
ce întră printr'însa; Că strîmtă *este* 14
pórta, și ângustă calea, carea duce
la viěță, și puȑini sînt cei ce o află.

Paziți-vě de profetii cei mincinoși, 15
carii vinu la voi în vestminte de oi, dară

- pe din laîntru sînt lupi răpitori.
- 16 Din fruptele lor*u* 'i veți cunósce. Se culegu óre struguri din spini, séu smochine din ciulini? Așa totu pomulu bunu póme bune face, éru pomulu putredu póme rele face; Nu póte pomulu bunu să facă póme rele, nici pomulu putredu să facă póme bune.
- 19 Totu pomulu care nu face póme bune se taie, și se aruncă în focu. Dreptu aceea duple fruptulu lor*u* 'i veți cunósce.
- 21 Nu totu celu ce-mi díce: Dómn*e*! Dómn*e*! va întra în împ*er*ăția ceriurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu, carele este în ceriuri. Mulți 'mi voru díce în díua aceea! Dómn*e*! Dómn*e*! Au nu amu prof*et*itu în numele teu? și nu amu scosu demoni în numele teu? și nu amu făcutu multe lucruri minunate în numele teu? Și atunci li voiu mărturisi: Nici odată nu v'amu cunoscutu; depărtați-v*e* de la mine, voi cei ce lucrați fără-de-legea!
- 24 Deci totu celu ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, 'lu voiu asem*en*a bărbatului în*te*leptu, care și-a ziditu casa sa pe pét*ra*; Și a ploiatu, și au venitu rîurile, și au suflatu v*en*turile, și au lovit*u* în casa aceea, și nu a căđutu; că era înt*re*meiată pe pét*ra*. Și totu celu ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va asem*en*a bărbatului nebunu, care și-a ziditu casa sa pe n*es*ipu. Și a ploiatu, și au venitu rîurile, și au suflatu v*en*turile, și au lovit*u* în casa aceea; și a căđutu, și mare era cădere*a* ei.
- 28 Și a fostu, dacă asf*ar*situ Iisusu aceste cuvinte, că se mira mulțimea de înv*et*ătura lui; Că elu 'i înv*et*ă ca celu ce are autoritate, éru nu ca cărturarii.

CAP. 8.

Iisusu vindecă pre un leprosu, pre servulu unui sutașu, pre sócra lui Petru, și duoi Ghergheseni demonisați.

- 1 Și pogorîndu-se Iisusu din munte, a urmatu lui poporu multu.
- 2 Și écc*e* un leprosu a venitu, și se închina lui, díc*en*du: Dómn*e*! de vei voi, poți să mă curățesci. Și tînd*en*du Iisusu m*an*a, s'a atinsu de d'insulu, și

c*en*du: Voescu, fii curățitu. Și îndat*ă* s'a curățitu lepra sa. Și a dísu Iisusu lui: Veđi să nu spui nimenui; ci mergi de te ar*et*ă preutului, și adă darulu, care l'a ordinaru Moisi, întru mărturi*ă* lor*u*.

Éru într*an*du Iisusu în Capernaum*u*, s'a apropiatu de d'insulu unu sutașu, rug*an*du-lu, Și díc*en*du: Dómn*e*! servulu meu jace în casă paralicu, cumplitu chinuindu-se. Și a dísu Iisusu lui; Eu voiu veni, și-lu voiu vindec*ă*. Și respunđ*en*du sutașulu a dísu: Dómn*e*! eu nu sînt vrednicu ca să întri suptu acopere*men*tulu meu, ci đ*ă* numai unu cuv*en*tu, și se va vindec*ă* servulu meu. Că și eu sînt om*u* suptu autoritate, 9 av*en*du suptu mine ostași; și dícu acestuia: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servului meu: Fă ac*es*ta, și face. Éru Iisusu auđ*in*du aceste*a* s'a minunatu, și a dísu celoru ce-i urmau: Adev*er*u, dícu voui, nici în Israelu nu amu aflatu at*at*ă cre*di*ntă. Și dícu voui, că mulți voru veni de la resăritu și de la apusu, și voru șed*e* cu Abraamu și cu Isaacu și cu Iacobu în împ*er*ăția ceriurilor. Dară fii împ*er*ăției voru fi aruncați în întunereculu celu mai din afară; acolo va fi plângere și scrișnirea dințiloru. Și a dísu Iisusu sutașulu: Du-te, și precumu ai cređutu, facă-se ție. Și s'a vindecatu servulu lui într'acea ór*ă*.

Apoi venindu Iisusu în casa lui Petru, a v*ed*utu pre sócra lui j*ac*en*du* și bolnavă de friguri. Și s'a atinsu de m*an*a ei, și o au l*as*atu frigurile, și s'a sculat*u*, și servia lor*u*.

Éru făc*en*du-se s*er*ă, au adusu la d'insulu pre mulți demonisați; și a scosu spiritele cu unu cuv*en*tu, și a vindecatu pre toți bolnavii; Ca să se împlin*esc*ă ceea ce s'a dísu prin profetulu Isaia, carele díce: Acesta a luat*u* neputințele n*ost*re, și a purtat*u* bólele n*ost*re.

Și v*ed*en*du* Iisusu multu poporu împ*re*jurulu seu, a ordinaru să trec*ă* de ceea parte. Atuncea s'a apropiatu unu cărturaru, și a dísu lui: În*ve*țătorule! voiu urma ție ori-unde vei merge. Dară Iisusu a dísu lui: Vul-

pile au vizunii, și paserile ceriului cuiburi; dară fiulu omului nu are unde să-și plece capulu.

- 21 Éru altulu din discipulii sei a ȑisu lui: Dómnē! dă-mi voiă mai ântēiu să mă ducu să îmmormēntezeu pre
- 22 părintele meu. Dară Iisusu a ȑisu lui: Urméză mie, și lasă mortii să-și îmmormēnteze pre mortii loru.
- 23 Și întrându în corabiă, au urmatu
- 24 lui discipulii sei; Și éccē s'a redicatu o fortună mare pe mare, de se acoperia corabia de valuri, éru elu
- 25 dormia. Și venindu discipulii lui, l'au desceptatu, ȑicēndu-i: Dómnē!
- 26 mântuesce-ne, că perimu. Și li-a ȑisu: Pentru ce sūnteți fricoși, pu- ȑinu-credincioșiloru! Atuncea scu- lându-se a certatu vēnturile și marea,
- 27 și s'a făcutu linisce mare. Éru óme- nii se mirau, ȑicēndu: Ce omu este acesta! că și vēnturile și marea 'lu ascultă.
- 28 Cându a ajunsu de ceea parte în laturea Ghergheseniloru, l'au întim- pinatu duoi demonisați eșindu din morminte, fórte cumpliți, în câtu ni- menea nu putea să trecă pe calea
- 29 aceea. Și éccē au strigatu, ȑi- cēndu: Ce este noui cu tine, Iisuse! Fiiulu lui Dumneȑeu? venit'ai aici să ne chinuesci mai 'nainte de
- 30 timpu? Si era departe de d'însii o
- 31 turmă de porci mulți, pascēndu. Éru demonii 'lu rugau, ȑicēndu: De ne scoți, dă-ni voiă să ne ducemu în turma de porci. Și a ȑisu loru:
- 32 Duceți-vē. Éru ei eșindu, s'au dusu în turma de porci; și éccē tótă turma de porci s'a aruncatu din înăl- țime în mare, și a muritu în ape.
- 33 Éru păstorii au fugitu, și venindu în cetate au spusu tóte, și cele despre
- 34 demonisați. Și éccē tótă cetatea a eșitu întru întimpinarea lui Isusu; și vēȑēndu-lu, l'au rugatu, ca să trecă din laturea loru.

CAP. 9.

Iisusu vindecă mai multe bóle; înviéză pre fia lui Iairu.

- 1 Éru Isusu întrându în corabiă, a tre- cutu, și a venit u în cetatea sa. Și éccē au adusu la d'însulu pre unu paralticu, carele jăcea în patu; și vēȑēndu Iisusu credința loru a ȑisu

paralticului: Îndrăznesce, fiule! értă-ȑi-se pēcatele tale! Și éccē unii 3 din cārturari au ȑisu în sine: Acesta blasfemă! Dară Iisusu cunoscēndu 4 gāndurile loru, a ȑisu: Pentru ce gāndiți rele în ânimele vóstre? Că 5 ce este mai lesne — a ȑice: Értă-ȑi-se pēcatele tale, séu a ȑice: Scólă- te și âmblă? Ci ca să sciți, ca Fiiu- 6 lu omului are putere pe pāmēntu a erta pēcatele, (atunci a ȑisu paral- iticului); Scólă-te, redică-ȑi patulu teu, și du-te la casa ta. Și sculându- 7 se s'a dusu la casa sa. Éru mulțimea, 8 vēȑēndu *acēsta*, se mira, și mǎria pre Dumneȑeu, carele a datu o pu- tere ca *acēsta* ómeniloru.

Și trecēndu Iisusu de acolo, a vē- 9 ȑutu pre unu omu, ce se numia Ma- theiu șēȑēndu la vamă, și a ȑisu lui: Urméză-mi. Și sculându-se, i-a ur- matu. Și a fostu, cādu elu șēdea la 10 mēsă în casă, éccē mulți vameși și pēcătoși au venit u, și au șēȑutu cu elu și cu discipulii sei. Dară Fariseii, 11 vēȑēndu *acēsta*, au ȑisu discipuliloru lui: Pentru ce învēȑătorulu vostru mǎnāncă cu vameși și cu pēcătoși? Éru Iisusu auȑindu *acēsta*, li-a ȑisu: 12 Nu au trebuință de medicu cei sǎnē- toși, ci cei bolnavi. Merȑēți dară 13 de învēȑați ce însemnéză *acēsta*: Milă voescu, éru nu sacrificiu; că nu amu venit u să chiāmu la pocāință pre cei dreȑți, ci pre cei pēcătoși.

Atunci au venit u la d'însulu disci- 14 pulii lui Ioanu, ȑicēndu: Pentru ce noi și Fariseii postimu multu, dară discipulii tei nu postescu? Și Iisusu 15 li-a ȑisu: Au dóră pot u nuntașii să bocēscă pe cātu timpu mirele este cu d'însii? înse voru veni ȑile, cādu se va lua mirele de la d'însii, și atuncea voru posti. Nimene nu pune 16 petecu de pānsă nouă la unu vest- mēntu vechi; că peteculu trage din vestmēntu, și ruptura se face mai rea. Nici nu punu vinu nou în foi 17 vechi; éru de nu, se spargu foi, și vinulu se vérsă, și foi se perdu; ci punu vinu nou în foi noi, și amîn- duoē se conservă.

Aceste elu vorbindu-li, éccē unu 18 direȑētoru a venit u, și i s'a închi- natu, ȑicēndu: Fiica mea a muritu

de curându; vino dară, și pune mâna
19 ta preste d'însa, și va învia. Și scu-
lându-se Iisus, i-a urmatu cu disci-
puluii sei.

20 Și éccé o femeie, avându curgerea
sângelui de duoi-spre-dece ani, vên-
nindu din apoi, s'a atinsu de pôla
21 vestmântului seu; Că dicea în sine:
Numai de mă voi atinge de vestmên-
22 tulu lui, mă voiu mântui. Dară Iisus
întorcându-se, și vedënd'o, i-a đisu:
Îndrăznesce, fică! credința ta te-a
mântuitu; și s'a vindecatu femeia din
acea ôră.

23 Și venindu Iisus în casa diregêto-
rului, și vedëndu fluerătorii și mulți-
24 mea gâlcevindu, Li-a đisu: Plecați,
25 copila nu a muritu, ci dôrme. Și-și
rîdeau de d'însulu. Éru cându s'a
scosu afară mulțimea, a întratu, și a
apucat'o de mână, și s'a redicatu co-
26 pila. Și s'a respânditu scirea despre
acésta preste totu pămêntulu acela.
27 Și trecëndu Iisus de acolo, au ur-
matu lui duoi orbi, strigându și đic-
cëndu: Fiiulu lui Davidu! miluesce-
28 ne. Éru după ce a venitu în casă, s'a
apropiatu cătră d'însulu orbii, și li-a
đisu Iisus: Credeți, că potu să facu
eu acésta? Ei i-au đisu: Da, Dómné!
29 Atuncea s'a atinsu de ochii lor, đic-
cëndu: Dupre credința vóstră facă-se
30 voui. Și s'au deschisu ochii lor; și
a ordonatu lor, đicëndu: Videți ni-
31 mene să nu sciă. Éru ei eşindu, au
respânditu fama lui în totu pămên-
tulu acela.

32 Și eşindu ei, éccé au adusu la d'în-
sulu pre unu omu surdo-mutu demo-
33 nisatu. Și după ce demonulu s'a scosu,
mutulu a vorbitu; și s'a miratu mul-
țimea, đicëndu: Nici odată nu s'a
34 vedutu asemenea în Israelu. Éru Fari-
seii diceau: Elu scóte pre demoni
prin domnulu demoniloru.

35 Și străbatea Iisus tóte cetățile și
satele, învățându în sinagoge leu
și predicându evangelia împărăției, și
vindecându ori-ce bôlă și ori-ce ne-
36 putință în poporu. Éru vedëndu elu
mulțimea, i s'a făcutu milă de d'în-
șii; că erau lîngeđiți și împrăsciați
37 ca oile ce nu au păstoru. Atunci a
đisu discipuliloru lui: Secerișulu este
multu, dară lucrătorii sînt pučini.

Deci rugați pre Domnulu secerișu- 38
lui, ca să scóță lucrători la seceri-
șulu seu. *

CAP. 10, 11.

Numele celor duoi-spre-dece Apostoli; Iisus i tră-
mete, i învăță și-i mângăe în privința persecuțiuniloru,
ce voru să sufere.

Și chiâmându Iisus pre cei duoi- 1
spre-dece discipuli ai sei, li-a datu
putere *asupra* spiritelor necurate,
ca să le scóță, și să vindece ori-ce
bôlă și ori-ce neputință.

Éru numele celor duoi-spre-dece 2
apostoli sînt acestea: Celu d'ântéiu
Simonu ce se đice Petru, și Andreiu,
fratele lui; Iacobu alu lui Zebedeu,
și Ioanu, fratele lui; Filipu și Bar- 3
tolomeiu; Thoma și Matheiu, vame-
șulu; Iacobu al lui Alfeiu, și Lebbi
ce s'a supranumitu Thaddeiu; Simonu 4
Cananeulu, și Iuda Iscariotu, carele
l'a și vëndutu.

Pre acești duoi-spre-dece i-a tră- 5
mesu Iisus, și li-a ordonatu, đicëndu:
Să nu mergeți pe calea Ginteloru, și
să nu întrați în *vre-o* cetate a Sama-
riteniloru; Ci mai bine mergeți la 6
oile cele perdute ale casei lui Israelu.
Și mergëndu predicați, đicëndu: S'a 7
apropiatu împărăția ceriuriloru. Vin-
decați pre bolnavi, curățiți pre leproși,
8 înviați pre morți, scóteți pre demoni;
în daru ați luatu, în daru dați. Nu 9
câstigați auru, nici argintu, nici aramă
pentru cingêtorile vóstre; Nici trăi- 10
stă în cale, nici duoë vestminte, nici
încălțăminte, nici toegi; că vrednicu
este lucrătorulu de hrana sa.

Și ori în care cetate séu satu veți în- 11
tra, cercetați cine într'însulu este
vrednicu; și acolo să petreceți, pênă
ce veți eși. Și cându veți întra în casă, 12
salutați-o. Și de va fi casa aceea vred- 13
nică, pacea vóstră să vină preste d'în-
sa; daru de nu va fi vrednică, pacea
vóstră să se întórcă la voi. Și ori- 14
cine nu vă va primi, nici vă va asculta
cuvintele vóstre, eşindu din casa séu
din cetatea aceea, scuturați pulberea
de pe peciórele vóstre. Adevêru đicu 15
voui, că mai ușoru va fi pămêntului
Sodomei și al Gomorreii în điuva
judecății de cătu cetăței aceleia.

Éccé eu vă trămitu ca oi în međi- 16
loculu lupiloru; deci fiți înțelepți ca

serpii, și nevinovați ca porumbii.
 17 Dară feriți-vă de ómeni; că vă voru da la tribunale, și vă voru biciui în
 18 sinagoge le lor; Și veți fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine într-o mărturie lor și Gintelor.
 19 Dară cându vă voru da, nu vă îngrijiți cum se va da într'acea óră ce să vorbiți; Că nu voi sînteți cei ce vorbiți, ci Spiritul Părintelui vostru, care
 21 vorbesce în voi; Și va da frate pre frate la mórte, și părinte pre fiu; și se voru scula copiii în contra părinților și-i voru omori; Și veți fi urîți de toți pentru numele meu; éru celu ce va rebda pînă în sfârșitu, acela
 23 se va mîntui. Și cându vă voru alunga din vre-o cetate, fugiți în altă; că adevéru dicu voui, că nu veți fi trecut cetățile lui Israelu, pînă ce va veni Fiiulu omului. Nu este discipulu mai pre susu de învățatoru, nici servu mai pre susu de stăpînu se.
 25 Ajunge discipululu să se facă ca învățatorulu se, și servulu ca stăpînu se. Dacă pre stăpînu se casei l'au numitu Beelzebulu, cu câtu mai
 26 multu pre casnicii sei. Deci nu vă temeți de d'însii; că nimicu nu este acoperitu, care să nu se discopere, nici ascunsu, care să nu se cunoscă.
 27 Ceea ce vî dicu în întunerecu, spuneți-o la lumină; și ceea ce auziți
 28 la urechiă, predicați de pe case. Și nu vă temeți de cei ce ucidu corpulu, dară sufletulu nu potu să-lu ucidă; ci temeți-vă mai bine de celu ce pòte să pèrdă și sufletulu și corpulu
 29 în gheenna. Au dóră nu se vîndu duoé vrăbii pentru unu banu, și nici una dintr'însele nu cade pe pămîntu
 30 fără voia Părintelui vostru. Éru câtu pentru voi și perii capului vî sînt toți numerați. Dreptu aceea nu vă temeți; că voi sînteți de mai multu
 32 prețu de câtu multe vrăbii. Deci totu celu ce mă va mărturisi înaintea ómeniloru, și eu voi mărturisi pentru d'însulu înaintea Părintelui meu, care
 33 este în ceriuri. Éru celu ce se va lepêda de mine înaintea ómeniloru, mă voi lepêda și eu de d'însulu înaintea Părintelui meu, care este în ceriuri.
 34 Nu gîndiți că amu venitu să aduc

pace pe pămîntu; nu amu venitu să aduc pace, ci sabiă; Că amu venitu să desbinu pre omu de părintele se, și pre fică de muma sa, și pre noră de sócra sa. Și neamicii omului voru fi casnicii lui. Celu ce iubesc pre părinte se pre muma mai multu de câtu pre mine nu este vrednicu de mine; și celu ce iubesc pre fiu se fică mai multu de câtu pre mine nu este vrednicu de mine. Și celu ce nu iea crucea sa, și nu urmăză după mine nu este vrednicu de mine. Celu ce și-a aflatu viéța sa, o va perde; și celu ce și-a perdutu viéța sa pentru mine, o va afla. Celu ce vă primesce, mă primesce pre mine; și celu ce mă primesce, primesce pre celu ce m'a tramesu pre mine. Celu ce primesce profetu în nume de profetu va primi plata profetulu; și celu ce primesce pre dreptu în nume de dreptu va primi plata dreptulu. Și celu ce va adăpa pre unulu dintr'acesti mici număi cu unu paharu de apă rece în nume de discipulu, adevéru dicu voui, că nu-și va perde plata sa.

Și după ce a sfârșitu Iisusu de ordinatu celoru duoi-spre-dece discipuli ai sei, a trecut de acolo, ca să învețe și să predice în cetățile lor.

Éru Ioanu auzîndu în închisóre de faptele lui Iisusu, a tramesu pre duoi din discipulii sei; Și i-a disu: Tu esci celu ce vine, se să asceptămu pre altulu? Răspundendu Iisusu, li-a disu: Duceți-vă și spuneți lui Ioanu cele ce auziți și vedeți: Orbi vedu, și schiopi âmbă, leproși se curățescu, surdi audu, morți învieză, și saraciloru se predică evangelia; Și fericitu este celu ce nu se va scandalisa despre mine.

Și ducendu-se aceia, a începutu Iisusu a vorbi cătră mulțime de Ioanu: Ce ați eşitu în pustii să vedeți? Au trestia clătita de vîntu? Dară ce ați eşitu să vedeți? Omu îmbrăcatu în vestminte moi? éccé cei ce pòrtă vestminte moi sînt în casele regiloru. Dară ce ați eşitu să vedeți? Profetu? Da, dicu voui, și mai multu de câtu profetu. Că acesta

este celu despre care este scrisu :
 Éccé eu trāmetu pre āngerulu meu
 înainte fa fecei tale, carele va pregāti
 11 calea ta înainte fa. Adeveru, dīcu
 vouī, cā între cei nāscuți din femei
 nu s'a redicatu mai mare de cātu
 Ioanu Botezătorulu ; darā celu mai
 12 micu în împērāția ceriurilor este
 mai mare de cātu d'insulu. Și din
 dīlele lui Ioanu Botezătorulu, pēnē
 acumu împērāția ceriurilor se silesce,
 13 și silitorii o răpescu. Cā toți profe-
 ții și legea au profetitu pēnē la Io-
 14 anu. Și de voiți să primiți, acesta
 15 este Ilie celu ce are să vie. Celu ce
 16 are urechi de auditu, audā ! Darā
 cui voiū asemēna acēstā generațiune ?
 Asemenea este copiiloru celoru ce sedu
 17 în piēță, și strigā cātrā soții lorū, Și
 dīcu : V'amu flueratu, și nu ați dan-
 țatu ; v'amu cāntatu de jāle, și nu
 18 ați plānsu. Cā Ioanu a vēnitū nici
 māncāndu nici bēndu, și ei dīcu : Are
 19 demonu. A venitū Fiiulu omului
 māncāndu și bēndu, și ei dīcu : Éccē
 omu māncātoru și beutoru de vinu,
 amicu al vameșiloru și al pēcătoșil-
 oru. Éru înțelepciunea s'a îndrep-
 tatu de la fiii sei.
 20 Atunci a începutu Iisusu a mustra
 cetățile, în cari se făcuserā cele mai
 multe minuni ale sale, pentru că nu
 21 s'au pocāitu ; Vai ție, Chorazine ! vai
 ție, Bethsaido ! cā de s'aru fi făcutu
 în Tiru și în Sidonū minunile cari
 s'au făcutu între voi, de demultu s'aru
 22 fi pocāitu în sacu și în cenușā. Înse
 dīcu vouī, cā va fi Tirulu și Sidonu-
 lui mai ușoru în ziua judecāții de
 23 cātu vouī. Și tu, Capernaume ! ca-
 rele te-ai înălțatu pēnē la ceriu, te
 vei pogorī pēnē la iadu ; cā de s'aru
 fi făcutu în Sodoma minunile ce s'au
 făcutu întru tine, aru fi remasu pēnē
 24 în ziua de astā-ți. Înse dīcu vouī,
 cā pāmēntulu Sodomei va fi mai ușoru
 în ziua judecāții de cātu ție.
 25 În acelu timpu Iisusu luāndu cu-
 vēntu, a dīsu : Mulțumescu ție, Pā-
 rinte ! Dōmne al ceriulu și al pāmēn-
 tulu, cā ai ascunsu acestea de cei
 înțelepți și pricepuți, și le-ai desco-
 26 peritu prunciloru. Da, Pārinte ! așa
 27 a fostu bună-voință înainte fa. Tōte
 'mi sūnt date de la Pārintele meu ;

și nimenea nu cunōsce pre Fiiu de
 cātu numai Pārintele, și nimenea nu
 cunōsce pre Pārintele, de cātu numai
 Fiiulu, și acela căruia voesce Fiiulu
 să-i descopere. Veniți cātrā mine, 28
 toți voi cei osteniți și însărcinați, și
 eu vī voiu da repausu. Luați jugulu 29
 meu preste voi, și vē învățați de la
 mine, cā sūnt blāndu și umilu cu
 ānima, și veți afla repausu pentru
 sufletele vōstre. Cā jugulu meu este 30
 bunu, și sarcina mea este ușorā.

CAP. 12.

Despre Sāmbătă. Vindecarea unui demonisatu. Pē-
 catulu contra Sāntulu Spiritu.

În timpul acelu s'a dusu Iisusu sām- 1
 bāta prin ogōre ; éru discipulii lui au
 flāmānditu, și au începutu a smulge
 spice, și a le mānca. Darā Fariseii, 2
 vedēndu acēsta, i-au dīsu : Éccā dis-
 cipulii tei facu aceea ce nu se cade a
 face sām-bāta. Darā elu li-a dīsu : Nu 3
 ați cetitu ce a făcutu Davidu, cāndu
 a flāmānditu elu și cei ce erau cu
 d'insulu ? Cumu a intratu în casa lui 4
 Dumneșeu, și a māncatu pānile pu-
 nerei înainte, cari nu se cuvinea lui
 să le mānānce nici celoru ce erau cu
 d'insulu, ei numai preuților ? Séu 5
 nu ați cetitu în lege cumu cā sām-
 bāta preuții în templu calcā sām-bāta,
 și sūnt nevinovați ? Darā eu dīcu 6
 vouī, cā aici este ceva mai mare de
 cātu templulu. Éru de ați fi sciutu 7
 ce însemnēză acēsta : Milā voescu și
 nu sacrificiu, nu ați fi osēnditu pre
 cei nevinovați. Cā fiulu omului este 8
 Domnu și alu sām-bātei.

Și trecēndu de acolo a venitū în 9
 sinagoga lorū. Și éccē unu omu era 10
 acolo, carele avea māna uscatā. Și
 ei l'au întrebatu, dīcēndu : Se cuvine
 ore a vindeca sām-bāta ? cā să-lu pōtā
 acusa. Darā elu li-a dīsu : Ce omu 11
 va fi între voi, carele aru avē o oie,
 și dacā aru cāde acēsta sām-bāta în
 grōpā, nu aru apuca-o și scōte-o ?
 Darā cu cātu mai multu este unu omu 12
 de cātu o oie ? Deci se cuvine a face
 bine sām-bāta. Atunci a dīsu omului : 13
 Întinde māna ta ; și elu o a întinsu ;
 și s'a făcutu sām-bāta cā și cea-l-altā.
 Apoi Fariseii eșindu afarā au ținutu 14
 svatu asupra lui, cā să-lu pērdā. Éru 15

Iisusu cunoscându *acésta*, s'a dusu de acolo; și i-a urmatu mulțime mare, și elu i-a vindecatu pre toți. Și a ordinațu loru, ca să nu-lu facă cunoșcutu; Ca să se împlinască ceea ce s'a ȑisu prin profetulu Isaia, ce ȑice: *Éccé servulu meu, pre care amu alesu; iubitulu meu, în care sufletulu meu a bine-voitu; eu voiu pune spiritulu meu preste d'însulu, și elu va anunța judecată națiuniloru. Elu nu va certa, nici va striga, nici va aȑdi cineva vócea lui în uliți. Trestia sȑrobită nu va frânge, și mȑcu fumegându nu va stînge, pêně ce nu va scóte judecată spre biruință; Și în numele lui voru spera națiunile.*

Atunci au adusu la d'însulu pre unu demonisatu, orbu și mutu; și elu l'a vindecatu, în câtu orbulu și mutulu vorbia și vedea. Și se mira tótă mulțimea, și ȑicea: Nu cumva acesta este Fiiulu lui Davidu? Éru Fariseii aȑdindu, ȑiceau: Acesta nu scóte demoni de câtu numai prin Beelzebulu, domnulu demoniloru. Éru Iisusu, cunoscându gândurile loru, li-a ȑisu: Tótă împărăția ce se desbină între sine se pustiesce, și tótă cetatea séu casa ce se desbină între sine, nu va sta. Și dacă Satana scóte pre Satana, s'a desbinatu între sine; deci cumu va sta împărăția lui. Și dacă eu scotu demoni prin Beelzebulu, prin cine-i scotu fiii vostri? pentru *acésta* ei vȑ voru fi judecători. Éru dacă eu scotu demoni prin Spiritulu lui Dumneȑeu, *éccé* a ajunsu la voi împărăția lui Dumneȑeu. Séu cumu póte cineva să între în casa celui tare, și să prade vasele lui, de nu va lega d'ântěiu pre celu tare? și atuncȑa va prada casa lui. Celu ce nu este cu mine, este contra mea; și celu ce nu adună cu mine, resipesce. Dreptu aceea vȑ ȑicu: Totu păcatulu și blăstemulu se va erta ómeniloru; dară blăstemulu *contra* Spiritului *Sântu* nu se va erta ómeniloru. Și ori-carele va ȑice unu cuvěntu contra Fiiului omului, se va erta lui; éru celu ce vorbesce în contra Spiritului Sântu, nu i se va erta, nici în secululu de acumu, nici în celu ce va să fie. Ori faceți pomulu bunu, și fructulu lui *va fi* bunu; ori

faceți pomulu putredu, și fructulu lui *va fi* putredu; că după fructu se cunósce pomulu. Pui de viperă! cumu puteți vorbi cele bune, fiindu inși-vě rei? că din abundența ânimei vorbesce gura. Omulu celu bunu scóte cele bune din tesaurulu celu bunu alu ânimei; éru omulu celu reu din tesaurulu celu reu scóte cele rele. Dară vȑ ȑicu, că pentru totu cuvěntulu deșertu care voru vorbi ómenii, voru da sémă de d'însulu în ȑiua judecătii. Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osěndi.

Atunci i-au respunsu unii din cărturari și din Farisei, ȑicěndu: Învěțătorule, voimu să vedemu semnu de la tine. Éru elu respunȑěndu, li-a ȑisu: Némulu reu și adulțeru caută semnu, dară altu semnu nu i se va da de câtu numai semnulu profetului Iona. Că precumu Iona a fostu trei ȑile și trei noȑți în pântecule chitului, așa va fi Fiiulu omului trei ȑile și trei noȑți în sinulu pământului.

Bărbați din Niniva se voru scula la judecată cu némulu acesta, și-lu voru condamna; că ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și *éccé* aici mai multu de câtu Iona. Regina de la mēȑă-ȑi se va scula la judecată cu némulu acesta, și-lu va condamna; că ea a venitu de la marginile pământului să aȑȑă înțelepciunea lui Solomonu; și *éccé* aici mai multu decâtu Solomonu.

Cându spiritulu celu necuratu a eșitu din omu, âmblă prin locuri seci, căutându repausu, și nu află; Atuncia ȑice: Mě voiu întórce în casa mea, de unde amu eșitu; și venindu, o află deșértă, măturată și înfrumsețată. Atunci se duce și iea cu sine alte șapte spirite mai rele de câtu sine, și întrându, locuescu acolo; și se facu cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de câtu cele d'ântěiu. Așa va fi și cu acestu reu nému.

Și încă vorbindu elu poporului, *éccé* muma lui și frații lui stau afară, căutându să vorbescă cu d'însulu. Și a ȑisu lui óre carele: *Éccé* muma ta și frații tei stau afară, căutându

48 să vorbescă cu tine. Éru elu respun-
dându a ȑisu celui ce i-a spusu :
Cine este muma mea, și cari sânt
49 frații mei ? Și tinȑendu-și mâna sa
spre discipulii seia ȑisu : Éccē muma
50 mea și frații mei ! Că ori-cine va
face voia Părintelui meu celui din
ceriuri, acela'mi este frate și soră și
mumă.

CAP. 13.

Parabolele de semănătoru, de aluatu, grăuntele de
muștaru, și altele. Iisusu desprețuitu în patria sa.

1 În acea ȑi Isusu eșindu din casă,
2 ședea lîngă mare. Și s'a adunatu la
d'însulu o mulțime mare ; dreptu
aceea se sui în corabiă, și a ședutu,
3 și tótă mulțimea sta pe țermu. Și
li-a vorbitu multe în parabole, ȑi-
cȑndu :
4 Éccē a eșitu semănătorulu să sé-
mēne ; și pre cându semēna, unele au
căȑutu lîngă cale, și au venitu pase-
5 rile, și le-au mȑncatu. Éru altele
au căȑutu pe locuri petrōse, unde nu
aveau pȑmēntu multu ; și îndatā au
resăritu, că nu aveau pȑmēntu adȑncu ;
6 Deci resărintu sōrele, se pȑliră ; și
pentru că nu aveau răȑicină, s'au us-
7 catu. Éru altele au căȑutu în spini,
și au crescutu spinii, și le-au înneccatu.
8 Éru altele au căȑutu pe pȑmēntu bunu,
și au făcutu fruptu : unele o sută,
alte șese-ȑeci, éru altele trei-ȑeci.
9 Celu ce are urechi de auȑitu să auȑă.
10 Și apropiindu-se discipulii, i-au
ȑisu : Pentru ce li vorbesci în para-
11 bole ? Elu respunȑendu li-a ȑisu :
Pentru că voui s'a datu a sci miste-
riele împȑrȑției ceriurilor, éru ace-
12 lora nu s'a datu. Că celu ce are, i
se va da, și-i va prisosi ; éru celu ce
nu are, și ceea ce are se va lua de
13 la d'însulu. Dreptu aceea, li vorbescu
în parabole, pentru că vȑȑȑndu nu
vȑȑ, și auȑindu nu audu, nici nu
14 înȑlegu. Așa se împlinesce cu dîn-
șii profeția lui Isaia, ce ȑice : Cu au-
ȑulu veți auȑi, daru nu veți înȑlege ;
și vȑȑȑndu veți vedȑ, dară nu veți
15 precepe. Că ânima poporului acestuia
s'a îngroșatu, și urechile loru sânt
grele la auȑu, și ochii loru și-au în-
chisu ; ca nu cumva să vȑȑă cu
ochii, și să auȑă cu urechile, și să

înȑlegă cu ânima, și să se întȑrcă, și
eu să-i vindecu. Dară fericiți sânt 16
ochii vostri, că vȑȑ ; și urechile
vȑstre, că audu ; Că adevȑru ȑicu 17
voui, că mulți profeți și drepti au ȑo-
ritu să vȑȑă cele ce vedeți voi, și
n' au vȑȑutu ; și să auȑă cele ce au-
ȑiți voi, și n' au auȑitu.

Deci ascultați parabola semănăto- 18
rulu. De aude cineva cuvȑntulu îm- 19
pȑrȑției și nu-lu înȑlege, atuncia vine
celu reu, și răpesce ceea ce este se-
mēnatu în ânima lui, Acesta este cea
semēnată lîngă cale. Éru cea semē- 20
nată pe locuri petrōse, acesta este
celu ce aude cuvȑntulu, și îndatā 'lu
primesce cu bucuriă ; Dară nu are 21
răȑicină în sine, ci este numai pȑnȑ
la unu tȑmpu ; éru cându se face strȑm-
torare séu persecuȑiune pentru cu-
vȑntu, îndatā se scandalisȑă. Éru 22
cea semēnată între spini, acesta este
celu ce aude cuvȑntulu ; dară grija
lumei acesteia și amăȑirea bogăȑiei
înnȑcă cuvȑntulu, și se face nerodi-
toru. Éru cea semēnată în pȑmēntu 23
bunu, acesta este celu ce aude cu-
vȑntulu și-lu înȑlege ; care și face
fruptu, și produce unulu o sută, al-
tulu șese-ȑeci, éru altulu trei-ȑeci.

Pus'a loru înainte și altă parabolă, 24
ȑicȑndu : Împȑrȑția ceriurilor este
asemenea omului, care a semēnatu
semēntă bună în țȑrȑna sa ; Éru pre 25
cȑndu dormiau ómenii, a venitu ne-
amiculu, și a semēnatu neghine prin
grȑu, și s'a dusu. Éru cându a cre- 26
scutu ȑȑba și a făcutu fruptu, atuncia
s'au aretatu și neghinele. Atunci a 27
venitu servii stȑpȑnului casei, și i-au
ȑisu : Dȑmne, nu ai semēnatu se-
mēntă bună în țȑrȑna ta ? deci de
unde are neghine ? Și elu a ȑisu 28
loru : Unu neamicu a făcutu acȑsta.
Servii i-au ȑisu : Voiesci dară să
mergemu și să le plivimu ? Éru elu 29
a ȑisu : Nu ; ca nu cumva plivindu
neghinele, să smulȑeți și grȑulu îm-
preună cu d'însele. Lȑsați pre amîn- 30
duȑă să crȑscă împreună pȑnȑ la se-
cerișu, și la tȑmpulu secerișului voui
ȑice secerȑtoriloru : Pliviți ântȑiu
neghinile, și le legați snopi, spre a le
arde ; éru grȑulu adunați-lu în grȑ-
narulu meu.

31 Pus'a loru înainte și altă parabolă, dicându: Împărăția ceriurilor este asemenea grăuntelui de muștaru, pre care l'a luatu unu omu, și a semē-

32 natu în țărâna sa. Acesta este mai micu de câtu tôte semințele; éru cându cresce, este mai mare de câtu tôte legumele, și se face arbore, că vinu paserile ceriului și locuescu în ramurile lui.

33 Dis'a loru și altă parabolă: Împărăția ceriurilor este asemenea aluatului, pre care l'aluatu o femeie, și l'a ascunsu în trei măsuri de făină, pene ce s'a dospitu tătă.

34 Acestea tôte a vorbitu Iisusu mulțimei în parabole; și fără de parabole nu li vorbia; Că să se împlinască ceea ce s'a ȑisu prin profetulu, ce ȑice: Eu voi deschide gura mea în parabole, voi spune cele ascunse din începutulu lumii. <

36 Atuncia Iisusu lăsându mulțimea, s'a dusu în casă; și s'a apropiatu de d'insulu discipulii lui, dicându: Spune-ni noui parabola neghinelor țărânei. Elu răspunȑendu, li-a ȑisu:

38 Celu ce a semēnatu semēȑa cea bună este Fiiulu omului. Ȓărâna este lumea; semēȑa cea bună sânt fiii împărăȑiei; éru neghinele sânt fiii celui reu; Neamiculu care le-a semē-

39 natu este diabolulu; secerișulu este sfârșitul lumii; éru secerătorii sânt

40 ângerii. Deci precumu se adună neghinile, și se ardu cu focu, așa va fi la sfârșitul lumii acesteia: Fiiulu

41 omului va trâmeste pre ângerii sei, și acestia voru aduna din împărăȑia lui tôte scandalele și pre cei ce facu

42 nelegiuiri; Și-i voru arunȑă în cup-

43 torulu de focu; acolo va fi plângere și scrișnirea dinȑiloru. Atunci dreptii voru străluci ca sôrele în împărăȑia

Părintelui loru. Celu ce are urechi de auȑitu, să auȑă.

44 Érași împărăȑia ceriurilor este asemenea cu un tesauru ascunsu în țărână, pre carele aflându-lu omulu, l'a ascunsu; și de bucuriă merge, și vinde tôte câte are, și cumpără țărâna aceea.

45 Și érași împărăȑia ceriurilor este asemenea neguȑitorului ce caută mărgăritari buni: Carele, aflându unu

mărgăritaru de preȑu mare, a mersu, și a vȑndutu tôte câte avea, și l'a cumpȑratu.

Și érași împărăȑia ceriurilor este asemenea năvodului, aruncatu în mare, care a adunatu totu feliulu *de pesci*; Carele, după ce s'a împlutu, l'u scotu la țermu; și ședȑendu, alegu pre cei buni în vase, éru pre cei rei i arunȑă afară. Așa va fi la sfârșitul lumii; voru eși ângerii, și voru despărȑi pre cei rei din meȑiloculu celoru drepti; Și-i voru arunca în cuptorulu de focu; acolo va fi plângere și scrișnirea dinȑiloru.

Ȓis'a loru Iisusu: Înȑeleȑeȑi tôte acestea? Dis'au lui: Da, Dômne. Éru elu li-a ȑisu: Pentru acȑsta totu cărturarulu, sciutoru în împărăȑia ceriurilor, este asemenea omului, stȑpânu alu casei, care scôte din tesaurulu seu noue și vechi.

Și sfârșindu Iisusu aceste parabole, a plecatu de acolo. Și venindu în patria sa, învȑȑa pre d'înșii în sinagoga loru, de se mirau, și ȑiceau: De unde are acestu omu acȑstă înȑelepciune și aceste fapte minunate? Au nu este acesta fiiulu teslarului? au nu se numesce muma lui Maria? și fraȑii lui Iacobu și Iose și Simonu și Iuda? Și surorele lui au nu sânt tôte la noi? dară de unde are acesta tôte acestea. Și se scandalisau de d'insulu. Éru Iisusu li-a ȑisu: Nu este profetulu neonoratu de câtu numai în patria sa și în casa sa. Și nu a făcutu acolo minuni multe pentru necredinȑa loru.

CAP. 14.

Istoria morȑii lui Ioanu Botezătorulu. Felurite minuni.

În acelu tîmpu auȑit'a Erodu Tetrarchulu faima lui Iisusu; Și a ȑisu serviloru sei: Acesta este Ioanu, Botezătorulu; elu s'a sculatu din morȑi, și d'aceea se facu minuni printr'insulu.

Că Erodu prindȑendu pre Ioanu, l'a legatu, și l'a pusu în închisôre pentru Erodiada, femeea lui Filipu, fratele seu. Că Ioanu i ȑicea: Nu ȑi se cade să aibi pre ea. Și voindu să-lu omôre s'a temutu de mulȑime,

6 pentru că ei 'lu aveau ca pre unu
 7 profetu. Éru cându se serbă ziua
 8 nasterii lui Erodu, a jucatu fiica Ero-
 9 diadei înaintea lor, și a plăcutu lui
 10 Erodu. Dreptu aceea cu jurământu
 11 a promis că-i va da ori-ce va cere.
 12 Éru ea, d'înainte fiindu îndemnata de
 13 muma sa, a ȑisu: Dă-mi aici în tip-
 14 sie capulu lui Ioanu Botezătorulu.
 15 Și regele s'a întristatu; dară pentru
 16 jurământu, și pentru cei ce ședeau la
 17 măsă cu elu a ordinaru să i se dea.
 18 Și tramețându, a taiatu capulu lui
 19 Ioanu în închisore. Și s'a adusu ca-
 20 pulu lui în tpsiă, și s'a datu fetei, și
 21 ea l'a dusu la muma sa. Atunci au
 22 venitu discipulii lui, și au luat tru-
 23 pulu, și l'au înmormântatu; și mer-
 24 gându au spusu lui Iisusu.

13 Și auȑindu Iisusu *acésta*, s'a dusu
 14 de acolo cu corabia în locu deșertu,
 15 deosebi. Și aflându mulțimea *acésta*,
 16 urmatu-l'au pe josu din cetăți.

14 Și eșindu Iisusu, a vedutu mulțime
 15 mare, și i s'a făcutu milă de ea, și a
 16 vindecatu pre bolnavii lor.

15 Și făcându-se sêră, s'au apropiatu
 16 cătră d'însulu discipulii lui, ȑicându:
 17 Loculu este pustiu, și ôra a trecut;
 18 demite mulțimea, ca să se ducă în
 19 sate să-și cumpere bucate. Éru Iisusu
 20 li-a ȑisu: Ei nu trebue să mērgă;
 21 dați-li voi să mânânce. Éru ei i-au
 22 ȑisu: Nu avemu aici de câtu cinci
 23 pâni și duoi pesci. Elu a ȑisu: Adu-
 24 ceți-mi-le aici. Și după ce a ordi-
 natu mulțimei să ședă pe erbă, lu-
 ându cele cinci pâni și cei duoi pesci,
 și căutându la ceriu, le-a bine-cuvēn-
 tatu; și frângându-le a datu discipu-
 lilorū pânilē, éru discipulii mulțimei.

20 Și au mâncatu toți, și s'au sātu-
 ratu; și au luat remășițele de fărî-
 mături două-spre-dece paniere pline.

21 Éru cei ce mâncăseră erau ca la cinci
 mii de barbați, afară de femei și de
 copii.

22 Și îndată a îndemnatu Iisusu pre
 discipulii sei să între în corabiă, și să
 mērgă mai 'nainte de elu dincolo, pēnē
 23 ce va demite mulțimea. Și după ce
 demise mulțimea, s'a suitu pe munte
 deosebi să se rōge, și făcându-se sêră
 24 era singuru acolo. Éru corabia era
 deja în meȑiloculu mării, învâluindu-

se de valuri, că vântulu era împotivă.
 Éru într'a patra strējă a nopții Iisusu 25
 a mersu la d'însii, âmblându pe mare.
 Și vedându-lu discipulii âmblându pe 26
 mare, s'au turburatu, ȑicându: Este
 nălucă; și au strigatu de frică. Dară 27
 îndată Iisusu li-a vorbitu, ȑicându:
 Îndrăzniți, eu sânt! nu vē temeți!
 Atuncia Petru, luându cuvântulu, a 28
 ȑisu: Dōmne, de esci tu, ordină-mi
 să viu la tine pe apă. Dis'a elu: 29
 Vîno. Și pogorîndu-se Petru din co-
 rabiă a mersu pe apă, spre a veni la
 Iisusu. Éru vedându vântulu tare, 30
 s'a temutu, și începēdu a se afunda,
 a strigatu, ȑicându: Dōmne, mân-
 tuesce-mē. Și Iisusu îndată întin- 31
 dēdu mîna, l'a apucatu, și i-a ȑisu:
 Puȑinu-credinciosule! pentru ce te-
 ai înduoitu? Și întrându ei în cora- 32
 biă, a încetatu vântulu. Éru cei ce 33
 erau în corabiă au venitu, și i s'au
 închinatu, ȑicēdu: Adevēru Fiiulu
 lui Dumneȑeu esci.

Éru după ce au trecut *laculu*, au 34
 venitu în pāmēntulu Ghenezaretulu.
 Și cunoscēdu-lu ômenii locului ace- 35
 stuia, au tramesu în tōte împrejuri-
 mile acele, și au adusu la d'însulu
 pre toți bolnavii; Și-lu rugau, ca 36
 numai să se atingă de pōlele vest-
 mēntulu lui; și câți s'au atinsu de
d'însulu, s'au vindecatu.

CAP. 15.

Iisusu condēmnă tradițiunea. Chananeea. Felurite
 minuni.

Atunci au venitu la Iisusu cărturarii 1
 și Fariseii de la Ierusalimu, și au ȑisu:
 Pentru ce discipulii tei calcă tradi- 2
 ȑiunea bētrânilor? că nū-și spală
 mânele lor, cându mânâncă pâne.
 Éru elu respundēdu, li-a ȑisu: Pen- 3
 tru ce și voi calcați ordinulu lui Dum-
 neȑeu prin tradițiunea vōstră? Că 4
 Dumneȑeu a ordinaru, ȑicēdu: Onō-
 ră pre părintele teu și pre muma ta;
 și: Celu ce va vorbi de reu pre pă- 5
 rinte sēu pre mumă să se omōre. Dară
 voi ȑiceți: Celu ce aru ȑice părinte- 6
 lui sēu mumei: Daru *este* aceea cu
 care te-ai putē ajuta de la mine, *nu*
este detoru; Și *asa* nu va onōra pre
 părintele seu sēu pre muma sa. Și
 așa ați desființatu ordinulu lui Dumne-

7 ȃeu prin tradiȃiunea vȃstră. Făȃar-
niciloru! bine a profeȃitu Isaia des-
8 pre voi, ȃicȃndu: Acestu poporu se
apropiă de mine cu gura loru, și mȃ
onȃră cu buzele; ȃru ânima loru *este*
9 departe de mine. Dară în zăȃdaru
m'ăȃoră, învȃȃându învȃȃături *ce sânt*
ordine omenesci.

10 Și chiămându la *sine* pre mulȃi-
mea, li-a ȃisu: Ascultaȃi și înȃle-
11 geȃi: Nu ceea ce înȃră în gură spurcă
pre omu, ci ceea ce ese din gură,
aceea spurcă pre omu.

12 Atunci apropiindu-se discipulii lui,
i-au ȃisu: Scii, că Fariseii s'au scan-
dalisatu, cȃndu au auȃitu acestu
13 cuvȃntu? ȃru elu respunȃndu, a
ȃisu: Ori-ce plȃntă, pre care nu a
plȃntatu Părintele meu celu cerescu,

14 se va desrăȃicina. Lăsaȃi pre d'înȃii;
ei sânt conducȃtori orbi ai orbiloru.
Și de va conduce orbu pre orbu,
15 amȃnduoi voru cȃde în grȃpă. Atunci
Petru, respunȃndu i-a ȃisu: Spune
16 nouȃ acȃstă parabolă. ȃru Iisusu
a ȃisu: Înȃă și voi sântȃi neprice-
17 puȃi? ȃre înȃă nu înȃleȃȃȃi, că totu
ce înȃră în gură merge în pȃntece,
18 și se aruncă în urinaru. ȃru cele ce
esu din gură, esu din ânimă, și acelea
19 spurcă pre omu. Că din ânimă esu
cuȃetări rele, ucideri, adulterie, des-
frȃnări, furturi, mărturii minȃinoșe,
20 blăsteme. Acelea sânt cele ce spurcă
pre omu; dară a mȃnca cu mâni nes-
pȃlate nu spurcă pre omu.

21 Atunci Iisusu eșindu de acolo, s'a
dusu în părȃile Tirului și ale Sidonu-
22 lui. Și ȃccȃ o femeie Chananee, eșindu
din acele hotare, a strigatu cȃtră d'în-
sulu, ȃicȃndu: Miluesce-mȃ, Dȃmne!
Fiiulu lui Davidu; fica mea se chi-
23 nuesce reu de demonu. ȃru elu nu
i-a respunsu cuvȃntu. Atunci apro-
piindu-se discipulii lui, 'lu rugau, ȃi-
cȃndu: Demite-o pre ea, că strigă în

24 urma nȃstră. ȃru elu respunȃndu
a ȃisu: Eu nu sânt trȃmesu de cȃtu
numai cȃtră oile cele perdute ale
25 casei lui Israelu. ȃru ea venindu i
s'a închinatu, ȃicȃndu: Dȃmne, ajutȃ-
mi. Și elu respunȃndu, a ȃisu: Nu
este bine a lua pȃnea copiiloru, și a
27 o arunca cȃniloru. ȃis'au ea: Ade-
vȃratu, Dȃmne; cu tȃte aceștea cȃnii

mȃnȃncă din fȃrimăturile ce cadu
din mȃsa stȃpȃniloru loru. Atuncia 28
respunȃndu Iisusu, i-a ȃisu: O fe-
mee! mare *este* credinȃa ta; făcȃ-ȃi-
se precumu voiesci. Și fica ei s'a
vindecatu din acea ȃră.

Și trecȃndu de acolo, venit'a Iisusu 29
lȃngă marea Galileei, și suindu-se pe
munte, a șȃȃutu acolo. Și a venitulu la 30
d'însulu mulȃime mare, avȃndu cu
sine, schiopi, orbi, muȃi, ciungi și
mulȃi alȃi, și au aruncatu pre d'înȃii
la peciȃrele lui Iisusu; și elu i-a
vindecatu; De se mira mulȃimea, 31
vȃȃȃndu pre muȃi vorbindu, pre ciungi
sȃnȃtoși, pre schiopi âmbȃndu, și
pre orbi vȃȃȃndu; și măriau pre
Dumneȃulu lui Israelu.

ȃru Iisusu chiămându la *sine* 32
discipulii sei, a ȃisu: Milă-mi este
de mulȃime, că ȃccȃ acuma sânt deja
trei ȃile de cȃndu stau lȃngă mine,
și nu au ce mȃnca; și nu voiescu
a-i demite flȃmȃȃȃi, ca nu cumva
să slȃbȃscă pe cale. Și discipulii sei 33
i-au ȃisu: De unde să avemu în
pustiiu atȃtea pȃni, în cȃtu să se sature
atȃta mulȃime! ȃisu-li-a Iisusu: 34
cȃte pȃni aveȃi? ȃis'au ei: Șapte, și
puȃini pescișori. Atunci elu a ordi- 35
natu mulȃimei să șȃȃă pe pȃmȃntu.
Apoi luȃndu pre cele șapte pȃni, 36
și pescii, mulȃumindu, *le-a* frȃntu,
și *le-a* datu discipuliloru lui, ȃru dis-
cipulii mulȃimei. Și au mȃncatu toȃi, 37
și s'au sȃturatu; și au redicatu remȃ-
șitele de fȃrimături șapte paniere
pline. ȃru cei ce mȃncaseră erau 38
patru mii de bȃrȃȃi, afȃră de femei
și copii.

Și demitȃndu mulȃimea, a înȃratu 39
în corabiă, și a treȃutu în părȃile
Magdalului.

CAP. 16.

Iisusu nu voiesce a face vre o minune. Mȃrturisirea
lui Petru. Iisusu și preȃice mȃrȃea sa.

Atunci s'au apropiatu Fariseii și Sa- 1
dukeii, ispitindu-lu, și cerȃndu de la
d'însulu să li arete un semnu din
ceriu. ȃru elu respunȃndu, li-a 2
ȃisu: Cȃndu se face sȃră, ȃiceȃi: *Va*
fi seninu, că ceriulu se roșescu. Și 3
demȃnȃȃă: Astȃ-ȃi *va fi* furtună, că
ceriulu este roșu și posomorȃtu.

Făcarniciloru ! sciți să deosebiți fața ceriului ; éru semnele timpuriloru nu puteți *deosebi*. Nému reu și adulteru semnu caută, dară nu i se va da semnu de câtu numai semnul profetului Iona. Și lăsându-i, s'a dusu.

Și cându au trecut discipulii lui de cea parte, uitaseră să iee pâne. Éru Iisusu li-a disu : Vedeți, păziți-vă de aluatulu Fariseiloru și alu Sadukeiloru ! Éru ei se gândeau în sine-și, dicându : Nu amu luat până. Éru Iisusu cunoscându *acésta*, li-a disu : Pușinu-credincioșiloru ! pentru ce vă gândiți în sine-vă, că nu ați luat până ? Încă nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni ale celoru cinci mii, și câte paniere ați redicatu ? Nici de cele șapte pâni ale celoru patru mii, și câte paniere ați redicatu ? Cumu nu înțelegeți, că nu v'amu vorbitu despre pâni, ci ca să vă păziți de aluatulu Fariseiloru și alu Sadukeiloru ! Atunci au înțelesu, cumu că nu li-a disu să se păzescă de aluatulu pânei, ci de învățătura Fariseiloru și a Sadukeiloru.

Éru Iisusu venindu în părțile Cesareei lui Filipu, a întrebatu pre discipulii sei, dicându : Cine'mi dicu ómenii că sânt eu, Fiiulu omului ?

Dis'au ei : Unii *dicu că esci* Ioanu Botezătorulu ; alții, Ilie ; éru alții, Ierimia séu unulu din profeți. Disu-li-a elu : Éru voi, cine'mi dicitu că sânt ? Simonu Petru, răspundendu, a disu : Tu esci Christosulu, Fiiulu lui Dumneșeu celui viu. Iisusu răspundendu, i-a disu : Fericitu esci, Simone, fiulu lui Iona ! că trupu și sânge nu a descoperitu ție, ci Părintele meu celu din ceriuri. Și eu 'ți dicu, că tu esci Petru, și pe *acésta* pétră voiu zidi beserica mea ; și porțile iadului nu o voru birui. Și-ți voiu da ție cheile împărăției ceriurilor ; și ori-ce vei lega pe pământu va fi legatu în ceriuri ; și ori-ce vei deslega pe pământu va fi deslegatu în ceriuri. Atunci a ordinaru discipuliloru sei, ca să nu spue nimenui că elu este Iisusu, Christosulu.

De atunci a începutu Iisusu a areta discipuliloru sei, cumu că trebuie elu a merge în Ierusalimu, și a pătimi

multe de la bătrâni, și de la archierei și de la cărturari, și a fi omorîtu, și a învia a treia zi. Atunci Petru, luându-lu, a începutu a-lu certa, dicându : Îndură-te de tine, Dómné ! să nu ți se întemple *acésta*. Éru elu întorcându-se, a disu lui Petru : Lipsește, Satano ! tu-mi esci pedecă ! că nu cugeți cele ce sânt ale lui Dumneșeu, ci cele ce sânt ale ómeniloru. Atunci Iisusu a disu discipuliloru sei : De voiesce cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iee crucea sa, și să-mi urmeze. Că cine voiesce să-și mântuěscă viéta sa o va perde ; éru cine 'și va perde viéta sa pentru mine, o va afla. Că ce folosește omului, de aru dobândi *tótă* lumea, și aru perde sufletulu seu ? séu ce va da omulu schimbu pentru sufletulu seu ? Că Fiiulu omului va să vie în mărirea Părintelui seu cu ângerii sei, și atunci va resplăti fiecareia duple faptele lui. Adevéru dicu voui, că sânt unii din cei ce stau aici, carii nu voru gusta mórte, péné ce voru vedé pre Fiiulu omului venindu în împărăția sa.

CAP. 17.

Transfigurațiunea lui Iisusu, Elu vindecă pre unu lunaticu, și plătesce darea.

După șese zile a luat Iisusu pre Petru, pre Iacobu și pre Ioanu, frațele lui, și i-a suitu pre unu munte înaltu deosebi. Și s'a schimbatu la față înaintea lor, și fața lui a strălucitu ca sórele, și vestmintele lui s'au făcutu albe ca lumina. Si éccé li s'au aretatu Moisi și Ilie vorbindu cu d'însulu. Atuncia Petru luându cuvântulu, a disu lui Iisusu : Dómné, bine este să fimu noi aici ; de voiesci, să facemu aici trei colibi, ție una, lui Moisi una, și lui Ilie una. Încă vorbindu elu, éccé nuoru luminos i-a umbritu ; și éccé vóce din nuoru, dicându : Acesta este Fiiulu meu celu iubit, întru care amu bine-voitu ; pre acesta să ascultați. Si auđindu discipulii, au căđutu cu fețele la pământu, și s'au spăimântatu fórté. Éru Iisusu apropiindu-se, s'a atinsu de d'înșii, și a disu : Sculați-vă, și nu

8 vă temeți. Atuncia redicându-și ochii lor, nu au vădutu pre nimene de câtu numai pre Iisusu.

9 Și cându ei se pogoriau din munte, Iisusu li-a ordinaru, dicându: Nu spuneți nimenui ce ați vădutu, pêne cându Fiiulu omului se va scula din

10 morți. Și discipulii lui l'au întrebatu, dicându: Dară de ce dicu cărturarii,

11 că Ilie trebue să vie mai 'nainte? Iisusu respundându, li-a ȑisu: Ilie cu adevăratu mai 'nainte va veni și va

12 restatornici tôte. Érá eu ȑicu voui, că Ilie a și venitu, și ei nu l'au cunoscutu, ci au făcutu lui totu ce ei au voitu. Așa și Fiiulu omului va

13 suferi de la d'înșii. Atunci au întelesu discipulii, că elu li-a vorbitu despre Ioanu Botezătorulu.

14 Și veninȑu ei la mulȑime, s'a apropiatu cătră d'însulu unu omu, înge-nunchiându înaintea lui, și dicându:

15 Dómné! miluesce pre fiiulu meu; că este lunaticu, și suferu reu; că de multe ori cade în focu, și de multe

16 ori în apă. Și l'amu adusu la discipulii tei, éru ei nu au pututu să-lu vindece.

17 Iisusu respundându a ȑisu: O nému necredinciosu și înreutățitu! pêne cându voi fi cu voi? pêne cându voi suferi pre voi? aduceți-mi-lu

18 aici. Și l'a certatu Iisusu, și a eșitu demonulu dintr'însulu, și s'a vindecat

19 catu copilulu dintr'acea órá. Atunci apropiându-se discipulii cătră Iisusu deosebi, au ȑisu: Pentru ce noi nu

20 amu pututu să-lu scótemu? ȑisu-li-a Iisusu: Pentru necredinȑa vóstră; că adevéru ȑicu voui, de veți avé credinȑă ca unu grăunte de muștaru,

21 veți ȑice muntelui acestuia: Mută-te de aici acolo, si se va muta; și nimicu nu vî va fi cu neputinȑă. Dară

22 acestu soi *de demoni* nu ese fără numai prin rugăciune și postu.

23 Și petrecându ei în Galileea, ȑisu-li-a Iisusu: Fiiulu omului va fi datu în mânele ómenilor; și-lu voru omorî, éru a treia ȑi va învia. Și s'au întristatu fórte.

24 Și ajungându ei la Capernaumu, au venitu la Petru cei ce strîngeau darea, și au ȑisu: Învățătorulu vostru

25 nu plătesce dare? ȑis'a elu: Da. Și cându a întratu în casă, mai 'nainte

'lu apucă Iisusu, ȑicându: Ce ȑi se pare, Simone? regii pământului, de la cine iéu dare séu biru? de la fiii lor, séu de la cei străini? Dis'a 26 Petru lui: De la străini. ȑis'a Iisusu lui: Deci fiii scutiți sânt.

Dară ca să nu scandalisămu pre 27 ei, mergi la mare, și aruncă undiȑa; și pescele, care vei prinde ântéu, ié-lu, și deschidându gura lui, vei afla unu statiru; ié acela, și dă-lu lor pentru mine și pentru tine.

CAP. 18.

Învățătura Domnului despre umilinȑă și scandale. Parabola óei răttăcite. Ertarea injurieloru. Parabola despre unu servu nemilostivu.

Într'acea órá apropiatu-s'au discipulii cătră Iisusu, și i-au ȑisu: Óre cine este mai mare în împéráȑia ceriurilor? Și chiamându Iisusu unu 2 pruncu, l'a pusu în meȑiloculu lor, Și a ȑisu: Adevéru ȑicu voui: De nu 3 vă veți întórce, și nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împéráȑia ceriurilor. Deci cine se va umili ca 4 acestu pruncu, acela este celu mai mare în împéráȑia ceriurilor. Și 5 cine va primi pre unu pruncu ca acesta în numele meu, primesce pre mine.

Éru cine va scandalisa pre unulu 6 dintr'acesti mici, cari credu în mine, mai de folosu 'i este, ca să-și spânȑure o pétră de móră la grumazulu lui, și să se înnece în adânculu mării.

Vai lumei pentru scandale; că trebue să vie scandale; éru vai de omulu acela prin carele vine scandalulu. Deci de te va scandalisa mâna ta séu 8 peciorulu teu, taie-le, și aruncă-le de la tine; 'ȑi este mai bine să întri în viétă schiopu séu ciungu, de câtu, avédu amînduoé mânele séu amînduoé peciórele, să fii aruncatu în foculu celu eternu. Și de te va scandalisa ochiulu teu, scóte-lu, și aruncă-lu 9 de la tine: 'ȑi este mai bine să întri în viétă cu unu ochiu, de câtu, avédu amînduoi ochii, să fii aruncatu în foculu gheennei.

Feriȑi-vé să nu despretuiȑi pre vre 10 unulu dintr'acesti mici; că ȑicu voui, că ângerii lor în ceriuri védu pururea faȑa Părintelui meu, care este în ceriu. Că Fiiulu omului a 11

venitu să mântuască ceea ce este per-
 12 dutu. Ce vi se pare? cându unu omu
 are o sută de oi, și s'aru rătăci una
 dintr'însele, au nu lăsându pre cele
 nouă-deci și nouă, merge în munți
 13 și caută pre cea rătăcită. Și de i se
 va întempla să o găsească, adevăru
 țicu voui, că se bucură de d'insa mai
 multu de câtu de cele nouă-deci și
 14 nouă, ce nu s'au rătăcitu. Așa nu
 este voia Părintelui vostru celui din
 ceriuri, ca să se pîrdă unulu dintr'
 acesti mici.

15 Și de va păcătui contra ta fratele
 teu, mergi, muștră pre d'însulu între
 tine și elu singuru; de te va asculta,
 16 ai dobînditu pre fratele teu. Êru de
 nu te va asculta, *atunci* mai ie îm-
 preună cu tine pre unulu său duoi,
 ca prin gura a duoi său a trei martori
 17 să se întărească totu cuvîntulu. Êru
 de nu va asculta de d'însii, spune-lu
 besericei; și de nu va asculta nici de
 beserică, să-ți fie ca unu păgănu și
 18 vameșu. Adevăru țicu voui: Ori-ce
 veți lega pe pămîntu, voru fi legate
 și în ceriu; și ori-ce veți deslega pe
 pămîntu, voru fi deslegate și în ceriu.

19 Êrași țicu voui, că dacă duoi din
 voi se voru uni pe pămîntu pentru
 ori-ce lucru ce voru cere, se va da lor
 de la Părintele meu care este în ce-
 20 riuri. Că unde sînt duoi său trei
 adunați întru numele meu, acolo sînt
 eu în mijloculu lor.

21 Atunci apropiindu-se către d'însulu
 Petru, a țisu: Dómnne, de câte ori
 'mi va greși fratele meu și-i voi
 erta? au dóră pînă de șapte ori?

22 Țisu-i-a Iisusu: Eu nu-ți țicu pînă
 de șapte ori, ci pînă de șapte-deci de
 23 ori câte șapte. Dreptu aceea împê-
 răția ceriurilor este asemenea unui
 rege, cărele a voitu să cêră socótélă
 24 de la servii sei. Și începîndu să cêră
 socotélă, au adusu la d'însulu pre
 unulu, ce detoria de ce mii de talenti.

25 Și neavîndu elu cu ce plăti, domnulu
 seu a ordinaru să vîndă pre elu și pre
 femeea lui, și pre copii, și tóte câte
 26 avea; și așa să se plătescă. Deci
 prosternîndu-se servulu acela, i s'a
 închinatu, țicîndu: Dómnne, mai în-
 găduesce-me, și-ți voi plăti totu.

27 Atunci domnulu servului aceluia în-

durându-se, l'a eliberatu, și i-a ertatu
 și detoria. Êru eșîndu servulu acela, 28
 a aflatu pre unulu din soții lui, care
 'i era detoru o sută de denari; și apu-
 cîndu-lu, 'lu strîngea de gîtu, ți-
 cîndu: Plătesce-mi ce-mi esci de-
 toru. Deci cîdîndu soțiulu acela la 29
 peciórele lui, 'lu ruga, țicîndu: Mai
 îngăduesce-me, și-ți voi plăti totu.
 Êru elu nu a voitu; ci mergîndu l'a 30
 pusu în închisóre, pînă cîndu va plăti
 detoria. Soții lui vîdîndu cele ce s'au 31
 făcutu, s'au întristatu fôrte, și venindu
 au spusu domnului lor tóte cele
 petrecute. Atunci chiámîndu-lu dom- 32
 nulu lui, i-a țisu: Servu nelegiuitu!
 eu ți-amu ertatu tótă detoria aceea,
 pentru că m'ai rugatu; nu se cădea 33
 și ție să aibi milă de soțiulu teu, cumu
 și eu amu avutu milă de tine? Și 34
 mîniîndu-se domnulu lui, l'a datu
 chinuitoriloru pînă cîndu va plăti
 tótă detoria lui. Așa și părintele meu 35
 celu cerescu va face voui, de nu veti
 erta din animă fie-care fratelui seu
 greșelele sale.

CAP. 19. 20.

Învătătura lui Iisusu asupra despărteniei. Pericolulu
 bogățiilor. Parabola de lucrătorii viei, tocmiți la
 osebite ore. Cererea fiiloru lui Zebedeiu. Iisusu vin-
 decă duoi orbi.

1 Și a fostu, după ce sfârși Iisusu cu-
 vintele acestea, că a trecut din Gali-
 leea, și a venitu în părțile Iudeei, din-
 2 colo de Iordanu. Și a urmatu lui mul-
 țime mare; și elu i-a vindecatu acolo.

3 Și au venitu la d'însulu Fariseii,
 ispitîndu-lu și țicîndu-i: Óre se cade
 omului să lase femeea sa pentru ori-ce
 4 cauză? Răspundîndu elu, țisu-li-a:
 Au nu ați cititu, că celu ce i-a făcutu
 din începutu, i-a făcutu bărbatu și
 5 femeie? Și a țisu: Pentru acésta va
 lăsa omulu pre părinte și pre mumă,
 și se va lipi de femeea sa, și voru fi
 amînduoi unu corpu; Dreptu aceea
 nu mai sînt duoi, ci unu corpu. Deci 6
 ce a împreunatu Dumneșeu să nu
 despartă omulu.

7 Țisu-i-au ei: Pentru ce dară a
 ordinaru Moisi, să se dee cartea de
 despărțire, și să o lase? Țisu-li-a 8
 elu: Moisi dupre împetrirea ânimei
 vóstre v'a învoitu să vî lăsați femeele
 vóstre; éru din începutu nu a fostu

9 așa. Și eu ȋicu voui: Celu ce va lăsa femeea sa de cătu pentru causa desfrânării, și va lua alta, comite adulteriu, și celu ce va lua pre cea lăsată comite adulteriu.

10 Ȋisu-i-au discipulii sei: Dacă toc-mirea omului cu femeea este așa, nu
11 este de folosu a se însura! Éru elu li-a ȋisu: Nu toți cuprindu cuvântulu acesta, ci numai *aceia*, căroru li s'a
12 datu. Că sânt eunuchi, cari s'au născutu așa din mătricele numei *loru*; și sânt eunuchi, cari s'au făcutu eunuchi de ómeni; și sânt eunuchi, cari s'au făcutu însi-și eunuchi pentru împărăția ceriurilor. Celu ce pôte cuprinde, să cuprindă!

13 Atuncia s'au adusu la d'însulu copii, ca să pună mânele preste ei, și să se róge; și discipulii i-au certatu
14 pre ei. Éru Iisusu a ȋisu: Lăsați pre copii să vie la mine, și nu-i opriți; că a unora ca acestora este împărăția
15 ceriurilor. Și și-a pusu mânele preste ei, și s'a dusu de acolo.

16 Și éccé unulu venindu *la elu*, i-a ȋisu; Învătătorule bune, ce bine să
17 facu, ca să amu viéța eternă? Elu ȋisu-i-a: Pentru ce mă numesci bunu? nimenea nu *este* bunu, fără numai unulu, Dumneȋeu; éru de voiesci să întri în viéță, păzesce ordinele.
18 Elu ȋisu-i-a: Cari? Éru Iisusu a ȋisu: Să nu uciȋi; să nu comiți adulteriu; să nu furi; să nu mărturisesci mărturiă mincinosă; Onóra pre părintele
19 teu și pre muma *ta*; și să iubesci pre aprópele teu ca însu-ți pre tine. Ȋise lui ténérulu: Tóte acestea amu păzitu din tinerețele mele, ce-mi mai
20 lipsesce? Ȋisu-i-a Iisusu: De voiesci să fii deseavârșitu, mergi, și vinde averile tale, și *le* dă saraciloru, și vei ave tesauru în ceriu; și vino, urméză-
22 mi. Éru ténérulu, auȋindu cuvântulu acesta, s'a dusu întristatu; că avea multe averi.

23 Atunci a ȋisu Iisusu discipuliloru sei: Adevéru ȋicu voui, că cu anevoiă va intra bogatulu în împărăția
24 ceriurilor. Și érași ȋicu voui: *că* mai lesne este să trecă funia prin urechia acului, de cătu bogatulu să între
25 în împărăția lui Dumneȋeu. Auȋindu *acésta* discipulii sei, s'au uimitu fórté,

și au ȋisu: Cine dară pôte să se mântuéscă? Éru Iisusu căutându *spre* 26 *d'înșii*, li-a ȋisu: La ómeni este acésta cu neputință, éru la Dumneȋeu sânt tóte cu putință.

Atunci Petru, luându cuvântulu, 27 i-a ȋisu: Éccé noi amu lăsatu tóte, și amu urmatu ție; Óre ce ni va fi? Ȋisu-li-a Iisusu: Adevéru ȋicu voui, 28 că voi, cari ați urmatu mie, în *ȋiua* renascerei, cându Fiiulu omului va sedé pe tronulu mării lui, veți sedé și voi pe duoé-spre-ȋece tronuri, judecându pre cele duoé-spre-ȋece seminții ale lui Israelu. Și totu celu ce a 29 lăsatu case, séu frați, séu surori, séu părinte, séu mumă, séu femeie, séu copii, séu tărâne, pentru numele meu, va primi însutitu, și va mósceni viéța eternă. Éru mulți din cei d'ântéiu 30 voru fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai d'ântéiu.

Că împărăția ceriurilor este aseme- 1
nea unui omu stépănu alu casei, care a eșitu de demânétă să tocméscă lucrători la via sa. Și învoindu-se cu 2
lucrătorii câte unu denariu pe ȋi, i-a tramesu în via sa. Și eșindu la a treia 3
órá, a vȋȋutu pre alții stându în piață fără de lucru. Și a ȋisu acelora: Mergeti și voi în viă, și eu vî voiu da ce va fi cu dreptu. Și ei au mersu. Érá- 5
și eșindu la a șesea și la a noua órá, a făcutu asemenea. Éru la a unu- 6
spre-ȋecia órá eșindu, a aflatu pre alții stându fără de lucru, și li-a ȋisu: Pentru ce stați aici tóta ȋiua fără de lucru? Ȋisu-i-au ei: Pentru că ni- 7
menea nu ne-a tocmitu. Ȋisu-li-a elu: Mergeti și voi în viă, și veți primi ce va fi cu dreptu. Éru dacă 8
s'a făcutu séră, a ȋisu domnulu viei îngrijitorului seu: Chiamă pre lucrători, și dă-li plata, încependu de la cei de pe urmă péné la cei d'ântéiu. Deci cându au venitu cei de 9
la a unu-spre-ȋecia órá, au primitu câte unu denariu. Éru cându au ve- 10
nitu cei d'ântéiu au socotitu, că voru primi mai multu; dară și ei au primitu câte unu denariu. Éru după ce 11
l'au primitu, murmurau contra stépănului casei, ȋicénu: Acesti de pe 12
urmă au lucratu *numai* o órá, și ai

făcutu pre d'înșii asemenea cu noi, cari amu purtatu greutatea și arsura
 13 d'ilei. Éru elu a respunsu unuia din ei, și a ȑisu: Amice, eu nu-ȑi facu nedreptate; au nu te-ai învoitu cu
 14 mine câte unu denariu? Ia-ȑi alu teu, și mergi! eu voi u să dau și acestuia
 15 de pe urmă ca și ȑie. Au d'ora nu-mi este ertatu să facu cu ale mele ce voiescu? Au este ochiulu teu reu,
 16 pentru că eu sânt bunu? Așa voru fi cei de pe urmă ântăiu, și cei d'ântăiu mai pe urmă; că mulȑi sânt chiamaȑi, dară puȑini aleși.
 17 Și suindu-se Iisusu la Ierusalimu, a luat u la o parte pe cale pre cei doi-spre-dece discipuli, și li-a ȑisu:
 18 Éccă ne suimu la Ierusalimu, și Fiulu omului se va da archiereilor și cȑrturarilor, și-lu voru osândi la
 19 m'orte; Și-lu voru da păgâniloru să-lu batjocorască, și să-lu biciuiască, și să-lu crucifice; și a treia ȑi va învia.
 20 Atunci s'a apropiat u cȑtră d'însulu muma fiiloru lui Zebedeu împreună cu fiii sei, închinându-se, și cerându
 21 ceva de la d'însulu. Éru elu i-a ȑisu: Ce voiesci? Ea i-a ȑisu: Promite că voru ședé acesti doi fii ai mei, unulu d'a drépta ta, și altulu d'a
 22 stânga ta în împărăȑia ta. Éru Iisusu respundându a ȑisu: Nu sciȑi ce cereȑi. Puteȑi să beȑi potirulu care eu
 23 voi u să béu, și să vé botezȑi cu botezulu cu care eu mă botezu? Ei i-au ȑisu: Putemu. Și elu li-a ȑisu: Adeveru veȑi bé potirulu meu, și vé veȑi boteza cu botezulu, cu care eu mă botezu; éru a ședé d'a drépta mea și d'a stânga mea nu pot u eu să dau, ci
 24 se va da celora pentru cari este preȑătitu de Părintele meu.
 25 Și auȑindu cei ȑece acésta, s'au mâniatu asupra acelor u doi fraȑi. Éru Iisusu chiāmându pre d'însii, a ȑisu: Sciȑi, că domnii păgâniloru domnescu pre ei, și cei mari stēpānescu pre d'înșii.
 26 Éru între voi să nu fie așa; ci celu ce între voi va să fie mai mare,
 27 să fie voui servu; Și celu ce între voi va voi să fie ântăiu, să fie voui servu; Precumu și Fiiulu omului nu a venit u să i se servască, ci să servască, și a-ș i da viéta sa rescumpărare pentru mulȑi.

Și eșindu ei din Ierichonu, li-a urmatu mulȑime mare. Și éccă doi orbi ce ședeau lîngă cale, auȑindu că trece Iisusu, au strigatu, ȑicēdu: Miluesce-ne, D'omne, Fiiulu lui Davidu! Éru mulȑimea a certatu pre d'înșii, *ordinându-li* să tacă; éru ei strigau mai tare, ȑicēdu: Miluesce-ne D'omne, Fiiulu lui Davidu! Și stāndu Iisusu, i-a chiāmatu, și a ȑisu: Ce voiȑi să vȑi facu? ȑisu-i-au ei: 33 D'omne! să se dischiȑă ochii nostri. Și făcēdu-se milă lui Iisusu, s'a atinsu de ochii lor u; și îndatā au vȑăduȑu ochii lor u, și i-au urmatu.

CAP. 21. 22.

Întarea lui Iisusu în Ierusalimu. Alungarea vȑndătoriloru din templu. Parabola celor u doi fii, și de lucrătorii viei. Parabola nunȑei. Fariseii și Sadukeii cȑutā a prinde pre Iisusu.

Și cāndu s'au apropiatu de Ierusalimu și au venit u în Bethfage, la muntele Oliviloru, atunci a trāmesu Iisusu doi discipuli, ȑicēdu-li: Merȑeȑi în satulu care este înainte v'astră, și îndatā veȑi afla o asinā legatā, și unu mȑnzu cu d'însa; deslegȑi-le, și aduceȑi-le la mine. Și de vȑi va ȑice cineva ceva, ȑiceȑi: Domnului trebuescu aceste; și îndatā elu le va trāmete. Acestea t'ote s'au făcut u, ca să se împlinască ceea ce s'a ȑisu prin profetulu, ce ȑice: Spuneȑi fiecei Sionului: Éccă regele teu vine la tine, blāndu și calare pe asinā, și pe unu mȑnzu, fiulu celei de suptu jugu. Discipulii s'au dusu, și au făcut u precumu li-a ordinat u Iisusu: Au adusu asina și mȑnzulu, și au pusu d'asupra lor u vestmintele lor u, și l'au pusu d'asupra acestora. Și mulȑime mare f'orte și-au asternutu vestmintele lor u pe cale; alȑii tăiau ramuri din arbori, și le asterneau pe cale. Éru mulȑimea care mergea înainte, și care urma, striga, ȑicēdu: Osanna Fiiului lui Davidu; bine-cuvētat u este celu ce vine în numele Domnului; Osanna în înălȑimi.

Și întrāndu elu în Ierusalimu, s'a cutremuratu t'otā cetatea, ȑicēdu: Cine este acesta? Éru poporulu ȑicea: Acesta este Iisusu, profetulu celu din Nazaretulu Galileei.

Și întrāndu Iisusu în templulu lui

Dumnezeu, a scos pre toți cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnatu mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi.

- 13 Și li-a ȑisu : Scrisu este : Casa mea se va chiăma casă de rugăciune ; éru voi o ați făcutu pesceră de tâlhari.
- 14 Și au venitu la d'însulu orbi și schiopi
- 15 în templu, și elu i-a vindecatu. Éru cându archiereii și cărturarii au vȑdu minunile ce a făcutu, și pre copii strigându în templu, și ȑicȑndu : Osanna Fiiului lui Davidu, s'au mȑniatu, Și i-au ȑisu : Auȑi ce ȑicu acestia ? Iisusu li-a ȑisu : Da ; nu ați cetitu nȑi odată : Din gura pruncilor și a celor ce sugu ai pregătitu
- 17 laudă ? Și lăsându-i, a eșitu afară din cetate la Bethania, și a masu acolo.
- 18 Éru a doua ȑi, întorcȑndu-se în cetate, a flămȑnditu. Și vȑdȑndu unu smochinu lȑngă cale, a venitu la d'însulu, dară nu a aflu nimicu într'însulu de cătu numai frunȑe, și i-a ȑisu : De acumu să nu se mai facă fruptu din tine în eternu. Și îndatȑ s'a uscatu smochinulu. Și vȑdȑndu
- 20 *acȑsta* discipulii, s'au minunatu, ȑicȑndu : Cătu de curȑndu s'a uscatu smochinulu. Și respunȑndu Iisusu li-a ȑisu : Adevȑru ȑicu vouȑ, de veȑi avȑ credinȑă, și nu vȑ veȑi înduoi, nu numai veȑi face *acȑsta ce s'a făcutu* smochinulu, ci chiaru de veȑi ȑice muntelui acestuia : Redicȑ-te, și te
- 22 aruncȑ în mare, se va face. Și tȑte cȑte veȑi cere prin rugăciune, creȑndu, veȑi primi.
- 23 Și venindu elu în templu, s'au apropiatu de d'însulu, cându elu învȑȑ, archierii și bȑtrȑnii poporului, și ȑiceau : Cu ce autoritate faci tu aceste, și cine ȑi-a datu autoritatea
- 24 *acȑsta* ? Respunȑndu Iisusu, li-a ȑisu : Și eu vȑ vouȑ întreba ceva, pre care de-mi veȑi spune, și eu vȑ vouȑ spune cu ce autoritate facu aceste :
- 25 Botezulu lui Ioanu, de unde a fostu ? din ceriu, séu de la ómeni ? Éru ei cugetau în sine, ȑicȑndu : De vomu ȑice : Din ceriu, elu ni va ȑice : Pentru ce dară nu aȑi creȑutu lui ? Éru
- 26 de vomu ȑice : De la ómeni, ne tememu de poporu ; că toȑi au pre

Ioanu ca pre unu profetu. De aceea 27 respunȑndu lui Iisusu, i-au ȑisu : Nu scimu : ȑisu-li-a elu : Nici eu nu vouȑ spune vouȑ cu ce autoritate facu aceste.

Darȑ ce vi se pare ? Unu omu avea 28 duoi fii, și venindu la celu d'ântȑiu, i-a ȑisu : Fiiule ! du-te de lucrȑȑă astȑ-ȑi în via mea. Éru elu respunȑndu a ȑisu : Nu vouȑ ; éru mai pe urmă, căindu-se, a mersu. Atunci a 30 venitu la cela-l-altu, și a ȑisu asemenea. Elu respunȑndu, a ȑisu : Eu *vouȑ merge*, Dȑmne ; darȑ nu a mersu. Care dintr'acesti duoi a făcutu voia pȑrintelui *seu* ? ȑisu-i-au ei : Celu 31 d'ântȑiu. ȑisu-li-a Iisusu : Adevȑru ȑicu vouȑ, că vameșii și meretricile mergu mai'nainte de cătu voi în împȑrȑȑia lui Dumnezeu. Cȑ Ioanu a 32 venitu la voi, în calea dreptȑȑei, darȑ voi nu l'aȑi creȑutu : éru vameșii și meretricile l'au creȑutu, pre cându voi vȑdȑndu *acestea*, nu v'aȑi căitu mai în urmă, ca să-lu creȑȑi.

Ascultaȑi altȑ parabolȑ : Era unu 33 omu stȑpȑnu alu casei, care a plȑntatu viȑ, și o a înȑrȑditu cu gardu, și a sepatu tȑscu într'ȑnsa, și a ziditu turnu, și o a datu lucrȑtorilor, și s'a dusu departe. Éru cându s'a aproȑ 34 piatu timpul fruptelor, a trȑmesu pre servii sei la lucrȑtori, ca să iee fruptulu ei. Éru lucrȑtorii prinȑndu 35 pre servii sei, pre unulu au bȑtutu, pre altulu au omȑritu, éru pre altulu l'au ucisu cu petre. Érașȑ a trȑmesu 36 pre alȑi servi, mai mulȑi de cătu cei d'ântȑiu, și ei li-au făcutu asemenea. Mai pe urmă a trȑmesu la ei pre 37 fiiulu seu, ȑicȑndu : Respectu avevoru de fiiulu meu. Éru cându lucrȑtorii au vȑdu pre fiiu, au ȑisu între sine : Acesta este moscenitorulu ; veniȑi să-lu omȑimu, și să ni însușimu moscenirea lui. Și prinȑndu-lu l'au 39 scosu afarȑ din viȑ, și l'au omȑritu.

Deci cându vȑ veni domnulu viei, 40 ce va face lucrȑtoriloru acelora ? ȑisu-i-au ei : *Fiindu ei* rei, elu 'i va 41 perde pre ei cu reu, și va da via altȑu lucrȑtori, cari 'i voru da fruptele la timpul loru. ȑis'a Iisusu loru : 42 Au nici odatȑ nu aȑi cetitu în scripturi : Pétra pre care o au nesȑtitu

- ziditorii s'a făcutu capulu unghiului ; Domnulu a făcutu acestu *lucru*, și
 43 este minunatu în ochii nostri ; Dreptu aceea dîcu vouî, că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da unui poporu, care va face fructele sale.
- 44 Și celu ce va căde preste acésta pétră se va sfărîma, éru preste care va căde, 'lu va strivi.
- 45 Și auîndu archiereii și Fariseii parabolele lui, au cunoscutu că vorbesce despre d'înșii. Și căutau să-lu prindă, dară s'au temutu de poporu, că ei 'lu aveau ca pre unu profetu.
- 1 Iisusu luându cuvîntulu, a urmatu a vorbi cu d'înșii în parabole, și li-a
 2 dîsu : Împărăția ceriurilor este asemenea unui rege, care a făcutu nuntă
 3 pentru fiulu seu. Și a tramesu pre servii sei să chîame pre cei chiămați la nuntă ; éru ei nu voiau să vină.
 4 Érași a tramesu pre alți servi, și a dîsu : Spuneți celoru chiămați : Éccé eu amu gătitu prîndulu meu ; juncii mei și cele îngrășate *ale mele s'au*
 5 *junghiatu, și tóte sînt gata ; veniți la nuntă.* Éru ei neluându sémă *de*
 6 *acésta* s'au dusu, unulu la tîrâna sa, altulu la neguțitoria sa ; Éru cei-l
 7 alți prîndendu pre servii lui, i-au batjocoritu, și i-au omorîtu. Și au
 8 dîndu regele *acésta*, s'a mâniatu, și tramețendu oștirea lui, a perdutu pre ucigașii aceia, și a arsu cetatea loru.
 9 Atunci a dîsu serviloru sei : Nunta este gata, éru cei chiămați vrednici
 10 nu au fostu. Deci mergeți la respântiele căiloru, și câți veți afla, chiămați-i la nuntă. Și eșîndu servii
 11 aceia la căi, au adunatu pre toți câți au aflatu, și rei și buni : și s'a îm
 12 plutu nunta de óspeți. Și întrîndu regele să vîdă pre óspeți, a vîdutu acolo unu omu, care nu era îmbră
 13 catu în vestmîntu de nuntă : Și i-a dîsu : Amice, cumu ai intratu aici, neavîndu vestmîntu de nuntă ? Éru elu a remasu mutu. Atunci a dîsu regele serviloru : Legați-i mânele și
 peciórele, luați-lu, și-lu aruncați în întunereculu celu mai din afară : acolo va fi plîngere și scrișnirea dîn-
- țiloru. Că mulți sînt chiămați, dară 14 puçini aleși.
- Atunci mergîndu Fariseii, s'au 15 svătuitu cumu să-lu prindă în cuvîntu ; Și a tramesu la d'însulu pre 16 discipulii loru împreună cu Erodianii, cari i-au dîsu : Învătătorule, noi scim, că esci sinceru, și înveți calea lui Dumnezeu în adevêru, și nu-ți pêsă de nimenea ; că tu nu cauți în fața ómeniloru. Deci spune-ni, ce ți 17 se pare ? Se cade a da dare Cesarului, séu nu ? Éru Iisusu, cunoscendu 18 reutatea loru, a dîsu : Pentru ce mă ispițiți, făcarniciloru ! Aretati-mi ba- 19 nulu darei. Și ei i-au adusu unu denariu. Dîsu-li-a elu : Alu cui este 20 acestu chipu și *acésta* scriptură ? Dîsu-i-au ei : Ale Cesarului. Atunci 21 a dîsu loru : Dați Cesarului cele ce sînt ale Cesarului, și lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu. Și 22 auîndu *acésta*, s'au miratu, și lăsându-lu s'au dusu.
- Într'aceeași dî au vinitu la d'însulu 23 Sadukeii, cari dîcu că nu este înviare, și l'au întrebatu, dîcîndu : Învătăto- 24 rule, Moisi a dîsu : De va muri cineva, neavîndu copii, fratele lui să iee femeea lui, și să redice semîntă fratelui seu. Deci erau la noi șapte 25 frați, și celu d'ântéiu însurându-se, a muritu, și neavîndu semîntă a lăsatu pre femeea sa fratelui seu. Ase- 26 menea și alu duoilea și alu treilea, pêně la alu șeptelea. Éru mai pe 27 urmă de toți a muritu și femeea. Deci 28 la înviare alu căruia dintr'acesti șapte va fi femeea ? că toți o au avutu. Iisusu 29 respundendu, li-a dîsu : Vě rătăciți, nesciîndu scripturele, nici puterea lui Dumnezeu. Că la înviare nici se în- 30 sóră, nici se mărită, ci sînt ca ângerii lui Dumnezeu în ceriu. Éru des- 31 pre înviarea morțiloru, au nu ați cetitu ceea ce vi s'a dîsu de Dumne- 32 deu, dîcîndu : Eu sînt Dumnezeu lu lui Abraamu, și Dumnezeu lu lui Isaacu, și Dumnezeu lu lui Iacobu ? Dumnezeu nu este Dumnezeu alu morțiloru, ci alu celoru vii. Și auîndu 33 poporulu *acestea* s'a uimitu de învățatura lui.
- Éru Fariseii, auîndu că a amuțitu 34 pre Sadukei, s'au adunatu împreună.

35 Și unulu din ei, legiuitoru, l'a între-
 36 batu, ispitindu-lu și dicēdu: Învē-
 37 țătorule, care ordinu este celu mai
 mare în lege? Țisu-i-a Iisusu: Să
 iubesci pre Domnulu, Dumneḃeu
 teu, cu tōtă ânima ta, și cu totu su-
 fletulu teu, și cu totu cugetulu teu.
 38 Acesta este celu ântēiu și mai mare
 39 ordinu. Êru alu duoilea și asemenea
 acestuia este: Să iubesci pre aprō-
 40 pele teu, ca însu-ți pre tine. Într'a-
 ceste duoe ordine atârănă tōtă legea
 și profēții.

41 Și fiindu adunați Fariseii, i-a în-
 42 trebātu Iisusu, și a țisu: Ce vi se
 pare de Christosu? alu cui fiu este?
 Țisu-i-au ei: Alu lui Davidu, Țisu-
 43 li-a elu: Dară cumu 'lu chiamă Da-
 vidu cu spiritulu Domnu, dicēdu:
 44 Dis'a Domnulu Domnului meu: Șeḃi
 d'a drēpta mea, pēnē ce voiū pune
 pre neamicii tei asternutu peciōre-
 45 loru tale. Deci dacă Davidu 'lu
 numesce Domnu, cumu este elu fiu
 46 alu lui? Și nimenea nu putea să-i
 respundă nici unu cuvēntu, nici a
 mai îndrăznitu cineva dintr'acea ȓi
 să-lu mai întrebe.

CAP. 23.

Iisusu mustră făcāria cārturariloru și a Fariseiloru.

1 Atunci Iisusu a vorbitu poporului și
 2 discipuliloru sei, Și a țisu: Cārtu-
 rarii și Fariseii ședu pe scaunulu lui
 3 Moisi; Deci tōte cāte ei vī voru
 ȓice să păziți, păziți și faceți, êru
 4 dūpre faptele loru nu faceți; că ei
 ȓicu, dară nu facu. Că ei légă sarcini
 grele și cu anevoiă de purtatu, și le
 punu pe umerele ômeniloru; êru ei
 nici cu degetulu loru nu voru să le
 5 misce. Și ei facu tōte lucrurile loru,
 ca de ômeni să fie vēḃuți; ei și
 facu filacterile loru late, și-și facu
 6 mari pōlele vestmintelor loru; Și
 iubescu locurile cele mai ântēiu la
 ospēțuri, și scaunele cele mai ântēiu
 7 în sinagogi, Și închināciunile în tēr-
 guri, și a fi chiamāti de ômeni Rabbi,
 8 Rabbi. Êru voi să nu vē numiți
 Rabbi; că unulu este învēțătorulu
 vostru, *adecă* Christosu; êru voi
 9 toți sūnteți frați. Și să nu numiți
 pre nimene pe pāmēntu părinte; că
 unulu este părintele vostru, celu în

ceriuri. Nici să vē numiți învēțători, 10
 că unulu este învēțătorulu vostru,
adecă Christosu. Êru celu ce este 11
 mai mare între voi, să fie voui ser-
 vu. Că celu ce se înalță, se va umili; 12
 și celu ce se umilește, se va înalță.

Dară vai voui, cārturariloru și Fa- 13
 riseiloru făcarnici! că voi închideți
 împērāția ceriuriloru înaintea ôme-
 niloru; voi nu întrați, și pre cei ce
 voru să între nu-i lasați. Vai voui, 14
 cārturariloru și Fariseiloru făcarnici!
 că voi înghițiți casele vēḃuveloru, și
 la aretare faceți rugāciuni lungi;
 dreptu aceea vēți primi mai mare
 osēndă. Vai voui, cārturariloru și 15
 Fariseiloru făcarnici! că încunjurați
 marea și uscatulu, ca să faceți unu
 proselitu, și cându s'a făcutu, faceți
 pre elu fiu gheennei înduoitu mai
 multu de cātu voi. Vai voui, con- 16
 ducētoriloru orbi! cari ȓiceți: Dacă
 cineva se jură pe templu, acēsta nu
 este nimicu; êru celu ce jură pe
 aurulu templului este detoru. Nebu- 17
 niloru și orbiloru! că ce este mai
 mare aurulu sēu templulu, care sântesce
 aurulu? Și dacă cineva se 18
 jură pe altaru, acēsta nu este nimicu;
 êru celu ce se jură pe darulu ce este
 d'asupra lui este detoru. Nebuni- 19
 loru și orbiloru! ce *este* mai mare —
 darulu sēu altarulu, care sântesce da-
 rulu? Deci celu ce se jură pe altaru, 20
 se jură pe elu și pe tōte cāte *sūnt*
 d'asupra lui. Și celu ce se jură pe 21
 templu, se jură pe elu și pe celu ce
 locuesce într'însulu; Și celu ce se 22
 jură pe ceriu, se jură pe tronulu lui
 Dumneḃeu, și pe celu ce șede pe
 d'însulu.

Vai voui, cārturariloru și Farisei- 23
 loru făcarnici! că voi ȓeciuiți mintă
 și mārariulu și chiminulu, și ați lă-
 satu cēle mai grele ale legei—drep-
 tatea și mila și credința; acestea se
 cădea să le faceți, și acelea să nu le
 lăsați. Conducētoriloru orbi! cari 24
 strecurați țintarulu și înghițiți că-
 milă. Vai voui, cārturariloru și 25
 Fariseiloru făcarnici! că voi curățiți
 partea cea din afară a paharului și a
 blidului, êru din întru sūnt pline de
 răpire și de nedreptate. Fariseu orbu! 26
 curătesce ântēiu *partea* cea din întru

- a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară.
- 27 Vai voui, cărturarilor și Fariseilor făcarnici! că voi vă asemenați mormintelor celor văruiți, cari se arătă frumoase pe din afară, erau pe din lăuntru sunt pline de oase de morți și de totă necurătenia. Așa și voi, pe din afară vă arătați omenilor drepti, erau pe din lăuntru sunteți plini de făcăria și de nelegiuire.
- 28 Vai voui, cărturarilor și Fariseilor făcarnici! că voi zidiți mormintele profetilor, și împodobiți grăpele dreptilor; Și dicit: De amu fi fostu în zilele parinților nostri, nu amu fi luat parte cu d'înșii la sângele profetilor. Dreptu aceea mărturisiti de voi înși-vă, că sunteți fii ai celor ce au omorât pre profeti.
- 30 Voi deci împliniți măsura părinților vostri. Șerpilor! pui de viperă! cumu veți scăpa de judecata gheen-
- 31 nei! Dreptu aceea, eecce eu trāmetu la voi profeti și înțelepți și cărturari; și *pre unii* dintr'înșii veți ucide, și-i veți crucifica; și *pre unii* dintr'înșii veți biciui în sinagoge vōstre, și-i
- 32 veți urmări din cetate în cetate; Ca să vie asupra vōstră totu sângele nevinovatu, care s'a vōrsatu pe pământu, de la sângele dreptului Abelu pēnē la sângele lui Zacharia, fiulu Barachiei, pre care ați omorât între
- 33 templu și între altaru. Adevēru dīcu voui, voru veni tōte acestea preste acēstă generațiune.
- 34 Ierusalime! Ierusalime! celu ce omori pre profeti, și uciți cu petre pre cei trāmeși la tine; de câte ori amu voitu să adunu pre fiii tei, precumu adună găina puii sei subtu
- 35 aripi, dară nu ați voitu. Eecce vi se lasă casa vōstră pustia. Că dīcu voui: De acumu nu mă veți mai vedē, pēnē cându veți dīce: Bine-cuvēntatu *este* celu ce vine în numele Domnului.

CAP. 24. 25.

Predicarea despre dērimarea templului și a națiunei Iudeilor, și despre a doua venire a lui Iisus Christos. Indemnare spre priveghiare. Parabolele celor de ce feciōre și ale talenților. Descrierea judecāței la a doua venire.

- 1 Eșindu Iisus și depārtāndu-se din templu, s'a apropiatu cātră *d'însulu*

discipulii sei, ca să-i arete zidirile templului. Eru Iisus li-a dīsu: Vedēți tōte acestea? Adevēru dīcu voui, că nu va remānē aici pētră pe pētră, care nu se va resipi.

Și ședēndu elu pe Muntele Olivilor, discipulii s'au apropiatu de d'însulu deosebi, și au dīsu: Spune noui cându voru fi acestea? Și care *este* semnulu venirei tale și alu sfârșitului lumii? Și respundēndu Iisus, li-a dīsu: Vedēți să nu vă amāgēcā careva. Că mulți voru veni în numele meu, dīcēndu: Eu sunt Christos; și voru amāgi pre mulți. Și veți auzi de resbōie și sciri de resbōie; vedēți să nu vă turburați; că tōte acestea trebue să fie, dară încă nu este sfârșitul. Că se va scula poporu contra poporului și regatu contra regatului, și voru fi fōmete și ciumi și cutremuri pe alocurea. Tōte acestea *sunt* începutulu durerilor. Atunci ei voru da pre voi la strîmtorare, și vă voru omorî; și veți fi urîți de tōte popōrele pentru numele meu. Și atuncia se voru scandalisa mulți, și se voru vinde unulu pre altulu, și se voru urî unulu pre altulu. Și se voru redica mulți profeti mincinoși și voru amāgi pre mlți. Și pentru că fără-de-legea se va îmmulți, va reci iubire multora. Eru celu ce va rebda pēnē în sfârșitu, acela se va mântui. Și se va predica acēstă Evangeliā a împērației în tōtă lumea, spre mărturiā la tōte popōrele; și atuncia va fi sfârșitul.

Deci, cându veți vedē urīciunea pustiierei, cea predisā prin profetulu Danielu, stāndu în loculu celu sântu (celu ce citește să înțelēgā); Atuncia cei ce sunt în Iudeea să fugā în munți, Și celu ce este pe casā, să nu se pogōre să iee ceva din casa sa. Și celu ce este în câmpu, să nu se întōrcā înapoi să-și iee vestmintele sale. Eru vai celor îngreunate și celor ce alāptēzā într' acele zile! Ci rugati-vē, ca să nu fie fuga vōstră ierna nici sāmăbata. Că atunci va fi strîmtorare mare, care nu a fostu de la începutulu lumii pēnē acumu, nici nu va mai fi. Și de nu s'aru fi scurtatu zilele acelea, nu s'aru fi

mântuitu nici unu trupu; éru pen-
tru cei aleși se voru scurta ȃilele
acelea.

23 Atunci de vî va ȃice careva :
Éccé aici *este* Christosu său acolo,
24 să nu credeți. Că se voru redica
Christoși mincinoși, și profeti minci-
noși, și voru areta semne mari și
minuni; ca să amăgescă, de *va fi* cu
25 putință, și pre cei aleși. Éccé amu
26 preȃisu vouî. Deci de vî voru ȃice :
Éccé elu este în pustiu, să nu eșiți;
27 éccé în cămări, să nu credeți. Că
precumu ese fulgerulu de la resăritu
și se arétă pêně la apusu, așa va fi și
28 venirea Fiiului omului. Că ori unde
va fi stêrvulu, acolo se voru aduna
vulturii.

29 Îndată după strîmtorarea acelu
ȃile se va întuneca sôrele, și luna nu
va da lumina sa, și stelele voru căde
din ceriu, și puterile ceriurilor se
30 voru clăti. Și atunci se va areta
semnulu Fiiului omului în ceriu, și
atuncia voru plânge tôte seminȃiele
pămêntului; și voru vedé pre Fiiulu
omului venindu pe nuorii ceriului cu
31 putere și cu mare mărire. Și va
trămete pre ângerii sei cu mare vóce
de trâmbiță; și ei voru aduna pre cei
aleși ai sei din cele patru vênturi, de
la o margine a ceriurilor pêně la
cea-l-altă margine a loru.

32 Éru de la smochinu vê învêțați
parabolă: Căndu mlăȃita lui este
móle și înfrunȃesce, sciți că *este*
33 aprópe véra. Așa și voi, căndu veți
vedé tôte acestea, să sciți că este
34 aprópe, lîngă uși. Adevêru ȃicu
vouî, că nu va trece acestu nêmu,
pêně candu nu se voru face tôte ace-
35 stea. Cериуși pămêntulu voru trece,
éru cuvintele mele nu voru trece.

36 Éru de ȃiua aceea și de óra aceea
nimenea nu scie, nici ângerii din ce-
riu, fără numai Părintele meu sin-
37 guru. Éru precumu a fostu în ȃilele
lui Noe, așa va fi și *la* venirea Fiiu-
lui omului. Că precumu erau în ȃi-
lele cele mai'nainte de deluviu:
mâncău și beau, se însurau, și se
măritău, pêně în ȃiua în care a în-
39 tratu Noe în arcă; Și nu a sciutu
pêně candu a venit deluviulu și a
luatu pre toți: așa va fi și venirea

Fiiului omului. Atuncia duoi voru fi 40
în câmpu; unulu se va lua, și altulu
se va lăsa; Duoě măcenându la 41
mórá; una se va lua, și alta se va lăsa.

Deci priveghiați, că nu sciți în 42
care óră va veni Domnulu vostru.
Éru acésta să sciți, că de aru sci 43
stêpânulu casei în care stréjă va veni
furulu, aru priveghia, și nu aru lăsa
să-i sepe casa lui. Pentru acésta și 44
voi fiți gata; că în óra în care nu
gândați va veni Fiiulu omului. Deci 45
care este óre servulu celu credinciosu
și înȃleptu, pre care domnulu seu
l'a pusu preste servii sei, ca să li dee
hrana la timpu? Fericitu *este* ser- 46
vulu acela, pre care venindu domnulu
seu 'lu va afla făcêndu așa. Adevêru 47
ȃicu vouî, că'lu va pune preste tôte
averile sale. Éru de *va fi* servu reu, 48
careși va ȃice în ânima sa: Dom-
nulu meu întârȃiă de a veni; Și va 49
începe a bate pre soȃii *sei*, și a mânca
și a bé cu beȃivii: Va veni domnulu 50
servulu aceluia în ȃiua în care nu-*lu*
ascéptă, și în óra în care nu scie;
Și-lu va tăia în duoě, și va pune par- 51
tea lui cu făcarnicii; acolo va fi
plângere și scrișnirea dinȃiloru.

Atuncia se va asemêna împêrăȃia 1
ceriurilor cu ȃece fecióre, cari lu-
ându-și candelile loru, au eșitu spre
întimpinarea mirelui. Și cinci din- 2
tr'însele erau înȃlepte, éru cinci
erau nebune. Cele nebune luându-și 3
candelile loru, nu au luatu oleiu cu
sine. Éru cele înȃleple au luatu 4
oleiu în vasele loru cu candelile loru.
Și întârȃiându-se mirele, au dormi- 5
tatu tôte, și au adormitu. Éru la 6
meȃu-noȃȃii s'a făcutu strigare:
Éccé mirele vine! eșiți spre întimpi-
narea lui. Atuncia s'au sculatu tôte 7
feciórele acelea, și și-au pregătitu
candelile loru, Éru cele nebune au 8
ȃisu celor înȃlepte: Dați-ni din
oleiulu vostru, că candelile nóstre se
stîngu. Éru cele înȃlepte au res- 9
punsu, ȃicêndu: *Nu așa*, nu cumva
să nu ni ajungă și nouî și vouî; ci
mai bine mergeți la cei ce vêndu, și
vî cumpêrați. Éru pre candu au 10
mersu să cumpere, a venit mirele;
și cele ce erau gata au înratu cu elu

11 la nuntă, și s'a închis ușa. Éru mai
pe urmă au venit și cele-lalte fe-
cióre, și diceau: Dómnne! Dómnne!
12 deschide nouî. Éru elu respundêndu
a đisu: Adevêru đicu vouî, nu vê cu-
13 noscu. Dreptu aceea priveghiați; că
nu scîți điuă nici óra în care va veni
Fiiulu omului.

14 Că *este* ca unu omu, carele, mer-
gêndu departe, a chiămatu servii sei,
15 și li-a datu avuția sa: Și unuia i-a
datu cinci talenți, éru altuia duoi,
éru altuia unulu; fie-căruia duple
16 puterea lui, și a plecatu îndată. Deci
mergêndu celu ce luase cinci talenți,
a lucratu cu d'însii, și a făcutu alți
17 cinci talenți. Asemenea și celu *cu*
duoi; a câscigatu și acesta alți duoi.
18 Éru celu ce luase unulu, ducêndu-se,
a sepatu în pământu, și a ascunsu
19 argintulu domnului seu. După multu
timpu a venit domnulu serviloru
20 acelora, și li-a cerutu socotélă. Și
venindu celu ce a luat cinci talenți,
a adusu alți cinci talenți, đicêndu:
Dómnne! cinci talenți mi-ai datu;
éccé alți cinci talenți amu câscigatu
21 cu ei. Dis'a lui Domnulu seu: Bine,
servu bunu și credinciosu; întru
puține ai fostu credinciosu, preste
multe te voi pune; întră întru bu-
22 curia domnului teu. Și venindu și
celu ce a luat duoi talenți, a đisu:
Dómnne! duoi talenți mi-ai datu;
éccé alți duoi talenți amu câscigatu
23 cu ei. Dis'a lui domnulu seu: Bine,
servu bunu și credinciosu! întru pu-
ține ai fostu credinciosu, preste multe
te voi pune; întră întru bucuria
24 domnului teu. Și venindu și celu ce
a luat unu talentu, a đisu: Dómnne!
te-amu sciutu. că esci omu aspru,
secerându unde nu ai semênatu,
și adunându de unde nu ai împră-
25 sciatu; Și temêndu-mă, m'amu dusu
de amu ascunsu talentulu teu în
26 pământu: éccé alu teu! Respun-
dêndu domnulu seu, i-a đisu: Servu
reu și leneșu! ai sciutu, că seceru
unde nu amu semênatu, și adunu de
27 unde nu amu împrăsciatu; Se cădea
deci ca tu să fi datu argintulu meu
schimbătoriloru, și venindu eu, ași fi
28 luat alu meu cu dobêndă. Luați
deci de la elu talentulu, și-lu dați

celui ce are de ce talenți. Că totu
celui ce are, i se va da, și-i va pri-
sosi; Éru de la celu ce nu are, și 29
ceea ce elu are i se va lua de la d'în-
sulu. Și pre servulu celu netrebnicu, 30
aruncați-lu întru întunereculu celu
mai din afară; acolo va fi plângere și
scrișnirea dinților.

Cându va veni Fiiulu omului în 31
mărirea sa, și toți sântii ângeri cu
d'însulu, atuncia va ședé pe tro-
nulu mărirei sale; Și se voru aduna 32
înaintea lui toate popóarele; și elu va
despărți pre d'însii unulu de altulu,
precumu desparte păstorulu oile din
capre. Și va pune oile d'a drépta lui, 33
éru caprele d'a stânga.

Atuncia va đice regele celoru d'a 34
drépta lui: Veniți, bine-cuvêntații
părintelui meu! mosceniți împêrăția
cea gătita vouî de la întemeierea lu-
mei; Că amu flămânditu, și mi-ați 35
datu de amu mîncatu; amu însetatu,
și mi-ați datu de amu beutu; străinu
amu fostu, și m'ați primitu; Golu, 36
și m'ați îmbrăcatu; bolnavu amu
fostu, și m'ati cercetatu; în închi-
sóre amu fostu, și ați venit la
mine. Atunci 'i voru respunde drep- 37
ții, đicêndu: Dómnne! cându te-amu
văđutu flămându, și te-amu nutritu;
sêu însetatu, și *ți*-amu datu de ai
beutu? Cându te-amu văđutu străinu, 38
și te-amu primitu: sêu golu, și te-
amu îmbrăcatu? Sêu cându te-amu 39
văđutu bolnavu, sêu în închisóre, și
amu venit la tine? Și respundêndu 40
regele, li va đice: Adevêru đicu vouî,
în câtu ați făcutu *acestea* unuia dintr'
acești frați ai mei mai mici, mie ați
făcutu.

Atuncia va đice și celoru d'a stânga 41
lui: Duceti-vé de la mine, blăstema-
țiloru, în foculu celu 'eternu, *care*
este gătitu diabolului și ângeriloru
lui. Că amu flămânditu și nu mi-ați 42
datu să mîncănu: amu însetatu, și
nu mi-ați datu să beu; Străinu amu 43
fostu, și nu m'ați primitu; golu, și
nu m'ați îmbrăcatu; bolnavu și în
închisóre, și nu m'ați cercetatu.
Atunci 'i voru respunde și ei: Dómnne, 44
cându te-amu văđutu flămându sêu
însetatu, sêu străinu, sêu golu, sêu
bolnavu, sêu în închisóre, și nu amu

45 servitu ție ? Atunci va răspunde loru, dîcîndu : Adevăru dîcu vouî : În câtu nu ați făcutu *acestea* unuia dintr' acești mai mici, nici mie nu ați fă-
46 cutu. Și voru merge acestia la chinu eternu ; éru dreptii în viéța eternă.

CAP. 26.

Iisusu 'și predice mórtea sa. O femee tórănă miru pe capulu seu. Iuda 'lu vinde. Elu face pascele. Înstituesce sânta cină. Suferințele sale în Gethsemane ; Petru se lepédă de d'însulu.

1 Și după ce a sfârșitu Iisusu tóte cuvintele acesté, a dîsu discipuliloru sei : Sciți, că după duoé dîle Pascele voru fi, și Fiiulu omului se va da spre a fi crucificatu.

3 Atuncia s'au adunatu archiereii și cărturarii și bētrânii poporului în curtea archiereului, ce se numia Caiafa. Și au ținutu svatu, ca să prindă pre Iisusu cu viclesugu, și să-lu omóre ; Dară diceau : Nu în serbătóre, ca să nu se facă turburare între poporu.

6 Și fiindu Iisusu în Bethania, în casa lui Simonu leprosulu, Venit'a la d'însulu o femée, avēdu unu vasu de alabastru cu miru de prețu mare, și l'a turnatu pe capulu lui, ședēdu elu. Éru discipulii sei vēdēdu *acēsta* s'au îndignatu, dîcēdu : Pentru ce
9 *s'a făcutu* acēstă resipă ? Că se putea vinde acestu miru dreptu multu, și să se dee saraciloru. Éru Iisusu cunoscēdu *acēsta*, li-a dîsu : De ce supērați pre femee ? că bunu lucru
11 a făcutu cu mine. Pre saraci pururea 'i aveți cu voi ; éru pre mine nu mă aveți pururea. Că vērșādu ea acestu miru pe corpulu meu, spre îngroparea mea a făcutu *acēsta*. Adevēru dîcu vouî : Ori unde se va predica acēstă evangeliă în tótă lumea, dicese-va și ceea ce a făcutu acēsta, spre amintirea ei.

14 Atunci unulu din cei duoi-spre-dece, *care* se numia Iuda Iscariotu, a mersu la archierei, Și li-a dîsu : Ce-mi veți da, și eu 'lu voi da vouî ? Și ei i-au datu trei-deci de arginți.
16 Și de atunci căuta ocaziune, ca să-lu dee.

17 Éru în *dîua* cea d'ântēiu a azimeloru au venitu discipulii la Iisusu dîcēdu-i : Unde voiesci să gătimu ție
18 să mânānci pascele ? Éru elu a dîsu :

Mergeți în cetate la cutare, și dîceți-i : Învēțatorulu dîce : Timpulu meu aprópe este, la tine voi face pascele cu discipulii mei. Și au făcutu discipulii, 19 precumu li-a ordínatu Iisusu, și au gătitu pascele.

Éru făcēdu-se séra a ședutu la 20 mésa cu cei duoi-spre-dece ; Și mân- 21 cādu ei, a dîsu : Adevēru dîcu vouî, că unulu din voi mă va vinde. Éru 22 ei întristādu-se fórte, au începutu a-i dîce fie-care dintr'înșii : Nu cumva eu sūnt, Dómnē ? Éru elu răspundēdu 23 a dîsu : Celu ce întinge cu mine mână în blidu, acela mă va vinde. Fiiulu 24 omului se duce, precumu este scrisu despre elu : dară vai de omulu acela, prin care Fiiulu omului se vinde ! mai bine aru fi fostu omului aceluia, de nu s'aru fi nāscutu. Atuncia Iuda, 25 celu ce-lu vindea, răspundēdu a dîsu : Învēțatorule ! nu cumva eu sūnt ? dis'a lui : Tu ai dîsu.

Deci māncādu ei, a luat u Iisusu 26 pāne, și bine-cuvēntādu, o a frāntu și o a datu discipuliloru, și a dîsu : Luați, māncāți ; acesta este corpulu meu. Și *apoi* luādu potirulu, a mul- 27 țumitu, și l'a datu loru, dîcēdu : Beți dintr' acesta toți, că acesta este 28 sāngele meu alu noului testamentu, care se vērșă pentru mulți spre erta-rea pēcateloru. Și dîcu vouî, că de 29 acumu nu voi mai bé dintr' acestu fruptu alu viței, pēnē în dîua aceea, candu 'lu voi bé nou cu voi în împērāția Pārintelui meu.

Și cāntādu psalmi, au eșitu în 30 Muntele Oliviloru. Atunci li-a dîsu 31 Iisusu : Voi toți vē veți scandalisa de mine în acēstă nópte ; că scrisu este : Bate-voiu păstorulu, și se voru îm-prāscia oile turmei. Éru după ce voi 32 învia, voi merge mai 'nainte de voi în Galileea. Și răspundēdu Petru, 33 i-a dîsu : Chiaru toți, de se voru scandalisa de tine, dară eu nici odată nu mă voi scandalisa. Dis'a Iisusu 34 lui : Adevēru dîcu ție, într' acēstă nópte, mai 'nainte de a cānta cocoșulu, de trei ori te vei lepēda de mine. Dis'a Petru lui : De aru trebui chiaru 35 a muri cu tine, nu mă voi lepēda de tine. Asemenea au dîsu încă și toți discipulii.

36 Atunci Iisusu a venit cu d'înșii în locul ce se numește Gethsemane, și a ȕisu discipulilor: Ședeți aici pînă voi merge să mă închinu acolo.

37 Și luându cu sine pre Petru și pre cei doi fiii ai lui Zebedeu, a începutu

38 a se întrista, și a se amări. Atunci li-a ȕisu: Întristatu este sufletulu meu pînă la mórte, remâneți aici,

39 și priveghiați cu mine. Și mergendu pușinu mai nainte, a cădu cu fața la pămēntu rugādu-se, și ȕicēdu: Părintele meu, de este cu puțință, trecă de la mine acestu paharu; dară nu precumu eu voiescu, ci precumu

40 tu *voiesci*. Și a venit cātră discipuli, și i-a aflatu dormindu, și a ȕisu lui Petru: Așa! nu ați pututu o óră priveghia cu mine? Priveghiați și vé rugați, ca să nu cădeți în ispită; *că* spiritulu *este* veghiātoru, éru corpulu

42 neputinciosu. Érași a doua óră mergēdu, s'a rugatu, ȕicēdu: Părintele meu, de nu póte trece de la mine acestu paharu, ca să nu-lu beu, fie

43 voia ta. Și venindu, i-a aflatu érași dormindu, cā ochii loru erau îngreuiati. Și lāsādu-i, a mersu érași, și s'a rugatu a treia óră, ȕicēdu ace-

45 leași cuvinte. Atunci a venit la discipulii sei, și li-a ȕisu: Dormiți de acumu, și vé repausați; éccē s'a apropiatu óră, și Fiiulu omului se va da

46 în mânele pēcātoșiloru. Sculați-vē să mergemu; éccē s'a apropiatu celu ce m'a vēndutu.

47 Și încă elu vorbindu, éccē Iuda, unulu din cei doi-spre-dece, a venit, și cu elu glótă multă cu sabii și cu fuscei, de la archiereii și de la bētrānii poporului. Éru celu ce-lu vēndusel i-a datu semnu, ȕicēdu: Precare voi sāruta, acela este; prindeți-lu.

49 Și îndatā apropiādu-se de Iisusu, a ȕisu: Bucură-te, Învēțātorule! și l'a sārutatu. Éru Iisusu i-a ȕisu: Amice! pentru ce ai venit? Atuncia apropiādu-se ei, au pusu mânele pre

51 Iisusu, și l'au prinsu. Și éccē unulu din cei ce erau cu Iisusu, întindēdu și mâna, a scosu sabia sa; și lovindu pre servulu archiereului, a tăiatu urechia lui. Atunci i-a ȕisu Iisusu: Întórce sabia ta în locul ei; cā toți cei ce apucā sabiā, voru peri de sa-

biā. Au ți se pare, cā nu potu ruga 53 acumu pre Părintele meu, și să-mi puie înainte mai multu de cātu duoē-spre-dece legiōne de āngeri? Dară 54 cumu se voru împlini scripturele, *cari ȕicu*, cā așa trebue să fie?

În aceeași óră a ȕisu Iisusu glóte- 55 loru: Ca la unu furu ați eșitu cu sabii și cu fuscei să mă prindeți? În tóte ȕilele ședeamu la voi, învēțādu în templu, și nu m'ați prinsu. Éru 56 acestea tóte s'au făcutu, ca să se împlinēscā scripturele profēțiloru. Atuncia toți discipulii, lāsādu-lu, au fugitu.

Éru ei prindēdu pre Iisusu, l'au 57 adusu la Caiafa, archiereulu, unde cārturarii și bētrānii erau adunați. Éru Petru 'i urma de departe pînă 58 la curtea archiereului; și întrādu în intru, ședea cu servii să vēdā sfārșitul. Éru archiereii și bētrānii, și 59 tótă adunarea cāutau mārteriā mincinosă asupra lui Iisusu, ca să-lu omóre. Și nu au aflatu; deși mulți 60 martori mincinosi venindu de față, nu au aflatu; éru mai pe urmă venindu doi martori mincinoși, Au 61 ȕisu: Acesta a ȕisu: Potu să stricu templulu lui Dumneȕeu, și în trei ȕile să-lu redicu. Și sculādu-se archiereulu, i-a ȕisu: Nimicu nu respunđi? ce *este aceea* ce mārterisescu acestia asupra ta? Éru Iisusu tăcea. Și respunđēdu archiereulu, i-a ȕisu: 63 Te jur pe Dumneȕeu celu viu, să ni spui, de esci tu Christosulu, Fiiulu lui Dumneȕeu. ȕis'a Iisusu lui: Tu 64 ai ȕisu: dară ȕicu voui; De acumu veți vedē pe Fiiulu omului ședēdu d'a drēpta puterei, și venindu pre nuorii ceriului. Atunci archiereulu 65 și-a ruptu vestmintele sale, ȕicēdu: Elu a blasfematu; ce ni mai trebuescu martori? éccē acumu ați auditu blasfemia lui. Ce vi se pare? Ei respunđēdu, au ȕisu: Vinovatu este mortii. Atunci au scuiatu în fața 67 lui, și l'au pumnitu; éru alții l'au pālmuitu, ȕicēdu: Profētesce-ni, Chris- 68 tóse, cine este celu ce te-a lovit?

Éru Petru ședea afară în curte, și 69 a venit la elu o servă, ȕicēdu: Și tu erai cu Iisusu Galilēnulu. Éru elu 70 atāgāduitu înainte tuturoru, ȕicēdu:

- 71 Nu știu ce zici. Și eșind el la poartă, l'a vădutu alta, și a zisu celor de acolo: Și acesta era cu Iisus Nazarinul. Și erași a tăgăduitu cu jurământu: Nu cunosc pre omul acesta. Éru preste pușinu, apropiându-se cei ce stau acolo, au zisu lui Petru: Adevăratu și tu ești dintr'înșii; că graiul teu te dă.
- 74 Atunci a începutu a se blăstema, și a se jura: Nu cunosc pre omul acesta. Și îndată a cântatu cocoșulu. Și și-a adusu aminte Petru de cuvintele lui Iisus, ce-i zisese: Mai înainte de a cânta cocoșulu, de trei ori te vei lepăda de mine. Și eșindu afară a plânsu cu amar.

CAP. 27.

Iisus Christos adus înaintea lui Pilat. Iuda se spânzură. Iisus espuse mai multor chinuri cumplite; se crucifică. Minușile din ora morții sale. Immormentarea sa.

- 1 Éru cându s'a făcutu ziua, toți archiereii și bătrânii poporului au ținutu svatu asupra lui Iisus, ca să-lu omóre. Și legându-lu l'au dusu, și l'au datu guvernătorului, Pontiu Pilatu.
- 3 Atunci Iuda, care l'a vândutu, vedându că s'a osânditu, căindu-se, a întorsu cei trei-deci de arginți archiereilor și bătrânilor, zicându: Pe-cătuit-amu vândendu sânge nevinovatu. Éru ei au zisu: Ce este nou? tu vei vedé. Și aruncându arginții în templu, s'a dusu de acolo, și mergendu, s'a spânzuratu. Éru archiereii luându arginții, au zisu: Nu se cuvine a pune pre acestia în corvană, că prețu de sânge este. Și ținendu svatu, au cumpératu cu ei țărâna olarului, pentru immormentarea străinilor. Dreptu aceea s'a numitu țărâna aceea: Țărâna sângelui pene în ziua de astăzi. Atunci s'a împlinitu ceea ce s'a zisu prin profetulu Ieremia, ce zice: Și au luat cei trei-deci de arginți, prețulu celui prețuitu, care s'a prețuitu de fiii lui Israel; și au datu pre ei pentru țărâna olarului, după cumu mi-a ordnatu Domnulu.
- 11 Éru Iisus sta înaintea guvernătorului, și-lu întreba guvernătorulu, zicându: Tu ești regele Iudeilor?

Éru Iisus i-a zisu: Tu zici. Și cându se acusa de archierei și de bătrâni, nimicu nu respundea. Atunci i-a zisu Pilatu: Nu auzi, câte mărturisescu asupra ta? Și nu i-a răspunsu la nici unu cuvântu, de se mira foarte guvernătorulu.

Éru la asemenea serbătoare era în-datinatu, ca guvernătorulu să elibereze poporului unu vinovatu, pre care-lu vroiau ei. Și avea atunci unu vinovatu știutu, ce se numia Barabba. Deci adunându-se ei, li-a zisu Pilatu: Pre care voiți să vi-lu eliberezu, pre Barabba, seu pre Iisus, ce se zice Christos? Că elu scia că pentrupismă 18 au datu pre elu.

Și ședendu elu la judecată, a trimesu la d'insulu femeia lui, zicându: Să nu faci nimicu dreptului acestuia! că amu suferitu multe astăzi în visu pentru d'insulu.

Éru archiereii și bătrânii au înduplecatu pre glóte, ca să ceră pre Barabba, și să părădă pre Iisus. Și respundendu guvernătorulu, li-a zisu: Care dintr' amînduoi voiți să vi eliberezu? Zis'au ei: Pre Barabba. Zis'a lor Pilatu: Dară ce voi face lui Iisus, ce se zice Christos? zis'au lui toți: Să se crucifice! Éru guvernătorulu a zisu: Dară ce reu a făcutu? Éru ei mai multu strigau: Să se crucifice! Deci Pilatu, vedendu că nimicu nu folosesce, ci mai multă turburare se face, luându apă, și-a spălatu mânele înaintea mulțimei, zicendu: Nevinovatu sînt de sângele dreptului acestuia; voi veți vedé. Și respundendu totu poporulu a zisu: Sângele lui fie asupra noastră și asupra fiilor nostri. Atunci li-a eliberatu pre Barabba; éru pre Iisus bătendu-lu l'a datu spre crucificare.

Atunci ostașii guvernătorului, ducendu pre Iisus în pretoriu, adunat'au la d'insulu totă cohorta. Și desbrăcându-lu l'au îmbrăcatu cu hlamida roșie. Și împletindu cunună de spini, au pusu pe capulu lui, și trestia în dréptal lui; și îngenunchiându înaintea lui, și băteau jocu de elu, zicendu: Bucură-te, regele Iudeilor! Și scuipându asupra lui, au luat trestia, și-lu băteau preste capu. Și

după ce l'au batjocoritu, l'au desbrăcatu de hlamidă, și l'au îmbrăcatu în vestmintele sale, și l'au dusu să-lu crucifice.

32 Și eșindu afară, au aflatu pre unu omu Chirinenu, a nume Simonu : pre acesta l'au silitu să ducă crucea lui.

33 Și venindu la locul numitu Golgotha, adecă loculul căpăținei, l-au datu să bea oțetu amestecatu cu fiere; éru gustându, nu voi să bea.

35 Éru după ce l'au crucificatu, au împărțitu vestmintele lui, aruncându sortii; ca să se împlinescă ceea ce s'a ȑisu de profetulu : Împărțit'au loru-și vestmintele mele, și pentru
36 haina mea sortii au aruncatu. Și ședându 'lu păziau acolo. Și au pusu d'asupra capului seu acusațiunea lui scrisă : ACESTA ESTE IISUSU
38 REGELE IUDEILORU. Atunci au crucificatu împreună cu d'însulu duoi hoții; unulu d'a dreapta și altulu d'a stânga.

39 Éru cei ce treceau 'lu insultau, clătindu cu capetele loru, Și ȑicându: Tu, care surpi templulu și în trei ȑile 'lu zidesci, mântuesce-te însu-ȑi ! De esci Fiiulu lui Dumneȑeu, pogore-te de pre cruce. Asemenea încă
41 și archiereii, batjocorindu-lu împreună cu cărturarii și cu bētrânii, ȑiceau: Pre alȑii a mântuitu, éru pre sine nu pōte să se mântuescă. De este regele lui Israelu, pogore-se acumu de pe cruce, și vomu crede
43 într'însulu. A speratu în Dumneȑeu; libereze-lu acumu, de-lu voiesce; că a ȑisur: Fiiu alu lui Dumneȑeu sânt.
44 Asemenea și hoȑii, ce erau crucificaȑi cu elu, 'lu înjurau.

45 Éru de la ôra a șesea s'a făcutu întunerecu preste tōtă țera pēnē la
46 ôra a noua. Éru în ôra a noua a strigatu Iisusu cu vōce tare, ȑicându: Eli, Eli, lama sabachtani? adecă: Dumneȑeulu meu, Dumneȑeulu meu,
47 de ce m'ai lăsatu? Éru unii din cei ce stau acolo, auȑindu acēsta, ȑiceau: Pre Ilie strigă acesta. Și îndată alergându unulu dintr'însii, și luându unu burete, l'a îmmuiatu în oțetu, și puindu-lu într'o trestia, i-a
49 datu de beutu. Éru cei-l-alti ȑi-

ceau: Lasă să vedemu de va veni Ilie, ca să-lu mântuescă.

Atunci Iisusu érași strigându cu vōce tare, și-a datu spiritulu.

Și éccē catapetēzma templului s'a ruptu în duoē, de susu pēnē josu; și pāmēntulu s'a cutremuratu, și petrele s'au despīcatu; Și mormintele s'au deschisu; și multe corpuri ale sântiloru ce adormiseră s'au sculatu; Si eșindu din morminte după înviarea
53 lui au venitu în sânta cetate, și s'au aretatu multora.

Éru sutașulu și cei ce păziau împreună cu elu pre Iisusu, vedēdu cutremurulu și cele ce s'au făcutu, s'au înfricoșatu fōrte, ȑicēdu: Adeveratu Fiiu alu lui Dumneȑeu a fostu acesta.

Și erau acolo și multe femei, printu de departe, cari urmaseră lui Iisusu din Galileea, servindu-i; În
56 tre cari era Maria Magdalena, și Maria, muma lui Iacobu și a lui Iosie, și muma filoru lui Zebedeiu.

Éru făcēdu-se sēră, a venitu unu omu avutu din Arimathia, anume Iosefu, care și elu fu discipulu alu lui Iisusu. Acesta venindu la Pilatu, a cerutu corpulu lui Iisusu. Și Pilatu a ordīnatu să se dee corpulu. Atunci luându Iosefu corpulu, l'a înfășuratu în giulgiu curatu; Și l'a pusu într'unu mormēntu nou alu seu, pre care-lu sepase în pētră; și prāvā-lindu o pētră mare pe ușa mormēntului s'a dusu. Și era acolo Maria
61 Magdalena, și cea-l-altă Maria, ședēdu în fața mormēntului.

Éru a dua ȑi, care este după vineri, s'au adunatu archiereii și Fari-seii la Pilatu, ȑicēdu: Dōmne, ne-amu adusu amīnte, că amāgitorulu acela, încă fiindu viu, a ȑisu: După
63 trei ȑile mă voiu scula. Deci ordīnēză să se întārēscă mormēntulu pēnē a treia ȑi; ca nu cumva, venindu discipulii lui nōptea, să-lu fure, și să ȑică poporului, că s'a sculatu din morȑi; și va fi rātăcirea cea de apoi mai rea de cātu cea d'ântēiu. ȑis'a loru Pilatu: Aveȑi custodiă; mergeȑi de întārīȑi, cumu sciȑi.
66 Éru ei mergēdu, au întārītu mor-

mântului, sigilându pētra și puindu custodia.

CAP. 28.

Inviarea și aretarea lui Iisus Christos. Trămeterea Apostolilor.

- 1 **É**ru Sâmbăta, târziu, pre cându începea diorele celei ântei *dile* a sep-tămânei, au venit Maria Magdalena și cea-l-altă Mariă, să vedă mormântulu. Și éccē, s'a făcutu cutremuru mare; că ângerulu Domnului, pogorîndu-se din ceriu, a venit, și a prăvălitu pētra de pe ușă, și ședea d'asupra ei. Și era vederea lui ca fulgerulu, și îmbrăcăminte a lui albă ca zepada. Și de frica lui s'au cutremuratu păzitorii, și s'au făcutu morți. Éru ângerulu luându cuvântulu a đisu femeelor: Nu vă temeți; că știu că pre Isusu celu crucificatu căutați. Nu este aici; că s'a sculatu, precumu a đisu. Veniți de vedeți locul unde a jăcutu Domnulu. Și curându mergându, spuneți discipulilor lui, că s'a sculatu din morți; și éccē va merge mai'nainte de voi în Galileea: acolo 'lu veți vedé; éccē amu spusu voui. Și depărtându-se curându de la mormentu, cu frică și cu mare bucuriă, au alergatu să spuie discipulilor lui.
- 9 Și cându mergeau ele să spuie discipulilor lui, éccē Iisus li-a întâmpinatu, đicându: Bucurați-vé!

Éru ele apropiându-se au cuprinsu peciorele lui, și s'au închinatu. Atunci li-a đisu Iisus: Nu vă temeți; mergeți de spuneți fraților mei, ca să mergă în Galileea, și acolo mă voru vedé.

Éru plecându ele, éccē unii din custodia, venindu în cetate, dădură scire archiereilor de tôte ce s'au făcutu. Și adunându-se împreună cu bētrânii, și ținendu svatu, au datu arginți mulți ostașilor; Dicându: Spuneți: Discipulii lui venindu noptea, l'au furatu pre cându noi dormiamu. Și de se va auzi acēsta la guvernătoru, noi 'lu vomu potoli, și vă vomu face fără de grijă. Éru ei luându arginții, au făcutu cumu i-au învățatu, și s'a respânditu acestu cuvântu între Iudei pēnē astă-đi.

Éru cei unu-spre-đece discipuli au mersu în Galileea, în muntele unde li-a ordinaru Iisus. Și vedându-lu i s'au închinatu; éru unii s'au înduoitu. Și apropiându-se Iisus, li-a vorbitu, đicându: Datu-mi-s'a tótă puterea în ceriu și pepământu. Dreptu aceea mergeți și învățați pre tôte popórele, botezându-le în numele Părintelui și alu Fiiului și alu Sântului Spiritu. Învățându pre d'înșii să pă-zescă tôte câte v'amu ordinaru: și éccē eu sânt cu voi în tôte đilele pēnē la sfârșitul lumii. Amin.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

M A R C U.

CAP. 1.

Ioanu Botezătorulu. Botezulu și ispitirea lui Iisus. Chiămarea lui Petru, a lui Andrei, a lui Iacobi și a lui Ioanu. Iisus vindecă pre bolnavi, pre demonisafi, și pre unu leprosu.

- 1 **Î**nceputulu evangheliei lui Iisus Christos, fiulu lui Dumneđu. Precum s'a scrisu în profeți: Éccē eu trămetu pre ângerulu meu înaintea feței tale, care va pregăti calea ta înaintea ta; Vócea celui ce strigă în pustiiu:

Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. Ioanu boteza în pustiiu, și predica botezulu pocăinței spre ertarea păcatelor. Și mergeau la d'insulu tótă laturea Iudeei și cei din Ierusalimu, și se botezau toți de d'insulu în rîulu Iordanului, mărturisindu și păcatele lor.

Și era Ioanu îmbrăcatu cu peri de cămilă și avea cingătoare de curea împrejurulu cóspselor lui, și mânca

7 locuste și miere selbatică. Și a predicatu, *dicându*: Vine după mine celu mai tare de câtu mine, căruia nu sînt vrednicu, plecându-mesă des-
8 legu cureua încălțămintelor lui. Eu v'amu botezatu cu apă, éru acela v' va boteza cu Spiritu Sântu.
9 Și în acele ȝile a venit Iisusu din Nazaretulu Galileei, și s'a bote-
10 zatu de Ioanu în Iordanu. Și îndată eșindu din apă a v'edutu ceriurile deschise, și Spiritulu ca unu porumbu
11 pogorîndu-se preste d'însulu. Și v'oce a venit din ceriuri, *dicându*: Tu esci Fiiulu meu celu iubit întru care amu bine-voitu.
12 Și îndată l'a scosu Spiritulu în pustiiu. Și a fostu acolo în pustiiu patru-ȝeci de ȝile, ispitindu-se de Sata-
13 tana; și era cu f'erele; și ângerii i serviau.
14 Și după ce Ioanu s'a pusu la închisóre, a venit Iisusu în Galileea, predicându evangelia împ'ărăției lui
15 Dumneȝeu. Și *dicându*: S'a împlinitu timpulu, și s'a apropiatu împ'ărăția lui Dumneȝeu; pocăiți-v'ê, și credeți în evangeliă.
16 Și âmbându pe marea Galileei, a v'edutu pre Simonu și pre Andreiu, fratele lui, aruncându mreja în mare;
17 că erau pescari. Și li-a ȝisu Iisusu: Urmați-mi, și v'ê voiu face să fiți
18 pescari de ómeni. Și îndată lăsându-și mrejele i-au urmatu. Și de acolo merg'endu puȝinu mai 'nainte a v'edutu
19 pre Iacobu alu lui Zebedeu, și pre Ioanu, fratele lui, cari erau și ei în corabiă, dreg'endu-și mrejele. Și înd-
20 dată i-a chiămatu; și ei lăsându pre părintele lor Zebedeu în corabiă cu năimiții, s'au dusu după d'însulu.
21 Și au întratu în Capernaumu; și îndată sâmbăta întrându elu în sinagoga, a înv'etatu. Și s'au uimitu de
22 înv'etatura lui; că a înv'etatu pre ei ca celu ce are autoritate, éru nu ca c'arturarii.
23 Și era în sinagoga lor unu omu
24 cu spiritu necuratu, și a strigatu, *Di-c'endu*: Lasă! ce este între noi și tine, Iisusu Nazarinene? venit'ai să ne perȝi? te sciu cine esci — Sântulu
25 lui Dumneȝeu. Éru Iisusu l'a cer-
26 tatu, *dicându*: Taci, și eși dintr'în-

sulu. Și sdruncinându-lu spiritulu celu necuratu, și strigându cu v'oce tare, a eșitu dintr'însulu. Și s'au 27 uimitu toți, de se întrebau între sine, *dicându*: Ce este ac'esta? ce *este* ac'astă înv'etatură nouă? că cu autoritate elu ordină și spiritelor celor necurate și-lu ascultă. Și îndată s'a 28 respânditu fama lui în tóte împrejuri-mile Galileei.

Și îndată eșindu din sinagogă au ve- 29 nitu în casa lui Simonu și a lui Andreiu, cu Iacobu și cu Ioanu. Éru 30 sócra lui Simonu jácea cuprinsă de friguri; și îndată i-au spus de d'însa. Și venindu și apucând'o de mână, o 31 a redicatu; și îndată o au lăsatu frigurile; și i-a servitu.

Éru făc'endu-se séră, cându apunea 32 sórele, aduceau la d'însulu pre toți bolnavii și demonisații. Și tótă ce- 33 tatea era adunată la ușă. Și elu a 34 vindecatu pre mulți, cari pătíneau de multe feliuri de bóle, și a scosu mulți demoni; și nu lása pre demoni să vorb'escă, pentru că-lu cunosceau.

Și a dua ȝi de dem'ăn'etă scu- 35 lându-se a eșitu, și s'a dusu în locu pustiu, și acolo se ruga. Și l'au ur- 36 matu Simonu și soȝii lui. Și g'asindu- 37 lu, i-au ȝisu: Toți te caută. Și elu 38 li-a ȝisu: Șă mergemu în cetățile cele mai aprópe, ca să predicu și acolo; că spre ac'esta amu venit. Și predica în sinagoge lor prin tótă 39 Galileea, și scotea demoni.

Și a venit la d'însulu unu leprosu, 40 rugându-lu, și îngenunchiându înaintea lui, și *dicându-i*: Dacă voiesci, poți să mă curăȝesci. Și făc'endu-i-se 41 milă lui Iisusu, și-a întinsu m'ana, s'a atinsu de elu, și i-a ȝisu: Voiescu, fii curăȝitu. Și vorbindu elu, îndată 42 a despărutu de la d'însulu lepra, și s'a curăȝitu. Și oprindu-lu *de a vorbi* 43 *de ac'esta* îndată l'a demisu. Și i-a 44 ȝisu: Veȝi să nu spui nimicu nimeni, ci mergi, de te ar'etă preutului, și du pentru curăȝirea ta cele ce a ordinatu Moisi, spre mărturiă lor.

Éru elu eșindu, a începutu a vorbi 45 multe și a respândi cuv'entulu; că Iisusu nu mai putea să între pe faȝă în cetate, ci era afară în locuri pustii; și veniau la elu de pretutindenea.

CAP. 2.

Iisus vindecă pre unu paralticu; chiamă pre pécătoși la pocăință; și apără discipulii sei.

- 1 Și éráși a întratu în Capernaumu după *câteva* zile; și s'a auđitu că
- 2 este în o casă. Și îndată s'au adunatu mulți, de nu mai puteau încăpe nici pe lúngă ușă, și elu li predica.
- 3 Și au venitu la d'insulu, aducendu pre unu paralticu, care se purta de patru.
- 4 Și neputendu ei a se apropia de elu pentru mulțime, au descoperitu acoperiméntulu casei unde se afla elu; și și spărgendu-lu au pogorítu patulu
- 5 în care jăcea paralticulu. Éru Iisus, vedendu credința loru, a ȑisu paralticului: Fiiule! értă-ți-se pécatele tale.
- 6 Și erau acolo unii din cărturari ședendu și cugetandu în ânimele loru: Pentru ce acesta vorbesce astu feliu de blăsteme? cine póte erta pécatele, de câtu numai unulu Dumneđu?
- 8 Și îndată cunoscendu Iisus în spiritulu seu, că áceia așa cugetau în sine-și, li-a ȑisu: De ce cugetați aceste în ânimele vóstre? Ce este mai lesne — a ȑice paralticului: Értă-ți-se pécatele, séu a ȑice: Scólă-te, redică-ți patulu teu, și âmbă?
- 10 Dară ca să sciți, că Fiiulu omului are putere pe pământu a erta pécatele (a ȑisu paralticului): Ție ȑicu: Scólă-te și redică-ți patulu teu, și
- 12 mergi la casa ta. Și îndată s'a sculatu, și redicându-și patulu, a eșitu înainte tuturoru, de se uimiau toți, și măriau pre Dumneđu, ȑicendu: Nici o dată nu am vedutu așa.
- 13 Și éráși a eșitu la mare, și tótă mulțimea venia la d'insulu, și elu i învăța.
- 14 Și trecendu, a vedutu pre Levi alu lui Alfeiu ședendu la vamă, și i-a ȑisu: Urméză-mi. Și sculându-se i-a urmatu. Și pre cându ședea elu în casa lui, mulți vameși și pécătoși ședeau împreună cu Iisus și cu discipulii sei; că erau mulți, și-i urmau.
- 16 Éru cărturarii și Fariseii vedendu-lu, că mânâncă cu vameșii și cu pécătoșii, ȑiceau discipuliloru lui: Pentru ce cu vameșii și cu pécătoșii, mânâncă și bé?
- 17 Și auđindu Iisus, li-a ȑisu: Nu au trebuință cei sănătoși de medicu, ci cei bolnavi; nu amu venitu

să chiămu pre cei drepți, ci pre cei pécătoși, la pocăință.

Éru discipulii lui Ioanu și ai Fariseiloru, cari postiau au venitu și i-au ȑisu: De ce postescu discipulii lui Ioanu și ai Fariseiloru, éru discipulii tei nu postescu? ȑis'a loru Iisus: Au dóră potu nuntașii să postescă, pêně cându este mirele cu d'însii? pe câtu timpu au pre mirele cu ei, nu potu să postésca. Dară voru veni zile, cându se va lua mirele de la d'însii, și atunci voru posti în acele zile. Și nimenea nu cósse petecu de pânză nouă la unu vestmémentu vechiu; altmintrelea peteculu celu nou trage din celu vechiu, și ruptura se face mai rea. Și nimenea nu pune vinu nou în foi vechi; altmintrelea vinulu celu nou sparge foi, și vinulu se vérsă, și foi se perdu; ci vinulu nou trebue să se pună în foi nuoi.

Și mergendu elu sâmbăta prin ogóre, au începutu discipulii lui, pre cându mergeau, a smulge spice. Éru Fariseii i-au ȑisu: Veđi, ce facu ei sâmbăta, lucru ce nu se cuvine! Éru elu li-a ȑisu: Au nici odată nu ați cetitu ce a făcutu Davidu, cându a avutu lipsă, și a flămânditu, elu și cei ce erau cu d'insulu? Cumu a întratu în casa lui Dumneđu în timpul archiereului Abiatharu, și a mâncatu pânilé punerei înainte, care nu i se cădea să le mânânce, de câtu numai preuțiloru; și a datu și celoru ce erau cu elu. Și li-a ȑisu: Sâmbăta pentru omu s'a făcutu, éru nu omulu pentru sâmbăta. Dreptu áceia Domnu este Fiiulu omului și alu sâmbetei.

CAP. 3.

Iisus vindecă pre unu bolnavu în ȑina sâmbetei. Chiămarea celoru duoi-spre-dece apostoli. Iisus refutéză pre Farisei, și nu cunósce de ai sei de câtu numai pre cei ce facu voia lui Dumneđu.

Și éráși a întratu în sinagogă; și era acolo unu omu, care avea mâna uscată. Și pândiau pre Iisus de va vindeca sâmbăta, ca să-lu pótă acusa. Și elu a ȑisu omului, care avea mâna uscată: Vino în međilocu! Atunci li-a ȑisu: Se cuvine sâmbăta a face bine séu a face reu? a scăpa viéta séu a ucide? Éru ei tăceau. Și căutându spre ei cu mânia, și intris-

tându-se pentru împetrirea âniei lor, a ȃisu omului : Întinde-ȃi mâna ta. Și o a întinsu, și s'a făcutu mâna lui érași sănétosă, ca și cea-l-altă.

6 Și eșindu Fariseii, îndată s'au svă-
tuitu cu Erodianii asupra lui, ca să-lu
pérďă.

7 Éru Iisusu s'a trasu cu discipulii
sei cătră mare ; și i-au urmatu mul-
ȃime mare din Galileea și din Iudeea,

8 Și din Ierusalimu, și din Idumeea, și
de dincolo de Iordanu, și cei din pre-
jurulu Tirului și alu Sidonului : mul-
ȃime mare, auȃindu câte făcea, a

9 venitu la d'însulu. Și a ȃisu disci-
puliloru sei să-lu ascepte o luntre
pentru mulȃime, ca să nu-lu împre-
sóre. Că pre mulȃi a vindecatu, în

10 câtu se îmbulziau spre elu, ca să se
atingă de d'însulu câȃi aveau chinuri.

11 Și spiritele cele necurate, cându 'lu
vedeau, se prosterneau înaintea lui, și
strigau, ȃicêndu : Tu esci Fiiulu lui

12 Dumneȃeu. Și i-a certatu multu să
nu-lu facă cunoscutu.

13 Și s'a suitu în munte, și a chiă-
matu pre cari a voitu, și au venitu la

14 d'însulu. Și a orônduitu duoi-spre-
ȃece, ca să fie cu elu, și ca să tră-
mêtă pre d'însii să predice, Și să

15 aibă putere a vindeca bólele, și a scóte
demonii. Și a pusu lui Simonu nu-
mele Petru ; Și pre Iacobu alu lui Ze-
bedeiu, și pre Ioanu, fratele lui Ia-
cobu ; și li-a pusu numele Boanergesu,

18 adecă : Fiii tunetului ; Și pre An-
dreiu, și pre Filipu, și pre Bartolo-
meiu, și pre Matheiu, și pre Thoma,
și pre Iacobu alu lui Alfeiu, și pre

19 Thaddeiu, și pre Simonu Cananeulu ;
Și pre Iuda Iscariotulu, care l'a și
vêndutu.

20 Și au venitu în casă. Și érași
s'a adunatu mulȃimea, de nu puteau

21 ei nici pâne să mânânce. Și auȃindu
ai lui *de acêsta*, au eșitu ca să-lu
apuce ; că ȃiceau : Este în uimire.

22 Și cărturarii cei se se pogorîseră din
Ierusalimu, ȃiceau : Elu are pre
Beelzebulu, și prin domnulu demo-
niloru scóte demonii. Și chiămându-i,

23 li-a vorbitu în parabole : Cumu póte
24 Satana să scóȃă pre Satana ? Și dacă
o împérăȃia se va desbina în sine, nu

25 póte să stee împérăȃia aceea. Și dacă

o casă se va desbina în sine, nu póte să
stee casa aceea.

Și dacă Satana s'a sculatu însu-și 26
asupra sa, și s'a desbinatu, nu póte să
stee, ci are sfârșitu. Nimene nu pote 27
să între în casa celui tare să răpescă
vasele lui, de nu va lega mai ântéiu
pre celu tare, și atunci va prăda
casa lui. Adevêru ȃicu vouî : Tóte 28
pécatele se voru erta filoru ómeni-
loru, și ori-care blăsteme, cu cari
voru blăstema. Dară cine va blăs- 29
tema asupra Sântulu Spiritu, nu i se
va erta în eternu : ci este vinovatu
judecăȃii eterne. Pentru că ȃiceau : 30
Spiritu necuratu are.

Deci au venitu fraȃii lui și muma 31
lui, și stându afară au trămesu la
elu, chiămându-lu. Și ședea mulȃi- 32
mea împrejurulu seu, și i-au ȃisu :
Éccé muma ta și fraȃii tei afară te
caută. Éru elu li-a respunsu, ȃi- 33
cêndu : Cine este muma mea, séu
fraȃii mei ? Și căutându la cei ce 34
ședeau împrejurulu seu, a ȃisu : Éccé
muma mea și fraȃii mei ! Că ori-cine 35
va face voia lui Dumneȃeu, acela 'mi
este frate și soră și mumă.

CAP. 4.

Parabola semênătorului, a semênȃi și a grăuntelui de
muștaru. Iisusu potolesce furtuna.

Și érași a începutu a învăȃa lûngă 1
mare ; și s'a adunatu la d'însulu mul-
ȃime mare, în câtu a întratu în cora-
biă, și a ședutu pe mare ; și tótă mul-
ȃimea sta pe uscatu lûngă mare. Și-i 2
învêȃa multu în parabole ; și în învê-
ȃătura sa li-a ȃisu : Ascultaȃi ! Éccé 3
unu semênătoru a eșitu să sémêne.
Și semênându, unele au căȃutu lûngă 4
cale, și au venitu paserile ceriului și
le-au mâncatu. Éru altele au căȃutu 5
pe locuripetróse, unde nu aveau multu
pămêntu ; și îndată au resăritu, pen-
tru că nu aveau pămêntu adûncu. Éru 6
resărindu sórele, s'au pălitu ; și pen-
tru că nu aveau rădicină, s'au uscatu.
Éru altele au căȃutu între spini, și 7
au crescutu spinii, și le-a înnecatu, și
nu au făcutu fruptu. Éru altele au 8
căȃutu pe pămêntu bunu, și au făcutu
fruptu, înălȃându-se și crescêndu, și
au produsu unele trei-ȃeci, și altele
șese-ȃeci, éru altele o sută. Și li ȃi- 9

cea: Celu ce are urechi de auditu, audă.

10 Éru cându a fostu singuru, cei ce erau lîngă elu împreună cu cei duoispre-dece, l'au întrebatu despre parabolă. Şi li-a đisu: Vouî s'a datu a sci misteriu lu împărăției lui Dumneđu, éru celoru de afară se facu tôte în 12 parabole; Ca privindu să privescă, dară să nu cunoscă; şi audîndu să audă, dară să nu înţelegă; ca nu cumva să se întorcă, şi să li se erte 13 păcatele *loru*. Şi li-a đisu: Au nu înţelegeţi acéstă parabolă, cumu dară 14 veţi înţelege tôte parabolele? Semênătorulu sémênă cuvântulu. Şi acestia sînt cei de lîngă cale, unde se sémênă cuvântulu; dară cându 'lu 15 audu, îndată vine Satana, şi ia cuvântulu care este semênatu în ânimele 16 *loru*. Şi acestia sînt asemenea cei ce se sémênă pe locuri petróse, cari cându audu cuvântulu, îndată 'lu primescu cu bucuriă; Dară nu au rădicină în sine-şi, ci sînt *numai* pênă la unu timpu, şi apoi redicându-se strîmtorare séu persecuţiune pentru 18 cuvântu, îndată se scandaliséză. Şi acestia sînt cei ce se sémênă între spini, cari audu cuvântulu; Dară grijele lumei acesteia, şi amăgirea avuției, şi poftetele celor-l-alte întrîndu, 19 innécă cuvântulu, şi se face neroditoru. Şi acestia sînt cei semenaţi pe pămîntu bunu; cari audu cuvântulu, şi-lu primescu, şi facu fructu, unii 20 trei-deci, alţii şese-deci, şi alţii o sută.

21 Şi li-a đisu: Au dóră se aduce lumină, ca să se pună suptu obrocu, séu suptu patu? au nu ca să se pună 22 în sfecinicu? Că nu este ceva tăinu-itu, care să nu se vădască; nici ascunsu, de câtu ca să vină la aretare.

23 De are cineva urechi de auditu, să audă! Şi li-a đisu: Vedeţi ce audîţi! cu ce măsură măsuraţi, vi se va măsura; şi vouî celoru ce audu, vi se va 25 mai adăugi. Că celu ce are, i se va da, éru celu ce nu are, chiaru ceea ce are i se va lua.

26 Şi đicea: Aşa este împărăția lui Dumneđu, ca şi cându aruncă unu 27 omu semênță în pămîntu. Şi dacă dórme séu dacă se scólă, nóptea şi

điua, semênța resare şi cresce cumu nu scie elu.

Că pămîntulu produce din sine, 28 ântéiu érbă, apoi spicu, după aceea grâu deplinu în spicu. Éru cându se 29 cóce fructulu, îndată pune secerea, pentru că a sositu secerişulu.

Şi đicea: Cui vomu aseména împără- 30 ția lui Dumneđu, séu cu ce parabolă o vomu închipui? *Este* ca grăuntele 31 de muştaru, care, cându se sémênă în pămîntu, este mai micu de câtu tôte semințele de pe pămîntu; Éru după 32 ce s'a semênatu, cresce şi se face mai mare de câtu tôte legumele, şi produce ramuri mari, de potu să locuască pa-serile ceriului suptu umbra lui.

Şi cu multe parabole ca acestea li 33 vorbia cuvântulu, precumu puteau să audă. Éru fără de parabolă nu li vor- 34 bia; éru cându erau singuri, esplica tôte discipuliloru sei.

Şi în acea đi, facîndu-se séră, li-a 35 đisu: Să trecemu de ceea parte. Şi 36 lăsându mulţimea, l'au luat u în corabiă, precumu era. Şi erau şi alte 37 corábii cu d'însulu. Şi s'a redicatu furtună mare de vîntu, şi valurile năvăliau în corabiă, în câtu ea se 38 împlu. Éru elu era la cârmă, dormindu pe capătéiu; şi desceptându-lu i-au đisu: Învătătorule, au nu-ţi este grijă, că perimu? Şi sculându-se. a 39 certatu vîntulu, şi a đisu mării: Taci, liniscesce-te! Şi a încetatu vîntulu, şi s'a făcutu linisce mare. Şi li-a đisu: 40 De ce sînteţi atātu de fricoşi? cumu nu aveţi credință? Şi s'au înfricoşatu 41 cu frică mare, şi điceau unulu cătră altulu: Óre cine este acesta? că şi vîntulu şi marea 'lu ascultă.

CAP. 5.

Iisusu vindecă pre unu demonisatu, şi pre o femeie bolnavă; învieză pre fia lui Iairu.

Şi au venitu dincolo de mare, în la- 1 turea Gadareniloru. Şi eşîndu elu din 2 corabiă, îndată l'a întîmpinatu unu omu din morminte cu spiritu necuratu, Care avea locuința *sa* în mor- 3 minte; şi nimenea nu putea să-lu lege, nici *chiaru* cu lanțuri; Că de 4 multe ori fiindu legatu cu cătuşe şi cu lanțuri, elu rupea lanțurile şi sfărîma cătuşele, şi nimenea nu putea

5 să-lu înfrêneze. Și pururea, nóptea și
 6 ziua, era prin munți și prin morminte,
 7 strigându și lovindu-se cu petre. Éru
 vedându pre Iisusu de departe, a
 8 alergatu, și i s'a închinatu. Și strigându
 cu vóce tare a ȑisu : Ce este
 mie cu tine, Iisuse, Fíiulu lui Dum-
 9 neȑeu celui Pré-Înaltu? te juru pe
 10 Dumneȑeu, să nu mă chinuesci. Că
 i-a ȑisu: Eși, spirite necuratu, din
 11 omu! Și l'a întrebatu: Care-ȑi *este*
 numele? Și a respunsu, ȑicându:
 12 Legiónă 'mi *este* numele; că sântemu
 mulȑi. Și-lu ruga multu, să nu-i tră-
 13 métă afară din acea lature. Și era acolo
 lûngă munte o turmă mare de porci,
 14 pascându. Și l'au rugatu toȑi demonii,
 ȑicându: Trămete-ne în porci, ca să
 15 întrămu într'înșii. Și îndată Iisusu
 li-a datu voiă. Și eșindu spiritele necu-
 16 rate, au intratu în porci; și s'a
 aruncatu turma din înălȑime în mare
 (erau ca la duoë mii); și s'au înne-
 17 catu în mare. Éru cei ce pásceau porcii
 au fugitu, și au datu scire în cetate
 și prin ȑérâne, și au eșitu, ca să vedă
 18 ce s'a petrecutu. Și au venitu la Ii-
 susu, și au vedutu pre celu ce fusese
 demonisatu și avusese legióna, șe-
 19 ȑându și îmbrăcatu și întregula minte;
 și s'au spăimântatu. Și spuneau lor
 20 cei ce veduseră, ce s'a făcutu celui
 demonisatu, și *cele* despre porci. Și
 au începutu a-lu ruga să éśă din la-
 21 turea lor. Și întrându elu în corabiă,
 celu ce fusese demonisatu 'lu ruga,
 ca să fie cu d'însulu.
 22 Érá Iisusu nu l'a lăsatu, ci i-a ȑisu:
 Mergi în casa ta la ai tei, și li spune
 ce ȑi-a făcutu Domnulu, și *cătu* te-a
 23 miluitu. Și s'a dusu, și a începutu a
 da scire în Decapole ce i-a făcutu
 24 Iisusu, și toȑi se minunau. Și trecându
 Iisusu în corabiă éráși de ceea parte,
 s'a adunatu la elu mulȑime mare; și
 elu era lûngă mare. Și éccé a venitu
 unulu din mai marii sinagogei cu
 numele Iairu; și vedându-lu, a căȑutu
 25 la peciórele lui; Și-lu ruga multu,
 ȑicându: Fiica mea este aprópe de
 mórte; vino, *rogu-mě*, și pune-ȑi mâ-
 nele preste d'însa, ca să se vindece,
 26 și va trăi. Și a mersu *Iisusu* cu d'în-
 sulu, și i-a urmatu mulȑime mare,
 și-lu impresura.

Éru o femeie, avându curgerea sân- 25
 gelui de duoi-spre-ȑece ani, Și care 26
 multe suferise de la mulȑi medici,
 și-și cheltuise tóte cele ce avusese
 fără a folosi, ci totu mai reu i se fă-
 cea; Auȑindu despre Iisusu, a venitu 27
 între mulȑime din apoi, și s'a atinsu
 de vestmântulu lui. Că ȑicea: Numai 28
 de mă voiu atinge de vestmintele
 sale, mă voiu vindeca. Și îndată s'a 29
 uscatu isvorulu sângelui ei, și a sim-
 ȑitu în corpu, că s'a vindecatu de
 chinulu acela. Și îndată Iisusu cunos- 30
 cându în sine-și puterea ce a eșitu
 din elu, întorcându-se cătră mulȑime
 a ȑisu: Cine s'a atinsu de vestmintele
 mele? Éru discipulii lui i-au ȑisu: 31
 Vedi că mulȑimea te împresórá, și
 ȑici: Cine s'a atinsu de mine? Și 32
 căuta împrejuru, ca să vedă pre cea
 ce a făcutu acésta. Éru femeea, înfri- 33
 coșindu-se și tremurându, sciindu ce
 s'a întêmplat cu ea, a venitu și a
 căȑutu înaintea lui, și i-a spusu totu
 adevêrulu. Éru elu i-a ȑisu: Fiică, 34
 credinȑa ta te-a însănêtoșatu; mergi
 în pace și fi liberă de chinulu teu.
 Încă vorbindu elu, au venitu *unii* 35
 de la mai marele sinagogei, ȑicându:
 Fiica ta a muritu; pentru ce mai su-
 36 peri pre învăȑatorulu? Éru Iisusu în-
 dată ce a auȑitu cuvântulu, ce se
 vorbea, a ȑisu mai marelui sinagogei:
 Nu te teme; crede numai! Și nu a 37
 lăsatu pre nici unulu să-i urmeze,
 de cătu numai pre Petru și pre Iacobu,
 și pre Ioanu, fratele lui Iacobu. Și a 38
 venitu în casa mai marelui sinagogei,
 și a privitu sgomotulu și pre cei ce
 plângeau și se vaitau multu. Și în- 39
 trăndu li-a ȑisu: De ce vă turburaȑi
 și plânȑeȑi? copila nu a muritu, ci
 dórme. Și-și rîdeau de d'însulu. Éru 40
 elu scoȑându afară pre toȑi, a lătu
 pre părintele și pre muma copilei,
 și pre cei ce erau cu elu, și a intratu
 unde jăcea copila. Și apucându pre 41
 copilă de mână, i-au ȑisu: Talitha-
 cumi! adecă: Copilă 'ȑi ȑicu scóle-
 te. Și îndată s'a sculatu copila și 42
 âmbła, că era de duoi-spre-ȑece ani.
 Și s'au uimitu cu uimire mare. Și li-a 43
 ordínatu nimenea să nu sciă acésta;
 și a ȑisu să-i dee să mânânce.

CAP. 6.

Iisus deconsideratu în patria sa; elu trâmeste discipulii sei în Iudea; se socôte a fi Ioanu Botezătorulu înviatu; satură cu cinei pâni și duoi pesci pre cinci mii de ômeni; âmbă pe mare, și vindecă pre mulți bolnavi

- 1 Și a eșitu de acolo, și a venit în patria sa; și i-au urmatu discipulii
- 2 sei. Și fiindu sâmbătă, a începutu a învăța în sinagogă, și mulți aușindu-lu se mirau, dîcîndu: De unde are acestu omu aceste? Și ce feliu de înțelepciune i s'a datu? în câtu și minuni ca acestea să se facă prin mânele lui? Au nu este acesta teslarulu, fiulu Mariei, și fratele lui Iacobu, și alu lui Iose, și alu lui Iuda, și alu lui Simonu? Si au nu sînt surorele lui aici la noi? Și se scandalisau de
- 4 d'însulu. Éru Iisus li-a dîsu: Nu este profetulu neonoratu, de câtu în patria sa, și între rudele sale, și în casa sa. Și acolo nu putea să facă nici o minune, fără de câtu puindu-și mânele sale preste puçini bolnavi, i-a vindecatu. Și se mira de necredința lor. Și âmbă prin satele cele din prejur, învățându.
- 7 Și a chiămatu pre cei duoi-spredece, și a începutu a-i trâmeste câte duoi, și li-a datu putere asupra spiriteloru celoru necurate. Și li-a ordinaru să nu ia nimicu pe cale, de câtu numai toégu; nici traistă, nici pâne,
- 9 nici bani în cingătoare; Ci numai să fie încălțați cu sandali; și să nu se îmbrace cu duoă vestminte. Și li-a dîsu: Ori unde veți intra în casă, acolo petreceți pînă ce veți eși de
- 11 acolo. Și ori câți nu vë voru primi, nici vë voru asculta, eșindu de acolo, scuturați pulberea de suptu peciôrele vóstre, spre mărturiă asupra lor. Adevêru dîcu voui: Va fi mai ușoru Sodomei și Gomorreii în ziua judecâtei
- 12 de câtu cetăței aceleia. Și eșindu predica, ca să se pocăescă; Și scoteau pre mulți demoni, și ungeau cu oleiu pre mulți bolnavi, și-i vindeau.
- 14 Și a aușitu despre d'însulu regele Erodu (că numele lui se făcuse cunoscutu); și dîcea: Ioanu Botezătorulu s'a sculat din morți, și pentru acêsta lucrăză puterile într'însulu.
- 15 Alții dîceau: Este Ilie; éru alții dîceau: Este profetu, séu ca unulu din

profeti. Éru Erodu aușindu, a dîsu: 16 Acesta este Ioanu, căruia amu tăiatu capulu; elu s'a sculat din morți. Că 17 acestu Erodu trâmêtîndu a prinsu pre Ioanu, și l'a legatu în închisóre, pentru Erodiada, femeea lui Filipu, fratele seu; că i o luase de femeie. Că 18 Ioanu dîcea lui Erodu: Nu ți se cade să aibi pre femeea fratelui teu. Éru 19 Erodiada 'lu pândia, și vrea să-lu omóre, dară nu putea. Că Erodu re- 20 specta pre Ioanu, sciindu-lu omu dreptu și sântu, și-lu ocrotia; și ascultându-lu, făcea multe, și-lu asculta bucuros. Éru venindu o di potrivită, 21 cându Erodu făcea ospetu la ziua născerei sale domniloru sei, căpitenieloru, și celoru mai mari ai Galileei; Și întrîndu fîca Erodiadei, și dan- 22 țându, și plăcîndu lui Erodu și celoru ce ședeau la mésză cu d'însulu, a dîsu regele fetei: Cere de la mine ori-ce voiesci, și-ți voi da. Și s'a juratu ei: 23 Ori-ce vei cere de la mine ți voi da, pînă la jumătate din împărăția mea. Éru eșindu a dîsu mumei sale: Ce să 24 ceru? Éru aceea a dîsu: Capulu lui Ioanu, Botezătorulu. Și îndată în- 25 trîndu cu grăbire la regele a cerutu, dîcîndu: Voiu ca să-mi dai acumu în tipsiă capulu lui Ioanu, Botezătorulu. Și s'a întristatu regele fôrte; dară 26 pentru jurămîntulu și pentru cei ce ședeau împreună cu d'însulu nu a voitu să-i respingă cererea. Și îndată 27 trâmêtîndu regele pre unulu din guarda sa, i ordină să aducă capulu lui; éru elu mergîndu i-a tăiatu capulu în închisóre; Și a adusu capulu lui în 28 tipsiă, și l'a datu fetei, și féta l'a datu mumei sale. Și aușindu discipulii lui, 29 au venit, și au redicatu corpulu lui, și l'au pusu în mormîntu.

Și s'au adunatu apostolii la Iisus, 30 și i-au spusu tôte câte au făcutu și câte au învățatu. Și elu li-a dîsu: 31 Veniți voi singuri deosebi, în locu pustiiu, și vë repausați puçinu; că erau mulți cari veniau și se duceau, și nu aveau timpu nici să mânânce. Și s'au dusu în locu pustiu deosebi, 32 cu corabiă.

Și i-a vedutu mulțimea mergîndu, 33 și mulți l'au cunoscutu, și alergau acolo pe josu din tôte cetățile, și au

venitu mai 'nainte de câtu ei, și s'au
34 adunatu la d'însulu. Și eșindu Iisusu,
a vedutu mulțime mare, și i s'a fă-
cutu milă de ei, pentru că erau ca oile
ce nu au păstoru; și a începutu a-i
învêța multe.

35 Și fiindu óra acuma înaintată, s'au
apropiatu la d'însulu discipulii lui,
dicându: Loculu este pustiuu, și óra
36 acuma înaintată; Demite-i, ca mer-
gându în cetățile cele din prejuru și
în sate, să-și cumpere pâni; că nu au
37 ce să mânânce. Éru elu respundendu
li-a đisu: Dați-li voi să mânânce. Și
i-au đisu: Au dóră vomu merge și
vomu cumpêra pâni de duoë sute de
denari, și li vomu da să mânânce?
38 Éru elu li-a đisu: Câte pâni aveți?
mergeți de vedeți. Și cându au aflu-
39 au đisu: Cinci, și duoi pesci. Și li-a
đisu să așede pre toți cete cete pe
40 érbă verde. Și au ședutu rînduri, rîn-
duri câte o sută, și câte cinci-đeci.

41 Și luându cele cinci pâni și cei duoi
pesci, căutându la ceriu, a bine-cu-
vântatu, și a frântu pânilu, și le-a
datu discipuliloru sei să le pună în-
aintea loru, și cei duoi pesci i-a împâr-
42 țitu la toți. Și au mîncatu toți și
43 s'au săturatu. Și au luatu duoë-spre-
dece paniere pline de fărîmături și
44 din pesci. Și cei ce mîncaseră erau
ca la cinci mii de bărbați.

45 Și îndată a silitu pre discipulii sei
să între în corabiă, și să mérgă mai
'nainte de elu de ceea parte, la Beth-
saida, pêně ce va demite mulțimea.

46 Și dupa ce i-a demisu, s'a dusu în
munte ca să se róge.

47 Și făcându-se séra, era corabia în
međiloculu mării, și elu singuru pe
48 uscatu. Și i-a vedutu că se chinuiau
vêslindu; că vîntulu li era în potrivă;
éru într'a patra stréjă a noptii a ve-
nitulu la d'înșii, âmbându pe mare, și
49 voia să trecă pe lîngă ei. Éru ei vê-
dendu-lu âmbându pe mare, li s'a
părutu că este nălucă, și au strigatu.

50 Că toți l'au vedutu, și s'au turburatu.
Și îndată a vorbitu cu d'înșii, și li-a
đisu: Îndrăsniți, eu sînt; nu vê te-
51 meți. Și s'a suitu la d'înșii în cora-
biă, și a încetatu vîntulu; și ei se
uimiră fôrte între sine, și se minunără.

52 Că nu au înțelesu *ceea ce se făcuse*

cu pânilu, pentru că ânima loru era
învêtoșată.

Și trecendu, au venitulu în laturea 53
Ghenesaretulu, și au stătutu la țermu.
Și eșindu ei din corabiă, îndată l'au 54
cunoscutu: Și alergându prin tóte 55
împrejurimile acelea au începutu a
aduce pre bolnavi *acolo* unde auđiau
că era elu. Și ori unde intra în sate 56
sêu în cetății sêu în cătune, puneau
prin tîrguri pre cei bolnavi, și-lu ru-
gau, ca măcaru de pólele vestminte-
loru lui să se atingă; și câți se atin-
geau de elu, se însănêtoșau.

CAP. 7.

Iisusu muștră pre Farisei și pre cărturari; condémnă
tradițiunea loru; vindecă pre o păgână demonisată,
și pre unu surdo-mutu.

Atuncia s'au adunatu la d'însulu Fa- 1
riseii și unii din cărturari, cari veni-
seră de la Ierusalimu, Și vedendu 2
pre unii din discipulii lui mîncându
pâne cu mânele spurcate, adecă nes-
pălate, i-au muștratu. Că Fariseii și 3
toți Iudeii, de nu-și spală mânele de
multe ori, nu mîncă; Și fiindu tradi- 4
țiunea bêtâniloru. Și dacă *vinu* din
tîrgu, de nu se spală, nu mîncă;
și altele multe sînt, cari au primitu
a le păzi, *precumu* spalarea pahare-
loru, și a ulcióreloru, și a cãldărilor
și a paturiloru. Atunci l'au întrebatu 5
Fariseii și cărturarii: Pentru ce nu
âmbă discipulii tei duple tradițiunea
bêtâniloru, ci mîncă pâne cu mâ-
nele nespălate? Elu respundendu, 6
li-a đisu: Bine a profețitu Isaia des-
pre voi, făcarniciloru, precumu scrisu
este: Poporulu acesta cu buzele mē
onóra, éru ânima loru departe este de
la mine. Și în zădaru mē adóra, în- 7
vêțându învățături, ordini omenesci.
Că lăsându ordinulu lui Dumneđu, 8
țineți tradițiunea ómeniloru: spalarea
ulcióreloru și a pahareloru, și alte
asemenea ca acestea multe faceți. Și 9
li đicea: Bine! lepédați ordinulu lui
Dumneđu, ca să țineți tradițiunea
voastră. Că Moisi a đisu: Onóra pre 10
părintele teu și pre muma ta; și: Celu
ce va înjura pre părintele seu, sêu pre
muma *sa*, cu mórte să móră. Éru voi 11
điceți: De va đice unu omu părintelui
seu, sêu mumei *sale*: Corbanu, adecă
daru *este* ceea cu ce te-ai pututu ajuta

12 de la mine: Apoi nu-lu mai lăsați
să mai facă ceva pentru parintele seu
13 său pentru muma sa; Desființându
astu feliu cuvântului lui Dumnezeu
prin tradițiunea vóstră, care ați rôn-
duitu; și asemenea ca acestea multe
faceți.

14 Și chiamându, *la sine* pre tótă mul-
țimea, li-a ȑisu: Ascultați-mă toți și
15 înțelegeți. Nimicu nu este din cele ce
sunt afară de omu, care, întrându în-
tr'însulu, pôte să-lu spurce, ci cele ce
esu dintr'însulu, acele sânt acele, ce
16 spurcă pre omu. De are cineva urechi
de auđitu, să auđă.

17 Și dacă a intratu în casă, *trăgându-
se* de dinaintea mulțimei, l'au între-
batu discipulii lui despre parabolă.

18 Și li-a ȑisu: Sânteți și voi așa de ne-
pricepuți? Au nu înțelegeți, că totu
ce întră în omu de din afară, nu pôte
19 să-lu spurce? Pentru că nu întră în
ânama lui, ci în pântece, și ese în
20 urinaru, curățindu tóte bucatele. Și
ȑicea: Ceea ce ese din omu, aceea
21 spurcă pre omu; Că din lăintru, din
ânama ómeniloru, esu cugetări rele,
22 adulterii, fornicățiuni, ucideri; Fur-
turi, lăcomii, vicleșugu, înclăciuni,
desfrênări, pismă, blăstemu, trufiă,
23 nebuniă. Tóte aceste rele din întru
esu, și spurcă pre omu.

24 Și sculându-se de acolo, s'a dusu
în laturea Tirului și a Sidonului; și
intrându în casă, voia ca nimenea să
scia *de d'însulu*; dară nu a pututu fi
25 ascunsu. Că o femeie, a căreia fiică
avea spiritu necuratu, auđindu de d'în-
sulu, a venit și a cădutu la peciórele
26 lui. (Femeea era Ellină, de națiune
Siro-finiciană;) și-lu ruga, ca să
27 scótă demonulu din fiica ei. Éru Iisusu
i-a ȑisu: Lasă să se sature mai ân-
tău copiii; că nu este bine a lua pâ-
nea copiiloru, și a o arunca câniloru.
28 Éru ea răspunđendu, i-a ȑisu: Ade-
vératu, Dómné: totuși și câinii suptu
mésă mânâncă din fărimatele copii-
29 loru. Și i-a ȑisu: Pentru acestu cu-
vântu mergi; a eșitu demonulu din
30 fiica ta. Și mergendu la casa sa, a
aflatu demonulu eșitu, și pre fiica
jăcendu în patu.

31 Și érași eșindu din laturea Tirului
și a Sidonului, a venit la marea Ga-

lileei, în mediloculu laturei Decapo-
lei. Și au adusu la d'însulu pre unu 32
surdú, ce vorbia cu anevoiă; și l'au
rugatu să-și pună mâna preste d'în-
sulu. Și luându-lu din mulțime deo- 33
sebi, a pusu degetele sale în urechiele
lui, și scuipindu, s'a atinsu de limba
lui; Și căutându la ceriu, a suspi- 34
natu, și i-a ȑisu: Effatha, adecă:
Deschide-te. Și îndată i s'a deschisu 35
auđulu, și i s'a deslegatu legătura
limbei, și vorbia bine. Și li-a ordi- 36
natu să nu spună nimenui; ci cu cătu
elu li ordina, ei mai multu spuneau.
Și se uimiau preste măsură, ȑicendu: 37
Tóte le-a făcutu bine: și pre surđi
i-a făcutu să auđă, și pre muți să
vorbescă.

CAP. 8. 9.

A duoa înmulțire a pâniloru. Iisusu lépědă cererea
Fariseiloru de a li face minuni. Muștră pre discipulii
sei; vindecă pre unu orbu; vorbesce de persóna sa și
de suferințele sale; muștră pre ai sei și-i îndemná
să se lepede de sine. Transfigurațiunea sa; elu
vindecă pre unu mutu demonisatu, și-și predice mórtea
și înviarea sa.

În acele ȑile, fiind mulțime mare fórte, 1
și neavendu ce mânca, a chiamatu
Iisusu pre discipulii sei, și li-a ȑisu:
Milă-mi este de mulțime, că *sunt* trei 2
ȑile de cându ascéptă lûngă mine, și
nu au ce mânca; și de-i voiu demite 3
flămânđi la casele loru, voru slăbi pe
cale; că unii dintr'înșii au venit de 4
departe. Și i-au respunsu discipulii
lui: De unde va puté cineva să sa- 5
ture cu pâne pre acestia aicia în pus-
tiu? Și i-a întrebatu: Câte pâni aveți? 6
ȑis'au ei: Șapte. Și a ordinau mul-
țimei să ședă pe pământu; și luându
cele șapte pâni și mulțumindu, a frântu
și a datu discipuliloru, ca să *le* pună
înaintea loru; și *le*-au pusu înaintea
mulțimei. Și aveau și pućini pesci- 7
șori; și bine-cuvântându, a ȑisu să
pună și pre aceia înaintea *loru*. Și au 8
mâncatu, și s'au săturatu; și au
latau remășițe de fărimateuri șapte
paniere. Și cei ce mâncaseră erau ca 9
la patru mii; și i-a demisu.

Și îndată întrându în corabiă cu dis- 10
cipulii sei, a venit în părțile Dalma-
nutei. Și au eșitu Fariseii, și au înce- 11
putu a se întreba cu d'însulu, cerendu
de la d'însulu semnu din ceriu, ispi-
tindu-lu. Și suspinându în spiritulu 12

seu, a ȃisu : Pentru ce generaȃiunea
 acȃsta cere semnu ? adevȃru ȃicu vouȃ ;
 Nu se va da generaȃiunei acesteia
 13 semnu. Ți lȃsȃndu-i, a intratu ȃrȃȃi
 ȃn corabia, ȃi a trecutu de ceea parte.
 14 Ți discipulii uitaserȃ sȃ iee pȃne, ȃi
 nu aveau cu d'ȃnȃii ȃn corabie mai
 15 multu de cȃtu o pȃne. Ți li svȃtui, ȃi-
 cȃndu : Vedeȃi, pȃziȃi-vȃ de aluatulu
 Fariseiloru ȃi *de* aluatulu lui Erodu !
 16 Ți vorbiau ȃntre sine, ȃicȃndu : Pȃne
 17 nici cȃ avemu. ȃrȃ Iisusu cunos-
 cȃndu, li-a ȃisu : Pentru ce vorbiȃi
 ȃntre sine-vȃ, cȃ nu aveȃi pȃne ? ȃncȃ
 nu ȃntelegeȃi, nici pricepeȃi ? ȃncȃ ȃn-
 18 vȃrȃtoȃatȃ aveȃi ȃnima vȃstrȃ ? Ochi
 avȃndu, nu vedeȃi ? ȃi urechi avȃndu,
 nu aȃȃiȃi ? ȃi nu vȃ aduceȃi aminte ?
 19 Cȃndu amu frȃntu cele cinci pȃni la
 cele cinci mii, cȃte paniere pline de
 fȃrimȃturi aȃi redicatu ? ȃis'au lui :
 20 Duoȃ-spre-ȃcece. Ți cȃndu cele ȃapte
 la cele patru mii, cȃte paniere pline
 de fȃrimȃturi aȃi redicatu ? ȃis'au ei :
 21 Țapte. Ți li-a ȃisu : Cumu ȃre ȃncȃ
 nu ȃntelegeȃi ?
 22 Ți a venitu la Bethsaida ; ȃi i-au
 adusu unu orbu, ȃi l'au rugatu sȃ se
 23 atingȃ de d'ȃnsulu. Ți apucȃndu pre
 orbu de mȃnȃ, l'a scosu afarȃ din
 satu ; ȃi scupindu pe ochii lui, ȃi
 puindu-ȃi mȃnele sale preste d'ȃnsulu,
 24 l'a ȃntrebatu de vede ceva. Ți cȃu-
 tȃndu, ȃicea : Vȃȃu ȃmenii ca arborii
 25 ȃmblȃndu. Dupȃ acȃsta ȃrȃȃi ȃi-a
 pusu mȃnele pe ochii lui, ȃi l'a fȃcutu
 de a vȃȃutu ; ȃi s'a ȃndreptatu, ȃi a
 26 vȃȃutu lȃmuritu pre toȃi. Ți l'a trȃ-
 mesu la casa sa, ȃicȃndu : Nici ȃn satu
 sȃ ȃntri, nici sȃ spui cuiva ȃn satu.
 27 Ți a ȃȃitu Iisusu ȃi discipulii sei ȃn
 satele de lȃngȃ Cesareea lui Filipu ; ȃi
 pe cale a ȃntrebatu pre discipulii sei,
 28 ȃicȃndu-li : Cine ȃicu ȃmenii, cȃ sȃnt
 eu ? ȃrȃ ei au respunsu : Ioanu Bo-
 tezȃtorulu ; alȃii : Ilie ; ȃrȃ alȃii : Unulu
 29 din profeȃi. ȃis'a elu loru : Darȃ voi,
 cine ȃiceȃi cȃ sȃnt eu ? Ți respunȃȃdu
 Petru, i-a ȃisu : Tu esci Christosulu.
 30 Ți li-a ordinaru, ca sȃ nu spue nimenui
 despre d'ȃnsulu.
 31 Ți a ȃnceputu a-i ȃnvȃȃa, cȃ Fiiulu
 omului trebue multe sȃ suferu, ȃi sȃ
 se lepede de bȃtrȃni ȃi *de* archierei ȃi
de cȃrturari, ȃi sȃ se ȃmore, ȃi dupȃ

trei ȃile a ȃnvia. Ți de fȃȃȃ vorbia 32
 acestu cuvȃntu ; ȃi apucȃndu-lu Petru,
 ȃncepu a-lu cȃrtȃ. ȃrȃ elu ȃntor- 33
 cȃndu-se, ȃi cȃutȃndu spre discipulii
 sei, a cȃrtatu pre Petru, ȃicȃndu : Lip-
 sesce, Satano ! cȃ nu cuȃȃȃi cele ce
 sȃnt ale lui Dumneȃeu, ci cele ce sȃnt
 ale ȃmeniloru.

Ți chiȃmȃndu la *sine* mulȃimea ȃm- 34
 preunȃ cu discipulii sei, li-a ȃisu :
 Ori-cine voiesce sȃ vinȃ dupȃ mine,
 sȃ se lepede de sine, ȃi sȃ-ȃi iee cru-
 cea sa, ȃi sȃ-mi urmeze. Cȃ celu ce 35
 va voi sȃ-ȃi mȃntue viȃȃa sa o va perde :
 ȃrȃ celu ce va perde viȃȃa sa pentru
 mine ȃi pentru evangeliȃ, acela o va
 mȃntui. Cȃ ce va folosi omului, de 36
 aru cȃsciga lumea tȃtȃ, ȃi-ȃi va perde
 sufletulu seu ? Sȃu ce va da omulu 37
 schimbu pentru sufletulu seu ? Deci 38
 celu ce se va ruȃina de mine ȃi de cu-
 vintele mele ȃntȃ acestu nȃmu desfrȃ-
 natu ȃi pȃcȃtosu, de acela ȃi Fiiulu
 omului se va ruȃina, cȃndu va veni
 ȃntȃ mȃrirea Pȃrintelui seu cu sȃntȃii
 ȃngeri.

Ți elu li ȃicea : Adevȃru ȃicu vouȃ, 1
 cȃ sȃnt unii din cei ce stau aici, cari
 nu voru gusta mȃrte, pȃnȃ cȃndu nu
 voru vedȃ ȃmpȃrȃȃia lui Dumneȃeu
 venindu ȃntȃ putere.

Ți dupȃ ȃese ȃile a lȃtu Iisusu pre 2
 Petru ȃi pre Iacobu ȃi pre Ioanu, ȃi
 i-a suitu ȃn munte ȃnaltu deosebi sin-
 guri, ȃi s'a schimbatu la fȃȃȃ ȃnaintea
 loru : Ți vestmintele lui se fȃcurȃ 3
 strȃlucitȃre, albe fȃrte ca zepada, ȃn
 ce chipu nȃlbitorulu pe pȃmȃntu nu
 pȃte sȃ nȃlbȃscȃ. Ți li s'a aretatȃ Ilie 4
 ȃmpreunȃ cu Moisi, ȃi vorbiau cu Iisusu.
 Ți respunȃȃdu Petru a ȃisulu Iisusu : 5
 ȃnvȃȃatorule, bine este nouȃ a fi aici !
 sȃ facemu trei colibi : ȃie una, lui Moisi
 una, ȃi lui Ilie una. Cȃ nu scia ce sȃ 6
 vorbȃscȃ, cȃ erau ȃnfriȃȃȃȃi. Ți s'a 7
 fȃcutu nuoru, umbrindu-i ; ȃi a venitu
 vȃce din nuoru, ȃicȃndu : Acesta este
 Fiiulu meu celu iubitȃ ; pre acesta
 ascultȃȃi. Ți pe datȃ cȃutȃndu ei 8
 ȃmprejuru, nu mai vȃȃurȃ pre ni-
 menea, de cȃtu pre Iisusu singuru cu
 d'ȃnȃii.

ȃrȃ pogorȃndu-se ei din munte, li-a 9
 ordinaru, sȃ nu spunȃ nimenui cele

ce au vădutu, pêne cându Fiiulu omu-
 10 lui va învia din morți. Și au ținutu
 cuvântulu între sine, întrebându unulu
 pre altulu, ce este aceea — a învia
 11 din morți. Și l'au întrebatu, dicēdu :
 Pentru ce dīcu cārturarii, că Ilie tre-
 12 bue să vină mai nainte? Éru elu re-
 spundēdu, li-a dīsu: Ilie, venindumai
 nainte, va restatornici tōte; și cumu
 este scrisu de Fiiulu omului, ca să su-
 13 fere multe și să se defaime. Ci dīcu
 voui, că Ilie a și venitu, (și i-au făcutu
 câte au voitu) cumu este scrisu de-
 spre elu.

14 Și venindu la discipulii *sei* a vė-
 dutu multime mare împrejuru lor,
 și cārturarii întrebādu-se cu d'îșșii.
 15 Și îndată totu poporulu vėdēdu-lu,
 s'a uimitu, și alergādu l'a salutatu.
 16 Și elu a întrebatu pre cārturari: Ce
 17 vėîntrebați cu d'îșșii? Și respundēdu
 unulu din multime, a dīsu: Învēțāto-
 rule, amu adusu la tine pre fiulu meu,
 18 care are spiritu mutu; Și ori unde
 'lu apucă, 'lu sdrobesce, și spuméză,
 și scrișnesce cu dinții sei, și se usucă;
 și amu rugatu pre discipulii tei ca
 19 să-lu scōță, dară nu au pututu. Éru
 elu respundēdu li-a dīsu: Generați-
 unenecrediciōsă! pêne cându voi fi cu
 voi? pêne cându voi suferi pre voi?
 20 aduceți-lu la mine. Și l'au adusu la
 d'însulu; și vėdēdu-lu, îndată l'a
 sdruncinatu demonulu, și cădēdu la
 21 pāmēntu se tăvălia spumādu. Și a
 întrebatu pre părintele lui: Cātu timpu
 este de cându i s'a făcutu acēsta? Dīs'a
 22 elu: Din copilăriă. Și de multe ori
 l'a aruncatu în focu și în apă, ca să-lu
 pérđă; ci dacă poți ceva, miluesce-ne,
 23 și ajută-ne. Iisusu i-a dīsu: Dacă
 poți crede, tōte *sunt* cu putință celui
 24 ce crede. Și îndată părintele copi-
 lului strigādu cu lacrimi, a dīsu:
 Credu, Dómne, ajută necredinței mele.
 25 Éru vėdēdu Iisusu, că nāvălesce po-
 porulu, a ordinaru spiritului celui
 necuratu, dicēdu-i: Spiritu mutu
 și surdu, eu 'ți dīcu: eși dintr'însulu,
 26 și de acumu să nu mai întri în elu. Și
 strigādu, și multu sdruncinādu-lu,
 a eșitu; și elu s'a făcutu ca unu mortu;
 27 în cătu mulți dīceau, că a muritu. Éru
 Iisusu, apucādu-lu de mână, l'a redi-
 catu; și s'a sculatu.

Și întrādu elu în casă, l'au între- 28
 batu discipulii sei deosebi: Pentru ce
 noinu amu pututu să-lu scōtemu? Elu 29
 li-a dīsu: Acestu soi cu nimicu nu
 pōte eși, de cătu prin rugāciune și prin
 postu.

Și de acolo eșindu, mergeau prin 30
 Galileea, și elu nu voia să-lu sciă
 cineva. Că-i învăța pre discipulii 31
 sei, și li dīcea: Fiiulu omului se va
 da în mânăle ómeniloru, și-lu voru
 omorî; și după ce-lu voru omorî, va
 învia a treia dī. Éru ei nu înțelegeau 32
 cuvântulu acela, și se temeau să-lu
 întrebe.

Și a venitu la Capernaumu; și 33
 fiindu în casă, i-a întrebatu: De ce
 ați convorbitu între sine-vē pe cale?
 Éru ei au tăcutu; că se pricise pe 34
 cale, unulu cu altulu, că cine *aru fi*
 mai mare *între ei*. Și ședēdu, a chiă- 35
 matu pre cei duoi-spre-dece, și li-a
 dīsu: Celu ce va să fie ântēiu, *acesta*
 să fie mai pe urmă de toți, și servu
 tuturoru. Și luādu unu copilu, l'a 36
 pusu în međiloculu lor; apoi lu-
 ādu-lu în brațele lui, li-a dīsu: Celu 37
 ce va primi pre unulu dintr'acești
 copii în numele meu, primesce pre
 mine; și celu ce primesce pre mine,
 nu primesce pre mine, ci pre celu ce
 m'a trāmesu.

Atunci Ioanu, luādu cuvântulu i-a 38
 dīsu: Învēțātorule, amu vėdutu pre
 unulu scōtēdu demoni, în numele
 teu, și elu nu ni urméză; și l'amu
 opritu, căci nu ni urméză. Éru Iisusu 39
 a dīsu: Nu-lu opriți; că nimenea nu
 este, care făcēdu minuni în numele
 meu, să pōtă lesne a mă vorbi de
 reu. Că celu ce nu este contra nōstră 40
 este pentru noi. Și ori-cine vī va da 41
 de beutu unu pacharu de apă în numele
 meu, pentru că sunteți ai lui Chris-
 tosu, adevēru dīcu voui, nu-și va perde
 plata sa.

Și ori-cine va scandalisa pre unulu 42
 dintr'acești mici, cari credu în mine,
 mai bine aru fi lui, dacă i s'aru lega
 o pétră de móră de grumazulu
 seu, și s'aru arunca în mare. Și 43
 de-ți va fi de pedică mâna ta,
 taie-o; mai bine este ciungu să întri
 în viėtă, de cătu două mâni avēdu
 să întri în gheenna, în foculu nestīnsu;

44 Unde viermele loru nu móre, și foculu
45 nu se stînge. Și de-ți va fi de pedică
peciorulu teu, taie-lu; mai bine 'ți
este schiopu să întri în vieță, de cătu
duoë pecioare avendu să fii aruncatu în
46 gheenna, în foculu nestînsu. Unde
viermele loru nu móre, și foculu nu
47 se stînge. Și de-ți va fi de pedică
ochiulu teu, scóte-lu; mai bine 'ți
este cu unu ochiu să întri în împe-
răția lui Dumneđu, de cătu doi ochi
avendu, să fii aruncatu în foculu gheen-
48 nei. Unde viermele loru nu móre,
49 și foculu nu se stînge. Că fie-care
cu focu se va săra; și totu sacrifi-
ciulu cu sare se va săra.
50 Bună *este* sarea; dară făcendu-se
sarea nesărată, cu ce o veți drege?
Aveți sare în voi, și fiți în pace unulu
cu altulu.

CAP. 10.

Învătătura lui Iisusu asupra despărțeniei. Elu bine-
cuvinteză pre prunci, vorbește de periclulu avuției,
predice suferințele sale și mórtea sa; mustă pre fiii
lui Zebedeiu, și vindecă pre orbulu Bartimeiu.

1 Și sculându-se de acolo, a venit în
hotarele Iudeei, dincolo de Iordanu;
și éráși s'au adunatu glótele la d'în-
sulu, și precumu avea datină, éráși
'i învăța.
2 Și apropiându-se Fariseii, l'au în-
trebatu: Óre este ertatu bărbatulu
3 să-și lase femeea? ispitindu-lu. Elu
respondendu, li-a ăisu: Ce v'a ordi-
4 natu Moisi? ăis'au ei: Moisi a la-
satu să-i scriă carte de despărțenieă,
5 și să o lase. Și respondendu Iisusu,
li-a ăisu: Dupre împetrirea ânimei
6 vóstre v'a scrisu acestu ordinu. Éru
de la începutulu facerei i-a făcutu
7 Dumneđu bărbatu și femeie. Pentru
acéstă va lăsa omulu pre părintele
seu, și pre muma *sa*, și se va lipi de
8 femeea *sa*; Și amînduoi voru fi unu
9 ci unu corpu. Deci ce a împreunatu
Dumneđu, să nu despartă omulu.
10 Și în casă éráși l'au întrebatu dis-
11 cipulii *sei* de acésta. Și li-a ăisu:
Ori-cine 'și va lăsa femeea *sa*, și va
lua alta, comite adulteriu asupra ei.
12 Și femeea, de-și va lăsa barbatulu, și
se va mărita după altulu, comite
adulteriu.
13 Și aduceau prunci la d'însulu, ca să

se atingă de ei; éru discipulii *sei* mu-
strau pre cei ce-i aduceau. Éru Iisusu 14
vedendu *acésta*, s'a mâniatu, și li-a
ăisu: Lăsați pruncii să vină la mine,
și nu-i opriți; că a unora ca acestora
este împărăția lui Dumneđu. Ade- 15
văru ăicu voui: Ori-cine nu va primi
împărăția lui Dumneđu ca unu prun-
cu, nu va intra într'însa. Și luându-i 16
în brațe, și-a pusu mânele preste ei,
și i-a bine-cuvântatu.

Și eșindu elu în cale, alergându 17
óre-cine și ingenunchiându înaintea
lui, 'lu întreba: Învătătorule bune, ce
să facu, ca să moscenescu vieță eter-
nă? ăisu-i-a Iisusu: Pentru ce'mi 18
ăici bunu? nimenea nu *este* bunu, de
cătu numai unulu, Dumneđu. Tu 19
scii ordinele: Să nu comiți adulteriu;
să nu uciđi; să nu furi; să nu mă-
turisesci mărturiă mincinosă; să nu
răpesci; onóra pre părintele teu, și
pre muma *ta*. Elu respondendu, i-a 20
ăisu: Învătătorule, tóte acestea le-
amu păzitu din tinerețele mele.
Atunci Iisusu, căutându spre elu, l'a 21
iubitu, și i-a ăisu: Încă una 'ți lip-
sesce; mergi, vinde-ți câte ai, și *le*
dă saraciloru, și vei ave tesauru în
ceriu; și vino, ia crucea, și urméză-mi.
Éru elu supărându-se de acestu cu- 22
vântu, s'a dusu întristatu; că avea
avuții multe.

Și căutându Iisusu împrejuru, a 23
ăisu discipuliloru *sei*: Cătu de ane-
voia voru intra în împărăția lui Dum-
neđu cei ce au avuții! Și discipulii 24
s'au miratu de cuvintele lui. Éru
Iisusu éráși respondendu, li-a ăisu:
Fiiloru! cătu de anevoiă este să între
în împărăția lui Dumneđu cei ce se
încREDU în avuții! Mai lesne este ca 25
funia să trecă prin urechia acului,
de cătu avutulu să între în împărăția
lui Dumneđu. Éru ei mai multu 26
s'au miratu, ăicendu unulu cătră al-
tulu: Și cine pote să se mântuéscă?
Éru căutându Iisusu la d'însii, li-a 27
ăisu: La ómeni *este* cu neputință, éru
nu la Dumneđu; că la Dumneđu
sunt tóte cu putință.

Atunci Petru a începutu a-i ăice: 28
Éccé noi amu lăsatu tóte, și amu ur-
matu ție. Și respondendu Iisusu, i-a 29
ăisu: Adevăru ăicu voui, nimenea nu

este care și-a lasatu casă, séu frați, séu surori, séu părinte, séu mumă, séu femeie, séu copii, séu țărâne, pentru mine* și pentru evangeliă, Care nu va primi însutite, acumu în acestu timp: case, și frați, și surori, și mume, și copii, și țărâne, cu persecuțiuni; și în lumea cea viitoare, viața eternă. Dară mulți dintre cei anteu voru vi pe urmă; și dintre cei de pe urmă anteu.

32 Și erau pe cale, suindu-se la Ierusalimu, și mergea Iisusu înaintea lor; éru ei se spăimântau, și urmându-i, li era frică. Și luându érași pre cei duoi-spre-dece, a începutu a li vorbi despre cele ce erau să i se întempe; 33 *Dicându:* Ecce ne suimu la Ierusalimu, și Fiiulu omului se va da archiereilor și cărturarilor, și-lu voru condamna la mörte, și-lu voru da păgânilor; Și-lu voru batjocori, și-lu voru biciui, și-lu voru scuipa, și-lu voru omori; și a treia di va învia.

35 Atunci veniră la elu Iacobu și Ioanu, fiii lui Zebedeu, dicendu; Învățătorule, voimu ca să ni faci ce vomu cere. Éru elu li-a disu: Ce voiți ca să vi facu? Dis'au ei: Dă-ni, ca să ședemu, unul d'a drépta ta, și altulu d'a stânga ta, în mărirea ta. 38 Dis'a lor Iisusu: Nu sciți ce cereți; puteți să beți pacharulu care eu beu? și să vă botezați cu botezulu, cu care mă botezu? Disu-i-au ei: Putemu. 39 Dis'a lor Iisusu: Pacharulu, pre care eu beu, cu adevăratu 'lu veți bé; și cu botezulu, cu care eu mă botezu, vă veți boteza; Dară a sedé d'a drépta și d'a stânga mea nu potu să dau; ci se va da celoru pentru cari s'a gătitu.

41 Și auđindu *acésta* cei dece, au începutu a se mânia pre Iacobu și pre Ioanu. Éru Iisusu, chiāmându-i *la sine*, li-a disu: Sciți, că cei ce guverneză asupra popóreloru le domnescu, și cei mai mari ai lor le stépănescu. 43 Éru între voi să nu fie așa; ci celu ce voiesce să fie mare între voi, să fie voui servu, și celu care din voi voiesce să fie anteu, să fie tuturoru servu. 45 Că și Fiiulu omului nu a venit să fie servitu, ci să servescă, și să-și dea viața sa rescumpărare pentru mulți.

Și au venit la Ierichonu; și eșindu elu din Ierichonu cu discipulii sei, și cu poporu multu, orbulu Bartimeiu, fiulu lui Timeiu, ședea lângă cale cerșindu: Și auđindu, că este Iisusu Nazarinénulu, a începutu a striga, și a dice: Iisuse, fiulu lui Davidu, miluesce-mă! Și-lu certau mulți ca să tacă; éru elu mai virtosu striga: Fiiulu lui Davidu miluesce-mă! Și stându Iisusu, a disu să-lu chame. Și au chiāmatu pre orbu, dicendu-i: Îndrăznesce! scólă, elu te chiamă. Éru elu, lepédându-și vestmântulu seu, s'a sculatu, și a venit la Iisusu. Și respundendu Iisusu, i-a disu: Ce voiesci, să-ți facu? Orbulu i-a disu: Învățătorule! ca să vedu. Éru Iisusu i-a disu: Mergi, credința ta te-a mântuitu; și îndată a vedutu, și a urmatu lui Iisusu în cale.

CAP. 11.

Întrearea lui Iisusu în Ierusalimu. Smochinulu blăstemat. Vênđetorii alungați din templu. Tăria credinței și a rugăciunei.

Și apropiindu-se de Ierusalimu, în Bethfage și Bethania, cătră Muntele Oliviloru, a trămesu duoi din discipulii sei; Și li-a disu: Mergeți în satulu care este înaintea vóstră; și îndată întrându într'insulu, veți afla unu mânzu legatu, pe care nici unu omu nu a ședutu; deslegându-lu, aduceți-lu. Și de vi va dice cineva; Pentru ce faceți *acésta*? diceți, că Domnului trebuesce; și îndată lu va trâmeste aicia. Și au mersu, și au aflatu mánzulu legatu lângă ușă, afară la respântiă; și l'au deslegatu. Éru unii din cei ce sta acolo, li-au disu: Ce faceți, de deslegați mánzulu? Éru ei li-au disu, precumu a ordnatu lor Iisusu; și i-au lăsatu. Și au adusu mánzulu la Iisusu, și și-au pusu vestmintele lor pe elu; și a ședutu pe dînsulu. Și mulți asterneau vestmintele lor pe cale; éru alții tăiau stêlpări din arbori, și le asterneau pe cale. Și cei ce mergeau înainte, și cei ce urmau, strigau, dicendu: Osanna! bine-cuvântatu *fie* celu ce vine în numele Domnului; Bine-cuvântată *fie* împărăția părintelui nostru Davidu, carea vine în numele Domnului; Osanna întru înălțimi.

11 Și a intratu Iisusu în Ierusalimu și în templu; și după ce a vedutu tôte, fiindu óra înaintată, a eșitu la Bethania cu cei duoi-spre-dece.

12 Și a duoa și eșindu elu din Bethania, a flămânditu; Și vedându unu smochinu de departe avându frunđe, a venitu, că dóră va afla ceva într'insulu; dară venindu la elu nu a aflatu nimicu de câtu numai frunđe; că încă nu era timpul smochineloru. Și Iisusu luându cuvântulu, i-a đisu: De acumu înainte nimenea să nu mai mânânce fruptu din tine în eternu. Și auđiau discipulii sei.

15 Și au venitu la Ierusalimu; și intrându Iisusu în templu, a începutu a scóte pre cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnatu mesele schimbătoriloru de bani, și scaunele celoru ce vindeau porumbi; Și nu lăsa să pórte cineva vasu prin templu; Și-i învăța, đicându: Au nu este scrisu: Casa mea se va chiâma casă de rugăciune pentru tôte popórele? dară voi o ați făcutu pesceră de tálhari. Și au auđitu cărturarii și archiereii, și căutau cumu să-lu pérđă; căci se temeau de d'insulu, pentru că totu poporulu se mira de învățatura lui. Și făcându-se séră a eșitu afară din cetate.

20 Și a duoa și trecându a vedutu smochinulu uscatu din rădicină. Și aducându-și aminte Petru, i-a đisu: Învătătorule, veđi smochinulu, pre care l'ai blăstematu, s'a uscatu. Și respundându Iisusu, li-a đisu: Aveți credință în Dumneđu. Că, adevěru đicu voui, ori-cine va đice muntelui acestuia: Redică-te, și te aruncă în mare; și nu se va înduoi în ânima sa, ci va crede că cele ce va đice voru fi: 'i va fi ori-ce va đice. Dreptu aceea đicu voui: că tôte câte cereți, rugându-vě, credeți că veți primi, și se va face voui. Și cându stați de vē rugați, ertați ori-ce aveți asupra cui-va; ca și Părintele vostru celu din ceriuri să vî erte greșelele vóstre. Éru dacă voi nu veți erta, nici Părintele vostru celu din ceriuri nu vî va erta greșelele vóstre.

27 Și au venitu éráși la Ierusalimu; și âmbându elu în templu, au venitu

la d'insulu archiereii și cărturarii și bētrânii; Și i-au đisu: Cu ce putere faci acestea și cine ți-a datu acéstă putere, ca să faci acestea? Éru Iisusu respundându, li-a đisu: întreba-voiu și eu pre voi unu cuvěntu, și să-mi respondeți; și voiu spune și eu voui cu ce putere facu acestea. Botezulu lui Ioanu, din ceriu a fostu, séu de la ómeni? respondeți-mi. Și ei vorbiau între sine, đicându: de vomu đice: din ceriu, va đice: Pentru ce nu ați cređutu lui? Éru de vomu đice: de la ómeni, se temeau de poporu; că toți socotiau pre Ioanu, că în adevěru a fostu profetu. Și respundându au đisu lui Iisusu: Nu scimu. Și respundându Iisusu a đisu loru: Nici eu nu voiu spune voui cu ce putere facu acestea.

CAP. 12.

Parabola lucrătoriloru viei; pétra deconsiderată de ziditoru; tributulu Cesarului; cěrta Sadukeiloru despre înviare; despre ordinulu celu mai mare; Christosu Fiulu și Domnu alu lui Davidu; věduva care pune pućini bani în corbană.

Și a începutu a li vorbi în parabole: 1
Unu omu a plântatu viă, și a îngrădit'o împrejuru cu gardu, și a sepatu tescu într'însa, și a ziditu turnu, și a dat'o lucrătoriloru, și s'a dusu departe. Și la timpu a trămesu unu servu la lucrători, ca să iee de la d'înșii din fruptulu viei. Éru ei apucându-lu, l'au bătutu, și l'au trămesu deșertu. Și éráși a trămesu cătră d'înșii pre altu servu; și pre acela, aruncându cu petre în elu, i-au rănitu capulu, și l'au trămesu batjocoritu. Și éráși a trămesu pre altulu; și pre acela l'au omoritu; și mulți alții, pre unii bătându-i, și pre alții omorîndu-i. Deci, avendu încă unu fiu, iubitulu seu, a trămesu și pre acela mai pe urmă la ei, đicându: Voru respecta pre fiulu meu. Éru lucrătorii aceia au đisu între sine: Acesta este moscenitorulu: veniți să-lu ucidemu, și moscenirea va fi a nóstră. Și apucându-lu, l'au omoritu, și l'au scosu afară din viă. Deci ce va face stěpănulu viei? veni-va, și va perde pre acei lucrători, și va da via altora. Au nu ați cetitu acéstă scriptură: Pétra, pre care au nesocotit'o ziditorii, s'a

11 făcutu capulu unghiului; Domnulu
a făcutu acestu lucru, și este minu-
nату în ochii nostri?

12 Și căutau să-lu prindă; dară se te-
meau de poporu; că au cunoscutu,
că a ȑisu parabola asupra loru; și
lăsându-lu, s'au dusu.

13 Apoi au trămesu cătră d'însulu pre
unii din Farisei și din Erodiani, ca
14 să-lu prindă în cuvântu. Éru ei ve-
nindu i-au ȑisu: Învătătorule, scimu
că esci sinceru, și nu-ți pêsă de fi-
menea; că nu cauți în fața ómeniloru,
ci înveți calea lui Dumneȑeu în ade-
văru: Se cade a da tributú Cesarului,
sáu nu? Să dămu, său să nu dămu?

15 Éru elu cunoscându făcarnicia loru,
li-a ȑisu: Pentru ce mă ispițiți? adu-
ceți-mi unu denaru, ca să-*u* vedu.

16 Éru ei i-au adusu. Și li-a ȑisu: Alu
cui este acestu chipu și scriptura? Ei
17 i-au ȑisu: Ale Cesarului. Și respun-
dându Iisusu, li-a ȑisu: Dați Cesa-
rului cele ce sânt ale Cesarului; și
lui Dumneȑeu cele ce sânt ale lui
Dumneȑeu. Și s'au miratu de d'însulu.

18 Și au venit la d'însulu Sadukeii,
cari ȑicu că nu este înviare, și l'au în-
trebatu, ȑicându: Învătătorule, Moisi
ni-a scrisu: De va muri fratele cui-
va, și-i va rămâne femeea *sa*, și nu va
lăsa copii, să iee fratele seu pre fe-
meea lui, și să redice semênță fratelui
20 seu. Deci au fostu șapte frați; și celu
d'ântéiu a luatú femeie, și murindu
21 nu a lăsatú semênță. Și alu duoilea a
luat'o, și a muritu; și nici acela nu
a lăsatú semênță; și alu treilea ase-
22 menea. Și a luat'o *toți* șapte, și nu
au lăsatú semênță; mai pe urmă de
23 *toți* a muritu și femeea. Deci la în-
viare, cându voru învia, alu căruia
dintr'înșii va fi femeea? că *toți* șapte
24 au avut'o de femeie. Și respundendu
Iisusu, li-a ȑisu: Vă rătăciți, pentru
că nu sciți scripturile, nici puterea
25 lui Dumneȑeu. Căci cându voru în-
via din morți, nici se voru însura,
nici se voru mărita; ci voru fi ca
26 ângerii în ceriuri. Éru despre morți,
că se voru scula, au nu ați cetitu în
cartea lui Moisi, cumu i-a vorbitu
Dumneȑeu în rugu, ȑicându: Eu *sânt*
Dumneȑeulu lui Abraamu, și Dumne-
ȑeulu lui Isaacu, și Dumneȑeulu lui

Iacobu. Elu nu este Dumneȑeu alu 27
morțiloru, ci Dumneȑeu alu viiloru;
deci, voi multu vă rătăciți.

Și apropiându-se unulu din cărtu- 28
rari, carele auȑise pre ei întrebându-
se, pricepându că li-a respunsu bine.
l'a întrebatu: Care ordinu este celu
mai ântéiu din tóte. Éru Iisusu i-a 29
respunsu: Celu mai ântéiu de tóte
ordinele *este*: Auȑi, Israele, Domnulu,
Dumneȑeulu nostru, unulu este Dom-
nu. Și să iubesci pre Domnulu, Dum- 30
neȑeulu teu din tótă ânima ta, și din
totu sufletulu teu, și din totu cugetulu
teu, și din tótă puterea ta; acesta
este celu ântéiu ordinu. Éru alu duo- 31
ilea, asemenea *aceluia este* acesta:
Să iubesci pre aprópele teu, ca însu-ți
pre tine. Altu mai mare ordinu de
cátu acesta nu este. Și i-a ȑisu cărtu- 32
rarulu: Bine, învățatorule! adevăratu
ai ȑisu: că unulu este Dumneȑeu, și
nu este altulu afară de d'însulu; Și 33
a-lu iubi din tótă ânima, și din totu
cugetulu, și din totu sufletulu, și din
tótă puterea; și a iubi pre aprópele
ca însu-și pre sine, este mai multu
de câtu tote olocaustele și sacrificiele.
Éru Iisusu vedându că a respunsu cu 34
înțelepciune, i-a ȑisu: Nu esci departe
de împărăția lui Dumneȑeu. Și ni-
menea nu mai îndrăznia să-lu întrebe
mai multu.

Și Iisusu învățându în templu, a 35
luatu cuvântulu, ȑicându: Cumu ȑicu
cărturarii, că Christosu este fiu alu
lui Davidu? Că însu-și Davidu a ȑisu 36
prin Spiritulu Sântu: Dis'a Domnulu
Domnului meu: Șeȑi d'a drépta mea,
pêne ce voi pune pre neamicii tei
asternutu pecióreloru tale. Deci însu- 37
și Davidu 'lu numesce Domnu; de
unde *dară* este fiu alu lui? Și popo-
rulu 'lu asculta bucurosu. Și li vorbia 38
în învățatura sa: Păziți-vé de cărtu-
rari, căroru li place a âmbra în vest-
minte lungi, și *iubescu* închinăciuni
în tērguri, Și scaunele cele mai de 39
susu în sinagogi, și locurile cele mai
ântéiu la ospete; Cari înghitu casele 40
veduveloru, și la aretare facu rugăci-
uni lungi, acestia voru primi mai mare
condemnare.

Și șeȑendu Iisusu în fața corbanei, 41
privia cumu arunca poporulu bani în

Şi va da frate pre frate spre mórte, 12
şi părinte pre fiu: şi se voru scula
copii asupra părinţilor, şi-i voru lăsa
să-i omóre. Şi veţi fi urîţi de toţi 13
pentru numele meu; éru celu ce va
rebda pêne la sfârşitu, acela se va
mântui.

Éru cându veți vedé urîciunea 14
pustiirei, cea pređisă de profetulu
Danielu, stîndu unde nu se cade (celu
ce cetesce să înțelegă), atuncia cei ce
sînt în Iudeea, să fugă la munți; Și 15
celu ce este pe casă să nu se pogóre
în casă, nici să între să iee ceva din
casa sa; Și celu ce este în câmpu să 16
nu se întorcă înapoi să-și iee vestmên-
tulu seu. Și vai de cele îngreunate, 17
și de cele ce voru alăpta în ځilele
acelea. Și rugați-vă, ca să nu fie fuga 18
vóstră érna. Că va fi în ځilele acelea 19
strîmtorare, asemenea căreia nu a fostu
de la inceputulu facerei pîně acumu,
și nici va mai fi. Și de nu aru fi scur- 20
tatu Domnulu ځilele acelea, nu aru
scăpa ori-ce corpu; éru pentru aleșii
lui va scurta ځilele acelea. Atuncia 21
de vî va ځice cineva: Éccé aicia *este*
Christosu! séu, éccé acolo! nu credeți.
Că se voru scula Christoși mincinoși, 22
și profeți mincinoși, și voru areta
semne și minuni, ca să amăgescă, de
aru fi cu putință, și pre cei aleși. Éru 23
voi paziți-vă; éccé mai'nainte v'amu
spusu tóte.

În zilele acelea, după strîmtorarea 24
aceea, sôrele se va întuneca, și luna
nu-și va da lumina sa; Și stelele 25
ceriului voru cădă, și puterile cele din
ceriuri se voru clăti. Și atunci voru 26
vedé pre Fiiulu omului venindu pe
nuori cu mare putere și mărire. Și 27
atunci va trămete pre ângerii sei, și
va aduna pre cei aleși ai sei de la
cele patru vînturi, de la maginea
pămîntului pênă la marginea ce-
riului.

Éru de la smochinu învățați-vă 28
parabolă: Cându mlădița lui este
môle, și înfrunďesce, sciți că este
aprópe véra. Așa și voi, cându veți 29
vedé acestea făcându-se, să sciți că
este aprópe, lûngă uși. Adevéru 30
dicu voui, că nu va trece némulu acesta,
pêně cându *nu* se voru întempla tóte
acestea. Ceriulu și pământulu voru 31

Predicarea dărimării templului și a Ierusalimului.
Semnele înaintea acelei întâmplări și a venirii a
doilea a lui Iisus Christos. Îndemnare la privi-
ghiare.

1 Și eșindu elu din templu, i-a ȑisu
unulu din discipulii sei : Învęțatorule,
veȑi ce feliu de petre și ce feliu de
2 zidiri ! Și respundędu Iisusu, i-a
ȑisu : Veȑi aceste zidiri mari ? nu va
remânę pętră pe pętră, care nu se va
resipi.

3 Și șeȑędu elu pe Muntele Olivi-
loru în fața templului, l'au întrebatu
deosebi Petru și Iacobu și Ioanu și
4 Andreiu : Spune nouî, cându voru fi
acestea ? și prin care semnu se va
cunósce, că se voru îndeplini tóte
5 acestea ? Éru Iisusu, respundędu-li,
a începutu a ȑice : Căutați să nu vę
amăgęcă cineva. Că mulți voru veni
6 în numele meu, ȑicędu : Eu sânt
Christosu ; și voru amági pre mulți.
7 Éru cându veȑi auȑi de resbóie și de
sciri de resbóie, să nu vę spăimętați ;
că trebue să fie *acestea* ; dară încă
8 nu *va fi* sfârșitul. Că se va scula
poporu asupra poporului, și regatu
asupra regatului ; și voru fi cutremuri
pe alocurea, și voru fi fómete și tur-
burări.

9 Acestea *sânt* începutulu dureriloru.
Deci păziți-vę ; că vę voru da la dire-
gętorii ; și veȑi fi bātuți în sinagogi ;
și veȑi fi duși înaintea guvernători-
loru și regiloru pentru mine, spre
10 mărturiă loru. Și mai ânteu trebue
să se predice evangelia între tóte po-
11 pórele. Éru cându *vę* voru duce, și
vę voru da, să nu vę îngrijiți mai
'nainte ce veȑi vorbi, nici să vę gân-
diți ; ci ori-ce vi se va da într'acea
óra, aceea să vorbiți ; că nu voi sún-
teti cei ce vorbiți, ci Spiritulu Sântu.

trece; dară cuvintele mele nu voru trece.

32 Éru de ziua aceea și de ora aceea nimenea nu scie, nici ângerii cari sînt în ceriu, nici Fiiulu, ci numai Părintele.

33 Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți cîndu va fi acelu timpu.

34 Că *este* ca și *cîndu* unu omu, ducându-se departe, și lăsându-și casa sa, dă putere serviloru sei, și fie-căruia lucrulu seu, și dîce portarului să priveghieze. Deci priveghiați; că nu știți

35 cîndu va veni stăpînul casei, sêra sêu la miezulu nopții, sêu la cîntatulu cocoșiloru, sêu demănătă. Ca nu venindu fără de scire, să vă afle dormindu.

36 Éru cele ce dîcu vouî, dîcu tuturoru: Priveghiați.

CAP. 14.

O femeie tîrnă miru pe capulu lui Iisusu; elu serbăză pascele; predîce vîndarea lui Iuda: înstituesce sânta cină; suferîtele sale în Gethsemane; elu se duce înaintea arhîiereului. Petru se lepădă de d'însulu.

1 După duoă zile erau pascele și azimele; și archiereii și cărturarii căutau cumu să-lu prindă cu vicleșugu, și să-lu omóre. Dară dîceau: Nu în serbătore, ca să nu fie turburare în poporu.

3 Și fiindu elu în Bethania, în casa lui Simonu leprosulu, și sedîndu elu, a venit o femeie avîndu un vasu de alabastru cu miru de nardu adevăratu, de multu prețu, și făcîndu spărtură în vasu, l'a turnatu pe capulu lui.

4 Și erau unii, cari s'au mîniatu întru sine, și dîceau: Pentru ce se făcu acéstă resipă de miru? Că se putea vinde acesta dreptu mai multu de cătu trei sute de denari, și să se dee sara-ciloru. Și murmurau asupra ei. Éru Iisusu a dîsu: Lăsați-o: pentru ce o supărati? ea a făcutu lucru bunu

7 cătră mine. Că pre saraci pururea 'i aveți cu voi, și cîndu vreți, puteți a li face bine; éru pre mine nu mă aveți pururea. Acésta a făcutu ce a pututu; a venit mai 'nainte de a unsu corpulu meu spre îngropare.

9 Adevăru dîcu vouî: Ori unde se va predica acéstă evangeliă în tótă lumea, se va spune și *ceea* ce a făcutu ea, spre amintirea ei.

Și Iuda Iscariotulu, unulu din cei 10 duoî-spre-dece, a mersu la archierei, ca să-lu vîndă loru. Éru ei auzîndu 11 acésta, s'au bucuratu, și i-au făgăduitu să-i dee bani. Și elu căuta cumu l'aru da loru mai la bunu timpu.

Éru în ziua cea d'ântéiu a azime- 12 loru, cîndu sacrificau pascele, au dîsu cătră d'însulu discipulii sei; Unde voiesci să mergemu să gătimu, ca să mînânci pascele? Și a tramesu duoî 13 din discipulii sei, și li-a dîsu: Mergeți în cetate, și vă va întîmpina unu omu purtându unu vasu cu apă; urmați-i. Și ori unde va întra, dîceți 14 stăpînului casei: Învătătorulu dîce: Unde este loculu, în care să mînâncu pascele cu discipulii mei? Și elu vî 15 va areta unu foișoru mare, asternutu și gătitu; acolo gătiți pentru noi. Și 16 eșîndu discipulii lui, au venit în cetate, și au aflatu precumu li dîsesse; și au gătitu pascele.

Și făcîndu-se sêră, a venit cu cei 17 duoî-spre-dece. Și sedîndu ei și mîn- 18 cîndu, a dîsu Iisusu: Adevăru dîcu vouî: Unulu din voi, ce mînâncă-cu mine, mă va vinde. Éru ei au înce- 19 putu a se întrista, și a-i dîce unulu câte unulu: Nu cumva eu *sînt*? și altulu: Nu cumva eu *sînt*? Éru 20 elu respundîndu, li-a dîsu: *Este* unulu din duoî-spre-dece, care întînge cu mine în blidu. Fiiulu omului în 21 adevăru merge, precumu este scrisu despre d'însulu; dară vai de omulu acela prin care Fiiulu omului se vinde! mai bine aru fi fostu acelu omu, de nu s'aru fi născutu.

Și mîncîndu ei, a luat Iisusu pâne, 22 și bine-cuvîntînd'o, a frîntu, și li-a datu, și a dîsu: Luați, mîncati; acesta este corpulu meu. Și luîndu pa- 23 harulu, și mulțumîndu, li-a datu; și au beutu, toți dintr'însulu. Și li-a 24 dîsu: Acesta este sângele meu alu noului testamentu, care se vîrsă pentru mulți. Adevăru dîcu vouî: De 25 acumu nu voi mai bé din fructulu viței, pînă în ziua aceea, cîndu 'lu voi bé nou în împărăția lui Dumne-deu.

Și cîntîndu psalmi, au eșitu în 26 Muntele Oliviloru. Și li-a dîsu li- 27 susu: Toți vă veți lepăda de mine în

acéstă nópte; că este scrisu: Lovi-
voiu păstorulu, și se voru resipi oile.
28 Éru după ce voiú învia, voiú merge
29 mai 'nainte de voi în Galileea. Și Petru
i-a đisu: Chiaru dacă toți se voru
30 lepêda, eu nu *mă voiú lepêda*. Și i-a
đisu Iisusu: Adevêru đicu ție, că astă-
đi, în nóptea acéstă, mai 'nainte de
a cânta cocoșulu de duoë ori, te vei
31 lepêda de mine de trei ori. Éru elu
cu multu mai vîrtosu asigura: De va
trebui să moru cu tine, nu mă voiú
lepêda de tine. Asemenea asigurau
și toți.
32 Și au venitu în loculu care se nu-
mesce Gethsemane; și elu a đisu dis-
cipuliloru sei: Ședeți aici, pêne mă
33 voiú ruga. Și a luatu cu sine pre
Petru și pre Iacobu și pre Ioanu, și
a începutu a se uimi și a se amări.
34 Și li-a đisu: Întristatu pêne la mórte
este sufletulu meu; remâneți aici și
35 priveghiați. Și mergêndu puçinu mai
'nainte, a cădutu la pămêntu și se
ruga, ca, de este cu puțință, să trecă
36 de la d'însulu acea óră. Și đicea: Abba,
Părinte! tóte 'ți *sînt* cu puțință; treci
de la mine acestu paharu; înse nu
după cumu voiescu eu, ci *după cumu*
37 *voiesci* tu. Și a venitu și i-a găsitu
dormindu; și a đisu lui Petru: Si-
mone! dormi? nu putuși să priveghi-
ezi o óră? Priveghiați și vê rugați,
38 ca să nu întrați în ispită. Spiritulu
este veghiátoru, dar corpulu neputin-
39 ciosu. Și éráși mergêndu, s'a rugatu,
40 đicêndu aceleași cuvinte. Și întor-
cêndu-se i-a aflatu éráși dormindu,
(că ochii loru erau îngreuiati), și nu
41 sciau ce să-i răspundă. Și a venitu a
treia óră, și li-a đisu: Dormiți de acu-
mu, și vê repausați; destulu este, a
venitu óra; éccé se dă Fiiulu omului
42 în mânele păcătoșiloru. Sculați-vê să
mergemu; éccé celu ce m'a vëndutu
s'a apropiatu.
43 Și îndată, încă vorbindu elu, a ve-
nitu Iuda, unulu din cei duoî-spre-
dece, și cu elu glótă multă, cu săbii
și cu fuscei, de la archierei și cărtu-
44 rari și bētrâni. Și celu ce l'a vëndutu
li dăduse semnu, đicêndu: Pre care-
lu voiú săruta, acela este; prindeți-
45 lu, și-lu duceți suptu pază. Și venindu,
îndată s'a apropiatu de elu, și i-a đisu:

Învēțătorule! Învēțătorule! și l'a să-
rutatu. Éru ei și-au pusu mânele pre 46
elu, și l'au prinsu.
Éru unulu din cei ce sta lîngă elu, 47
scotêndu sabia, a lovit pre servulu
archiereului, și i-a tăiatu urechia lui.
Și răspundêndu Iisusu li-a đisu: Ca 48
la unu talharu ați eșitu cu săbii și cu
fuscei, să mă prindeți? În tóte đilele 49
amu fostu la voi în templu, învēțându,
și nu m'ați prinsu; dară *trebuie* să se
împlinēscă scripturele. Și lăsându-lu 50
toți, au fugitu. Éru unu tēnêru urma 51
după elu, îmbrăcatu cu giulgiu pe
corpulu golu; și l'au prinsu tinerii;
Éru elu lăsându giulgiulu a fugitu de 52
la ei golu.
Și au adusu pre Iisusu la archiereu, 53
și s'au adunatu la d'însulu toți archi-
ereii și bētrâni și cărturarii. Éru Petru 54
'i urma de departe, pêne în întru în
curtea archiereului; și ședea împre-
ună cu servii și se încălđia la focu.
Éru archiereii și tótă adunarea cântau 55
mărturiă asupra lui Iisusu ca să-lu
omóre, dară nu aflau. Că mulți măr- 56
turisiau mărturiă mincinosă asupra
lui, éru mărturiile loru nu erau ase-
menea. Și unii sculându-se, au măr- 57
turisitu mărturiă mincinosă asupra
lui, đicêndu: Noi l'amu auditu đic- 58
cêndu: Eu voiú strica acestu templu
făcutu de mâni, și în trei đile voiú
zidi altulu nefăcutu de mâni. Și nici 59
așa nu era mărturia loru asemenea.
Și sculându-se archiereulu în medi- 60
locu, a întrebatu pre Iisusu, đicêndu:
Nimicu nu răspunđi? ce mărturisescu
acestia asupra ta? Éru elu tăcea, și 61
nimicu nu răspundea. Éráși l'a între-
batu archiereulu, și i-a đisu: Au tu
esci Christosulu, Fiiulu celui bine-
cuvêntatu? Éru Iisusu a đisu: Eu 62
sînt; și veți vedé pre Fiiulu omului
ședêndu d'a drépta puterei, și venindu
pe nuorii ceriului. Éru archiereulu 63
rupêndu-și vestmintele sale, a đisu:
Ce ni mai trebuescu mărturii? Ați
auditu blăstemulu; ce vi se pare?
Éru ei toți l'au condamnatu ca vino-
vatu morții. Și au începutu unii a-lu 64
scuipa, și a-i acoperi fața lui, și a-lu
pumni, și a-i đice: Profētesce-*ni*. Și 65
servii 'lu pălmuiau.
Și fiindu Petru josu în curte, a ve- 66

67 nitu una, din servele archiereului. Și
vedându pre Petru încăldîndu-se, și
căutându la elu, a ȑisu: Și tu erai cu
68 Iisusu Nazarinénulu. Éru elu a tăgă-
duitu, ȑicēdu: Nu sciu, nici înțelegu
ce vorbesci. Și a eșitu afară în sală; și a
69 cântatu cocoșulu. Éru serva érași vė-
ȑēdu-lu, a începutu a ȑice celoru ceta
70 acolo: Acesta este dintr'înșii. Éru elu
érași a tăgăduitu. Și preste puçinu
érași cei ce sta acolo au ȑisu lui
Petru: Adevėratu tu esci dintr'înșii;
că esci Galileeanu, și graiulu teu sė-
71 mēnă. Éru elu a începutu a se blăste-
ma și a se jura, ȑicēdu: Nu cunosc
72 pre acestu omu, de care vorbiți. Și a
duoa óră a cântatu cocoșulu. Și și-a
adusu aminte Petru de cuvintulu,
care i-a ȑisu Iisusu: Mai 'nainte de
a cânta cocoșulu de duoė ori, te vei
lepėda de mine de trei ori. Și gān-
dindu-se *la acėsta*, a începutu a plānge.

CAP. 15.

Iisusu înaintea lui Pilatu. Barabba eliberatu. Con-
demnarea lui Iisusu Christosu. Mórtea și înmormen-
tarea sa.

1 Și îndatā demānéța tînēdu svatu
archireii cu bėtrānii și cu cārturarii
și cu totu sinodulu, și legādu pre
Iisusu, l'au dusu, și l'au datu lui Pi-
2 latu. Și l'au întrebatu Pilatu: Tu esci
regele Iudeiloru? Elu respundēdu,
3 i-a ȑisu: Tu dici. Și-lu acusau archi-
ereii de multe, darā elu nu a respunsu
4 nimicu. Éru Pilatu érași l'a întrebatu,
ȑicēdu: Nimicu nu respondi? Vėȑi
5 cāte mărturisescu asupra ta. Éru Ii-
susu nu a respunsu nimicu, încātu se
mira Pilatu.
6 Éru la serbătórea aceea li elibera
cāte unu vinovatu, pre care ei 'lu ce-
7 reau. Și era *unulu*, ce se numia Ba-
rabba, prinsu cu soçii sei, și care
8 într'o rescólă făcuse unu omoru. Și
strigādu mulțimea, a începutu a cėre
să-i *facă*, precumu li făcea pururea.
9 Éru Pilatu li-a respunsu, ȑicēdu:
Voiți ca să vī eliberezu pre regele
10 Iudeiloru? Că scia că l'au datu ar-
chiereii din pismă. Éru archiereii au
înduplecatu pre poporu, ca mai bine
12 să li elibereze pre Barabba. Pilatu
respundēdu érași li-a ȑisu: Darā ce
voiți ca să facu *acestuia*, pre care-lu

ȑiceți rege alu Iudeiloru? Éru ei érași 13
au strigatu: Crucifică-lu. Éru Pilatu 14
li-a ȑisu: Darā ce reu a făcutu? Și
ei mai multu strigau: Crucifică-lu.
Deci Pilatu vrēdu să mulțumescă 15
glóta, li-a eliberatu pre Barabba; și
bătēdu pre Iisusu l'a trādatu să se
crucifice.

Atunci ostașii l'au adusu în întrulu 16
curții, ce se ȑice pretoriu; și au adu-
natu tótă cohorta. Și l'au îmbrăcatu 17
în purpură, și împletindu cunună de
spini i-au pusu pe *capu*. Și au înce- 18
putu a i se închina: Bucură-te, Rege
alu Iudeiloru; Și-lu loviau preste 19
capu cu trestia, și-lu scuipiau, și ple-
cādu-și genunchiele, i se închinau.
Și după ce l'au batjocoritu, l'au des- 20
brăcatu de purpură, și l'au îmbrăcatu
în vestmintele sale, și l'au dusu, ca
să se crucifice.

Și au silitu pre unu óre-care, Si- 21
monu, Chirineanu, părintele lui Ale-
sandru și a lui Rufu, care venindu
din țērānă, trecea pe acolo, ca să ducă
crucea lui. Și l'au adusu la locul 22
Golgotha, ce însemnéză: Loculu că-
pēținei. Și i-au datu să bea vinu 23
amestecatu cu smirnă; éru elu nu a
luatu. Și crucificādu-lu, au împār- 24
țitu vestmintele lui, aruncādu sorți
pe d'însele, cine să le iee. Și era óra 25
a treia, și l'au crucificatu. Și era în- 26
scrierea vinei lui scrisă d'asupra:
REGELE IUDEILORU. Și împre- 27
ună cu d'însulu au crucificatu duo
hoți; unulu d'a drėpta lui, și altulu
d'a stānga lui. Și s'a împlinitu scrip- 28
tura, care ȑice: Și s'a socotitu cu
cei fără-de-lege. Și cei ce treceau 'lu 29
batjocoriau, clătindu cu capetele lor,
și ȑicēdu: Uă! tu celu ce strici tem-
plulu și-lu zidesci în trei ȑile, Mān- 30
tuesce-te însu-ți, și te pogórá de pe
cruce! Asemenea și archiereii cu cār- 31
turarii bătēdu-și jocu, ȑiceau unulu
cātră altulu: Pre alții a mântuitu;
éru pre sine nu póte să se mântuescă.
Christosu, regele lui Israelu, pogóre- 32
se acumu de pe cruce, ca să vedemu
și să credemu. Și cei ce erau crucifi-
cați cu elu 'lu batjocoriau.

Éru în óra a șesea s'a făcutu întu- 33
nerecu preste totu pāmēntulu, pēnė
la óra a noua. Éru în óra a noua a 34

strigatu Iisusu cu vóce tare, dicându: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnă: Dumneđeulu meu, Dumneđeulu meu, pentru ce m'ai lăsatu? 5
 35 Éru unii din cei ce sta acolo, auđindu, 6
 36 diceau: Éccě elu chiamă pre Ilie. Şi 7
 alergându unulu, şi implěndu unu burete cu oĉetu, şi puindu-lu într'o trestia, 'i da de běutu, dicědu: Lăsaţi, să vedemu au va veni Elie să-lu pogóre. 8
 37 Éru Iisusu, strigându cu vóce tare, 9
 38 şi-a datu sufletulu. Şi catapetězma templului s'a ruptu în duoě de susu 10
 39 pěně josu. Şi vėđědu sutaşulu, celu 11
 ce sta în faĉa lui, că aša strigându şi-a datu sufletulu, a đisu: Adevěratu, omulu acesta fiu alu lui Dumneđe u a 12
 40 fostu. Şi era acolo şi femei privindu 13
 de departe; între cari era Maria Magdalena, şi Maria, muma lui Iacobu celui micu şi a lui Iose şi Salome; 14
 41 (Cari şi, cându era elu în Galileea, 'i urmau şi-i serviau); şi altele multe, cari se suiseră cu elu în Ierusalimu. 15
 42 Şi făcědu-se acumu séră, fiindu că era vineri, care este điuă de dinainte 16
 43 a sâmbetei; A venitu Iosefu din Arimathia, consiliaru însemnatu, care şi elu ascepta împěráĉia lui Dumneđe u, şi îndrăznindu a întratu la Pilatu, şi 17
 44 a cerutu corpulu lui Iisusu. Éru Pilatu s'a miratu, că a muritu aša curědu; şi chiamădu pre sutaşu, l'a 18
 45 întrebatu de a muritu de multu. Şi întelegědu de la sutaşulu a dăruiĉu 19
 46 lui Iosefu corpulu. Şi cumpěrandu giulgiu, şi pogorědu-lu, l'a înfăşuratu cu giulgiu, şi l'a pusu în morměntu, care era sepatu în pétră; şi a prăvălitu o pétră pe uša morměntului. Éru 20
 47 Maria Magdalena şi Maria a lui Iosefu priviau unde-lu punu.

CAP. 16.

Înviarea lui Iisusu. Elu se arěţă la mulţi discipuli.
 Înălĉarea lui Iisusu.

1 Şi trecědu sâmbăta, Maria Magdalena, şi Maria lui Iosefu, şi Salome, au cumpěratu miresme, ca să měrgă 2
 2 să-lu ungă. Şi fórtě de demăněţă în 3
 3 antěia đĉi a septěmănei au venitu la 4
 4 morměntu, resărindu sórele. Şi diceau una cătră alta: Cine ne va prăvăli 5
 pétră de pe uša morměntului? Şi 6
 6 căutădu, au vėđutu pétră prăvălită; că era mare fórtě. Şi întrădu în morměntu, au vėđutu pre unu těneru şedědu d'a drěpta, îmbrăcatu în vestměntu albu; şi s'au spăiměntatu. Éru 7
 7 elu li-a đisu: Nu vě spăiměntaţi; căutaţi pre Iisusu Nazariněnu celu crucificatu; elu s'a sculatu, nu este aicia; éccě loculu unde l'au pusu. Ci 8
 8 mergeţi de spuneţi discipuliloru sei şi lui Petru, că va merge mai 'nainte de voi în Galileea; acolo 'lu vėţi vedě, precumu elu v'a đisu. Şi eşindu curědu, au fugitu de la morměntu, că erau cuprinse de cutremuru şi de spaimă; şi nimeni nimicu nu au spusu; că se temeau. 9
 9 Éru după ce a înviatu Iisusu demăněţă în antěia đĉi a septěmănei, s'a aretatu mai antěiu Mariei Magdalenei, din care scosese şapte demoni. Aceea mer- 10
 10 gědu, a datu scire celoru ce fuseseră cu elu, cari se plăngeau şi tânguiau. Şi aceia, auđindu că este viu şi a fostu 11
 11 vėđutu de d'insa, nu i-au cređutu. După aceea s'a aretatu într'altu 12
 12 chipu la duoi dintr'înşii pe cale, cându mergeau la țěrănă. Şi aceia mergědu 13
 13 au spusu celor-l-alti; şi nici pre aceia nu au cređutu. După aceea s'a aretatu celoru unu- 14
 14 spre-đece, cându şedeau la mėsă; şi i-a muĉratu pentru necredinĉa loru, şi învětoşarea ânimei loru, că nu au cređutu celoru ce l'au vėđutu după ce a înviatu. 15
 15 Şi li-a đisu: Mergeţi în tótă lumea, 16
 16 să predicaţi evangelia la tótă făptura. Celu ce va crede, şi se va boteza, se 17
 17 va mântui; éru celu ce nu va crede, se va condamna. Şi celoru ce voru 18
 18 crede, voru urma aceste semne: În numele meu voru scóte demoni; în limbi nouă voru vorbi; Şerpi voru 19
 19 lua; şi de voru bé ceva de mórte, nu-i va vătěma; şi-şi voru pune mânele preste bolnavi, şi li va fi bine. 20
 20 Deci Domnulu, după ce a vorbitu 21
 21 cu d'înşii, s'a înălĉatu la ceriu, şi a şedutu d'a drěpta lui Dumneđe u. Éru 22
 22 ei eşindu, au predicatu pretutindinea, Domnulu împreună lucrădu, şi adevěrinĉu cuvěntulu prin semnele ce urmau. Amin.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

L U C A.

CAP. 1.

Unu ângeru anunță Zachariei nascerea lui Ioanu Botezătorulu, și Mariei pre cea a lui Iisus. Cântarea Mariei; nascerea lui Ioanu; cântarea Zachariei.

- 1 De ore ce mulți s'au pusu a face istoria lucrurilor petrecute între noi,
- 2 Precumu ni le-au trădatu cei ce au fostu de la începutu marturi oculari,
- 3 și ministri ai Cuvântului; Mi-amu propusu și eu, urmărindu cu de amănuntulu toate de la începutu, a-ți scrie
- 4 pe rîndu, prea destinsule Theofile, Ca să fii convinsu despre cele întru cari te-ai învățatu.
- 5 Fost'a în zilele lui Erodu, regele Iudeei, unu preutu, a nume Zacharia, din rînduēla lui Abia; și femeea lui din fetele lui Aronu, și numele ei *era*
- 6 Elisabeta. Și erau amînduoi drepti înaintea lui Dumnezeu, amblându în toate ordinele și aședămintele Domnului fără prihană. Și ei nu aveau copii; că Elisabeta era stérpă, și amînduoi înaintați în vrîstă.
- 8 Și pre cîndu preuția elu înaintea lui Dumnezeu, în șirulu rînduelei sale,
- 9 Și duple datina servirei preuției, i se sorti să tămăieze, întrîndu în templulu
- 10 Domnului, Și *pre cîndu* totă mulțimea poporului era afară, rugându-se
- 11 în timpululu tămăierii, I s'a aretatu ângerulu Domnului, stîndu d'a drépta
- 12 altarului tămăierii. Și vedîndu-*lu* Zacharia s'a turburatu, și frică a cădu
- 13 dutu preste d'însulu. Eru ângerulu a dîsu cătră d'însulu: Nu te teme, Zachariă! că s'a auditu rugăciunea ta,
- 14 și vei chiăma numele lui Ioanu. Și vei avea bucuriă și veselîă; și mulți
- 15 se voru bucura de nascerea lui. Că va fi mare înaintea lui Dumnezeu, și nu va bé nici vinu nici beutură îmbetătoare; și se va împlé de Spiritu Sântu încă din matricea mumei sale.
- 16 Și pre mulți din fiii lui Israelu va întorce la Domnulu, Dumnezeuulu lor.

Și elu va merge înaintea lui în Spiri- 17
tulu și puterea lui Ilie, să întorcă
ânimele părinților spre copii, și pre
cei neascultători spre înțelepciunea
dreptilor; să gătască poporu pregă-
titu Domnului. Și a dîsu Zacharia 18
cătră ângeru: În ce voiu cunosce acé-
sta? că eu bătrînu sînt, și femeea
mea înaintată în vrîstă. Și respun- 19
dîndu ângerulu, i-a dîsu: Eu sînt
Gabrielu, celu ce stau înaintea lui
Dumnezeu, și sînt tramesu a vorbi
cătră tine, și a da în scire ție acésta.
Și éccé vei fi mutu, neputîndu vorbi, 20
pêné în ziua aceea în care voru fi
acestea; pentru că nu ai cređutu cu-
vintelor mele, cari se voru împlini
în timpululu lor.

Și ascepta poporulu pre Zacharia, 21
și se mira, că întrădia în templu. Și 22
eșîndu elu, nu putea să li vorbască;
și au cunoscutu ei, că a vedutu vedere
în templu; și li făcea semnu, și a
remasu mutu.

Și dacă s'au împlinitu zilele servi- 23
ciului lui, s'a dusu la casa sa. Eru 24
după acele zile a conceputu Elisabeta,
femeea lui, și s'a ascunsu cinci luni,
dicîndu: Așa mi-a făcutu Domnulu 25
în zilele în cari a căutatu să redice
rușinea mea dintre ómeni.

Eru în a șesea lună a fostu tramesu 26
ângerulu Gabrielu de la Dumnezeu
în cetatea Galileei, alu careia nume
era Nazaretu. La o fecióră logodită 27
cu bărbatu, alu căruia nume era Io-
sefu, din casa lui Davidu; și numele
feciórei *era* Maria. Și întrîndu ânge- 28
rulu la d'însa, a dîsu: Bucură-te! cea
plină de charu; Domnulu *este* cu
ține; bine-cuvîntată *esci* tu între fe-
mei. Eru ea vedîndu-*lu* s'a turburatu 29
de cuvîntulu lui, și cugeta în sine, ce
feliu de închinare să fie acésta. Și 30
i-a dîsu ângerulu: Nu te teme, Ma-
riă; că ai aflatu charu la Dumnezeu;
Și éccé vei concepe, și vei nasce fiu, 31

32 și vei chema numele lui IISUS. Ace-
sta va fi mare, și Fiul alu celui Pré-
înaltu se va chema, și-i va da Dom-
33 nulu Dumneșeu tronulu lui Davidu,
părintele lui; și va domni preste casa
lui Jacobu în eternu, și împărăția lui
34 nu va ave sfârșitu. Atunci a ȕisu Ma-
ria către ângeru: Cumu va fi acêsta,
35 de ore ce nu cunoscū bărbatu? Și re-
spundându ângerulu, i-a ȕisu: Spiri-
tulu Sântu se va pogori preste tine,
și puterea celui Pré-înaltu te va um-
bri; pentru acêsta și Sântulu ce se
va nasce din tine se va chema Fiul
36 alu lui Dumneșeu. Și ecce Elisabeta,
ruda ta, și aceea a conceputu fiu
la bătrânețele ei; și acêsta, ce se
chemase stêrpă, este în a șesea lună.
37 Că la Dumneșeu nimicu nu este cu
38 neputință. Și a ȕisu Maria: Ecce serva
Domnului, fie mie duple cuvântulu
teu. Și s'a dusu ângerulu de la d'însa.
39 Și sculându-se Maria în ȕilele ace-
lea a mersu degrabă la munte, în o
40 cetate numită Iuda; Și a întratu în
casa Zachariei, și s'a închinatu Elisa-
41 betei. Și cându a aȕitu Elisabeta în-
chinăciunea Mariei, a săltatu prun-
culu în matricea ei; și Elisabeta s'a
42 împlutu de Spiritu Sântu; Și a stri-
gatu cu vóce tare, și a ȕisu: Bine-
cuvântată *esci* tu între femei, Și bine-
cuvântatu *este* fructulu matricei tale.
43 Și de unde 'mi *este* acêsta, ca să vină
44 muma Domnului meu la mine? Că
ecce, cumu s'a aȕitu vócea închină-
ciunei tale în urechile mele, a săltatu
prunculu în matricea mea de bucuriă.
45 Și fericită *este* ceea ce a creȕutu, că
va fi împlinirea celoru ȕise ei de la
Domnulu.
46 Și a ȕisu Mariamu:
Măresce suflete alu meu pre Dom-
47 nulu, Și s'a bucuratu spiritulu meu
de Dumneșeu, Mântuitorulu meu;
48 Că a căutatu spre starea cea umi-
lită a servei sale; Că ecce de acumu
49 mă voru ferici tóte némurile; Că
mi-a facutu lucruri mari Celu Pu-
ternicu, Și sântu *este* numele lui;
50 Și mila lui din nému în nému spre
51 cei ce se temu de d'însulu; Făcut'a
tăriă cu brațulu seu; Resipit'a pre cei
52 mândri în cugetulu ânimei loru; Po-
gorit'a pre cei puternici de pe scaune,

și a înălțatu pre cei umiliți; Pre cei 53
flămânȕi i-a împlutu de bunătăti, și
pre cei avuți i-a trămesu deșerti; A- 54
jutat'a pre Israelu, servulu seu, amin-
tindu-și de îndurarea *sa*; Precum a 55
promisu părinților nostri, lui Abra-
amu și seminției lui, în eternu.

Și a remasu Maria cu d'îns'a ca la 56
trei luni, și s'a întorsu la casa sa.

Éru Elisabetei i s'a împlinitu tim- 57
pulu să nască, și a nascutu fiu. Și 58
au aȕitu vicinii și rudele ei, că a
măritu Domnulu mila sa cu d'însa;
și se bucurau împreuna cu ea.

Și în ȕiua a opta au venitu să cir- 59
cumciȕă prunculu; și-i puneau nu-
mele duple numele parintele seu,
Zacharia. Éru luându cuvântulu mu- 60
ma lui a ȕisu: Nu *așă*; ci se va chia-
ma Ioanu. Și au ȕisu către d'însa: 61
Nimenea nu este în rudenia ta, care
se chiamă cu numele acesta. Și au 62
facutu semnu parintelui seu, ce nume
să-i dea. Și cerându elu o tablă, a 63
scrisu, ȕicându: Ioanu este numele
lui. Și s'au miratu toți. Și i s'a des- 64
chisū gura lui îndată, și i s'a *des-*
legatu limba lui, și vorbea, lăudându
pre Dumneșeu. Și a cuprinsu frică 65
pre toți vicinii loru, și s'au respân-
ditu tóte aceste cuvinte în totu pă-
mentulu Iudeei de pe lîngă munte.
Și toți cei ce au aȕitu, cugetau în 66
ânama loru, ȕicându: Ce va fi acestu
pruncu! Și mâna Domnului era cu
d'însulu.

Și Zacharia, părintele lui, s'a îm- 67
plutu de Spiritu Sântu, și a profețitu,
ȕicându: Bine-cuvântatu *fi* Domnulu 68
Dumneșeu lui Israelu, că a cerce-
tatu și a rescumpăratu poporulu seu;
Și ni-a redicatu cornu de mântuire, 69
în casa lui Davidu, servulu seu.

Precum a vorbitu prin gura sânti- 70
loru profeți ai sei, celoru din vechime;
Mântuire de neamicii nostri, și din 71
mâna tuturor celoru ce ne urescu;
Să facă îndurare cu părinții nostri, și 72
să-si aducă aminte de legământulu
seu celu sântu; De jurământulu ce a 73
făcutu lui Abraamu, părintelui nostru;
Că ni va da, scăpându-ne din mâna 74
neamicilor nostri, șă-i servimu fără
frică, în sânteniă și în dreptate îna- 75
intea lui, *în* tóte ȕilele vieței nóstre.

76 Și tu, pruncule! Profetu celui Pré-
înaltu te vei chiâma, că vei merge
înaintea feței Domnului, să gătesci
calea lui.

77 Ca să dai cunoscința mântuirii po-
porului seu, în ertarea păcatelor loru;
78 Prin îndurarea de inimă a Dumne-
deului nostru; prin care ne-a cerce-
79 tatu resăritulu celu din înalțimi; Să
lumineze celoru ce ședeau în întu-
nerecu și în umbra morții, să îndrep-
teze peciôrele nôstre în calea păcii.
80 Éru prunculu creștea, și se întăria
în spiritul; și a fostu în pustiiu pêne
în ziua aretării lui cătră Israelu.

CAP. 2.

Nascerea lui Iisus. Ducerea lui în templu. Cântarea
lui Simeonu. Iisus în vrêta de doi-spre-dece ani
stă în templu cu învățatii.

1 În zilele acelea a eşitu edictu de la
Cesarulu Augustu, să se înscriă tótă
2 lumea. (Acéstă înscriere s'a făcutu
mai ântéiu, cându Cirineu era guver-
3 nătorulu Siriei.) Și mergeau toți să se
4 înscriă, fie-care în cetatea sa. Și s'a
suitu și Iosifu din Galileea, din ceta-
tea Nazaretu, la Iudeea, în cetatea lui
Davidu, care se chiamă Bethlehemu;
(că elu era din casa și din semênția
5 lui Davidu;) Să se înscriă cu Maria,
femea cea logodită lui, fiindu îngreu-
nată.

6 Și cându erau ei acolo, s'au împli-
7 nitu zilele ca să nască ea. Și a năs-
cutu pre fiulu seu celu ântéiu-năs-
cutu, și l'a înfășatu, și l'a cul-
catu în esle, pentru că ei nu aveau
locu în ospetăria.

8 Și erau păstori în acea lature, pe-
trecându pe câmpu, și păzindu nóptea
9 împrejurulu turmei loru: Și éccé, ân-
gerulu Domnului a stătutu înaintea
loru, și mărirea Domnului a strălu-
citu împrejurulu loru; și s'au înfri-
10 coșatu cu frică mare. Și li-a ăsu ân-
gerulu: Nu vă temeti; că éccé vi dau
în scire bucuria mare, care va fi la
totu poporulu.

11 Că astă-ăi vi s'a născutu Mântui-
toru, care este Christosu Domnulu,
12 în cetatea lui Davidu. Și acesta
vi va fi semnu: Veți afla unu
pruncu înfășatu, culcatu în esle.
13 Și îndată împreună cu ângerulu mul-
țime de ôste cerésca lăuda pre Dum-

neđeu, și ăcea: Mărire lui Dumne- 14
deu în înalțimi, și pace pe pământu,
și buna învoire între ômeni. Și cându 15
s'au dusu ângerii de la d'însii la ce-
riu, au ăsu păstori unii cătră alții:
Să mergemu dară pêne la Bethle-
hemu, și să vedemu ceea ce s'a în-
têmplat, despre care Domnulu ni-a 16
facutu cunoscutu. Și au venitu de gra-
bă, și au aflatu pre Maria și pre Iosefu
și prunculu în esle. Și vedându-lu au 17
făcutu cunoscutu cuvântulu ce li se
vorbise despre acestu pruncu. Și toți 18
cei ce au aăditu, s'au miratu de cele
ce li s'a ăsu de păstori. Éra Maria 19
păzia tôte acele cuvinte, cugetându-
le în ânima sa. Și s'au întorsu păstori, 20
mărindu și lăudându pre Dumneđeu
pentru tôte cele ce au aăditu și au
vedutu, precumu li s'a vorbitu.

Și împlinindu-se optu zile pentru 21
circumciderea pruncului, s'a chiămatu
numele lui Iisus, care s'a numitu de
ângeru mai înainte de a se concepe în
pântece.

Și împlinindu-se zilele curățirei ei 22
dupre legea lui Moisi, l'au adusu la
Ierusalimu, spre a-lu pune înaintea
Domnului. (Precumu scrisu este în 23
legea Domnului: Tótă partea bărbă-
tésca ce deschide matricea, se va
chiâma sântu Domnului); Și să aducă 24
sacrificiu, dupre ceea ce s'a ăsu în
legea Domnului, o păreche de turtu-
rele, seu doi pui de porumbu. Și éccé, 25
era unu omu în Ierusalimu, a nume
Simeonu; și acelu omu era dreptu și
temétoru de Dumneđeu, asceptându
mângăierea lui Israelu; și Spiritulu
Sântu era preste d'însulu. Și elu era 26
însciințatu de la Spiritulu Sântu, că
nu va vedé mórtea, pêne ce va vedé
pre Christosulu Domnului. Și a ve- 27
nitu în Spiritu la templu; și cându
părinții au adusu în lăintru pre prun-
culu Iisus, să facă pentru elu dupre
datina lezei, Atunci l'a luat în bra- 28
țele sale, și a bine-cuvântatu pre
Dumneđeu, și a ăsu:

Stépâne, acumu lasă pre servulu teu 29
în pace, dupre cuvântulu teu; Că ochii 30
mei vedura mântuirea ta, Care ai gă- 31
titu înaintea feței tuturor poporeloru,
Lumină pentru descoperire națiuni- 32
loru, și marire poporului teu Israelu.

33 Și Iosefu și muma lui se mirau de
34 cele ce se diceau despre d'însulu. Și
i-a bine-cuvântatu Simeonu, și a ȑisu
cătră Maria, muma lui : Éccé, acesta
este pusu spre căderea și scularea
multora în Israelu , și spre semnu
35 contra căruia se va vorbi ; (Da, prin
însu-și sufletulu teu va trece sabiă),
ca să descopere cugetările din multe
ânimi.

36 Și era Anna, profetesa, féta lui Fa-
nuelu, din semênța lui Aseru ; acésta
trăise cu bărbatu șapte ani de la fe-
cioria sa, și era acumu înaintată în
37 vrêsta, Și vêduvă, ca la optu-deci și
patru de ani, care nu se depărta de
la templu, ci servia lui Dumneȑeu
cu posturi și cu rugăciuni ȑiua și nóp-
38 tea. Și aceea venindu într'acea óra,
lăuda pre Domnulu, și vorbea despre
d'însulu tuturoru celoru ce asceptau
mântuirea în Ierusalimu.

39 Și dupre ce au sfârșitu tóte după le-
gea Domnului, s'au întorsu în Galile-
40 ea, în cetatea loru Nazaretu. Éru prun-
culu crescea, și se întăria în spiritu,
împlêndu-se de înțelepciune ; și cha-
rulu lui Dumneȑeu era preste d'în-
sulu.

41 Și se duceau părinții sei în fie-care
anu la Ierusalimu la serbătórea pa-
42 scelor. Și cându elu a fostu de duoi-
spre-dece ani, suindu-se ei la Ierusa-
43 limu dupre datina serbătórei, Și sfâr-
șindu-se ȑilele, cându s'au întorsu ei,
a remasu prunculu Iisusu în Ierusa-
salimu, fără ca Iosefu și muma lui să
44 sciă. Și socotindu că este elu cu cei-
l-alți soȑi, au venitu cale de o ȑi, și
l'au căutatu între rudele și cunosȑiții
45 loru. Și neaflându-lu s'au întorsu la
Ierusalimu, căutându-lu.

46 Și după trei ȑile l'au aflatu în tem-
plu, ședêndu în meȑiloculu învêțati-
47 loru, ascultându-i și întrebându-i. Și
se mirau toți cei ce-lu auȑiau de pri-
48 ceperea și de respunsurile lui. Și ve-
ȑêndu-lu, s'au uimitu ; și a ȑisu cătră
elu muma lui : Fiiule, de ce ni-ai fă-
cutu așa ? éccé, părintele teu și eu,
49 îngriȑiți fiindu, te căutam. Și a ȑisu
cătră d'însii : Pentru ce mă căutați ?
au nu ați sciutu, că mi se cade să fiu
în cele ce sunt ale părintelui meu ?
50 Dară ei nu au înȑelesu graiulu, care

li-a vorbitu. Și s'a pogorîtu cu d'înșii 51
și a venitu la Nazaretu, și se supunea
loru ; și muma lui păzia tóte aceste
cuvinte în ânima sa.

Și Iisusu crescea în înțelepciune și 52
în vrêstă și în charu'naintea lui Dum-
neȑeu și a ómeniloru.

CAP. 3.

Predicarea lui Ioanu Botezătorulu. Botezulu lui
Iisusu Christosu și generaȑiunea sa.

Éru în anulu alu cinci-spre-decelea alu 1
împêrăției Cesarului Tiberiu, Ponȑiu
Pilatu fiindu guvernatorulu Iudeei, și
Erodu fiindu tetrarchu în Galileea, și
Filipu, fratele lui, tetrarchu în Itureea
și în laturea Trachonie ; și Lisaniu,
tetrachu în Abilena ; În ȑilele archie- 2
reiloru Anna și Caiafa, a fostu cuvên-
tulu lui Dumneȑeu cătră Ioanu, fiulu
Zachariei, în pustiiu.

Și elu a venitu în tóte împreȑurimele 3
Iordanului, predicându botezulu po-
căinȑei, spre ertarea păcatelor. Pre- 4
cum este scrisu în cartea cuvintelor
profetului Isaia, care ȑice : Vócea ce-
lui ce strigă în pustiiu : Gătiți calea
Domnului, drepte faceți cărările lui ;
Tótă valea se va împlé, și totu mun- 5
tele și délulu se va înȑosi ; și cele
strîmbe se voru face drepte, și cele
aspre, căi netede. Și va vedé totu cor- 6
pulu mântuirea lui Dumneȑeu. Atunci 7
ȑicea mulȑimei, celoru ce vineau să se
boteze de la elu : Pui de viperă ! cine
v'a datu scire să fugiți de mânia ce
va să fie ? Deci faceți frupte vrednice 8
de pocăinȑă, și nu începeți a ȑice în
voi înși-vê : Părinte avemu pre
Abraamu ; că ȑicu voui, că póte Dum-
neȑeu și din petrele acestea să redice 9
fii lui Abraamu. Și acumu jace se-
curea la rădicina pomiloru ! deci totu
pomulu, care nu face fruptu bunu, se
taiă, și se arunca în focu.

Și-lu întrêba poporulu, ȑicêndu : 10
Dara ce să facemu ? Elu respundêndu, 11
li-a ȑisu : Celu ce are duoê vestminte,
să dee celui ce nu are nici unulu ; și
celu ce are bucate să faca asemenea.
Atunci au venitu și vameșii să se bo- 12
teze, și i-au ȑisu : Înveȑatorule, ce să
facemu. Elu a ȑisu cătră d'însii : Nu 13
luați nimicu mai multu de câtu vî
este rônduitu. Și-lu întrebau și osta- 14

șii, dicându: Și noi ce să facemu? Elu li-a ȑisu: Nu asupriți pre nimeni, nici nu acusați strîmbu *pre nimenea*; și ve mulțumiți cu lefele vóstre.

- 15 Éru poporulu asceptându, și cuge-
tându toți în ânimele loru de Ioanu,
16 nu cumva să fie elu Christosu, A re-
spunsu Ioanu și a ȑisu tuturoru: Eu
vă botezu cu apa; dară vine celu mai
tare de câtu mine. căruia eu nu sunt
vrednicu a-i deslega cureua încălță-
mintelorui lui; acesta vă va boteza cu
17 Spiritulu Sântu și cu focu; A căruia
vênturátore *este* în mâna lui, și va
curăți aria sa, și va aduna grâulu în
grânarului seu; éru plevete le va arde
18 cu focu nestinsu. Și multe altele pre-
dica poporului, îndemnându-lu.

- 19 Éru Erodu tetrarchulu, mustratu
fiindu de elu pentru Erodiada, femeea
lui Filipu, fratele seu, și pentru tóte
20 relele cari a făcutu Erodu, A adausu
și acésta preste tóte, de a închisu pre
Ioanu în închisóre.

- 21 Dupa ce s'a botezatu totu poporulu,
și Iisusu botezându-se, și rugându-se,
22 s'a deschisu ceriulu. Și s'a pogorítu
Spiritulu Sântu în chipu trupescu, ca
unu porumbu, preste d'însulu, și s'a
auđitu vóce din ceriu, dicendu: Tu
esci Fiiulu meu celu iubit; în tine
amu bine-voitu.

- 23 Și Iisusu începu-se a fi ca de trei-
ȑeci de ani, fiindu (precum se socotia)
24 fiiulu lui Iosefu, alu lui Eli, Alu lui Ma-
thatu, alu lui Levi, alu lui Melchi, alu
25 lui Ianna, alu lui Iosefu, Alu lui Matta-
thia, alu lui Amosu, alu lui Naumu, alu
26 lui Esli, alu lui Nagge, Alu lui Maathu,
alu lui Mattathia, alu lui Semei, alu
27 lui Iosefu, alu lui Iuda, Alu lui Ioan-
na, alu lui Rhesa, alu lui Zorobabelu,
28 alu lui Salathielu, alu lui Neri, Alu
lui Melchi, alu lui Addi, alu lui Co-
samu, alu lui Elmodamu, alu lui Eru,
29 Alu lui Iose, alu lui Eliezeru, alu lui
Iorimu, alu lui Mathatu, alu lui Levi,
30 Alu lui Simeonu, alu lui Iuda, alu lui
Iosefu, alu lui Ionanu, alu lui Elia-
kimu, Alu lui Melea, alu lui Menanu,
31 alu lui Mattatha, alu lui Nathanu,
32 alu lui Davidu, Alu lui Ișai, alu lui
Obedu, alu lui Boozu, alu lui Sal-
monu, alu lui Naassonu, Alu lui Ami-
nadabu, alu lui Aramu, alu lui Es-

ronu, alu lui Faresu, alu lui Iuda, Alu 34
lui Iacobu, alu lui Isaacu, alu lui
Abraamu, alu lui Thara, alu lui Na-
horu, Alu lui Saruchu, alu lui Ragavu, 35
alu lui Falecu, alu lui Eberu, alu lui
Sala, Alu lui Cainanu, alu lui Arfac- 36
sadu, alu lui Semu, alu lui Noe, alu
lui Lamechu, Alu lui Mathusela, alu 37
lui Enochu, alu lui Iaredu, alu lui Ma-
leleelu, alu lui Cainanu, Alu lui Enosu, 38
alu lui Setu, alu lui Adamu, alu lui
Dumneȑeu.

CAP. 4.

Iisusu ispititu de diabolulu; alungatu din Nazaretu;
vindecă în Capernaum pre mai mulți bolnavi și
demonisați.

Éru Iisusu plinu de Spiritu Sântu s'a 1
întorsu de la Iordanu, și s'a dusu de
spiritu în pustiiu, patru-ȑeci de ȑile
ispitindu-se de diabolulu. Și nimicu 2
nu a mâncatu în acele ȑile; și sfâr-
șindu-se ele, mai pe urma a flamân-
ȑitu. Și i-a ȑisu diabolulu: De esci tu 3
fiiu alu lui Dumneȑeu, ȑi petrei ace-
steia să se faca pâne. Și i-a respunsu 4
Iisusu, dicendu: Scrisu este: Nu nu-
mai cu pâne va trăi omulu, ci cu totu
cuvêntulu lui Dumneȑeu. Și suindu 5
lu diabolulu într'unu munte înaltu,
i-a aretatu tóte regatele lumei într'-
unu momentu. Și i-a ȑisu diabolulu: 6
Ȓie voiu da puterea acésta tótă, și
mărirea loru, că dată 'mi este; și ori-
căriia voiescu o dau. Deci tu, de te 7
vei închina mie, voru fi tóte ale tale.
Și respundêndu Iisusu, i-a ȑisu: Lip- 8
sesce, Satano! că scrisu este: Domnu-
lui, Dumneȑeului teu, să te închini, și
numai pre elu să servesci. Și l'a dusu 9
la Ierusalimu, și l'a pusu pe aripa
templului, și i-a ȑisu: De esci tu Fiiu
alu lui Dumneȑeu, aruncă-te josu de
aicia; Că scrisu este: Ȓice-va ânge- 10
rilorui sei despre tine, să te pazescă,
Și pe mâni te voru purta, ca să nu 11
îovesci de pétră peciorulu teu. Și re- 12
spundêndu Iisusu i-a ȑisu: S'a ȑisu:
Să nu ispitesci pre Domnulu, Dum-
neȑeulu teu. Și sfârșindu diabolulu 13
tótă ispita, s'a depărtatu de la d'în-
sulu pe unu timpu.

Și s'a întorsu Iisusu în puterea Spi- 14
ritului la Galileea, și a eșitu scirea
despre d'însulu în tóte împrejurimile.

15 Și elu învăța în sinagoge le lor, fi-
indu laudatu de toți.
16 Și a venit la Nazaretu, unde era
crescutu, și a intratu duple datina sa
în ziua sâmbătei în sinagogă, și s'a
17 sculatu să cetesca. Și i s'a datu car-
tea profetului Isaia. Și deschidendu
cartea, a aflatu locul unde era scrisu:
18 Spiritulu Domnului *este* preste mine,
pentru care m'a unsu a predica evan-
gelia săracilor; m'a tramesu a vin-
deca pre cei frânți cu ânima, a anun-
ța scăpare celor prinși, și vedere or-
bilor, și a pune în libertate pre cei
apăsăți; a anunța anulu favorabilu
19 alu Domnului. Și inchiidendu cartea o
20 a datu servului, și a ședutu. Și ochii
tuturor celor din sinagogă erau a-
21 țintiti spre elu. Și a începutu a dice
cătră d'însii: Astă-ți s'a împlinitu a-
22 căsta scriptură în urechile vōstre. Și
toți 'lu mărturisiau, și se mirau de
cuvintele charului, cari eșiau din gura
lui. Și diceau: Au nu este acesta fi-
23 iulu lui Iosefu? Și elu a ăisu cătră ei:
Cu adevăratu 'mi veți dice acestu pro-
verbu: Medice, vindecă-te însu-ți; câte
amu aăditu că s'au facutu în Caper-
24 naumu, fă și aici în patria ta. Și a
ăisu: adevăratu ăicu voui: Nici unu
profetu nu este primitu în patria sa.
25 Și adevăru ăicu voui, că multe vėduve
erau în Israelu în ăilele lui Ilie, cându
s'a închuiatu ceriulu trei ani și șese
luni, făcendu-se fōmete mare preste
26 tōtă țera; Dara cătră nici una dintr'-
acelea nu a fostu tramesu Ilie, de cătu
numai la o femee vėduvă din Sarepta
27 Sidonului. Și mulți leproși erau în
Israelu în ăilele profetului Elisei;
dara nici unulu dintr'însii nu s'a cu-
rățitu, ci numai Neamanu Sirienu.
28 Și toți cei din Sinagogă aăindu
29 acestea, s'au împlutu de mânia; Și
sculându-se l'au scosu afara din ce-
tate, și l'au dusu pēnē în vērfulu mun-
telui, pe care era zidită cetatea lor,
30 ca să-lu arunce josu. Eru elu, trecēdu
prin meăilocu lor s'a dusu.
31 Și s'a pogoritu la Capernaumu, ce-
tate a Galileei, și-i învăța sâmbăta.
32 Și se uimiau de învățatura lui; că
33 cuvēntulu lui era cu putere. Și în si-
nagogă era unu omu, care avea spi-
ritu de demonu necuratu, și a stri-

gatu cu vōce tare, ăicēdu: Lasă; ce 34
este noui cu tine, Iisuse Nazarinene?
venit'ai să ne perăi? te sciu cine
esci — Sântulu lui Dumneăeu. Și l'a 35
certatu Iisusu, ăicēdu: Taci, și
eși dintr'însulu. Și aruncându-lu de-
monulu în meăilocu, a eșitu dintr'în-
sulu, nevătēmându-lu de locu. Și s'a 36
făcutu spaimă preste toți, și vorbiau
între sine, ăicēdu: Ce felu de cu-
vēntu *este* acesta! că cu autoritate și
putere ăice spiritelor celor necura-
te, și esu. Și se respândia scirea despre 37
d'însulu în totu locul dimprejuru.

Și sculându-se din sinagogă a în- 38
tratu în casa lui Simonu. Eru sōcra
lui Simonu era tare cuprinsă de fri-
guri, și l'au rugatu pentru d'însa. Și 39
stāndu lūnga ea a certatu frigurile
și o au lāsatu; și îndată sculându-se,
li servia.

Și apuindu sōrele, toți căți aveau 40
pre bolnavi de diferite bōle i-au adusu
la d'însulu; eru elu puindu-și mānele
pe fie-care din ei i-a vindecatu. Și 41
eșiau și demoni din mulți, strigādu
și ăicēdu: Tu esci Christosu, Fiulu
lui Dumneăeu. Eru elu certādu-ăi,
nu-i lāsă să vorbēsca; că-lu sciau că
este Christosu.

Eru făcēdu-se ăiuă, eșindu s'a 42
dusu în pustiiu, și poporul 'lu căuta,
și a venit pēnē la d'însulu, și-lu țī-
nea, ca să nu se duca de la d'însii.
Era elu li-a ăisu: Eu trebue să pre- 43
ăicu împērăția lui Dumneăeu și în alte
cetăți; că spre acēsta suntu tramesu.
Și predica în sinagoge Galileei. 44

CAP. 5.

Chiāmarea lui Petru, a lui Iacubu și a lui Ioanu. Vinde-
carea unui leprosu și a unui paralticu. Iisusu justi-
fică urmarea sa și a discipulilor cătră Farisei.

Și cându 'lu împresura poporul să 1
aăă cuvēntulu lui Dumneăeu, și elu
sta lūnga laculu Ghenesaretului: A ve- 2
ăutu duoă corăbii stāndu lūnga lacu;
eru pescarii eșindu dintr'însele, spālau
mrejele. Și întrāndu într'una din co- 3
răbii, care era a lui Simonu, l'a ru-
gatu să o depărteze puăinu de la pă-
mēntu. Și ședēdu, învăța poporul
din corabiă.

Eru cându a încetatu a vorbi, a ăisu 4
cătră Simonu: Depărtēză-o la adūncu,
și aruncați mrejele vōstre spre pes- 5

5 cuire. Și răspunzându Simonu i-a
 6 ȃsisu: Învățatorule, ne-amu ostenitu
 7 ȃtȃ nȃpȃtea, și nimicu nu amu prinsu;
 8 ȃrȃ ȃupȃ cuvȃntulu teu voiu arunca
 9 mreja. Și facȃndu ȃcȃsta, au prinsu
 10 mulȃime mare de pesci, de se rupea
 11 mreja lor. Și au fȃcutu semnu soȃi-
 12 lor din cea-l-altȃ corabiȃ, ca sȃ vinȃ
 13 sȃ li ajute. Și au venitu și au împlutu
 14 ȃmȃnduoȃ corȃbiele, de se afundau.
 15 ȃru Simonu Petru, vedȃndu ȃcȃsta,
 16 a cȃȃutu la genunchiele lui Iisusu, ȃi-
 17 cȃndu: Eȃi de la mine, cȃ omu pȃcȃ-
 18 tosu sȃnt, Dȃmne! Cȃ-lu cuprinsese
 19 spaimȃ, și pre toȃi cei ce erau cu d'însu-
 20 lulu, pentru pescuirea ce fȃcuse. Ase-
 21 menea și pre Iacobi, și pre Ioanu, fiii
 lui Zebedeiu, cari erau soȃii lui Si-
 monu. Și a ȃsisu Iisusu cȃtrȃ Simonu:
 Nu te teme; de acumu vei prinde ȃmeni.
 Și scoȃndu corȃbiele lor la pȃmȃntu,
 și lȃsȃndu tȃte i-au urmatu.
 Și cȃndu era elu în una din cetȃȃi,
 ȃccȃ unu omu plin de leprȃ, vedȃndu
 pre Iisusu, a cȃȃutu cu fȃȃ la pȃ-
 mȃntu, și l'a rugatu, ȃicȃndu: Dȃmne
 de voiesci, poȃi sȃ mȃ curȃȃesci. Și
 tȃndȃndu mȃnȃ, s'a atinsu de d'însulu,
 ȃicȃndu: Voiescu, fii curȃȃitu. Și în-
 data l'a pȃrȃsitu lepra. Și elu i-a ȃsisu
 sȃ nu spuna nimenui; ci mergi, și te
 arȃȃ preutului, și du pentru curȃȃirea
 ta, precum a ordinaru Moisi, spre
 mȃrturiȃ lor. ȃru scirea despre d'însu-
 lulu se respȃndia din ce în ce mai
 multu; și se aduna mulȃime mare sȃ
 ȃudȃ, și sȃ se vindece de d'însulu de
 bȃlele lor. ȃru elu se ducea în pu-
 stiiu, și se ruga.
 Și într'una din ȃȃile, pre cȃndu în-
 vȃȃ, ședeau Fariseii și învăȃtorii de
 lege, cari veniserȃ din tȃte cetȃȃile
 Galileei și ale Iudeei și din Ierusalimu;
 și puterea Domnului lucra spre
 vindecarea lor. Și ȃccȃ nisce bȃrȃȃi
 purtau în patu pre unu omu care era
 paralicu; și cȃutȃȃ sȃ-lu ducȃ în
 întru, și sȃ-lu punȃ înaintea lui. ȃru
 neȃflȃndu pe unde sȃ-lu ducȃ în în-
 tru, pentru mulȃime, suindu-se pe
 ȃcȃperimȃntu, l'au coborȃtu printre
 cȃrȃmiȃi cu patulu în meȃilocu înȃ-
 intea lui Iisusu. Și vedȃndu credinȃȃ
 lor, i-a ȃsisu: Omule, ȃrtȃ-ȃi-se pȃ-
 catele tale. Și au începutu cȃrturarii

și Fariseii a vorbi între sine-ȃi, ȃi-
 cȃndu: Cine este acesta de vorbesce
 blȃsteme? Cine pȃte sȃ erte pȃcatele
 de cȃtu numai Dumneȃu. ȃru Iisusu,
 cunoscȃndu gȃndurile lor, respun-
 ȃndu, li-a ȃsisu: Ce gȃndiȃi în ȃni-
 mele vȃstre? Ce este mai lesne — a
 ȃice: ȃrtȃ-ȃi-se pȃcatele tale, sȃu a
 ȃice: Scolȃ și ȃmȃlȃ? Darȃ ca sȃ sciȃi,
 cȃ Fiiulu omului are putere pe pȃ-
 mȃntu a erte pȃcatele, (a ȃsisu para-
 liticului) 'ȃi ȃicu: Scolȃ, și luȃndu pa-
 tulu teu, mergi la casa ta! Și îndȃtȃ
 sculȃndu-se înaintea lor, a luat u pa-
 tulu pe care jȃcea, și s'a dusu la casa
 sa, mȃrȃndu pre Dumneȃu. Și spaimȃ
 a cuprinsu pre toȃi, și mȃrȃiau pre
 Dumneȃu, și s'au împlutu de fricȃ,
 ȃicȃndu: Lucruri minunate amu ve-
 ȃutu ȃstȃ-ȃi.

Și ȃupȃ ȃcestea a eȃșitu, și a vȃ-
 ȃutu unu vȃmeșu, anume Levi, șe-
 ȃndu la vȃmȃ, și i-a ȃsisu: Urmȃ-
 zȃ-mi. Și lȃsȃndu tȃte, s'a sculat u, și
 i-a urmatu. Și i-a fȃcutu Levi ospȃtu
 mare în casa sa; și era mulȃime mare
 de vȃmeși și de ȃȃȃi, cari ședeau la
 mȃsȃ cu d'însii. Și murmurau cȃrtu-
 rarii lor și Fariseii cȃtrȃ discipulii
 lui, ȃicȃndu: Pentru ce mȃncȃȃi și
 beȃi cu vȃmeși și cu pȃcȃtoși? Și
 răspunzȃndu Iisusu, li-a ȃsisu: Nu au
 trebuintȃ de medicu cei sȃnȃtoși, ci
 cei bolnavi. Nu amu venitu sȃ chȃ-
 mu pre cei dreȃȃi, ci pre cei pȃcȃtoși
 la pocȃintȃ.

ȃru ei i-au ȃsisu: Pentru ce disci-
 pulii lui Ioanu postescu adeseori, și
 facu rugȃciuni, asemenea și ȃi Far-
 seiloru; ȃru ȃi tei mȃnȃncȃ și bȃu?
 Elu li-a ȃsisu: Au dȃȃ putȃȃi face sȃ
 postȃsca nuntȃșii, pre cȃtu tȃmpu mi-
 rele este cu d'însii? Darȃ voru veni
 ȃȃile, cȃndu se va lua mirele de la
 d'însii, și ȃtunci voru posti într'ȃcele
 ȃȃile. Și ȃiceȃ și parabolȃ cȃtrȃ d'însii:
 Nimenea nu pune petecu de vest-
 mȃntu nou la vestmȃntu vȃchiu; alt-
 mintreleȃ și pre celu nou rupe, și pe-
 teculu celu nou nu se potrivește cu
 celu vȃchiu. Și nimenea nu pune vinu
 nou în foi vȃchi; altmintreleȃ va
 sparge vinulu celu nou foi, și elu
 se va vȃrsa, și foi se voru perde. Ci
 vinulu nou trebue pus u în foi noi,

39 și amînduoë se voru păstra. Și nimenia, carele bea *vinu* vechiu, voiesce îndată nou; că ȋdice: Celu vechiu este mai bunu.

CAP. 6.

Iisusu justifiă pre discipulii sei, cari smulgu spice în ȋiua sâmbătei; vindecă pre unu omu cu mână uscată; alege pre cei doi-spre-ȋece apostoli.

1 Și în sâmbăta, *ce se numesce* a dua-
ântăi, trecea elu prin ogóre; și discipulii sei smulgeau spice, și mâncau,
2 frecându-*le* cu mânele. Éru unii din Farisei li-au ȋisu: Pentru ce faceți ce nu se cade sâmbăta? Răspundendu
3 Iisusu, li-a ȋisu: Nu ați cetitu ce a făcutu Davidu, cându a flămânditu elu și cei ce erau cu d'însulu; Cumu
4 a întratu în casa lui Dumneȋeu, și a luatu pânele punerei - înainte, și a mâncatu, și a datu și celoru ce erau cu elu; cari nu se cădea să *le* manânce, de
5 câtunumai preuții? Și li ȋicea: Domnu este Fiiulu omului și alu sâmbătei.
6 Și în altă sâmbătă a întratu în sinagogă, și învêta; și era acolo unu omu, a căruia mână cea drépta era
7 uscata. Și-lu pândiau cărturarii și Fariseii, de-lu va vindeca sâmbăta, ca
8 să afle pēră asupra lui. Éru elu scia gândurile loru, și a ȋisu omului, care avea mână uscată: Scólă-te și stăi în
9 meȋilocu. Éru elu sculându-se, a stătutu. Atunci Iisusu li-a ȋisu: Voiu întreba și pre voi: Ce se cuvine sâmbăta, a face bine séu a face reu? a
10 scăpa viéța séu a perde-o? Și căutându spre toți, a ȋisu omului: Întinde-ți mână ta; și elu a făcutu așa; și s'a făcutu mână lui sănătósă, ca și
11 cea-l-altă. Éru ei s'au împlutu de furiă pêně la nebuniă; și vorbiau unulu cătră altulu, ce aru fi de făcutu lui Iisusu.
12 Și în acele ȋile elu a eșitu la munte, să se róge, și a petrecutu tótă nóptea
13 în rugaciune cătră Dumneȋeu. Și făcându-se ȋiuă, a chiămatu la *sine* pre discipulii sei; și a alesu dintr'însii
14 doi-spre-ȋece, pre cari i-a numitu și apostoli: Pre Simonu (pre care l'a numitu Petru), și pre Andreiu, fratele lui; pre Iacobu, și pre Ioanu; pre
15 Filipu și pre Bartolomeiu; Pre Matheiu și pre Thoma; pre Iacobu alu lui Alfeiu și pre Simonu, ce se chia-
16 mă Zelotu; Pre Iuda alu lui Iacobu

și pre Iuda Iscariotu, care s'a făcutu și vëndetoriu. Și pogorîndu-se cu d'însii a stătutu în locu șesu, și mulțimea discipuliloru sei, și multu poporu din
17 tótă Iudeea și din Ierusalimu și de pe lîngă țermulu Tirului și alu Sidonului, cari veniseră să-lu asculte, și să se vindece de bólele loru; Și cei ce se
18 chinuiau de spirite necurate; și se vindecau. Și totu poporulu căuta să se atingă de elu; că eșia dintr'însulu
19 putere, și vindeca pre toți.

Și elu redicându-și ochii sei spre discipulii lui, ȋicea: Fericiți *sînteți*,
20 saraciloru; că a vóstră este împărăția lui Dumneȋeu. Fericiți *sînteți* cari flămândiți acumu; că
21 vă veți satura. Fericiți *sînteți* cari plângeți acumu; că veți rîde.

Fericiți *sînteți*, cându ómenii vă voru urî și cându vă voru alunga, și
22 vă voru batjocuri, și voru scóte numele vostru ca reu, pentru Fiiulu omului. Bucurați-vé într'acea ȋi, și
23 saltati; că éccě plata vóstra mare este în ceriuri; că într'acestu chipu făceau părăntii loru
24 profetiloru. Dară vai voui, bogațiloru! că v'ati și luatu mângăierea vóstra. Vai voui celoru
25 ce sînteți sătui! că veți flămândi. Vai voui celoru ce rîdeți acumu! că veți plânge, și
26 vă veți tângui. Vai voui, cându vî voru ȋice bine toți ómenii! că într'acestu chipu faceau părăntii loru
27 profetiloru celoru mincinoși.

Ci voui celoru ce auȋiți vî ȋicu: Iubiți pre neamicii voștri, faceți bine
28 celoru ce vă urescu, Bine-cuvêntați pre cei ce vă blastemă, și vă rugați pentru cei ce vă
29 asuprescu. Celui ce te bate preste o falcă, întórce-i și cea-l-altă; și celui ce-ți ia mantia
30 nu-lu opri a-ți *lua* și vestmêntulu. Fie-căruia ce cere de la tine, dă-i; și de la celu ce-ți
31 ia ale tale nu cere înapoi. Și precumu voiți ca să vî facă ómenii, asemenea li faceți și voi. Dară
32 de iubiți pre cei ce vă iubescu, ce charu aveți? că și pécătoșii iubescu pre cei cari-i iubescu. Și de
33 faceți bine celoru ce vî facu bine, ce charu aveți? că și pécătoșii facu aceeași. Și de dați
34 împrumutu *celoru*, de la cari sperați a lua, ce charu aveți? că și pécătoșii dau împrumutu pécătoșiloru

35 să iea întocma. Ci iubiți pre neamicii
vostri, și faceți bine, și dați împru-
mutu, nimicu sperându; și va fi plata
voastră mare; și veți fi fiii celui
Pré-înaltu; că elu este bunu cătră cei
36 nemulțumitori și rei. Deci fiți milo-
stivi, precum și Părintele vostru este
37 milostivu. Nu judecați, și nu veți fi
judecați; nu condamnați, și nu veți fi
condamnați; ertați, și vi se va erta;
38 Dați, și vi se va da: măsură bună,
îndesată, și scuturată, și versându-se,
voru da în sînulu vostru. Că cu ace-
easi măsură cu care măsurați, se va
măsura și voui.

39 Și li-a ȑisu parabolă: Au dóră póte
să condúcă orbu pre obu? au nu voru
40 căde amînduoi în grópă? Nu este
discipulu mai pe susu de învățato-
rulu seu; éru totu celu desevarșitu
va fi ca învățatorulu seu.

41 Și pentru ce veți paiulu ce este în
ochiulu fratelui teu, éru bîrna care
este în ochiulu teu nu o bagi în séma?

42 Séu cumu poți ȑice fratelui teu: Frate,
lasă să scotu paiulu, care este în
ochiulu teu, însu-ȑi nevedêndu bîrna,
care este în ochiulu teu? Făȑarnice!
scóte ântéiu bîrna din ochiulu teu, și
atunci vei vedé să scoți paiulu, care
43 este în ochiulu fratelui teu. Că nu *este*
pomu bunu, care să facă fruptu reu,
nici pomu putredu, care să facă fruptu
44 bunu. Că totu pomulu se cunósce din
fruptulu seu. Nu se adunu smochine
din spini, nici nu se culegu struguri
din rugu. Omulu celu bunu scóte cele
45 bune din tesaurulu celu bunu alu âni-
mei sale; și omulu celu reu, din te-
saurulu celu reu alu ânimei sale scóte
cele rele; că din prisosinȑa ânimei
vorbesce gura lui.

46 Și pentru ce mă chiămați Dómné,
Dómné; și nu faceți cele ce ȑicu?

47 Totu celu ce vine cătră mine, și aude
cuvintele mele, și le face, vî voiu
48 areta cui este asemenea: Asemenea
este unui omu ce-și zidesce casă, care
a sepatu adîncu, și a pusu temelia
pe pétră; și făcêndu-se înundare de
apă, a lovitu rîulu în acea casa, dară
nu o a potutu clăti; că era înteme-
49 iată pe pétră. Éru celu ce a aȑditu,
și nu a facutu, este asemenea unui
omu, care și-a ziditu casa sa pe pă-

mêntu fără temeliă, în care a lovitu
rîulu, și îndată a cădutu, și mare a
fostu ruina casei aceleia.

CAP. 7.

Iisusu vindeca pre servulu unui sutașu; învieza pre
fiulu unei vêduve; respunde trămeșiloru lui Ioanu
Botezătorulu, și értă pre femeea cea pécătósă.

Și sfârșindu tóte cuvintele sale în 1
aȑdulu poporului, a întratu în Caper- 2
naumu. Éru servulu unui sutașu, care
'i era preȑiosu, era bolnavu de mórte. 3
Și aȑindu de Iisusu, a trămesu la
d'însulu bētrânii Iudeiloru, rugân- 4
du-lu, ca să vină să vindece pre ser-
vulu lui. Éru ei venindu cătră Iisusu, 5
'lu rugau cu dinadinsulu, ȑicêndu:
că vrednicu este acela căruia se va 6
face acésta; Că iubescce poporulu no-
stru, și ni-a ziditu sinagoga. Și Iisusu
mergea cu d'înșii.

Și nefiindu elu încă departe de casă,
a trămesu sutașulu amici la d'însulu,
ȑicêndu-i: Dómné, nu te osteni; că
nu sînt vrednicu, ca să întri suptu
acoperimêntulu meu. Dreptu aceea 7
nici pre mine nu m'amu socotitu *a fi*
vrednicu a veni la tine; ci ȑi unu
cuvêntu, și se va vindeca servulu meu.
Că și eu sînt omu supt putere, avêndu 8
suptu mine ostași; și ȑicu acestuia:
Mergi, și merge; și altuia: Vino, și
vine; și servului meu: Fă acésta, și
face. Éru Iisusu, aȑindu acestea, s'a 9
minunatu de elu; și întorcêndu-se, a
ȑisu poporului ce-i urma: ȑicu voui,
nici în Israelu nu amu aflatu atâta
credinȑă. Și întorcêndu-se trămeșii a 10
casă, au aflatu pre servulu celu bol-
navu sânetosu.

Și a duoa ȑi mergea într'o cetate 11
ce se chiamă Nainu; și cu d'însulu
mergeau mulȑi din discipulii sei
și multu poporu. Éru apropiându-se 12
cătră pórtă cetăȑei, éccē scoteau pre
unu mortu, fiu unulu născutu alu
mumei sale, și aceea *era* vêduvă; și
multu poporu din cetate era cu d'însa.
Și vedêndu-o Domnulu, i s'a facutu 13
milă de ea, și i-a ȑisu: Nu plânge.
Și apropiându-se, s'a atinsu de patu: 14
éru cei ce-*lu* duceau, au stătutu. Și
elu a ȑisu: Tênerule, 'ti ȑicu: Scó-
lă-te! Și mortulu a ședutu dreptu, și 15
a începutu a vorbi. Și l'a datu mu-
mei sale. Și a cuprinsu frică pre toȑi; 16

și măriau pre Dumnezeu, dicându: S'au sculatu profetu mare între noi, și Dumnezeu a cercetatu pre popo-
 17 rulu seu. Și s'a răspânditu acestu cuvântu despre elu prin totă Iudeea, și și prin totă laturea dimprejuru.
 18 Și au datu scire lui Ioanu discipulii
 19 sei de toate acestea. Și chiamându Ioanu pre duoi din discipulii sei, i-a tramesu către Iisusu, dicendu: Tu esci celu ce are să vină, seu să asceptămu pre altulu? Și venindu către elu barbații aceia, au ȑisu: Ioanu Botezătorulu ne-a tramesu către tine, să întrebămu: Tu esci celu ce vine,
 21 seu să asceptămu pre altulu? Și într'aceea óra a vindecatu pre mulți de bóle, și de chinuri, și de spiritele rele,
 22 și a datu vedere multoru orbi. Și răspundendu Iisusu li-a ȑisu: Mergeți de spuneți lui Ioanu cele ce ați vedutu, și ați auditu; cumu că orbii vedu, schiopii âmblă, leproșii se curătescu, surdii audu, morții învieza,
 23 și saraciloru se predică evangelia. Și fericitu este celu ce nu se va scandalisa de mine.
 24 Éru ducendu-se trameșii lui Ioanu, a începutu *Iisusu* a vorbi către poporu despre Ioanu: Ce ați eșitu în pustiiu să priviți? Au trestia clătita de vântu? Dară ce ați eșitu să priviți? Au unu omu îmbrăcatu în vestiminte moi? Éccé cei ce sânt frumosu îmbrăcați și petrecu în desfătare, sânt
 26 în casele regiloru. Dară ce ați eșitu să priviți? Au profetu? adevéru ȑicu voui, și mai multu de câtu profetu.
 27 Acesta este de care s'a scrisu: Éccé, eu trămetu ângerulu meu înaintea feței tale, care va găti calea ta înaintea ta. Că ȑicu voui: Între cei născuți din femei nu este mai mare profetu de câtu Ioanu Botezătorulu, éru celu mai micu în împărăția lui Dumnezeu este mai mare de câtu elu.
 29 Și totu poporulu și vameșii, aȑindulu, au îndreptățitu pre Dumnezeu, botezându-se cu botezulu lui
 30 Ioanu. Éru Fariseii și învățaii în legi au lepădatu de la sine svatulu lui Dumnezeu, nebotezându-se de la d'însulu.
 31 Éru Domnulu a ȑisu: Cu cine dară voiu asemena pre ómenii acestui

nému? și cu cine sânt asemenea? Ase- 32
 menea sânt cu copii ce ședu în tērgu și strigă unii către alții, dicendu: V'amu flueratu, și nu ați danțatu; v'amu cântatu de jale, și nu ați plânsu. Că Ioanu Botezătorulu a venitu nici 33
 pâne mâncându, nici vinu bēndu; și ȑiceți: Are demonu. Fiiulu omului a 34
 venitu mâncându și bēndu; și ȑiceți: Éccé omu mâncătoru și beutoru de vinu, amicu vameșiloru și păcătoșiloru.
 Dară înțelepciunea s'a îndreptatu 35
 de către toți fii sei.
 Și-lu ruga unulu din Farisei, ca să 36
 mânânce cu elu. Și întrându în casa Fariseului, a ședutu la mēsa.
 Și éccé o femee din cetate, care 37
 era păcătósă, înțelegendu că șede la mēsa în casa Fariseului, aducendu unu vasu de alabastru cu miru, Și stându 38
 la peciórele lui dinapoi plângendu, a începutu a uda peciórele lui cu lacrimi, și a *le* sterge cu perii capului seu; și săruta peciórele lui, și *le* ungea cu miru. Éru vedendu Fariseulu 39
 care-lu chiamase, a vorbitu în sine, dicendu: Acesta, de ar fi profetu, aru sci cine și ce felu de femee *este ceea* ce se atinge de elu, că este păcătósă.
 Atunci luându cuvântulu Iisusu 40
 i-a ȑisu: Simone, amu óre-ce să-ți ȑicu. ȑis'a elu: Învēțătorule, ȑi. Unu 41
 creditoru avea duoi detornici; unulu era detoru cu cinci sute de denari, éru cel-l-altu cu cinci-ȑeci. Și neavendu 42
 ei cu ce plăti, pre amînduoi a ertatu. Deci spune-mi, care dintr'înșii 'lu va iubi mai multu. Simonu, răspundendu, 43
 a ȑisu: Socotescu că *acela* care a fostu mai multu ertatu. Éru elu i-a 44
 ȑisu: Dreptu ai judecatu. Și întorcendu-se către femee, a ȑisu lui Simonu: Vedi acéstă femee? Amu întratu în casa ta: apă pe peciórele mele nu ai datu; éru acéstă cu lacrimi mi-a udatu peciórele mele, și *le-a* stersu cu părulu capului seu. Să- 45
 rutare nu mi-ai datu, éru acéstă, de cându amu întratu, nu a încetatu de a-mi săruta peciórele mele; Cu oleu 46
 nu ai unsu capulu meu: éru acéstă cu miru mi-a unsu peciórele mele. Dreptu aceea ȑicu ȑie: Értă-se păca- 47
 tele ei cele multe, că a iubit multu; éru cui se érta pușinu, iubescu pușinu.

48 Și a ȃisu ei : Țrtă-ȃi-se pecatele tale.
 49 Și au începutu cei ce ședeau la mėsă
 cu elu a ȃice între sine-și : Cine este
 50 acesta, care ȃrtă pȃcatele ? Și a ȃisu
 cătră femeie : Credinȃta ta te-a măn-
 tuitu ? mergi în pace.

CAP. 8.

Parabola semănătorului. Iisusu liniscesce o fortună ;
 vindecă pre unu demonisatu, și pre o femeie bolnavă ;
 și învieza pre fia lui Iairu.

1 Și după aceste âmbლა elu prin cetăți
 și prin sate, predicându și dându în
 scire evangelia împărăției lui Dum-
 neȃeu ; și cei duoi-spre-dece *erau* cu
 2 d'însulu. Și nisce femeii, cari erau vin-
 decate de spirite rele, și de bóle :
 Maria ce se chiămă Magdalena, din
 3 care eșiseră șapte demoni ; Și Ioanna,
 femeea lui Husa, îngrijitorulu lui E-
 rodu ; și Susanna, și altele multe, cari-
 lu serviau din averea loru.
 4 Și adunându-se multu poporu, ve-
 nindu la d'însulu din tóte cetățile, a
 5 ȃisu în parabolă : A eșitu semănăto-
 rulu să semene semēȃta sa ; și semē-
 nēȃdu, unele au căȃutu lūȃga cale,
 și s'au călcatu, și paserile ceriuriloru
 6 le-au măncatu. Și altele au căȃutu
 pe pȃtră ; și cându au resăritu, s'au
 7 uscatu, că nu aveau umeȃela. Și al-
 tele au căȃutu între spini ; și cre-
 8 scēȃdu spinii le-au înecatu. Țru al-
 tele au căȃutu pe pământu bunu, si
 resărindu, au făcutu fruptu însutitu.
 Acestea ȃicēȃdu, a strigatu : Celu ce
 are urechi de aȃȃitu să aȃȃă.
 9 Și l'au întrebatu discipulii sei, ȃi-
 cēȃdu : Ce însemnēȃă acēȃta parabo-
 10 lă ? ȃis'a elu : Vouî este datu a sci
 misteriele împărăției lui Dumneȃeu ;
 dară celor-l-ăȃi în parabole ; ca vȃ-
 ȃēȃdu să nu vȃȃă, și, aȃȃȃdu să nu
 11 înȃelȃga. Parabola este acēȃta : Se-
 mēȃȃta este cuvēȃtulu lui Dumneȃeu.
 12 Cele de lūȃȃă cale sūȃt cei ce audu ;
 apoi vine diabolulu, și iea cuvēȃtulu
 din âȃnima loru, ca nu cumva cre-
 13 dēȃdu, să se mântuēȃă. Cele de pe
 pȃtră *sūȃt* cei cari, cându audu, pri-
 mescu cuvēȃtulu cu bucuriă ; dară
 acestia nu au răȃicină, ci creȃu pēȃe
 la unu timpu, și în timpu de ispită
 14 se lȃpăȃă. Țru cele ce au căȃutu în
 spini, sūȃt acestia, cari, după ce au
 aȃȃȃdu, âȃmblāȃdu după griji, după

averi, și desfătările vieȃei, se înȃă,
 și nu facu fruptu. Țru cele de pe 15
 pământu bunu sūȃt aceia, cari cu
 âȃnīmă bună și curatā, aȃȃȃdu cu-
 vēȃtulu, 'lu ținu, și facu fruptu întru
 rebȃare.

Nimenea aprindēȃdu lumină nu o 16
 acopere cu vasu, sēȃu nu o pune suȃtu
 patu ; ci o pune în sfecinicu, ca cei
 ce înȃă să vȃȃă lumină. Că nimicu 17
 nu este ascunsu, care să nu se areȃe ;
 nici acoperitu, care să nu se facă cu-
 noscutu, și să nu vie la areȃare. Deci 18
 vedeȃi cumu aȃȃȃi ; că celu ce are,
 i se va da ; și celu ce nu are, și ceea
 ce i se pare că are, i se va lua.

Atunci au venitu la d'însulu muma 19
 și fraȃii lui, și nu puteau să se înȃel-
 nēȃă cu d'însulu pentru mulȃȃme. Și 20
 i-a spusu cineva, ȃicēȃdu : Muma
 ta și fraȃii tei stau afară, vrēȃdu să
 te vȃȃă. Țru elu, respundēȃdu, li-a 21
 ȃisu : Muma mea și fraȃii mei sūȃt
 acestia, cari audu cuvēȃtulu lui Dum-
 neȃeu, și-lu facu.

Și într'una din ȃile a înȃratu în 22
 corabiă cu discipulii sei ; și li-a ȃisu :
 Să trecemu dincolo de lacu. Și au
 plecatu. Țru plutindu ei, a adormitu ; 23
 și s'a redicatu furtună de vēȃtu pe
 lacu ; și *corabia* se âȃmplea *de apă* ;
 și erau în pericolu. Și apropiindu-se 24
 l'a desȃptatu, ȃicēȃdu : Învēȃȃtorule,
 Învēȃȃtorule, ne perdemu ! Atunci
 sculāȃdu-se, a certatu vēȃtulu și fur-
 tuna apei ; și au încetatu, și s'a fă-
 cutu linisce. Și a ȃisu loru : Unde 25
 este credinȃta vȃștră. Țru ei, spăi-
 mēȃȃȃi, s'au minunatu ȃicēȃdu unu-
 lu cătră altulu : Cine este acesta ? că
 ȃice și vēȃturiloru și apei ; și-lu a-
 scultă.

Și au venitu în laturea Gadare- 26
 niloru, care este din colo de Galileea.
 Și eșindu elu la uscatu, l'a înȃimpi- 27
 natu unu omu din cetate, care avea
 de mulȃi ani demoni, și nu se îmbră-
 ca în vestmēȃtu, nici nu mănȃa în
vre-o casă, ci prin morminte. Țru 28
 vȃȃēȃdu pre Iisusu, și strigāȃdu, a
 căȃutu înaintea lui, și a ȃisu cu vȃȃe
 tare : Ce este mie cu tine, Iisuse, Fiiu-
 lu lui Dumneȃeu celui Pré-înaltu ; ro-
 gu-te nu mȃ chinui. (Că ȃise spiri- 29
 tului celui necuratu să ēȃa din acelu

omu. Că de multe ori 'lu apucase; și de și se păzia, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, elu sfărîma legăturile și se gonina de demoni în pustiiu.) Și l'a întrebatu Iisus; dicendu: cum te chiâmi? Dis'a elu: Legiônă; că întraseră demoni mulți într'însulu. Și-lu rugau ca să nu li dică să mērgă în adîncu.

Și era acolo o turmă de porci mulți, ce se păceau în munte, și-lu rugau, ca să li dea voia să între într'însii. Și li-a datu voia. Atunci au eșitu demonii din omu, și au intratu în porci; și s'a aruncatu turma din înalțime în lacu, și s'a înecatu. Éru păstōrii vēdēdu ce se făcuse, au fugitu, și au spusu în cetate și în țērāne. Atunci au eșitu să vēdă ce s'a făcutu; și au venitu la Iisusu, și au aflatu pre omulu, din care eșiseră demonii, ședēdu la peciōrele lui Isusu, îmbrăcatu și întregu la minte; și s'au temutu. Și cei ce vēduseră li-au spusu, cumu s'a vindecatu celu demonisatu. Atunci totu poporulu laturei Gadareniloru l'a rugatu, să se ducă de la d'însii; că erau cuprinsi de frică mare; éru elu întrādu în corabiă s'a întorsu. Și bărbatulu, din care eșiră demonii, 'lu rugă, ca să fie cu d'însulu; dară Iisusu l'a lăsatu, dicēdu: Întōrce-te în casa ta, și spune câte ți-a făcutu Dumneḡeu. Și s'a dusu, dādu scire prin tōtă cetatea câte i-a făcutu Iisusu.

Și dacă s'a întorsu Iisusu, l'a primitu poporulu; că toți 'lu asceptau. Și éccē a venitu unu omu, alu căruia nume *era* Iairu, și acesta era mai marele sinagōgei; și cădēdu la peciōrele lui Isusu, 'lu rugă ca să între în casa lui. Că avea o fiică una-nascută, ca de duoi-spre-dece ani, și aceea era să mōra. Éru mergēdu elu, 'lu împresura mulțimea.

Și o femeie avēdu curgerea sângelui de duoi - spre - dece ani, care chieltuise tōtă averea sa la medici, și nici de la unulu nu a pututu să se vindece; Apropiindu-se dinapoi, s'a atinsu de pōla vestmētului lui; și îndată a stātutu curgerea sângelui ei. Și a ḡisusu Iisusu: Cine s'a atinsu de mine? Éru toți tăgāduindu, a ḡisusu

Petru și cei ce erau cu elu: Învēțătorule, mulțimea te îmbulzescē, și te împresură, și ḡici: Cine s'a atinsu de mine. Éru Iisusu a ḡisu: S'a atinsu de mine careva; că am simțitu puterea care a eșitu din mine. Éru femeea, vēdēdu că nu a remasu ascunsă, a venitu tremurādu; și cădēdu înaintea lui, i-a spusu înaintea a totu poporulu, pentru ce s'a atinsu de elu, și cumu s'a vindecatu îndată. Éru elu i-a ḡisu: Îndrāznesce, fiică, credința ta te-a vindecatu; mergi în pace.

Încă vorbindu elu, vine unulu de la mai marele sinagōgei, dicēdu-i: Fiica ta este *acumu* mōrtă, nu supēra pre Învēțătorulu. Éru Iisusu, auḡindu, i-a respunsu, dicēdu: Nu te teme; crede numai, și se va mântui. Éru elu întrādu în casă, pre nimenea nu a lăsatu să între, de cătu pre Petru și pre Iacōbu și Ioanu, și pre părintele și muma copilei. Și plāngeau toți, și se tanguiau de d'însa; éru elu a ḡisu: Nu plāngeți; nu a muritu, ci dōrme. Și-și rīdeau de d'însulu, sciindu că a muritu. Éru elu scoțēdu pre toți afară, și apucādu-o de mână, a strigatu, dicēdu: Copilă, scōlă-te. Și s'a întorsu sufletulu ei, și a înviatu îndată; și elu a ḡisu să-i dea să mănānce. Și s'au uimitu părinții ei; éru elu li-a ḡisu să nu spună nimenui ceea ce se făcuse.

CAP. 9.

Iisusu trāmete pre apostolii sei să predice și să vindece; elu satură cinci mii de ômeni cu cinci pâni, vorbesce de suferințele sale și de lepădarea de sine. Transfigurațiunea sa; elu vindecă pre unu demonisatu, și muștră zelulu nesocōtitu alu lui Iacōbu și alu lui Ioanu.

Atunci chiāmādu pre cei duoi-spre-dece discipuli, li-a datu putere și autoritate preste toți demonii, și a vindeca bōlele. Și i-a trāmesu să predice împērația lui Dumneḡeu, și să vindece pre cei bolnavi. Și li-a ḡisu: Nimicu să nu luați pre cale: nici toēgu, nici traistă, nici pâne, nici argintu; nici să aveți câte duoē vestminte. Și în ori-ce casă veți intra, acolo să petreceți, și de acolo să eșiți. Și ori-căți nu vē voru primi, eșindu din acea cetate scuturați și pulberea de pe peciōrele vōstre, spre mărturiă asupra loru. Și eșindu, âmblau prin sate,

predicându evangelia, și vindecându pretutindenea.

7 Éru tetrarchulu Erodu a auditu toate cele ce se făceau de elu, și nu se pricepea, pentru că unii diceau, că Ioanu s'a sculat din morți. Éru alții, 8 că Ilie s'a aretatu; éru alții, că unu profetu din cei de demultu a înviatu. Și a disu Erodu: Lui Ioanu eu amu tăiatu capulu; dară acesta cine este, 9 de care audu unele ca acestea? Și căuta să-lu vedă.

Și întorcându-se apostolii, i-au istorisitu toate câte au făcutu. Și luândui, s'a dusu deosebi, în locu pustiiu, lângă cetatea ce se chiamă Bethsaida. Éru poporul aflându acésta, i-a urmatu; și primindu-i li vorbia de împărăția lui Dumneșeu, și vindeca 12 pre cei ce aveau trebuință de vindecare.

Éru ziua încependu a se pleca, venindu cei duoi-spre-dece, i-au disu: Trămete mulțimea, ca mergendu în satele și în cetățile dimprejuru, să găzduască, și să-și afle bucate; că aici suntem în locu pustiiu. Éru elu li-a disu: Dați-li voi să mânânce. Éru ei au disu: Nu avemu mai multu de cătu cinci pâni și duoi pesci; fără numai de nu ne vomu duce și să cum- 14 părămu bucate pentru totu poporul acesta. Că erau ca la cinci mii de bărbați. Și a disu discipuliloru sei: 15 Puneți-i cete câte cinci-șeci. Și au făcutu așa, și au aședatu pre toți. Atunci luându cele cinci pâni și cei duoi pesci, și căutându la ceriu, le-a binecuvântatu, și le-a frântu, și le-a datu 17 discipuliloru să le pună înaintea poporului. Și au mâncatu și s'au săturatu toți, și au luat cee ce prisosise lor duoe-spre-dece paniere de fărîmături. 18 Și fiindu elu singuru, rugându-se, și numai discipulii sei cu d'însulu, i-a întrebatu, dicendu: Cine-mi dicu ómenii că sînt? Ei răspundendu, au disu: Ioanu Botezătorulu; éru alții, Ilie; éru alții, că unu profetu din cei 20 de demultu a înviatu. Disu-li-a: Dară voi, cine-mi diceți că sînt? Petru răspundendu a disu: Christosulu lui 21 Dumneșeu. Éru elu oprindu-i, li-a ordinaru să nu spună acésta nimenui; 22 Dicendu: Fiiulu omului trebue a suferi multe, și a fi lepădatu de bătrâni,

și de archierei și de cărturari, și a fi omorîtu, și a învia a treia zi.

Și vorbia cătră toți: Ori-cine voie- 23 sce să vină după mine, să se lepede de sine, și să-și iee crucea sa în toate zilele, și să-mi urmeze. Că celu ce 24 voiesce să scape viața sa, o va perde; éru celu ce-și va perde viața sa pentru mine, acesta o va scăpa. Că ce 25 folosesce omului, de va dobândi totă lumea, éru însu-și se va perde, séu se va păgubi? Că celu ce se va rușina 26 de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiiulu omului, cându va veni în mărirea sa, și a Părintelui, și a sântiloru ângeri. Și adevêru dicu 27 voui, sînt unii din cei ce stau aici, cari nu voru gusta mörte, pênă cându voru vedé împărăția lui Dumneșeu.

Și ca la optu zile după aceste cuvinte, a luat pre Petru și pre Ioanu și pre Iacobi, și s'a suitu în munte, să se rōge. Și rugându-se, s'a schimbatu chipulu feței lui, și îmbrăcămintea lui s'a făcutu albă și strălucindu. 30 Și éccé, vorbiau cu d'însulu duoi bărbați, cari erau Moisi și Ilie; Cari 31 aretându-se în mărirea, vorbiau de ășirea lui, care era să o împlinésca în Ierusalimu. Éru Petru și cei cu d'însulu erau îngreuiți de somnu; și descoperându-se au vedutu mărirea lui, și pre cei duoi bărbați stându împreună cu d'însulu. Și depărtându-se ei 33 de la d'însulu, a disu Petru cătră Iisusu: Învățătorule, bine ni este a fi aici, și să facemu trei colibi; ție una, și lui Moisi una, și lui Ilie una; nesciindu ce vorbia. Éru acestea vor- 34 bindu elu, s'a făcutu nuoru și i-a umbritu; și s'au spăimântatu, cându au intratu în nuoru, și s'a auditu vōce 35 din nuoru, dicendu: Acesta este Fiiulu meu celu iubit, ascultați-lu. Și 36 după ce s'a auditu vōcea, s'a aflatu Iisusu singuru. Și ei au tăcutu, și nimenui nu au spusu în acele zile nimic din céle ce veduseră.

Éru a duoa zi, pogorîndu-se ei din 37 munte, l'a întimpinatu poporu multu. Și éccé unu bărbatu din mulțime a 38 strigatu, dicendu: Învățătorule, rogu-te, caută spre fiiulu meu; că este uniculu meu. Și éccé spiritu 'lu apucă, 39 și de odata strigă, și-lu struncină cu

spumă, și sfărîmându-lu, abia se duce
40 de la d'însulu. Și m'amu rugatu de
discipulii tei, să-lu scôtă; dară nu au
41 pututu. Éru Iisusu respundêndu, a
șisu: O nêmu necredinciosu și în-
reutățitu, pênê cându voiû fi cu voi,
și voiû suferi pre voi? Adă pre fiulu
42 teu aici. Și încă apropiându-se elu,
l'a trântitu demonulu, și l'a strunci-
natu. Éru Iisusu a certatu pre spi-
ritulu celu necuratu, și a vindecatu
copilulu, și l'a datu părintelui seu.
43 Și se uimiau toți de mărirea lui
Dumneđu.

44 Și mirându-se toți de tôte cari a
făcutu Iisusu, a șisu discipuliloru
sei: Puneți aceste cuvinte în urechile
vôstre; că Fiiulu omului se va trăda
45 în mânele ômeniloru. Éru ei nu înțe-
legeau acestu cuvêntu, și era ascunsu
de d'însii, ca să nu-lu pricépă; și se
temeau să-lu întrebe de acestu cu-
vêntu.

46 Și s'a născutu dispută între ei, care
47 dintr'însii aru fi mai mare. Éru Iisusu,
sciindu gândulu ânimei loru, a luat
unu pruncu, și l'a pusu lîngă sine.
48 Și li-a șisu: Celu ce va primi acestu
pruncu în numele meu, primesce pre
mine, și celu ce va primi pre mine,
primesce pre celu ce m'a trămesu;
că celu ce este mai micu între voi
toți, acesta va fi mare.

49 Éru Ioanu, luându cuvêntulu, a
șisu: Învêțătorule, noi amu veđutu
pre unu ôre-care scotêndu demoni în
numele teu; și l'amu opritu, pentru
50 că nu urmêză cu noi. Șis'a Iisusu lui:
Nu-lu opriți; că celu ce nu este con-
tra noastră, este pentru noi.

51 Și cându s'au împlinitu đilele înăl-
țării lui, elu s'a otărîtu să mërğa la
52 Ierusalimu. Și a trămesu vestitori
înaintea sa; și mergêndu au întratu
într'o cetate de a Samariteniloru să-i
53 gătêscă. Dară nu l'au primitu pentru
că făca lui eră îndreptată cătră Ieru-
54 salimu. Și vedêndu discipulii sei, Ia-
cobu și Ioanu, au șisu: Dómnne, vo-
iesci ca să đicemu să se pogóre focu
din ceriu, și să-i mistuêscă, precumu
55 și Ilie a făcutu? Éru Iisusu, întorcên-
du-se, i-a certatu, și a șisu: Nu sciți
56 ai cărui spiritu sînteți voi. Că Fiiulu
omului nu a venit să pérđă suflete

de ômeni, ci să le scape. Și au mersu
în altu satu.

Și mergêndu ei pe cale, a șisu ôre- 57
cine lui: Dómnne, 'ți voiû urma ori
unde vei merge. Șis'a Iisusu lui: 58
Vulpile au vizunii, și paserile ceriu-
lui cuiburi; éru Fiiulu omului nu are
unde să-și plece capulu. Și a șisu 59
cătră altulu: Urmêză-mi. Éru elu a
șisu: Dómnne, dă-mi voiă ântêiu să
mergu să îngropu pre părintele meu.
Éru Iisusu i-a șisu: Lasă morții să- 60
și îngrópe pre morții loru; éru tu
mergi de vestesce împêrăția lui Dum-
neđu. Și a șisu altulu: Dómnne, 'ți 61
voiû urma; dară ântêiu dă-mi voiă
să mă regulezu cu cei din casa mea.
Éru Iisusu i-a șisu: Nimenea puin- 62
du-și mâna sa pe plugu, și căutându
înapoi, nu este potrivit pentru îm-
pêrăția lui Dumneđu.

CAP. 10.

Iisusu trâmète șapte-deci de discipuli să predice
evangelia. Întórcerea și bucuria loru. Parabola Sa-
maritênnului. Iisusu în casa Marthei și a Mariei.

După acestea a rînduitu Domnulu 1
și pre alți șapte-deci, și i-a trămesu
câte duoi înaintea sa, în cetatea și
loculu, unde vrea elu să vină.

Și đicea cătră d'însii: 2

Secerișulu este mare, éru lucrători
sînt pućini; deci rugați pre Domnulu
secerișului, ca să scôța lucrători la
secerișulu seu. Mergeți; éccê, eu vê 3
trămetu ca mnei în međiloculu lupi-
loru. Să nu purtați pungă, nici traistă, 4
nici încălțăminte; și nimeni nu vê
închinați pre cale. Și în ori-ce casă 5
veți intra, ântêiu điceți: Pace casei
acesteia. Și de va fi acolo fiulu păcei, 6
se va repăusa preste d'însulu pacea
vóstră; éru de nu, se va întórcé la voi.
Și într'aceeași casă remâneți, mân- 7
cându și bêndu cele ce au; că lucră-
torulu este vrednicu de plata sa. Să
nu vê mutați din casă în casă. Și în 8
ori-ce cetate veți intra, și vê voru
primi, mâncați cele ce voru pune îna-
întea vóstră. Și vindecați bolnavii cari 9
sînt într'însa, și điceți-li: S'a apro-
piatu spre voi împêrăția lui Dumne-
đu. Și în ori-ce cetate veți intra, și 10
nu vê voru primi, eșindu la ulițele
sale, điceți: Și pulberea ce s'a lipitu 11

de noi din cetatea voastră, o scuturăm spre voi; dară acesta să știți, că s'a apropiatu spre voi împărăția
 12 lui Dumnezeu. Éru ȋicu voui, că mai ușoru va fi Sodomei în acea ȋi, de
 13 câtu acelei cetăți. Vai ȋie, Chorazine! vai ȋie, Bethsaida! că de s'aru fi făcutu în Tiru și în Sidonu lucrurile minunate, cari s'au făcutu întru voi, de demultu s'aru fi pocăitu, ședându
 14 în sacu și în cenușă. Înse mai ușoru va fi Tirului și Sidonului la judecată,
 15 de câtu voui. Și tu, Capernaume! care te-ai înălțatu pêne la ceriu, pêne la
 16 iadu te vei pogori. Celu ce ascultă pre voi, ascultă pre mine; și celu ce nesocotesce pre voi, nesocotesce pre mine; éru celu ce nesocotesce pre mine, nesocotesce pre celu ce m'a tramesu.
 17 Și s'au întorsu cei șapte-ȋeci cu bucuriă, ȋicându: Dómné, și demonii
 18 ni se supunu în numele teu. Elu li-a ȋisu: Amu vedutu pre Satana că-
 19 ȋendu din ceriu ca unu fulgeru. Éccé, eu vî dau putere să călcați preste șerpi, și preste scorpії și preste tótă puterea neamicului; și nimicu nu vė
 20 va vătėma. Înse nu vė bucurați pentru această, că spiritele vî se supunu; ci vė bucurați mai vîrtosu, că numile vóstre s'au scrisu în ceriu.
 21 Într'aceia óră s'a bucuratu Iisusu în spiritu, și a ȋisu: Mulțumescu ȋie, Părinte, Dómné alu ceriului și alu pământului, că ai ascunsu acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperitu prunciloru; adevėratu, Părinte; că așa a fostu bună-voința înaintea ta.
 22 Tóte 'mi sînt date de la Părintele meu; și nimenea nu scie cine este Fiulu, de câtu numai Părintele; și cine este Părintele, de câtu numai Fiiulu, și căruia voiesce Fiiulu să-lu descopere.
 23 Și întorcėndu-se cătră discipuli deosebi a ȋisu: Fericiți sînt ochii cari
 24 vedu cele ce vedeți voi; Că ȋicu voui, că mulți profeti și regi au voitu să vedă cele ce vedeți voi, și nu au vedutu; și să audă cele ce audiți, și nu au auditu.
 25 Și éccé unu învățatu în legi s'a sculatu, ispitindu-lu, și ȋicėndu: În-
 vėtătorule, ce să facu să moscenescu

vięta eternă? Elu i-a ȋisu: Ce este
 scrisu în lege? cumu cetesci? Elu
 27 răspundėndu, a ȋisu: Să iubesci pre Domnulu Dumnezeuulu teu din tótă
 ȋanima ta, și din totu sufletulu teu, și din tótă puterea ta, și din totu cu-
 getulu teu; și pre aprópele teu ca însu-ȋi pre tine. Și i-a ȋisu: Dreptu
 28 ai răspunsu; această fă, și vei trăi. Éru elu, vrėndu să se îndrepte, a ȋisu
 29 lui Iisusu: Și care este aprópele meu?

Éru Iisusu răspundėndu, a ȋisu: 30
 Unu omu se ducea din Ierusalimu la Ierichonu, și a căduțu între tál-
 hari, cari desbrăcėndu-lu și rėnindu-
 lu, s'au dusu, lăsėndu-lu abia viu. Și din întėmplare se ducea unu pre- 31
 ȋutu pe acea cale; și vedėndu-lu, a trecutulu pe alătura. Asemenea și 32
 unu Levitu venindu la acelu locu, și vedėndu-lu, a trecutulu pe alătura. Éru unu Samaritėnu, mergėndu 33
 pe cale, a venitulu la elu, și vedėndu-lu, i s'a făcutu milă. Și apro- 34
 piėndu-se, a legatu ranele lui, turnėndu oleiu și vinu; și puindu-lu pe animalulu seu, l'a dusu la o casă de óspeți, și a purtatu grijă de elu. Și 35
 a duoa ȋi, plecėndu, scoțėndu duoi denari a datu gazdei, și i-a ȋisu: Pórtă grijă de d'insulu; și ori-ce vei mai cheltui, eu, cėndu mė voiu în-
 tórce, voiu da ȋie ĩnapoi. Deci care 36
 dintr'acei trei ȋi se pare a fi aprópele celui ce căduțu între tálhari? Elu a 37
 ȋisu: Celu ce a făcutu milă cu d'insulu. Atunci i-a ȋisu Iisusu: Mergi de fă și tu asemenea.

Și ducėndu-se ei, elu a ĩntratu ĩn- 38
 tr'unu satu; éru o femeie, a nume Martha, l'a primitulu ĩn casa sa. Și 39
 aceea avea o soră, ce se chiăma Maria, care și ședėndu la peciórele lui Iisusu asculta cuvintele lui. Éru Mar- 40
 tha era distrasă de multu serviciu, și venindu la d'insulu a ȋisu: Dómné, au nu-ȋi pėsă, că sora mea singură m'a lăsatu să servescu? deci ȋi ei, ca să-mi ajute. Și răspundėndu Iisusu, i-a 41
 ȋisu: Martho, Martho, te ĩngrijesci, și de multe te silesci. Ci unu lucru 42
 trebuescu; și Maria partea cea bună și-a alesu, care nu se va lua de la d'ĩnsa.

CAP. 11.

Iisus învăță pre discipulii sei cumu trebuie să se roge; vindecă pre unu demonisatu, și refutază pre Farisei, cari însușescu acésta minune lui Beelzebulu. I mustră pentru deprinderile lor rele, și făcăria lor.

- 1 Și cându elu era într'unu locu, rugându-se, după ce a încetatu, a ȑisu unulu din discipulii sei cătră d'însulu: Dómnne, învăță-ne să ne rugămu, precum și Ioanu a învățatu pre discipulii
- 2 sei. Și li-a ȑisu: Cându vė rugați, ȑiceți: Părintele nostru, carele esci în ceriuri, sântescă-se numele teu. Vie împărăția ta. Facă-se voia ta, precum
- 3 cumu în ceriu, și pe pământu. Pânea noastră cea de tóte ȑilele dă-ni-o astă-ȑi. Și ni ertă peccatele nóstre, precum
- 4 cumu și noi ertămu tuturor celoru ce ni sânt detori. Și nu ne duce în ispită, ci ne scapă de celu reu.
- 5 Și li-a ȑisu: dacă cineva dintre voi aru ave unu amicu, și aru veni la d'însulu la mieȑulu noptii, și i-aru ȑice: Amice, dă-mi împrumutu trei
- 6 pâni; Că a venitu din cale unu amicu la mine, și nu amu ce pune înaintea lui; Și acela din întru, respunȑendu,
- 7 aru ȑice: Nu mă supėra; acumu s'a încuiatu ușa, și copiii mei sânt în asternutu cu mine; nu potu să mă scolu
- 8 să-ȑi dau. ȑicu voui: Măcaru de nu se va scula să-i dee pentru că este amicul
- 9 lui seu, dară pentru stăruința lui se va scula să-i dee câte 'i trebuie. Și ȑicu voui: Cereți, și vi se va da; căutați,
- 10 și veți afla; bateți, și vi se va deschide. Că totu celu ce cere, iea; și celu ce caută, afla; și celui ce bate, i se va deschide.
- 11 De va cere fiulu pânea de la unulu dintre voi, care este părinte, au dóră 'i va da pétră? séu de va cere pesce,
- 12 au dóră 'i va da șerpe în locu de pesce? Séu de va cere ou, au 'i va da scorpiă? Deci dacă voi, fiindu rei,
- 13 sciți să dați daruri bune copiiloru voștri: cu câtu mai multu Părintele voștru celu din ceriu va da Spiritu Sântu celoru ce ceru de la d'însulu.
- 14 Și scotea unu demonu, și acela era mut. Și după ce a eșitu demonulu, a vorbitu mutulu; și s'a miratu
- 15 mulțimea. Éru unii dintr'înșii ȑiceau: Elu scóte demonii prin Beelzebulu, domnulu demoniloru. Alții is-
- 16

pitindu-lu cereau de la d'însulu semnu din ceriu. Éru elu sciindu gândurile 17 lor, li-a ȑisu: Tótă împărăția ce se desbină între sine, se pustiesce; și casă care se desbină asupra-și cade. Dacă chiaru Satana s'a desbinatu de 18 sine, cumu va sta împărăția lui? pentru că ȑiceți, că eu scotu demonii prin Beelzebulu. Éru dacă eu scotu 19 demonii prin Beelzebulu, prin cine-i scotu fiii voștri? pentru acésta ei vı voru fi judecători. Éru dacă eu scotu 20 demonii prin degetulu lui Dumneȑeu, éccé a ajunsu la voi împărăția lui Dumneȑeu. Cându celu tare înarmatu 21 păzesce curtea sa, este în pace averea lui. Éru cându vine unulu mai tare 22 de câtu elu, și-lu biruesce, iea tóte armele lui, în cari se încredea, și împarte prăȑile lui. Celu ce nu este cu 23 mine este asupra mea, și celu ce nu adună cu mine resipesce.

Cându spiritulu celu necuratu ese 24 din omu, âmbăă acesta prin locuri seci, căutându-și repausu; dară neaflându, ȑice: Mė voiu întorce în casa mea, de unde amu eșitu. Și venindu, 25 o află măturată și înfrumșetată. Atunci merge, și mai iea alte șapte spirite, mai rele de câtu sine; și ei 26 întrându locuescu acolo; și se facu cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de câtu cele d'ântėiu.

Vorbindu elu acestea, o femee redicându-și vóce din poporu, i-a ȑisu: Fericitu este pântecel care te-a purtat, și țítele cari tu ai suptu. Éru 28 elu a ȑisu: Da, fericiti sânt cei ce ascultă cuvėntulu lui Dumneȑeu și-lu păzescu.

Éru adunându-se glótele, a în- 29 ceputu a ȑice: Acésta generațiune este rea; cere semnu; și semnu nu i se va da, de câtu numai sem-nulu profetului Iona. Că precumu Iona a fostu semnu pentru Niniviți, așa va fi și Fiiulu omului pentru generațiunea acésta. Regina de la mé- 31 dă-ȑi se va scula la judecată cu bărbații acestei generațiuni, și-i va condamna; că a venitu de la marginile pământului să audă înțelepciunea lui Solomonu; și éccé mai multu de câtu Solomonu aici. Bărbații de la Ninive 32 se voru scula la judecată cu acésta

generațiune, și o voru condamna; că ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și *éccé* mai multu de câtu Iona aici.

33 Nimenea aprindându lumină o pune în locu ascunsu, nici suptu obrocu, ci în sfecinicu, ca cei ce întră să vedă

34 lumina. Luminătorulu corpului este ochiulu; deci de este ochiulu teu curatu, totu corpulu teu este luminatu; éru de este reu, și totu corpulu teu

35 *va fi* întunecatu. Dreptu aceea caută, ca lumina care este în tine să nu fie

36 întunerecu. Deci, dacă corpulu teu *este* totu luminatu, neavându vre o parte întunecósă, totulu va fi luminatu, ca și cându luminătorulu te-aru lumina cu strălucirea *lui*.

37 Éru vorbindu elu, 'lu ruga unu Fariseu să prândească la elu; și întrându

38 a ședutu la mėsă. Éru Fariseulu vedându, că nu s'a spălatu ântéiu, mai

39 'nainte de prânđu, s'a miratu. Dară Domnulu i-a ȑisu: Acumu voi Fariseii curăȑiti partea cea din afară a paharului și a blidului; dară cea din întrulu vostru este plină de răpire și

40 de reutate. Nebuniloru! au nu celu ce a făcutu cea din afară, a făcutu și

41 cea din întru? Înse daȑi milosteniă din cele ce aveȑi; și *éccé* tóte vî sânt curate. Dară vai voui, Fariseiloru!

42 că deciuiȑi izma și ruta și tóte legumele, și daȑi uitării dreptatea și iubirea lui Dumneȑeu; acestea să cădea să le faceȑi, și acelea să nu *le* lăsaȑi.

43 Vai voui, Fariseiloru! că iubiȑi scaunele cele mai de susu în sinagogi, și

44 închinăciunile în tērguri. Vai voui, cărturariloru și Fariseiloru făcarnici! că sânteȑi ca mormintele ce nu se vedu, și ómenii, ce âmblă d'asupra *loru*, nu *le* sciu.

45 Atunci respundēdu unulu din învēȑaȑii în legi, i-a ȑisu: Învēȑătorule, acestea ȑicēdu, și pre noi batjocuresci. ȑis'a elu: Vai și voui, învēȑaȑiloru în legi! că însărcinaȑi pre ómeni cu sarcini cu anevoiă de purtatu, éru voi nici cu unu degetu alu vostru nu

47 vē atingeȑi de sarcini. Vai voui! că zidiȑi mormintele profeȑiloru, pre cari

48 părinȑii vostri i-au ucisu. Deci mărturisiiȑi, că partaȑi sânteȑi la faptele părinȑiloru vostri; că aceia i-au ucisu,

49 éru voi zidiȑi mormintele *loru*. Pen-

tru acēsta și înȑelepciunea lui Dumneȑeu a ȑisu: Trămite-voiu cătră ei profeȑi și apostoli; și *pre unii* dintr'insii voru ucide, și-*i* voru persecuta; Ca să se cēra de la acestu nēmu sân-gele tuturoru profeȑiloru, ce s'a vērsatu de la întemeierea lumei: De la sângele lui Abelu pēnē la sângele Zachariei, care s'a omoritu între altaru și între templu; adevēru ȑicu voui: Se va cere de la acestu nēmu. Vai voui, învēȑaȑiloru în legi! pentru că aȑi luat u cheea cunoscēȑei; voi nu aȑi întratu, și pre cei ce vreau să între i-aȑi opritu.

Și ȑicēdu-li elu acestea, au începutu cărturarii și Fariseii a se mânia tare, și a-lu ademēni să li vorbēasca despre mai multe; Pândindu-lu, și căutându să scótă ceva din gura lui, ca să-lu pótă pēri.

CAP. 12.

Iisusu învēȑă pre discipulii sei a se păzi de făcăriă și de lăcomiă. Că nu trebue să se témă de câtu numai de Dumneȑeu. Blăsteme contra Sântulu Spiritu. Priveghierea. Împăcarea cu neamicii.

Și fiindu adunate mai multe mii de poporu, de se călcau unii pre alȑii, a începutu a ȑice discipuliloru sei: Mai ântéiu păziȑi-vē de aluatulu Fariseiloru, care este făcăriă. Că nimicu nu este acoperitu, care nu se va descoperi; nici ascunsu care nu se va cunósce. Deci ori-ce veȑi ȑice la întunerecu, se va auȑi la lumină; și ceea ce veȑi vorbi la urechie în cămări, se va da în scire de d'asupra caselor.

Și ȑicu voui, amicii mei: Nu vē temeȑi de cei ce ucidu corpulu, și după aceea nu mai au nimicu de făcutu. Ci vî voiu areta de cine să ve temeȑi: Temeȑi-vē de celu ce are putere, după ce a ucisu, să arunce în gheenna; adevēru ȑicu voui: Temeȑi-vē de acela. Au nu se vēndu cinci vrăbii dreptu duoi bani? și nici una dintr'însele nu este uitată înaintea lui Dumneȑeu. Înse și perii capului vostru toȑi sânt numeraȑi. Deci nu vē temeȑi; că voi sânteȑi de mai multu preȑu de câtu multe vrăbii.

Și ȑicu voui: Totu celu ce mă va mărturisi înaintea ómeniloru, și Fi-

iulu omului va mărturisi pentru d'insu-
 9 sulu înaintea ângerilor lui Dumnezeu. Éru celu ce se va lepăda de mine
 înaintea ômenilor, va fi lepădatu în-
 10 teea ângerilor lui Dumnezeu. Și totu celu ce va dice cuvântu împro-
 tiva Fiiului omului, i se va erta; éru
 celui ce va blăstema împotriva Sân-
 11 tului Spiritu, nu i se va erta. Éru
 cându vë voru aduce la sinagogi, și la
 tribunale si diregători, nu vë îngrijiți
 cumu și ce veți respunde, séu ce veți
 12 dice; Că Spiritulu Sântu vë va învăța
 într'acea ôră, ce vi se cuvine a dice.
 13 Și i-a ădisu unulu din mulțime: În-
 vătătoriule, ăi fratelui meu ca să îm-
 14 parță cu mine moscenirea. Éru elu
 i-a ădisu: Omule, cine m'a pusu ju-
 decătoru séu împărțitoru preste voi?
 15 Și li-a ădisu: Vedeți să vë feriți de
 lăcomiă; că vieța cuiva nu stă în
 prisosința averei sale.
 16 Și a spusu loru parabolă, ăicându:
 Unui omu bogatu i-a roditu țărâna.
 17 Și acesta cugeta în sine, ăicându: Ce
 voi face? că nu amu unde aduna
 18 fructele mele. Și a ădisu: Acésta voi
 face: Voiu strica grânarele mele, și
 le voiu zidi mai mari; și acolo voi
 strînge tôte fructele mele și bunurile
 19 mele; Și voiu dice sufletului meu:
 Suflete, ai multe bunuri strînse spre
 mulți ani; repausă-te, mânâncă,
 20 bea, și veselesce-te. Éru Dumnezeu
 i-a ădisu: Nebune, într'acéstă nópte
 va fi cerutu de la tine sufletulu teu;
 atunci cele ce ai gătitu, ale cui voru
 21 fi? Așa este celu ce strînge lui-și te-
 sauru, dară nu este bogatu în Dum-
 neđeu.
 22 Și a ădisu discipuliloru sei: Pentru
 acésta vî ădicu: Nu vë îngrijiți de vie-
 23 ța vóstra, ce veți mânca; nici de
 corpu, cu ce vë veți îmbrăca. Vieța
 mai multu este de câtu hrana, și cor-
 24 pulu de câtu vestmântulu. Căutați la
 corbi; că nu sémână, nici seceră; nu
 au cămări, nici grânarie; și Dumne-
 25 ădeu 'i nutresce; cu câtu mai buni
 sînteți voi de câtu paserile? Și cine
 dintre voi prin grija sa póte să adau-
 26 gă staturei sale unu cotu? Deci, dacă
 nu puteți face nici ce este mai micu,
 de ce mai îngrijiți de cele-l-alte?
 27 Priviți crinii, cumu crescú; nu se o-

stenescu, nici torcu; éru ădicu voui,
 că nici Solomonu în tótă mărirea sa
 nu s'a îmbrăcatu ca unulu dintr'ace-
 stia. Deci, dacă Dumnezeu așa îm- 28
 bracă érba, care este astă-ăi în câmpu,
 și mâne se aruncă în cuptoru, cu câtu
 mai multu pre voi, puăinu-credincio-
 șiloru?

Deci să nu întrebați ce veți mânca, 29
 séu ce veți bé, nici nu vë luptați cu
 gândulu. Că tôte acestea le caută 30
 popórele lumii acesteia; și Părintele
 vostru scie că vî trebuescu acestea.
 Dară căutați împărăția lui Dumne- 31
 ădeu? și acestea tôte vî se voru adăugi.
 Nu te teme, turmă mică; că a bine- 32
 voitu Părintele vostru să vî dee îm-
 părăția. Vindeți averea vóstră și dați 33
 milosteniă; faceți-vë pungi, cari nu
 se învechiescu, tesauru în ceriu, care
 nu se împuăinează, unde furulu nu se
 apropiă, nici molia nu strică. Că unde 34
 este tesaurulu vostru, acolo va fi și
 ânima vóstră.

Și fie cópsele vóstre încinse și fă- 35
 cliele aprinse; Și voi înși-vë aseme- 36
 nea cu ômenii, cari ascéptă pre dom-
 nulu loru, cându se va întórce de la
 nuntă; ca venindu și bătendu îndată
 să-i deschidă. Fericiti sînt servii a- 37
 ceia, pre cari venindu domnulu, 'i va
 afla priveghiându, adevăru ădicu voui,
 că se va încinge, și-i va pune să ședă
 la mész, și venindu, li va servi. Și 38
 de va veni la a duoa strajă, séu de
 va veni la a treia strajă, și-i va afla
 așa, fericiti sînt servii aceia. Dară 39
 acésta să sciți, că de aru sci stépă-
 nulu casei în care ôră vine furulu,
 aru priveghia, și nu aru lăsa să-i sepe
 casa lui. Deci și voi fiți gata; că în 40
 ôra în care nu gândiți, Fiiulu omului
 va veni.

Éru Petru i-a ădisu: Dómne, cătră 41
 noi ădici acéstă parabolă, séu și cătră
 toți? Și Domnulu a ădisu: Cine este 42
 ôre îngrijitorulu celu credinciosu și
 înteleptu, pre care-lu va pune Dom-
 nulu seu preste servii sei, să li dee
 la timpu partea loru? Fericitu este 43
 acelu servu, pre care venindu dom-
 nulu seu 'lu va afla așa făcendu. Ade- 44
 vëru ădicu voui, că-lu va pune preste
 tôte averile sale. Dară de va ădice a- 45
 celu servu în ânima sa: Domnulu

meu întârziă a veni, și va începe a bate pre servi și pre serve, și a mânca și a bé și a se îmbêta, Va veni domuulu servului aceluia în ziua în care nu ascéptă, și în óra în care nu scie, și-lu va despica, și-i va pune 46 partea lui cu necredincioșii. Și servulu, celu ce a sciutu voia domnului seu, și nu a gătitu, nici a făcutu du- 47 pre voia lui, se va bate multu: Éru celu ce nu a sciutu, și a făcutu cele vrednice de bătai, se va bate pușinu. Că ori-căruia s'a datu multu, multu se va cere de la d'însulu; și căruia i s'a încredințatu multu, mai multu voru cere de la d'însulu.

49 Focu amu venitu se aruncu pe pământu, și ce voiescu, dacă s'a și aprinsu! Éru cu botezu amu să mă botezu; și cum mă strimtozezu pêne 50 ce se va îndeplini! Au vi se pare, că amu venitu să dau pace pe pământu? 51 Nu, đicu voui; ci desbinare. Că de acumu înainte cinci într'o casă voru fi desbinați, trei asupra a duoi, și 52 duoi asupra a trei. Se va desbina părintele asupra fiiului, și fiiulu asupra părintelui; muma asupra fiecei, și fia 53 asupra mumei; sócra asupra noră-sa, și nora asupra sócră-sa.

54 Și đicea și poporului: Cându vedeți nuorulu redicându-se de la apusu, îndată điceți: vine plóia mare; 55 și este așa, Și cându vedeți austrulu suflându, điceți: Va să fie arșiță, și 56 se face. Făcarniciloru! făca ceriului și a pământului sciți a cerca, dară acestu timpu, cumu nu-lu cercați?

57 Da, pentru ce nu judecați și de la sine ceea ce este dreptu? Cându mergi cu pērișulu teu la judecātoriu, sile- 58 sce-te pe cale a te desface de elu; ca nu cumva să te tragă la judecātoru și judecātorulu să te dee servului; și servulu să te arunce în închisóre. Đicu ție; nu vei eși de acolo pêne ce nu vei plăti și banulu 59 celu mai de pe urmă.

CAP. 13.

Iisusu cu ocasiunea Galileeniloru uciși chiamă la pocăință. Parabola smochinului uscatu. Iisusu vindecă o femeie bolnavă în ziua sâmbătei. Parabola grăuntelui de muștaru. Indemnuare a intra pe pōrta cea strîmtă. Predicere de dērimarea Ierusalimului.

1 În acelu timpu erau de față unii, cari

i-au spusu despre Galileenii, alu că- 2 rora sânge l'a amestecatu Pilatu cu sacrificiele lor. Și respundēdu Ii- 3 susu, li-a đisu: Au vi se pare, că Galileenii acestia au fostu mai pēcā- 4 toși de cătu toți Galileenii, pentru că au suferitu acestea? Nu, đicu voui; 5 ci de nu vă veți pocăi, toți vă veți perde așa. Séu acei optu-spre-dece, 6 preste cari a căđutu turnulu în Silo- 7 amu, și i-a omoritu, vi se pare, căace- 8 stia au fostu mai pēcātoși de cătu toți ómenii, cari locuiau în Ierusalimu? Nu, đicu voui; ci de nu vă veți pocăi, 9 toți vă veți perde așa.

Și vorbia acéstă parabolă: Óre-cine 6 avea unu smochinu plântatu în via lui, și a venitu căutādu fruptu într'însulu, și nu a aflatu. Atunci a đisu 7 cătră vieru: Éccē, trei ani sūnt de cându vinu căutādu fruptu în acestu smochinu, și nu afli; taie-lu; de ce 8 zădărnicesce pământulu? Elu respun- 9 dēdu i-a đisu: Dómnē, lasă-lu și într'acestu anu, pêne ce-lu voiū sepa împrejuru, și voiū pune gunoiu. Și 10 de va face fruptu, bine; éru de nu, după aceea 'lu vei tăia.

Și învăța în una din sinagogi sâmbăta. Și éccē, era o femee, care avea 11 spiritulu neputinței de optu-spre-dece ani, și era gîrbovă, și nu putea să se redice în susu nici de cumu; Éru 12 Iisusu, vedēdu-o, o a chiāmatu, și i-a đisu: Femee, esci scăpată de bóla ta. Și și-a pusu mânele pe d'însa, și 13 îndată s'a îndreptatu, și măria pre Dumneđeu.

Éru mai marele sinagogei mâni- 14 āndu-se, pentru că o vindecase Iisusu sâmbăta, a respunsu și a đisu popo- 15 rului: Șese đile sūnt în care se cade a lucra; decī într'acestea venindu vă vindecati, dară nu în ziua sâmbătei. Atunci domnulu i-a respunsu, și a 16 đisu: Făcarnice! fie-care din voi sâmbăta au nu-și deslégă boulu séu asinulu de la esle, și-lu duce de-lu a- 17 dapă? Dară acésta, care este fiică a lui Abraamu, și pre care o a legatu Satana de optu-spre-dece ani, au nu se cădea a se deslega de acéstă legă- 18 tură în ziua sâmbătei? Și acestea đicēdu, se rușinau toți împrotivitorii lui; și totu poporulu se bucura de

tóte cele minunate, ce se făceau de d'însulu.

- 18 Atunci dicea: Cui este asemenea împărăția lui Dumnezeu? și cu ce o
19 voi asemăna? Asemenea este grăun-
telui de muștaru, pre care luându-lu
unu omu l'a aruncatu în grădina sa;
și a crescutu, și s'a făcutu arbore
mare, și paserile ceriului au locuitu
în ramurile lui.
- 20 Érași a ȕisu: Cu ce voi asemăna
21 împărăția lui Dumnezeu? Asemenea
este aluatului, care luându-lu o femeie,
l'a ascunsu în trei măsuri de făină
până ce s'a dospitu totă.
- 22 Și âmbლა prin cetăți și prin sate,
învățându și călătorindu la Ierusa-
limu.
- 23 Éru unulu i-a ȕisu: Dómnne, au pu-
24 ȕini sânt cei ce se mântuiescu? Éru
elu li-a ȕisu: Stăruiți a intra prin
pórta cea strîmtă; că mulți, ȕicu
vouî, voru căuta să între, și nu voru
25 puté. Cându se va fi sculatu stēpā-
nulu casei, și va fi închisu ușa, și voi
veți începe a sta afară și a bate în
ușă, ȕicēdu: Dómnne, Dómnne, deschi-
de-ni; și răspundēdu-vi va ȕice: Nu
26 vē cunoscū de unde sūnteți; Atunci veți
începe a ȕice: Amu māncatu și amu
bēutu înaintea ta, și tu ai învățatu
27 în tēgurile nōstre. Dară elu va ȕice:
ȕicu vouî: Nu vē cunoscū de unde sūn-
teți; depărtați-vē de la mine toți lu-
28 crătorii nedreptății. Acolo va fi plān-
gere și scrisnirea dinților, cându
veți vedé pre Abraamu, și pre Isaacu,
și pre Iacobu, și pre toți profeții în
împărăția lui Dumnezeu, éru pre voi
29 *înși-vē* scoși afara. Da, voru veni de
la resăritu, și *de la* apusu, și de la
mēda-nópte, și *de la* mēdă-ȕi, și voru
ședé la mēsă în împărăția lui Dum-
30 neȕeu. Și éccē sūnt cei mai din urmă,
cari voru fi ântēiu; și sūnt ântēiu,
cari voru fi cei mai din urmă.
- 31 Într'acea ȕi s'au apropiatu unii Fa-
risei, ȕicēdu-i: Eși și te du de aici;
32 că Erodu va să te omóre. Éru elu
li-a ȕisu: Mergeți de spuneți vulpei
aceleia: Éccē, eu scotu demoni și facu
vindecări astă-ȕi și mâne, și a treia
33 *ȕi* voi sfērși. Dară mi se cade a
merge astă-ȕi și mâne și poimâne;
că nu este cu puțință să se pérȕă

profetu afară din Ierusalimu. Ierula- 34
salime, Ierusalime! celu ce omori
profeții, și uȕiȕi cu petre pre cei trā-
meși la tine; de câte ori am vrutu
să adunu pre fiii tei, cumu *adună*
găina puii sei suptu aripi, dară nu
ați voitu. Éccē, vi se lasa casa vōstră 35
pustia; că în adevēru ȕicu vouî: Nu
mē veți vedé, până va veni *timpulu*
cându veți ȕice: Bine-cuvēntatu *este*
celu ce vine în numele Domnului.

CAP. 14.

Iisusu vindecă pre unu idropicu în ȕiua sâmbătei;
elu recomandă umilința și facerea de bine. Parabola
despre cina cea mare. Lepēdarea de sine.

Întrādu Iisusu în casa unuia din mai 1
marii Fariseiloru, casă mânānce pāne 2
sâmbăta, acestia 'lu pāndiau. Și éccē 3
unu *omu* bolnavu de idropicā era în- 4
aintea lui. Și Iisusu luādu cuvēn- 5
tulu, a vorbitu cătră învățāții în legi 6
și cătră Farisei, ȕicēdu: Óre se cade 7
sâmbăta a vindeca? Éru ei au tăcutu. 8
Și apucādu-lu, l'a vindecatu, și l'a 9
lasatu. Și răspundēdu-li a ȕisu: Alu 10
cāruia dintre voi asinu séu bou, de 11
va căde în puțu, au nu îndata 'lu va 12
scóte în ȕiua sâmbătei? Și nu au pu- 13
tutu să-i răspundă la acestea.

Și ȕicea parabolă cătră cei chiā- 7
mați, vēȕēdu elu cumu 'și alege- 8
au șederile mai susu, ȕicēdu-li: 9
Cându vei fi chiāmatu de cineva la 10
nuntă, nu ședé la locul celu mai de 11
susu; ca nu cumva să fie chiāmatu 12
de d'însulu altulu mai onoratu de 13
cātu tine; Și venindu celu ce te-a 14
chiāmatu pre tine, și pre acela; 'ti va 15
ȕice: Dă acestuia locul; și atunci 16
vei începe cu rușine a lua pe rōndu 17
loculu celu mai de josu. Ci cându 18
vei fi chiāmatu, mergi de șeȕi la 19
loculu celu mai de josu; pentru ca, 20
de va veni celu ce te-a chiāmatu, 21
să-ȕi ȕică: Amice, sue-te mai susu; 22
atunci vei ave onóre înaintea celoru 23
ce voru ședé împreună cu tine. Că 24
totu celu ce se înalță pre sine, se va 25
umili; și celu ce se umilește se va 26
înalță.

Și ȕicea și celui ce-lu chiāmase: 12
Cându faci prānȕu séu cină, nu chiā-

ma pre amicii tei, nici frații tei, nici rudele tale, nici vecini bogați, ca nu cumva și ei să te chiasme pre tine, 13 și să ți se facă resplătire. Ci cându faci ospetu, chiamă săraci, nevoiași, 14 schiopi, și orbi. Și fericitu vei fi; că ei nu potu să-ți întorcă; ci ți se va întorce la înviarea dreptiloru.

15 Și audîndu acestea unulu din cei ce ședeau le măsă cu elu, a ȑisu: Fericitu *este* celu ce va prânȑi în 16 împărăția lui Dumneȑeu. Elu i-a ȑisu: Unu omu a făcutu cină mare, 17 și a chiamatu pre mulți; Și a trămesu pre servulu seu în ora cinei, să ȑică celoru chiamăți: Veniți, că 18 toate sînt acumu gata. Și au începutu toți de o dată a se scusa. Celu d'ânteu i-a ȑisu: Amu cumpăratu tărână, și amu nevoia să esu, și să o vedu; 19 rogu-te să mă erți. Altulu a ȑisu: Amu cumpăratu cinci parechi de boi, și mergu să-i cercu; rogu-te să mă 20 erți. Și altulu a ȑisu: Mi-amu luat u femeu, și pentru acēsta nu pot u veni. Deci întorcēndu-se acelu serv u, a spus u domnului seu acestea. Atunci m āni āndu-se stēp ānulu casei, a ȑisu servulu seu: Eși curēndu în tērgurile și uliȑele cet ātei, și ad ā aicia s āracii și nevoiașii, și schiopii, și 22 orbii. Și a ȑisu servulu: Dōmne, s'a făcutu cumu ai ȑisu, și încă mai 23 este locu. Și a ȑisu domnulu c ātr ā serv u: Eși la drumuri și la garduri, și-i silesce să între, ca să se ĩmple 24 casa mea. C ā ȑicu voui: Nici unulu din acei b ārbați, ce erau chiam āți, nu va gusta din cina mea.

25 Și mergea cu d' ĩnsulu poporu multu; și elu ĩntorcēndu-se li-a ȑisu: 26 C āndu cineva vine c ātr ā mine, și nu uresce pre p ārintele seu și pre mum ā, și pre femeu, și pre copii, și pre frați, și pre surori, și chiaru viēȑa sa, nu-mi 27 pōte fi discipulu. Și celu ce nu-și pōrt ā crucea sa, și nu vine dup a mine, nu-mi pōte fi discipulu. C ā cine dintre voi vrēndu să zidēsc ā unu turnu, au nu ānteu se pune s ā-și socotēsc ā chieltuēla, de are *cu ce* s ā 29 sf ārșēsc ā. Ca nu cumva punēndu temelia, și neputēndu sf ārși, toți cei ce-*lu* voru vedē s ā ĩncēp ā a-lu lua în 30 r īsu, ȑicēndu: Acestu omu a ĩnce-

putu a zidi, dar ā nu a pututu sf ārși. S ēu care rege, mergēndu spre a purta 31 resboiu asupra altui rege, au nu se pune mai ānteu s ā se sv ātuēsc ā, de va put ē cu ȑece mii s ā ĩnt ĩmpine pre celu ce vine asupra lui cu duoē-ȑeci de mii? Ēru de nu, ĩnc ā fiindu acesta 32 departe, tr āmeȑēndu solia, se rōg ā de pace. Aș a dar ā fie-care dintre 33 voi, care nu se lēp ēd ā de tōte averile sale nu-mi pōte fi discipulu.

Bun ā *este* sarea; ēru dac ā sarea 34 se va strica, cu ce se va drege? Nici 35 ĩn p āmēntu nici ĩn gunoiu nu este trebnic ā; *c ī* se arunc ā afar ā. Celu ce are urechi de aud ītu, s ā aud ā.

CAP. 15.

Iisusu justific ā purtare a sa cu p ēc ātoșii prin parabolele despre oīe, drahme, și fiulu resipitoru.

Atunci s'au apropiatu de d' ĩnsulu 1 toți vameșii și p ēc ātoșii, ca s ā-lu asculte. Și murmurau Fariseii și c ārturarii, ȑicēndu: Acesta primesce pre p ēc ātoșii, și m ān ānc ā cu d' ĩnșii. Și 3 li-a vorbitu acēst ā parabol ā ȑicēndu:

Care omu dintre voi avēndu o 4 sut ā de oi, și perȑēndu una dintr' ĩnsele, au nu las ā pre cele nou ē-ȑeci și nou ē ĩn pustiiu, și merge dup a cea perdut ā, p ēn ē c āndu o afl ā? Și 5 afl āndu-o, o pune pe umerii sei, bucur āndu-se. Și venindu a cas ā, chiam ā amicii și vecinii, ȑicēndu-li: Bucurați-v ē cu mine, c ā amug ās itu o ēa cea r āt ācit ā. ȑicu voui, c ā aș a va 7 fi bucuri ā ĩn ceriu de unu p ēc ātosu ce se poc āesce, mai multu de c ātu de nou ē-ȑeci și nou ē de drepti, c ārora nu li trebue poc ā ĩnt ā.

S ēu care femeu, avēndu ȑece 8 drahme, de perde o drahm ā, au nu aprinde lumin ā, și m ātura casa, și caut ā cu din ad ĩnsulu, p ēn ē o afl ā. Și afl āndu-o, chiam ā amicele și ve 9 c ĩnele, ȑicēndu: Bucurați-v ē cu mine, c ā amug ās itu drahma, care o amu perduto. Aș a ȑicu voui, se face bu 10 curi ā ĩn āntea āngeriloru lui Dumneȑeu de unu p ēc ātosu ce se poc āesce.

Și a ȑisu: Unu omu avea duoi fii; 11 Și a ȑisu celu mai tēn ēru din ei p ā- 12 rintelului *seu*: P ārinte, d ā-mi partea de avere ce *mi* se cade. Și li-a ĩmp ār-

13 țitu averea. Și după puține zile, adunându toate fiului celu mai tîneru, s'a dusu într'o țără departe, și acolo a resipitu averea sa, viețuindu în
14 desfrînări. Și chieluindu elu toate, s'a făcutu fómete mare într'acea țără; și elu a începutu a suferi de
15 lipsă. Și mergendu s'a lipitu de unulu din cetățenii țerei aceia; și l'a tramesu la tărânele sale să pască
16 porcii. Și doria să-și sature pânțele seu de roșcovele ce mâncau por-
17 cii; înse nimenea nu-i da. Și venindu-și în sine, a ȑisu: Căți argați ai părintelui meu au prisosință de
18 pâne, éru eu peru de fôme! Mă voiu scula, și mă voiu duce la părintele meu, și-i voiu ȑice: Părinte, pécă-
19 tuit'amula la ceriu și înaintea ta; Și nu mai sînt vrednicu a mă chiâma fiulu
teu; fă-mă ca pre unulu din argații
20 tei. Și sculându-se a venitu la părintele seu. Éru încă fiindu departe, l'a văȑutu părintele seu, și i s'a fă-
cutu milă; și alergându au căȑutu
21 pe grumazulu lui, și l'a sărutatu. Și i-a ȑisu fiulu: Părinte, pécăuit'amula la ceriu și înaintea ta, și nu mai sunt
22 vrednicu a mă chiâma fiulu teu. Și a ȑisu părintele cătră servii sei: Aduceți îmbrăcăminte ce mai bună, și-lu îmbrăcați pre elu, și dați ânelu în mâna lui, și încălțăminte în peci-
23 rele lui. Și aduceți vițelulu celu mai îngrășatu, și-lu junghiați; și să
24 mâncămu, și să ne veselimu. Că acestu fiu alu meu mortu era, și a înviatu; perdutu era, și s'a aflatu.
25 Și au începutu a se veseli. Dară fiulu lui celu mai mare era la țără; și venindu, și apropiându-se de casă, a
26 aȑitu musică și jocuri; Și chiâmându pre unulu din servi, l'a între-
27 batu ce sînt acestea? Elu i-a ȑisu: Fratele teu a venitu, și părintele teu a junghiatu vițelulu celu îngrășatu,
28 pentru că l'a primitu sănătosu. Éru elu s'a mâniatu, și nu vrea să între. De aceea părintele lui eșindu 'lu
29 ruga. Éru elu respundendu a ȑisu părintelui seu: Éccă de atâția ani 'ți servescu, și nici o dată nu amu
30 călcatu ȑisa ta, și nici o dată nu mi-ai datu macaru unu iedu, ca să mă veselescu cu amicii mei. Éru

cându veni acestu fiu alu teu, care a mâncatu averea ta cu meretricile, 'i junghiași vițelulu celu îngrășatu. Și elu i-a ȑisu: Fiiule, tu esci cu
31 mine în totu timpulu, și toate ale mele sînt ale tale; Se cădea a ne veseli
32 și a ne bucura; că acestu frate alu teu mortu era, și a înviatu; perdutu era, și s'a aflatu.

CAP. 16.

Parabola despre îngrijitorulu necredinciosu. Nime-
nea nu pôte servi la duoi domni. Parabola despre
bogatululu și despre Lazaru.

Și ȑicea și discipuliloru sei: Era unu
1 omu bogatu, care avea unu îngriji-
toru; și acesta a fostu pēritu la elu
că resipesce averea lui. Deci chiâ-
2 mându-lu i-a ȑisu: Ce audu despre
tine? dă socotélă de însărcinarea
ta; că nu mai poți fi îngrijitoru. Éru
3 îngrijitorulu a ȑisu în sine: Ce voiu
face? că domnulu meu iea de la
mine însărcinarea; a sepa nu potu,
4 a cere 'mi este rușine. Sciu ce voiu
face, de voiu fi scosu din însărcinarea
5 mea, să mă primască în casele loru.
Și chiâmându pre fie-care din detor-
nicii domnului seu, a ȑisu celui ân-
tēiu: Cu câtu esci detoru domnului
6 meu? Elu a ȑisu: Cu o sută de mēsuru
de oleiu. Și i-a ȑisu: Ia-ți înscrisulu, și
7 seȑi curēdu, și seȑi cinci ȑeci. Atunci
a ȑisu altuia: Dară tu cu câtu esci
detoru? Elu a ȑisu: Cu o sută de
8 mēsuru de grău. Și i-a ȑisu: Ia-ți
înscrisulu, și seȑi optu-ȑeci. Și a
lăudatu domnulu pre îngrijitorulu
nedreptu, pentru că a făcutu înțelep-
tesce; că fiiu lumei acesteia sînt mai
9 înțelepți de câtu fiiu luminei în gene-
rațiunea loru.

Și ȑicu voui: Faceți-vî amici din
9 mamonulu nedreptăȑei; ca, dacă veți
fi în lipsă, să vă primască în corturile
cele eterne. Celu ce este credinciosu
10 în puține, este credinciosu și în
multe; și celu ce este nedreptu în
puține, este nedreptu și în multe.
Deci dacă nu ați fostu credinciosi în
11 mamonulu celu nedreptu, cine vî va
încredința cele adevărate.

Și dacă nu ați fostu credincioși în
12 celu străinu, cine vî va da ce este
alu vostru? Nici unu servu nu pôte
13 servi la duoi domni; că séu pre unulu

va urî şi pre altulu va iubi; séu de unulu se va alipi şi pre altulu va despreţui. Nu puteţi servi lui Dumnezeu şi lui Mamonu.

14 Şi audiau toate acestea şi Fariseii, cari erau iubitori de argintu, şi-şi
15 râdeau de d'însulu. Şi li-a şisu: Voi sînteţi cei ce vă faceţi drepti înaintea
16 înaintea lui Dumnezeu. Legea şi profetii erau pînă la Ioanu; din acestu timp se predică împărăţia
17 spre aceea. Şi mai lesne este să trecă ceriulu şi pămîntulu, de cîtu să
18 cadă o cirtă din lege. Totu celu ce-şi lasă femeea sa, şi iea alta, comite
adulteriu; şi totu celu ce iea pre cea lăsată de bărbatu, comite
adulteriu.

19 Era unu omu bogatu, ce se îmbrăca în purpură şi în mătasă, veselindu-se în strălucire în toate zilele;
20 Şi era unu săracu, anume Lazaru, care era aruncatu înaintea uşei lui,
21 plinu de bube; Şi doria să se sature de fărîmăturile, cari cădeau din
22 mîsa bogatului, şi câinii venindu lingeau bubele lui. Şi a muritu săraculu,
23 şi s'a dusu de ângerî în sinulu lui Abraamu; şi a muritu şi bogatulu,
24 şi s'a îngropatu. Şi în iadu redicându-şi ochii sei, fiindu în chinuri,
25 vede pre Abraamu de departe, şi pre Lazaru în sinulu seu. Şi elu,
26 strigîndu, a şisu: Părinte Abraame, miluesce-mă, şi trimete pre Lazaru,
27 să-şi întingă vîrfulu degetului seu în apă, ca să-mi recorască limba; că
28 mă chinuescu în această vîpae. Eru Abraamu a şisu: Fiiule, adu-ţi
aminte, că tu ai primitu cele bune ale tale în viaţa ta, şi Lazaru asemenea
cele rele; dară acum elu se mîngăie, şi tu te chinuesci. Şi pe
lîngă toate acestea între noi şi între voi este unu mare adîncu, că cei ce
voru să trecă de aici către voi nu pot; nici cei de acolo nu pot să
trecă la noi. Atunci a şisu: Rogu-te dară, părinte, ca să-lu trimeti în
casa părintelui meu; Că amu cinci fraţi; căroră să li mărturisască des-

pre această, ca nu cumva să vină şi ei la acestu locu de chinu. I-a şisu 29
Abraamu: Au pre Moisi şi pre profeti; să-i asculte. Eru elu a şisu: 30
Nu, părinte Abraame; ci de va merge la d'însii cineva din morţi, se voru
pocăi. Şi i-a şisu: Dacă nu ascultă 31
de Moisi şi de profeti, măcaru de aru şi învia cineva din morţi, nu voru
crede.

CAP. 17.

Iisusu vorbesce despre scandale, despre ertarea greşelilor, şi despre puterea credinţei; elu vindecă
dece leproşi; vorbesce despre întemeierea împărăţiei lui Dumnezeu, şi despre venirea Fiului
omului.

Atunci a şisu discipuliloru sei: Este 1
cu neputinţă să nu vină scandale; dară vai de omulu acela, prin carele
vinu. Mai de iolosu i-aru fi, ca să i 2
se spîndure o pîtră de mîră de grumazulu lui, şi să se arunce în mare,
de cîtu a scandalisa pre unulu dintr'acesti mici. Păziţi-vă: De-ţi va 3
greşi fratele teu, cîrtă-lu; şi de se va pocăi, ertă-i. Şi măcaru de şapte 4
ori în zi de-ţi va greşi, şi de şapte ori în zi se va întorče la tine dîcîndu:
Mă căescu; să-i erti.

Şi au şisu apostolii către Domnulu: 5
Adaage-ni credinţă. Eru Domnulu a 6
şisu: De aţi ave credinţă ca unu grăunte de muştaru, aţi dice dudului
acestui: Desrădăcină-te şi te plînteză în mare, şi v'aru asculta.

Eru cine dintre voi, dacă aru ave 7
servu arîndu, séu pascîndu vite, i-aru dice îndată, după ce a venitu
de la câmpu: Du-te şi te pune la mîsă? Au nu mai vîrtosu 'i va dice: 8
Gătesce-mi cina, şi încingîndu-te servesce-mi, pînă voi mîncă şi voi
bé eu; şi după aceea vei mîncă şi vei bé şi tu? Au dîră va mulţumi 9
servului aceluia, pentru că a făcutu cele ce i s'a ordinaru? Nu, mi se
pare. Aşa şi voi, cîndu veţi fi făcutu 10
toate cele ce vi s'a ordinaru, diceţi: Sîntemu servi netrebnci; făcurămu
ce amu fostu detori a face.

Eru mergîndu elu la Ierusalimu, 11
a trecut prin Samaria şi Galileea. Şi întrîndu într'unu satu, l'au întim- 12
pinatu dece barbaţi leproşi, cari au stătu de departe; Şi aceia au re- 13
dicatu vîce, dîcîndu: Iisuse, Învé-

14 țătorule, miluesce-ne. Și vedându-i
li-a ȑisu : Mergeți și vȑ aretați preo-
ților. Și s'a întȑmplatu pre cându
15 mergeau, s'au curățitu. Eru unulu
dintr'înșii vedȑndu cȑ s'a vindecatu,
s'a întorsu, mȑrindu pre Dumneȑeu
16 cu vȑce tare ; Și a cȑdutu cu faȑa
la peciȑrele lui, mulțumindu-i ; și
17 acela era Samaritȑnu. Iisusu, luȑndu
cuventulu, a ȑisu : Au nu ȑece s'au
curățitu, darȑ cei nouȑ unde sȑnt ?
18 Nu s'au aflatu sȑ se întȑrcȑ sȑ dee
mȑrire lui Dumneȑeu de cȑtu numai
19 acestu strȑinu. Și i-a ȑisu : Scȑlȑ-te
și mergi ; credinȑa ta te-a mȑntuitu.
20 Și fiindu întrebatu de Farisei,
cȑndu va veni împȑrȑția lui Dumne-
ȑeu, li-a respunsu, și a ȑisu : Împȑ-
rȑția lui Dumneȑeu nu vine vedȑndu
21 cu ochii. Nici voru ȑice : Éccȑ
aici ! sȑu éccȑ acolo ! cȑ éccȑ împȑ-
rȑția lui Dumneȑeu este deja între
voi.
22 Și a ȑisu discipuliloru : Voru veni
ȑile, cȑndu veți dȑri sȑ vedeți una
din ȑilele Fiiului omului, și nu veți
23 vedȑ. Și vȑ voru ȑice : Éccȑ aici !
sȑu éccȑ acolo ! nu mergeți, nici nu
24 urmați. Cȑ precumu fulgerulu, ful-
gerȑndu din o *parte* a ceriului, lu-
minȑzȑ pȑnȑ la alta ; așȑ va fi și
25 Fiiulu omului în ȑiua sa. Darȑ mai
ȑntȑiu trebue a suferi multe, și a fi
26 lepȑdatu de acȑstȑ generaȑiune. Și
precumu a fostu în ȑilele lui Noȑ,
așȑ va fi și în ȑilele Fiiului omului :
27 Mȑncȑu, beau, se însurȑu, se mȑri-
tau, pȑnȑ la ȑiua în care a întrȑtu
Noȑ în arcȑ, și a venitu deluviulu, și
28 a perdutu pre toți. Asemenea și pre-
cumu a fostu în ȑilele lui Lotu :
mȑncȑu, beau, cumpȑrau, vindeau,
29 sȑdȑiau, zidȑiau ; Darȑ în ȑiua în care
a eșitu Lotu din Sodoma, a plȑuatu
focu și și pȑciȑsȑ din ceriu, și a per-
30 dutu pre toți. Așȑ va fi în ȑiua, în
31 care Fiiulu omului se va areta. În-
tr'acea ȑi celu ce va fi d'asupra casei
și vasele lui în casȑ, sȑ nu se pogȑre
sȑ le iee ; și celu din cȑmpu, aseme-
32 nea sȑ nu se întȑrcȑ înapȑi. Adu-
ceți-vȑ aminte de femeea lui Lotu.
33 Cȑlu ce va cȑuta sȑ scape viȑȑa sa, o
va perde ; și celu ce o va perde, o
34 va pȑstra. ȑicu vouȑ : Într'acea

nȑpte voru fi duoi într'unu patu :
unulu se va lua, și altulu se va lȑsa.
Duoȑ voru mȑcina împreunȑ : una se 35
va lua, și alta se va lȑsa. Duoi voru 36
fi în cȑmpu : unulu se va lua, și al-
tulu se va lȑsa. Și respȑndȑndu, i-au 37
ȑisu : Unde Dȑmne ? Elu li-a ȑisu :
Unde este trupulu , acolo se voru
aduna vulturii.

CAP. 18.

Parabolele despre judecȑtorulu nedreptu și despre
Fariseu și vameșu. Iisusu bine-cuvȑntȑ pre prunci.
Pericolulu bogȑțiiloru. Iisusu și predȑce suferinȑele
sale, și vindecȑ pre unu orbu.

Și li ȑicea parabolȑ *cu acestu scopu* 1
cȑ se cade a se ruga totu-de-una, și
a nu se descurȑgia ; ȑicȑndu : Într'o 2
cetate era unu judecȑtoru, care nu se
temea de Dumneȑeu, nici nu-i pȑsa de
omu. Și era o vȑduvȑ într'acea ce- 3
tate, și venia la d'însulu, ȑicȑndu :
Scȑpȑ-mȑ de neamiculu meu. Și nu 4
vroia multu timpu ; ȑȑu dupȑ aceea
a ȑisu în sine : De și nu mȑ temu de
Dumneȑeu, nici nu-mi pȑsȑ de omu,
Darȑ, fiindu cȑ acȑstȑ vȑduvȑ mȑ 5
supȑrȑ, o voiu scȑpa, cȑ sȑ nu mȑ
chinuiȑscȑ, venindu necontentu. Și 6
a ȑisu Domnulu : Auȑiți ce ȑice ju-
decȑtorulu celu nedreptu. Și Dum- 7
neȑeu au nu va face scȑpare aleșiloru
sei, cari strigȑ cȑtrȑ d'însulu ȑiua și
nȑpȑea, de și îndelungu rabȑȑ pre
neamici loru ? ȑicu vouȑ, cȑ-i va
scȑpa curȑndu. Darȑ cȑndu va veni 8
Fiiulu omului, ȑȑe va afla credinȑȑ pe
pȑmȑntu ?

ȑȑu cȑtrȑ unii ce se încredeau în 9
sine, cȑ sȑnt drepti, și despreȑuiau
pre cei-l-alti, ȑicea acȑstȑ parabolȑ :
Duoȑ ȑȑeni s'au suitu în templu, cȑ 10
sȑ se rȑȑe ; unulu Fariseu, și altulu
vameșu. Fariseulu stȑndu se rugȑ în 11
sine așȑ : Dumneȑeule, 'ți mulțu-
mescu, cȑ nu sȑnt cȑ cei-l-alti ȑȑeni :
rȑpitori, nedrepti, adulteri, sȑu și cȑ
acestu vameșu. Postescu de duoȑ 12
ȑȑi în septȑmȑnȑ ; dau ȑecȑuȑlȑ din
tȑȑe cȑȑe cȑștȑgu. ȑȑu vameșulu, 13
stȑndu de departe, nu vroia nici
ochii sȑ redȑce spre ceriu, ci-și bȑtea
peptulu seu, ȑicȑndu : Dumneȑeule,
fi milosu mie pȑcȑtosulu. ȑicu 14
vouȑ, acesta s'a dȑsu la casa sa *mai*

îndreptatu de câtu acela ; că totu celu
ce se înalță însu-și, se va umili ; éru
celu ce se umilește, se va înalță.

15 Și aduceau la elu și prunci, ca să
se atingă de ei ; dară discipulii vë-
16 dându, i-au certatu. Éru Iisusu,
chiamându-i *la sine*, a ȑisu : Lăsați
pre prunci să vină la mine, și nu-i
opriți ; că a unoru ca acestia este
17 împărăția lui Dumneȑeu. Adevėru
ȑicu voui : Celu ce nu va primi împē-
rătia lui Dumneȑeu ca unu copilu,
nu va intra într'însa.

18 Și l'a întrebatu unu direȑetoru,
ȑicēdu : Învēțatorule bune, ce să
facu să moscenescu viēta eternă ?
19 Iisusu i-a ȑisu : Pentru ce mă nu-
mesci bunu ? nimenea nu *este* bunu,
20 fără numai unulu, Dumneȑeu. Or-
dinele scii : Să nu comiți adulteriu ;
să nu uciȑi ; să nu furi ; să nu mār-
turisesci mărturiă mincinosă ; onōră
pre părintele teu și pre muma ta.
21 Acela a ȑisu : Tōte acestea le-amu
22 păzitu din tinerețele mele. Iisusu
auȑindu acestea, i-a ȑisu : Încă una
ȑi lipsesce ; vinde totu ce ai, și îm-
parte săraciloru ; și vei ave tesauru
23 în ceriu ; și vino, urmeză-mi. Dară
elu, auȑindu acestea, s'a întristatu ;
că era avutu fōrte.

24 Și vēdēdu-lu Iisusu, că s'a întris-
tatu, a ȑisu : Cātu de anevoiă voru
intra în împărăția lui Dumneȑeu cei
25 ce au avuȑii. Că mai lesne este să
trēcă funia prin urechia acului, de
cātu bogatulu să între în împărăția
26 lui Dumneȑeu. Éru ei auȑindu *aces-*
tea au ȑisu : Cine dară pōte să se
27 mântuēscă ? Dis'a elu : Cele ce sūnt
cu neputinȑă la ómeni, la Dumneȑeu
sūnt cu putinȑă.

28 Atunci a ȑisu Petru : Éccē noi
amu lāsatu tōte, și ȑi-amu urmatu.
29 Elu li-a ȑisu : Adevėru ȑicu voui ;
Nimenea nu este, care și-a lāsatu
casă, séu părinȑi, séu fraȑi, séu femee,
séu copii pentru împărăția lui Dum-
30 neȑeu, Care să nu iee immulȑite în
acestu tīmpu, și în lumea cea viitōre
viēta eternă.

31 Atunci luādu *cu sine* pre cei duo-
spre-dece, a ȑisu : Éccē ne suimu
la Ierusalimu, și se voru împlini tōte
cele scrise prin profeȑi despre Fiiulu

omului. Că se va da păȑâniloru, și 32
va fi batjocoritu, și va fi insultatu, și
va fi scuipatu. Și biciuinu-lu, 'lu 33
voru omorî ; și a treia ȑi va învia.
Éru ei nimicu nu au înȑelesu din 34
acestea ; și era ascunsu cuvēntulu
acesta pentru d'înșii, fiindu că nu în-
ȑelegēau cele ȑise.

Și apropiādu-se elu de Ierichonu, 35
ședea unu orbu lūngă cale, cerșindu ;
Și auȑindu mulȑimea trecēdu, a în- 36
trebatu ce este acēsta. Și i-au ȑisu : 37
că trece Iisusu Nazarinēnulu. Atunci 38
a strigatu, ȑicēdu : Iisuse, Fiiulu
lui Davidu, miluesce-mē. Éru cei ce 39
mergeau înainte 'lu certau, ȑicēdu-i
să tacă ; dară elu cu multu mai vīr-
tosu striga ; Fiiule alu lui Davidu,
miluesce-mē. Și stādu Iisusu a 40
ȑisu să-lu aducă la sine ; și apro-
piādu-se elu *de d'însulu* l'a între-
batu, ȑicēdu : Ce voesci să-ȑi facu ? 41
Dis'a elu : Dómne, să vēdu érași.
Și Iisusu i-a ȑisu : Vēȑi ; credinȑa ta 42
te-a mântuitu. Și îndatā a vēȑutu, 43
și-i urma, mārindu pre Dumneȑeu ;
și totu poporulu, vēȑēdu, a laudatu
pre Dumneȑeu.

CAP. 19.

Iisusu chiamă pre Zaccheu. Parabola celoru dece
mnale. Intrarea lui Iisusu în Ierusalimu, căruia 'i
preȑice dērimarea ; elu alungă din templu pre cei
ce-lu pāngăriau.

Și întrādu, trecea *Iisusu* prin Ieri- 1
chonou. Și éccē unu omu, anume 2
Zaccheu, care era mai marele vame-
șiloru, și bogatu, Căuta să vēȑă pre 3
Iisusu cine este ; dară nu putea pen-
tru mulȑime, pentru că era micu de
statură. Și alergādu înainte, s'a 4
suitu într'unu dudu să-lu vēȑă, că
era să trēcă pe acolo. Și venindu 5
Iisusu la acelu locu, căuta, și l'a vē-
ȑutu, și a ȑisu cătră d'însulu : Zac-
chee, grăbesce de te pogoră ; că astă-
ȑi trebue să petrecu în casa ta. Și 6
grābindu-se s'a pogoritu, și l'a pri-
mitu bucurosu. Și toȑi cari vedeau 7
acēsta murmurau, ȑicēdu : A întratu
la unu omu pēcātosu să gāsduēscă.
Éru Zaccheu stādu, a ȑisu cătră 8
Domnulu : Éccē, Dómne, jumătate
din averea mea o dau saraciloru, și
de amu încelatu pre cineva cu ceva,
întorcu împātritu. Dis'a Iisusu lui : 9

Astă-*di* s'a făcutu mântuire casei acesteia, că și acesta este fiu alu lui
 10 Abraamu. Că Fiiulu omului a venitu să caute și să mântuască aceea ce este perdutu.
 11 Și ascultându ei acestea, elu a adaosu și a vorbitu o parabolă, pentru că era aprópe de Ierusalimu, și pentru că li se părea, că îndată va să se arete împărăția lui Dumnezeu.
 12 Deci a *disu*:
 Unu omu nobilu s'a dusu într'o țără departe, să-și iee regatu, și să
 13 se întorcă. Și chiamându *dece* servitori ai sei, li-a datu *dece* mnale *de argintu* și li-a *disu*: Neguțăto-
 14 riți pêne voi veni. Dară cetățenii lui 'lu uriau, și au tramesu solia după elu, *dicându*: Nu voimu pre
 15 acesta să domnéscă preste noi. Dară, luându regatulu, s'a întorsu, și a *disu* să se chame la d'însulu pre
 16 servii aceia, cărora li dăduse argin-
 17 tulu, ca să afle ce fie-care a câști-
 18 gatu. Atunci a venitu celu d'ântéiu, *dicându*: Dómnne, mnaua ta a adusu
 19 *dece* mnale. *Disu-i-a*: Bine, servule bunu; pentru că ai fostu credinciosu preste puçinu, să aibi putere preste
 20 *dece* cetăți. Și a venitu celu alu
 21 duoilea, *dicându*: Dómnne, mnaua ta
 22 a adusu cinci mnale. Și a *disu* aces-
 23 tua: Și tu fii preste cinci cetăți. Și
 altulu a venitu, *dicându*: Dómnne,
 24 *éccé* mnaua ta, care o amu ținutu
 25 legată în maframă; Că m'amu temutu
 26 de tine, pentru că esci omu aspru;
 27 iai ce nu ai pusu, și seceri ce nu ai
 28 semēnatu. Și i-a *disu*: Din gura ta
 29 te voiu judeca, servule reu. Ai sciutu
 30 că eu sūnt omu aspru, luându ce nu
 31 amu pusu, și secerându ce nu amu
 32 semēnatu. Deci, pentru ce nu ai
 33 datu argintulu meu schimbătoriloru,
 34 și eu venindu, așu fi luat alu meu
 35 cu dobândă. Și celoru ce sta înainte
 36 a *disu*: Luați de la elu mnaua, și o
 37 dați celui ce are *dece* mnale. (Ei i-au
 38 *disu*: Dómnne, acela *mai* are *dece*
 39 mnale.) Că *dicu* voui, că totu celui
 40 ce are, i se va da; éru de la celu ce
 41 nu are, și ceea ce are, i se va lua.
 42 Dară pre neamicii mei aceia, cari nu
 43 au voitu să domnescu preste d'însii,
 44 aduceți-i aici, și-i sfășiați înaintea

mea. Și acestea *dicēdu*, mergea 28
 înainte, suindu-se la Ierusalimu.

Éru apropiându-se de Bethfage și 29
 Bethania, cătră muntele ce se chiamă
 alu Oliviloru, a tramesu pre duoi
 din discipulii sei, *dicēdu*: Mergeți 30
 în satulu care este înaintea *vóstră*,
 în care întrându veți afla unu mánzu
 legatu, pe care nici unu omu nici o
 dată nu a ședutu; deslegați-lu, și-lu
 aduceți. Și de vă va întreba ci- 31
 neva; Pentru ce-lu deslegați? i
 veți *dice* așa: Pentru că Domnului
 trebuesce.

Și mergēdu cei trameși, au aflatu 32
 precumu elu li *disese*. Și deslegādu 33
 ei mánzulu, li-au *disu* stēpānii lui;
 Pentru ce deslegați mánzulu? Ei au 34
disu: Domnului trebuesce. Și l'au 35
 adusu la Iisusu; și aruncādu-și
 vestmintele loru pe mánzu, au pusu
 pre Iisusu d'asupra. Și mergēdu ei, 36
 asterneau vestmintele loru pe cale.
 Și apropiādu-se elu la pólele mun- 37
 telui Oliviloru, a începutu tótă mul-
 țimea discipuliloru, bucurādu-se, a
 lāuda pre Dumnezeu cu vóce tare,
 pentru tóte cele minunate cari vė-
 duseră; *Dicēdu*: Bine-cuvēntatu 38
*fi*e regele, celu ce vine în numele
 Domnului; pace în ceriu și mārire în
 înălțimi. Și unii Farisei din mulțime 39
 i-au *disu*: Învēțātorule, cērtā-ți dis-
 cipulii tei. Éru elu, respundēdu, a 40
disu: *Dicu* voui, că de voru tăce
 acestia, petrele voru striga.

Éru apropiādu-se, a vėdutu ce- 41
 tatea și a plānsu de d'insa, *Dicēdu*: 42
 De ai fi cunoscutu și tu, măcaru în
 acéstă *di* a ta, cele ce *sūnt* spre pa-
 cea ta! Daru acumu s'au ascunsu de
 la ochii tei. Că voru veni *di*le asu- 43
 pra ta, cându neamicii tei voru face
 unu valu împrejurulu teu, și te voru
 impresura, și te voru îmbulzi de tóte
 părțile; Și te voru face întocmai cu 44
 pāmēntulu, și pre fiii tei în tine; și
 nu voru lāsa în tine pétră pe pétră;
 pentru că nu ai cunoscutu timpulu
 cercetārei tale.

Și întrādu în templu, a începutu 45
 a scóte pre cei ce vindeau într'însulu,
 și pre cei ce cumpērau; *Dicēdu-li*: 46
 Scrisu este: Casa mea casă de rugă-

ciune este ; dară voi o ați făcutu pe-
scerea tâlhariloru.

- 47 Și învăța în templu în toate zilele.
Erau archiereii și cărturarii și bătrânii
48 poporului căutau să-lu părădă. Dară
nu puteau afla ce să-i facă ; că totu po-
porulu se ținea de elu, ascultându-lu.

CAP. 20.

Puterea lui Iisusu Christosu. Parabola lucrătoriloru
viei. Tributul detoritu Cesarului. Christosu fiulu
și Domnulu lui Davidu.

- 1 Și într'una din zilele acelea, învă-
țându elu poporulu în templu, și pre-
dicându evangelia, au venit archie-
2 reii și cărturarii cu bătrânii ; Și au
vorbitu cătră elu, dicându : Spune-ni,
cu ce putere faci acestea ? séu cine
este care ți-a datu acéstă putere ?
3 Elu, răspundendu, li-a ȑisu : Vă voi
întreba și eu de unu cuvântu, și re-
4 spundeți-mi. Botezulu lui Ioanu, din
5 ceriu a fostu, séu de la ómeni ? Éru
ei vorbiau între sine, dicându : De
vomu ȑice : Din ceriu, va ȑice : De ce
6 dară nu ați creȑutu lui ? Éru de vomu
ȑice : De la ómeni ; totu poporulu ne
va ucide cu petre ; că este încreȑințatu
7 că Ioanu a fostu profetu. Și au re-
8 spunsu, că nu sciu de unde. Și Iisusu
li-a ȑisu : Nici eu nu voiu spune voui
cu ce putere facu acestea.
9 Atunci a începutu a ȑice cătră po-
poru acéstă parabolă : Unu omu a
plântatu viă, și a dat'o lucrătoriloru,
10 și s'a dusu departe multu tîmpu. Și
la tîmpu a trămesu unu servu cătră
lucrători, ca să-i dee din fructulu
viei ; dară lucrătorii, bătendu-lu, l-au
11 trămesu deșertu. Și éráși a mai tră-
mesu altu servu ; dară ei, bătendu și
pre acela și batjocorindu-lu, l-au tră-
12 mesu deșertu. Și éráși a trămesu și
alu treilea ; éru ei rânindu și pre ace-
13 la, l'au scosu afară. Atunci a ȑisu
domnulu viei : Ce voiu face ? voiu tră-
mete pre fiulu meu celu iubit ; dóră,
14 vedându-lu, 'lu voru *respecta*. Éru lu-
crătorii vedându-lu, vorbiau între si-
ne, dicendu : Acesta este moscenito-
rulu ; veniți să-lu ucidemu, ca să fie
15 moscenirea a nóstră. Și scoțendu-lu
16 afară din viă, l'au omoritu. Deci, ce
li va face domnulu viei ? Va veni, și

va perde pre acesti lucrători, și va
da via altora.

Éru ei auȑindu *acésta*, au ȑisu : 17
Ferescă Dumneȑeu ! Éru elu cău-
tându spre ei, a ȑisu : Dară ce este
acésta ce este scrisu : Pétra pre care
o au nesocotitu ziditorii, acésta s'a
făcutu capulu unghiului ? Celu ce va 18
căde pre acea pétra, se va sfărîma ;
éru preste care va căde 'lu va strivi.
Într'acea óra căutau archiereii și căr- 19
turarii, ca să-și pună mânele pe elu ;
dară s'au temutu de poporu ; că în-
ȑeleseră că a ȑisu acéstă parabolă a-
supra loru.

Și pândindu-lu, au trămesu iscóde, 20
cari se prefăceau a fi drepti, ca să-
lu prîndă în cuvântu, și să-lu pō-
tă da puterei și autorităȑei guver-
natorului. Și l'au întrebatu, dicendu : 21
Învēȑătorule, scimu că vorbesci și în-
veȑi dreptu, și nu cauți la față, ci
înveȑi calea lui Dumneȑeu în adevēru :
Ni se cade a da tributulu Cesarului séu 22
nu ? Éru elu pricepēdu viclenia loru, 23
li-a ȑisu : Pentru ce mă ispititi ? Are- 24
tați-mi unu denaru ; Alu cui chipu și
scriptură are ? Ei răspundendu, au 25
ȑisu : Ale Cesarului. Elu li-a ȑisu :
Dați dară Cesarului, cele ce sînt ale
Cesarului, și lui Dumneȑeu cele ce
sînt ale lui Dumneȑeu. Și nu l'au pu- 26
tutu prinde în cuvântu înaintea po-
porului ; și minunându-se de respun-
sulu lui, au tăcutu.

Atunci apropiându-se unii din Sa- 27
dukei, cari ȑicu că nu este înviare,
l'au întrebatu dicendu : Învēȑătorule, 28
Moisi ni-a scrisu : De va muri fratele
cuiva avēdu femeu, și acesta va
muri fără copii, să iee fratele seu pre
femea lui, și să redice semēnȑă frate-
lui seu. Deci au fostu șapte frați ; și 29
celu d'ântēiu luādu femeu, a muritu
fără copii. Și a luat alu duoilea pre 30
femea aceea, și acela a muritu fără
copii. Și alu treilea o au luat, și 31
asemenea toȑi șapte ; și nu au lă-
satu copii, și au muritu. Éru mai 32
pe urmă de toȑi a muritu și femea.
Deci, la înviare, alu căruia dintr'înșii 33
va fi femea ? că toȑi șapte o au avutu
de femeu. Și răspundendu Iisusu, li-a 34
ȑisu : Fiii lūmei acesteia se însóră și
se mărită ; Dară cei vrednici de lu- 35

mea aceeași de înviarea cea din morți
 36 nici se însoră nici se mărită; Nici
 voru mai pute muri; că sunt asemenea
 ângerilor, și sunt fii ai lui Dumnezeu,
 37 fiindu fii ai învierii. Dară cumu că
 voru învia morții a aretatu și Moisi
 la rugu, cându numesce pre Domnulu
 Dumnezeuulu lui Abraamu, și Dumne-
 38 deulu lui Isaacu, și Dumnezeuulu
 lui Iacobu. Dară elu nu este Dumne-
 39 de alu morților, ci alu viilor, că
 toți sunt vii înaintea lui. Atunci unii
 din cărturari, răspundendu au ȑisu:
 40 Învătătorule, bine ai vorbitu. Și de
 atunci nu mai îndrăsneau să-lu mai
 întrebe *nimicu*.

41 Și li-a ȑisu: Cumu ȑicu, că Chri-
 42 stosu este fiulu lui Davidu? Și însu-
 și Davidu ȑice în cartea psalmilor:
 ȑis'a Domnulu Domnului meu; Șeȑi
 43 d'a dréȑta mea, Pêne voiu pune pre
 neamicii tei asternutu peciôreloru tale.
 44 Deci dacă Davidu 'lu chiamă Domnu,
 cumu dară este fiu alu lui?

45 Atunci a ȑisu discipuliloru sei în
 46 auȑulu a totu poporului: Păȑiȑi-vê
 de cărturari, căroru li place a âmbra
 în vestminte lungi, și iubescu închi-
 năciunile în tērguri, și scaunele cele
 mai de susu în sinagogi, și șederile
 47 cele mai ântēiu la ospete; Cari mân-
 năncă casele vėduveloru, și la aretare
 facu rugăciuni lungi; acestia voru lua
 mai mare condamnare.

CAP. 21.

Darulu vėduvei sarace. Iisusu pȑedice persecuȑiunea
 ce astēȑă pre discipulii sei, și dȑrimarea Ierusalimu-
 lui. Îndemnare spre a priveghia și a se ruga.

1 Și căutându, a vėȑutu pre cei bogăȑi
 aruncându darurile loru în corbană.
 2 Și a vėȑutu și pre o vėduvă saracă
 3 aruncându acolo duoi bani. Și a ȑisu:
 Adevėru ȑicu voui, că acēstă vėduvă
 saracă a aruncatu mai multu de cătu
 4 toȑi. Că toȑi acestia din prisosinȑa
 loru au aruncatu la darurile lui Dum-
 neȑeu; ȑeru acēstă din lipsa sa a arun-
 catu tótă averea sa, care a avutu.

5 Și unii ȑicēdu despre templu, că
 este împodobitu cu petre frumóse și
 6 cu daruri sante, ȑis'a elu: Cātu pen-
 tru acestea, cari vedeȑi, voru veni
 ȑile în cari nu va remănē pȑtră pe
 7 pȑtră, care nu se va respi. Și l'a în-

trebatu, ȑicēdu: Învătătorule, dară
 cându voru fi acestea? și ce semnu
va fi, cându se voru întēpla ace-
 stea? ȑis'a elu: Vedeȑi să nu vė a-
 8 măȑiȑi; că mulȑi voru veni în numele
 meu, ȑicēdu: Eu sunt *Christosu*;
 și s'a apropiatu timpul; dară să nu
 merȑeȑi după ei. Și cându veȑi auȑi
 9 de resbóie și de nerôndueli, să nu vė
 spăimētaȑi; că acestea trebue să aibă
 locu ântēiu; dară nu *va fi* pe dată
 sfârșitul. Atunci li ȑicea: Se va scula
 10 poporu asupra poporului, și regatu
 asupra regatului; Și voru fi cutre-
 11 mure mari pe alocurea, și fómēȑi și
 ciumi și spaime, și semne mari voru
 fi din ceriu.

ȑeru mai 'nainte de tóte acestea 12
 voru pune mânele loru preste voi, și
 vė voru persecuta, dându-vė la sina-
 gogi și în închisori, ducēdu-vė îna-
 13 intea regiloru și guvernatoriloru pen-
 tru numele meu. Și vi se va întēpla 13
 să mărturisiȑi. Deci puneȑi în âni- 14
 mele vóstre, să nu gâȑȑiȑi ce veȑi re-
 spunde. Că eu vi voiu da gură și în- 15
 țelepciune, contra căreia nu voru pute
 vorbi nici a se opune toȑi neamicii
 vostri. Și veȑi fi daȑi și de părinȑi și 16
 de fraȑi, și de rude, și de amici; și *pre*
 17 *unii* dintre voi voru omori. Și veȑi
 fi urȑi de toȑi pentru numele meu.
 Dară nici unu pȑru din capulu vostru 18
 nu va peri. Întru răbdarea vóstră câ- 19
 stigăȑi sufletele vóstre.

ȑeru cându veȑi vedē Ierusalimulu 20
 încunȑurându-se de osti, atunci să
 sciȑi, că s'a apropiatu pustiirea lui.
 Atunci cei ce sunt în Iudeea să fugă 21
 la munȑi; și cei ce sunt în meȑilo-
 culu *Ierusalimului* să ȑesa, și cei ce
 sunt în țȑrâne să nu între într'însulu.
 Că acestea sunt ȑilele resbunărei, ca 22
 să se împlinēscă tóte cele scrise. Și 23
 vai de cele ce *sunt* îngreunate, și de
 cele ce alăptēză într'acele ȑile! că va
 fi nevoiă mare în țȑră și mânia asupra
 acestui poporu. Și voru căde de ascu- 24
 țitul sabiei, și se voru duce prinȑi
 la tóte popórele; și Ierusalimulu va
 fi călcatu de Ginte, pêne se voru îm-
 plini timpurile Ginteloru.

Și voru fi semne în sóre și în lună 25
 și în stele; și pe pământu strîmtorare
 popóreloru cu nedumerire; mugindu

26 marea de sguduirea valurilor: *Așa,*
că ómenii mai 'și voru da sufletulu
de frică și de asceptarea celor ce
voru să fie pre pământu; căci pute-
27 rile ceriurilor se voru clăti. Și atunci
voru vedé pre Fiiulu omului venindu
pre nuori cu putere și cu mărire mare.
28 Deci, începédu aceste a se face,
căutați în susu, și redicați capetele
vóstre; că se apropia rescumpérarea
vóstră.
29 Și li-a đisu parabolă: Vedeți smo-
30 chinulu și toți arborii; Cându începu
a da, vedédu, voi și cunósceți de la
31 sine, că este aprópe véra. Așa și voi,
cându veți vedé aceste făcendu-se,
să sciți, că este aprópe împărătia lui
32 Dumneđu. Adevéru đicu voui: Nu
va trece acestu nému, péné cându nu
33 se voru face tóte aceste. Ceriulu și
pământulu voru trece, dară cuvintele
mele nu voru trece.
34 Dară luați aminte de voi înși-vé,
ca să nu se îngreue ánimele vóstre
cu sațiulu máncrei și cu beția, și cu
grijele lumei, și fără de scire să vină
35 acea đí asupra vóstră. Că ca o cursă
va veni preste toți cei ce locuescu pe
36 fața a totu pământulu. Deci, prive-
ghiați și ve rugați în totu timpulu,
ca să fiți vrednici a scăpa de tóte
cele ce au să se întéple, și a sta
înaintea Fiiului omului.
37 Și învăța đíua în templu; éru nóp-
tea, eșindu, petrecea în muntele ce se
38 chiamă alu Oliviloru. Și totu popo-
rulu vinea de demánétă la d'ínsulu în
templu, ca să-lu asculte.

CAP. 22.

Iuda se învoiesce să trădece pre Iisusu. Pascele. În-
stituirea sântei cinii. Suferințele lui Iisusu în Geth-
semane; elu este dusu înaintea archiereului; Petru
se lepădă de d'ínsulu; elu este dusu înaintea con-
siliului Iudeiloru.

1 Și se apropia serbătórea azimelor,
2 care se chiamă pascele. Și căutau ar-
chiereii și cărturarii, cumu l'aru omo-
rî; că se temeau de poporu.
3 Éru Satana a întratu în Iuda, ce
se chiăma Iscariotu, care era din nu-
4 merulu celor duoi-spre-đece. Și mer-
géndu a vorbitu cu archiereii și cu
5 căpeteniele, cumu li l'aru da. Și s'au
bucuratu, și s'au învoitu să-i dee bani.
6 Și elu s'a făgăduitu, și căuta timpu

potrivitu să li-lu dee în lipsa po-
porului.

7 Și a venitu đíua azimelor, în care
se cădea să se sacrifice pascele. Și a 8
trămesu pre Petru și pre Ioanu, đí-
céndu: Mergeți de ni gătiți pascele,
ca să mánčamu. Ei i-au đisu: Unde 9
voiesci casă gătimu? Elu li-a đisu: Éc- 10
cē întrādu voi în cetate vé va întim-
pina unu omu ducéndu unu vasu cu
apă: urmați-i în casa unde va intra.
11 Și să điceți stěpānului casei: Învētā-
torulu đice ție: Unde este locul, unde
se mánāncu pascele cu discipulii mei?
12 Și elu vî va areta unu foișoru mare,
asternutu; acolo gătiți. Și mergéndu 13
au aflațu precum elu li đisese; și au
gătitu pascele.

14 Și cându a venitu óra, a ședutu la
mésă, și cei duoi-spre-đece discipuli
cu elu. Și li-a đisu: Cu dorință amu 15
doritu să mánāncu cu voi aceste pasci
mai 'nainte de patima mea. Că đicu 16
voui: De acum nu voi mai mánca din-
tr'acestea, péné cându se voru impli-
ni în împărătia lui Dumneđu. Și lu- 17
ādu paharulu și mulțumindu, a đisu:
Luați acesta și-lu împărțiți între voi.
18 Că đicu voui: Nu voi mai béđin frup-
tulu viei, péné cându va veni împě-
rătia lui Dumneđu.

19 Și luādu pânea și mulțumindu, o
a frāntu, și o a datu loru, đicéndu:
Acesta este corpulu meu, care se dá
pentru voi; acēsta faceți întru amin-
tirea mea. Asemenea și paharulu după 20
ce au cinatu, đicéndu: Acestu paharu
este noulu testamentu întru sângele
meu, care se vérsă pentru voi.

21 Dară éccē mâna vëndetorului meu
este cu mine pe mésă. Și Fiiulu omu- 22
lui merge, precum este otărîtu; dară
vai de omulu acela prin care se vinde.
23 Și au începutu a se întreba între sine,
care dintr'înșii aru fi celu ce vre să
facă acēsta.

24 Și s'a nāscutu cértă între d'înșii,
care dintre ei s'arupăre a fi mai mare.
25 Și elu li-a đisu: Regii popóreloru le
domnescu, și cei ce le stěpānescu se
chiamă făcétori de bine. Dară voi să 26
nu *fiți* așa; ci celu ce *este* mai mare
între voi, să fie ca celu mai micu; și
celu ce este mai āntěiu, ca servulu.
27 Că cine *este* mai mare, celu ce șede la

mésă, séu celu ce servesce? au nu
este celu ce șede la măsă? éru eu sînt
 în meșiloculu vostru ca celu ce ser-
 28 vesce. Voi sînteți acei ce ați remasu
 29 cu mine în ispitele mele. Și eu vî
 rînduescu împărătia, precumu mi-a
 30 rînduitu Părintele meu; Ca să mân-
 cați și să beți la măsă mea în împă-
 răția mea, și să ședeți pe scaune, ju-
 decându cele duoă-spre-ședece seminții
 ale lui Israelu.

31 Și a ășu Domnulu: Simone, Si-
 mone, éccé, Satana v'a cerutu, ca să
 32 vë cernă ca grăulu. Dară eu m'amu
 rugatu pentru tine, ca să nu pără cre-
 dința ta, și tu, cându te vei întorče,
 33 întăresce pre frații tei. Elu i-a ășu:
 Dómnne, sînt gata a merge cu tine și
 34 în închisóre și la mórte. Éru elu a
 ășu: ăicu ție, Petre, nu va cănta
 astă-ăi cocoșulu, mai 'nainte pënë
 ce de trei ori vei tăgădui, că nu
 mă scii.

35 Și li-a ășu: Cându v'amu trămesu
 fără de pungă, și fără de traistă, și
 fără de încălțăminte, au ați avutu
 lipsă de ceva? Ei au ășu: De nimicu.

36 Atunci li-a ășu: Dară acumu celu
 ce are pungă să o iee, asemenea și
 traistă; éru celu ce nu are sabiă,
 șă-și vëndă vestmântulu seu, și să-și
 37 cumpere. Că ăicu voui: că încă și
 acésta ce este scrisu trebue să se îm-
 plinéscă cu mine, *care ăice*: Și cu cei
 fără-de-lege s'a socotitu; că cele de-
 38 spre mine au sfârșitu. ăis'au ei:
 Dómnne, éccé aici duoă sabii. Și elu,
 li-a ășu: Destulu este.

39 Și eșindu a mersu duple datina *sa*
 în Muntele Oliviloru; și i-au urmatu
 40 și discipulii lui. Și sosindu la locu,
 li-a ășu: Rugați-vë, ca să nu întrați
 41 în ispită. Și elu s'a departatu de d'în-
 șii ca la o aruncătură de pétră, și în-
 42 genunchiându se ruga, ăicendu: Pă-
 rinte, de voiesci, să trecă de la mine
 acestu paharu; dară nu voia mea, ci
 43 a ta să se facă. Și i s'a aretatu ân-
 44 geru din ceriu, întărindu-lu. Și fiindu
 în agoniă mai cu dinadinsulu se ruga;
 și s'a făcutu sudórea lui ca picātu-
 rele de sânge picându la pămēntu.

45 Și sculându-se de la rugăciune, și
 venindu la discipulii lui, i-au aflatu
 46 dormindu de întristare. Și li-a ășu:

Ce dormiți? sculați-vë și vë rugați,
 ca să nu întrați în ispită.

Éru încă vorbindu elu, éccé *venia* 47
 mulțime, și celu ce se chiăma Iuda,
 unulu din cei duoī-spre-ședece, mergea
 înaintea loru, și s'a apropiatu de Ii-
 susu, să-lu sărute. Éru Iisusu i-a 48
 ășu: Iudo, cu sărutare vinđi pre Fi-
 iulu omului. Éru cei ce erau lîngă 49
 elu, vëđēdu ce era să fie, i-au ășu:
 Dómnne, să lovimu cu sabia? Și unulu 50
 dintr'înșii au lovit pre servulu ar-
 chiereului, și i-a taiatu urechia cea
 dréptă. Éru Iisusu, luādu cuvēntulu, 51
 a ășu: Lăsați, pënë aici. Și atingēn-
 du-se de urechia lui, l'a vindecatu.
 Atunci a ășu Iisusu archiereiloru și 52
 căpeteniiloru templului, și bētrāni-
 loru, cari veniseră la d'însulu: Ați
 eșitu ca la unu tălharu cu sabii și cu
 fuscei? În tóte ăilele fiindu eu cu voi 53
 în templu, nu ați întinsu mânăle a-
 supra mea; dară acésta este óra vó-
 stră și stēpānirea întunerecului. A- 54
 tunci prindēdu-lu, l'au adusu, și
 l'au dusu, în casa archiereului.

Éru Petru urma de departe. Și fă- 55
 cēdu ei focu în meșiloculu curții,
 și ședēdu împreună, ședeă și Petru
 între ei.

Atunci vëđēdu-lu o servă ședēdu 56
 la focu, și căutādu la elu, a ășu:
 Și acesta era cu elu. Dară elu s'a 57
 lepēdatu de d'însulu, ăicēdu: Femee,
 nu-lu cunosc. Și după pușinu altulu 58
 vëđēdu-lu, a ășu: Și tu esci din-
 tr'înșii. Dară Petru a ășu: Omule,
 nu sînt. Și trecēdu ca o óră, altulu 59
 întăria, ăicēdu: În adevēru și acesta
 a fostu cu d'însulu, că este Galileeanu.
 Dară Petru a ășu: Omule, nu sciu ce
 ăici. Și îndată, încă vorbindu elu, a 60
 cāntatu cocoșulu. Și întorcēdu-se 61
 Domnulu, a cāutatu spre Petru; și
 Petru și-a adusu aminte de cuvēntulu
 Domnului, cum 'i ăisese: Mai 'nainte
 de a cănta cocoșulu, de trei ori te vei
 lepēda de mine. Și eșindu Petru, a 62
 plānsu cu amaru.

Éru ómenii cei ce țineau pre Iisusu 63
 'lu batjocuriau, bătēdu-lu, Și aco- 64
 perindu-lu 'lu loviau preste față, și-
 lu întrebau, ăicēdu: Profētesce cine
 este celu ce te-a lovit. Și multe alte 65
 batjocuri ăiceau asupra lui.

66 Și făcându-se ziua, s'au adunatu
betrânii poporului, și archiereii și
cărturarii, și l'au dusu la adunarea
loru, dicându: Óre tu esci Christo-
67 sulu? spune-mi. Țisu-li-a elu: De
68 vî voi spune, nu veți crede; Și de
vê voi întreba, nu-mi veți răspunde,
69 nici nu mă veți elibera. Dară de
acumu va ședé Fiiulu omului d'a
70 drépta puterei lui Dumneșeu. Atunci
toți au țisu: Dară tu esci Fiiulu
lui Dumneșeu? Țisu-li-a elu: Voi
71 diceți, că sînt. Atunci diceau: Ce
ni mai trebue mărturie? că noi
înși-ne amu auđitu din gura lui.

CAP. 23.

Iisusu înaintea lui Pilatu și a lui Erodu; elu se
condamnă și se crucifică. Mórtea sa și înmormen-
tarea sa.

1 Și sculându-se tótă mulțimea lor,
2 l'au dusu la Pilatu. Și au începutu
a-lu pîrî, dicendu: Pre acesta l'amu
aflatu resvrătindu poporulu, și oprindu
a da tributulu Cesarului, dicendu că
3 elu este Christosu rege. Éru Pilatu
l'a întrebatu, dicendu: Tu esci regele
Iudeiloru? Elu răspundendu, i-a
4 țisu: Tu dici. Și Pilatu a țisu cătră
archierei și cătră poporu: Nici o vină
5 nu aflu în omulu acesta. Éru ei
stăruiau, dicendu: Elu întărită po-
porulu, învățandu preste tótă Iudeea,
6 încependu din Galileea pînă aici. Éru
Pilatu auđindu de Galileea, a între-
7 batu, dacă omulu este Galileeanu? Și
înțelegendu că este din ținutulu lui
Erodu, l'a tramesu la Erodu, fiindu
și elu în Ierusalimu într'acele zile.
8 Éru Erodu vedendu pre Iisusu, s'a
bucuratu fórte; că doria de demultu
să-lu vedă, pentru că auđia multe
de elu; și spera să vedă vre unu
9 semnu făcendu-se de elu. Și l'a în-
trebatu cu multe cuvinte; dară elu
10 nimicu nu i-a răspunsu. Éru archie-
reii și cărturarii sta, tare pîrîndu-lu.
11 Éru Erodu cu ostașii sei despre-
țuindu-lu, și batjocorindu-lu, l'a îm-
brăcatu într'unu vestmentu strălu-
citu, și l'a tramesu éráși la Pilatu.
12 Și într'aceeași zi Pilatu și Erodu s'au
făcutu amici; că mai'nainte era nea-
micieția între d'înșii.
13 Éru Pilatu chiamandu pre archie-

rei și pre cei mai mari și pre poporu,
Li-a țisu: Mi-ați adusu pre acestu 14
omu, ca unu resvrătoru de poporu,
și éccé eu înaintea vóstră între-
bându-lu, nici o vină nu amu aflu
în omulu acesta de acele de cari-lu
pîrîți; Și nici Erodu; că v'amu tră- 15
mesu la elu; și éccé nimicu vrednicu
de mórte nu este făcutu de d'însulu.
Deci, pedepsindu-lu, 'lu voi libera. 16
(Că trebuia să li libereze pre unu 17
vinovatu la *acea* serbătóre.) Și a 18
strigatu tótă mulțimea, dicendu: Ia
pre acesta, și ni liberéză pre Barabba;
(Care era aruncatu în închisóre pen- 19
tru o rescólă și pentru o ucidere ce
se făcuse în cetate). Deci Pilatu, 20
voindu să libereze pre Iisusu, a vor-
bitu éráși cătră d'înșii. Dară ei 21
strigau, dicendu: Crucifică-lu, Cru-
cifică-lu. Elu a treia óră a țisu cătră 22
ei: Dară ce reu a făcutu acesta? nici
o vină de mórte nu amu aflu într'în-
sulu; deci pedepsindu-lu, 'lu voi
libera. Dară ei stăruiau cu vóce tare, 23
cerendu să-lu crucifice. Și vocile
loru și ale archiereiloru învingeau.
Deci Pilatu a hotărîtu, ca să se facă 24
cererea loru. Atunci li-a liberatu 25
pre celu aruncatu în închisóre pen-
tru rescólă și ucidere, pre care-lu
cereau ei; dară pre Iisusu l'a datu
după voia loru.

Și pe cându 'lu duceau, prindendu 26
pre unu Simonu Chirinénu, ce venia
din țérână, a pusu pe elu crucea, ca
să o ducă după Iisusu. Și-i urma 27
mulțime mare de poporu și de femei,
cari se văitau și se tânguiau pentru
d'însulu. Dară Iisusu, întorcendu-se 28
cătră ele li-a țisu: Fiicele Ierusalim-
ului, nu mă plângeti pre mine, ci
vă plângeți pre voi înși-vé și pre co-
pii vostri. Că éccé, vinu zile în cari 29
voru dice: Fericite *sînt* cele sterpe,
și matricile cari nu au născutu, și
fițele care nu au alăptatu. Atunci 30
voru începe a dice muntiloru: Cădeți
preste noi; și deluriloru: Acope-
riți-ne. Că de facu acestea cu 31
lemnulu celu verde, ce se va face cu
celu uscatu.

Și aduceau împreună cu elu și 32
pre alți duoi făcători de rele, spre a-i
crucifica. Și venindu la locul ce se 33

chiamă alu căpăținei, acolo l'au crucificatu, și pre făcătorii de rele; unulu d'a drepta și altulu d'a stânga.

34 Éru Iisusu dicea : Părinte, ertă-li, că nu sciu ce facu. Și împărțindu vestmintele lui, au aruncatu sorți. Și

35 poporul sta privindu. Și cei mai mari împreună cu d'înșii 'și făceau rîsu *de d'însulu*, dicîndu : Pre alții a mântuitu ; mântuască-se pre sine, de este Christosulu, alesulu lui Dumne

36 neđu. Și-și băteau jocu de d'însulu și ostașii, apropiându-se de elu, și aducîndu-i oțetu ; Și dicîndu : De esci tu regele Iudeiloru, mântuesce-te

37 pre tine-ți ! Și era și scriptură scrisă d'asupra lui cu litere elline și latine și evreesce : **ACESTA ESTE REGELE IUDEILORU.**

39 Și unulu din făcătorii de rele cei crucificați, 'lu batjocoria, dicîndu : De esci tu Christosulu, mântuesce-te

40 pre tine-ți și pre noi. Dară cela-laltu respundîndu, 'lu certa, dicîndu : Óre nu te temi tu de Dumneđu, pre cându esci într'aceeași condem

41 nare. Și noi *suferîmu* după drepitate ; că noi primimu cele cuvenite fapteloru noastre ; éru acesta nici unu

42 reu nu a făcutu. Și dicea lui Iisusu : Pomenesce-mă, Dómnne, cându vei

43 veni în împărăția ta. Dis'a Iisusu lui : Adevăru dicu ție : Astă-ți vei fi cu mine în raiu.

44 Și era la a șeslea óră, și s'a făcutu întunerecu preste totu pămîntulu

45 pênă la a noua óră. Și s'a întunecatu sórele, și s'a ruptu cătapitésma templului prin meșilocu. Și strigîndu Iisusu cu vóce tare, a ăisu : Părinte, în mânele tale încredințezu spiritulu meu ; și acestea dicîndu, și-a datu spiritulu.

47 Și sutașulu vėdîndu ce se facuse, măriu pre Dumneđu, dicîndu : Cu adevăratu dreptu a fostu acestu omu.

48 Și totu poporul, ce se adunase la acea privire, vėdîndu cele ce se făcuseră, bătîndu-și pepturile lor, se

49 întórceau. Éru toți cunoscuții lui, și femeele, cari 'i urmau din Galileea sta de departe, privindu acestea.

50 Și éccă unu bărbatu, anume Iosefu din Arimathia, cetate a Iudeiloru, consiliaru, bărbatu bunu și dreptu ;

Care nu s'a învoitu la svatulu și fapta 51 lor, care și ascepta împărăția lui Dumneđu ; Acesta venindu la Pi- 52 latu, a cerutu corpulu lui Iisusu. Și 53 pogorîndu-lu, l'a înfășuratu în giulgiu, și l'a pusu în mormîntu, ce era sepatu în pėtră, în care nimene nu fusese încă pusu. Și era ăiua vineri, 54 și sâmbăta se apropia.

Dară și femeele, cari veniseră cu 55 d'însulu din Galileea, au umatu, și priviau mormîntulu și cumu s'a pusu corpulu lui. Și întorcîndu-se au gătitu 56 mirezme și miruri ; și sâmbăta s'au repausatu după lege.

CAP. 24.

Înviarea lui Iisusu. Elu se arătă discipuliloru sei.
Înălțarea sa la ceriu.

Éru în antěia *ăi* a septemănei, de 1 demănătă fórte, au venitu la mormîntu, aducîndu mirezmele cele ce gătiseră, și altele óre-cari împreună 2 cu ele. Și au aflatu pėtra resturnată de pe mormîntu. Și întrîndu nu au 3 aflatu corpulu Domnului Iisusu. Și 4 mirîndu-se ele de acestea, éccă duoi bărbați în vestminte strălucite sta înaintea lor. Și înfricoșîndu-se ele, 5 și plecîndu-și fețele la pămîntu, diceau cătră ele : Pentru ce căutați pre celu viu între cei morți ? Nu este 6 aici, ci s'a sculatu ; aduceți-vă aminte cumu elu v'a vorbitu, încă fiindu în Galileea, Dicîndu : Fiiulu omului tre- 7 bue să se dee în mânele ómeniloru pécătoși, și să se crucifice, și a treia ăi să învieze. Și și-au adusu aminte 8 de cuvintele lui.

Și întorcîndu-se de la mormîntu, 9 au spusu acestea tóte celoru unu-spre-dece, și tuturoru celor-l-alți. Și erau Maria Magdalena, și Ioanna, 10 și Maria lui Iacobu, și cele-l-alte cu d'însele, cari diceau acestea cătră apostoli. Și li s'au părutu cuvintele 11 lor ca cuvinte deșerte, și nu le credeau. Éru Petru sculîndu-se, a aler- 12 gatu la mormîntu, și plecîndu-se, a vėđutu giulgiurile jăcîndu singure ; și s'a dusu de acolo, mirîndu-se în sine de cele ce se făcuseră.

Și éccă duoi dintre ei mergeau 13 într'aceeași ăi la unu satu, numitu Emmaus, care era departe de Ierusa-

14 limu *ca la șese-deci* de stadii. Și ei vorbiau între sine de toate cele ce se
 15 întempleră. Și vorbindu ei și disputându, însu-și Iisusu apropiându-se,
 16 mergea cu d'înșii. Dară ochii lor se țineau, ca să nu-lu cunoscă. Și
 17 li-a ȑisu: Ce felu de vorbe *sunt* acestea, cu cari vorbiți pe cale, și
 18 sunteți triști? Și răspundându unulu dintr'înșii, alu căruia nume era
 Kleopa, i-a ȑisu: Őre tu singuru esci *așa* străinu în Ierusalimu, în cătu nu
 19 aceste ȑile? Și li-a ȑisu: Cari? ȑisu-i-au ei: Celē despre Iisusu Nazari-
 nēnulu, care era profetu puternicu în lucru și în cuvētu înaintea lui
 20 Dumneȑeu și a totu poporulu; Și cumu l'au datu archiereii și mai mării
 21 nostri spre condēmnare la mōrte, și l'au crucificatu. Dară noi speramu,
 că acela este celu ce avea să rescum-
 22 pere pre Israelu; ci *cum* toate acestea este astă-ȑi a treia ȑi de cādu s'au
 23 făcutu acestea. Da, și nisce femei dintr'ale nōstre ne-au spāimēntatu,
 cari au fostu de demānēȑă fōrte la
 24 mormēntu; Și neaflādu corpulu lui, au venitu, ȑicēdu că vȑduseră
 și vedere de āngeri, cari ȑiceau că
 25 elu este viu. Și s'au dusu unii dintre noi la mormēntu, și au aflatu *așa*,
 precumu au ȑisu și femeele; dară pre elu nu l'au vȑduțu. Atunci elu
 26 li-a ȑisu: O nepricepuȑiloru și tȑȑȑii la ānimă a crede toate cāte au vorbitu
 27 profēȑii! Au nu trebuia Christosu a suferi acestea, și a intra în mārirea
 28 sa? Și începēdu de la Moisi, și urmāndu prin toȑi profēȑii, li esplica
 29 toate scripturele cele despre sine. Și s'au apropiatu de satulu la care mergeau;
 30 și elu se făcea a merge mai departē. Dară ei l'au îndemnātu, ȑicēdu:
 31 Remāi cu noi, că este cātră sēră și s'a plecatu ȑiua. Și a intratu
 să remānă cu d'înșii. Și ședēdu elu cu ei, a luat u pāne și a bine-cuvēntatu,
 32 și frāngādu li-a datu. Atuncia li s'au deschisu ochii lor și l'au cunoscutu;
 33 și elu s'a făcutu nevȑȑdu ded'înșii. Și ȑiceau unulu cātră altulu:
 34 Au nu era ānima nōstră ardēdu în noi, cādu ni vorbia pe cale,
 și cādu ni esplica scripturele?

35 Și sculādu-se într'acea ōră s'au întorsu la Ierusalimu, și au aflatu
 adunaȑi pre cei unu-spre-dece și pre cei ce erau cu d'înșii; Cari ȑiceau: 34
 S'a sculatu Domnulu în adevēru, și s'a aretatu lui Simonu. Și ei spuneau 35
 cele ce *se făcuseră* pe cale, și cumu s'a cunoscutu de d'înșii în frāngerea pānei.

36 Și vorbindu ei acestea însu-și Iisusu a stātutu în meȑiloculu lor, și li-a
 ȑisu: Pace voui. Ėru ei spāimēntându-se și înfricoșādu-se, li se
 37 pārea că vȑdu unu spiritu. Dară elu li-a ȑisu: Pentru ce sunteți turburaȑi?
 38 și pentru ce se sue gānduri în ānimele vōstre? Vedeți mānele și
 39 peciōrele mele, că însu-mi eu sūnt, pipāȑi-mē, și vedeți; că spiritulu nu
 are carne și ōse, precumu vedeți că eu amu. Și acestea ȑicēdu, li-a 40
 aretatu mānele și peciōrele. Și încă 41
 necreȑēdu ei de bucuriā, și mirāndu-se, li ȑicea: Aveți aicia ceva de
 māncare? Ėru ei i-au datu o parte 42
 de pesce friptu, și dintr'unu faguru de miere. Și luādu-le a māncatu 43
 înaintea lor.

44 Și li-a ȑisu: Acestea *sunt* cuvintele cari v'amu vorbitu, încă fiindu
 cu voi, că trebue a se īmplini toate cele scrise despre mine în legea lui
 Moisi și în profēȑii și în psalmi. Atuncia li-a deschisu mintea lor, ca 45
 să īntelēgā scripturele. Și li-a ȑisu: 46
 Așa este scrisu, și așa trebuia să suferē Christosu, și să īnvieze din
 mōrȑi a treia ȑi; Și ca să se predice 47
 în numele lui pocāinȑa și ertarea pȑcatelor la toate popōrele, începēdu
 de la Ierusalimu. Ėru voi sūnteți 48
 marturi acestora. Și ēccē eu vī trāmetu acea ce Pārintele meu v'a
 49 promis; Ėru voi ședeți în cetatea Ierusalimului, pēnē ce vȑ veȑi īmbrāca
 cu putere de susu.

50 Și ducēdu-i afară pēnē la Bethania, și redicādu-ȑi mānele sale, i-a
 bine-cuventatu. Și s'a întemplantu 51
 pre cādu i-a bine-cuvēntatu, s'a depārtatu de la d'înșii, și se īnālȑa la
 ceriu. Ėru ei, īchināndu-se lui, s'au 52
 întorsu la Ierusalimu cu bucuriā mare; Și erau totu-de-una în templu, lāu-
 53 dādu și bine-cuvēntādu pre Dumneȑeu. Aminu.

S Â N T A E V A N G E L I Ă

DUPRE

I O A N U.

CAP. 1.

Iisusu Christosu este cuvântulu lui Dumnezeu întrupatu. Ioanu Botezătorulu 'lu mărturisește; elu se face cunoscutu lui Andrei, lui Petru, lui Filipu și lui Nathanaelu.

- 1 La începutu era cuvântulu, și cuvântulu era la Dumnezeu, și Dumnezeu
- 2 era cuvântulu. Acesta era într' începutu la Dumnezeu. Tóte printr'insulu s'au făcutu; și fără de d'insulu nimicu s'a făcutu, ce s'a făcutu.
- 3 Într'insulu era viêtă, și viêtă era lumina ómeniloru. Și lumina luminează într' întunerecu, și întunereculu nu o a cuprinsu.
- 4 Fost'a unu omu tramesu dela Dumnezeu, alu căruia nume *era* Ioanu.
- 5 Acesta a venit spre mărturiă, ca să mărturisească pentru lumină, ca toți să credă prin elu. Nu era elu lumina, ci *fost'a elu tramesu* ca să mărturisească pentru lumină.
- 6 Era lumina cea adevărată, care luminează pre totu omulu, ce vine în
- 7 lume. În lume era, și lumea printr'insulu s'a făcutu, și lumea nu l'a cunoscutu. Într'ale sale a venit, și ai sei nu l'au primitu. Éru câți l'au primitu, acelora dreptulu li-a datu să se facă fii ai lui Dumnezeu, *adecă*, celoru ce credu în numele
- 8 lui. Cari nu din sânge, nici din poftă trupescă, nici din poftă bărbătescă, ci de la Dumnezeu s'au născutu. Și cuvântulu trupu s'a făcutu, și s'a sălășluitu între noi, (și amu vedutu mărirea lui, mărirea ca a unui-născutu de la Părintele), plinu de charu și de adevăru.
- 9 Ioanu mărturisia despre d'insulu, și striga, dicendu: Acesta era pentru carele amu đisu: Celu ce vine după mine, mai'nainte de mine a fostu; că mai mare de câtu mine era.
- 10 Și din plinitatea lui noi toți amu primitu, și charu preste charu. Că legea prin Moisi s'a datu; *éru* charulu și adevărulu prin Iisusu Chris-

tosu a venit. Nimenea nici odată nu a vedutu pre Dumnezeu; celu unulu-născutu Fiiulu, care este în sînulu Părintelui, acela a spusu.

Și acésta este mărturia lui Ioanu, cându au tramesu Iudeii preuți și Leviți din Ierusalimu să-lu întrebe: Cine esci? Si a mărturisu, și nu a tăgăduitu, ci a mărturisu: Nu sînt eu Christosulu. Și l'au întrebatu: Ce dară? Esci Ilie? Și a đisu: Nu sînt. Esci profetulu? și a respunsu: Nu. Atunci i-au đisu: Cine esci? ca să dămu respunsu celoru ce ne-au tramesu. Ce đici despre tine însu-ți? Đis'a elu: Eu *sînt* vócea celui ce strigă în pustiiu: Îndreptați calea Domnului, cumu a đisu profetulu Isaia. Și trameșii erau din Farisei. Și l'au întrebatu, și i-au đisu: Pentru ce dară botezi, dacă nu esci Christosulu, nici Ilie, nici profetulu? Respunsu-li-a Ioanu, dicendu: Eu botezu cu apă; éru în međiloculu vostru stă *acela*, pre care nu-lu cunósceți; Acela este carele vine după mine, și carele a fostu mai'nainte de mine, căruia nu sînt vrednicu să-i deslegu cureua încălțăminteii lui. Acestea s'au făcutu în Bethabara, 28 dincolo de Iordanu, unde Ioanu boteza.

A duoa đi vedu Ioanu pre Iisusu venindu cătră d'insulu, și đise: Éccé Mnelulu lui Dumnezeu, care redică păcatulu lumei. Acesta este pentru care amu đisu: După mine vine unu bărbatu, care mai 'nainte de mine a fostu; că era mai mare de câtu mine. Și eu nu-lu sciamu; ci ca să fie cunoscutu în Israelu, pentru acésta amu venit botezându cu apă. Și a mărturisu Ioanu, dicendu: Ámu vedutu Spiritulu ca unu porumbu pogorîndu-se din ceriu, și a remasu preste d'insulu; Și nu-lu sciamu; ci celu ce m'a tramesu să botezu cu

apă, acela mi-a ȑisu : Preste care vei vedé Spiritulu pogorîndu-se, și remânându preste d'însulu, acela este care
34 botéză cu Spiritu Sântu. Și amu vêdutu, și amu mărturisu, că acesta este Fiiulu lui Dumneȑeu.

35 A duaȑa ȑi éráși sta Ioanu, și duaȑi
36 din discipulii sei; Și căutându la Iisusu, care âmbლა, ȑise : Éccé Mne-
37 lulu lui Dumneȑeu ! Și l'au aȑditu cei duaȑi discipuli vorbindu, și au
38 urmatu lui Iisusu. Éru Iisusu întorcându-se, și vêdându-i după d'însulu, li-a ȑisu : Ce căutaȑi ? ȑisu-i-au ei :
Rabbi, adecă, Învêțatorule, unde locuesci : ȑisu-li-a : Veniȑi de vedeȑi.
39 Au venitu și au vêdutu unde locuesce, și au remasu la elu în acea ȑi; că
40 era pe la óra ȑece. Unulu din cei duaȑi, cari aȑdiseră de la Ioanu și-i urmaseră era Andreiu, fratele lui
41 Simonu Petru. Acesta a aȑlatu ântéiu pre Simonu, fratele seu, și i-a ȑisu : Noi amu aȑlatu pre Mesia, adecă pre Christosu. Și l'a adusu la
42 Iisusu. Și căutându la elu Iisusu, a ȑisu : Tu esci Simonu, fiulu lui Ióna; tu te vei chiâma Kefa, adecă Petru.

43 A duaȑa ȑi a vrutu Iisusu să mérgă în Galileea, și a aȑlatu pre Filipu, și
44 i-a ȑisu : Urmézá-mé. Și Filipu era din Bethsaida, cetatea lui Andreiu și
45 alu lui Petru. Filipu a aȑlatu pre Nathanaelu, și-i ȑise : Noi amu aȑlatu pre acela, de carele a scrisu Moisi în lege, și profetii; pre Iisusu Nazarinénulu, fiulu lui Iosefu. ȑis'a
46 Nathanaelu lui : Din Nazaretu póte fi ceva bunu ? ȑis'a Filipu lui : Vîno, și veȑi.
47 Vêdutu a Iisusu pre Nathanaelu venindu cătră d'însulu, și a ȑisu despre elu : Éccé cu adevêratu unu Israelitu, în care nu este vicle-
48 șugu ! Nathanaelu ȑis'a lui : De unde mé cunosci ? respuns'a Iisusu, și i-a ȑisu : Mai'nainte de a te chiâma Filipu, fiindu tu suȑtu smochinu,
49 te-amu vêdutu. Nathanaelu a respunsu, și i-a ȑisu : Rabbi, tu esci Fiiulu lui Dumneȑeu; tu esci reȑele lui Israelu. Iisusu a respunsu, și i-a
50 ȑisu : Pentru că ȑi-amu ȑisu, că te-amu vêdutu suȑtu smochinu, creȑi ? mai mari de câtu acesteȑa vei vedé.

Și éráși i-a ȑisu : Adevêru, adevêru, 51 ȑicu voui : De acumu veȑi vedé cერიული deschidându-se și pe ângerii lui Dumneȑeu suindu-se și pogorîndu-se preste Fiiulu omului.

CAP. 2.

Iisusu preface apa în vînu la nuntă din Cana; elu alungă din templu pre cei ce vindeau, și preȑice inviarea sa.

A treia ȑi s'a făcutu nuntă în Cana 1 Galileei; și muma lui Iisusu era acolo; Și au fostu chiâmaȑi la nuntă 2 și Iisusu și discipulii lui. Și lipsindu 3 vinulu, ȑise muma lui Iisusu cătră d'însulu : Nu au vînu. Éru Iisusu 4 i-a ȑisu : Femee ce este mie și ȑie ? óra mea încă nu a venitu. ȑis'a 5 muma lui serviloru : Ori-ce vî va ȑice, faceȑi. Și erau acolo șese vase 6 de pétră, puse după *datina* curățirei a Iudeiloru, cari cuprindeau câte duaȑe 7 séu trei mészuri. Și Iisusu a ȑisu loru : Împleȑi vasele cu apă. Și le-au îm- 8 plutu pêné susu. Și a ȑisu loru : Scóteȑi acumu, și duceti nunului. Și 9 au dusu. Și după ce a gustatu nunulu apa ce se făcuse vînu, și nu scia de unde este, (dară servii cari scoseseră 10 apa, sciau), a chiâmatu nunulu pre mire, Și-i ȑise : Totu omulu pune 11 ântéiu vinulu celu bunu; și după ce s'au îmbêtatu, atuncia pre celu mai prostu : éru tu ai ȑinutu vinulu celu 12 bunu pêné acumu. Acestu începutu 13 alu minuniloru l'a făcutu Iisusu în Cana Galileei, și și-a are tatu mărirea lui; și au creȑutu într'însulu disci- 14 pulii lui.

După acésta s'a pogoritu la Capernaumu, elu și muma lui, și fraȑii lui, și discipulii lui; și nu au remasu acolo multe ȑile.

Și erau aprópe pascele Iudeiloru, și 13 s'a suitu Iisusu la Ierusalimu. Și a aȑlatu 14 în templu pre cei ce vindeau boi și oi, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședându. Și făcându biciu de funii, 15 pre toȑi i-a scosu afară din templu, și oile și boii; și a vêrsatu banii schimbătoriloru, resturnândumesele; Și a ȑisu celoru ce vindeau porumbi : 16 Luaȑi acesteȑa de aicea, nu faceȑi casa Părintelui meu casă de negoȑu. Éru discipulii și-au adusu aminte că 17

este scrisu : Rêvna casei tale m'a mâncatu pre mine:

- 18 Atuncea luându cuvântulu Iudeii, i-au ȑisu : Ce semnu ni areȑi, cȑ faci
19 aceste. Iisusu a respunsu și li-a ȑisu : Stricaȑi acestu templu, și în
20 trei ȑile 'lu voi redica. Atunci au ȑisu Iudeii : În patru-ȑeci și șese de
ani s'a redicatu acestu templu, și tu
21 'lu vei redica în trei ȑile ? Êru elu vorbia despre templulu corpului seu.
22 Pentru acêsta cându s'a sculatu din morȑi, și-au adusu aminte discipulii lui, cȑ li ȑicea acêsta ; și au creduȑu
scripturei și cuvântului, care ȑisese Iisusu.
23 Êru fiindu elu în Ierusalimu la serbătorea Pascelu, au creduȑu mulȑi în numele lui, vedêndu semnele
24 lui, ce făcea. Êru Iisusu nu se încredea loru, cȑ cunoscea pre toȑi ;
25 Și nu avea trebuinȑă ca să mărturisească cineva despre omu ; cȑ elu scia ce era în omu.

CAP. 3.

Iisusu vorbesce cu Nicodimu despre renaștere și mântuire. Ioanu Botezătorulu 'lu mărturisește din nou.

- 1 Êra unu omu dintre Farisei, anume Nicodimu, diregêtoru alu Iudeiloru.
2 Acesta a venitu la Iisusu nôptea, și i-a ȑisu : Rabbi, scimu cȑ ai venitu de la Dumneȑeu învêțatoru ; cȑ nimenea nu pôte face aceste semne, cari tu faci, de nu va fi Dumneȑeu cu d'însulu. Iisusu respunȑêndu, i-a ȑisu : Adevêru, ȑicu ȑie : De nu se va nasce cineva de susu nu va putê să vedȑă împêrȑția lui Dumneȑeu.
4 Nicodimu ȑisu-i-a : Cumu pôte omulu să se nascȑ, fiindu bêtrȑnu ? Au dȑrȑ pôte a duoa ôrȑ să între în pântecele mumei sale, și să se nascȑ ?
5 Respuns'a Iisusu : Adevêru, adevêru ȑicu ȑie : De nu se va nasce cineva din apă și din spiritu, nu va putê să între în împêrȑția lui Dumneȑeu. Ce este nȑscutu din trupu, trupu este, și ce este nȑscutu din
7 Spiritu, spiritu este. Nu te minuna, cȑ ȑi-amu ȑisu : Vȑ se cade a vȑ nasce de susu. Vêntulu suflȑ unde voiesce, și auȑi sunetulu lui, darȑ nu scii de unde vine, și unde merge ;

așa este totu celu nȑscutu din Spiritu.

Respuns'a Nicodimu, și i-a ȑisu : 9 Cumu potu să fie acestea ?

Respuns'a Iisusu și i-a ȑisu : Tu 10 esci învêțatoru alu lui Israelu, și nu scii aceste ! Adevêru, adevêru ȑicu 11 ȑie : Noi vorbimu ce scimu, și mărturisimu ce amu vedutu ; darȑ voi nu primiȑi mărturia nôstrȑ. Dacă 12 v'amu spusu cele pȑmêntesci, și nu credeȑi, cumu veȑi crede, de vȑ voi spune cele ceresci ? Și nimenea nu 13 s'a suitu în ceriu, de cȑtu numai celu ce s'a pogorȑtu din ceriu, *adecȑ* Fiiulu omului, care este în ceriu. Și pre- 14 cumu Moisi a înȑlȑatu șerpele în pustiiu, așa trebue a se înȑlȑa Fiiulu omului : Cȑ totu celu ce crede în elu 15 să nu se pȑrȑȑ, ci să aibȑ viȑȑă eternȑ. Cȑ așa a iubitu Dumneȑeu lumea, 16 în cȑtu a datu pre Fiiulu seu celu unulu-nȑscutu, ca totu celu ce crede în elu, să nu se pȑrȑȑ, ci să aibȑ viȑȑă eternȑ. Cȑ nu a trȑmesu Dum- 17 neȑeu pre Fiiulu seu în lume, ca să condemne lumea ; ci ca să se mȑntuiescȑ lumea prin elu. Celu ce 18 crede în elu, nu se condȑmnȑ ; êru celu ce nu crede, este deja condȑmnatu, pentru cȑ nu a creduȑu în numele unui-nȑscutu Fiiu alu lui Dumneȑeu. Și acêsta este condȑmna- 19 rea, cȑ lumina a venitu în lume, și ômenii au iubitu întunereculu mai multu de cȑtu lumina, cȑ faptele loru rele erau. Cȑ totu celu ce face rele, 20 uresce lumina, și nu vine la luminȑ, ca să nu se vedȑescȑ faptele lui. Êru 21 celu ce face adevêrulu, vine la luminȑ, ca să se arete lucrurile lui, cȑ sȑnt lucrate cu Dumneȑeu.

Dupȑ aceste a venitu Iisusu cu 22 discipulii lui în laturea Iudeii ; și acolo petrecea cu ei, și boteza. Și 23 boteza și Ioanu în Enonu, aprȑpe de Salemu, pentru cȑ erau acolo ape multe ; și veniau și se botezau. Cȑ 24 Ioanu încȑ nu era pusu în închi-sȑre.

Atuncea s'a nȑscutu cȑrtȑ între 25 discipulii lui Ioanu și între Iudei, despre curȑȑenȑ. Și au venitu cȑtrȑ 26 Ioanu, și i-au ȑisu : Rabbi, celu ce era cu tine dincolo de Iordanu,

despre care tu ai mărturisit, éccé, elu botéză, și toți mergu la d'însulu.

- 27 Răspundându Ioanu a ȑisu: Nimicu nu pôte lua omulu, de nu-i va
28 fi datu din ceriu. Voi înși-vé 'mi dați mărturiă, că amu ȑisu: Nu sânt eu Christosulu, ci sânt trămesu
29 înaintea acestuia. Celu ce are mirésă, mire este; éru amicul mirelui, care stă și-lu ascultă, se bucură fôrte de vócea mirelui; deci acéstă
30 bucuriă a mea s'a împlinitu. Acela trebue să créscă, éru eu să mă micșorezu. Celu ce vine de susu, este d'asupra tuturoru; celu ce este din pământu, este pământescu, și vorbesce cele pământesci; celu ce vine din ceriu este d'asupra tuturoru. Și ce a vedutu și a auditu, aceea mărturisesce; dară nu
33 primesce nimenea mărturia lui. Celu ce primesce mărturia lui, a adevăritu
34 că Dumneȑeu este adevăratu. Că pre care l'a trămesu Dumneȑeu, vorbesce cuvintele lui Dumneȑeu; că Dumneȑeu nu dă Spiritulu cu măsură.
35 Părintele iubesc pre Fiiulu, și a datu
36 tóte în mâna lui. Celu ce crede în Fiiulu, are viéță eternă; éru celu ce nu ascultă pre Fiiulu, nu va vedé viéță, ci mânia lui Dumneȑeu rămâne preste elu.

CAP. 4.

Convorbirea lui Iisusu cu Samaritêna. Mai mulți credu într'însulu. Elu vindecă pre Ftiulu uni nobilu din Capernaumu.

- 1 Deci, înțelegându Domnulu, că au auditu Fariseii, că Iisusu face și botéză mai mulți discipuli de câtu
2 Ioanu, (Măcaru că însuși Iisusu nu boteza, ci discipulii lui), A lăsatu Iudeea, și s'a dusu éráși la Galileea.
3 Éru elu trebuia să trecă prin Samaria.
4 Atunci a venitu într'o cetate de ale Samariei, ce se chiamă Sicharu, aprópe de locul care a datu Iacobu
6 Fiiului seu Iosefu. Éru acolo era puțulu lui Iacobu. Deci Iisusu fiindu ostenitu de cale, ședea așa la puțu, și era ca la a șeslea órá.
7 Și venindu o femeie din Samaria să scóță apă, Iisusu i-a ȑisu: Dă-mi
8 să beu. (Că discipulii sei se duseseră în cetate să cumpere hrană). Atunci i-a ȑisu femeea Samaritêna: Cumu tu,

fiindu Iudeu, ceri de la mine să bei, care sânt femeie Samaritêna? că Iudeii nu au a face cu Samaritenii.

Răspuns'a Iisusu, și i-a ȑisu: De 10 ai fi sciutu darulu lui Dumneȑeu, și cine este celu ce-ți ȑice: Dă-mi să beu, tu ai fi cerutu de la d'însulu, și ȑi-aru fi datu apă viă. ȑis'a lui femeea: Dómné, nici gălétă ai, și puțulu este adâncu; de unde dară ai apa cea viă?

Au dórá esci mai mare de câtu 12 părintele nostru Iacobu, care ni-a datu puțulu, și a bėutu dintr'însulu însuși, și copiii lui, și vitele lui? Răspuns'a Iisusu, și i-a ȑisu: Totu 13 celu ce bea din acéstă apă, va înseta éráși. Dară celu ce va bé din apa 14 care eu 'i voiu da, nu va înseta în eternu; ci apa, care eu 'i voiu da, se va face într'însulu isvoru de apă sbucnitóriă în viéta eternă. — ȑis'a 15 lui femeea: Dómné, dă-mi acéstă apă, ca să nu însetezu, nici să nu viu aicea să scotu.

ȑis'a ei Iisusu: Mergi chiamă pre 16 bărbatulu teu, și vino aicea. Răspuns'a 17 femeea, și a ȑisu: N' amu bărbatu. ȑis'a ei Iisusu: Bine ai ȑisu: N' amu bărbatu; Că cinci bărbați ai 18 avutu; și pre care ai acumu nu-ȑi este bărbatu; adevăratu ai ȑisu acéstă. ȑis'a lui femeea: Dómné, 19 vedu că tu esci profetu. Părinții 20 nostri s'au închinatu în acestu munte, și voi ȑiceți că în Ierusalimu este locul unde se cuvine a se închina. ȑis'a ei Iisusu: Femeie, crede mie, 21 va veni timpulu, cându nici în acestu munte, nici în Ierusalimu vė veți închina Părintelui. Voi vė închinați 22 căruia nu sciți; noi ne închinămu căruia scimu; că mântuirea este din Iudei. Înse vine timpulu, și acumu 23 este, cându închinătorii cei adevărați se voru închina Părintelui în spiritu și în adevăru; că Părintele caută pre unii ca acestia să i se închine. Dumneȑeu 24 este spiritu; și celu ce i se închină, trebue să se închine în spiritu și în adevăru. ȑis'a lui femeea: 25 Sci u că vine Mesia, care se chiamă Christosu; cându va veni acela, ni va spune tóte.

26 Dis'a ei Iisusu : Eu sînt, cela ce
 27 vorbesce cu tine. Atunci au venit
 discipulii, și se mirau că elu vorbia
 cu femeea ; dară nimenea nu i-a ȑisu :
 Ce cauți ? s'eu ce vorbesce cu d'insa ?
 28 Ȑru lăsându-și femeea vasulu seu de
 apă, a mersu în cetate, și a ȑisu
 29 ómeniloru : Veniți de vedeți unu
 omu, care mi-a spusu tóte câte amu
 făcutu ; nu cumva acesta este
 30 Christosulu ? Atunci au eșitu din ce-
 tate, și veniau la d'însulu.
 31 Între acestea 'lu rugau discipulii,
 32 ȑicēdu : Rabbi, mînîncă ; Ȑru elu
 li-a ȑisu : Eu amu de a mîncă mîn-
 33 care, de care voi nu sciți. Deci dis-
 cipulii vorbiau între sine : Nu cum-
 va i-a adusu cineva să mînînce ?
 34 ȑisu-li-a Iisusu : Mîncarea mea este,
 să facu voia celui ce m'a trîmesu, și
 35 să sfîrșescu lucrulu lui. Au nu ȑi-
 ceți, că încă patru luni sînt, și vine
 secerișulu ? Ȑccē ȑicu voui : Redi-
 cați ochii vostri, și priviți ogórele ;
 că sînt deja albe și gata de secerișu.
 36 Și celu ce seceră iea plată, și adună
 fruptu spre vieța eternă ; ca și celu ce
 sémēnă, și celu ce seceră să se bucure
 37 împreună. Căci într'acēsta este cuvēn-
 tulu adevēratu : Altulu este celu ce sē-
 38 mēnă, și altulu celu ce seceră. Eu v'amu
 trîmesu să secerăți, unde nu v'ați
 ostenitu ; alții s'au ostenitu, și voi
 ați intratu în ostenēla loru.
 39 Ȑru mulți din Samaritenii acelei
 cetăți au creȑutu într'însulu pentru
 cuvēntulu femeii, care mărturisia :
 Elu mi-a spusu tóte câte amu fă-
 40 cutu. Deci venindu la d'însulu Sa-
 maritenii 'lu rugau ca să remînă la
 d'însii ; și au remasu acolo duoē ȑile.
 41 Și multu mai mulți au creȑutu pen-
 42 tru cuvēntulu lui ; Și ȑiceau femeii :
 Nu mai credemu numai pentru vorba
 ta ; că însi-ne amu auȑitu, și scimu
 că acesta este Christosulu, Mîntui-
 torulu lumei.
 43 Ȑru după duoē ȑile, eșindu de
 44 acolo, a mersu în Galileea. Că însu-și
 Iisusu a mărturisu, că profetulu în
 45 patria sa onoratu nu este. Atuncea
 venindu elu în Galileea, l'au primitu
 Galileenii, pentru că au fostu vedutu
 tóte câte a făcutu în Ierusalimu la
 serbătóre ; că și ei fuseseră la serbă-

tóre. Și a venit Iisusu éráși în 46
 Cana Galileei, unde a făcutu apa
 vinu.

Și era în Capernaumu unu omu
 nobilu, alu căruia fiu era bolnavu ;
 Acesta auȑindu că a venit Iisusu 47
 din Iudeea în Galileea, a mersu la elu :
 și-lu ruga, ca să vină și să vindece
 pre fiulu seu ; că era să móră. Ȑru 48
 Iisusu i-a ȑisu : De nu veți vedē
 semne si minuni, nu veți crede.
 Omulu celu nobilu i-a ȑisu : Dómnē, 49
 vino mai'nainte pēnē a nu muri fiulu
 meu. ȑis'a Iisusu lui : Du-te, fiulu
 teu trîesce. Și a creȑutu omulu cu- 50
 vēntulu care i-a ȑisu Iisusu, și s'a
 dusu. Și éccē ducēdu-se elu, servii 51
 lui l'au întimpinatu, și i-au spusu,
 ȑicēdu : Fiiulu teu trîesce ! Atunci 52
 i întreba de óra în care i-a fostu
 mai bine. Și i-au ȑisu : Eri în óra
 a șesea l'au lăsatu frigurile. Atunci 53
 a cunoscutu părintele, că era acea
 óră, în care i-a ȑisu Iisusu : Fiiulu
 teu trîesce ; și a creȑutu elu și tótă
 casa lui.

Acesta este éráși alu duoilea 54
 semnu ce a făcutu Iisusu, după ce a
 venit din Iudeea în Galileea.

CAP. 5.

Iisusu vindecă pre unu omu paralticu în ȑiua Săm-
 bâtei. Persecuțiunea lui de către Iudei. Cuvēntulu
 lui Iisusu la acēstă ocașiune.

După acestea era serbătóre Iudei- 1
 loru, și s'a suitu Iisusu la Ierusalimu,
 Ȑru în Ierusalimu este scăldătóre 2
 oiloru, care se chiamă evreesce Be-
 thesda, avēdu cinci portice. În 3
 acelea jăcea mulțime mare de bol-
 navi ; orbi, schiopî, uscați asceptādu
 mișcarea apei. Că āngeru se pogoria 4
 la unu timpu în scăldătóre, și tur-
 bura apa ; și celu ce intra āntēiu
 după turburarea apei, se făcea sănē-
 tosu, ori de ce bółă era ȑinutu. Deci 5
 era acolo unu omu, ce era bolnavu
 de trei-ȑeci și optu de ani. Pre ace- 6
 sta vedēdu-lu Iisusu jăcēdu, și
 cunoscēdu că era deja de multu
 timpu în acēstă stare, i-a ȑisu :
 Voiesci să fii sănētosu ? Respuns'a 7
 lui bolnavulu : Dómnē, eu nu amu
 pre nimenea, să mă bage în scăldă-
 tóre, cādu se turbură apa ; deci

- până cându mergu eu, altulu se pogoră înaintea mea. Dis'a Iisusului: Scólă-te, iea-ți patulu teu, și âmbă. 8
- Și îndată omulu s'a făcutu sănătosu, și și-a luatu patulu seu, și âmbă; și era într'acea zi sâmbătă. 9
- Deci Iudeii diceau celui vindecatu: Este sâmbătă; nu ți se cade a-ți purta patulu. Elu li-a respunsu: Celu ce m'a făcutu sănătosu, acela mi-a ținut: Iea-ți patulu teu și âmbă. Atuncea l'au întrebatu: Cine este acelu om, ce ți-a ținut: Iea-ți patulu teu și âmbă? Éru celu vindecatu nu scia cine este; că Iisus se dăduse la o parte, fiindu multe într'acelu loc. După aceea l'a aflatu Iisus în templu, și i-a ținut: Ecce te-ai făcutu sănătosu; de acumu să nu mai păcătuesci, ca să nu ți se întâmple ceva mai reu. Atunci a mersu omulu, și a spusu Iudeilor, că Iisus este celu ce l'a făcutu sănătosu. De aceea urmăreau Iudeii pre Iisus, și căutau să-lu omore, pentru că facea acestea sâmbătă. 16
- Éru Iisus li-a respunsu: Părintele meu lucră până acumu, și eu lucrez. Pentru acesta mai virtuosu căutau Iudeii să-lu omore, pentru că nu numai călca sâmbăta, ci și dicea că Dumnezeu este Părinte alu seu, făcându-se întocmai cu Dumnezeu. 19
- Atunci a respunsu Iisus, și li-a ținut: Adevăru, adevăru țin voui: Fiiulu nu pôte să facă de la sine nimicu, de nu vede pre Părintele făcându; că cele ce face elu, acelea și Fiiulu face asemenea. Că Părintele iubesc pre Fiiulu, și-i arătă toate cele ce elu face; și-i va areta mai mari lucruri de câtu acestea, ca voi să vă mirați. Că precumu Părintele scólă pre morți, și-i înviează; așa și Fiiulu înviează pre cari voiesce. Că Părintele nu judecă pre nimenea, ci a datu totă judecata Fiiului; Ca toți să onore pre Fiiulu, precumu onoră pre Părintele. Celu ce nu onoră pre Fiiulu, nu onoră pre Părintele care l'a trimis. Adevăru, adevăru țin voui: Celu ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a trimis, are viață eternă, și nu va veni la condamnare; ci a trecut din morțe la viață. Adevăru, adevăru țin voui: 25
- Vine ora, și acumu este, cându morții voru auzi vócea Fiiului lui Dumnezeu, și cari voru auzi, voru trăi. Că precumu Părintele are viață în sine, așa a datu și Fiiului să aibă viață în sine. Și i-a datu putere să facă și judecată, pentru că este Fiiulu omului. Nu vă mirați de acesta; că vine ora, în care toți cei din morminte voru auzi vócea lui; Și voru eși, cei ce au făcutu cele bune, spre înviarea vieții, éru cei ce au făcutu cele rele spre înviarea condamnării. Eu de la mine însu-mi nu potu să facu nimicu; precumu audu, judecu, și judecata mea este dreptă; pentru că nu cautu voia mea, ci voia Părintelui meu celui ce m'a trimis. De 31
- mărturisesc eu despre mine, mărturia mea nu este adevărată. Altulu este celu ce mărturisește despre mine, și știu, că mărturia ce face despre mine este adevărată. Voi ați trimis 33
- cătră Ioanu, și elu a mărturisitu adevărulu. Éru eu nu ieu mărturie de la om; ci acestea țin, ca să vă mântuiți. Acela era lumină, care ardea și lumină, și voi ați voit să vă veseliți unu timpu în lumina lui. Éru eu amu mărturie mai mare de 36
- cātu a lui Ioanu; că lucrările cari mi-a datu Părintele să le împlinescu, aceste lucrări, cari eu facu, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Și Părintele, care m'a trimis, a mărturisitu despre mine. Nici vócea lui nu ați auzitu vre-odată, nici chipulu lui nu ați văditu. Și cuvântulu lui nu-lu aveți rămânendu între voi; că pre care elu a trimis, acestuia nu credeți. Că 39
- cați scripturele; că vi se pare a avea într'insele viață eternă; și acelea sunt cele ce mărturisesc despre mine. Și nu voiți să veniți la mine, ca să aveți viață. Eu nu primescu 41
- onore de la ómeni. Dară vă cunosc, că nu aveți dragostea lui Dumnezeu cu voi. Eu amu venit în numele 43
- Părintelui meu, și nu mă primiți; de va veni altulu în numele seu, pre acela veți primi. Cumu puteți voi 44
- să credeți, cari primiți onore unulu de la altulu, și nu căutați onorea cea

45 de la unulu Dumneșeu. Și nu gândiți,
că eu vă voi pârî la Părintele; este
cine să vă pârască, Moisi, în care voi
46 vă încredeți. Că de ați fi creșutul lui
Moisi, ați fi creșutul și mie; că elu a
47 scrisu despre mine. Êru dacă nu cre-
deți scriptureloru lui, cumu veți cre-
de cuvintelor mele ?

CAP. 6.

Iisusu satură cinci mii de ômeni cu cinci pâni; elu
âmbliă pre apă. Elu este pânea adevărată, care s'a
pogoritu din ceriu.

1 După acestea s'a dusu Iisusu dincolo
de marea Galileei, care este a Tibe-
2 riadei. Și-i urma mulțime mare, pen-
tru că vedeau semnele lui, cari facea
3 la bolnavi. Êru Iisusu s'a suitu în
munte, și a ședutu acolo cu discipulii
4 sei. Și erau aprôpe pascele, serbătore
5 a judeiloru. Deci, redicându-și Iisusu
ochii, și vedându că multu poporu
vine la d'însulu, șise lui Filipu: De
unde vomu cumpăra pâni, ca să
6 mânânce acestia? Êru acesta șicea,
ispitindu-lu, că elu însu-și scia ce vrea
7 să facă. Respuns'a Filipu lui: De
duoș sute de lei pâni nu li va ajunge,
ca fie-care dintr'înșii să iee câte pu-
8 çinu. Unulu din discipulii lui, An-
driiu, fratele lui Simonu Petru, i-a
9 șisu: Este unu copilu aicea, care are
cinci pâni de orșu, și duoș pesci; dară
10 ce sânt acestea la atâția? Și a șisu
Iisusu: Faceți pre ômeni să ședă; și
era erbă multă într'acelu locu; deci
au ședutu bărbații cu numerulu ca la
11 cinci mii. Êru Iisusu luându pânilu,
și mulțumindu, a împărțitu discipu-
liloru, êru discipulii celoru ce ședeau;
asemenea și din pesci câtu au cerutu
12 ei. Êru ei săturându-se, elu a șisu
discipuliloru sei: Adunați fărîmătu-
rele ce au prisositu, ca să nu se per-
13 dă ceva. Deci au adunatu, și au îm-
plutu duoș-spre-dece paniere de făr-
imături din cinci pâni de orșu cari
au remasu de la cei ce au mâncatu.
14 Êru ômenii vedându semnulu, care
a făcutu Iisusu, șiceau: Acesta cu
adevăratu este profetulu celu ce va
15 să vină în lume. Deci Iisusu sciindu,
că voru să vină și să-lu apuce să-lu
facă rege, s'a dusu érași în munte
elu singuru.

Și făcându-se séră, s'au pogoritu 16
discipulii lui la mare. Și întrându în 17
corabiă, mergeau dincolo de mare la
Capernaumu. Și éccé s'a făcutu întu-
nerecu, și nu venise la ei Iisusu. Și 18
marea s'a redicatu, vântu tare su-
flându. Deci venindu ei ca la duoș- 19
deci și cinci séu trei-deci de stadii,
vedură pre Iisusu âmbliându pe mare,
și apropiându-se de corabiă; și s'au
înfricoșatu. Êru elu li-a șisu: Eu 20
sânt, nu ve temeți. Deci voiau să-lu 21
iee în corabiă; și îndată a sositu co-
rabiă la pământulu la care ei mer-
geau.

A duoș și poporulu, care sta din- 22
colo de mare, vedându că nu era
acolo altă corabiă, de câtu numai una,
în care întraseră discipulii sei, și că
Iisusu nu a întratu în corabiă împre-
ună cu discipulii sei, ci că discipulii
sei s'au dusu singuri; (Êru alte co- 23
răbii au venitu de la Tiberiada, aprô-
pe de loculu unde au mâncatu pânea,
mulțumindu Domnului); Deci vâ- 24
dendu, șicu, poporulu, că Iisusu nu
este acolo, nici discipulii sei, au în-
tratu și ei în corăbii, și au venitu la
Capernaumu, căutându pre Iisusu.

Și aflându-lu dincolo de mare, i-au 25
șisu: Rabbi, câdu ai venitu aicea?
Și a respunsu Iisusu, și a șisu: Ade- 26
vrêu, adevêru șicu voui: Me căutați,
nu pentru că ați vedutu semne, ci
pentru că ați mâncatu din pâni, și
v'ați săturatu. Lucrați, nu pentru 27
mâncarea cea peritôre, ci pentru mân-
carea care remâne spre viêta eternă,
care vî va da-o Fiiulu omului; că
pre acesta l'a adevêritu Dumneșeu,
Părintele. Atunci i-au șisu: Ce vomu 28
face, ca să facemu lucrările lui Dum-
neșeu? Respuns'a Iisusu și li-a șisu: 29
Acesta este lucrulu lui Dumneșeu,
ca să credeți în acela pre care elu a
trâmesu. Dreptu aceea i-au șisu: 30
Dară ce semnu faci tu, ca să vedemu,
și să credemu în tine? ce lucrezi?
Părinții nostri au mâncatu mană în 31
pustiuu, precumu este scrisu: Pâne
din ceriu li-a datu să mânânce.

Decili-a șisu Iisusu: Adevêru, ade- 32
vrêu șicu voui: Nu Moisi v'a datu pâ-
nea din ceriu; ci Părintele meu vî dă pâ-
nea cea adevărată din ceriu. Că pânea 33

lui Dumnezeu este ceea ce se pogoră
 34 din ceriu și dă viață lumii. Atunci
 i-au zis: Dă-mi această pâine
 35 totu-de-una. Era Iisus li-a zis:
 Eu sunt pâinea vieții; celu ce vine
 către mine nu va flămândi, și celu ce
 crede în mine nu va înseta nici odata.
 36 Dară v'amu zis, că m'ați vădutu, și
 37 nu credeți. Totu ce-mi dă Părintele
 va veni la mine, și pre celu ce vine
 38 la mine, nu-lu voi scote afară. Că
 m'amu pogoritu din ceriu, nu ca să
 facu voia mea, ci voia celui ce m'a
 39 tramesu. Și acesta este voia Părin-
 telui, care m'a tramesu, ca din totu
 ce mi-a datu, să nu perdu nimicu,
 ci să-lu înviezu în ziua cea de pe
 40 urmă. Și acesta este voia celui ce m'a
 tramesu, ca totu cine vede pre Fiulu,
 și crede în elu, să aibă viață eternă; și
 eu 'lu voi învia în ziua cea de pe urmă.
 41 Deci murmurau Iudeii asupra lui,
 pentru că a zis: Eu sunt pânea ce
 42 s'a pogoritu din ceriu; Și diceau: Au
 nu este acesta Iisus, Fiulu lui Io-
 sefu, alu căruia părinte și mamă cu-
 noscemu? deci cumu dice elu: M'amu
 43 pogoritu din ceriu? Și a respunsu
 Iisus, și li-a zis: Nu murmurăți
 44 între voi. Nimene nu poate să vină
 către mine, de nu-lu va trage Părin-
 tele ce m'a tramesu: și eu 'lu voi
 45 învia în ziua cea de pe urmă. În
 profeți scrisu este: Și voru fi toți în-
 vetați de Dumnezeu. Deci totu celu
 ce aude și se înveta de la Părintele,
 46 vine către mine. Nu că a vădutu ci-
 neva pre Părintele, de cătu numai
 celu ce este de la Dumnezeu, acela
 47 a vădutu pre Părintele. Adevăru, a-
 devăru dăcu voui: Celu ce crede în
 48 mine, are viață eternă; Eu sunt pânea
 49 vieții. Părinții vostri au mâncatu
 50 mană în pustiu, și au muritu. Ace-
 sta este pânea care se pogori din
 ceriu, ca să mănânce cineva dintr'-
 51 însa, și să nu moră. Eu sunt pânea
 cea via, care s'a pogoritu din ceriu;
 de va mânca cineva din această pâne,
 va trăi în eternu, și pânea care eu
 voi da, corpulu meu este, pre care
 'lu dau pentru viața lumii.
 52 Deci Iudeii disputau între sine,
 dicându: Cumu poate acesta să-si dee
 noui corpulu seu să-lu mănămu?

Atunci li-a zis Iisus: Adevăru, a- 53
 devăru dăcu voui: De nu veți mânca
 corpulu Fiului omului, și nu veți be
 sângele lui, nu veți ave viață în voi.
 Celu ce mănâncă corpulu meu și bea 54
 sângele meu, are viață eternă; și eu
 'lu voi învia în ziua cea de pe urmă.
 Că corpulu meu cu adevăratu mân- 55
 care este, și sângele meu cu adevă-
 ratu beatură este. Celu ce mănâncă 56
 corpulu meu și bea sângele meu, re-
 mâne în mine, și eu în elu. Precumu 57
 m'a tramesu Părintele celu viu, și eu
 viezu prin Părintele; așa și celu ce
 mă mănâncă, va trăi prin mine. Ace- 58
 sta este pânea care s'a pogoritu din
 ceriu; nu precumu părinții vostri au
 mâncatu mană, și au muritu; celu
 ce va mânca pânea acesta va trăi în
 eternu. Acestea a zis în sinagogă, 59
 învețându în Capernaumu.

Deci mulți din discipulii lui au- 60
 zindu *acestea*, au zis: Greu este
 acestu cuvântu; cine poate să-lu au-
 dă? Era Iisus știindu în sine, că 61
 discipulii lui murmurau despre ace-
 stea, li-a zis: Acesta vă scandalise-
 ză? Dară de veți vedé pre Fiulu o- 62
 mului suindu-se unde era mai 'na-
 inte? Spiritulu este, care face viu; 63
 corpulu nu folosește nimicu; cuvîn-
 tele cari eu vî vorbescu sunt spiritu
 și viață. Dară sunt unii din voi, cari 64
 nu credu, că Iisus scia din începutu
 cari sunt cei ce nu credu, și care este
 celu ce era să-lu vîndă. Și dicea: 65
 Pentru acesta v'amu zis, că nimenea
 nu poate să vină la mine, de nu-i va
 fi datu de la Părintele meu. Dintr'- 66
 acelu *timpu* mulți din discipulii lui
 s'au întorsu înapoi, și nu mai âmbrau
 cu d'însulu. Atunci a zis Iisus ce- 67
 lor duoi-spre-dece: Au dora și voi
 voiți să vă duceți? Atunci a respuns 68
 Simonu Petru: Dă-mi, la cine ne
 vomu duce? Tu ai cuvintele vieții
 eterne. Și noi credemu și cunoscemu, 69
 că tu ești Christosulu, Fiulu lui
 Dumnezeu celui viu. Responsu'a Ii- 70
 susu lor: Au nu v'amu alesu pre
 voi duoi-spre-dece? Și unulu din voi 71
 este diabolul. De Iuda Isariotu alu
 lui Simonu vorbea, că acela era să-lu
 vîndă, fiindu unulu din cei duoi-spre-
 dece.

CAP. 7.

Iisusu se duce într'ascunsu la serbarea corturilor ; elu dispută cu Iudeii asupra persoanei și învețătorei sale.

- 1 După acestea âmbლა Iisusu în Gali-
leea; că nu voia să âmbლა în Iudeea,
pentru că Iudeii căutau să-lu omóre.
2 Și era aprópe serbătórea Iudei-
3 loru, înfigerea corturilor. Deci i-au
đisu frații sei: Treci de aicea, și mergi
4 în Iudeea, ca și discipulii tei să vedă
lucrările ce faci. Că nimene face ceva
5 în ascunsu, cându caută însu-și să se
6 facă cunoscutu. De faci acestea, aré-
7 tă-te lumiei. Că nici frații sei nu cre-
8 deau într'însulu. Atuncea li-a đisu
Iisusu: Timpulu meu încă nu a ve-
9 nitu; éru timpulu vostru este gata
10 totu-de-una. Nu póte lumea să vē
urască, éru pre mine mă uresce, pen-
11 tru că eu mărturisescu de d'însa, că
lucrările ei sânt rele. Voi suiți-vē la
12 acéstă serbătóre; eu încă nu mă suiu
la acéstă serbătóre; că timpulu meu
13 încă nu s'a împlinitu. Și acestea đí-
cēdu-li a remasu în Galileea. Éru
suindu-se frații lui, atuncea și elu s'a
14 suitu la serbătóre, nu de față, ci ca
pe ascunsu.
15 Atuncea Iudeii 'lu căutau la ser-
bătóre, și điceau: Unde este acela?
16 Și murmuru multu era între poporu
despre d'însulu; că unii điceau: Bunu
17 este; alții điceau: Nu, ci amăgesce
poporulu. Dară nimenea nu vorbia
18 pe față de d'însulu de frica Iudeiloru.
Éru fiindu la jumătatea serbătórei,
19 s'a suitu Iisusu în templu, și învēța. Și
se mirau Iudeii, đicēdu: Cumu scie
20 acesta carte, nefindu învēțatu. Re-
spuns'a loru Iisusu, și a đisu: A mea
învēțătură nu este a mea, ci a celui
ce m'a trāmesu. De voiesce cineva
să facă voia lui, va cunósce din acé-
stă învēțătură, óre este de la Dum-
neđu, séu óre eu vorbescu de la
mine. Celu ce vorbesce de la sine,
caută onórea sa; éru celu ce caută
onórea celui ce l'a trāmesu, acesta
este adevēratu, și nedreptate nu este
într'însulu. Au nu Moisi v'a datu le-
gea? și nimenea din voi nu ține le-
gea. De ce căutați să mă omorîți?
Respuns'a poporulu, și a đisu: De-
monu ai; cine caută să te omóre?

Respundēdu Iisusu, li-a đisu: Unu 21
lucru amu făcutu, și toți vē mirați
despre acesta. Deci Moisi v'a datu 22
circumcisiunea; (nu că este de la
Moisi, ci de la părinți); și sâmbăta
circumcideți pre omu. Dacă omulu 23
primesce circumcisiune sâmbăta, ca
să nu se strice legea lui Moisi, vē
mâniati pre mine, pentru că amu fă-
cutu omu întregu sânetosu sâmbăta?
Nu judecați duple față, ci judecați 24
dupre dréptă judecată.

Atuncea điceau unii din Ierusalí- 25
miteni: Au nu este acesta, pre care-
lu caută să-lu omóre? Dară éccē elu 26
vorbesce pe față, și nimicu nu-i đicu;
cunoscut'au cu adevēratu diregătorii,
că acesta este în adevēru Christosu?
Dară noi scimu pre acesta de unde 27
este; éru cându va veni Christosu,
nimenea nu scie de unde este.

Atuncea striga Iisusu în templu, 28
învēțādu și đicēdu: Și pre mine
sciți, și de unde sânt sciți; și nu amu
venitu de la mine însu-mi, ci celu ce
m'a trāmesu este adevēratu, pre care
voi nu-lu cunósceți; Éru eu 'lu cu- 29
noscu; că de la d'însulu sânt, și acela
m'a trāmesu. Atuncea căutau să-lu 30
prindă; dară nimenea nu și-a pusu
mānele pe d'însulu, că óra lui încă
nu venise. Și mulți din poporu au 31
cređutu într'însulu, și điceau: Cându
va veni Christosu, au dóră va face
mai multe semne de cătu acestea, cari
au făcutu acesta?

Audit'au Fariseii pre poporu mur- 32
murādu acestea despre d'însulu, și
Fariseii și archiereii au trāmesu servi
să-lu prindă. Atuncea li-a đisu 33
Iisusu: Încă puçinu timpu sânt cu
voi, și apoi mergu la celu ce m'a
trāmesu. Mē veți căuta, și nu mē veți 34
afla; și unde sânt eu, voi nu puteți
veni. Atunci au đisu Iudeii între sine: 35
Unde va să mérgă acesta, că noi nu-
lu vomu afla? nu cumva să mérgă
la cei împrāsciați printre păgāni, și
să învețe pre pagāni? Ce este cuvēn- 36
tulu acesta, care a đisu: Mē veți
căuta, și nu mē veți afla, și unde
sânt eu, voi nu puteți veni?

Éru în điuva cea de pe urmă, cea 37
mare a serbătórei, a stātutu Iisusu,
și a strigatu, đicēdu: De însetézá

cineva, să vină la mine și să bea.
 38 Celu ce crede în mine, precumu a
 39 ȃșu scriptura, din pântecele lui voru
 40 curge rîuri de apă via. [Țru acēsta a
 41 ȃșu elu despre Spiritulu, pre care era
 42 să-lu primēscă cei ce credu într'în-
 43 sulu; că Spiritu Sântu încă nu era,
 44 pentru că Iisusu încă nu se mārise.]
 45 Deci mulți din poporu, auȃndu a-
 46 cestu cuvēntu, ȃceau: Acesta este
 47 în adevēru profetulu. Alȃii ȃceau:
 48 Acesta este Christosulu. Țru alȃii
 49 ȃceau: Au dōră va să vină Christosu
 50 din Galileea? Au nu a ȃșu sriptura,
 51 că va veni Christosu din semēța lui
 52 Davidu, și din cetatea Bethlehemu,
 53 unde a fostu Davidu? Deci s'a făcutu
 desbinare între poporu despre d'în-
 sulu. Țru unii dintr'înșii voiau să-lu
 prinȃă; dară nimenea nu și-a pusu
 mînele pe d'însulu.

Deci au venitu servii cătră archierei
 și cătră Farisei, și acestia li-au ȃșu:
 De ce nu l'ați adusu? Respuns'au
 servii: Nici odată nu a vorbitu omu
 așa, ca acestu omu. Atunci li-au
 respunsu Fariseii: Au dōră și voi v'ați
 amăgitu? Au dōră a creȃutu într'-
 însulu cineva din direȃtori sēu din
 Farisei? Dară acestu poporu, care
 nu scie legea, este blăstematu. ȃs'a
 loru Nicodimu, [care venise la d'în-
 sulu nōptea, fiindu unulu dintr'înșii],
 Au dōră legea nōstră judecă pre omu,
 de nu va auȃi de la elu mai'nainte,
 și va cunōsce ce face? Respuns'au și
 i-au ȃșu: Au dōră și tu esci din Ga-
 lileea? Cērcă și veȃi; că din Galileea
 nu s'a sculatu profetu. Și a mersu
 fie-care la casa sa.

CAP. 8.

Iisusu ertă pre femeea cea pēcătōsă. Elu se silescă a
 convinge pre Iudei de generaȃiunea sa, și de chiāma-
 rea sa Dumneȃescă.

Țru Iisusu s'a dusu în Muntele Oli-
 viloru. Și fōrte de demānēȃă a venitu
 ȃrăși în templu, și totu poporulu a
 venitu la d'însulu, și ședēndu elu 'i
 învēȃă. Și au adusu la d'însulu cār-
 turarii și Fariseii pre o femea prinsă
 în adulteriu; și puind'o în meȃilocu,
 I-au ȃșu: Învēȃătorule, pre acēstă
 femea o amu prinsu asupra faptului,
 comiȃēndu adulteriu. Deci Moisi în
 lege ni-a ordinaru, ca să se uȃȃă cu

petre unele ca acestea; dară tu ce
 ȃȃi? Acēsta ȃceau, ispitindu-lu; ca
 să aibă cu ce să-lu pērēscă. Țru Ii-
 susu, plecāndu-se josu, scria cu de-
 getulu pe pāmēntu. Și urmāndu ei
 a-lu întreba, s'a redicatu, și li-a ȃșu:
 Celu ce este fără pēcatu între voi,
 acela ântēiu să arunce pētra asupra
 ei. Și ȃrăși plecāndu-se josu, scria
 pe pāmēntu. Țru ei auȃndu și mu-
 strāȃi fiindu de consciȃȃă loru eșiau
 unulu după altulu, începēndu de la
 cei mai bētrāni pēnē la cei mai de
 josu; și a remasu Iisusu singuru, și
 femeea stāndu în meȃilocu. Și redi-
 cāndu-se Iisusu, și nevēȃēndu pre
 nimene de cātu numai pre femea, i-a
 ȃșu: Femea, unde-ȃi sūnt pērīșii
 tei? au nimenea nu te-a condēmnatu?
 Țru ea a ȃșu? Nimenea, Dōmne.
 ȃs'a Iisusu ei: Nici eu nu te con-
 demnu; du-te, și de acumu să nu mai
 pēcătuesci.

Atunci ȃrăși li-a vorbitu Iisusu, ȃȃ
 ȃȃēndu: Eu sūnt lumina lūmei; celu
 ce-mi urmēȃă, nu va âmbra în întu-
 nerecu, ci va ave lumina vieȃei. Deci
 i-au ȃșu Fariseii: Tu mărturisesci
 despre tine însu-ȃi; mărturia ta nu
 este adevērată. Respuns'a Iisusu și
 li-a ȃșu: De și eu mărturisescu de-
 spre mine însu-mi, totuși mărturia
 mea este adevērată; că sciu de unde
 amu venitu, și unde mergu; ȃru voi
 nu sciȃi de unde vinu și unde mergu.
 Voi judecaȃi duple corpu, eu nu ju-
 decu pre nimene. Și de voi și judeca
 eu, judecata mea este drēȃă; că nu
 sūnt singuru, ci eu, și Pārintele ce m'a
 trāmesu. Și în legea vōstră este scrisu,
 că mărturia a duoi ômeni este ade-
 vērată. Eu sūnt unulu ce mărturi-
 sescu despre mine însu-mi; și mărtu-
 risesce despre mine și Pārintele ce
 m'a trāmesu. Atunci 'i ȃceau: Unde
 este Pārintele teu? Respuns'a Iisusu:
 Voi nu sciȃi nici pre mine, nici pre
 Pārintele meu; de m'aȃi sci pre mine,
 aȃi sci și pre Pārintele meu.

Aceste cuvinte a vorbitu Iisusu în
 vistieră, învēȃādu în templu; dară
 nimenea nu l'a prinsu; că încă nu
 venise ôra lui.

Atunci ȃrăși li-a ȃșu Iisusu: Eu
 mergu, și mē veȃi cāuta, și veȃi muri

în păcatulu vostru; unde mergu eu, voi nu puteți veni. Atuncea diceau Iudeii: Au dóră va să se omóre însu-și, că dice: Unde mergu eu, voi nu puteți veni? Și li-a ȑisu: Voi sânteti de josu, eu sânt de susu; voi sânteti din lumea acésta, eu nu sânt din lumea acésta. Deci v'amu ȑisu, că veți muri în păcatele vóstre; că de nu veți crede, că eu sânt, veți muri în păcatele vóstre. Atunci i-au ȑisu: Tu cine esci? ȑis'a loru Iisusu: Ceea ce amu ȑisu voui de la începutu. Multe amu a vorbi și a judeca despre voi; dară celu ce m'a trămesu este adevératu; și eu vorbescu lumei cele ce amu aȑditu de la d'insulu. Éru ei nu au înȑelesu, că li vorbia despre Părintele.

Atuncia li-a ȑisu Iisusu: Cându veți înălȑa pre Fiiulu omului, atunci veți cunósce, că eu sânt; și că nu facu nimicu de la mine însu-mi; ci precumu m'a învăȑatu Părintele meu, acestea vorbescu. Și celu ce m'a trămesu este cu mine; Părintele nu m'a lăsatu singuru; că eu facu totude-una cele ce-i sânt plăcute.

Acestea vorbindu elu, mulȑi au creȑutu într'insulu. Atuncea dicea Iisusu acelu Iudei, ce creȑuseră într'insulu: Dacă remâneți în cuvântulu meu, atuncea discipuli ai mei în adevéru sânteti; Și veți cunósce adevérulu, și adevérulu vė va face liberi. Respuns'au lui: Noi sântemu semēȑă a lui Abraamu, și nimenui nu amu fostu servi nici o dată; cumu ȑici tu *dară*: veți fi liberi?

Respuns'a Iisusu loru: Adevéru, adevéru ȑicu voui: Totu celu ce face păcatulu, servulu păcatulu este. Éru servulu nu remâne în casă pururea; *dară* Fiiulu remâne pururea. Deci, dacă vė va face liberi Fiiulu, veți fi liberi în adevéru. Sciu că sânteti semēȑă a lui Abraamu; dară căutați să mă omorȑiți, pentru că cuvântulu meu nu încape în voi. Eu vorbescu ceea ce amu vėȑutu la Părintele meu; și voi faceți ceea se aȑi vėȑutu la părintele vostru. Respuns'au, și i-au ȑisu: Abraamu este părintele nostru. ȑis'a loru Iisusu: De aȑi fi fii ai lui Abraamu, aȑi face

faptele lui Abraamu. Éru acumu căutați să mă omorȑiți pre mine, omulu carele v'amu vorbitu adevérulu, ce de la Dumneȑeu amu aȑditu; acésta nu a făcutu Abraamu. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci i-au ȑisu: Noi nu sântem născuȑi din desfrēnare, ună părinte avemu, pre Dumneȑeu.

ȑis'a loru Iisusu: De era Dumneȑeu părintele vostru, m'aȑi fi iubit pre mine; că eu amu eȑitu, și amu venitu de la Dumneȑeu; nu amu venitu de la mine însu-mi, ci acela m'a trămesu. Pentru ce nu înȑeleȑeti cuvântulu meu? pentru că nu puteți să aȑȑiți cuvântulu meu. Voi sânteti de la părintele vostru diabolulu, și poȑtele părintelui vostru voiȑi a face. Acela a fostu ucidėtoru de ómeni de la începutu, și nu a remasu în adevéru, pentru că nu este adevéru într'insulu. Cându vorbesce minciună, vorbesce dintr'ale sale; că minciinosu este și părinte alu minciunei. Éru mie nu-mi credeȑi, pentru că vorbescu adevérulu. Cine dintre voi mă înfruntă de păcatu? Éru dacă vorbescu adevérulu, de ce nu-mi credeȑi? Celu ce este de la Dumneȑeu, ascultă cuvintele lui Dumneȑeu; pentru acésta voi nu ascultaȑi, pentru că nu sânteti de la Dumneȑeu.

Atunci au respunsu Iudeii, și i-au ȑisu: Óre nu ȑicemu bine, că esci Samaritėnu și ai demonu? Respuns'a Iisusu: Nu amu demonu, ci onorezu pre Părintele meu, și voi mă desonorati. Éru eu nu cautu onórea mea; este celu ce caută și judecă. Adevéru, adevéru ȑicu voui: De va păzi cineva cuvântulu meu, nu va vedė mórtea în eternu. Atunci i-au ȑisu Iudeii: Acumu cunoscurămu că ai demonu; Abraamu a muritu, și proȑetii; și tu ȑici: De va păzi cineva cuvântulu meu, nu va gusta mórtea în eternu. Au dóră tu esci mai mare de cătu părintele nostru Abraamu, care a muritu? și de cătu proȑetii, cari au muritu? cine te faci tu pre tine? Respuns'a Iisusu: De mă onorezu însu-mi, onórea mea nimicu nu este; este Părintele meu, care mă onórá, despre care voi ȑiceȑi, că

55 este Dumnezeuul vostru. Dară nu-lu
cunoșteți; erau eu 'lu știu; și de
voiu dice, că nu-lu știu, voiu fi ase-
menea voui mincinosu; dară 'lu știu,
56 și păzescu cuvântulu lui. Abraamu,
părintele vostru a fostu bucuros să
vedă ziua mea; a vedutu, și s'a bu-
curatu.

57 Atunci i-au știu Iudeii: Cinci-
zeci de ani încă nu ai, și ai vedutu
58 pre Abraamu. Dis'a loru Iisus:
Adevăru, adevăru dăcu voui: Mai
'nainte de a fi Abraamu, sunt eu.

59 Atunci au redicatu petre să arunce
asupra lui; erau Iisus s'a ascunsu,
și a eșitu din templu, mergendu
prin meșilocolu loru, și așa a tre-
cutu.

CAP. 9. 10.

Vindecarea unui orbu din nascere. Iisus declară
că este păstorulu celu bunu; că-și va da viața
pentru oile sale. Elu arată la lucrările sale, spre a
dovedi dumnezeirea sa.

1 Și trecendu a vedutu pre unu omu
2 orbu din nascere. Și l'au întrebatu
discipulii lui, dăcendu: Rabbi, cine a
păcătuitu, acesta său părinții lui, de
3 s'a nascutu orbu? Respons'a Iisus:
Nici acesta nu a păcătuitu, nici
părinții lui; ci ca să se arete lucră-
4 rile lui Dumnezeu într'însulu. Eu
trebuie să lucrezu lucrările celui ce
m'a tramesu, până este ziua; vine
noptea, cându nimenea nu pote lucra.

5 Până cându sunt în lume, sunt lu-
6 mina lumii. Acestea dăcendu, a
scuipatu josu, și a făcutu tină din
scuipatu, și a unsu ochii orbului cu
7 tină; Și i-a știu: Mergi de te spală
în scaldătorea Siloamului, (adeacă
tramesu). Deci s'a dusu, și s'a spă-
latu, și a venitu vedendu.

8 Eru vecinii, și cei ce-lu veduseră
mai'nainte, că era orbu, dăceau: Au
nu este acesta celu ce ședea și cerșito-
9 ria. Unii dăceau: Acesta este;
era alții: Sămână cu elu; erau acela
10 dăcea: Eu sunt. Deci 'i dăceau:
Cum și s'au deschisu ochii? Re-
11 spuns'a acela și a știu: Unu omu, ce
se numesce Iisus, a făcutu tină, și
a unsu ochii mei, și mi-a știu:
Mergi la scaldătorea Siloamului, și
te spală; și mergendu și spalându-

mă, amu vedutu. Atunci i-au știu: 12
Unde este acela? Dis'a: Nu știu.

Adus'au la Farisei pre celu ce ore- 13
cându a fostu orbu. Și era sâmbătă, 14
cându Iisus a făcutu tină, și i-a des-
chisu ochii lui. Atunci erau l'au 15
întebatu și Fariseii, cumu a primitu
vedere. Dis'a elu: Tină a pusu pe
ochii mei, și m'amu spălatu, și vedu.

Deci dăceau unii din Farisei: Acestu 16
omu nu este de la Dumnezeu; că nu
păzescu sâmbăta. Alții dăceau: Cumu
pote omu păcătosu să facă semne ca
acestea? Și era desbinare între ei.

Dis'au orbului erau: Tu, ce dăci 17
despre d'însulu, că a deschisu ochii
tei? Dis'a elu: Este profetu. Eru 18
Iudeii nu au creșutu despre d'însulu,
că a fostu orbu, și a primitu vedere,
până ce au chiămatu pre părinții
acestuia ce a primitu vedere. Și i-au 19
întebatu, dăcendu: Acesta este fiulu
vostru, care voi dăceți, că s'a nascutu
orbu? cumu dară acumu vede?

Respons'au loru părinții lui, și au 20
știu: Știmu că acesta este fiulu
nostru, și că s'a nascutu orbu; Dară 21
cumu acumu vede, nu știmu; său
cine i-a deschisu ochii lui nu știmu;
elu este în vrastă, întrebați-lu; elu
va vorbi pentru sine-și. Acestea au 22
știu părinții lui, pentru că se temeau
de Iudei; că deja s'au înțelesu
Iudeii, că de-lu va mărturisi cineva
a fi Christosu, să fie scosu din sina-
goga. Pentru aceea au știu părin- 23
ții lui: Elu este în vrastă, între-
bați-lu.

Atunci au chiămatu a duoa oră 24
pre omulu care fusese orbu, și i-au
știu: Dă mărire lui Dumnezeu; noi
știmu, că acestu omu este păcătosu.

Eru acela a respunsu și a știu: De 25
este păcătosu, nu știu; una știu: că
amu fostu orbu, și acumu vedu.

Atunci i-au știu erau: Ce ți-a fă- 26
cutu? cumu ți-a deschisu ochii?
Respons'a loru: V'amu știu deja, și 27
nu ați auditu; pentru ce erau voiți
să auditi? au dora și voi voiți să ve
faceți discipuli ai lui? Atuncea l'au 28
înjuratu, și i-au știu: Tu esci disci-
pulu alu aceluia; erau noi suntemu
discipuli ai lui Moisi. Știmu că cu 29
Moisi a vorbitu Dumnezeu; erau pre

30 acesta nu scimu de unde este. Res-
puns'a omulu, și li-a ȑisu: Într'acésta
este minunea, că voi nu sciȑi de unde
31 este, și elu a deschisu ochii mei. Éru
scimu, că Dumneȑeu nu ascultă pre
pécătoși; ci de se închină cineva
lui Dumneȑeu și face voia lui, pre
32 acesta 'lu ascultă. Din eternu nu s'a
auȑitu, că să fi deschisu cineva ochii
33 vre-unui orbu din nascere. De nu
aru fi acesta de la Dumneȑeu, nu aru
34 puté face nimicu. Respons'au și i-au
ȑisu: În pécate tu te-ai născutu cu
totulu, și tu ne înveȑi pre noi! și l'au
scosu afară.

35 Auȑit'a Iisusu, că l'au scosu afară;
și aflându-lu, i-a ȑisu: Creȑi în
36 Fiiulu lui Dumneȑeu? Respons'a
acela și a ȑisu: Cine este, Dómné,
37 ca să credu într'însulu? ȑis'a Iisusu
lui: L'ai vȑȑutu, și celu ce vorbesce
38 cu tine, acela este. Éru elu a ȑisu:
Credu, Dómné; si i s'a închinatu.
39 Și a ȑisu Iisusu: Spre judecată amu
venitu într'acéstă lume, ca cei ce nu
vȑȑu, să vȑȑă, și cei ce vȑȑu, să fie orbi.
40 Și au auȑitu acestea *unii* din Fa-
risei, cari erau cu d'însulu, și i-au
ȑisu: Au dóră și noi sântemu orbi?
41 ȑis'a loru Iisusu: De aȑi fi orbi,
nu aȑi ave pécatu; éru acumu ȑiceȑi:
Vedemu; pentru acésta remâne pécata-
tulu vostru.

1 Adevȑeru, adevȑeru ȑicu voui: Celu
ce nu întră prin ușă în staululu
oiloru, ci sare pe aiurea, acela este
2 furu și hoȑu. Éru celu ce întră prin
3 ușă este păstorulu oiloru. Aceluia
'i deschide portarulu; și oile as-
cultă vócea lui, și oile sale le chia-
4 mă pe nume, și le scóte. Și cându
scote oile sale, merge înaintea loru,
și oile 'i urmȑză; că cunoscú vócea
5 lui. Éru unui străinu nu-i urmȑză,
ci fugu de la d'însulu; că nu cunoscú
6 vócea străiniloru. Acéstă parabolă
li-a ȑisu Iisusu; éru ei nu au înȑe-
lesu, ce erau acelea ce li vorbia.

7 Atunci éráși li-a ȑisu Iisusu: A-
devȑeru, adevȑeru ȑicu voui: Eu sânt
8 ușa oiloru. Toȑi câȑi au venitu mai
'nainte de mine, sânt furi și hoȑi;
9 dară nu i-au ascultatú oile. Eu sânt
ușa; prin mine de va intra cineva,

și va mântui, și va întră, și va eȑi,
și va afla pășiune. Furulu nu vine 10
de câtu numai să fure, și să junghie,
și să pérȑă; eu amu venitu, ca să
aibă viéȑă și cu prisosinȑă. Eu sânt 11
păstorulu celu bunu; păstorulu celu
bunu 'și pune viéȑă sa pentru oi.
Dară năimitulu și care nu este pás- 12
toru, căruia nu sânt oile ale lui, vede
lupulu venindu, și lasă oile, și fuge;
și lupulu le răpesce, și resipesce oile.
Năimitulu fuge, pentru că este năi- 13
mitu, și nu are grijă de oi. Eu sânt 14
păstorulu celu bunu, și cunoscú pre
ale mele, și sânt cunoscutu de ale
mele. Precumu Părintele mă cu- 15
nósce, și eu cunoscú pre Părintele;
și-mi puiú viéȑă mea pentru oi. Și 16
alte oi amu, cari nu sânt din staululu
acesta; și pre acelea trebue să le
aducu, și voru auȑi vócea mea; și va
fi o turmă și unu păstoru. Pentru 17
acésta mă iubesce Părintele meu,
pentru că eu 'mi punu viéȑă mea, ca
érăși să o iau. Nimene nu o iea de 18
la mine, ci eu o punu însu-mi. Amu
putere să o punu, și amu putere éráși
să o iau. Acestu ordinu amu primitu
de la Părintele meu.

Deci éráși s'a făcutu desbinare 19
între Iudei pentru aceste cuvinte.
Și ȑiceau mulȑi dintr'înșii: Are de- 20
monu, și este nebunu; de ce-lu
ascultaȑi? Alȑii ȑiceau: Aceste cu- 21
vinte nu sânt de demonisatu; póte
demonu să deschidă ochii orbiloru?

Și se serba atuncia serbătorea în- 22
noirei în Ierusalimu, și era érnă. Și 23
âmbândú Iisusu în templu, în por-
ticulu lui Solomonu, L'au încunjuratu 24
Iudeii, și i-au ȑisu: Pēnē cându ne
ȑii în înduoiélă? De esci tu Christo-
sulu, spune-ni de față. Respons'a 25
loru Iisusu: Eu ȑisu-v'amu, și nu
credeȑi; lucrările cari eu facu în nu-
mele Părintelui meu, acelea mărtu-
risescu pentru mine. Dară voi nu 26
credeȑi, pentru că nu sântȑi din oile
mele, precumu v'amu ȑisu. Oile 27
mele ascultă vócea mea, și eu le cu-
noscú, și ele 'mi urmȑză. Și li dau 28
viéȑă eternă, și nu se voru perde în
eternu; și nimenea nu le va răpi din
mâna mea. Părintele meu, care mi 29
le-a datú, este mai mare de câtu toȑi;

și nimenea nu le p^ote răpi din m^âna
 30 Părintelui meu. Eu și Părintele s^un-
 temu una.
 31 Atuncia Iudeii *é*rași au redicatu
 32 petre, ca să arunce asupra lui. Res-
 puns'a loru Iisusu: Multe lucrări
 bune v'amu aretatu de la Părintele
 meu; pentru care lucru din acestea
 33 aruncați cu petre asupra mea? Res-
 puns'au lui Iudeii: Pentru lucru bunu
 nu aruncăm^u cu petre asupra ta, ci
 pentru blăstemu, și pentru că tu,
 fiindu omu, te faci însu-ți Dumne^șeu.
 34 Respons'a loru Iisusu: Au nu este
 scrisu în legea v^ostră: Eu amu *ș*isu,
 35 *ș*ei s^unt^uți? Dacă pre aceia i-a nu-
 mitu *ș*ei, cătră cari a fostu cuv^untulu
 lui Dumne^șeu, (și nu se p^ote strica
 36 scriptura); Pre acela ce Părintele a
 s^unțitu, și l'a tr^umesu în lume, voi
*ș*iceți că blastemă, pentru că a *ș*isu,
 37 că este Fiiu alu lui Dumne^șeu? De
 nu facu lucrările Părintelui meu, să
 38 nu-mi credeți. Dară de facu, dacă nu
 credeți în mine, credeți lucrărilor;
 ca să înțeleg^uți și să credeți, că
 Părintele *este* în mine, și eu în elu.
 39 Deci căutau *é*rași să-lu prindă;
*é*ru elu a sc^upatu din m^âna loru;
 40 Și a mersu *é*rași dincolo de Iordanu,
 în locul unde Ioanu boteza *â*nt^uiu,
 41 și a remasu acolo. Și mulți veniau
 la d'însulu, și *ș*iceau: Ioanu nici unu
 semnu nu a făcutu, *é*ru t^ote c^ute a
*ș*isu Ioanu despre acesta erau ade-
 42 v^urate. Și mulți au credutu acolo în-
 tr'însulu.

CAP. 11.

Iisusu înviază pre Lazaru. Iudeii caută să-lu prindă.

1 Și era bolnavu unu omu, *anume* La-
 zaru, din Bethania, satulu Mariei și
 2 alu Marthei, sora ei. (Era *aceea* Ma-
 ria, ce a unsu pre Domnulu cu miru,
 și a stersu peci^orele lui cu p^urlu *ca-*
 3 *pului* ei, alu căreia frate Lazaru era
 bolnavu). Deci au tr^umesu surorile
 cătră elu, *ș*ic^undu: D^omn^ue, *é*cce
 acela pre care iubesci este bolnavu.
 4 *É*ru Iisusu a^uș^undu, a *ș*isu: Ac^ustă
 b^olă nu este spre m^orte, ci spre m^u-
 rirea lui Dumne^șeu, ca să se m^ur^uscă
 5 printr'însa Fiiulu lui Dumne^șeu. Și
 iubia Iisusu pre Martha, și pre sora
 6 ei, și pre Lazaru. Deci a^uș^undu că

este bolnavu, a remasu du^oe *ș*ile în
 locul în care era. Și apoi a *ș*isu 7
 discipuliloru: Să mergemu *é*rași în
 Iudeea. *Ș*is'au lui discipulii: Rabbi, 8
 acumu te căutau Iudeii să te uci^uă cu
 petre, și *é*rași mergi acolo? Res- 9
 puns'a Iisusu: Au nu s^unt du^oe-spre-
*ș*ede ore în *ș*i? De va *â*mb^ula cineva
*ș*iua, nu se va potecni, pentru că
 vede lumina lum^ui acesteia. *É*ru de 10
 va *â*mb^ula cineva n^optea, se va potecni,
 pentru că nu are lumină. Acestea 11
 vorbindu, apoi li-a *ș*isu: Eazaru,
 amicu nostru, a adormitu; dară
 mergu ca să-lu desceptu. Atunci 12
 au *ș*isu discipulii lui: D^omn^ue, de a
 adormitu 'i va fi bine. Dară Iisusu 13
 vorbia despre m^ortea lui; *é*ru loru li
 se p^urea că vorbesce despre dormirea
 somnului. Atuncia li-a *ș*isu Iisusu 14
 pe fa^uă: Lazaru a muritu; Si m^ue 15
 bucuru pentru voi, că nu amu fostu
 acolo, ca să credeți; dară să mergemu
 la elu. Deci a *ș*isu Thoma, care se 16
 numesce g^um^unu, condiscipuliloru
sei: Să mergemu și noi, ca să murimu
 cu elu.

Atuncia venindu Iisusu, a aflatu, 17
 că era de patru *ș*ile acumu în mor-
 m^untu. Și era Bethania apr^op^ue de 18
 Ierusalimu, ca la cinci-spre-*ș*ede
 stadii. Și mulți din Iudei veniseră la 19
 Martha și la Maria, să le m^ung^uae
 pentru fratele loru. Atuncia Martha, 20
 a^uș^undu că venise Iisusu, a eșitu
 spre întimpinarea lui; *é*ru Maria
 ș^udea în casă. Atuncia a *ș*isu Mar- 21
 tha cătră Iisusu: D^omn^ue, de ai fi
 fostu aicea, fratele meu nu aru fi
 muritu; Dară și acumu știu, că ori- 22
 c^ute vei cere de la Dnmne^șeu, 'ți va
 da Dumne^șeu. *Ș*is'a ei Iisusu: Fra- 23
 tele teu va învia. *Ș*is'a Martha lui: 24
 Știu că va învia la înviare, în *ș*iua
 cea de pe urmă. *Ș*is'a ei Iisusu: Eu 25
 s^unt înviarea și vi^uța; celu ce crede
 în mine, de va și muri, va trăi; Și 26
 totu celu ce tr^uesce și crede în mine
 nu va muri în eternu; Cre^ui ac^usta?
*Ș*is'a lui: Da, D^omn^ue; credu, că tu 27
 esci Christosulu, Fiiulu lui Dumne-
*ș*eu, celu ce ai venit în lume.

Și acestea *ș*ic^undu, s'a dusu și a 28
 ch^uamatu pre Maria, sora sa, într'as-
 cunsu, *ș*ic^undu: Înv^uț^utorulu a ve-

29 nitu, și te chiamă. Aceea, cumu a
 auditu, s'a sculatu iute, și a mersu
 30 la d'însulu. Dară Iisusu încă nu ve-
 nise în satu, cî era în locul unde l'a
 31 întimpinatu Martha. Éru Iudeii, cari
 erau cu d'însa în casă și o mîngăiau.
 vedîndu pre Maria, că s'a sculatu
 iute și a eşitu, i-au urmatu, dicîndu:
 Merge la mormîntu, ca să plîngă
 32 acolo. Atuncia Maria, venindu unde
 era Iisusu, și vedîndu-lu, a cădutu la
 peciôrele lui, dicîndu-i: Dómnne, de
 ai fi fostu aicea, fratele meu nu aru
 33 fi muritu. Deci Iisusu, cându o a
 vedutu plîngîndu, și pre Iudeii, cari
 veniseră cu d'însa plîngîndu, a sus-
 pinatu în spiritu, și s'a turburatu;
 34 Și a đisu: Unde l'ați pusu? Đis'au
 35 lui: Dómnne, vino, și veđi. Și a plînsu
 36 Iisusu. Atuncia diceau Iudeii: Éccē
 37 cumu 'lu iubia! Éru unii dintr'însii
 au đisu: Au nu putea acesta, care a
 deschisu ochii orbului, să facă ca și
 38 acesta să nu móră? Atuncia Iisusu,
 suspinîndu în sine, a mersu la mor-
 mîntu. Era pescere, și pétăra era
 39 preste d'însa. Đis'a Iisusu: Redicați
 pétăra. Đis'a lui Martha, sora mor-
 tului: Dómnne, pute deja; că este
 40 mortu de patru đile. Đis'a ei Iisusu:
 Au nu ți-amu spusu că, de vei crede,
 41 vei vedé mărirea lui Dumneđu. Și
 au redicatu pétăra de unde jăcea mor-
 tulu; Éru Iisusu și-a redicatu ochii
 sei în susu, și a đisu: Părinte, 'ți
 42 mulțumescu, că m'ai ascultat. Și
 sciamu, că totu-de-una mă ascuți;
 înse pentru poporulu care stă impre-
 juru amu vorbitu; ca să cređă, că tu
 43 m'ai trămesu. Și acestea dicîndu, a
 strigatu cu vóce tare: Lazare, vino
 44 afară! Și a eşitu celu mortu înfă-
 șuratu la mîni, și la peciôre cu fa-
 še, și fața lui era legată cu măhramă.
 Đis'a loru Iisusu: Deslegați-lu și-lu
 lăsați să mérgă!

45 Atuncia mulți din Iudeii, cari ve-
 niseră la Maria, și au vedutu cele ce
 a făcutu Iisusu, au cređutu într'în-
 46 sulu. Éru unii din ei au mersu la
 Farisei, și li-au spusu cele ce a făcutu
 Iisusu.

47 Atunci archiereii și Fariseii au
 adunatu svatu, și diceau: Ce făcemu

noi? că omulu acesta face multe
 semne; De-lu vomu lăsa așa, toți 48
 voru crede într'însulu; și voru veni
 Romanii, și voru lua și locul și po-
 porulu nostru. Éru unulu dintr'însii, 49
anume Caiafa, fiindu archiereu în
 anulu acela, li-a đisu: Voi nu sciți
 nimicu; Nici cugetați, că ni este de 50
 folosu, ca să móră unu omu pentru
 poporu, și ca să nu se pérđă poporulu
 întregu. Éru acésta nu o a đisu de 51
 la sine; ci, fiindu archiereu în anulu
 acela, a profetitu că era să móră
 Iisusu pentru poporu. Și nu numai 52
 pentru poporulu acesta, ci și ca să
 adune într'una fiii lui Dumneđu cei
 împrăsciați.

Și dintr'acea đi s'au svătuitu, ca 53
 să-lu omóre. Deci Iisusu nu mai 54
 âmbra de față între Iudei, ci s'a
 dusu de acolo într'unu locu aprópe
 de pustiiu, într'o cetate, ce se chiamă
 Efraimu; și acolo petrecea cu disci-
 pulii sei.

Și erau aprópe pascele Iudeiloru; 55
 și s'au suitu mulți din țeră la Ieru-
 salimu mai'nainte de pasci, să se cu-
 rătescă. Atuncia căutau pre Iisusu, 56
 și stîndu în templu vorbiau între
 sine: Ce vi se pare? că nu va veni
 la serbătóre? Éru archiereii și Fa- 57
 riseii dăduseră ordinu, ca, de va sci
 cineva unde este, să spună, ca să-lu
 prindă.

CAP. 12.

Maria unge peciôrele lui Iisusu; elu intră în Ierusa-
 limu; pređice mórtea sa, și face a se simți trebuința
 de a crede într'însulu.

Éru cu șese đile mai'nainte de pasci 1
 a venitu Iisusu la Bethania, unde era
 Lazaru celu ce fusese mortu, pre
 care l'a înviatu din morți. Și i-au 2
 făcutu acolo cină, și Martha servia;
 éru Lazaru era unulu din cei ce șe-
 deau la mésză împreună cu d'însulu.

Atuncia Maria luîndu o litră cu 3
 miru de nardu adevératu, de mare
 prețu, a unsu peciôrele lui Iisusu, și
 a stersu peciôrele lui cu pérulu seu;
 eru casa s'a împlutu de mirosulu
 mirului. Atuncia dicea unulu din 4
 discipulii lui, Iuda Iscariotu alu lui
 Simonu, care era să-lu vîndă: De ce 5
 nu s'a vîndutu acestu miru dreptu

trei sute de denari, și să se fi datu
6 saracilor? Éru acésta a ȕisu, nu
pentru că era îngrijitu pentru saraci,
ci pentru că era furu, și avea punga,
7 și purta ce se punea într'însa. Atunci
a ȕisu Iisusu: Lasă-o; spre ȕiua în-
8 gropărei mele a păzitu acesta. Că pre
saraci puruea 'i aveți cu voi; éru pre
mine nu m'aveți puruea.

9 Deci mulțime mare din Iudei sci-
indu că este acolo, a venitu, nu nu-
mai pentru Iisusu, ci ca să vėdă și
pre Lazaru, pre care l'a sculatu din
10 morți. Éru archiereii s'au svățuitu ca
11 să omóre și pre Lazaru; Căci pentru
elu mulți din Iudei mergeau, și cre-
deau în Iisusu.

12 Éru a dua ȕi mulțime mare, care
venise la serbătóre auȕindu că vine
13 Iisusu la Ierusalimu, A luat ramuri
de finicu, și a eșitu spre întimpinarea
lui, și striga: Osanna, bine-cuvēn-
tatu *fie* regele lui Israelu, care vine
14 în numele Domnului. Și aflādu Ii-
susu unu asinu, a șeȕutu pe elu, pre-
15 cumu este scrisu: Nu te teme, fiica
Sionului; éccē regele teu vine la tine,
16 șeȕēdu pre mănzulu asinei. Éru pre
acestea nu le-au înȕelesu discipulii
lui mai 'nainte; dară după ce s'a
măritu Iisusu, atuncea și-au adusu a-
minte că acestea erau scrise despre
elu, și că acestea i-au făcutu.

17 Deci mărturisia poporulu, care era
cu elu cându a strigatu pre Lazaru
din mormēntu, și l'a sculatu din
18 morți. Pentru aceea l'a și întimpinatu
poporulu; căci a auȕitu că elu a fă-
19 cutu acéstă minune. Deci au ȕisu
Fariseii între sine: Vedeti, că nimicu
nu folosiți? éccē lumea merge după
d'însulu.

20 Și erau óre-cari Ellini, din cei ce
se suiseră să se închine la serbătóre.
21 Deci acestia s'au apropiatu la Filipu,
care era din Bethsaida Galileei, și
l'au rugatu, ȕicēdu: Domnule, vo-
22 imu să vedemu pre Iisusu. Venit'a
Filipu și a spusu lui Andreiu, și éráși
Andreiu și Filipu au spusu lui Iisusu.
23 Éru Iisusu li-a respunsu, ȕicēdu: A
venitu óra, ca să se mărăscă Fiiulu
24 omului. Adevėru, adevėru ȕicu voui:
Grăuntele de grău, căȕēdu pe pă-
mēntu, de nu va muri, elu remāne

singuru; éru de va muri, aduce multu
fruptu. Celu ce-și iubesc viēta sa, o 25
va perde; și celu ce-și uresce viēta
sa în acéstă lume, o va păstra pentru
viēta cea eternă. De-mi servesce ci- 26
ne-va, să-mi urmeze; și unde voi fi
eu, acolo va fi și servulu meu; și de-
mi va servi cineva, 'lu va onora Pă-
rintele *meu*.

Acumu sufletulu meu s'a turburatu; 27
și ce voi ȕice? Părinte, mântuesce-
mē de óra acéstă; dară pentru acéstă
amu venitu la óra acéstă. Părinte, 28
măresce numele teu. Atunci a venitu
vóce din ceriu, *ȕicēdu*: Și l'amu mă-
ritu, și éráși 'lu voi mări. Éru po- 29
porulu, care sta, și auȕia, ȕicea: Tu-
netu se făcu. Alȕii ȕiceau: Ángeru
vorbi lui. Respuns'a Iisusu și a ȕisu: 30
Acéstă vóce nu s'a făcutu pentru mi-
ne, ci pentru voi. Acumu este jude- 31
cata acestei lumi; acumu se va alunga
stēpānitorulu acestei lumi. Și eu de 32
mē voi înălta de la pāmēntu, voi
tragela mine pre toți. Éru acéstă ȕicea, 33
însemnādu cu ce mórte era să móră.

Respuns'a lui poporulu: Noi amu 34
auȕitu din lege, că Christosu remāne
în eternu; și tu cumu ȕici: Fiiulu
omului trebue să se înalțe? cine este
acestu Fiiu alu omului? Atuncea Ii- 35
susu li-a ȕisu: Încă puȕinu timpu este
lumina cu voi. Ámblați pēnē cându
aveți lumina, ca să nu vē cuprinȕă
întunereculu; că celu ce ámblă în în-
tunerecu nu scie unde merge. Pēnē 36
cādu aveți lumina, credeți în lu-
mină, ca să fiți fii ai luminei. Acestea
a vorbitu Iisusu, și mergēdu s'a a-
scunsu de d'însii.

Éru de și făcea atâtea semne în- 37
intea loru, totu nu credeau într'însulu;
Ca să se împlinească cuvēntulu profe- 38
tului Isaia pre care l'a ȕisu: Dómne,
cine a creȕutu cuvēntulu nostru? și
braȕiulu Domnului, cui s'a descope-
ritu? Pentru acéstă nu puteau să cré- 39
ȕă; căci éráși a ȕisu Isaia: Elu a 40
orbitu ochii loru, și a împetrítu âni-
ma loru; ca să nu vėdă cu ochii *loru*,
nici să înȕelēgă cu ânima, și să se
întórcă, ca să-i vindecu. Acestea a 41
ȕisu Isaia, cându a vėȕutu mărirea
lui, și a vorbitu despre d'însulu. Înse 42
și din dirigători mulți au creȕutu în-

tr'insulu; dară pentru Farisei nu-lu
mărturisiau, ca să nu fie scoși din
43 sinagogă. Că ei au iubit onórea ó-
meniloru mai multu de câtu onórea
lui Dumnezeu.

44 Éru Iisusu a strigatu și a ȑisu :
Celu ce crede în mine, nu crede în
45 mine, ci în acela ce m'a trămesu. Și
celu ce mă vede pre mine, vede pre
46 celu ce m'a trămesu. Eu amu venitu
lumină în lume, ca totu celu ce crede
în mine, să nu remână în întunerecu.
47 Și de aude cineva cuvintele mele, și
nu crede, eu nu-lu judecu; că n'amu
venitu să judecu lumea, ci să mântu-
48 escu lumea. Celu ce se lepădă de
mine, și nu primesce cuvintele mele,
are pre celu ce-lu judecă; cuvântulu
care amu vorbitu, acela 'lu va judeca
49 în ȑiua cea de pe urmă. Că eu nu
amu vorbitu de la mine însu-mi, ci
Părintele ce m'a trămesu, acela mi-a
datu ordinu ce să ȑicu și ce să vor-
50 bescu. Și sciu că ordinulu lui este
viéță eternă; deci cele ce vorbescu
eu, precumu a ȑisu Părintele, așa
vorbescu.

CAP. 13—16.

Iisusu spală peciórele discipuliloru sei, și-i îndemnă
la umilită; elu predice că Iuda 'lu va vinde, și că
Petru se va lepăda de d'insulu. Elu arătă discipuliloru
sei persecuȑiunile ce-i ascéptă; promite ajutorulu
Sântulu Spiritu și-i îndemnă a se ruga în numele seu.

1 Éru mai 'nainte de serbătórea pasce-
loru, sciindu Iisusu, că i-a venitu óra,
ca să trecă dintr'acéstă lume cătră
Părintele, iubindu pre ai sei, pre cei
din lume, i-a iubit pêne în sfârșitu.
2 Și sfârșindu-se cina, cându diabolulu
acumu pusese în ânima lui Iuda Isca-
riotu alu lui Simonu, ca să-lu vëndă;
3 Sciindu Iisusu, că Părintele i-a datu
tóte în mâni, și că a eșitu de la Dumne-
4 deu, și merge la Dumnezeu; S'a scu-
latu de la cină, și și-a pusu vestmin-
tele; și luându stergaru s'a încinsu.
5 După aceea a turnatu apă în spală-
tóre, și a începutu a spală peciórele
discipuliloru, și a le sterge cu ster-
6 garulu, cu care era încinsu. Atunci
a venitu la Simonu Petru, și i-a ȑisu
acesta: Dómnne, au tu vei să-mi spáli
7 peciórele? Respuns'a Iisusu; și i-a
ȑisu: Ceea ce facu eu, tu nu scii a-
cumu; dară vei cunósce după acestea.

ȑis'a Petru lui: Nu vei spală pecióre 8
rele mele nici odata. Respuns'a Ii-
susu lui: De nu te voi spală, nu ai
parte cu mine. ȑis'a Simonu Petru 9
lui: Dómnne, nu numai peciórele mele,
ci și mânele și capulu. ȑis'a Iisusu 10
lui: Celu spalatu nu are trebuință
a-și spală de câtu numai peciórele; fi-
indu că este curatu totu; și voi sîn-
teȑi curaȑi, dară nu toȑi. Că elu sciea 11
pre celu ce era să-lu vëndă; pentru
aceea a ȑisu: Nu toȑi sînteȑi curaȑi.

Deci după ce a spalatu peciórele 12
loru, și și-a luat vestmintele sale,
ședendu éráși, li-a ȑisu: Înȑeleȑeȑi
ce v'amu făcutu? Voi mă chiămaȑi 13
Învěțătorulu și Domnulu; și bine ȑi-
ceȑi, căci sîntu. Deci dacă eu, Dom- 14
nulu și Învěțătorulu *vostru*, v'amu
spalatu peciórele vóstre; sînteȑi de-
tori și voi a spală unulu altuia pecióre-
rele. Că v'amu datu esemplu, ca să 15
faceȑi precumu eu amu făcutu voui.
Adevěru, adevěru ȑicu voui: Servulu 16
nu este mai mare de câtu domnulu
seu, nici celu trămesu mai mare de
câtu celu ce l'a trămesu. De sciȑi 17
acestea, fericiȑi sînteȑi, de le veȑi
face. Nu despre voi toȑi vorbescu; 18
sciu pre cari i-amu alesu; ci ca să se
împliněscă scriptura: Celu ce mânâncă
cu mine pâne, a redicatu contra mea
călcăiulu seu. Acumu vî ȑicu mai 19
'nainte de a se face, ca *atuncea* cându
se va face, să credeȑi că eu sînt. A- 20
devěru, adevěru ȑicu voui: Celu ce
primesce pre care eu voi trămete,
primesce pre mine; éru celu ce pri-
mesce pre mine, primesce pre celu ce
m'a trămesu.

Acestea ȑicěndu Iisusu, s'a turbu- 21
ratu în spiritu, și a vorbitu lămu-
ritu; Adevěru, adevěru, ȑicu voui:
Că unulu din voi va să mă vëndă.
Atuncea discipulii căutau unulu la 22
altulu, neînȑelegěndu despre cine vor-
besce. Éru unulu din discipulii sei, 23
pre care-lu iubia Iisusu, era culcatu
pe sînulu seu. Deci Simonu Petru a 24
făcutu semnu acestuia să întrebe, cine
aru fi de care vorbesce. Și acela re- 25
ȑimăndu-se pe peptulu lui Iisusu, i-a
ȑisu: Dómnne, cine este? Respuns'a 26
Iisusu: Acela este căruia eu întin-
gěndu bucata, o voi da. Și întingěndu

bucata, o a datu lui Iuda Iscariotulu, 27 alu lui Simonu. Și după ce a luat bucată, a intratu într'însulu Satana. Atunci i-a ȑisu Iisusu: Ce ai să faci, 28 fă mai iute. Éru acésta nimenea din cei ce ședeau la mésză nu a înȑlesu 29 pentru ce i-a ȑis'o. Că unii socoteau, fiindu că Iuda avea punga, că-i ȑice Iisusu: Cumpără cele ce ni trebuescu la serbătóre, séu ca să dee ceva saraciloru.

30 Atunci elu, după ce a luat bucată, îndata a eşitu; și era acumu nópțe. 31 Deci eşindu elu, a ȑisu Iisusu: Acumu s'a măritu Fiiulu omului, și Dumne- 32 ȑeu s'a măritu prin elu. Dacă Dumneȑeu s'a măritu prin elu, 'lu va mări Dumneȑeu în sine, și îndată-lu va 33 mări. Copiiloru, încă pućinu sânt cu voi; mă veȑi căuta; și precumu amu ȑisu Iudeiloru: Unde eu mergu, voi nu puteȑi veni; așa acumu ȑicu voui. 34 Ordinu nou dau voui: Ca să vă iubiȑi unulu pre altulu, precumu eu v'amu iubit, ca și voi să vă iubiȑi unulu 35 pre altulu. Într'acésta voru cunósce toȑi, că sânteȑi discipuli ai mei, de veȑi ave dragoste între voi.

36 ȑis'a Simonu Petru lui: Dómne, unde mergi? respuns'a Iisusu lui: Unde mergu eu, nu-mi poȑi urma acumu, éru mai pe urmă 'mi vei 37 urma. ȑis'a Petru lui: Dómne, de ce nu-ȑi potu urma acumu? viéȑa mea 38 'mi voi pune pentru tine. Respuns'a Iisusu lui: Viéȑa ta o vei pune pentru mine? Adevéru, adevéru 'ȑi ȑicu: Nu va cânta cocoșulu, péné ce de trei ori te vei lepéda de mine.

1 Să nu se turbure ânima vóstră; credeȑi în Dumneȑeu, credeȑi și în mine. În casa Părintelui meu sânt multe locașuri; éru de nu, așu fi ȑisu voui: Eu mergu să vî gătescu locu.

3 Și de mergu să vî gătescu locu, éráși voi veni, și vă voi lua la mine, ca unde sânt eu, acolo să fiȑi și voi. 4 Și unde mergu eu, sciȑi, și calea sciȑi. 5 ȑis'a Thoma lui: Dómne, nu scimu unde mergi; și cumu putemu să scimu calea? ȑis'a Iisusu lui: Eu sânt calea, adevéru și viéȑa; nimenea nu vine la Părintele, de câtu numai prin mine. De m'aȑi fi cunoscutu pre mine,

aȑi fi cunoscutu și pre Părintele meu; și de acumu 'lu cunósceȑi, și l'aȑi vėȑutu. ȑis'a Filipu lui: Dómne, aré- 8 tă-ni pre Părintele, și ni ajunge. ȑis'a 9 Iisusu lui: Atâta timpu sânt cu voi, și nu m'ai cunoscutu, Filipe? celu ce m'a vėȑutu pre mine a vėȑutu pre Părintele, și cumu ȑici: Aréȑa-ni pre Părintele? Au nu creȑi, că eu în Pă- 10 rintele, și Părintele în mine este? cuvintele cari eu vî vorbescu nu le vorbescu de la mine; éru Părintele celu ce locuesce în mine, acela face lucrările.

Credeȑi mie, că eu în Părintele și 11 Părintele în mine este; éru de nu, credeȑi mie pentru înse-și lucrările.

Adevéru, adevéru ȑicu voui: Celu 12 ce crede în mine, și acela va face lucrările, cari eu facu; da, va face mai mari de câtu acestea; că eu mergu la Părintele meu. Și ori-ce veȑi cere 13 în numele meu, aceea voi face; ca să se mărăscă Părintele în Fiiulu. Ori-ce veȑi cere în numele meu, eu 14 voi face.

De mă iubiȑi, păziȑi ordinele mele. 15 Și eu voi ruga pre Părintele, și altu 16 Mângăitoru va da voui, ca să remână cu voi în eternu: Spiritulu adevéru- 17 lui, pre care lumea nu-lu póte primi, pentru că nu-lu vede, nici nu-lu cunósce; éru voi 'lu cunósceȑi; că pe- 18 trece cu voi, și va fi în voi. Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi. 19 Încă pućinu, și lumea nu mă va mai vedé; éru voi mă veȑi vedé; fiindu că eu trăescu și voi veȑi trăi. Într'- 20 acea ȑi veȑi cunósce voi, că eu sânt în Părintele meu, și voi în mine, și eu în voi. Celu ce are ordinele mele 21 și le păzesce, acela este care mă iubesc, și celu ce mă iubesc va fi iubit de Părintele meu, și eu 'lu voi iubi, și mă voi face cunoscutu lui.

ȑis'a cătră d'însulu Iuda (nu Iscariotu): Dómne, de unde vine, că noui vei să te areȑi, și nu lumei? Respun- 23 s'a Iisusu și i-a ȑisu: De mă iubesc cineva, va păzi cuvântulu meu; și Părintele meu 'lu va iubi, și vomu veni la elu, și vomu face locașu la d'însulu. Celu ce nu mă iubesc, nu 24 păzesce cuvintele mele; și cuvântulu, care auȑi nu este alu meu, ci alu

25 Părintelui, ce m'a trămesu. Acestea
 26 vî dicu, *încă* fiindu la voi. Éru Mângăitorulu, Spiritulu celu Sântu, pre care 'lu va trămete Părintele în numele meu, acela vë va învăța tôte, și vî va aduce aminte tôte cele ce amu
 27 vorbitu vouî. Pace lasu vouî, pacea mea dau vouî; nu precumu lumea dă, eu dau vouî; să nu se turbure ânima
 28 vóstră, nici să se înfricoșeze. Ați auditu că v'amu đisu: Eu mergu, și vinu érași la voi. De m'ați iubi, v'ați fi bucuratu, că amu đisu: Mergu la Părintele; că Părintele meu mai mare
 29 de câtu mine este. Și acumu v'amu đisu mai'nainte, pêne a nu se întempla, ca, *atuncea* cându se va întempla, să credeți. Nu voi mai vorbi multe cu voi; că vine stêpânitorulu
 30 acestei lumi, dară nu are nimicu în mine. Dară să cunóscă lumea, că iubescu pre Părintele, și *că* așa facu precumu mi-a ordinaru Părintele. Sculați-vë să mergemu de aicea.

1 Eu sînt via cea adevărată, și vierulu este Părintele meu. Tótă vița din mine, care nu face fruptu o scóte; si tótă care face fruptu o curătesce,
 2 ca să facă mai multu fruptu. Voi sînteți acumu curați în privința cuvântului, care v'am vorbitu. Remâneți în mine, si eu în voi. Precumu vița nu póte să facă fruptu din sine,
 3 de nu va remâné în viă, așa nici voi, de nu veți remâné în mine. Eu sînt via, voi vițele. Celu ce remâne în mine și eu într'insulu, acela aduce multu fruptu; că fără de mine nu
 4 puteți face nimicu. De nu remâne cineva în mine, se scóte afară ca vița, și se usucă; și o adună, și o aruncă
 5 în focu, și arde. De remâneți în mine, și cuvintele mele remânu în voi, ori-ce veți vré, veți cere, și vi se va face. Într'acésta se măresce Părintele meu, ca să aduceți multu fruptu, și *ca* să fiți discipuli ai mei.
 6 Precumu m'a iubit Părintele pre mine, așa eu v'amu iubit pre voi; remâneți în dragostea mea. De veți
 7 păzi ordinele mele, veți remâne în dragostea mea, precumu eu amu păzitu ordinele Părintelui meu, și re-
 8 mâiu în dragostea lui. Acestea amu

vorbitu vouî, ca bucuria mea să remână în voi, și bucuria vóstră să fie plină.

Acesta este ordinulu meu, ca să 12 vë iubiti unulu pre altulu, precumu eu v'amu iubit pre voi. Mai mare 13 dragoste de câtu acésta nimenea nu are, ca să-și pună cineva vițta sa pentru amicții sei. Voi sînteți amicții 14 mei, de faceți câte eu vî dicu. De 15 acumu nu vë mai dicu servi; că servulu nu scie ce face Domnulu seu; ci v'amu đisu amici; că tôte câte amu auditu de la Părintele meu amu aretat și vouî. Nu voi m'ați alesu pre 16 mine; ci eu v'amu alesu pre voi; și v'amu rînduitu, ca să mergeți, și să aduceți fruptu, și *ca* să remână fruptulu vostru; ca ori-ce veți cere de la Părintele în numele meu, să vî dee. Acestea vî dicu, ca să vë iubiți unulu 17 pre altulu.

De vë uresce lumea, sciți că m'a 18 urîtu pre mine mai'nainte de câtu pre voi. De ați fi din lume, lumea aru 19 iubi pre alu seu; éru pentru că nu sînteți din lume, ci eu v'amu alesu din lume, pentru acésta vë uresce lumea.

Aduceți-vë aminte de cuvântulu 20 care v'amu đisu: Servulu nu este mai mare de câtu domnulu seu. De m'au persecutatu pre mine, vë voru persecuta și pre voi; de au păzitu cuvântulu meu, voru păzi și alu vostru. Dară tôte acestea vî voru face 21 pentru numele meu, pentru că ei nu sciu pre celu ce m'a trămesu.

De nu așu fi venitu și nu li-așu fi 22 vorbitu nu aru ave păcatu; éru acumu nu au cuvântu pentru păcatulu lor. Celu ce mă uresce, uresce și pre 23 Părintele meu. De nu așu fi făcutu 24 lucrări între ei, cari nimenea altulu nu a făcutu, nu aru ave păcatu; éru acumu au și vedutu, și m'au urîtu și pre mine și pre Părintele meu. Dară 25 așa se va împlini cuvântulu celu scrisu în legea lor: M'au urîtu fără cuvântu

Éru cându va veni Mângăitorulu, 26 pre care eu voi trămete de la Părintele, adecă Spiritulu adevărului, care purcede de la Părintele, acela va

27 mărturisi despre mine. Încă și voi veți mărturisi, fiindu că sunteți cu mine de la începutu.

1 Acestea v'amu vorbitu, ca să nu vă scandalisați. Ei vă voru scote din
2 sinagogi; și vine timpul, ca totu celu ce vă va ucide, să i se pară că
3 face unu serviciu lui Dumnezeu. Și acestea vi voru face, pentru că nu au cunoscutu pre Părintele, nici pre
4 mine. Inse acestea v'amu vorbitu, ca dacă va veni timpul, să vi aduceți aminte de ele, că eu v'amu spusu. Și acestea nu v'amu spusu de la începutu, pentru că eram cu voi.
5 Dară acum mergu la celu ce m'a tramesu, și nimenea, din voi nu mă
6 întreabă: Unde mergi? Ci pentru că v'amu vorbitu acestea, întristarea a implutu înima voastră.

7 Dară eu vi dicu adevărulu: Vi este de folos, ca să mă duc; că de nu mă voi duce, Mângăitorulu nu va veni la voi; éru de mă voi duce, 'lu voi trâmeste la voi. Și venindu acela, va mustra lumea de păcatu, și de dreptate și de judecată. De păcatu,
9 pentru că nu credu în mine; De dreptate, pentru că mergu la Părintele meu, și nu mă mai vedeți; De judecată, pentru că stăpânitorulu
12 aceștei lumi s'a judecatu. Încă multe amu a vi dice, dară nu puteți a le purta acum. Éru cându va veni acela, Spiritulu adevărulu, vă va conduce la totu adevărulu; că elu nu va vorbi de la sine; ci câte va auzi va vorbi, și vi va vesti cele viitoare.
14 Acela mă va mări; că va lua dintr'alu meu, și vi va da în scire. Tote câte are Părintele, sunt ale mele; pentru
16 acesta amu disu, că va lua dintr'alu meu, și vi va da în scire. Pușinu, și nu mă veți vedé; și érași pușinu, și mă veți vedé, că mergu la Părintele
17 meu. Atuncia unii din discipulii lui au disu între sine: Ce este acesta ce ni dice: Pușinu, și nu mă veți vedé; și érași pușinu, și mă veți vedé; și
18 mergu la Părintele meu? Deci diceau: Ce este acesta ce dice: Pușinu? nu
19 scimu ce vorbesce. Éru cunoscându Iisus că voiau să-lu întrebe, li-a disu: De acesta vă întrebați între

voi, că amu disu: Pușinu, și nu mă veți vedé, și érași pușinu, și mă veți vedé? Adevăru, adevăru dicu voui: 20
Voi veți plânge și vă veți tângui; éru lumea se va bucura; și voi vă veți întrista, dară întristarea voastră se va prefăce în bucuriă. Femea, cându
21 nasce, are întristare, pentru că a sositu ora ei; éru dacă nasce copilulu, nu-și măi aduce aminte de dureri pentru bucuria, că s'a născutu omu în lume. Deci și voi aveți întristare
22 acum; dară érași vă voi vedé, și se va bucura înima voastră, și bucuria voastră nimenea nu o va lua de la voi. Și într'acea di nu mă veți întreba ni-
23 micu. Adevăru, adevăru dicu voui: Ori-ce veți cere de la Părintele în numele meu, vi va da. Până acum
24 nu ați cerutu nimicu în numele meu; cereți, și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină. Acestea v'amu disu în
25 parabole; dară va veni ora, cându nu vi voi mai vorbi în parabole, ci vi voi da în scire lămuritu despre Părintele. Într'acea di veți cere în
26 numele meu, și nu vi dicu că eu voi ruga pre Părintele pentru voi; Că
27 însu-și Părintele vă iubesc, pentru că m'ați iubit, și ați cređutu, că amu eșitu de la Dumnezeu. Eșit'amu
28 de la Părintele și amu venitu în lume; érași lasu lumea, și mergu la Părintele.

Dis'au lui discipulii: Éccé acum vorbesci lămuritu, și nu vorbesci în parabole. Acum cunoscemu că scii
30 toate, și nu-ți trebuie, ca să te întrebe cineva; prin acesta credemu, că ai eșitu de la Dumnezeu. Respons'a
31 loru Iisus: Acum credeți? Éccé, 32 vine ora, și acum a sositu, ca să vă resipiți fie-care la ale sale, și să mă lăsați singuru; dară nu sunt singuru; că Părintele este cu mine. Acestea
33 v'amu vorbitu, ca în mine să aveți pace. În lume strîmtorare veți ave; dară îndrăsniți; eu amu biruitu lumea.

CAP. 17.

Rugăciunea lui Iisus.

1 Acestea vorbindu Iisus, și-a redicatu ochii sei la ceriu, și a disu: Părinte, a venit ora; măresce pre

Fiiulu teu, ca și Fiiulu teu să te
 2 mărescă; Precumu i-ai datu putere
 preste totu corpulu; că să deie viéță
 eternă tuturoru celoru ce i-ai datu.
 3 Și acésta este viéța cea eternă, ca să
 te cunóscă pre tine, pre unulu adevé-
 ratulu Dumneđeu, și pre Iisusu Chris-
 4 tosu, pre care ai trămesu. Eu te-amu
 măritu pe pământu; amu sfârșitu
 lucrulu, care mi-ai datu să-lu facu.
 5 Și acumu, Părinte, măresce-mă tu
 la tine însu-ți cu mărirea care amu
 avutu la tine, mai'nainte de a fi
 lumea.
 6 Eu amu aretatu numele teu óme-
 niloru pre cari mi-ai datu din lume;
 ai tei erau, și mi-ai datu și au pă-
 7 zitu cuvântulu teu. Acumu au cu-
 noscutu, că tóte câte mi-ai datu sânt
 8 de la tine. Că cuvintele, cari mi-ai
 datu, le-amu datu lor; și ei le-au
 primitu; și au cunoscutu în adevéru,
 că amu eșitu de la tine, și au cre-
 9 đutu, că tu m'ai trămesu. Pentru
 acestia mă rogu, nu pentru lume mă
 rogu; ci pentru acestia, pre cari
 10 mi-ai datu, că sânt ai tei. Și tóte
 ale mele sânt ale tale, și ale tale
 sânt ale mele; si m'amu măritu în-
 11 tr'înșii; Și eu nu mai sânt în lume;
 éru acestia sânt în lume, și eu vinu
 la tine. Părinte sante, păzesce-i în
 numele teu, pre cari mi-ai datu, ca
 12 să fie una, precumu și noi. Cându
 eramu cu ei în lume, eu 'i păziamu
 în numele teu; pre cari mi-ai datu,
 i-amu păzitu, și nimenea dintr'înșii
 nu s'a perdutu, de câtu numai fiiulu
 perđarei; ca să se împlinéscă scrip-
 13 tura. Éru acumu vinu la tine, și
 acestea vorbescu în lume, ca să aibă
 bucuria mea deplină întru ei
 14 Eu li-amu datu cuvântulu teu; și
 lumea i-a urítu, pentru că ei nu
 sânt din lume, precumu eu nu sânt
 15 din lume. Nu mă rogu, ca să-i iéi
 din lume, ci ca să-i păzesci de celu
 16 reu. Ei nu sânt din lume, precumu
 17 niçi eu nu sânt din lume. Sântesce-i
 în adevérulu teu; cuvântulu teu este
 18 adevéru. Precumu m'ai trămesu în
 lume, așa și eu i-amu trămesu pre
 19 ei în lume. Și pentru d'înșii eu mă
 sântescu, ca și ei să fie sântiți în-
 20 tr'adevéri. Și nu numai pentru

acestia mă rogu, ci și pentru cei ce
 voru crede în mine prin cuvântulu
 loru; Ca toți să fie una, precumu 21
 tu Părinte în mine și eu în tine, ca
 și acestia să fie una în noi: ca să
 cređă lumea, că tu m'ai trămesu.
 Încă și mărirea, care mi-ai datu, amu 22
 dat'o lor; ca să fie una precumu
 noi sântemu una. Eu întru ei, și 23
 tu în mine, ca ei să fie desevărsiți
 într'una, și ca să cunóscă lumea, că
 tu m'ai trămesu și i-ai iubit pre ei,
 precumu ai iubit pre mine.

Părinte, voiescu ca acei, pre cari 24
 mi-ai datu, unde sânt eu să fie și ei
 cu mine, ca să vedă mărirea mea,
 care tu mi-ai datu; că tu m'ai iubit
 mai'nainte de întemeierea lumii.
 Părinte drepte, lumea nu te-a cu- 25
 noscutu, éru eu te-amu cunoscutu, și
 acestia au cunoscutu, că tu m'ai
 trămesu. Și li-amu facutu cunoscutu 26
 numele teu, și-lu voi face cunos-
 cutu, că dragostea, cu care m'ai
 iubit, să fie într'înșii, și eu în-
 tru ei.

CAP. 18.

Iisusu se prinde și se duce la Anna și la Caiafa.
 Petru se lepădă de d'insulu. Iisusu 'înaintea lui
 Pilatu

Acestea vorbindu Iisusu, a eșitu cu 1
 discipulii sei dincolo de pârîulu Ked-
 ron, unde era o grădină, în care a
 intratu cu discipulii sei. Și scia și 2
 Iuda, celu ce l'a vëndutu, loculu; că
 de multe ori se aduna Iisusu acolo
 cu discipulii sei. Atuncea Iuda luându 3
 cohorta și servii de la archirei și de
 la Farisei, a venitu acolo cu felinare
 și cu făclii și cu arme.

Éru Iisusu sciindu tóte cele ce 4
 erau să vină asupra lui, eșindu li-a
 đisu: Pre cine căutați? Respuns'au 5
 lui: Pre Iisusu Nazarinénulu. Đis'a
 loru Iisusu: Eu sânt. Și era și Iuda
 celu ce-lu vindea cu d'înșii. Deci 6
 după ce li-a đisu: Eu sânt, s'au în-
 torsu înapoi, și a cađutu jos. Și 7
 érași i-a întrebatu: Pre cine căutați?
 Đis'au ei: Pre Iisusu Nazarinénulu.
 Respuns'a Iisusu: V'amu spusu, că 8
 eu sânt; deci de mă căutați pre mine,
 lăsați pre acestia să se ducă: Ca să 9
 se împlinéscă cuvântulu, ce elu a

disu: Pre care i-ai datu mie, nu amu perdutu dintr'însii nici pre unulu.

10 Atuncea Simonu Petru, avându sabiă, a scos'o, și a lovit pre servulu archiereului, și i-a tăiatu urechea lui cea dréptă. Numele servului
11 era Malchu. Atunci a disu Iisusu lui Petru: Bagă sabia ta în tēcă, paharulu care mi-a datu Părintele, au nu-lu voiū bé?

12 Atunci cohorta și căpitenia și servii Iudeiloru au prinsu pre Iisusu și l'au
13 legatu; Și l'au dusu mai ântéiu la Anna; că era socru lui Caiifa, care
14 era archiereu în anulu acela. Și era Caiifa celu ce a svătuitu pre Iudei, că este de folosu să móră unu omu pentru poporu.

15 Éru Simonu Petru urma lui Iisusu, și cela-l-altu discipulu; acelu discipulu era cunoscutu archiereului, și a întratu împreună cu Iisusu în curtea archiereului. Éru Petru a stătutu la ușă, afară. Atunci a eșitu cela-l-altu discipulu, care era cunoscutu archiereului, și a vorbitu cu portăresa, și a dusu în întru pre Petru.
17 Atuncea serva portăresă a disu lui Petru: Nu cumva și tu esci din discipulii acestui omu: Elu dicea:
18 Nu sînt. Și sta servii și cei cari făcuseră focu, că era frigu, și se încălțiau; si Petru sta cu d'însii încălțându-se.

19 Într'acestea archiereulu a întrebatu pre Iisusu de discipulii lui și de învătura lui. Respuns'a Iisusu lui: Eu amu vorbitu lumii în față; eu totu-de-una amu învățatu în sinagogă și în templu, unde toți Iudeii se adună; și într'ascunsu nu amu vorbitu nimicu. Ce mă întrebi? întrebă pre cei ce au auditu ce li-amu vorbitu; éccă acestia sciu cele ce amu
22 vorbitu eu. Și acestea dicēdu elu, unulu din servii ce sta înainte, a pālmutu pre Iisusu, dicēdu: Așa respunđi archiereului? Respuns'a Iisusu lui: De amu vorbitu reu, mărturisește de reu, éru de amu vorbitu bine,
24 pentru ce mă bați? Éru Anna l'a trămesu legatu la Caiifa, archiereulu.

25 Éru Simonu Petru sta și se încălția. Deci diseră lui: Nu cumva și

tu esci din discipulii lui? Éru elu a tăgăduitu, dicēdu: Nu sînt. Dar
26 unulu din servii archiereului, fiindu rudă a celui ce i-a tăiatu Petru urechia, a disu: Au nu te-amu vedutu eu în grădină cu d'însulu? Atuncea
27 Petru éráși a tăgăduitu; și îndată a cântatu cocoșulu.

Atuncea aduseră pre Iisusu de la
28 Caiifa în pretoriu, și era demănéță; dară ei nu au întratu în pretoriu, ca să nu se spurce, fiindu că aveau să mânânce pascele. Dreptu aceea Pilatu
29 a eșitu la ei, și a disu: Ce pēră aduceți asupra omului acestuia? Respuns'au, și i-au disu: De nu aru fi fostu acesta făcētoru de rele, nu l'amu fi datu ție. Atuncea Pilatu
31 li-a disu: Luați-lu voi, și judecați-lu dupre legea vōstră. Deci i-au disu Iudeii: Nu ni este ertatu să omorîmu pre nimenea. Ca să se împli-
32 nescă cuvēntulu lui Iisusu, carele a disu, însemnādu cu ce mórte era să móră.

Atuncea Pilatu erăși a întratu în
33 pretoriu, și a chiāmatu pre Iisusu, și i-a disu: Tu esci regele Iudeiloru? Respuns'a Iisusu lui: De la tine dici
34 acēsta, séu ți-au spusu alții despre mine? Respuns'a Pilatu: Au dóră
35 sînt Iudeu? Poporulu teu și archiereii te-au datu mie; ce ai făcutu? Respuns'a Iisusu: Împērăția
36 mea nu este dintr'acēstă lume; dacă împērăția mea aru fi dintr'acēstă lume, apoi servii mei s'aru lupta, ca să nu fiu datu Iudeiloru; éru acumu împērăția mea nu este de aicea. Deci i-a
37 disu Pilatu: Au rege esci tu? Respuns'a Iisusu: Tu dici, că rege sînt eu. Spre acēsta m'amu născutu, și spre acēsta amu venitu în lume, ca să mărturisescu adevēru. Totu celu ce este din adevēru, ascultă vōcea mea. Dis'a Pilatu lui: Ce este
38 adevēru?

Și acēsta dicēdu éráși a eșitu la Iudei, si li-a disu: Eu nu aflu nici o vină într'însulu. Dară aveți datinā, ca să vî eliberezu pre unulu la pasci; deci voiți să vî eliberezu pre regele Iudeiloru? Atuncea toți éráși au strigatu, dicēdu: Nu pre acesta, ci pre Barabba. Éru Barabba era hoțu.

CAP. 19.

Iisusu biciuitu, încununatu de spini, și crucificatu.
Mórtea și înmormântarea sa.

- 1 Atuncea luându Pilatu pre Iisusu,
- 2 l'a biciuitu. Și ostașii împletindu cunună de spini, au pusu pe capulu lui și l'au îmbrăcatu în vestmântu de
- 3 purpură, Și diceau : Bucură-te, Regele Iudeiloru ! Și-lu pălmuiau.
- 4 Atunci Pilatu éráși a eșitu afară, și li-a ȑisu : Éccě 'lu aducu voui afară, ca să cunósceți că nu afli nici o vină
- 5 într'insulu. Atuncea Iisusu a eșitu afară, purtându cununa de spini și vestmântulu de purpură. Și Pilatu
- 6 li-a ȑisu : Éccě omulu ! Éru archiereii și servii, vėđendu-lu au strigatu, ȑicēdu : Crucifică - lu, crucifică - lu. ȑis'a loru Pilatu : Luați-lu voi, și-lu crucificați ; că eu nu afli nici o vină
- 7 într'insulu. Respuns'au Iudeii lui : Lege avemu, și duple legea nóstră i se cuvine să móră, pentru că s'a făcutu însu-și Fiiu alu lui Dumneȑeu.
- 8 Deci Pilatu, auȑindu acestu cuvētu, mai multu s'a temutu. Și éráși întrādu în pretoriu, a ȑisu lui Iisusu : De unde esci tu ? Éru Iisusu
- 10 nu i-a respunsu. Atuncea Pilatu i-a ȑisu : Mie nu-mi vorbesci ? au nu scii, că amu putere să te crucificu,
- 11 și amu putere să te eliberezu ? Respuns'a Iisusu : Nu ai ave nici o putere asupra mea, de nu ti-aru fi fostu datu de susu : de aceea celu ce m'a datu ȑie, mai mare păcatu áre.
- 12 Din acelu *timpu* căuta Pilatu să-lu elibereze ; éru Iudeii strigau, ȑicēdu : De vei elibera pre acesta, nu esci amicu Cesarului ; totu celu ce se face însu-și rege, se rescólă asupra Cesarului. Éru Pilatu auȑindu acestu cuvētu, a scosu afară pre Iisusu, și a ședutu pe scaunu de judecată, în loculu ce se chiamă Lithostratonu, éru
- 14 evreesce Gabbatha. Și era ȑiua cea de dinaintea pascelor, și óra ca la a șesea, și a ȑisu Iudeiloru : Éccě regele vostru ! Éru ei au strigatu : iea-lu, iea-lu, crucifică-lu ! ȑis'a loru Pilatu : Să crucificu pre regele vostru ? Respuns'au archiereii : Nu avemu rege de cătu numai pre Cesarulu. Deci l'a datu loru la crucifi-

care. Și au luat pre Iisusu, și l'au dusu.

Și ducēdu-și crucea sa, a eșitu la 17 loculu ce se chiamă alu Căpăținei, care se ȑice evreesce Golgotha ; Aicea l'au crucificatu, și împreună cu 18 elu alți duoi, de o parte și de alta, și în meȑilocu pre Iisusu.

Éru Pilatu a scrisu titlu, și l'a 19 pusu pe cruce. Și era scrisu : IISUSU NAZARINÉNULU REGELE IUDEILORU. Deci mulți din Iudei au cetitu 20 acestu titlu ; că loculu unde s'a crucificatu Iisusu era aprópe de cetate, și era scrisu evreesce, ellinesce și latinesce. Atunci archiereii Iudeiloru au ȑisu lui 21 Pilatu : Nu scrie : Regele Iudeiloru ; ci că elu a ȑisu : Eu sânt Regele Iudeiloru. Respuns'a Pilatu : Ceea ce amu 22 scrisu, amu scrisu.

Éru ostașii, cându au crucificatu 23 pre Iisusu, au luat vestmintele lui, și le-au făcutu patru părți, fie-căruia ostașu parte ; au luat și chitonulu. Și chitonulu era necusutu, țesutu de 24 susu preste totu ; Deci au ȑisu între d'înșii : Să nu-lu sfășiāmu, ci să aruncāmu sorți pentru d'insulu, alu căruia va fi ; ca să se împliněscă scriptura, ce ȑice : Împărțit' au vestmintele mele loru-și, și pentru chitonulu meu au aruncatu sorți. Acestea au făcutu ostașii.

Éru lūngă crucea lui Iisusu sta 25 muma lui și sora mumei lui, Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena. Și Iisusu vėđendu pre muma sa, și 26 pre discipululu stādu pre care iubia, a ȑisu mumei sale : Femee, éccě fiulu teu ! Apoi a ȑisu discipulului : 27 Éccě muma ta ! Și dintr'aceea óră a luat'o discipululu într'ale sale.

După aceea, sciindu Iisusu, că tóte 28 s'au sfărșitu, ca să se împliněscă scriptura, a ȑisu : 'Mi e sete. Și era 29 acolo unu vasu plinu de oȑetu ; éru ei împlēdu unu burete de oȑetu, și puindu-lu în issopu, l'au adusu la gura lui. Deci Iisusu, cându a luat 30 oȑetulu, a ȑisu : S'a sfărșitu ; și plecādu-și capulu și-a datu sufletulu.

Éru Iudeii, ca să nu remānă pe 31 cruce trupurile sāmăbata, fiindu că era vineri, (că ȑiua sāmăbatei aceleia era mare) au rugatu pre Pilatu să li

se sdrobescă fluierile, și să se redice.
 32 Deci au venit ostașii, și au sdrobitu
 fluierile celui d'ântăiu, și celui-l-altu
 33 ce s'a crucificatu cu elu. Éru ve-
 nindu la Iisusu, și vedându că murise
 34 deja, nu i-au sdrobitu fluierile; Ci
 unulu din ostași a împunsu cu sulița
 cōsta lui; și îndată a eșitu sânge și
 apă.
 35 Și celu ce a vedutu, a mărturisu,
 și mărturia lui este adevărată; și
 acela scie, că dīcea adevărate, ca și
 36 voi să credeți. Că acestea s'au făcutu,
 ca să se împlinescă scriptura. Osu
 37 nu se va sdrobi dintr'insulu. Și érași
 altă scriptură dīce: Voru vedé pre
 38 care l-au împunsu. Éru după acestea
 Iosefu din Arimathia, fiindu și elu
 discipulu alu lui Iisusu, dară într'-
 ascunsu pentru frica Iudeiloru, a ru-
 gatu pre Pilatu, ca să iee trupulu lui
 Iisusu; și a datu voiă Pilatu. Deci
 a venit și a luat trupulu lui Iisusu.
 39 A venit și Nicodimu, celu ce mai
 'naintea venise la Iisusu nóptea adu-
 cēdu amestecatură de smirnă, și de
 40 aloe, ca o sută de litre. Atunci au
 luat trupulu lui Iisusu, și l'au înfă-
 șuratu în giulgiuri cu miresme, pre-
 cumu este datina Iudeiloru a îngropa.
 41 Éru în loculu unde s'a crucificatu era
 grădină, și în grădină mormēntu nou,
 în care nimenea nici o dată nu a fostu
 42 pusu. Deci acolo au pusu pre Iisusu,
 pentru că era vinerea Iudeiloru, și
apropo mormēntulu.

CAP. 20.

învierea lui Iisusu Christosu. Elu se arătă disci-
 puliloru sei. Necredința Thomei.

1 În *diua* d'ântăiu a septēmānei de de-
 mănētă, încă fiindu întunerecu, a
 venit Maria Magdalena la mormēntu,
 și a vedutu pétra luată de la mor-
 2 mēntu. Atunci ea a alergatu, și a ve-
 nitu la Simonu Petru, și la cela-l-altu
 discipulu, pre care 'lu iubia Iisusu, și
 li-a dīsu: Au luat pre Domnulu din
 mormēntu, și nu scimu unde l'au
 3 pusu. Deci a eșitu Petru și cela-l-
 altu discipulu, și veniau la mormēntu.
 4 Éru amînduoi alergau împreună, și
 cela-l-altu discipulu a alergatu înainte
 mai curēdu de câtu Petru, și a venit
 5 mai ântăiu la mormēntu. Și ple-

cându-se, a vedutu giulgiurile jăcēdu,
 dară nu a întratu. Atunci a venit 6
 și Simonu Petru urmându-i, și a în-
 tratu în mormēntu, și a vedutu giul-
 giurile jăcēdu; Și pânza, care a 7
 fostu pe capulu lui, nu jăcēdu cu
 giulgiurile, ci deosebi învêlâtucită
 într'unu locu. Atunci a întratu și cela- 8
 l-altu discipulu, care venise ântăiu la
 mormēntu, și a vedutu, și a cređutu.
 Că încă nu sciau scriptura, că elu tre- 9
 buia să se scōle din morți. Atuncea 10
 discipulii s'au dusu érași la ai sei.

Éru Maria sta afară la mormēntu 11
 plângēdu; și plângēdu s'a plecatu,
 și a căutat în mormēntu; Și a vē- 12
 đutu duoi ângeru în *vestminte* albe,
 ședēdu unulu de cătră capu și al-
 tulu de cătră peciōre, unde jăcuse
 corpulu lui Iisusu. Și i-au dīsu aceia: 13
 Femee, de ce plângi? Dis'a loru:
 Au luat pre Domnulu meu, și nu
 sciu unde l'au pusu. Și acestea dī- 14
 cēdu, s'a întorsu înapoi, și a vedutu
 pre Iisusu stându; și nu scia, că este
 Iisusu. Dis'a ei Iisusu: Femee, de 15
 ce plângi? pre cine cauți? Éru ei,
 părēdu-i-se, că este grădinarulu, i-a
 dīsu: Domnule, de l'ai luat tu,
 spune-mi unde l'ai pusu, și eu 'lu voi
 lua. Dis'a ei Iisusu: Marie! Ea în- 16
 torcēdu-se, i-a dīsu: Rabbuni! ce
 se dīce, Învēțătorule. Dis'a ei Iisusu: 17
 Nu te atinge din mine că încă nu
 m'amu suitu la Părintele meu; ci
 mergi la frații mei, și li spune, Mă
 sui la Părintele meu, și Părintele
 vostru, și la Dumneđeulu meu, și
 Dumneđeulu vostru. A venit Maria 18
 Magdalena, dādu în scire discipuli-
 loru, că a vedutu pre Domnulu, și că
 a dīsu ei acestea.

Apoi într'acea sēră, adegă în *diua* 19
 ântăia a septēmānei, cându ușele
 erau închise, fiindu discipulii adunați,
 pentru frica Iudeiloru, venit'a Iisusu,
 și a stătutu în međilocu, și li-a dīsu:
 Pace voui. Și acēsta dīcēdu, li-a 20
 aretatu mânele, și cōsta sa; atuncea
 s'au bucuratu discipulii, vedēdu pre
 Domnulu. Éru Iisusu érași li-a dīsu: 21
 Pace voui: precumu m'a trāmesu
 Părintele, așa eu trāmetu pre voi.
 Și acēsta dīcēdu, a suflatu asupra 22
 loru, și li-a dīsu: Luați Spiritu

23 Sântu ; Căroră veți erta păcatele, li se voru erta ; și căroră li veți ține, voru fi ținute.

24 Éru Thoma, unulu din cei duoi-spredece, care se dice gémănu, nu era cu
25 d'înșii, cându a venitu Iisusu. Deci cei-l-alti discipuli i-au ȑisu : Vêdura-mu pre Domnulu. Éru elu li-a ȑisu : De nu voiu vedé în mânele lui sem-nulu cucloru, și de nu voiu pune degetulu meu în sem-nulu cucloru, și de nu voiu pune mâna mea în cósta lui, nu voiu crede.

26 Și după optu ȑile éráși erau în lă-întru discipulii lui, și Thoma cu d'înșii ; venit'a Iisusu, fiindu ușele încuete, și a stătutu în meȑilocu, și a
27 ȑisu : Pace voui. Atunci a ȑisu lui Thoma : Adă-ți încóce degetulu teu, și veȑi mânele mele ; și adă mâna ta, și o pune în cósta mea ; și nu fii ne-credinciosu, ci credinciosu. Și a res-
28 punsu Thoma, și i-a ȑisu : Domnulu meu și Dumneȑeu ! ȑis'a Ii-
29 susu lui : Thoma, pentru că m'ai vêdutu, ai creȑutu ; fericiți *sânt* cei ce nu au vêdutu, și au creȑutu.

30 Și multe alte semne a făcutu Ii-
31 susu înainte discipuliloru sei, cari nu sânt scrise în acésta carte. Éru acestea s'au scrisu, ca să credeți, că Iisusu este Christosulu, Fiiulu lui Dumneȑeu ; și creȑendu să aveți vie-ȑă în numele *lui*.

CAP. 21.

Iisusu se arétă din nou discipuliloru sei. Elu preȑice lui Petru ceea ce-lu ascéptă, și-lu întrébă de trei ori de-lu iubescu.

1 După acésta Iisusu éráși s'a aretatu discipuliloru sei, la marea Thiberia-dei, și așa s'a aretatu. Erau împreună
2 Simonu Petru și Thoma, ce se dice gémănu, și Nathanaelu din Cana Galileei și fiii lui Zebedeu, și alți duoi
3 discipuli ai lui. ȑis'a lor Simonu Petru : Mě ducu să prindu pesce. ȑis'au ei lui : Mergemu și noi cu tine. Și au eșitu, și s'au suitu în corabiă îndată ; și într'acea nópte nu au prinsu nimicu.

4 Éru făcându-se demănétă a stătutu Iisusu la țermu, dară discipulii nu sciau că este Iisusu. Atuncea Iisusu li-a ȑisu : Copiiloru, nu cumva aveți ceva de mâncare ? Respuns'au

lui : Nu. Éru elu li-a ȑisu : Aruncați mreja despre drépta corabiei, și veți afla. Deci au aruncatu, și nu mai pu-
6 teau să o tragă de mulțimea pesci-
7 loru. Atuncea discipululu acela, pre
care-lu iubia Iisusu, a ȑisu lui Petru :
• Domnulu este. Éru Simonu Petru au-
ȑindu că este Domnulu, s'a încinsu
cu fótă, (că era golu,) și s'a aruncatu
în mare. Éru cei-l-alti discipuli au
8 venitu cu luntrea, (că nu erau de-
parte de pământu, ci ca la duoé sute
de coți,) trăgându mreja cu pesci.
Deci eșindu la pământu, au vêdutu jă-
9 ratecu și pesce pusu d'asupra, și pâne.
ȑis'a lor Iisusu : Aduceți din pescii
10 cari ați prinsu acumu. S'a suitu Si-
11 monu Petru, și a trasu mreja la us-
catu, plină de pesci mari, o sută cinci-
ȑeci și trei ; și de și erau atâtăia, nu
s'a ruptu mreja. ȑis'a lor Iisusu :
12 Veniți de prânditi. Și nimenea din
discipuli nu cuteza să-lu întrebe :
Cine esci ? sciindu că este Domnulu.
Și a venitu Iisusu și a luat pânea, și
13 li-a datu, și pescele asemenea. Cu
14 acésta a treia óră s'a aretatu Iisusu
discipuliloru sei, după ce s'a sculatu
din morți. Éru cându au prânditu, a
15 ȑisu Iisusu lui Simonu Petru : Simone
alu lui Iona, mă iubesci mai multu
de câtu acestia ? ȑis'a lui : Da, Dómne,
scii, că te iubescu. ȑis'a lui : Pasce
16 mieii mei. ȑis'a lui érası a doua óră :
Simone, alu lui Iona, mă iubesci ?
Respuns'a lui : Da, Dómne, scii că te
iubescu. ȑis'a lui : Pasce oile mele.
ȑis'a lui a treia óră : Simone alu lui
17 Iona, mă iubesci ? Și s'a întristatu
Petru, pentru că i-a ȑisu a treia óră,
mă iubesci ? și i-a ȑisu : Dómne, tóte
scii ; scii, că eu te iubescu. ȑis'a Ii-
susu lui : Pasce oile mele. Adevéru,
18 adevéru ȑicu ȑie : Cându erai mai tē-
nêru, te încingeai însu-ȑi, și âmb lai
unde voiai ; éru după ce vei îmbétrâni,
vei întinde mânele tale, și altulu te
va încinge, și *te* va duce unde nu vo-
iesci. Éru acésta a ȑisu, însemnându
19 cu ce mórte va mări pre Dumneȑeu.
Și acésta vorbindu i-a ȑisu : Urmé-
ză-mě.

Éru Petru îtorcându-se, a vêdutu
20 pre discipululu, pre care iubia Iisusu,
urmându ; care s'a și reȑimatu la

cină pe peptulu lui, și a ȑisu : D  m-
 21 ne, cine este celu ce te vinde? Ve-
 ȑ ndu-lu Petru, a ȑisu lui Iisusu :
 D  mne, dară acestuia, ce *i se va în-*
 22 *t mpla*? ȑisu-i-a Iisusu : De voi-
 . voi, ca să rem n  acestu p n  voi-
 23 veni, ce-ȑi *este*? tu urm z -m . Deci
 s'a respânditu acestu cuv ntu între
 fraȑi, că acestu discipulu nu va muri;
 dară Iisusu nu i-a ȑisu, că nu va

muri; ci: De voi-
 24 veni, ce-ȑi *este*?
 Acesta este discipulu care m r-

turisesce despre acestea,  i a scrisu
 aceste,  i scimu, că marturia lui este
 adevărata.  i s nt  i multe altele, 25
 c te a făcutu Iisusu, cari, de s'aru fi
 scrisu c te una, mi se pare, că nici
  n lumea ac sta nu aru încăpe c rȑile
 ce s'aru fi scrisu. Aminu.

FAPTELE APOSTOLILORU.

CAP. 1.

 n lȑarea lui Iisusu Christosu, Mathia alesu apostolu
  n loculu lui Iuda.

1 Prin espunerea cea d' nt iu te-amu
  nformatu, o Theofile, de t te c te a
 făcutu  i a  nv tatu Iisusu de la în-
 2 ceputu. P n  în ȑiua în care s'a înăl-
 ȑatu, după ce prin Spiritulu S ntu a
 datu ordine apostoliloru, pre cari i-a
 3 alesu; Cărora viu s'a  i aretatu după
 patima sa, d ndu-li *despre ac sta*
 multe doveȑi în curgere de patru-ȑeci
 de ȑile,  i vorbindu-li despre  mp -
 4 r ȑia lui Dumneȑeu.  i adunându-i
 mprejurulu seu, li-a ordina u să nu
 se depărteze de la Ierusalimu, ci să
 ascepte *ac lo* f g duinȑa Părintelui,
 care, *ȑise elu*, aȑi audit'o de la mine.
 5 Că Ioanu a botezatu cu apă,  ru voi
 v  veȑi boteza cu Spiritu S ntu după
 puȑine ȑile.
 6 Deci fiindu adunaȑi l'au  ntrebatu,
 ȑic ndu : D  mne, au într'acestu timpu
 vei restatornici  mp r ȑia lui Israelu?
 7  ru elu li-a ȑisu : Nu vi se cuvine a
 sci timpii s u anotimpii, cari i-a p -
 8 stratu Părintele în a sa putere. Ci
 veȑi primi putere, venindu Spiritulu
 S ntu preste voi,  i-mi veȑi fi mar-
 turi în Ierusalimu,  i în t t  Iudeea
  i Samaria,  i p n  la marginele p -
 m ntului.
 9  i acestea vorbindu, s'a  n lȑatu
 la privirea lor,  i nuoru l'a luatu
 10 de la ochii lor.  i c ut ndu ei cu
 privire aȑintit  la ceriu pre c ndu
 elu se suia,  cc  duoi b rbaȑi în vest-
 minte albe au statu înaintea lor;
 11 Cari au  i ȑisu : Bărbaȑi Galileeni, de
 ce staȑi cu privirea aȑintit  la ceriu?

Acestu Iisusu, care s'a  n lȑatu de la
 voi la ceriu, va reveni a a, precumu
 l'aȑi v ȑutu merg ndu la ceriu.

Atuncea s'au întorsu apostolii în 12
 Ierusalimu de la muntele ce se chia-
 m  alu Oliviloru, care este aprópe
 de Ierusalimu, o cale de s mb t .
  i  ntr ndu, s'au suitu în foisoru unde 13
 locuiau; *adecă* Petru  i Iacobu  i
 Ioanu  i Andreiu, Filipu  i Thoma,
 Bartolomeiu  i Matheiu, Iacobu alu
 lui Alfeiu,  i Simonu Zelotesu,  i Iuda,
fratele lui Iacobu. Acestia toȑi stă- 14
 ruiau cu unu cugetu în rugăciune  i
  n cerere, cu femeele  i cu Maria,
 muma lui Iisusu,  i cu fraȑii lui.

 i într'acele ȑile, scul ndu-se Pe- 15
 tru în meȑiloculu discipuliloru, a ȑisu :
 (era mulȑime de nume împreună ca
 la o sută  i duo -ȑeci;) Bărbaȑi, fraȑi, 16
 se cădea a se  mplini scriptura ac -
 sta, care a ȑisu mai 'nainte Spiritulu
 S ntu prin gura lui Davidu despre
 Iuda, care au fostu conduc toru ce-
 loru ce au prinsu pre Iisusu. Că elu 17
 era num ratu împreună cu noi,  i
 luase parte în serviciulu acesta. Deci 18
 acesta  i-a c stigatu ȑ r n  din plata
 nedrept ȑei,  i c ȑ ndu la p m ntu,
 a plesnitu prin meȑilocu,  i s'au v r-
 satu t te m nuntaele lui.  i s'a f - 19
 cutu ac sta cunoscutu la toȑi cei ce
 locuiau în Ierusalimu, în c tu s'a
 chi matu acea ȑ r n  în limba lor
 Acheldama, *adeca* : ȑ r n  S ngelui.
 Că scrisu este în Cartea Psalmiloru : 20
 F c -se curtea lui pustiiu, ca să nu
 fie cine să locu sc  într'însa,  i dire-
 g toria lui să o iee altulu. Deci din- 21
 tr'acesti b rbaȑi, cari se adunau cu

- noi în totu timpul, în care Domnulu
 22 Iisusu a petrecutu între noi, Începându
 de la botezulu lui Ioanu pênă în ziua,
 în care s'a înălțatu de la noi, trebue
 să fie rînduitu unulu spre a fi cu noi
 marturu învierii lui.
- 23 Și au pusu pre duoi: pre Iosefu,
 ce se chiamă Barsaba, care s'a și nu-
 24 mitu Iustu; și pre Mathia. Și rugân-
 du-se au ȑisu: Tu, Dómnne, care scii
 25 ânimele tuturor, arétă pre care din-
 tr'acesti duoi ai alesu; Ca să iee parte
 în serviciulu și apostolia acésta, din
 care a căđutu Iuda, ca să mérgă în
 26 loculu lui. Și au datu sorți; și a că-
 đutu sorțulu pe Mathia; și s'a nu-
 mēratu cu cei unu-spre-dece apostoli.

CAP. 2.

Pogorîrea Spiritului Sântu; predicarea lui Petru, și
 venirea la credință a trei mii de suflete. Unirea și
 pietatea celoru d'ântăiu Creștini.

- 1 Éru sosindu ȑiua cinciȑecimeii, erau
 2 toți cu unu cugetu la unu locu. Și
 fără de scire s'a făcutu sunetu din
 ceriu, ca de unu vântu ce vine cu
 viforu, și a împlutu tótă casa unde
 3 ședeau. Și li s'au aretatu limbi îm-
 părțite ca de focu; și a ședutu pe
 4 fie-care din ei. Și s'au împlutu toți de
 Spiritu Sântu, și au începutu a vorbi
 într'alte limbi, precumu li da Spiri-
 tulu a vorbi.
- 5 Și petreceau în Ierusalimu Iudei,
 bărbați cucernici din totu poporulu
 6 ce este suptu ceriu. Deci făcându-se
 sunetulu acela, s'a adunatu mulțimea,
 și s'a turburatu, că-i auȑia fie-care
 7 vorbindu în limba sa. Éru toți se ui-
 miau și se minunau, ȑicēdu unulu
 cātră altulu: Au toți acestia ce vor-
 8 bescu nu sânt Galileeni? Cumu dară
 auȑimu fiecare în limba nōstră, în
 9 care ne-amu născutu? Parții și Me-
 dii și Elamiții, și locuitorii Mesopo-
 tamiei, ai Iudeei și ai Capadochiei,
 10 ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și
 ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai părți-
 loru Libiei celei de lîngă Cirena, și
 străinii din Roma, atātu Iudei cătu și
 11 proseliți; Criterii și Arabii, 'i auȑimu
 vorbindu în limbele nōstre măririle
 12 lui Dumneȑeu. Și toți se uimiau și
 nu se înȑelegeau, ȑicēdu unulu că-
 13 tră altulu: Ce va să fie acésta? Éru

alții batjocorindu ȑiceau: Sântu plini
 de mustu.

Éru Petru, sculându-se cu cei unu- 14
 spre-dece, și-a redicatu vócea sa, și
 li-a ȑisu: Bărbați din Iudeea, și toți
 cari petreceți în Ierusalimu, acésta
 să vî fie sciută, și ascultați cuvintele
 mele. Că acestia nu sânt beți, pre- 15
 cumu vi se pare, fiindu că este a treia
 óră din ȑi. Ci acésta este ceea ce s'a 16
 ȑisu prin profetulu Ioelu: Și se va 17
 întēpla în ȑilele cele de pe urmă, ȑice
 Dumneȑeu; voiui turna din Spiritulu
 meu preste totu corpulu; și fiii vo-
 stri și fetele vóstre voru profeti, și
 tinerii vostri voru vedé visiuni, și bē-
 trānii vostri voru visa visuri. Încă și 18
 preste servii mei și preste servele
 mele voiui turna într'acele ȑile din
 Spiritulu meu, și voru profeti. Și voiui 19
 areta minuni în ceriu susu, și semne
 pe pāmēntu josu, sânge și focu și
 fumegare de fumu. Sórele se va pre- 20
 face în întunerecu, și luna în sânge,
 mai 'nainte de a veni ȑiua Domnului
 cea mare și însemnată. Și va fi, că 21
 totu celu ce va chiāma numele Dom-
 nului se va mântui.

Bărbați Israelii, ascultați cuvin- 22
 tele aceste; Iisusu Nazarinēnulu, bār-
 batu adeveritu de la Dumneȑeu între
 voi cu puteri și cu minuni și cu sem-
 ne, pre cari le-a făcutu Dumneȑeu
 printr'însulu în meȑiloculu vostru, pre-
 cumu și voi sciți; Pre acesta, fiindu 23
 datu duple svatulu otārîtu, și duple
 presciința lui Dumneȑeu, luādu-lu
 și prin mânele celoru fără-de-lege
 crucificādu-lu, l'ați omorîtu. Pre 24
 care Dumneȑu l'a înviatu, deslegādu
 durerile morții, fiindu că nu era cu
 putință ca să fie elu ȑinutu de d'însa.
 Că Davidu ȑice despre d'însulu: Vē- 25
 ȑut'amu pre Domnulu înaintea mea
 pururea; că este d'a drēpta mea, ca
 să nu mă clătescu. Pentru acésta s'a 26
 veselitu ânima mea, și s'a bucuratu
 limba mea, chiaru și corpulu meu se
 va repausa în speranță; Că nu vei 27
 lăsa sufletulu meu în înfern, nici vei
 lăsa ca celu cucernicu alu teu să vēȑă
 stricāciune. Tu mi-ai făcutu cuno- 28
 scutu căile vieȑei; tu mă vei împlé
 de veselă cu faȑa ta.

Bărbați, frați, să-mi fie ertatu a 29

și alu lui Iacobi, Dumneșeu pârîn-
țiloru nostri a măritu pre copilulu
seu Iisusu, pre care l'ați datu, și v'ați
lepădatu de d'însulu înaintea lui Pi-
latu, judecându elu să-lu libereze.

- 14 Éru voi v'ați lepădatu de celu Sântu
și Dreptu, și ați cerutu a vi se dărui
15 unu bărbatu ucigașu. Éru pre înce-
pătorulu vieței l'ați omorîtu, pre care
Dumneșeu l'a sculatu din morți; că-
16 ruia noi sîntemu marturi. Și numele
lui prin credința în numele lui a în-
tăritu pre acesta, pre care-lu vedeți
și-lu cunoșteți; da, credința ce avemu
în elu i-a datu întregimea acésta în-
aintea vóstră a tuturoru.
- 17 Și acumu, frațiloru, știu că din
nesciință o ați făcutu, ca și diregăto-
18 rii vostri. Ci Dumneșeu, cele ce mai
'nainte a datu în scire prin gura tu-
turatoru profețiloru lui, că le va suferi
19 Christosu, le-a împlinitu așa. Deci
pocăiți-vă, și vă întorceți, ca să se
stergă păcatele vóstre, și ca să vină
timpu de resuflare de la fața Dom-
20 nului; Și să rețrămetă pre Iisusu
Christosu, care vî este mai 'nainte
21 preșisu; Pre care cerulu trebue să-
lu primască, pînă la timpii restator-
nicirei tuturoru, despre care a vor-
bitu Dumneșeu prin gura tuturoru
sântiloru sei profeți din vechime.
- 22 Că Moisi a dîsu cătră pârînți: Pro-
fetu va redica vouî Domnulu Dum-
neșeu vostru dintre frații vostri,
ca pre mine; pre elu să-lu ascultați
23 în tóte ori câte vî va dîce. Și va fi,
că totu sufletulu, care nu va asculta
de acelu profetu, se va stărpi din po-
24 poru. Da, toți profeții de la Samuelu
înainte, și cei ce i-au urmatu, câți
au vorbitu, au preșisu acele dîle.
- 25 Voi sînteți fii ai profețiloru, și ai le-
gămîntului, care a făcutu Dumneșeu
cu pârînții nostri, dîcendu lui Abra-
amu: Și în semînța ta se voru bine-
cuvînta tóte semînțiile pămîntului.
- 26 Vouî întîeu, Dumneșeu, înviîndu pre
copilulu seu Iisusu, l'a trămesu a vă
bine-cuvînta, întorcîndu-vă pre fie-
care de la violențirea vóstră.

CAP. 4, 5.

Persecuțiunea apostolilor; unirea și iubirea credin-
ciosilor. Mórtea lui Anania și a Safirei; minunile
apostolilor; ei sînt aruncați în închisóre; unu ân-
geru 'i eliberează; ei se bucură de suferințele lor.

Și vorbindu ei cătră poporu, au ve-
nitu la d'însii preuții și căpitenia
templului și Sadukeii; Supărîndu-se,
că învățau pre poporu, și prediceau
întru Iisusu înviarea cea din morți.
Și i-au prinsu pre d'însii, și i-au
pusu subu pază pînă a duoa dî, că
era acuma séra. Éru mulți din cei ce
au auditu cuvîntulu au credutu, și
era numărulu bărbățiloru ca la cinci
mii.

Éru a duoa dî s'au adunatu dire-
gătorii, și bătrânii, și cărturarii în
Ierusalimu; Și Anna archiereulu și
Caiafa, și Ioanu, și Alessandru, și câți
erau din nêmulu archierescu; Și pu-
indu-i în meșilocu, i-au întrebatu:
Cu ce putere, séu în ce nume ați fă-
cutu voi acésta? Atuncea Petru, îm-
plîndu-se de Spiritu Sântu, li-a dîsu:
Diregători ai poporului, și bătrâni ai
lui Israelu. De óre ce noi astă-dî sînt-
temu cercetați pentru o facere de
bine cătră unu omu bolnavu, prin
careu s'a mîntuitu; Să fie cunoscutu
vouî tuturoru și la totu poporulu lui
Israelu, că în numele lui Iisusu Chri-
stosu Nazarinêmulu, pre care voi l'ați
crucificatu, pre care Dumneșeu l'a
sculatu din morți, prin acela stă ace-
sta aicea, înaintea vóstră sântosu.
Acésta este pétra care s'a nesocotitu
de cătră voi ziditorii, care s'a făcutu
capulu unghiului. Nici nu este mîn-
tuire în nimenea altulu; că nici nu
este altu nume subu ceriu datu între
ómeni în care trebue să ne mîntuimu.

Éru vedîndu îndrăznéla lui Petru
și a lui Ioanu, și știindu că sînt ó-
meni neînvățați și de rîndu, se mi-
rau; și-i cunoscără că fusese cu Ii-
susu. Și vedîndu pre omulu celu vin-
decatu stîndu cu ei, nu aveau nimicu
a dîce în contra. Éru ordinîndu-li să
ésăafară din sinedriu, se svătuiau între
sine, Dîcendu: Ce vomu face ómeni-
loru acestora? căci cumu că s'a făcutu
printr'însii semnu vederatu, este cuno-
scutu tuturoru celoru ce locuescu în
Ierusalimu, și noi nu putemu tăgădui.

17 Dară ca să nu se respândescă mai
multu între poporu, să-i amenințăm
aspru, ca să nu mai vorbescă într'a-
18 cestu nume nimeni. Și chiamându-i
li-au opritu, ca nici de cumu să nu
mai vorbescă nici să învețe în numele
lui Iisusu.

19 Éru Petru și Ioanu răspundendu
li-au ȑisu: De este dreptu înaintea lui
Dumneȑeu a asculta pre voi mai multu
20 decătu pre Dumneȑeu, judecați voi. Că
nu putemu să nu vorbim despre cele
21 ce amu vȑduțu și amu auȑitu. Éru
ei, amenințându-i, i-au lăsatu, nimicu
aflându cumu i-aru pedepsi, pentru
poporu; că toȑi măriau pre Dumne-
22 ȑeu pentru ceea ce s'a făcutu. Că
acelu omu era mai multu de cătu de
patru-ȑeci de ani, în care se făcuse
semnulu acela alu vindecărei.

23 Éru lasaȑi fiindu, au venitu la ai
sei, și li-au spusu căte au ȑisu archi-
24 ereii și bȑtrânii. Éru ei auȑindu, toȑi
împreună au redicatu vȑce cătră Dum-
neȑeu, și au ȑisu: Dȑmne, tu Dum-
neȑeule, celu ce ai făcutu ceriulu și
pămȑntulu și marea și tȑte cele din-
25 tr'însele; Care ai ȑisu prin gura lui
Davidu, servulu teu: Pentru ce s'au
înfuriatu naȑiunile, și popȑrele au cu-
26 getatu cele deșerte? Sculatu-s'au re-
gii pămȑntulu, și direȑȑorii s'au a-
dunatu împreună, asupra Domnului
27 și asupra Unsulu seu. Că în adevȑru
asupra sântulu copilu alu teu Ii-
susu, pre care tu l'ai unsu, s'au adu-
natu Erodu și Pontȑu Pilatu cu pă-
28 gȑnii și cu poporulu lui Israelu. Ca
să facă căte mȑna ta și svatulu teu
mai 'nainte a otȑritu să fie. Și acumu,
29 Dȑmne, caută spre ameninȑările loru,
și dă serviloru tei ca să vorbescă cu-
vȑntulu teu cu tȑtă îndrȑznȑla; În-
30 tinȑndu mȑna ta spre vindecare, și
ca să se facă semne și minuni prin
numele sântulu copilu alu teu Iisusu.

31 Și rugȑndu-se ei, s'a clȑtitu loculu
unde erau adunaȑi; și s'au împlutu
toȑi de Spiritu Sȑntu, și vorbiau cu-
vȑntulu lui Dumneȑeu cu îndrȑznȑlȑ.

32 Éru mulȑimea celor ce au cre-
ȑutu avea o ȑimȑ și unu sufletu; și
nici unulu nu ȑicea de averea lui, că
33 este a sa; ci li erau tȑte comune. Și
cu mare putere dȑdeau apostolii mȑr-

turiȑ de înviarea Domnului Iisusu, și
mare charu era preste ei toȑi. Și nu 34
era nimenea între ei lipsitu; că toȑi
cari aveau țȑrȑne sȑu case, vȑndȑn-
du-le, aduceau preȑurile celor vȑn- 35
dute; Și le puneau la peciȑrele apo-
stoliloru, și se împȑrȑia fie-cȑruia
dupre cumu elu avea trebuinȑȑ. Éru 36
Iose, supranumitu de apostoli Bar-
naba, adeca Fiiulu mȑngȑierei, Le-
vitu, și de naȑiune Ciprianu, Avȑndu 37
țȑrȑnȑ, a vȑndut'o, și aducȑndu pre-
ȑulu, l'a pusu la peciȑrele apostoli-
loru.

Éru unu omu, anume Anania, îm- 1
preună cu Safira femeea sa, și-a
vȑndutu țȑrȑna; Și a opritu *o parte* 2
din preȑu, sciindu și femeea lui; și
aducȑndu *o parte*, a pus'o la peciȑrele
apostoliloru. Éru Petru a ȑisu: Ana- 3
nia, de ce a împlutu Satana ȑnima
ta, să minȑi Spiritulu Sȑntu, și să
opresci *parte* din preȑulu țȑrȑnei? 4
Nevȑndutȑ fiindu, au nu era a ta? și
vȑndutȑ fiindu, au nu era în a ta
stȑpȑnire? de ce ai pusu acestu lucru
în ȑnima ta? nu ai minȑitu ȑmeni- 5
loru, ci lui Dumneȑeu. Éru Anania,
auȑindu cuvintele acestea, cȑȑndu
și-a datu sufletulu; și a venitu fricȑ
mare preste toȑi cei ce auȑiau acestea.
Și sculȑndu-se cei mai tineri, l'au 6
înfȑșuratu, și scȑȑndu-lu, l'au îngro-
patu.

Și trecȑndu ca trei ȑre, femeea 7
lui, nesciindu ceea ce se întȑmplase,
a înatratu. Éru Petru i-a ȑisu: Spu- 8
ne-mi, de aȑi vȑndutu țȑrȑna dreptu
atȑta? Ea a ȑisu: Da, dreptu atȑta.
Atuncea Petru i-a ȑisu: Cumu de 9
v'aȑi înȑelesu între voi a ispiti Spi-
ritulu lui Dumneȑeu? ȑccȑ peciȑrele
celoru ce au îngropatu pre bȑrbatulu
teu *sȑnt* lȑngȑ ușȑ și te voru scȑte
pre tine. Atunci îndatȑ a cȑȑutu la 10
peciȑrele lui, și și-a datu sufletulu;
și întrȑndu tinerii, au aflat'o mȑrtȑ,
și scȑȑndu-o au îngropat'o lȑngȑ
bȑrbatulu ei. Și a venitu fricȑ mare 11
preste tȑtȑ bisȑrica, și preste toȑi cei
ce auȑiau acestea.

Éru prin mȑnele apostoliloru se 12
fȑceau multe semne și minuni între
poporu; (și erau toȑi cu unu cuȑetu

13 în porticulul lui Solomonu. Éru din
cei-l-alți nimenea nu cuteza să se
lipescă de ei; dară poporul îi lăuda
14 foarte. Și mai multu se adăugiau cei
cari credeau în Domnulu, mulțime
15 de bărbați și de femei); În câtu sco-
teau pre cei bolnavi pe uliți, și-i pu-
neau pe paturi și pe culcători, ca ve-
nindu Petru măcaru umbra lui să
16 umbreze pre vre-unulu din ei. Și se
aduna în Ierusalimu și mulțimea din
cetațile dimprejuru, aducându pre cei
bolnavi și pre cei chinuiți de spiritele
cele necurate; și se vindecau toți.

17 Atuncea sculându-se archiereulu
și toți cei ce erau cu d'însulu, (care
era secta Sadukeiloru,) s'au împlutu
18 de pismă; Și și-au pusu mânele lor
pe apostoli, și i-au pusu în închisórea
19 comună. Éru ângerulu Domnului nóp-
tea a deschisu ușele închisórei, și sco-
20 țându-i, a ȑisu: Mergeți, și stându
în templu vorbiți poporulu tóte cu-
21 vintele vieței acesteia. Și auȑindu
acésta, au întratu de demânéȑă în
templu, și învăȑau. Éru venindu ar-
chiereulu și cei ce erau cu elu, au
adunatu sinedriulu și pre toți bétrânii
filoru lui Israelu, și au trâmesu la
22 închisóre să-i aducă. Éru servii, mer-
gându nu i-au aflatu în închisóre; și
23 întorcându-se, au spusu, ȑicându:
închisórea o amu găsitu încuiată cu
tótă siguranȑă, și pre păzitori stându
înaintea ușelor; éru deschidându,
în întru nu amu aflatu pre nimenea.

24 Éru archiereulu și căpitenia templu-
lui auȑindu aceste cuvinte, nu se
dumeriau de d'înșii ce aru fi acésta.

25 Éru venindu óre-cine li-a datu în
scire, ȑicându: Éccé bărbații pre cari
i-aȑi pusu în închisóre stau în templu
și învăȑă pre poporu.

26 Atuncea mergându căpitenia cu
servii i-a adusu, *dară* nu cu sila; că
se temeau de poporu, ca să nu-i uci-
dă cu petre. Și aducându-i i-au pusu
27 în sinedriu; și i-a întrebatu archie-
reulu, ȑicându: Au nu v'amu opritu
28 aspru, ca să nu învăȑaȑi într'acestu
nume? și éccé, aȑi împlutu Ierusalimu
cu învăȑătura vóstră, și veȑi să
aduceȑi asupra nóstră sângele acestui
omu.

29 Atuncea Petru și *cei-l-alți* apostoli,

respundându au ȑisu: Trebuie a ascul-
ta pre Dumneȑeu mai multu de câtu
pre ómeni. Dumneȑeulu părinȑiloru 30
a sculatu pre Iisusu, pre care voi
l'aȑi omoritu, spéndurându - *lu* pe
lemn. Pre acesta l'a înălȑatu Dum- 31
neȑeu cu drépta sa, *să fie* Domnu și
Mântuitoru, și să dee pocăinȑă lui
Israelu și ertare păcatelor. Și noi îi 32
sântemu marturi de lucrurile acestea,
precumu și Spiritulu Sântu, pre care
l'a datu Dumneȑeu celoru ce-lu a-
scultă.

Éru ei auȑindu *acésta*, se înfuria- 33
ră, și se svătuiau să-i omóre. Atun- 34
cea sculându-se unu Fariseu în sine-
driu, a nume Gamalielu, învăȑatoru
de lege, onoratu de totu poporul, a
ordinatu ca să dee pre apostoli pu-
ȑinu timpu afară. Și li-a ȑisu: Băr- 35
bați Israelii, luaȑi-vé de sémă în
privirea acestoru ómeni ce vreȑi să
faceȑi; Că mai 'nainte de aceste ȑile 36
s'a sculatu Theuda, ȑicându că ar fi
ceva; lîngă care s'a lipitu unu nu-
mêru de bărbați ca la patru-sute;
care s'a omoritu, și toȑi câȑi 'lu a-
scultau s'au împrăsciatu, și s'au făcutu în
nimicu. După acesta s'a sculatu Iuda 37
Galileulu în ȑilele înscrierei, și a
trasu poporu multu după d'însulu;
și acela a muritu, și toȑi câȑi 'lu a-
scultau s'au împrăsciatu. Și acumu 38
ȑicu voui: Feriȑi-vé de acesti ómeni,
și să-i lăsaȑi; că acestu planu séu
acestu lucru, de va fi de la ómeni,
se va nimici; Dară de este de la 39
Dumneȑeu, nu-lu veȑi puté resturna;
feriȑi-vé dară, ca nu cumva să vé
aflaȑi și luptatori contra lui Dum-
neȑeu.

Și s'au învoitu; și chiâmându pre 40
apostoli, și biciuindu-i, li-au opritu
să nu vorbescă în numele lui Iisusu,
și i-au lăsatu. Deci ei se duceau de 41
dinaintea sinedrului, bucurându-se că
s'au socotitu vrednici a fi defaimaȑi
pentru numele lui. Și tótă ȑiua în 42
templu și prin case nu încetau a în-
vêȑă și a predica pre Christosu.

CAP. 6, 7.

Alegerea a șapte diaconi ; Stefanu este pèritu înaintea sinedrului ; elu este ucisu cu petre, și móre rugându-se pentru ucigașii sei.

- 1 Și într'acele zile, înmulțindu-se discipulii, s'a născutu murmuru din partea Ellinilor asupra Evreilor, pentru că veduvele lor se treceau cu vederea în împărțirea cea de tôte zilele. Atuncea cei duoi-spre-zece, chiă-mându pre mulțimea discipulilor, au ȑisu: Nu este cu minte, ca lăsându cuvântulu lui Dumneȑeu să servimu meselor. Dreptu aceea, fraților, căutați dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Spiritu Sântu și de înțelepciune, pre cari să-i rînduimu la acestu serviciu. Éru noi vomu stărui în rugăciune și în serviciulu cuvântului. Și a plăcutu cuvântulu acesta înaintea a tótă mulțimea ; și au alesu pre Stefanu, bărbatu plinu de credință și de Spiritu Sântu ; și pre Filipu, și pre Prochoru, și pre Nicanoru, și pre Timonu, și pre Parmena, și pre Nicolae proselitulu din Antiochia. Pre acestia i-au pusu înaintea apostolilor, cari rugându-se și-au pusu mânele preste d'înșii.
- 7 Și cuvântulu lui Dumneȑeu creșcea, și se înmulția fôrte numărulu discipulilor în Ierusalimu ; și mare mulțime de preuți se supuneau la credință.
- 8 Éru Stefanu, plinu fiindu de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în poporu. Atuncea s'au sculatu unii din sinagoga ce se ȑicea a Libertinilor, și a Cirinenilor și a Alessandrinilor, și a celor de la Cilicia și de la Asia, disputându cu Stefanu. Și nu puteau să stee în potriva înțelepciunei și spiritului, cu care vorbea elu. Atunci au pusu pre nisce bărbați, cari ȑiceau: L'amu auȑitu vorbindu cuvinte de blăstemu asupra lui Moisi și a lui Dumneȑeu.
- 12 Și au întăritatu pre poporu și pre bētrâni, și pre cărturari, și năvălindu asupra lui, l'au răpitu, și l'au adusu la sinedriu. Și au pusu marturi mincinoși, cari ȑiceau: Acestu omu nu încetēză a vorbi cuvinte de blăstemu asupra acestui locu sântu și a legiei.
- 14 Că l'amu auȑitu ȑicēdu, că acestu Iisusu Nazarinēnulu va derima acestu

locu, și va schimba datinele, cari ni-a datu Moisi. Și cautându spre elu tōți cei ce ședeau în sinedriu, au vȑȑutu fața lui ca o față de ângeru.

Atunci a ȑisu arhieruulu: Óre așa sânt acestea? Éru elu ȑicea: Bărbați, frați, și părinți, ascultați: Dumneȑeu măriri s'a aretatu părintelui nostru Abraamu, cându era în Mesopotamia, mai 'nainte de a locui elu în Haranu ; Și i-a ȑisu: Eși din țera ta, și din rudenia ta, și vino în țera, care eu 'ți voiu areta. Atunci eșindu din țera Chaldeilor, a locuitu în Haranu, și de acolo, după ce a muritu părintele lui, l'a mutat în țera acēsta, în care voi acumu locuiți. Dară nu i-a datu stēpânire într'însa, nici unu pasu de pecioru ; dară a promis că-i va da-o spre stēpânire lui, și seminției lui după d'însulu, elu încă neavēdu copilu. Éru Dumneȑeu vorbia așa: Că seminția lui va fi străină în țeră străină, și o voru supune la servitute, și o voru chinu patru-sute de ani. Dară pre poporulu căruia va servi, 'lu voiu judeca eu, a ȑisu Dumneȑeu, și după acestea voru eși, și-mi voru servi într'acestu locu. Și i-a datu aședământulu circumcisiunei ; și așa a născutu pre Isaacu, și l'a circumcisu în ȑiua a opta ; și Isaacu a născutu pre Iacobu, și Iacobu pre cei duoi-spre-zece patriarhi.

Éru patriarhii pismuindu pre Iosefu l'au vȑndutu pentru Egiptu ; dară Dumneȑeu era cu d'însulu: Și l'a scosu din tôte strîmtorările lui, și i-a datu charu și înțelepciune înaintea lui Faraonu, regele Egiptului, și l'a pusu guvernătoru preste Egiptu și preste tótă casa lui. Și a venitu fōmete preste tótă țera Egiptului și a lui Canaanu, și strîmtorare mare ; și nu aflau hrană părinții nostri. Éru Iacobu auȑindu că este grâu în Egiptu, a trāmesu pre părinții nostri ântēiu. Și într'alu duoilea rōndu a fostu recunoscutu Iosefu de frații sei ; și s'a făcutu cunoscutu lui Faraonu nēmulu lui Iosefu. Atuncea Iosefu trāmețēdu a chiāmatu la sîne pre părintele seu Iacobu, și tótă rudenia lui, la șapte-ȑeci și cinci de suflete. Deci

- s'a pogorîtu Iacobu în Egiptu, și a
 16 murîtu, elu și părinții nostri. Și s'au
 mutatu în Sichemu, și s'au pusu în
 mormîntulu, care a cumpăratu Abra-
 amu cu prețu de argintu de la fiii lui
 Emoru alu lui Sichemu.
- 17 Éru apropiându-se timpul pentru
 împlinirea promisiunei, pentru care
 s'a juratu Dumneșeu lui Abraamu, a
 crescutu poporulu, și s'a înmulțitu
 18 în Egiptu; Pênă ce s'a sculatu altu
 19 rege, care nu scia pre Iosefu. Acesta
 purtându-se cu vicleniă asupra popo-
 lui nostru, a chinuitu pre părinții
 nostri, *ordinându-li* să lepede prun-
 cii loru, ca să nu vieze.
- 20 În acestu timp s'a născutu Moisi,
 care era plăcutu lui Dumneșeu; și
 s'a nutritu trei luni în casa părinte-
 21 lui seu. Éru fiindu elu lepădatu, l'a
 luatu fîia lui Faraonu, și l'a crescutu
 22 ca pre fiulu seu. Și s'a învățatu Moisi
 în tîtă înțelepciunea Egipteniloru; și
 era puternicu în cuvinte și în fapte.
- 23 Éru împlinindu-se patru-șeci de ani,
 s'a suitu în ânima lui, ca să cerceteze
 24 pre frații sei, fiii lui Israelu; Și vî-
 dîndu pre unulu *dintr'înșii* suferindu
 nedreptate, l'a apăratu, și a resbu-
 natu pre celu ce era asupritu, uci-
 25 dîndu pre Egipténu. Că gîndia, că
 se pricepu frații lui, cumcă Dum-
 neșeu prin mâna lui li va da mîntuire;
 26 înse ei nu au înțelesu. Și a duoa și
 elu s'a aretatu loru, cîndu se certau,
 și i-a îndemnatu spre pace, dîcîndu:
 Bărbați, voi sînteți frați; de ce faceți
 27 nedreptate unulu altuia? Éru celu ce
 făcea nedreptate aprîpelui, l'a res-
 pinsu, dîcîndu: Cine te-a pusu domnu
 28 și judecatoru preste noi? Au voiesci
 tu să mă omori precumu ai omorîtu
 29 eri pre Egipténu? La acestu cuvîntu a
 fugitu Moisi, și a petrecutu *ca* străinu
 în țera Madiamu, unde a născutu
 30 doi fii.
- 30 Éru împlinindu-se patru-șeci de
 ani, i s'a aretatu în pustiiulu munte-
 lui Sinai ângerulu Domnului în para-
 31 focului din rugu. Éru Moisi vîdîndu
 s'a minunatu de vedere; și apropiân-
 du-se elu să vîdă, i-a venit vîceea
 32 Domnului, *Dîcîndu*: Eu sînt Dum-
 neșeu părințiloru tei, Dumneșeu
 lui Abraamu, și Dumneșeu lui Isa-
- acu, și Dumneșeu lui Iacobu. Și
 tremurîndu Moisi nu cuteza să caute.
 Atuncea Domnulu i-a dîsu: Deslégă 33
 încălțămîntea pecióreloru tale, că lo-
 culu în care stai sîntu este. Vîdu- 34
 t'amu asuprirea poporului meu celui
 din Egiptu și suspînu loru amu au-
 dîtu, și m'amu pogorîtu să-i scotu.
 Și acum vino, te voiu trîmete în
 Égiptu.
- Pre acestu Moisi, de care s'au le- 35
 pîdatu dîcîndu: Cine te-apusu domnu
 și judecatoru? pre acesta li-a trîmesu
 Dumneșeu *a fi* Domnu și liberatoru
 prin mâna ângerului celui ce i s'a
 aretatu în rugu. Acesta i-a scosu, fă- 36
 cîndu minuni și semne în pîmîntulu
 Egiptului și la Marea Roșîă, și în
 pustiiu, patru-șeci de ani. Acesta este 37
 Moisi celu ce a dîsu fiiloru lui Isra-
 elu: Profetu ca mine vî va redica
 Domnulu Dumneșeu vostru dintre
 frații vostri; de elu să ascultați. Ace- 38
 sta este celu ce a fostu în adunare
 în pustiiu cu ângerulu, care-i vorbia
 în muntele Sinai, și cu părinții nostri,
 carele a și primitu cuvinte vîi, spre
 a ni le da; Pre care nu au vrutu pă- 39
 rinții nostri să-lu asculte, ci l'au re-
 spinsu, și cu ânima loru s'au întorsu
 în Egiptu; Dîcîndu lui Aaronu: Fă- 40
 ni dei, cari voru merge înaintea nî-
 stră; că acestu Moisi, care ne-a scosu
 din pîmîntulu Egiptului, nu scimu,
 ce i s'a întîmplat. Da au făcutu vi- 41
 țelu într'acele țile, și au adusu sa-
 crificiu idolului, și se veseliau de lu-
 crările mâneloru loru. Dreptu aceea 42
 s'a întorsu Dumneșeu, și i-a datu să
 servescă ostirei ceriului, precumu este
 scrisu în cartea profetiloru: Casă a
 lui Israelu, au dîră mi-ați adusu vite
 junghiate și sacrificii patru-șeci de
 ani în pustiiu? Da, ați redicatu cor- 43
 tulu lui Molochu, și steua șeului vo-
 stru Remfamu: chipuri, cari le-ați fă-
 cutu, ca să vî închinați loru; și eu
 vî voiu strîmuta dîncolo de Babilonu.
- Părinții nostri aveau cortulu mîr- 44
 turiei în pustiiu, precumu a orîndu-
 itu celu ce vorbia lui Moisi, ca să-lu
 facă dupre chipulu care a vîdutu.
 Pre acesta luîndu-lu părinții nostri, 45
 l'au adusu cu Iosua în pîmîntulu pă-
 gîniloru, pre care i-a alungatu Dum-

neȕeu de dinaintea părinȕiloru nostri
 46 pēnē în ȕilele lui Davidu ; Care a
 aflatu charu înaintea lui Dumneȕeu,
 și a cerutu să afle locașu pentru Dum-
 47 neȕeulu lui Iacobu. Și Solomonu i-a
 48 ziditu casă. Dară celu Pre'naltu nu
 locuesce în temple făcute de mâni,
 49 precumu ȕice profetulu : Ceriulu 'mi
este tronulu, și pāmēntulu asternu-
 tulu peciôreloru mele ; ce casă 'mi
 veȕi zidi, ȕice Domnulu, sēu care *este*
 50 loculu meu de repausu ? Au nu mâna
 mea a făcutu tôte acestea ?
 51 Voi cei tari la cerbice, și necir-
 cumciși la ânimă și la urechi, totu-
 de-una vē opuneȕi Spiritului Sântu,
 precumu părinȕii vostri, așa și voi.
 52 Pre care din profeȕi nu au persecu-
 tatu părinȕii vostri ? și au omorîtu
 pre cei ce au preȕisu venirea celui
 Dreptu, căruia acumu voi v'aȕi făcutu
 53 vēnȕetori și uciȕetori ; Cari aȕi pri-
 mitu legea prin ordini de ângeri, și
 nu aȕi păzit'o.
 54 Și auȕindu ei acestea s'au înfuriatu,
 55 și scrisniau cu dinȕii asupra lui. Ėru
 elu, plinu fiindu de Spiritu Sântu,
 uitându-se la ceriu, a vēȕutu mărirea
 lui Dumneȕeu și pre Iisusu stându
 56 d'a dreȕta lui Dumneȕeu, Și a ȕisu :
 Ėccē vēdu ceriurile deschise, și pre
 Fiiulu omului stându d'a dreȕta lui
 57 Dumneȕeu. Atunci ei strigându cu
 vōce tare, și-au astupatu urechiele
 loru, și au nāvălitu asupra lui toȕi cu
 58 unu cuȕetu : Și scoȕându-lu afară din
 cetate 'lu ucideau cu petre ; și marturii
 și-au pusu vestmintele loru la peciôrele
 59 unui tēnēru, ce se chiâma Saulu. Așa
 aruncau cu petre asupra lui Stefanu,
 carele se ruga, și ȕicea : Dōmne Ii-
 60 suse, primesce spiritulu meu. Și în-
 genunchiându, a strigatu cu vōce tare :
 Dōmne, nu li împuta acestu pēcatu.
 Și acēsta ȕicēndu, a adormitu.

CAP. 8.

Saulu persecută pre cei credincioși. Venirea la cre-
 dinȕă a Samariteniloru, a lui Simonu și a eunuchu-
 lui Ethiopēnu.

1 Ėru Saulu se învoi la uciderea lui.
 Și s'a născutu într'acelu timpu per-
 secuȕiune mare asupra bisericei cei
 din Ierusalimu ; și toȕi s'au împră-
 sciatu prin părȕile Iudeei și ale Sa-

mariei, afară de apostoli. Ėru bărbaȕi 2
 pioși au îngropatu pre Stefanu, și au
 făcutu plângere mare pentru d'însulu.
 Ėru Saulu pustiȕi beserica, mergēdu 3
 prin case ; și, trăgēndu bărbaȕi și fe-
 mei, 'i da la închisóre. Deci ei împră- 4
 sciându-se, trecură *din locu în locu*
 predicându cuvēntulu.

Ėru Filipu pogorîndu-se în cetatea 5
 Samariei, predica loru pre Christosu.
 Și poporulu lua aminte cu unu cu- 6
 getu la cele ce se vorbiau de Filipu,
 auȕindu și vēȕēndu semnele cari le
 făcea. Că spirite necurate, strigēdu 7
 cu vōce tare, eșiau din mulȕi cari le
 aveau ; și mulȕi paralitici și schiopi
 s'au vindecatu. Și era bucuria mare 8
 într'acea cetate.

Dară unu bărbatu, anume Simonu, 9
 era mai 'nainte în cetate, fārmecādu,
 și amāgindu pre poporulu Samariei,
 ȕicēndu cumcă elu aru fi ceva mare.
 La acesta luau aminte toȕi de la micu 10
 pēnē la mare, ȕicēndu : Acestă este
 puterea lui Dumneȕeu cea mare. Și 11
 luau aminte la elu, pentru că de
 multu timpu i-a fostu amāgitu cu
 farmece. Dară cāndu au creȕutu lui 12
 Filipu predicādu de împērāȕia lui
 Dumneȕeu, și de numele lui Iisusu
 Christosu, s'au botezatu bărbaȕi și
 femei. Încă și acelu Simonu a creȕutu, 13
 și botezāndu-se, petrecea cu Filipu ;
 și vēȕēndu minunele și semnele cele
 mari ce se făceau, se mira.

Ėru apostolii cari erau în Ierusa- 14
 limu, auȕindu că a primitu Samaria
 cuvēntulu lui Dumneȕeu, li-au tră-
 mesu pre Petru și pre Ioanu ; Cari 15
 pogorîndu-se, s'au rugatu pentru ei,
 să primēscă Spiritulu Sântu. [Că încă 16
 nici preste unulu dintre ei nu se po-
 gorise, ci erau numai botezaȕi în nu-
 mele Domnului Iisusu.] Atuncea pu- 17
 neau mânele preste ei, și primiau
 Spiritu Sântu.

Și vēȕēndu Simonu, că prin pune- 18
 rea mâneloru apostoliloru se împārȕia
 Spiritu Sântu, li-a datu bani, ȕicēndu : 19
 Daȕi și mie acēstă putere, ca ori pe
 care voiu pune mânele să primēscă
 Spiritu Sântu. Ėru Petru i-a ȕisu : 20
 Argintulu teu péră cu tine ! Că ai 21
 socotitu că darulu lui Dumneȕeu se
 câstigă cu bani ! Tu nu ai parte, nici

sortu într'acestu cuvântu; că anima
ta nu este dreptă înaintea lui Dum-
22 neșeu. Pocăsește-te dreptu aceea de
reutatea acésta a ta, și te rógă lui
Dumneșeu, dóră ți se va erta cuge-
23 tulu âniei tale. Că vèdu că esci
încă în amărăciunea fierei, și în lan-
24 țurile nedreptăței. Éru Simonu re-
spunșendu a dîsu: Rugați-vé voi pen-
tru mine cătră Domnulu, ca nimicu
dintr'acestea cari ați dîsu să nu vină
asupra mea.

25 Deci ei mărturisindu și vorbindu
cuvântulu Domnului, s'au întorsu la
Ierusalimu, și au predicatu evangelia
în multe sate de ale Samariteniloru.

26 Și ângerulu Domnului a vorbitu că-
tră Filipu, dîcendu: Scólă-te, și mergi
spre méďă-ďi, la calea ce pogóră
din Ierusalimu în Gaza, ce este pu-
27 stiiu. Și sculându-se a mersu; și éccé
unu bărbatu Ethiopénu, eunuchu, cu
mare putere subu Cadacia, regina
Ethiopieniloru, care avea priveghiere
preste tóte tesaurele ei, și a fostu
venitu la Ierusalimu să se închine;

28 Întorcându-se, și ședendu în trăsura
29 sa, cetia pre profetulu Isaia. Éru Spi-
ritulu a dîsu lui Filipu; Apropiă-te,
30 și te lipesce de acéstă trăsură. Și a-
lergându Filipu: l'a auđitu cetîndu
pre profetulu Isaia, și i-a dîsu: Óre
31 înțelegi cele ce cetesci? Éru elu a
dîsu: Cum voiu puté, de nu mă va
conduce cineva? Și a rugatu pre Fi-
lipu de s'a suitu și a ședutu cu elu.

32 Loculu scripturei, care cetia era ace-
sta: Elu s'a adusu ca o óie spre jun-
ghiare, și ca unu miel muțu înain-
tea tundătorulu, așa nu-și deschidea
33 gura sa; În înjosirea lui s'a luat
judecata lui; și cine va spune né-
mulu lui? că viéța lui se iea de pe
34 pămêntu. Și luându cuvântulu eunu-
chulu, a dîsu lui Filipu: Rogu-te,
despre cine dîce profetulu acésta?
despre sine, séu despre altulu cineva?

35 Atuncî Filipu, deschîdendu gura sa,
și încependu de la scriptura acésta,
i-a predicatu pre Iisusu.

36 Și mergendu ei pe cale, au venitu
la o apă; și a dîsu eunuchulu: Éccé
aici este apă; ce mă opresce a mă
37 boteza? Éru Filipu a dîsu: De cređi
din tótă ânima ta, se póte. Elu re-

spunșendu a dîsu: Credu că Iisusu
Christosu este Fiiulu lui Dumneșeu.
Și a dîsu să stee trăsura; și s'au po- 38
goritu amênduoi în apă, și Filipu și
eunuchulu; și l'a botezatu. Éru eșîndu 39
ei din apă, Spiritulu Domnului a ră-
pitu pre Filipu, și nu l'a mai vèdutu
eunuchulu; și mergea în calea sa,
bucurându-se. Éru Filipu s'a aflatu 40
în Azotu, și trecendu prin cetăți pre-
dica acolo, pêně a venitu la Cesareea.

CAP. 9.

Venirea la credință a lui Saulu. Petru vindecă pre
unu paraliticu, și învieza pre Tobitha.

Éru Saulu, respirându amenințare și 1
ucidere asupra discipuliloru Domnu-
lui, a mersu la archiereu; Și a cerutu 2
de la elu cărți pentru Damascu la
sinagogi, ca, de va afla pre vre unii,
cari să fie din calea acésta să-i adu-
că, și pre bărbați și pre femei, legați
la Ierusalimu. Și cându mergea, fiin- 3
du aprópe de Damascu fără de scire
a strălucitu împrejurulu lui lumină
din ceriu. Și căđendu pe pămêntu, a 4
auđitu vóce dîcendu-i: Saule, Saule,
de ce mă persecuti? Éru elu a dîsu: 5
Cine esci, Dómnne? Dîs'a Domnulu:
Eu sîntu Iisusu, pre care tu-lu per-
secuți; greu ți este a lovi cu pecio-
rulu asupra bolduriloru. Atunci tre- 6
murându și spăimêntatu a dîsu: Dómn-
ne, ce voiesci ca să facu? Și Dom-
nulu i-a dîsu: Scólă-te, și întră în
cetate, și ți se va spune ce trebue să
faci. Éru bărbații, cari mergeau pe 7
cale cu elu, sta uimiți, auđindu vó-
cea, dară pre nimenea vèdendu. Și 8
s'a sculatu Saulu de la pămêntu, și
deschîdendu-și ochii sei, nu vedea
pre nimenea; și ducendu-lu de mâni
l-au băgatu în Damascu. Și trei 9
đile nu a vèdutu, nici a mîncatu, nici a
bèutu.

Éru în Damascu era unu discipulu, 10
anume Anania; acestuia a dîsu Dom-
nulu în visiune: Anania! Éru elu a
dîsu: Éccé aicea sîntu, Dómnne. Éru 11
Domnulu i-a dîsu: Șcólă și mergi pe
ulița ce se chiamă Drépta, și caută
în casa lui Iuda pre unulu numitu
Saulu Tarsénulu; că éccé se rógă;
Și a vèdutu în visiune pre unu bār- 12

batu numitu' Anania întrându, și pu-
indu-și mâna pe elu, ca érási să vé-
13 dă. Atuncea Anania a respuns: Dóme-
ne, amu auditu de la mulți despre
acestu bărbatu, câte rele a făcutu
14 sântiloru tei în Ierusalimu. Încă și
aici are putere de la archierei, să lege
15 pre toți cari chiamă numele teu. Éru
Domnulu i-a đisu: Mergi, că acesta
'mi este vasu alesu să pórte numele
meu înaintea Ginților și a regiloru
16 și a fiiloru lui Israelu. Că eu 'i voi
areta câte trebue elu să sufere pen-
tru numele meu.

17 Și a mersu Anania și a intratu în
casă; și puindu-și mânele pe elu a
đisu: Frate Saule, Domnulu Iisusu
care ți s'a aretatu pe calea pe care
veniai, m'a trămesu, ca să-ți prime-
sci vederea, și să te împli de Spiritu
18 Sântu. Și îndată a căđutu de pe o-
chii lui ca nisce solđi, și a vėđutu în-
dată; și sculându-se, s'a botezatu.
19 Atuncea luându mâncare, s'a întăritu.
20 Éru Saulu a fostu câteva đile cu
discipulii cari erau în Damascu. Și
îndată a predicatu pre Christosu în
sinagogi, că acesta este Fiiulu lui
21 Dumneđeu. Éru toți cari 'lu audiau
se mirau, și diceau: Au nu este ace-
sta celu ce a cutropitu în Ierusalimu
pre cei ce chiămau numele acesta, și
aicea venise pentru accea, ca să-i du-
22 că legați la archierei? Éru Saulu se
întăria de ce în ce mai multu; și ru-
șina pre Iudeii ce locuiau în Damas-
cu, dovedindu că acesta este Christo-
23 su. Și împlenindu-se multe đile, s'au
24 svătuitu Iudeii să-lu omóre. Éru vi-
clenia lor s'a făcutu cunoscută lui
Saulu. Și ei păziau porțile điuă și
25 nóptea, că să-lu amóre. Atuncea dis-
cipulii luându-lu nóptea, l'au cobo-
ritu preste zidu într'o coșniță.

26 Și mergendu Saulu la Ierusalimu,
se încerca să se lipescă de discipuli,
dară toți se temeau de elu, necređen-
27 du că este discipulu. Éru Barnaba
luându-lu l'a dusu la apostoli, și li-a
spusu cumu a vėđutu pre Domnulu
pe cale, și că i-a vorbitu, și cumu
cu îndrăznělă a predicatu în Damascu
28 în numele lui Iisusu. Așa întra și e-
29 șia cu d'însii în Ierusalimu; Și cu în-
drăznělă vorbia în numele Domnului

Iisusu; și vorbia și disputa cu Ellinii;
éru ei căutau să-lu omóre. Dară a- 30
flându *acésta* frații, l'au dusu în Ce-
sareea, și l'au trămesu în Tarsu.

Atuncea besericele aveau pace prin 31
tótă Iudeea și Galileea și Samaria, și
se edificau; și âmbându în frica Dom-
nului și în mângăerea Spiritului Sân-
tu, se îmmultiau.

Și Petru trecendu pe la toți, a ve- 32
nitu și la sântii ce locuiau în Lidda;
Și a aflatu acolo pre unu omu anume 33
Énea, de optu ani jăcendu în patu,
care era paralticu. Și i-a đisu Petru: 34
Énea, te vindecă Iisusu Christosu; scólă-
te, și-ți asterne. Și îndată s'a scu-
latu. Și l'au vėđutu toți cei ce locu- 35
iau în Lidda și în Saronu, cari s'au
și întorsu la Domnulu.

Éru în Ioppe era o discipulă a nu- 36
me Tabitha, adecă Căprióră; acésta
era plină de fapte bune și de milă ce
făcea. Și într'acele đile bolnăvindu-se 37
ea, a muritu, și scăldându-o, au pu-
s-o în foișoru. Și fiindu că Lidda era 38
aprópe de Ioppe, discipulii auđindu
că Petru este într'însa, au trămesu
pre doi bărbați la d'însulu, rugându-
39 lu să nu pregete a veni la ei. Atuncea
Petru sculându-se, a mersu cu d'însii.
Și cându a venitu, l'au dusu în foi-
șoru; și au stătutu înaintea lui tóte
văduvele plângendu, și aretându vest-
mintele și îmbrăcămintele câte făcea
Căprióră, cându era cu d'înselu. Éru 40
Petru scoțendu afară pre toți, inge-
nunchiându, s'arugatu, și întorcendu-
se cătră trupu, a đisu: Tabitha, scólă.
Éru ea și-a deschisu ochii sei; si vė-
đendu pre Petru, a șeđutu. Și dându-i 41
mâna, a redicat 'o, și chiămându pre
sânti și pre văduve, a dat'o viă. Și 42
s'a făcutu cunoscutu acésta prin tótă
Ioppe; și mulți au cređutu în Dom-
nulu. Și elu a remasu multe đile în 43
Ioppe la unu Simonu curelarulu.

CAP. 10.

Venirea la credință a lui Corneliu și a altoru păgâni
prin predicarea lui Petru.

Éru în Cesareea era unu bărbatu, a- 1
nume Corneliu, sutașu din cohorta ce
se chiăma Italică. Piosu și temétoru 2
de Dumneđeu cu tótă casa lui, și fă-

cându milosteniă multă poporului, și rugându-se lui Dumnezeu totu-
 3 de-una. Acela a vădutu în visiune lămuritu, pe la óra a noua din ȕi, pre ângerulu Domnului întrându
 4 la elu, și ȕicându-i: Cornelie! Éru elu uitându-se la d'însulu, și înfricoșându-se, a ȕisu: Ce este, Dómnne? Și i-a ȕisu: Rugăciunile tale și mila
 5 ta s'au suitu spre aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Și acumu trămete bărbați la Ioppe, și chiamă pre unu Simonu, ce se numesce Petru.
 6 Acesta găzduesce la unu Simonu curelarulu, a căruia casă este lîngă mare; acesta 'ti va spune ce trebue tu să faci. Și cându s'a dusu ângerulu, care vorbia cu Cornelie, chiamându
 7 pre duoi din servii sei, și pre unu sutasu piosu din cei ce-i serviau, Și spunădu-li tóte, i-a trămesu la Ioppe.
 8 Éru a duoa ȕi, mergendu ei pe cale, și apropiându-se de cetate s'a suitu Petru în casa de susu să se róge, pe la óra a șesea. Și fórte flămân-
 10 ȕindu, voia să guste, și pregătindu aceia, a cădutu într'o uimire; Și a vădutu ceriulu deschisu, și pogorîndu-se preste elu unu vasu ca o pânză mare, legatu de patru colțuri, și lăsându-se josu pe pămêntu. În care
 12 erau tóte patrupelele pămêntului, și fêrele și têrêtórele, și paserile ceriului. Și a venitú vóce cătră elu: Scólă-te, Petre, junghia și mânâncă. Éru
 14 Petru a ȕisu: Nici decumu, Dómnne; că nici o-dată nu amu mâncatu totu ce este spurcatu séu necuratu. Și vócea éráși a duoa órá *vorbia* cătră elu: Cele ce Dumnezeu a curățitu, tu nu
 16 le numi spurcate. Și acésta s'a făcutu de trei ori; și éráși s'a redicatu vasulu la ceriu.
 17 Éru pre cându Petru nu se dumeria ce aru însemna visiunea, care a vădutu, éccé bărbații cei trămeși de la Cornelie întrebându de casa lui Simonu, au stătutu înaintea porții.
 18 Și strigându, întrebau de găzduesce aicea Simonu ce se numesce Petru. Éru Petru cugetându asupra visiunei, i-a ȕisu Spiritulu: Éccé trei bărbați
 20 te caută. Deci scólă-te și te pogóră, mergi cu ei, nimicu înduoindu-te; că eu i-amu trămesu. Atuncea Petru

pogorîndu-se cătră bărbații cei trămeși de la Cornelie cătră elu, a ȕisu: Éccé, eu sînt pre care căutați; pentru ce ați venitú? Éi i-au ȕisu: Cornelie sutasulu, bărbatu dreptu și temetoru de Dumnezeu, și cercatu de totu poporulu Iudeiloru, a fostu îndemnatu de ângeru sântu, să te chiami la casa lui, și să audă cuvinte de la tine. Atuncea elu chiamându-i în
 23 intru i-a ospétatu.

Éru a duoa ȕi Petru a eșitu cu ei, 24 și unii din frații cei din Ioppe au mersu cu d'însulu. Și în cea-l-altă ȕi au intratu în Cesareea. Éru Cornelie, *care* ascepta pre d'înșii, chiamase deja împreună rudeniile sale și amicii cei iubiți. Și cându éra să între Petru, 25 l'a întimpinatu Cornelie, și cădendu la peciórele lui, i s'a închinatu. Éru 26 Petru l'a redicatu, ȕicendu: Scólă; și eu însu-mi sînt omu. Și vorbindu 27 cu elu, a intratu, și a aflatu pre mulți cari se adunaseră.

Și a ȕisu lorú! Voi sciți cumcă 28 nu este ertatu unui bărbatu Iudeu să se lipéscă séu să se apropiă cătră unu străinu; dară Dumnezeu mi-a aretatu, ca să nu ȕicu pre nici unu omu spurcatu séu necuratu. Dreptu 29 aceea fiindu chiamatu, amu venitú *la voi* fără pregetare. Deci vé întrebu, 30 pentru ce m'ați chiamatu? Dis'a Cornelie: Din ȕiua a patra pênê într' 'acéstă órá postiamu, și într'a noua órá mă rugamu în casa mea, și éccé unu bărbatu a stătutu înaintea mea în vestmêntu strălucitoru; Și a ȕisu: 31 Cornelie, rugăciunea ta ȕi s'a auditu, și milosteniele tale s'au amintitu înaintea lui Dumnezeu. Deci trămete 32 la Ioppe, și chiamă pre Simonu, ce se numesce Petru; acesta găzduesce în casa lui Simonu curelarulu lîngă mare; care venindu va vorbi cu tine. Deci îndată amu trămesu la tine; și 33 tu bine ai făcutu, că ai venitú. Acumu dară noi toți stămu înaintea lui Dumnezeu, și ascultămu tóte câte 'ți sînt ȕise de la Dumnezeu.

Atuncea Petru, deschidendu gura 34 *sa*, a ȕisu: Cu adevératu precepu, că Dumnezeu nu este căutátoru la față; Ci în totu poporulu, celu ce se teme 35 de elu și face dreptate, este primitu

36 lui. *Acesta este* cuvântul, care l'a trămesu *Dumneḡeu* fiiloru lui Israelu, predicându pace prin Iisusu Christosu; (acesta este Domnu alu tuturoru.)
 37 Voi sciți lucrurile ce s'au întemplat prin totă Iudeea, încependu din Galileea, după botezulu care l'a predicatu
 38 Ioanu; Cumu *Dumneḡeu* a unsu pre Iisusu Nazarinénulu cu Spiritulu Sântu și cu putere; care a âmblatu bine-făcendu, și vindecându pre toți cei asupriți de diabolulu; că *Dumneḡeu* era cu d'însulu. Și noi sântemu marturi tuturoru lucruriloru ce a făcutu și în pământulu Iudeiloru și în Ierusalimu; pre care l'au omorîtu,
 40 spândurându-lu pe lemn. Pre acesta l'a înviatu *Dumneḡeu* a treia zi, și l'a făcutu să fie aretatu; Nu la totu poporulu, ci noui marturiloru celoru mai nainte aleși de la *Dumneḡeu*, cari amu mâncatu și amu bētu împreună cu elu, după ce a înviatu din morți. Și ni-a ordinaru să predicămu poporului, și să mărturisimu, că elu este celu otârîtu de la *Dumneḡeu* a fi judecătorulu viiloru și alu morțiloru. De acesta mărturisescu toți profetii, că prin numele lui totu celu ce va crede într'însulu va lua ertare păcatelor.
 44 Încă vorbindu Petru aceste cuvinte, a căḡutu Spiritulu Sântu preste
 45 toți cei ce auḡiau cuvântulu. Și s'au uimitu credincioșii cei circumciși, câți veniseră cu Petru, că și preste Gînți s'a vërsatu darulu Spiritului
 46 Sântu. Că-i auḡiau vorbindu în limbi și mărindu pre *Dumneḡeu*. Atunci a luatu cuvântulu Petru: Au dōră pōte cineva opri apa, ca să nu se boteze acestia, cari au primitu Spiritulu
 47 Sântu, ca și noi? Și li-a ordinaru să se boteze în numele Domnului. Atuncea l'au rugatu să petrecă la d'însii câteva zile.

CAP. 11.

Petru liniscesce pre Iudei pentru petrecerea sa la Gînți. Barnaba și Saulu predică în Antiochia.

1 *Éru* apostolii și frații, cari erau în Iudeea, auḡiau, că și Gînțile au primitu cuvântulu lui *Dumneḡeu*. Și suindu-se Petru la Ierusalimu, se certau cu elu cei circumciși, *ḡicēdu*:

Tu ai întratu la bărbați necircumciși, și ai mâncatu cu ei.

Éru Petru a începutu a li spune 4
tōte cele ce se întemplaseră pe rōndu, *ḡicēdu*: Eu eramu în cetatea Ioppe 5
 rugându-mă, și amu vëḡutu întru uimirea minții visiune: Unu vasu pogorîndu-se ca o pânză mare în patru colțuri, lăsându-se josu din ceriu; și a venit pēnă la mine; La care cău- 6
 tându, luamu sēmă, și amu vëḡutu patrupelele pământului, și fērele, și tērē-
 tōrele, și paserile ceriului; Și amu auḡitu vōce *ḡicēdu-mi*: Scōlă-te, Petre, 7
 junghia și mânâncă. *Éru* eu amu ḡisu: Nici decumu, Dōmne; că totu ce 8
 este spurcatu sēu necuratu nici odată nu a întratu în gura mea. *Éru* 9
 vōcea mi-a respunsu alu duoilea rōndu din ceriu: Cele ce *Dumneḡeu* a curățitu, tu nu le numi spurcate. Și 10
 acēstă s'a făcutu de trei ori; și ērăși s'au redicatu tōte la ceriu. Și ēccē, 11
 îndată trei ômeni veniseră la casa în care eramu, trămeși de la Cesareea la mine. Și mi-a ḡisu Spiritulu să mer- 12
 gu cu ei, nimicu înduoindu-mă. *Éru* acesti șese frați au venit cu mine, și amu întratu în casa bărbatului. Și 13
 mi-a datu în scire cumu a vëḡutu pre ângeru în casa lui, stându, și *ḡicēdu-i*: Trămete bărbați la Ioppe, și chiamă pre Simonu, ce se numesce Petru; Gare-ți va vorbi cuvinte prin 14
 cari te vei mântui, tu și totă casa ta. Și încependu eu a vorbi, a căḡutu 15
 Spiritu Sântu preste ei, ca și preste noi la începutu. Atuncia mi-amu a- 16
 dusu aminte de cuvântulu Domnului, cumu a ḡisu: Ioanu a botezatu cu apă, éru voi vë veți boteza cu Spiritu Sântu. Deci dacă *Dumneḡeu* li-a datu 17
 asemenea daru ca și noui, pentru că au creḡutu în Domnulu Iisusu Christosu, cine eramu eu, ca să potu opri pre *Dumneḡeu*. Și auḡindu ei a- 18
 ceste, s'au astemperatu, și măriau pre *Dumneḡeu*, *ḡicēdu*: Deci și Gînțiloru a datu *Dumneḡeu* pocăință spre viētă.

Într'acestea cei ce s'au împrăsci- 19
 atu la persecuțiunea ce s'a născutu pentru Stefanu, au trecut pēnă la Finicia și la Cipru și la Antiochia, nimeni vorbindu cuvântulu de cătu

20 numai Iudeiloru. Éru unii dintr' în-
 21 șii erau bărbați din Cipru și din Ci-
 rene, cari întrându în Antiochia, vor-
 biau cătră Ellini, predicându pre Dom-
 22 nulu Iisusu. Și era mâna Domnului
 cu ei; și număr mare credându s'au
 23 întorsu la Domnulu. Atuncea scirea
 despre acestea a venit în urechile
 besericei din Ierusalimu; și au tră-
 mesu pre Barnaba să mergă pêne la
 24 Antiochia; Care mergendu și vedendu
 charulu lui Dumneșeu, s'a bucuratu,
 și îndemna pre toți, ca cu inimă otă-
 25 rită să staruască în Domnulu. Că era
 bărbatu bunu si plinu de Spiritu Sântu
 și de credință; și s'a adăugitu multu
 poporu la Domnulu.

25 Atunci a mersu Barnaba la Tarsu,
 să caute pre Saulu. Și aflându-lu l'a
 26 adusu la Antiochia. Și a petrecutu
acolo unu anu întregu, adunându-se în
 beserică, și învățându poporu multu.
 Și s'au numitu discipulii Creștini
 mai întâiu în Atiochia.

27 Éru într' acele țile s'au pogorîtu
 profeți din Ierusalimu la Antiochia.
 28 Și sculându-se unulu dintr'înșii, a-
 nume Agabu, însemna prin Spiritulu,
 că va fi fómete mare în tótă lumea;
 care s'a și întemplat în țilele lui
 29 Claudiu Cesarulu. Éru discipulii, fie-
 care duple averea lui, au otărîtu a
 trâmeste ajutoru fraților ce locuiau
 30 în Iudeea: Ceea ce au și făcutu, tră-
 mețându la cei bătrâni prin mâna lui
 Barnaba și a lui Saulu.

CAP. 12.

Iacobu fratele lui Ioanu este ucisu. Petru pusu în în-
 chisóre; unu ângeru 'lu eliberă. Mórtea lui Erodu.

1 Într' acelu timpu regele Erodu a pusu
 mânele, să chinuască pre unii din be-
 2 serică, Și a ucisu pre Iacobu, fratele
 3 lui Ioanu, cu sabia. Și vedendu că
 place Iudeiloru, a adaosu a prinde
 și pre Petru; (Și erau țilele azime-
 4 loru;) Pre care și prindându-lu, l'a
 pusu în închisóre, dându-lu la patru
 străji de câte patru ostași, să-lu pă-
 zască, voindu după pasci să-lu scótă
 5 la poporu. Deci Petru se păzia în în-
 chisóre; éru rugăciune se facea neîn-
 cetatu de la beserică cătră Dumneșeu
 pentru d'însulu.

6 Și voindu să-lu scótă Erodu, într'

acea nópte Pétru dormia între doi
 ostași, legatu cu duoé lanțuri; și pă-
 zitori înaintea ușei păziau închisóre.
 Și éccé ângerulu Domnului a stătutu 7
 acolo, și lumină a strălucitu în închi-
 sóre, și lovindu în cóstă pre Petru,
 l'a desceptatu, dicendu: Scólă-te cu-
 rându! Și au cădutu lanțurile din mâ-
 nele lui. Și i-a ăisu ângerulu: Încin- 8
 ge-te, și te încaltă cu încălțămintele
 tale; și a făcutu așa. Și i-a ăisu:
 Îmbracă-te în vestmântulu teu, și
 urmază-mă. Și eșindu 'i urmă; și nu 9
 scia că este adevăratu aceea ce se fă-
 cea prin ângeru; ci i se părea că ve-
 de visiune. Și trecendu straja cea d' 10
 întâia și cea a dua, au venit la pórta
 cea de feru, ce duce în cetate, care
 li s'a deschisu de sine-și; și eșindu,
 au trecutu o stradă, și îndată s'a dusu
 ângerulu de la elu. Și Petru venin- 11
 du-și în sine, a ăisu: Acumu sciu cu
 adevăratu, că a trâmescu Domnulu
 pre ângerulu seu, și m'a scosu din
 mâna lui Erodu, și din tótă ascepta-
 rea poporului Iudeiloru. Și luându a 12
 minte, a venit la casa Mariei, muma
 lui Ioanu, ce se chiamă Marcu, unde
 erau mulți adunați, rugându-se. Și 13
 bătendu Petru în ușa porței, a mersu
 o servă să asculte, anume Rode. Și 14
 cunoscendu vócea lui Petru, de bu-
 curiă nu a deschisu ușa; ci alergându
 în intru, a spusu că Petru stă înain-
 tea porței. Éru ei au ăisu cătră d'în- 15
 sa: Esci nebună; éru ea stăruia, că
 este așa. Éru ei ăiceau: Este ânge-
 rulu lui. Éru Petru urmă bătendu. Și 16
 deschidendu-i, l'au vedutu și s'au ui-
 mitu. Éru elu făcendu-li cu mâna să 17
 tacă, li-a spusu în ce chipu Domnulu
 l'a scosu din închisóre. Și a ăisu:
 Spuneți acestea lui Iacobu și fraților.
 Și eșindu, s'a dusu într'altu locu.

Și făcendu-se ăiuă, nu puțină tur- 18
 burare era între ostași óre ce să se
 fi făcutu Petru. Éru Erodu căutându- 19
 lu, și neaflându-lu, a cercetatu pre
 păzitori, și a ordinaru să-i omóre. Și
 pogorîndu-se de la Iudeea la Cesareea,
 petrecea *acolo*.

Și era Erodu întărîtat asupra ce- 20
 loru din Tiru si din Sidonu; éru toți
 dimpreună veniseră la elu, și plecân-
 du pre Blastu, care era cămarașulu

regelui, cereau pace, pentru că țera
 21 loru se nutria din țera regelui. Éru
 într'o ȃi otărită Erodu îmbrăcându-
 se în vestmētu regalu, și ședendu
 22 pe tron, cuvēta cătră d'însii. Éru
 poporul striga: Vóce dumneȃeșcă,
 23 și nu omenescă *este*! Și îndată l'a lo-
 vitu ângerulu Domnului, pentru că
 nu a datu lui Dumneȃeu mărirea, și
 mâncatu fiindu de viermi, a muritu.
 24 Și cuvēntulu lui Dumneȃeu cres-
 25 cea și se îmmultia. Éru Barnaba și
 Saulu împlinindu serviciulu, s'au în-
 torsu de la Ierusalimu, luându cu
 dînșii pre Ioanu, ce se chiâma Marcu.

CAP. 13.

Baraba și Pavelu trămeși să predice evangelia. E-
 limă orbitu. Necredința Iudeiloru. Pavelu predică
 Gînțiloru.

1 Dară la beserica cea din Antiochia
 erau óre-cari profeți și învățatori!
 Baraba și Simeonu ce se chiâma Ni-
 geru, și Lucie, Cirenénulu, și Mana-
 inu, căre era crescutu împreună cu
 tetrarchulu Erodu, și Saulu.
 2 Și împlinindu ei serviciulu Dom-
 nului și postindu a ȃisu Spiritulu
 Sântu: Osebiți-mi pre Barnaba și pre
 Saulu spre lucrulu, la care i-amu chiă-
 3 matu. Atuncea postindu și rugându-
 se, și puindu-și mânele, i-au demisu.
 4 Deci acestia, trămeși fiindu de Spi-
 ritulu Sântu, s'au pogoritu în Selev-
 cia; și de acolo au plutitu la Cipru.
 5 Și venindu la Salamina, predicau cu-
 vēntulu lui Dumneȃeu în sinagoge
 Iudeiloru; și aveau și pre Ioanu aju-
 6 tătoru. Și străbătēndu insula pēnē la
 Pafu, au aflatu pre unu fărmeătoru,
 profetu mincinosu, Iudeu, alu căruia
 7 nume *era* Bar-Iisusu; Care era cu
 guvernătorulu Sergiu Pavelu, bărbatu
 înțeleptu; acesta chiâmāndu pre Bar-
 naba și pre Saulu, poftia să auda cu-
 8 vēntulu lui Dumneȃeu. Dară Elimă,
 fărmeătorulu, (că așa însemnēză nu-
 mele lui,) li se opunea, căutāndu să
 întórcă pre guvernătorulu de la cre-
 9 dință. Éru Saulu, celu ce *se ȃice* și
 Pavelu, împlēndu-se de Spiritu Săn-
 10 tu, și aȃintindu la d'însulu, A ȃisu: O
 plinule de tótă violenția și de tótă în-
 celăciunea, fiulu diabolului, neamicu
 a tótă dreptatea, nu vei înceta de a

resvrēti căile Domnului cele drepte?
 Și acumu éccē mâna Domnului *este* 11
 preste tine, și vei fi orbu, nevēȃēndu
 sórele pēnē la unu timpu. Și îndată
 a căȃutu preste elu cēȃă și întunere-
 cu; și âmbłāndu împrejurū căuta con-
 12 ducētori. Atuncea proconsululu vē-
 ȃēndu ceea ce s'a făcutu a creȃutu,
 mirāndu-se de învăȃătura Domnului.
 Éru Pavelu și cei ce erau cu d'în- 13
 sulu pornidu de la Pafu, au venitu la
 Perga Pamfiliei; éru Ioanu despăr-
 țindu-se de d'însii, s'a întorsu la Ie-
 rusalimu.

Éru ei trecēndu din Perga, au ve- 14
 nitu la Antiochia Pisidiei; și întrāndu
 în sinagogă în ȃiua sâmbătei, au șe-
 ȃutu. Și după citirea legi și a pro- 15
 feȃiloru, au trămesu mai marii sina-
 gogei la ei, ȃicēndu-li: Bărbați frați,
 de aveți cuvēntu de mângăiere cătră
 poporu, vorbiți. Atuncea Pavelu scu- 16
 lāndu-se, și făcēndu-li cu mâna, a
 ȃisu: Bărbați Israeliți, și cei ce vē
 temeți de Dumneȃeu, ascultați. Dum- 17
 neȃeulu acestui poporu alu lui Isra-
 elu a alesu pre părinții nostri, și a
 înălțatu pre poporu, care era străinu
 în pāmēntulu Egiptului, și cu braȃiu
 înaltu i-a scosu dintr'însulu. Și ca 18
 la timpu de patru-ȃeci de ani a reb-
 datu deprinderile loru în pustiiu; Și 19
 perȃēndu șapte popóre în pāmēntulu
 Canaanu, li-a datu pāmēntulu loru
 spre moscenire. Și după acestea în 20
 curgere aprópe de patru sute cinci-
 ȃeci de ani li-a datu judecători, pēnē
 la profetulu Samuelu. Și după aceea 21
 au cerutu rege; si li-a datu Dumne-
 ȃeu pre Saulu, fiulu lui Kisu, bār-
 batu din seminția lui Beniaminu, ca
 la patru-ȃeci de ani. Și înlăturāndu- 22
 lu, li-a redicatu pre Davidu să li fie
 rege; despre care a și mărturisitu, ȃi-
 cēndu: Amu aflatu pre Davidu alu
 lui Iesse, bărbatu duple ânima mea,
 care va face tóte voiele mele. Din 23
 seminția acestuia Dumneȃeu duple fă-
 găduință a redicatu lui Israelu Mân-
 tuitoru, pre Iisusu; După ce Ioanu 24
 a predicatu înaintea venirii lui bote-
 zulu pocăinței la totu poporul lui
 Israelu. Éru împlinindu-și Ioanu mi- 25
 siunea ȃicea: Cine mē socotiți că
 sânt? nu sânt eu; ci éccē vine după

mine, caruia nu sînt vrednicu a-i deslega încălțăminte peciôreloru.

26 Bărbați, frați, fiii nêmului lui Abraamu, și cei ce între voi vê temeți de Dumneșeu, voui s'a trămesu cu-

27 vîntulu mîntuirei acesteia. Că cei ce locuescu în Ierusalimu și diregătorii lor, necunoscîndu-lu, nici *înțelegîndu* vocile profetiloru cari se cetescu în tîtă sâmbăta, *le*-au împlinitu, con-

28 demnându-lu. Și măcaru că nici o vină de mîrte nu au aflatu într'însulu, au cerutu de la Pilatu să-lu omóre.

29 Și după ce au împlinitu tîte ce erau scrise despre elu, pogorîndu-lu de pe lemnu, l'au pusu în mormîntu. Éru

30 Dumneșeu l'a sculatu din mîrți. Și elu s'a aretatu în multe țile celoru ce s'au suitu cu d'însulu din Galileea la Ierusalimu, cari sînt marturii

32 sei cătră poporu. Și noi vestimu voui *despre* promisiunea cea făcută pîrințiloru: Că Dumneșeu a împlinitu pre

33 ea noui, fiii acelora, înviîndu pre Iisusu; cumu scrisu este și în psalmulu alu duoilea: Tu esci Fiiulu meu, eu

34 astă-ți te-amu născutu. Éru cumcă l'a sculatu din mîrți, fără a se mai întôrce spre stricăciune, așa a țisu: Voiu da voui promisiunile sînte ale

35 lui Davidu, cele sigure. Dreptu aceea și într'altu *locu* țice: Nu vei lăsa pre celu Sîntu alu teu să vîdă stricăciune.

36 Că Davidu, servindu generațiunei sale dupre voința lui Dumneșeu, a adormitu, și s'a adaosu la pîrinții sei, și

37 a vîdutu stricăciune. Éru *acela*, pre care Dumneșeu l'a înviatu, nu a vîdutu stricăciune.

38 Deci să fie cunoscutu voui, bărbați, frați, că prin acesta vi se anunță ertarea pecatelor; Și prin acesta totu celu ce crede se îndreptîză de la tîte acele, de la cari nu ați pututu a vî

40 îndrepta prin legea lui Moisi. Deci păziți-vî, ca să nu vină asupra vîstră ceea ce s'a țisu prin profeti: Vedeți, voi desprețuitoriloru! și vî mirați și vî perdeți; că eu lucrezu lucru în țilele vîstre, lucru căruia nu veți crede, de-lu vî va spune cineva.

42 Éru eșindu Iudeii din sinagogă, l'au rugatu Gîntile, ca să li vorbîscă aceste cuvinte în sâmbăta următoare. Și

43 împrasciîndu-se sinagoga, mulți din

Iudei și din proseliți au urmatu lui Pavelu și lui Barnaba; cari vorbindu-li, i îndemna să remînă în charulu lui Dumneșeu. Éru în cea-l-altă sâmbăta mai tîtă cetatea s'a adunatu să

44 auđă cuvîntulu lui Dumneșeu. Și vîdîndu Iudeii pre mulțime, s'au împlutu de pismă, și vorbiau asupra celoru țise de Pavelu, opunîndu-se și blăstemîndu. Éru Pavelu și Barnaba

46 îndrăznîndu au țisu: Era de trebuință a se vorbi cuvîntulu lui Dumneșeu voui mai ântîiu; dară de ôre ce-lu lepêdați, și vî judecați pre voi nevrednici de viêta cea eternă, éccî ne întôrce mu la Gînti. Că așa ni-a ordina tu Domnulu, *țicîndu*: Te-amu

47 pusu spre lumină popôreloru, ca să fii spre mîntuire pîne la marginile pămîntului.

Éru Gîntile auđîndu acêsta se bucurau, și măriau cuvîntulu Domnului; și au cređutu căți erau otăriți spre viêta eternă. Și se respîndia cuvîntulu Domnului prin tîtă țera. Éru

50 Iudeii au întăritatu pre femeele pióse și însemnate, și pre cei de frunte ai cetăței și au redicatu persecuțiune contra lui Pavelu și a lui Barnaba, și i-au scosu din părțile lor. Éru ei

51 scuturîndu pulberea peciôreloru lor asupra lor, au venitu în Iconia. Éru

52 discipulii se împleau de bucuriă și de Spiritu Sîntu.

CAP. 14.

Petrecerea lui Pavelu și a lui Barnaba în Iconia, în Listra și în Derbe. Întôrcearea lor la Antiochia.

Și fiindu în Iconia au intratu împreună în sinagoga Iudeiloru, și au vorbitu așa, încatu au cređutu mulțime mare din Iudei și din Ellini. Éru Iudeii

2 cei necredincioși au întăritatu și au amăritu sufletele Gîntiloru asupra frațiloru, Deci au petrecutu multu tîmpu, și au vorbitu cu îndrăznîlă, încređîndu-se în Domnulu, care adeveri cuvîntulu charului seu, făcîndu prin mînilor semne și minuni. Éru

4 mulțimea cetăței s'a desbinatu, unii fiindu cu Iudeii, éru alții cu apostolli. Și încercîndu-se Gîntile și Iudeii cu

5 diregătorii lor, ca să-i maltrateze și să-i uciđă cu petre; Aflîndu ei de

6

acésta, au fugitu la cetățile Licaoniei, Listra și Derbe, și în împrejurimele
7 *loru*; Și acolo predicau evangelia.

8 Și unu bărbatu în Listra, nepunctiosu la pecióre, ședea, care era schiopu din pântecel mumei sale, și nici
9 o dată nu âmbłase; Acesta asculta pre Pavelu vorbindu, carele uitându-se la elu, și vedându că are credință
10 a se vindeca. A ȑisu cu vóce tare: Scólă dreptu pe peciórele tale! Și a
11 săritu și âmbł. Éru poporul vedându ceea ce a făcutu Pavelu, au redicatu vócea loru, Licaonesce ȑicându: Ȓei aseménându-se ómeni-
12 loru, s'au pogorítu cătră noi, Și numiau pre Barnaba — Joe, éru pre Pavelu — Mercuriu, pentru că era

13 cuvântatoru mai mare. Atuncea preotulu lui Joe, care avea templu înainte cetăței loru aducându tauri și cununi înaintea porȑiloru, voia să li
14 aducă sacrificie cu glótele. Éru apostolii, Barnaba și Pavelu, auȑindu *acésta*, și-au ruptu vestmintele loru, și au săritu între mulȑime, strigându,
15 Și ȑicându: Bărbaȑi, de ce faceȑi aceste? Sântemu și noi ómeni de aceleași patimi ca voi, cari predicămu voui, ca să vă întórceȑi de la aceste deșérte spre Dumneȑeu celu viu, carele a făcutu ceriulu și pământulu, marea și tóte cele ce sânt într'însele;
16 Carele în timpii trecuȑi a lăsatu tóte
17 popórele să âmbłe în căile loru; Deși nu s'a lăsatu pre sine fără mărturiă, bine-făcendu, dându-ni din ceriu plóia și timpi fructiferi, *bine-cuvéntându-ne* cu hrană, și împléndu ânimele
18 nóstre de veselie. Și acestea ȑicându, abia au opritu pre poporu ca să nu sacrifice loru.

19 Și de la Antiochia și Iconia au venit u Iudei, cari înduplecându pre poporu, loviau cu petre pre Pavelu, și l'au trasu afară din cetate, gândindu
20 că a muritu. Éru încunjurându-lu discipulii, elu s'a sculatu și a intratu în cetate. și a duoa ȑi a eșitu împreună cu Barnaba la Derbe.

21 Și predicându ei evangelia în acea cetate, și învățându pre mulȑi, s'au întorsu la Listra și la Iconia și la
22 Antiochia, Întărindu sufletele discipuliloru, și îndemnându-i să remână

în credință, și *aretându-li* cumcă prin multe strîmtorări trebue să intrămu în împěraȑia lui Dumneȑeu. Și rugându-se cu posturi, au rōnduitu
23 presbiteri pe la beserici, și i-au încredințatu Domnului, în care au creȑutu. Și trecendu prin Pisidia, au venit u
24 la Pamfilia, Și predicându cuvântulu
25 în Perga, s'au pogorítu în Attalia. Și de acolo au plutitu la Antiochia,
26 de unde erau recomendaȑi charului lui Dumneȑeu, spre lucrulu, care l'au împlinitu.

Și venindu și adunându beserica,
27 au spusu câte a făcutu Dumneȑeu cu ei, și cumcă a deschisu Gintȑiloru ușa creȑinȑei. Și au petrecutu acolo
28 cu discipulii multu timpu.

CAP. 15.

Otărirea apostoliloru asupra ȑinerei ceremonieloru legi în privinȑa Gintȑiloru. Pavelu și Barnaba se despartu.

Într'acestea óre-cari pogorîndu - se
1 din Iudeea învăȑau pre fraȑi, *ȑicându*: De nu vă veȑi circumcide duple dă-tina lui Moisi nu vă puteȑi mântui. Deci făcendu-se împotrivire și dispută
2 nu puȑină din partea lui Pavelu și a lui Barnaba asupra aceloră, au otărítu să se ducă Pavelu și Barnaba și ori-cari alȑii dintre ei la apostoli și la bētrăni în Ierusalimu în privirea
3 acestei întrebări. Deci ei trămeși fiindu de Beserică, au trecut prin Finicia și Samaria, spunendu de întór-cerea Gintȑiloru; și făceau bucurie mare tuturoru frăȑiloru. Și venindu la Ierusalimu, au fostu primiȑi de beserică
4 și de apostoli, și de bētrăni, și au spusu câte a făcutu Dumneȑeu cu d'înșii; *Adăugindu* că s'au sculatu
5 óre-cari din secta Fariseiloru cari creȑuseră, ȑicendu, că trebue a-i circumcide și a li ordina să păzescă legea lui Moisi.

Deci s'au adunatu apostolii și bētrăni să cerceteze acestu lucru. Și
6 făcendu-se multă dispută, s'a sculatu Petru și li-a ȑisu: Bărbaȑi, fraȑi, voi
7 sciȑi, că de la începutu Dumneȑeu a alesu între noi, ca prin gura mea să audă Gintȑile cuvântulu evangheliei, și să creȑă. Și cunoscătorulu de ânimi,
8 Dumneȑeu, li-a mărturisitu, dându-li

9 Spiritulu celu Sântu , ca și nouî. Și
nici o osebite nu a făcutu între noi
și între ei, curățindu și ânimele loru
10 cu credința. Acumu dară, de ce ispi-
tiți pre Dumneșeu, a pune jugu pre-
ste cerbicea discipuliloru , care nici
părinții nostri, nici noi nu l'amu pu-
11 tutu purta ? Ci credemu că și noi ne
vomumântui ca aceia, *numai* prin cha-
rulu Domnului nostru Iisusu Chri-
stosu.

12 Atuncea totă adunarea a tăcutu, și
asculta pre Barnaba și pre Pavelu,
spunându câte semne și minuni a fă-
cutu Dumneșeu între Gînți prin-
tr'înșii.

13 Éru tăcendu ei, a luatu cuvântulu
Iacobi, dîcendu: Bărbați, frați, as-
14 cultați-mă! Simonu a spus, cumu
Dumneșeu ântéiu a cercetatu pre
Gînți, ca să iee dintr'înșii unu poporu
15 *numitu* duple numele lui. Și cu acé-
sta se potrivescu cuvintele profeti-
16 loru, precumu este serisu: După ace-
stea mă voiu întorçe , și voiu reedi-
fica cortulu lui Davidu celu căduțu;
și voi rezidi cele derimate ale lui,
17 și-lu voi redica. Ca să caute cei-l-
alți din ômeni pre Domnulu , și tôte
popórele, cari sînt numite duple nu-
mele meu, dîce Domnulu celu ce face
18 tôte acestea. Cunoscute din eternu
sînt lui Dumneșeu tôte lucrările lui.

19 Pentru aceea eu judecu , a nu fi su-
părați cei ce din Gînți se întorcu la
20 Dumneșeu; Ci trebuie să li se scrie,
ca să se ferescă de pângăriturile ido-
liloru, și de desfrênare, și de *animale*
21 zugrumate și de sânge. Că Moisiare,
încă din dîilele cele de demultu, pre
cei ce-lu predică în tôte cetățile, ci-
tindu-se în sinagogi în totă sâmbăta.

22 Atunci apostolii și bētrânii cu totă
adunarea au otărîtu , ca alegendu
bărbați dintre ei, să-i trâmētă la An-
tiochia cu Pavelu și cu Barnaba: pre
Iuda ce se chiamă Barsaba , și pre
23 Sila, bărbați fruntași între frați. Și
au scrisu, și *au trāmesu* prin mânele
loru *acestea*: Apostolii și bētrânii și
frații cătră frații cei dintre Gînți, ce
sînt în Antiochia și în Siria și în Ci-
24 licia: De ôre ce noi amu auđitu, că
ôre-cari dintre voi eșindu, v'au tur-
buratu cu cuvintele loru, și au re-

sturnatu sufletele vóstre, dîcendu, că
trebuie să vē circumcideți , și să pă-
ziți legea, ceea ce noi nu li-amu or-
dinatu; Adunați fiindu cu unu cuge- 25
tu, amu otărîtu ca, alegendu bărbați,
șă-i trāmetemu la voi împreună cu
iubiții nostri Barnaba și Pavelu: Ó- 26
meni cari și-au espusu viēța loru
pentru numele Domnului nostru Ii-
susu Christosu. Dreptu aceea amu 27
trāmesu pre Iuda și pre Sila , cari și
ei vî voru spune acesteși cu cuvên-
tulu. Că Spiritulu Sântu și noi amu 28
otărîtu, șă nu se mai pună preste voi
nici o sarcină de cătu acestea de tre-
buintă: Ca să vē feriți de cele sacri- 29
ficate idoliloru, și de sânge, și de *a-*
nimale zugrumate , și de desfrênare;
de cari de vē veți păzi, veți face bine.
Fiți sănētoși.

Deci acestia, demitēdu-se, au ve- 30
nitulu la Antiochia; și adunādu mul-
țimea *credincioșiloru* au datu epistola;
Și cetindu-o , s'au bucuratu pentru 31
māngăere; Și Iuda și Sila , fiindu și 32
ei profeti, au îndemnatu pre frați cu
multe cuvinte, și i-au întărîtu. Și re- 33
mānēdu *acolo* cătvă timp, s'au
demisu cu pace de la frați cătră a-
postoli. Éru Sila s'a otărîtu să remā- 34
nă acolo. Éru Pavelu și Barnaba au 35
remasu în Antiochia , învēțādu și
predicādu împreună cu mulți alți
cuvēntulu Domnului.

Éru după câteva dîile a dîsu Pa- 36
velu cătră Barnaba: Întorcēdu-ne,
să cercetāmu pre frații nostri prin
tôte cetățile , în cari amu predicatu
cuvēntulu Domnului, *să vedemu* cu-
mu petrecu. Și Barnaba se otărî să 37
iee și pre Ioanu, supra-numitu Marcu.
Éru Pavelu nu a gāsitu de cuviință 38
să-lu iee cu d'însii, pentru că se de-
spărțise de ei din Pamfilia, și nu mer-
sesse cu d'însii la lucru. Dreptu aceea 39
s'a nāscutu cērtă între d'însii, încātu
ei s'au despărțitu unulu de altulu; și
Barnaba luādu pre Marcu, a plutitu
în Cipru. Éru Pavelu alegēdu pre 40
Sila, s'a dusu, incredințādu-se cha-
rului lui Dumneșeu de cătră frați.
Și trecea prin Siria și Cilicia , întā- 41
rindu besericele.

CAP. 16.

Pavelu iea cu sine pre Timotheiu. Domnulu 'lu chiamă în Macedonia. Petrecerea sa în Filippi.

- 1 Atunci a venit el la Derbe și la
- 2 Listra; și eecce era acolo unu disci-
- 3 pulu anume Timotheiu, fiu unei fe-
- 4 mei Iudee credincioase, erau de părinte
- 5 Ellinu; Care avea mărturie bună de
- 6 la frații din Listra și Iconia. Pre ace-
- 7 sta a voitu Pavelu să mērgă impre-
- 8 ună cu elu; deci luându-lu, l'a cir-
- 9 cumcisu pentru Iudeii ce erau în a-
- 10 cele locuri, că toți sciau că părintele
- 11 lui era Ellinu. Și trecēdu prin cetăți,
- 12 dădură *credincioșiloru* ordinele cele
- 13 otărite de apostoli, și de bătrânii cei
- 14 din Ierusalimu, ca să le urmeze. Deci
- 15 besericele se întâriau în credință, și
- 16 sporiau la numeru în toate ȳilele.
- 17 Éru ei trecēdu prin Frigia și prin
- 18 laturea Galatiei, au fostu opriți de
- 19 Sântulu Spiritu a vorbi cuvēntulu în
- 20 Asia; Și venindu la Misia, se încer-
- 21 cară a merge la Bithinia; dară nu i-a
- 22 lăsatu Spiritulu. Deci trecēdu prin
- 23 Misia, s'au pogoritu la Troada. Și
- 24 s'a aretatu lui Pavelu nōptea vedere:
- 25 Unu bărbatu Macedonēnu sta rugân-
- 26 du-lu, și ȳicēdu: Treci în Macedonia
- 27 și ne ajută. Éru cându a vȳdu ve-
- 28 derea, îndată amu cercatu să eșimu
- 29 în Macedonia, socotindu că ne chiamă
- 30 Domnulu să li predicāmu evangelia.
- 31 Dreptu aceea pornindu de la Troa-
- 32 da, amu mersu dreptu la Samotracia,
- 33 și a duoa ȳi la Neapoli; Și de acolo
- 34 la Filippi, care este cetatea cea d'ân-
- 35 tȳeu a părții acesteia a Macedoniei,
- 36 și coloniă; și într'acea cetate amu
- 37 petrecutu cāteva ȳile. Și în ȳiua
- 38 sâmbetei amu eșitu afară din cetate,
- 39 lūngă rīu, unde era îndătinatu a se
- 40 face rugăciune; și ședēdu, vorbiamu
- 41 cātră femeele ce se adunaseră. Și o
- 42 femeie, anume Lidia, neguțătorēsă de
- 43 purpură, din cetatea Thiatiriloru, te-
- 44 mētōre de Dumneȳeu, asculta; căreia
- 45 Domnulu i-a deschisu ānima, ca să
- 46 iee aminte la cele ce se vorbeau de
- 47 Pavelu. Și botezāndu-se ea și casa
- 48 ei, s'a rugatu, ȳicēdu: De mē soco-
- 49 tiți a fi credincioasă Domnului, intrați
- 50 în casa mea și remāneți *aicea*. Și ne-a
- 51 înduplecatu.

Éru mergēdu noi la rugăciune, 16
ne-a întimpinatu o fētă, care avea
spiritu pithonicu, și care aducea câ-
stigu multu stēpāniloru ei, vrājindu.
Acēsta urmādu lui Pavelu și noui 17
striga, ȳicēdu: Acești ómeni sūnt
servii lui Dumneȳeu celui Pré-înaltu,
cari ni vestescu calea mântuirei. Și 18
acēsta făcea în multe ȳile. Éru supē-
rāndu-se Pavelu, și întorcēdu-se,
a ȳisu spiritului: Eu 'ți ordinu în nu-
mele lui Iisusu Christosu, să eși din-
tr'insa. Și a eșitu în aceea óră.

Și vȳdēdu stēpānii ei, că s'a per- 19
dutu speranța câstigului loru, prin-
ȳēdu pre Pavelu și pre Sila, i-au
tārītu în tīrgu la direȳetori. Și du- 20
cēdu-i la judecātori. au ȳisu: Acești
ómeni, fiindu Iudei, turburā cetatea
nōstră, Și învățā datine, cari nu ni 21
este ertatu a le primi, nici a le face,
findu noi romani. Și mulțimea s'a 22
redicatu în tumultu asupra loru; și
magistrații, rupēdu-și vestmintele,
au ordinaru să-i bată. Și dādu-li 23
multe lovituri i-au pusu în închisóre,
ordinādu pāzitorului închisórei să-i
pāzescă cu siguranță. Acesta pri- 24
mindu astu feliu de ordinu, i-a pusu
în închisórea cea din întru, și a bă-
gatu peciórele loru în butucu.

Éru la mieȳulu noptii Pavelu și 25
Sila rugādu-se, au cāntatu cātece
de laudă lui Dumneȳeu, încātu 'i au-
ȳiau *cei-l-alti* închiși. Și fără de scire 26
s'a făcutu cutremuru mare, încātu s'a
clătītu temeliele închisórei; și îndată
s'au deschisu toate ușele, și lanțurile
tuturorū s'au deslegatu. Și descep- 27
tādu-se pāzitorulu închisórei, și vȳ-
ȳēdu deschise ușele închisórei, sco-
ȳēdu sabia, voia să se omóre, soco-
tīdu că au scăpatu închiși. Éru 28
Pavelu a strigatu cu vóce tare, ȳi-
cēdu: Nimicu reu nu-ți face, că toți
sūntemu aicea. Atunci elu cerēdu 29
luminare, a sārītu în întru, și tremu-
rādu se prosternea înaintea lui Pa-
velu și a lui Sila; Și scoȳēdu-i afară, 30
a ȳisu: Domniloru, ce trebue să facu,
ca să mē mântuescu? Éru ei au ȳisu: 31
Crede în Domnulu Iisusu Christosu,
și te vei mântui, tu și casa ta. Și 32
i-au vorbitu cuvēntulu Domnului, lui
și tuturorū celoru din casa lui. Și 33

luându-i într'aceea oră a nopții, li-a spălatu ranele, și s'a botezatu elu și
 34 toți ai lui îndată. Și ducându-i în casa sa, li-a pusu măsă; și s'a bucuratu cu totă casa sa, că a creșutu în Dumnezeu.
 35 Și făcându-se ziua, au tramesu judecătorii pre servi, dicendu: Demite pre acei omeni. Și a spusu păzitorulu închisorei aceste cuvinte lui Pavelu: Judecătorii au tramesu să fiți liberați; acumu dară eșiți, și mergeți în pace.
 36 Éru Pavelu li-a disu: Ei ne-au bătutu înaintea tuturoru fără de judecată, măcaru că suntemu Romani, și ne-au băgatu în închisore; și acumu ne scotu pe ascunsu; nu așa; ci să vină ei să ne scotă. Și au spusu servii aceste cuvinte judecătoriloru; și acestia s'au temutu, așindu că sânt
 37 Romani. Și venindu li s'au rugatu; și scotendu-i i poftiau să ésa din cetate. Și eșindu din închisore au intratu în Lidia; și vedendu pre frați și mângăiându-i, s'au dusu.

CAP. 17.

Petrecerea lui Pavelu în Thessalonicu, în Bereea și în Athena.

1 Și trecendu prin Amfipoli și Apollonia, au venitu la Thessalonicu, unde
 2 era sinagogă a Iudeiloru. Éru Pavelu, dupre datina sa, a intratu la ei, și în trei sâmbăte a disputatu cu ei din scripturi: Dovedindu și aretându, că trebuia Christosu să sufere, și să învieze din morți, și că acestu Iisusu, pre care eu vî predicu, este Christosu.
 4 Și unii dintr'înșii au creșutu, și s'au însoțitu cu Pavelu și cu Sila; și multe mare din Ellini pioși, și din femei însemnate nu puține.
 5 Éru Iudeii, cari nu credeau, implându-se de pismă, și luându cu sine pre nisce omeni rei din cei proști, și făcendu glotă, au întăritatu cetatea; și năvălindu asupra casei lui Iasonu, căutau să-i scotă la poporu.
 6 Dară neaflându-i, trăgeau pre Iasonu și pre unii din frați la mai marii cetății, strigându: Acestia cari au turburatu totă lumea au venitu și aici;
 7 Iasonu i-a găzduitu pre ei. Acestia toți făptuescu contra ordinelu Cesarului, dicendu că este altu rege,

Iisusu. Și au turburatu pre poporu 8 și pre mai marii cetății, cari aușiau aceste. Și luându siguranță de la 9 Iasonu și de la ceia-l-alți, i-au demisu.

Și frații îndată nóptea au tramesu 10 pre Pavelu și pre Sila la Bereea; cari mergendu, au intratu în sinagoga Iudeiloru. Acestia erau mai nobili de 11 câtu cei din Thessalonicu, primindu cuvântulu foarte bucuroși, și în toate zilele cercându scripturele, de sânt aceste așa. Deci mulți dintr'înșii 12 au creșutu, și din Ellini însemnați, și femei și bărbați, nu puțini. Éru 13 aflându Iudeii cei din Thessalonicu, că și în Bereea s'a predicatu de Pavelu cuvântulu lui Dumnezeu, au venitu și acolo, așindu pre poporu. Și îndată 14 au tramesu frații pre Pavelu să mergă la mare. Éru Sila și Timotheiu asceptau acolo. Éru cei ce în 15 soșiau pre Pavelu, l'au dusu pêne la Athena; și luându ordini cătră Sila și Timotheiu, ca să vină la elu câtu mai curendu, s'au dusu.

Éru asceptându-i Pavelu în Athena, 16 se întărîta într'însulu spiritulu lui, vedendu cetatea plină de idoli. Dreptu aceea disputa în sinagogă cu 17 Iudeii și cu proseliții, și în tîrgu în toate zilele cu cei ce se întelnea. A 18 tunci ore-cari filosofi din Epicurei și din Stoici disputau cu elu; și unii diceau: Ore ce aru voi acestu bîrfitoru să dică? éru alții: Se pare că este predicatoru de dei străini; pentru că li predică pre Iisusu și înviarea. Și prinđendu-lu l'au dusu la Areo- 19 pagu, dicendu: Ore putemu sci ce este acéstă învățatură nouă, despre care tu vorbești? Că tu bagi în ure- 20 chiele noastre nisce lucruri străine; dreptu aceea voimu să scimu ce aru fi acestea. (Că toți Athenienii și străi- 21 nii nou veniți nu se ocupau de nimicu alta, de câtu de a vorbi séu a auđi ceva nou.)

Atuncea Pavelu stându în međilocu 22 Areopagului a disu: Bărbați Athenei, în toate vă vedu, că țineți multu la dei. Că trecendu și privind 23 obiectele de adorațiune ale vóstre, amu aflatu și unu altaru pre care este scrisu: NECUNOSCUȚULUI DUM-

NEDEU. Deci pre care voi 'lu adorați necunoscându-lu, pre acesta eu
 24 vi-lu predica. Dumneșeu, care a făcutu lumea și toate cele ce sunt într'însa, acesta fiindu Domnulu teriului și alu pământului, nu locuesce în
 25 temple făcute de mâni; Nici de mâni omenesci se servește, ca *cumu* avându trebuință de ceva, de ore-ce elu dă
 26 tuturor vieță și suflare și toate; Și a făcutu dintr'unu sânge totu némulu omenescu, să locuască pe totă fața pământului, determinându timpii
 27 tări și marginele locuinței lor; Ca să caute pre Domnulu, ca dóră l'aru simți, și l'aru afla, măcaru că nu este
 28 departe de fie-care din noi; Că într'însulu viețuimu și ne miscămu și sântemu; precumu ore-cari din poeții
 29 lui sântemu. Deci, de ore-ce sântemu nému alu lui Dumneșeu, nu ni se cade a socoti, cumcă Dumneșeirea este
 asemenea aurului séu argintului séu petrei, care este cioplitură a mestegulului și a gândului omului. Deci
 30 timpii nesciinței acesteia trecându-i Dumneșeu cu vederea, acumu ordină tuturoru ómeniloru pretutindenea să
 31 se pocăiescă; Pentru că elu a otărîtu o ță, în care va să judece lumea în dreptate, prin bărbatulu pre care l'a rînduitu, dându tuturoru siguranță
 despre acésta prin înviarea lui din morți.
 32 Éru auzîndu de înviarea morțiloru, unii și băteau jocu; éru alții au ăsu: Să te auzîmu érași despre acésta.
 33 Așa Pavelu a eșitu din meșiloculu
 34 lor. Éru ore-cari băbați, lipîndu-se de elu, au creșutu, între cari *era* și Dionisie, Areopagitulu, și o femeie, a nume Damaris, și alții cu d'îșii.

CAP. 18.

Pavelu rămîne în Corintu unu anu și jumătate; cercetază în urmă mai multe beserici. Apolos.

1 După acestea eșîndu Pavelu din A-
 2 thena, a venit la Corintu. Și aflîndu pre ore-care Iudeu, a nume Akila, de nému din Pontu, care de curîndu
 venise de la Italia, și pre Priskilla femeea lui, (pentru că Claudiu ordina să eșă toți Iudeii din Roma,) a
 3 venit la ei. Și fiindu elu de aceeași

meseriă, a remasu la d'îșii și a lucratu; că erau de meseriă făcători de
 corturi. Și vorbea în sinagogă în toate
 4 sâmbătele, și convingea și pre Iudei
 și pre Ellini. Éru sosîndu de la Ma-
 5 cedonia Sila și Timotheiu, Pavelu
 era cuprinsu de spiritu, mărturisîndu Iudeiloru că Iisusu *este* Christosu.

Éru opunîndu-se ei și hulîndu, scu-
 6 turîndu-și vestmintele, li-a ăsu: Sângele vostru *fi* asupra capului vo-
 stru; eu *sînt* curatu; de acumu mă
 voi duce la Ginți. Și mutîndu-se
 7 de acolo, a venit la casa ore-cărui
omu, a nume Iustu, temătoru de Dum-
 neșeu, a căruia casă era lîngă sina-
 8 gogă. Éru Crispu, mai marele sina-
 gogei, a creșutu în Domnulu, cu totă
 casa lui; și mulți din Corintheni au-
 9 ășîndu, credeau și se botezau. Atun-
 cea Domnulu nóptea în visiune a ăsu
 lui Pavelu: Nu te teme, ci vorbește
 și nu tăce; Că eu sînt cu tine, și
 10 nimenea nu se va încerca a-ți face
 reu; că amu poporu multu în acésta
 cetate. Și a ședutu *acolo* unu anu și
 11 șese luni, învîșîndu între ei cuvîntulu
 lui Dumneșeu.

Și Gallionu fiindu proconsulu în
 12 Achaia, s'au redicatu Iudeii cu unu
 cugetu asupra lui Pavelu, și l'au dusu
 la scaunulu judecătorescu. ăcîndu:
 13 Acesta înduplecă pre ómeni să se în-
 chine lui Dumneșeu contra lelei. Și
 14 voîndu Pavelu să-și deschidă gura,
 a ăsu Gallionu către Iudei: De aru
 fîfostu vre o nedreptate séu vre o faptă
 rea, o Iudeiloru, după cuviință v'ășiu fi
 suferitu. Éru fiindu că este întrebare de-
 15 spre cuvîntu și despre nume și despre
 legea vóstră, veți căuta voi că eu nu voi
 fi judecătoru acestora. Și i-a gonitu
 16 de la scaunulu judecătorescu. Atuncea
 17 toți Ellinii apucîndu pre Sostheniu,
 mai marele sinagogei, 'lu băteau în-
 aîntea scaunulu judecătorescu, și lui
 Gallionu nu-i pesa nimicu de acestea.

Éru Pavelu, *după ce* a mai rema-
 18 su încă multe ăile, despărțîndu-se
 de la frați, a plutitu la Sira, și îm-
 preună cu elu Priskilla și Akila, tun-
 ădîndu-și capulu în Chenereas; pen-
 tru că făgăduise. Și venîndu la Efesu,
 19 i-a lăsatu acolo; éru elu întrîndu în
 sinagogă, disputa cu Iudeii. Și ru-
 20

gându-lu ei ca să remănă la d'înșii
 21 mai multu timpu, nu a voitu; Ci s'a
 despărțitu de la ei, dicându: Eu tre-
 bue neapăratu să facu serbătorea vi-
 itore în Ierusalimu; dară érași mă
 voiu întorce la voi, de va voi Dum-
 22 neșeu. Și a plutitu de la Efesu. Și
 despărțându în Cesareea, s'a suitu *la*
Ierusalimu, și salutândn beserica *de*
 23 *acolo*, s'a pogoritu la Antiochia. Și
 petrecându *acolo* câtva timpu, s'a
 dusu, trecându de rîndu prin laturea
 Galateei și a Frigiei, întărindu pre
 toți discipulii.
 24 Într' acestea unu Iudeu, anume
 Apollosu, Alessandrinénu de nému,
 bărbatu elocentu și puternicu în scrip-
 25 turi, a venitu la Efesu. Acesta era
 învățatu în calea Domnului; și fiindu
 ferbinte la spiritu, vorbea și învăța
 cu dinadinsulu cele despre Domnulu,
 deși scia numai botezulu lui Ioanu.
 26 Acesta a începutu a vorbi cu îndrez-
 nălă în sinagogă; și auzindu-lu Akila
 și Priskilla, l'au luatu *la sine*, și mai
 lămuritu i-a esplicatu calea lui Dum-
 27 neșeu. Și voindu elu să trecă în A-
 chaia, frații au scrisu, îndemnându
 pre discipuli să-lu primescă; care
 venindu a ajutatu multu celoru ce
 28 prin charu creșuseră; Că elu înfrun-
 tase și în publicu pre Iudei, aretân-
 du-li din scriptură că Iisusu este Chri-
 stosulu.

CAP. 19.

Predicarea lui Pavelu în Efesu. Rescôlă pornită
 asupra lui.

1 Éru cându era Apollosu în Corinthu,
 Pavelu trecându prin părțile cele de
 susu, a venitu la Efesu; și aflându
 2 pre ôre-cari discipuli, Li-a ăisu: Pri-
 mit' ați Spiritu Sântu, după ce ați
 creșutu? Éru ei i-au ăisu: Încă nici
 3 nu amu auzitu de este Spiritu Sân-
 tu. Și i-a întrebatu: Dară cu ce bo-
 tezu v'ați botezatu? ăis'au ei: Cu
 4 botezulu lui Ioanu. Éru Pavelu a ăi-
 su: Ioanu a botezatu cu botezulu po-
 căinței, dicându poporului, ca să cre-
 5 dă în celu ce vine după d'însulu, a-
 decă în Christosu Iisusu. Și auzindu
 6 *acésta* s'au botezatu în numele Dom-
 nului Iisusu. Și puindu-și Pavelu mâ-
 nele preste ei, a venitu Spiritulu Săn-

tu preste d'înșii; și vorbeau în limbi
 și profetiau. Și erau toți bărbați ca
 la duoi-spre-dece.

Și elu întrându în sinagogă, cu în- 8
 dréznălă vorbea, trei luni, disputându
 spre a-i convinge în cele de împără-
 9 ția lui Dumneșeu. Éru de ôre-ce u-
 nii se împetriau, și nu ascultau, vor-
 bindu reu de acéstă cale înaintea
 mulțimei, *Pavelu* depărtându-se de
 la ei, a osebitu pre discipuli; și a
 vorbitu în tôte ăilele în scôla unui
 Tiranu. Și acésta s'a făcutu în duoi 10
 ani, încātu toți cei ce locuiau în Asia
 au auzitu cuvântulu Domnului Iisusu,
 atātu Iudeii câtu și Ellinii. Și făcea 11
 Dumneșeu minuni însemnate prin
 mânele lui Pavelu; Încātu și preste 12
 cei bolnavi se puneau măcrăme séu
 basmale, ce *se atinseseră* de corpulu
 seu, și se depărtau de la ei bólele, și
 spiritele cele rele eșiau dintr'înșii.

Atuncea ôre-cari din esorcistii iu- 13
 deesci, cari cutrierau, s'au încercatu
 a chiăma preste cei ce aveau spiritele
 cele rele numele Domnului Iisusu,
 dicându: Vă jurămu cu Iisusu, pre
 care Pavelu predică. Și erau șapte 14
 fii ai *unui* Șeva, archiereu iudeu, cari
 făceau acésta. Și răspundendu spiri- 15
 tulu celu reu, a ăisu: Pre Iisusu cu-
 noscu, și pre Pavelu cunoscu; dară
 voi cine sînteți? Și sărindu asupra 16
 loru omulu, în caré era spiritulu celu
 reu, și biruindu-i, i-a maltratatu, în-
 cătu au fugitu dintr' acea casă goli
 și răniți. Și acésta s'a făcutu cunos- 17
 cutu la toți Iudeii și Ellinii, ce locu-
 iau în Efesu; și a căđutu frică preste
 toți aceia, și se măria numele Dom-
 nului Iisusu. Și mulți din cei ce cre- 18
 ăuseră veniau, mărturisindu și spu-
 nându ce au făcutu. Mulți și din cei 19
 ce făcuseră vrăjitoria, aducându căr-
 țile, le ardeau înaintea tuturor; și
 socotindu prețurile lor, au aflatu
 cinci-ăeci de mii de arginți. Așa de 20
 puternicu crescea și se întăria cuvên-
 tulu Domnului.

Éru sfârșindu-se acestea, și-a pro- 21
 pusu Pavelu, ca, trecându prin Ma-
 cedonia și Achaia, să mērgă la Ieru-
 salimu, dicându: După ce voiu fi a-
 colo, trebue să vedu și Roma. Și tră- 22
 mețendu la Macedonia duoi din aju-

tătorii sei, pre Timotheiu și pre E-
rastu, elu singuru a remasu în Asia
câtva timpu.

23 Éru într' acelu timpu s'a născutu
nu pușină turburare despre calea
24 *Domnului*. Că ôre-care argintaru,
anume Demetriu, făcea pentru Diana
temple de argintu, și da multu câsti-
gu mesteriloru.

25 Deci, adunându-și pre acestia și
pre lucrătorii lor, a ȑisu: Bărbați-
loru, sciți că dintr' acestu lucru este
26 câstigulu nostru; Dară vedeți și au-
ȑiti, că nu numai în Efesu, ci mai în
tótă Asia, acestu Pavelu a înduplecatu
și a abătutu multu poporu ȑicându,
că nu sânt dumneȑei cei ce se facu
27 de mâni; Și nu numai acéstă mese-
riă a nóstră este în pericolu a se ni-
mici; ci și templulu marei ȑeiȑe Di-
ana se va despreȑui, și se va surpa
măreȑia ei, pre care tótă Asia și lu-
mea o adoréză.

28 Auȑindu *acéstă*, și împlându-se de
29 mâniă, au strigatu, ȑicându: Mare
este Diana Efeseniloru! Și s'a împlutu
tótă cetatea de turburare; și s'au por-
nitu toȑi cu unu cugetu la teatru, ră-
pindu *cu sine* pre soȑii lui Pavelu,
pre Gaiu și pre Aristarchu, Macedo-
30 neni. Éru Pavelu voindu să între în
31 poporu, nu l'au lăsatu discipulii. În-
că și unii din mai marii Asiei, fiindu-i
amici, au trămesu la d'însulu, rugân-
32 du-*lu* să nu se ducă la teatru. Într'
acestea unii strigau una, éru alȑii al-
ta; că adunarea era în turburare, și
cei mai mulȑi nu sciau pentru ce se
33 adunaseră. Atunci au făcutu pre Ales-
sandro să éșă din poporu, împingên-
du-lu înainte Iudeii. Éru Alessandro,
făcându cu mâna, voia să vorbésză
34 cătră poporu. Éru cunoscându că e-
ste Iudeu, toȑi cu o vóce, care ȑinu
ca vre o duoé ôre, strigau: Mare *este*
Diana Efeseniloru.

35 Dar' cancelarulu a stêmpératu pre
poporu, ȑicându: Bărbați Efeseni, ca-
re omu nu scie că cetatea Efeseniloru
este închinătóre a marei ȑeiȑe Diana
36 și a icónei căȑute de la Joe. Deci, fi-
indu acestea fără contradicere, vi se
cuvine să vê astêmperaȑi, și să nu
37 faceȑi nimicu cu pripélă. Că aȑi adu-
su pre acesti bărbaȑi, cari nu sânt

nici furi de cele sânte, nici blăstemă-
tori de ȑeiȑa vóstra. Deci dacă De- 38
metriu, și mesterii ce sânt cu elu, au
ceva împrotiva cuiva, ȑile de jude-
cată se ȑinu, și proconsuli sânt: pê-
résză-se unulu pre altulu. Éru dacă 39
aveȑi altu ceva de cerutu, se va o-
târî în adunare legiuită. Că sântemu 40
în pericolu a fi pêrȑiȑi pentru rescóla
de astă-ȑi, fiindu că nici unu cuvên-
tu nu este, duple care amu puté să
dămu sémă pentru acéstă turburare.
Și acéstă ȑicându, a demisu adunarea. 41

CAP. 20.

Pavelu se duce în Macedonia. Înviaarea lui Evtichu.
Pavelu trece la Miletu, unde salută a despărȑire
pre bêtânii besericei din Efesu.

Éru după ce a încetatu turburarea, 1
Pavelu chiāmându *la sine* pre disci-
puli, și luându-și ȑiua buna *de la*
d'însii, a éșitu să méréă în Macedo-
nia. Și trecându prin părȑile acelea, 2
și îndemnându-i cu cuvinte multe,
a venitu în Grecia; Și a remasu *a-* 3
colo trei luni. Éru pândindu-lu Iu-
deii, cându era să se sue în Siria,
și-a propusu să se întórcă prin Ma- 4
cedonia. Și mers'a cu elu pêné în A-
sia Sopoteru Bereeanulu; și din Thes-
saloniceni Aristarchu și Secundu, și
Gaiu, Derbeanulu, și Timotheiu; éru 5
din Asia, Tichicu și Trofimu. Ace-
stia mergându înainte, ne-au ascep-
tatu în Troada. Éru noi, după ȑilele 6
azimelor, amu plutitu de la Filippi,
și în cinci ȑile amu venitu la ei în
Troada, unde amu remasu șapte ȑile.

Éru la ântéia ȑi a septêmânei, fi- 7
indu adunaȑi discipulii să frângă pâ-
ne, Pavelu avându a purcede a dua
ȑi, vorbia cu d'însii; și și-a prelun-
gitu cuvêntulu pêné la mieȑulu nop-
ȑii. Și erau multe luminări în foiso- 8
rulu unde erau adunaȑi. Și ședându 9
unu ténêru anume Evtichu la feréstră,
fiindu cuprinsu de somnu greu; și
vorbindu Pavelu multu timpu, biru-
itu de somnu a căȑutu josu din rôn-
dulu alu treilea, și l'au redicatu mor-
tu. Éru Pavelu, pogorîndu-se, a că- 10
ȑutu preste elu, și îmbrăȑiășindu-*lu*,
a ȑisu: Nu vê turburaȑi; că sufletulu
lui este într' însulu. Atuncea suindu- 11
se, și frângându pâne, și mâncându

și vorbindu în-de-ajunsu pêne la di-
 12 uă, apoi a pornitu. Éru pre tēneru
 l'au adusu viu, și s'au mângaiatu nu
 puçinu.

13 Éru noi mai 'nainte mergēdu cu
 corabia, amu plutitu la Assosu, a-
 vēdu a lua de acolo pre Pavelu; că
 așa era rōnduitu, voindu elu să mēr-
 14 gă pe josu. Și întēlnindu-se elu cu
 noi la Assosu, l'amu luat u și amu
 15 venitu la Mitilena. Și de acolo plu-
 tindu, a duoa *di*, amu sositu în faça
 Chiului, éru în cea-l-altă *di* amu a-
 junsu la Samosu; și remānēdu în
 Trogiliu, a duoa *di* amu venitu la
 16 Miletu. Că Pavelu se otārīse să trecā
 alătore Efesulu, ca să nu i se întēm-
 ple să întārđiā în Asia; că se grābia,
 de aru putē, să fie în Ierusalimu în
 diua Cinciđecimei.

17 Și din Miletu trāmetēdu la Efesu,
 18 a chiāmatu pre bētrānii besericei. Și
 venindu ei la elu, li-a đisu: Voi sciți
 cumu amu fostu cu voi în totu tim-
 pulu, din diua cea d'āntēia în care
 19 amu intratu în Asia; Servindu Dom-
 nului cu tōtā umilința, și cu multe
 lacrimi și ispite, cari mi s'au întēm-
 20 platu prin pāndirile Iudeiloru; *Si* că
 nu amu ascunsu *de la voi* nimicu
 dintre cele de folosu, predicādu-vī
 21 și prin case; Predicādu și ludeiloru
 și Elliniloru pocāința cātrā Dumne-
 đeu, și credința în Domnulu nostru
 22 Iisusu Christosu. Și acumu éccē eu,
 împinsu de spiritu, mergu la Ierusa-
 limu, nesciindu cele ce mi se voru
 23 întēmpla acolo; De cātu numai că
 Spiritulu celu Sāntu mărturisesce în
 tōte cetāțile, đicēdu că lanțuri și
 24 strīmtorări mē ascēptā. Inse nu mē
 ocupu de acēsta, nici viēța mea nu
 mi-o socotescu mai prețiosā, de cātu
 a sfārși mersulu meu cu bucuriā, și
 serviciulu ce amu luat u de la Dom-
 nulu Iisusu, a mărturisi evangelia
 25 charului lui Dumneđeu. Și acumu,
 éccē sciu că nu veți mai vedē faça
 mea voi toți, printre cari am petre-
 cutu predicādu împērāția lui Dum-
 26 neđeu. Pentru aceea vī mărturisescu
 în diua de astā-đi, că curatu sūnt eu
 27 de sângele tuturoru. Că nu m'amu
 feritu de a vī anunța totu svatulu lui

Dumneđeu. Dreptu aceea luați aminte 28
 de voi și de tōtā turma, în care Spi-
 ritulu Sāntu v'a pusu episcopi, să
 păstoriți beserica lui Dumneđeu, care
 a cāstīgat'o cu sângele seu. Că sciu 29
 acēsta, că după plecarea mea voru
 intra între voi lupi grei, cari nu voru
 cruța turma; Și dintre voi chiaru se 30
 voru scula bărbați, vorbindu cele în-
 reutāțite, ca să tragā pre discipuli
 după d'înșii. Pentru aceea priveghiați, 31
 aducēdu-vī aminte, că trei ani nōp-
 tea și diua nu amu încetatu cu la-
 crimi de a svātui pre fie-care *din voi*.
 Și acumu, frațiloru, vē incredințezu 32
 lui Dumneđeu, și cuvēntului charului
 seu, care pōte a vē întări și a vī da
 moscenire între toți cei sānțiți. Argin- 33
 tulu, séu aurulu, séu vestmēntulu nici
 a unuia nu amu poftitu. Voi înși-vē 34
 sciți, că aceste māni au lucratu pen-
 tru trebuințele mele și ale soçiloru
 mei. În tōte v'amu aretatu, cumcă 35
 lucrādu se cade să ajutați celoru
 slabi; aducēdu-vī aminte de cuvēn-
 tulu Domnului Iisusu, că elu a đisu:
 Mai fericitu este a da de cātu a lua.
 Și acestea đicēdu, plecādu-și 36
 genunchiele sale, s'a rugatu cu ei
 toți; Și au plānsu toți multu, și ca- 37
 đēdu pe grumazulu lui Pavelu 'lu
 sārutau; Amārīndu-se cu deosebire
 pentru cuvēntulu ce *li* đisese, că nu
 voru mai vedē faça lui. Și-lu petre-
 curā la corabiā.

CAP. 21—23.

Agabu. Pavelu vine la Ierusalimu. Iudeii 'lu maltra-
 tēzā. Vorbirea lui Pavelu cātrā Iudei; acestia ceru
 mōrtea lui; elu este pusu în închisōre; Pavelu se a-
 pērā înaintea sinedrului Iudeiloru. Unii Iudei voiescu
 să-lu omōre. Guvernatorulu 'lu trāmete la Cesareea.

Éru despārțindu-ne cu greu de d'în- 1
 șii, și îmbārcādu-ne amu venitu
 dreptu la Cosu, și a duoa *di* la Rho-
 dosu, și de acolo la Patara. Și aflādu 2
 o corabiā trecēdu la Finicia, suin-
 du-ne într'īnsa amu plutitu. Și ivin- 3
 du-se Cipru, și lāsādu-lu în stānga,
 plutiamu la Siria, și ne-amu debār-
 catu în Tiru; că acolo era să fie des- 4
 cārcatā corabia de povōrā. Și aflādu
 discipuli, amu remasu acolo șapte 5
 đile; acestia điceau lui Pavelu prin
 Spiritulu, ca să nu se sue la Ierusa-
 limu. Éru după ce au trecutu aceste

5 dîle, amu plecatu să mergemu, pe-
 trecuți fiindu de toți cu femei și cu
 copii, pînă afară din cetate; unde
 plecându genunchiele pe țermu, ne-
 6 amu rugatu. Și luându-ni diua bună
 unii de la alții, ne-amu suitu în co-
 rabiă; éru aceia s'au întorsu a casă.
 7 Éru sfârșindu noi călătoria pe apă
 de la Tiru, amu venit la Ptolemaida,
 și salutându pre frați amu remasu o
 8 di la ei. Éru a dua di eșindu noi,
 cari eramu cu Pavelu, amu venit în
 Cesareea; și întrîndu în casa lui Fi-
 lipu, evangelistulu, care era din cei
 9 șapte, amu remasu la elu; Și acesta
 avea patru fete feciore, cari profe-
 10 țiau. Și petrecîndu noi *acolo* multe
 dîle, a venit din Iudeea unu profetu
 11 anume Agabu. Acesta venindu cătră
 noi, și luându brîulu lui Pavelu, și
 legându-și mânele și peciôrele, a di-
 su: Așa vorbesce Spiritulu Sântu! Astu-
 feliu voru lega Iudeii în Ierusalimu
 pre bărbatul, alu căruia este acestu
 brîu, și-lu voru da în mânele Ginți-
 12 loru. Și auzîndu acestea, 'lu rugamu
 noi și cei de locu de acolo, ca să nu
 13 se sue elu la Ierusalimu. Dară Pavelu
 a respunsu: Ce faceți, de plângeți,
 și-miîntriștiți ânima? că eu sînt gata
 nu numai a fi legatu, ci și a muri în
 Ierusalimu pentru numele Domnului
 14 Iisusu. Așa, neputîndu noi a-lu îndu-
 pleca, amu încetatu, dîcîndu: Voia
 Domnului să fie.
 15 După cîteva dîle, gătîndu-ne, ne
 16 suiamu la Ierusalimu. Și împreună
 cu noi au venit și *unii* discipuli de
 la Cesareea, ducîndu-ne la ôre-care
 Mnasonu, Ciprienu, discipulu vechiu,
 la care și găzduiamu.
 17 Și sosîndu noi în Ierusalimu, frații
 18 ne-au primitu bucuros. Éru a dua
 di a intratu Pavelu împreună cu noi
 la Iacobu, și toți bătrânii s'au adu-
 19 natu *acolo*. Și salutându-i, spunea
 cîte una pe rîndu cele ce a făcutu
 Dumneșeu între Ginți prin serviciulu
 20 lui. Și ei auzîndu măriau pre Dom-
 nulu, și i-au di-
 su: Veți, frate, cîte
 miriade de Iudei sînt, cari au cre-
 21 dîtu și toți sînt zeloși pentru lege.
 Și au auzîtu de tine, că înveți pre
 toți Iudeii cei dintre Ginți, să se le-
 pede de Moisi, dîcîndu ca să nu-și

circumcidă pre copiii *loru*, nici să
 âmble dupre datine. Ce dară este? 22
 Neapăratu se va aduna mulțime, că
 voru auzi că ai venit. Deci fă acé- 23
 sta, care-ți dîcemu: Sînt la noi pa-
 tru bărbați, cari au făgăduință asu-
 pra-li. Pre acestia luându-i, curățe- 24
 sce-te împreună cu ei, și chieftuesce
 pentru ei, ca să-și rădă capulu; așa
 voru cunósce toți, că din cele de cari
 au auzîtu de tine nimicu nu este
adevăratu; ci că tu urmezi a păzi
 legea. Éru cătu pentru Ginți cari au 25
 credîtu, noi amu scrisu, otărîndu,
 ca ei nimicu să nu păzescă de acestu
 feliu, de cătu numai, ca să se ferescă
 de cele sacrificate idoliloru, și de
 sânge, și de cele zugrumate, și de
 desfrînare.

Atunce Pavelu luându pre băr- 26
 bați, și a dua di curățîndu-se cu ei,
 a intratu în templu, și anunța, că vă
 împlini dîlele curățeniei, pînă ce se
 va aduce sacrificiu pentru fie-care
 dintr'însii.

Dară aprópe de sfârșitul *celoru* 27
 șapte dîle, Iudeii cei din Asia vedîndu-
 lu în templu, au întăritatu totu
 poporulu, și au pusu mânele pe elu,
 strigîndu: Bărbați Israeliți, ajutați! 28
 Acesta este omulu care învêță pre
 toți în totu loculu contra poporului
 și a legi și a locului acestuia; încă
 și Ellini a vîritu în templu, și a
 spurcatu acestu sântu locu. (Că vî- 29
 duseră pre Trofinu Efesénulu în ce-
 tate cu elu, pre care socotiau, că l'a
 vîritu Pavelu în templu). Și se mișca 30
 tótă cetatea, și a alergatu împreună
 poporulu, și prindîndu pre Pavelu
 'lu trăgeau afară din templu; și în-
 dată s'au închisu ușele. Și căutîndu 31
 ei să-lu omóre, a venit scire la că-
 pitenia cohortei, cumcă s'a turbu-
 ratu totu Ierusalimulu; Care îndată 32
 luându ostași și sutasi, a alergatu
 cătră ei; éru ei vedîndu pre căpiteni-
 nă și pre ostași, au încetatu de a
 bate pre Pavelu. Atunce căpitenia 33
 apropiîndu-se, l'a apucatu, și a or-
 dinatu să-lu lege cu duoé lanțuri; și
 întreba cine este și ce a făcutu. Și 34
 unii strigau una, alții alta între mul-
 țime; și neputîndu să înțelégă ade-
 vărulu pentru gilcévă, a ordinatu să-

35 lu ducă în cetățue. Și ajungându la trepte, a trebuit să fie purtat de
36 ostași pentru silnicia poporului. Că mulțimea poporului mergea după el, strigându: Ia-lu.

37 Și voindu să-lu bage în cetățue, Pavelu a ȑisu căpiteniei: Este-mi ertatu a ȑice ceva cătră tine? Elu a
38 ȑisu: Scii Ellinesce? Óre nu esci tu Egipténulu, celu ce mai 'nainte de ȑilele ácestea te-ai resculatu, și ai scosu în pustiu pre cei patru mii de
39 brigandȑi? Éru Pavelu a ȑisu: Eu sânt omu Iudeu Tarsénu, din Cilicia, cetățénu alu unei cetăȑi, care nu este neînsemnată; și rogu-te, dă-mi voia
40 să vorbescu cătră poporu. Și dându-i voia, Pavelu stându pe trepte a făcutu cu mâna poporului. Deci făcându-se mare tăcere, a vorbitu în limba ebrească, ȑicându:

1 Bărbăȑi, fraȑi și părinȑi auȑiȑi acumu cuvântulu meu de apărare cătră voi.
2 (Și auȑindu, că li vorbesce în limba ebrească, au făcutu mai mare tăcere.)
3 Și elu a ȑisu: Eu sânt bărbatu Iudeu, născutu în Tarsulu Ciliciei, și crescutu în ácéstă cetate la peciórele lui Gamalielu, învăȑatu cu aménuntulu în legea părinȑescă, fiindu zelosu cătră Dumneȑeu, precumu voi toȑi sânteti asta-ȑi; Și amu persecutatu ácéstă învăȑătură péné la mórte, legându și dându la închisóre și bărbati și femei. Precumu și archiereulu și tótă bētrânimea póte mărturisi de mine, de la carele luându și epistole cătră fraȑi, mergeamu la Damascu, ca și pre cei ce erau acolo să-i aducu legaȑi în Ierusalimu, că să se pedepsească. Și mergendu eu și apropiându-mē de Damascu, într' amēȑă-ȑi fără de scire a strălncitu din ceriu lumină
7 mare împrejurulu meu. Și amu căȑutu la pământu, și amu auȑitu vóce ȑicându-mi: Saule, Saule, de ce mă persecuȑi? Éru eu amu respunsu: Cine esci, Dóme? și a ȑisu cătră mine: Eu sânt Iisusu Nazarinénulu, pre care tu-lu persecuȑi. Éru cei ce erau cu mine au vēȑutu lumina, și s'au înfricoșatu; dară vócea celuí ce-mi vorbia nu au auȑit'o. Și amu ȑisu: Ce voiu face, Dóme? Éru Domnulu

a ȑisu cătră mine: Scólă-te și mergi în Damascu, și acolo ȑi se va vorbi despre tóte cele ce ȑi s'au rōnduitu să le faci. Și fiindu că nu puteamu
11 vedé de strălucirea luminei aceleia, dusu fiindu de mână, de cătră cei ce erau cu mine, amu venitu în Damascu. Éru óre-care Anania, bărbatu pi-
12 osu duple lege, cercatu de toȑi Iudeii ce locuiau acolo, Venindu la mine, și
13 stându înainte, mi-a ȑisu: Frate Saulu, veȑi érási. Și într' ácea órá amu căutatu la elu. Éru elu a ȑisu: 14
Dumneȑeulu părinȑiloru nostri te-a alesu, ca să cunoscȑ voia lui, și să veȑi pre celu Dreptu, și să auȑi vóce din gura lui. Că vei fi martorulu lui
15 cătră toȑi omenii de cele ce ai vēȑutu și ai auȑitu. Și acumu ce întâȑȑii? 16
scólă-te, și botéză-te, și-ȑi spală păcatele tale, chiámându numele Domnului. Si s'a întēplatu, cându m'a-
17 mu întorsu la Ierusalimu și mă rugamu în templu, m'amu afluȑu în uimire; Și l'amu vēȑutu ȑicându-mi: 18
Grăbesce, și eȑi curēdu din Ierusalimu; că nu voru primi mărturia ta despre mine. Și amu ȑisu: Dóme, 19
ei sciu că eu amu pusu în închisóre, și amu bātutu în sinagogi pre cei ce credeau în tine; Și cându se vērsa
20 sângele lui Stefanu, marturulu teu, eramu și eu de față, și m'amu învóitu la omorórea lui, păzindu vestmintele celoru ce-lu omoróiau. Și mi-a
21 ȑisu: Mergi; că eu te voiu trāmete departe la Gintȑi.

Și l'au ascultatu péné la ácestu cuvētu, dară *atunci* au redicatu vócele lor, ȑicēdu: Ia-lu de pe pământu pre unulu ca ácesta, că nu se cade ca elu să trăéscă. Și strigādu ei, și
23 rupēdu vestmintele, și aruncādu pulbere în aeru; A ordinatu căpitenia
24 să-lu ducă în cetățue, ȑicēdu ca elu să se cerceteze cu bātăi; spre a se cunósce, pentru ce strigau áșa asupra lui. Éru pre cându 'lu legau cu cu-
25 rele, a ȑisu Pavelu cătră sutașulu celu ce sta de față: Óre vȑi este ertatu a bate omu Romanu, și fără de judecată? Și auȑindu sutașulu, a mer-
26 su de a spusu căpiteniei, ȑicēdu: Caută ce vei să faci; că ácestu omu este Romanu. Atuncea venindu căpi- 27

tenia, i-a ȑisu: Spune-mi, de esci tu
 28 Romanu. Éru elu a ȑisu: Da. Şi a
 respunsu căpitenia: Cu mulţi bani a-
 mu dobânditu cetăţenia acésta. Éru
 Pavelu a ȑisu: Eu chiaru sânt născu-
 29 tu *întru acésta*. Atunci îndată s'au
 depărtatu de la elu cei ce voiau să-
 lu bată; şi căpitenia s'a infricoşatu,
 după ce a înţelesu că este Romanu, şi
 pentru că-lu legase.

30 Şi a dua a ȑi vroidu să cunoscă
 adevărulu, pentru ce este pēritu de
 Iudei, l'a liberatu din lanţuri, şi a
 ordinatu să vină archiereii şi totu si-
 nedriulu lor; şi aducēdu pre Pave-
 lu, l'a pusu în meȑiloculu lor.

1 Éru Pavelu privind la sinedriu, a
 ȑisu: Bărbaţi, fraţi, eu cu tótă buna
 consciinţă amu vieţuitu înaintea lui
 2 Dumneȑeu, pēnē într'acéstă ȑi. Éru
 archiereulu Anania a ordinatu celor
 ce-i sta înaintea, să-lu bată preste
 3 gură. Atuncea Pavelu i-a ȑisu: Te va
 bate Dumneȑeu, părete văruiu, că
 şeȑi să mă judeci duple lege, şi or-
 dineză să mă bată împotriva legi?
 4 Éru cei ce stăteau înaintea au ȑisu:
 Dară tu batjocuresci pre archiereulu
 5 lui Dumneȑeu? Éru Pavelu a ȑisu:
 Nu amu sciutu, fraţilor, că este ar-
 chiereu; că este scrisu: Pre mai ma-
 rele poporului teu să nu-lu vorbeşti
 de reu.

6 Şi cunoscēdu Pavelu, că o parte
 sânt Sadukei, éru alta Farisei, a
 strigatu în sinedriu: Bărbaţi, fraţi,
 eu sânt Fariseu, fiu de Fariseu; pen-
 tru credinţa în înviarea morţilor eu
 7 sânt trasu în judecată. Şi vorbindu
 elu acésta, s'a făcutu cērtă între Fa-
 risei şi între Sadukei, şi s'a despăr-
 8 ȑitu adunarea. Că Sadukeii ȑicu, că
 nu este înviare, nici ângeru, nici spi-
 ritu; éru Fariseii le marturisescu a-
 9 mînduoē. Şi s'a născutu strigare ma-
 re; şi sculându-se cărturarii din par-
 tea Fariseiloru, se certau ȑicēdu:
 Nici unu reu nu aflămu într' acestu
 omu; éru de i-a vorbitu spiritu séu
 ângeru, să nu ne opunemu lui Dum-
 10 neȑeu. Şi născēdu-se cērtă mare, şi
 temēdu-se căpitenia, ca să nu fie
 sfăşiatu Pavelu de d'înşii, a ordinatu
 ostaşiloru să vină, şi să-lu răpescă

din meȑiloculu lor, şi să-lu ducă în
 cetăţue. Éru în nóptea următoare stân- 11
 du-i Domnulu înaintea, i-a ȑisu: În-
 drēznesce, Pavele! că precumu ai
 mărturissitu de mine în Ierusalimu,
 aşa ȑi se cade să mă mărturisesci şi
 în Roma.

Şi făcēdu-se ȑiuă, s'au adunatu 12
 unii Iudei, şi s'a anatematicatu, ȑi-
 cēdu, că nici voru mânca nici voru
 bé, pēnē nu voru omorî pre Pavelu.
 Şi erau mai mulţi de patru-ȑeci cei 13
 ce făcuseră acestu jurămētu. Ace- 14
 stia mergēdu la archirei şi la bētrâ-
 ni, au ȑisu: Cu anatema ne-am ana-
 tematicatu, că nimicu nu vomu gu-
 sta, pēnē nu vomu omorî pre Pavelu.
 Acumu dară voi împreună cu sine- 15
 driulu faceţi cunoscutu căpiteniei, ca
 mâne să-lu pogóre la voi, ca cumu
 aţi voi să cercaţi mai cu amēnuntulu
 despre elu; éru noi, mai 'nainte de
 a se apropia elu, sântemu gata să-lu
 omorîmu.

Şi auȑindu fiulu surorii lui Pavelu 16
de acéstă urȑelă, mergēdu a întratu
 în cetăţue, şi a spusu lui Pavelu. A- 17
 tuncea Pavelu chiāmându la sine pre
 unulu din sutasi, a ȑisu: Du pre a-
 cestu tēnēru la căpiteniă; că are ceva
 să-i spună. Deci acela luându-lu, l'a 18
 dusu la căpiteniă, şi i-a ȑisu: Pavelu
 închisulu, chiāmându-mă la sine, s'a
 rugatu să aducu pre acestu tēnēru la
 tine, că are ceva să-ȑi spună. Éru 19
 căpitenia luându-lu de mână, şi du-
 cēdu-se la o parte, l'a întrebatu: Ce
 este aceea ce ai să-mi spui? ȑis'a 20
 elu: Iudeii s'au svătuitu să te rōge,
 ca mâne să aduci pre Pavelu la sine-
 driu, ca cumu aru voi ceva mai cu
 amēnuntulu să întrebe despre d'în-
 sulu. Deci tu să nu-i ascultî; că-lu 21
 pândescu bărbaţi mai mulţi de patru-
 ȑeci, cari s'au anatematicatu, ca nici
 să mânânce, nici să bea, pēnē nu-lu
 voru omorî; şi acumu sânt gata, a-
 sceptându făȑăduinţa de la tine. Deci 22
 căpitenia a demisu pre tēnēruulu, o-
 prindu-i să nu spună nimenui, că i-a
 aretatu acestea.

Şi chiāmându pre duoi din sutasi, 23
 a ȑisu: Gatîȑi duoē sute de ostaşi, şi
 duoē sute de lănceri, şi şapte-ȑeci de
 călăreȑi, să mērgă pēnē la Cesareea, la

24 a treia oră din noapte. Și aduceți do-
bitoce, ca să pună pre Pavelu, spre
a-lu duce la Felicesu guvernătorulu.
25 Și a scrisu o epistolă de cuprinsulu
26 acesta: Claudiu Lisia lui Felicesu,
pre-puternicului guvernatoru, salu-
27 tare. Acestu bărbatu era prinsu de
Iudei, și era să fie omorîtu de d'in-
șii; atunci amu venitu eu cu oște, și
l'amu scăpatu, înțelegendu că este
28 Romanu. Și voindu să înțelegu pen-
tru ce-lu părăsescu, l'amu pogorîtu la
29 sinedriulu loru. Și l'amu aflatu pē-
ritu în cestiuni de legea loru, éru
neavendu nici o vină vrednică de
30 mōrte séu de lanțuri. Și spunendu-
mi-se, cumcă Iudeii pândescu pre
acestu bărbatu, de îndată l'amu trā-
mesu la tine; ordinându și pērișiloru
să spună cele ce *au* asupra lui înă-
intea ta. Fii sănētosu.
31 Atuncea ostașii luându pre Pavelu,
dupre cumu li se ordinase, l'au adu-
32 su nōptea la Antipatrida. Éru a dua
33 ă, lāsându pre călăreți să mērgă cu
34 elu, s'au întorsu în cetățue. Acestia
întrându în Cesareea, și dāndu guver-
nătorulu epistola, au pusu și pre Pa-
35 velu înaintea lui. Și cetind'o guver-
nătorulu, a întrebatu *pre Pavelu* din
cari părți este: și aflādu că *este* de
la Cilicia, A ăsu: Te voiu aūdi pre
tine, cādu și pērișii tei voru veni.
Și a ordinatu ca elu să fie păzitu în
palatulu lui Erodu.

CAP. 24.

Acușățiunea și apărarea lui Pavelu. Pavelu înaintea
guvernătorulu Felicesu.

1 Éru după cinci ăile s'a pogorîtu ar-
chiereulu Anania cu bētrānii și cu
unu retoru *anume* Tertilu, cari au
înformatu pre guvernatoru asupra lui
2 Pavelu. Și chiāmatu fiindu elu, Ter-
tilu a începutu a-lu pēri ăicēdu:
Că multă pace amu căstigatu prin
tine, și că mai bune aședāmintē s'au
făcutu pentru poporulu acesta prin a
3 ta prevedere, Noi, pré-puternice Fe-
licse, o recunōscemu în totu timpulu
și în totu loculu, cu tōtă mulțumita.
4 Dară ca s'au te mai ostenescu, rogu-
te să ne aūdi în scurtu cu a ta îndul-
5 gență! Că amu aflatu pre omulu a-
cesta molepsitoru, și ațitādu rescōlă

între toți Iudeii ce sūnt în tōtă lu-
mea, și *care este* mai marele sectei
Nazarineniloru; Care a și încercatu 6
a spurca templulu; pre care l'amu
și prinsu, și amu voitu să-lu judecā-
mu dupre legea nōstră. Dară căpi- 7
tenia Lisie venindu, cu mare silă l'a
luatu din mânele nōstre; Ordinādu 8
pērișiloru lui să vină la tine; de la
care însu-ți cercetādu, vei putē să
cunosci *adevărulu* tuturoru acestora,
de cari noi 'lupērīmu. Și s'au învoitu 9
și Iudeii, ăicēdu cumcă acestea
sūnt așa.

Atuncea Pavelu, după ce guvernā- 10
torulu i-a făcutu semnu să vorbēscă,
a respunsu: Sciindu-te, că de mulți
ani ești judecātoru acestui poporu,
mai cu plăcere respundu pentru sine-
mi. Că tu poți cunōsce, că nu sūnt 11
mai multu de cātu duoē-spre-dece
ăile, de cādu m'amu suitu să mē în-
chinu în Ierusalimu: Și nici în tem- 12
plu nu m'au aflatu disputādu cu
cineva, nici ațitādu pre poporu la
rescōlă nici în sinagogi, nici în ce-
tate; Nici potu dovedi acēsta de ca- 13
rē acumu mē părăsescu. Dară acēsta 14
mărturisescu ție, că dupre învățatura
pre care ei o ăicu eresu așa servescu
Dumneđeului părințiloru mei, cre-
đēdu tōte cele scrise în lege și în
profeți; Avēdu *acēstă* speranță în 15
Dumneđeu, carea și însu-și acestia au,
că va să fie înviarea morțiloru, și
dreptiloru și nedreptiloru. De aceea 16
eu mē deprindu, să amu totu-de-
una o consciință nevinovată cătră
Dumneđeu și cătră ómeni. Éru după 17
mulți ani amu venitu să facu milă la
poporulu meu, și sacrificie. *Ocupān-* 18
du-mē cu acēsta, unii Iudei din Asia
m'au aflatu curățindu-mē în templu,
nici cu glōtă, nici cu gīlcēvă. Aceia 19
trebuia să fie de față înaintea ta, și
să mē părăscă, de au ceva asupra
mea. Séu acestia singuri să spună, 20
de au aflatu ceva nelegiuitu în mine,
stāndu eu înaintea sinedrulu. De cātu 21
numai în privința acestei unei vōce,
cu care amu strigatu, stāndu între
ei: Pentru înviarea morțiloru eu mē
judecu astă-ăi de voi.

Éru Felicesu, aūdindu acestea, și 22
sciindu mai cu de amēnuntulu de-

- spre *acéstă* cale, i-a mânatu, dicându: Cându va veni căpitenia Lisie, voi otărî asupra celoru privitoare la voi.
- 23 Și a ordinaru sutașului să păzescă pre Pavelu, și să-lu țină în ore-care libertate, și pre nimenea să nu opréscă dintr'ai lui de a-i servi, séu a veni la elu.
- 24 Éru după câteva zile venindu Felicsu cu Drusilla, femeea lui, carea era iudeică, a chiămatu pre Pavelu, și l'a auditu despre credința cea în
- 25 Christosu. Și vorbindu elu despre dreptate, înfrênare și judecata ce va să fie, cutremurându-se Felicsu, a
- 26 ȕisu: Pentru astă dată mergi; și cându voiu afla timpu, te voiu mai chiăma.
- 27 Încă și spera, că i se voru da bani de la Pavelu, ca să-lu elibereze; pentru aceea și mai adese ori chiămându-lu vorbea cu elu.
- 28 Éru împlinindu-se duoi ani, a venit Porciu Festu în locul lui Felicsu; eru Felicsu voindu să facă placere Iudeiloru, a lăsatu pre Pavelu legatu.

CAP. 25, 26.

Pavelu se apără înaintea lui Festu. și apeléză la Cesarulu Elu se apără înaintea regelui Agrippa.

- 1 Deci Festu întrându în provincia, după trei zile s'a suitu de la Cesareea
- 2 la Ierusalimu. Atunci arhieru și cei mai însemnați ai Iudeiloru l'au informatu asupra lui Pavelu, și-lu rugau; Cerându grațiă *loru-și* contra lui Pavelu, ca să-lu trâmétă la Ierusalimu. (Éru ei plânuseră să-lu ucidă pe drumu.) Dară Festu a respunsu, că Pavelu este subu pază în Cesareea, și că elu degrabă va să mérgă acolo. Deci a ȕisu elu: Cei dintre voi cari potu, să se pogóre împreună, și să péréscă pre acestu bărbatu, de au ceva contra lui.
- 6 Și petrecându la ei nu mai multu de câtu ȕece zile, s'a pogoritu în Cesareea; și a duoa ȕi ședându pe scaunulu de judecată, a ordinaru să se aducă Pavelu. Și venindu elu, au stăututu împrejurulu lui Iudeii, cari veniseră din Ierusalimu, multe și grele pêre aducându contra lui Pavelu, cari nu le puteau dovedi. Éru Pavelu a-

părându-se a respunsu: Nici contra legii Iudeiloru nici contra templului, nici contra Cesarului nu amu greșitu ceva. Éru Festu voindu să facă plăcere Iudeiloru, răspundendu, a ȕisu lui Pavelu: Voiesci să te sui la Ierusalimu, și să te judeci acolo pentru acestea înaintea mea? Éru Pavelu a

10 ȕisu: Eu stau înaintea scaunului de judecată a Cesarului, unde trebue să mă judecu; Iudeiloru nici o nedreptate nu amu făcutu, precumu și tu mai bine cunosci. Că de amu făcutu

11 nedreptate, și de amu lucratu ceva vrednicu de mórte, nu mă ferescu de mórte; dară dacă nimicu nu este *adevêratu* din cele cu cari ei mă péréscu, nimenea nu pôte să mă dăruéscă loru. Éu apelezu la Cesarulu. Atuncea Festu conferindu cu svatulu,

12 a respunsu: Ai apelatu la Cesarulu? la Cesarulu vei merge.

Éru după câteva zile regele Agripa și Bernica s'au pogoritu în Cesareea, să salute pre Festu. Și petrecându zile multe acolo, Festu a informatu pre rege despre Pavelu dicându: Este unu bărbatu, lăsatu legatu de Felicsu; Despre care, fiindu

15 eu în Ierusalimu, mi-au spusu arhierii și bătrânii Iudeiloru, cerându condamnarea lui. Dară li-amu respunsu: Nu este datină la Romani,

16 să dee pre vre unu omu la perȕare, pêne ce celu pêritu nu are de față pre pêrișii lui, și să-și iee locu de respunsu pentru pîra *sa*. Deci ei adunându-se aicea, nu amu făcutu amânare, ci a duoa ȕi ședându în scaunulu de judecată amu ordinaru să se aducă bărbatul. Contra căruia scu-

18 lându-se pêrișii, nici o vină aduceau dintr' acelea cari eu presupuneamu; Ci numai nisce întrebări despre a loru superstițiuni aveau contra lui, și despre unu Iisusu óre-care mortu,

20 pre care ȕicea Pavelu că este viu. Și nedumerindu-mă eu în cestiunea *acéstă*, l'amu întrebatu de voiesce să mérgă la Ierusalimu, și acolo să se judece despre acestea. Éru Pavelu a-

21 pelându să fie păstratu pentru judecata împêratului, amu ordinaru să fie păzitu pêne ce-lu voiu trâmète la Cesarulu. Éru Agrippa a ȕisu lui Festu:

22

- Aşiu voi şi eu să audu pre acelu omu. Éru elu a ځisu: Mâne 'lu vei aۇځi.
- 23 Deci a ځuoa ځi venindu Agrippa şi Bernica cu mare pompă, şi întrându în auditoriu cu căpiteniele cele mai mari şi cu cei mai însemnaţi ai cetăţei, a ordinaţu Festu, şi s'a adu-
- 24 su Pavelu. Şi a ځisu Festu: Rege Agrippu, şi toţi bărbaţii cei ce sۇنتeţi cu noi, vedeţi pre acesta, despre care tۇtă mulţimea Iudeiloru mi s'a rugatu şi în Ierusalimu şi aicea, strigându că elu nu trebue sە mai tră-
- 25 eşcă. Éru eu cunoscēndu că elu nimicu vrednicu de mۇrte nu a făcutu, şi elu însu-şi apelāndu la Cesarulu,
- 26 amu ótārítu să-lu trāmétă. *Dară* nu amu nimicu siguru a scrie despre elu domnitorului meu. Pentru aceea l'am adusu, înaintea vۇstră, şi mai cu sémă înaintea ta, rege Agrippu, ca, făcāndu-se cercetare, să amu ce scrie.
- 27 Că mi se pare neînţelesu să trāmetu unu închisu, fără a însemna pērele aduse asupra lui.
- 1 Atunci Agrippa a ځisu lui Pavelu: Voia ځi se dă ca să vorbeşti pentru
- 2 tine însu-ځi. Éru Pavelu întindēndu mâna, a respunsu: Mە socotescu fericitu, rege Agrippu, că astă-ځi potu raspunde pentru mine înaintea ta despre tۇte cele de cari mە pıręscu Iudeii; Mai cu sémă *findu că te cunoscu* că scii tۇte datinele şi întrebările Iudeiloru: de aceea rogu-te, ca
- 3 să mە ascuţi cu îndulgenţă. Vięta mea din tinereţe, care din începutu a fostu între poporulu meu în Ierusalimu, o sciu toţi Iudeii; Cari mە cunosceau mai dinainte, (de voru voi să mărturisęscă,) că dupre secta cea mai esactă a legi nۇstre amu trăitu
- 4 ca Fariseu. Şi acumu stau judęcāndu-mە pentru că mە încREDU în făgăduinţā care a dat'o Dumneځeu pārinţiloru nostri; La *implinirea* căreia cele duoę-spre-dece seminţii ale nۇstre, neîncetatu ځiua şi nۇptea servindu *lui Dumneځeu*, speră să ajungă. Pentru acęstă speranţā, rege Agrippu,
- 5 sۇnt pēritu de Iudei. — Ce? lucru de necREDinţā se pare voui, că Dumneځeu învięză pre mortţi? Şi eu amu
- gānditu, că trebuia să facu multe contra numelui lui Iisusu Nazarinęnulu. Ceea ce amu şi făcutu în Ierusalimu; că luāndu putere de la ar-
- 10 chierei, amu închisu în închisۇre pre mulţi din sۇnţi; şi cāndu erau să se omۇre ei, amu datu votۇlu meu contra loru. Şi în tۇte sinagogele de
- 11 multe ori muncindu-i, 'i siliamu să hulęscă; şi fۇrte înfuriāndu-mە asupra loru 'i goniamu pēnە şi prin cetăţile cele din afară. Cu acestu *scopu*
- 12 amu mersu la Damascu cu putere şi cu ordinu de la archiere; Şi la amędă-
- 13 ځi, rege, amu vęđutu pe cale lumină din ceriu, mai strālucitۇre de cātu sۇrele, strālucindu împrejurulu meu şi a celoru ce mergeau cu mine. Éru
- 14 noi toţi cāđēndu la pāmēntu, amu aۇځitu eu vۇce ځicēndu cătră mine, şi vorbindu în limba ebreęscă: Saule, Saule, de ce mە persecuţi? greu 'ti
- 15 *este* a lovi cu peciorulu asupra bolduriloru. Éru eu amu ځisu: Cine esci,
- 16 Dۇmne? Éru elu a ځisu: Eu sۇnt Iisusu pre care tu-lu persecuţi; Ci te scۇlă, şi stāi pe peciۇrele tale! că spre acęsta m' amu aretatu ځie, ca să
- 17 te rۇnduescu servu şi marturu a celoru ce ai vęđutu, şi a celoru pentru cari mە voiu areta ځie; Scotēndu-te
- 18 din acestu poporu şi de la Gintī, la cari acumu te trāmetu; Să deschidī ochii loru, ca să se întۇrcă de la întunerecu la lumină, şi de la puterea Satanei la Dumneځeu, ca ei să iee
- ertare pęcatelorु şi moscenire între cei sۇnţitţi prin credinţā cea în mine.
- Pentru aceea, rege Agrippu, nu
- 19 amu fostu neascultātoru vederei ceresci; Ci amu mărturisitu āntęiu celoru din Damascu şi în Ierusalimu,
- 20 şi prin tۇtă ځera Iudeii, şi *atuncea* Gintiloru, ca să se pocāięscă, şi să se întۇrcă la Dumneځeu, făcēndu lucruri vrednice de pocāinţā. Pentru
- 21 acestea Iudeii prinđēndu-mە în templu, se încercară să mە omۇre. Dară
- 22 dobēndindu ajutoru de la Dumneځeu, stau pēnە într'acęstă ځi, mărturisindu la micu şi la mare, nimicu vorbindu
- afară de cele ce şi profetīi şi Moisi
- 23 au profetītu, că voru să fie; Că va suferi Christosu, şi că elu va fi āntęiulu, care se va scula din mortţi, şi

va da lumină poporului acestuia și Gintiloru.

24 Éru elu acestea dicându, Festu cu tare vóce a ȑisu: Pavele, ai nebunitu; cartea cea multă te aduce spre ne-
25 buniă. Dară elu a ȑisu: Nu sânt ne- bunu, puternice Feste, ci vorbescu cuvinte ale adevărului și ale minței
26 sănătoșe; Că regele scie de acestea, cătră care și cu îndrăsnélă vorbescu; nu credu că-i va fi ceva dintr'acestea
nesciutu; că acestea nu s'au făcutu
27 în unghiu. Creȑi, rege Agrippu, pre
28 profeți? sciu că creȑi. Éru Agrippa a ȑisu cătră Pavelu: Cătu pe ce să
29 mă înduplici a deveni Creștinu. ȑis'a Pavelu: Așiu dori de la Dumneȑeu, ca și în puȑinu și în multu nu numai tu,
ci și toți cei ce mă audu astă-ȑi, să fiți astu-felu precumu și eu sânt, afară de lanțurile acestea.

30 Și acestea dicându elu, s'a sculatu regele, și guvernătorulu, și Bernica,
31 și cei ce ședeau cu ei; Și depărtându-se, vorbia unulu cătră altulu, dicându: Acestu omu nu face nimicu vrednicu
32 de mórte séu de lanțuri. Éru Agrippa a ȑisu lui Festu: Acestu omu se putea libera, de nu aru fi apelatu la Cesarulu.

CAP. 27, 28.

Plutirea lui Pavelu și spargerea corăbiei. Petrecerea lui în insula Melita, venirea sa la Roma.

1 Éru otărîndu-se ca să mergemu noi în Italia, s'au datu Pavelu și óre-cari alți închiși unui sutașu anume Iulie,
2 din cohorta Augustă. Și întrându într'o corabiă de la Adramitu, avându a pluti pe lîngă țermurile Asiei, amu pornitu, fiindu cu noi Aristarchu, Ma-
3 cedonénu din Thessalonicu. Și a dua o ȑi amu venitulu în Sidonu; și trătându umanu Iuliu pre Pavelu, i-a datu voiă să mergă pe la amici să fie îngrijitu.
4 Și de acolo pornindu, amu plutitu pe lîngă Cipru, pentru că vînturile erau
5 în potrivă. Și trecendu marea Ciliciei și a Pamfiliei, amu venitulu la Mira
6 Liciei. Și acolo aflându sutașulu o corabiă din Alessandria plutindu la
7 Italia, ne-a înbărcatu într'insa. Și în multe ȑile plutindu încetu, și abia sosindu lîngă Cnidu, nelăsându-ne
vîntulu, amu plutitu pe lîngă Creta,
8 față de Salmona. Și de abia trecendu,

amu venitulu la unu locu ce se chiăma: Limanuri bune, de care era aprópe cetatea Lasea.

Éru multu timpulu trecendu, și fi- 9
indu plutirea periculósă, pentru că și postulu trecuse acumu, 'i îndemna Pavelu, Dicându-li: Bărbați, vedu că 10
acéstă plutire va să fie cu necazu și cu multă pagubă nu numai a povării și a corăbiei, ci și a vieței nóstre.
Éru sutașulu asculta mai multu pre 11
cârmaciu și pre căpitanulu corăbiei, de cătu cele ce vorbia Pavelu. Și ne- 12
fiindu limanulu bunu de ernatu, cei mai mulți svătuiau să se ducă de acolo, ca, dacă se va puté, să ajungă la Finica, să erneze, care este limanu alu Cretei, jăcendu despresudu-vestu, și despre nordu-vestu.

Și suflându vîntulu de méȑă-ȑi, 13
părându-li că voru isbuti în propunerea loru, au redicatu *ancora*, și au plutitu pe lîngă marginile Cretei. Éru 14
nu după multu timpulu s'a redicatu asupra însulei unu vîntu viforosu, ce se chiamă Evroclidonu. Așa răpită 15
fiindu corabia, și neputendu a se împotrivi, ne purtamu, lăsându-ne du- pre vîntu. Și trecendu pe lîngă o 16
insulă ce se chiamă Claudia, abia amu pututu prinde luntrea, Și trăgându-o, 17
marinari întrebuintau tóte meȑilócele, încingendu corabia cu *frâmbii*; și temendu-se să nu cadă preste unu scruntaru, au lăsătu pânzele, și așa se purtau. Și fórte învăluindu-ne, a 18
dua o ȑi au aruncatu povóra *din corabiă în mare*. Și a treia ȑi noi cu 19
mănele nóstre amu lepédatu tóte lucrurile corăbiei. Dară nearetându-se 20
nici sórele nici stelele mai multe ȑile, și viforu nu pucinu fiindu asupra *nóstră*, s'a luatulu tótă speranța de a ne mântui.

Éru după ce nu au mîncatu multu 21
timpulu, Pavelu stându în meȑiloculu loru a ȑisu: Bărbați, se cădea să mă ascultați, și să nu plecați de la Creta, ca să fi fostu scutiți de acestu necasu și pagubă. Și acumu vé îndemnu să 22
îndrăzniți; că nu se va perde nici unu sufletu dintre voi, ci numai corabia; Că mi-a státutu înainte într'acéstă 23
nópte ângerulu lui Dumneȑeu, alu căruia sânt eu, și căruia servescu,

24 Dîcîndu: Nu te teme, Pavele, tu tre-
bue să stai înaintea Cesarului; și
éccé ți-a dăruitu Dumneḃeu pre toți
25 cei ce plutescu cu tine. Dreptu aceea,
bărbați, fiți îndrăzneți; că credu lui
Dumneḃeu, că așa va fi precumu mi
26 s'a vorbitu. Dară într'o insulă óre-
care este să cădemu noi.

27 Éru cându a sositu nóptea a patru-
spre-ḃecea, învăluindu-ne în marea
Adriatică, pe la mieḃulu nopții, li
părea marinariilor că se apropiă de
28 unu pămîntu; Și pogorîndu mēsură,
au aflatu stînjini duoḃ-ḃeci; și tre-
cîndu puḃinu de acolo, și éráși mē-
surîndu, au aflatu stînjini cinci-spre-
29 ḃece. Atuncea temîndu-se ca nu cumva
șă cădemu în locuri petróse, arun-
cîndu patru ancóre despre cîrma co-
răbiei, asceptau a veni ḃiua.

30 Éru marinarii căutîndu să fugă
din corabiă, și liberîndu luntrea în
mare, suptu cuvîntu ca cumu aru
voi să arunce ancóre despre partea
31 de dinainte, Dis'a Pavelu sutașului
și ostașiloru: De nu voru remăné
acestia în corabiă, voi nu vḃe veți puté
32 mîntui. Atuncea ostașii tăiîndu fu-
niele luntrei, au lăsat'o să cadă.

33 Éru cându era să se facă ḃiua,
Pavelu ruga pre toți să mînânce bu-
cate, dîcîndu: Patru-spre-ḃece ḃile
sînt astă-ḃi, de cându nu ați mîn-
catu, asceptîndu și nimicu gustîndu:
34 Pentru aceea vḃe rogu să mîncăți; că
acésta este de nevoieă pentru păstra-
rea vóstră; că nici unuia din voi pḃru
35 din capu nu va căde. Și acestea ḃi-
cîndu, și luîndu pâne, a mulțumitu
lui Dumneḃeu înaintea tuturor, și
36 frîngîndu, a începutu a mînce. A-
tunci încurăgîndu-se cu toții au luat
37 și ei de au mîncatu. Și eramu în co-
rabiă preste totu duoḃ sute și șapte-
38 ḃeci și șese de suflète. Și săturîndu-se
de bucate, au ușuratu corabia, arun-
cîndu grăulu în mare.

39 Și făcîndu-se ḃiua, nu cunosceau
pămîntulu, éru vedeau de departe
unu sînu ce avea țermuri, la care se
svătuiau, de aru fi cu putință, să
40 scóță corabia. Și redicîndu ancórele,
s'au lăsatu pe mare; în același timpu
au slăbitu funiele cîrmelor, și redi-
cîndu pânza cea mică duple *vîntulu*

care sufla, trăgea spre termuri. Și 41
căḃîndu într'unu locu dintre duoḃ
mări, s'a înfiptu corabia; și partea
de dinainte s'a împlîntatu, și sta ne-
clătita; éru partea dinapoi se rupea
de puterea valurilor. Éru ostașii sfă- 42
tuiră să omóre pre închiși, ca să nu
scape cineva în notu. Dară sutașulu 43
voindu să scape pre Pavelu, i-a opritu
de la cugetulu *loru*; și a ordinaru,
ca cei ce voru puté, să înóte, să *se*
arunce *în apă* mai ântéiu, și să éșă
la pămîntu. Éru cei-l-alți, unii pe 44
scânduri, alții pe sfărîmături din co-
rabiă.

Astu-feliu au scăpatu toți la u-
scatu.

Și cându au scăpatu, atunci au cu- 1
noscutu, că insula se chiăma Melita.
Éru barbarii au făcutu nu puḃină 2
milă cu noi; că facîndu focu, ne-au
primitu pre toți, din cauza plóiei și
frigului ce era.

Și strîngîndu Pavelu multe gâteje, 3
și puindu-le pe focu, a éșitu o viperă
din căldură, și s'a apucatu de mîna
lui. Și vḃḃîndu barbarii féra spēndu- 4
rîndu de mîna lui, ḃiceau unulu că-
tră altulu: De siguru acestu omu este
ucigașu, pre care scăpîndu din mare,
dreptatea nu l'a lăsatu să trăescă.
Dară elu scuturîndu féra în focu, nici 5
unu reu nu a suferitu. Éru ei ascep- 6
tau să se umfle elu, séu să cadă de
odată mortu; dară asceptîndu ei
multu, și vḃḃîndu că nu i se făcuse
nici unu reu, schimbîndu gîndulu, ḃi-
ceau că este ḃeu.

Și împrejurulu acelui locu erau 7
moșiele mai marelui insulei, anume
Publiu; care primîndu-ne, ne-a ospe-
tatu cu bună-voință trei ḃile. Și ja- 8
cea părintele lui Publiu suferîndu de
friguri și de vîntre; la acesta întrîndu
Pavelu, și rugîndu-se, și puindu-
și mînele pe elu, l'a vindecatu. Ace- 9
stea făcîndu-se, si cei-l-alți cari a-
veau bóle în insulă, veniau și se vin-
decau. Acestia cu multă onóre ne-au 10
onoratu, și pornîndu noi, *ni*-au adusu
cele de trebuință.

După trei luni ne-amu pornitu cu 11
o corabiă Alessandrină ce ernase în
insulă, alu căreia semnu era Castorū

12 și Pollucesu. Și sosindu în Siracusa,
 13 amu remasu acolo trei zile. Și de a-
 colo încunjurându, amu venitu în Re-
 giu; și preste o zi suflându vântu de
 mătă-di, a dua o zi amu venitu la
 14 Potioli; Aici aflându frați, ei ne-au
 rugatu să petrecemu la ei șapte zile;
 15 apoi amu venitu la Roma. Éru frații
 auđindu cele despre noi, au eșitu de
 acolo spre întimpinarea noastră, pêne
 la forulu lui Appiu și la Trei Taver-
 ne; pre cari vedându-i Pavelu, și
 mulțumindu lui Dumneșeu, a luat
 îndrăznélă.
 16 Éru venindu noi la Roma, sutașulu
 a datu pre cei închiși căpiteniei ó-
 stei; éru lui Pavelu i s'á datu voia să
 petrecă deosebitu cu sutașulu ce-lu
 17 păzia. Éru după trei zile a chiámatu
 Pavelu pre mai marii Iudeilor; și
 adunându-se ei, li-a řisu: Bărbați,
 frați, eu nimicu făcendu contra po-
 porului, séu datineloru părințesci, a-
 mu fostu legatu în Ierusalimu, și datu
 18 în mânele Romanilor; Cari judecân-
 du-mă voiau să mă libereze, fiindu
 că nici o vină de mórte nu era în
 19 mine; Éru opunându-se Iudeii, amu
 fostu silitu a apela la Cesarulu; nu
 că așiu ave în ceva a pârî pre poporulu
 20 meu. Pentru acéstă v'amu chiámatu,
 să vë vedu și să vorbescu cu voi; că
 pentru speranța lui Israelu sunt le-
 21 gatu cu acestu lanțu. Éru ei i-au ři-
 su: Noi nici cărți amu luat din Iu-
 deea despre tine, nici venindu cineva
 din frați ni-a spusu, séu a vorbitu
 22 ceva reu despre tine. Dară ne rugămu

să auđimu de la tine părerea ce ai;
 că de secta acéstă scimu că în totu
 loculu i se řice de reu.

Și rânduindu-li zi, au venitu mulți 23
 la d'insulu unde găzduia; căroră măr-
 turisindu, li spunea de împărăția lui
 Dumneșeu, dovedindu-li cele despre
 Iisusu din legea lui Moisi și din pro-
 feți, de demănéta pêne séra. Și unii 24
 credeau cele ce se řiceau, éru alții
 nu credeau. Și împărechându-se în- 25
 tre d'înșii, s'au dusu, řicendu Pavelu
 unu cuventu: Bine a vorbitu Spiri-
 tulu Sântu prin profetulu Isaia cătră
 părinții nostri, řicendu: Mergi la a- 26
 cestu poporu, și zi: Auđindu veți
 auđi, și nu veți înțelege; și privindu
 veți privi și nu veți vedé; Că ánima 27
 acestui poporu s'a îngroșatu, și ure-
 chiele loru sunt grele de auđitu, și
 ochii loru și-au închisu; ca nu cum-
 va să vedă cu ochii, și să auđă cu u-
 rechiele, și să înțelegă cu ánima, și
 să se întórcă, și eu să-i vindecu.
 Dreptu aceea să vî fie cunoscutu, 28
 că mântuirea lui Dumneșeu s'a tră-
 mesu Ginților, și ei o voru asculta.
 Și acestea elu řicendu, au eșitu Iu- 29
 deii, avendu multă dispută între
 d'înșii.

Éru Pavelu a petrecutu doi ani 30
 deplini în casa sa închiriată, și pri-
 mia pre toți cari veniau la d'insulu.
 Predicându împărăția lui Dumneșeu, 31
 și învățandu cele despre Domnulu Ii-
 susu Christosu cu tótă îndrăznélă, și
 fără oprélă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

R O M A N I.

CAP. 1.

Necesitatea evangheliei probată prin starea morală
 a Ginților.

1 Pavelu servulu lui Iisusu Christosu,
 chiámatu a fi apostolu, consacratu
 2 evangheliei lui Dumneșeu, (Pre care
 elu mai 'nainte a făgăduit'o prin pro-

feții sei în sântele scripturi,) Despre 3
 Fiulu seu Iisusu Christosu, Domnulu
 nostru, care dupre corpu s'a născutu
 din semênța lui Davidu; Éru dupre 4
 spiritulu sânteniei s'a declarat cu
 putere Fiiu alu lui Dumneșeu prin
 înviarea din morți; Prin care amu 5
 primitu charulu și apostolia, spre a

6 *aduce* toate popoarele la ascultarea
 credinței, pentru numele lui; Între
 7 cari sunteți și voi, chemați ai lui Ii-
 susu Christos; *Vouă* tuturor, ce-
 loru din Roma, iubiți ai lui Dumne-
 8 deu, și chemați *a fi* sânti: Charu
fi voui și pace de la Dumneșeu, Pă-
 rintele nostru, și de la Domnul Ii-
 susu Christos.
 9 Mai ântău mulțumescu Dumne-
 șeului meu prin Iisusu Christos de-
 spre voi toți, că credința vastră se
 10 vestesce în totă lumea. Că Dumne-
 șeu căruia servescu cu spiritulu meu
 în evangelia Fiiului seu, 'mi este mar-
 11 turu, cumcă neîncetatu facu amin-
 tire de voi. Totu-de-una în rugăciu-
 nile mele rugându-mă, că de m'ășiu
 12 înlesni vre-o dată, voindu Dumneșeu,
 să vinu la voi; Că dorescu să vă vă-
 13 du, ca să vi comunicu daru spiritualu
 spre întărirea vastră; Adecă ca să
 14 mă mângăiu împreună cu voi prin
 credința cea mutuală a vastră și a
 mea.
 15 Deci voi să știți, fraților, că de
 multe ori mi-amu propusu să vinu
 la voi, ca să amu fruptu și între voi,
 precumu și între cele-l-alte Ginți;
 16 dară amu fostu opritu pănă acumu.
 Eu sânt detoru și Elliniloru și Neel-
 17 liniloru, și înțelepților și neînțelep-
 18 țiloru. Așa dară în câtu atîrnă de mi-
 ne, sânt gata a predica evangelia și
 voui celoru din Roma.
 19 Că nu mă rușinez de evangelia
 lui Christos; că este puterea lui
 Dumneșeu spre mântuirea a totu ce-
 20 lui ce crede: a Iudeului mai ântău,
 și a Ellinului. Că într'însa se desco-
 pere dreptatea lui Dumneșeu din
 credință spre credință; precumu este
 scrisu: Dreptulu va trăi prin credință.
 21 Că mânia lui Dumneșeu se desco-
 pere din ceriu asupra a totă nepieta-
 tea și nedreptatea omeniloru, cari
 silnicescu adevărulu cu nedreptate.
 22 Că ceea ce se pôte cunósce din ale
 lui Dumneșeu este visibilu într'însii;
 23 că Dumneșeu li-a aretatu. Că cele
 nevisibile ale lui, *adecă* eterna lui
 putere și dumneșeire, se vedu lă-
 muritu de la crearea lumii, înțele-
 gându-se din fapte; încātu ei sânt
 24 fără de răspuns; De óre-ce cunos-

cându pre Dumneșeu, nu l'au măritu
 ca pre Dumneșeu, nici i-au mulțu-
 mitu; ci s'au făcutu deșerți în păre-
 rile loru, și s'a întunecatu ânima loru
 cea neînțelegetóriă. Dicându-se că 22
 sânt înțelepți s'au făcutu nebuni; Și 23
 au schimbatu mărirea nestricăciosu-
 lui Dumneșeu în închipuirea omului
 stricăciosu, și a paseriloru, și a pa-
 trupedelor, și a tărătóreloru. Pentru 24
 aceea i-a datu Dumneșeu în poftele
 ânimiloru loru spre necurăția, ca să
 desonoreze corpurile loru în sine;
 Acei cari au schimbatu adevărulu lui 25
 Dumneșeu în minciună; și au măritu
 și au servitu fapturei mai multu de
 câtu Facătorulu, care este bine cu-
 vântatu în eternu. Aminu. Pentru a- 26
 ceea 'i-a datu Dumneșeu la poște în-
 jositóre; că și femeele loru și-au
 schimbatu usulu naturalu în celu ce
 este în potriva naturei. Asemenea și 27
 bărbații părăsindu usulu naturalu alu
 femeelor, s'au aprinsu în poftele
 loru unulu spre altulu; bărbați cu
 bărbați făptuindu rușinea, au primitu
 în sine resplătirea, ce *li* se cădea,
 pentru rătăcirea loru. Și fiindu că nu 28
 au voitu a ave pre Dumneșeu în cu-
 noscintă, i-a datu Dumneșeu în minte
 reprobata, spre a face cele ce nu se
 cadu; Plini fiindu de totă nedrepta- 29
 tea, de desfrânare, de nelegiuire, de
 lăcomiă, de reutate; plini de pismă,
 de ucidere, de cértă, de vicleșugu,
 de viții, șoptitori; Calomniători, u- 30
 ritori de Dumneșeu, vătămători, în-
 gâmfați, trufași, născocitori de rele,
 neascultători de părinți; Neînțelegē- 31
 tori, călcători de învoiele, fără iubire
 naturală, neîmpăcați, nemiloși; Cari 32
 sciindu dreptatea lui Dumneșeu, că
 cei ce facu unele ca acestea sânt
 vrednici de mórte, nu numai facu a-
 cestea, ci încă se bucură de cei ce *le*
 facu.

CAP. 2, 3.

Iudeii sânt vinovați ca și Gințile, și păcătescu
 contra lui Dumneșeu și a legii lui. Omulu se în-
 dreptă prin credință, éru nu prin fapte.

Pentru aceea esci fără de răspuns, 1
 O omule, veri-cine ai fi, carele judeci;
 că în ce judeci pre altulu, însu-ți te
 condemni; că tu, carele judeci, faci
 aceleași. Éru noi scimu, că judecata 2

lui Dumnezeu este după adevărul a-
supra celor ce fac unele ca acestea.
3 Și óre socotesci acesta, O omule, celu
ce judeci pre cei ce fac unele ca a-
cestea, și tu însu-ți faci aceleași, că
vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?
4 Său desprețuiesci tu bogăția bunătă-
ții lui, și a îngăduinței și a îndelun-
gei lui răbdări neluându sēma, că bu-
nătatea lui Dumnezeu te aduce la
5 pocăință? Ci după anima ta cea îm-
petrită și nepocăită, 'ți aduni mânia
pentru ziua mâniei și a descoperirii
6 dreptei judecăți a lui Dumnezeu; Ca-
re va răsplăti fie-căruia după faptele
7 lui: Celor ce prin răbdare în fapte
bune caută mărirea și onóre și nemu-
8 rire, viața eternă; Éru celor prigo-
nitori, cari nu se supun adevărului,
ci se supun nedreptății — mânia și
9 urgia, Necazu și strîmtorare preste
totu sufletulu omului ce lucrăză reu:
10 alu Iudeului mai întăiu, și alu Elli-
nului; Dară mărirea și onóre și pace
totu celui ce face binele: Iudeului
11 mai întăiu, și Ellinului. La Dumne-
12 deu nu este căutare în față. Căci câți
au păcătuitu fără lege, se voru și per-
de fără lege; și câți au păcătuitu suptu
13 lege, voru fi judecați după lege, (Că
nu auditorii legii *sunt* drepti înaintea
lui Dumnezeu, ci făcătorii legii se
14 voru îndrepta. Căci, cându Gintile,
ce nu au lege, facu din fire cele ale
legii, aceia neavându lege, ei singuri
15 'și sunt lege; Cari arătă că cererile
legii *sunt* scrise în ânimel lor, fi-
indu că conștiințele lor li dau mărtu-
16 riă, și gândurile *loru* său se pērēs-
cu său se apără între sine.) În ziua
cându va judeca Dumnezeu cele as-
cunse ale ómenilor prin Iisusu Chri-
stosu după evangelia mea.
17 Éccă, tu te numesci Iudeu și te
rédemi pe lege, și te laudi în Dum-
18 ne-deu. Și cunosci voia *lui*, și apre-
țuiesci cele mai bune, fiindu învățatu
19 din lege; Și te încređi a fi conducē-
toru orbilor, luminează celor în întu-
20 nerecu; Îndreptătoru celor fără de
minte; învățătoru pruncilor, avēdu
forma sciinței și a adevărului în lege.
21 Deci tu, carele înveți pre altulu, pre
tine nu te înveți? tu, carele predici:
22 să nu furi, furi? Tu, carele dici: să

nu comiți adulteriu, comiți adulteriu?
Tu, carele urēsci idolii, furi cele sânt-
te? Tu, carele te laudi cu legea, prin
23 călcarea legii desonori pre Dumne-
deu? Că numele lui Dumnezeu se
24 blastemă între gintii prin voi, cum
dice scriptura.

Că circumcisiunea folosesce, dacă
25 faci legea; éru dacă esci călcătoru de
lege, a ta circumcisiune s'a făcutu
necircumcisiune. Dreptu aceea de va
26 păzi necircumcisiunea prescrierea le-
gei, au nu se va socoti necircumcisi-
unea *sa* dreptu circumcisiune? Și
27 necircumcisiunea cea naturală, dacă
împlinesce legea, au nu te va con-
demna pre tine, care avēdu scriptura
și circumcisiunea, esci călcătoru de
28 lege? Că nu celu din afară este Iu-
deu, nici cea din afară, în corp, e-
ste circumcisiune; Ci acela este Iu-
29 deu celu din întru, și circumcisiune
este cea a ânimei, în spirit, éru nu
în literă: a căruia laudă nu *este* de
la ómeni, ci de la Dumnezeu.

Care deci este prerogativa Iudeului?
1 său care *este* folosulu circumcisiunei?
Este mare din tóte punctele de ve-
2 dere; mai întăiu, că lor s'au încre-
dintătu cuvintele lui Dumnezeu. Că
3 ce *este*, dacă unii nu au cređutu? nu
cumva necredința lor va nimici
4 credința lui Dumnezeu? Nici de cu-
mu; ci fie Dumnezeu adevăratu, și
totu omulu mincinosu, precumu este
scrisu: Ca să te îndreptezi în cuvin-
tele tale, și să biruesci cându vei ju-
deca.

Dacă nedreptatea noastră pune în
5 vedere dreptatea lui Dumnezeu, ce
vom dice? au dóră nedreptu *este*
Dumnezeu, care se mâniă? (vorbesu
6 omenesce.) Nici de cumu; că atuncea
cumu va judeca Dumnezeu lumea?
7 Și *erăși*, dacă adevărulu lui Dumne-
deu prin minciuna mea a prisositu
mai multu spre mărirea lui: de ce
dară și eu mă mai judecu ca unu pă-
cátosu? Și *de ce* să nu facemu cele
8 rele, ca să vină cele bune? precumu
sântemu huliți, dicēdu unii că vor-
bimu *asa*; a căroră condamnare este
dréptă.

Deci ce? sântemu noi mai buni 9

de câtu Gintile? Nu, nici de cumu; că mai 'nainte amu doveditu că toți, și Iudeii și Ellinii sânt subu păcatu; 10 Precumu este scrisu: Nu este dreptu 11 nici unulu; Nu este nimene care se înțelegă, nu este nimene care să caute 12 pre Dumneșeu; Toți s'au abătutu, s'au făcutu împreună netrebnici; nu este nimene care să facă binele, u- 13 nulu macaru; Gûtlejulu lor *este* grópă deschisă; cu limbele loru viclenescu; veninu de aspidă *este* subu 14 buzele loru; Gura lor *este* plină de 15 blăstemu și de amărăciune; Grabnice *sânt* peciôrele loru a vërșă sânge; 16 Stricăciunea și miseria *este* în căile loru; Și calea păcei nu au cunoscutu. 17 Nu este frică de Dumneșeu înaintea ochiloru loru. 18 Éru scimu, că cele ce dice legea, 19 le dice celoru ce sânt subu lege; ca tótă gura să se astupe, și tótă lumea să fie vinovată înaintea lui Dumneșeu. 20 Dreptu aceea prin fapte de ale 21 legi nu se va îndrepta nici unu corp înaintea lui; că prin lege este cunoșcința păcatulu. 22 Éru acumu afară de lege dreptate 23 a lui Dumneșeu s'a aretatu, fiindu mărturisită de lege și de profeti; 24 Adeacă dreptatea lui Dumneșeu, *care vine* prin credința în Iisusu Christosu la toți și preste toți cei ce credu; că 25 nu este osebite; Că toți au păcătuitu, și se lipsescu de mărirea lui 26 Dumneșeu; Îndreptați fiindu în daru cu charulu lui prin rescumpărarea lui 27 Christosu Iisusu; Pre care l'a rînduitu Dumneșeu *a fi* sacrificiu de 28 împăcare prin credința în sângele lui, spre aretarea dreptăței sale, pentru 29 lăsarea păcatelor de mai 'nainte făcute duple îngăduirea lui Dumneșeu. 30 Spre aretarea dreptăței lui în timpul de acumu, ca elu să fie dreptu, și îndreptătoru celui ce crede în Iisusu. 31 Deci unde *este* fala? S'a scosu afară. Prin care lege? a faptelor? Nu; ci 32 prin legea credinței. Socotimu deci 33 că prin credință se îndreptă omulu, 34 fără fapte de ale legi. Au dóră Dumneșeu *este* numai alu Iudeiloru? au 35 nu *este* și alu Gintiloru? Da, și alu 36 Gintiloru. Că unulu *este* Dumneșeu, care va îndrepta pre cei circumciși

prin credință și pre cei necircumciși *érăși* prin credință. Deci au dóră des- 31 ființamu legea prin credință? Nici de cumu, ci întărimu legea.

CAP. 4.

Îndreptarea prin credință se dovedesce prin esemplulu lui Abraamu.

Ce vomu dice deci că Abraamu, pă- 1 rintele nostru, a găsit dupe corp?

Că de s'a îndreptatu Abraamu prin 2 fapte, are laudă, dară nu la Dumneșeu. Că ce dice scriptura? Abraamu 3 a creșutu lui Dumneșeu, și i s'a socotitu spre dreptate. Dară celui ce 4 lucrăză, plata nu i se socotesce ca charu, ci ca detoriă; Éru celui ce nu 5 lucrăză, ci crede în celu ce îndreptăză pre celu nepiosu, i se socotesce credința lui spre dreptate.

Precumu și Davidu vorbesce de 6 spre fericirea omului, căruia Dumneșeu 'i socotesce dreptate fără fapte; 7 Dicēdu: Fericiti *sânt* acei căroru s'au ertatu fără-de-legile, și căroru s'au 8 acoperitu păcatele; Fericitu *este* omulu, căruia Domnulu nu-i va socoti 9 păcatulu.

Deci acéstă fericire *este* numai 9 pentru cricumciși, séu și pentru necircumciși? că dicemu că s'a socotitu lui Abraamu credința spre dreptate. Dară cum i s'a socotitu? circumcisu 10 fiindu séu necircumcisu? Nu circumcisu fiindu, ci necircumcisu; Apoi a 11 primitu semnulu circumcisiunei, sigilulu dreptăței credinței ce *avea* fiindu necircumcisu, ca să fie elu părinte 12 tuturoru celoru ce credu, necircumciși fiindu, ca să se socotéscă și loru dreptate; Și *ca să fie* și părinte ce- 13 loru circumciși cari nu numai sânt circumciși, ci și âmbă în urmele credinței, pre care părintele nostru 14 Abraamu o *avea*, necircumcisu fiindu.

Că făgăduința, ca elu să fie mo- 15 scenitorulu lumii, nu *era dată* lui Abraamu séu semēței sale prin lege, ci prin dreptatea credinței. Că de *sânt* 16 cei din lege moscenitori, în deșertu s'a făcutu credința, și s'a desființatu făgăduința, Că legea lucrăza mânia; 17 că unde nu este lege, *acolo* nici nu 18 *este* călcare de lege, De aceea din 19 credință *sântemu* moscenitori, ca să

fie prin charu, și pentru ca să fie si-
gură făgăduința la totă semënța; nu
numai celor cu legea, ci și celor cu
credința lui Abraamu, care este pă-
rinte nouă tuturor; [Precumu este
scrisu: Te-amu pusu părinte alu mul-
toru națiuni;] Înaintea lui Dumneșeu,
cărui a creșutu, și care înviează pre
mori, și chiamă cele ce nu sânt, ca
cum aru fi. Care preste acceptare a
creșutu în speranță, că va fi părinte
alu multoru popore, duple cumu i
s'a dîsu: Așa va fi semënța ta. Și
nefiindu slabu în credință, nu s'a ui-
tatu la corpulu seu celu omorîtu, mai
de o sută de ani fiindu, nici la ster-
piciunea pântecelui Sarei. În făgă-
duința lui Dumneșeu nu s'a înduoitu
prin necredință, ci fu tare în credință,
dându mărire lui Dumneșeu; Și în-
credințatu fiindu, că ceea ce i-a fă-
găduitu Elu pôte să și facă. Pentru
aceea i s'a socotitu spre dreptate.
Éru nu numai pentru d'însulu s'a
scrisu, că i s'a socotitu; Ci și pentru
noi, cărora ni se va socoti, de cre-
demu într'acela ce a sculatu din morți
pre Iisusu Domnulu nostru; Care s'a
datu pentru păcatele nostre, și s'a
sculatu pentru îndreptarea noastră.

CAP. 5.

Fruptulu îndreptării prin credință. Asemănarea și
deosebirea între Iisusu Christosu și Adamu.

Deci îndreptați fiindu prin credință,
avemu pace cu Dumneșeu prin Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu; Prin
care avemu și apropiare prin credință
la acestu charu în care stămu, și ne
lăudămu în speranța măriri lui Dum-
neșeu. Pe lîngă acesta ne lăudămu
și de necesuri, sciindu că necesulu
lucrăză răbdare; Éru răbdarea încercare,
éru încercarea speranță; Éru
speranța nu rușinează; pentru că iu-
birea de Dumneșeu s'a vîrsatu în âni-
mele noastre prin Spiritulu Sântu, care
ni s'a datu.
Că încă fiindu noi neputincioși, a
muritu Christosu la tîmpu pentru ne-
pioși. Că pentru unu dreptu abia va
muri cineva; dară pentru unu bunu
pôte să și îndresnescă cineva a muri.
Dară Dumneșeu aretă iubirea sa spre

noi, căci noi păcătoși încă fiindu
Christosu a muritu pentru noi. Cu
multu mai vîrtosu dară acumu, fiindu
îndreptați prin sângele lui, ne vomu
mîntui printr'însulu de mîniă. Că
dacă fiindu noi neamici ne-amu îm-
păcatu cu Dumneșeu prin mórtea
Fiiului seu, cu multu mai vîrtosu fi-
indu împăcați ne vomu mîntui prin
vieța lui.

Pe lîngă acesta ne și lăudămu în-
tru Dumneșeu, prin Domnulu nostru
Iisusu Christosu, prin care acumu amu
primitu împăcarea.

Pentru aceea precumu printr'unu
omu a întratu păcatulu în lume, și
prin păcatu mórtea; și așa mórtea a
trecutu la toți omenii, pentru că toți
au păcătuitu; Că pînă la lege păca-
tulu era în lume; dară păcatu nu se
socotesce nefiindu lege; Cu toate ace-
stea a domnitu mórtea de la Adamu
pînă la Moisi și preste cei ce nu au
păcătuitu duple asemănarea călcării
lui Adamu, care este tipulu celui ce
era să vină. Dară nu precumu aba-
terea, așa și darulu; că de au muritu
prin abaterea unuia cei mulți, cu
multu mai vîrtosu charulu lui Dum-
neșeu și darulu prin charulu unui
omu, Iisusu Christosu, a prisositu la
mulți. Nici nu este darulu ca abate-
rea sevârșită prin unulu; căci jude-
cata spre condemnare a fostu pentru
o abatere, éru darulu este spre în-
dreptare de multe abateri. Că dacă
prin abaterea unuia mórtea a dom-
nitu prin acestu unulu; cu multu mai
vîrtosu cei ce au primitu prisosința
charului și a darului dreptăței voru
domni în vieță prin unulu, Iisusu
Christosu. Deci, precumu prin aba-
terea unuia preste toți omenii a ve-
nitu condemnarea, așa prin dreptatea
unuia preste toți omenii a venitu
îndreptarea spre vieță. Că, precumu
prin neascultarea unui omu mulți
s'au făcutu păcătoși, așa și prin ascu-
ltarea unuia mulți se voru face drepti.

Éru legea a întratu ca să se îm-
mulțescă abaterea; dară unde s'a îm-
mulțitu păcatulu, acolo a pré-priso-
situ charulu; Ca, precumu a domnitu
păcatulu spre mórte, așa și charulu
să stîpînescă prin dreptate spre vieță

eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. 6.

Îndreptarea prin credință nu dă dreptul de a păcătui, ci din contra ea produce sântenia.

- 1 Ce vomu dice dară? Vomu rămâne în păcatu, ca să se înmulțescă charulu?
- 2 Nici de cumu! Noi, cari amu muritu păcatului, cumu încă să mai trăimu într'insulu? Au nu cunoșteți că acei ce ne-amu botezatu în Iisus Christosu, în mórtea lui ne-amu botezatu? Deci ne-amu îngropatu împreună cu elu prin botezu în mórte; ca, precumu s'a sculatu Christosu din morți prin mărirea Părintelui, așa și noi să âmbălamu în înnoirea vieței. Că dacă ne-amu plântatu împreună cu elu în asemănarea morței lui, ne vomu plântă și în asemănarea înviarei lui; Acésta sciindu, că omulu nostru celu vechiu s'a crucificatu împreună cu d'însulu, ca să se nimicescă corpulu păcatului, ca să nu mai servimu păcatului. Că, celu ce a muritu *păcatului* este îndreptatu de păcatu,
- 8 Éru de amu muritu împreună cu Christosu, credemu că vomu și viă împreună cu d'însulu; Sciindu, că Christosu, sculatu fiindu din morți, nu maimóre; mórtea nu mai are putere asupra lui.
- 10 Căci, de a muritu, a muritu păcatului odată; éru de viéză, viéză lui Dumnezeu. Așa și voi socotiți-vă a fi morți păcatului, dară vii lui Dumnezeu în Christosu Iisus, Domnulu nostru.
- 12 Deci să nu domnescă păcatulu în corpulu vostru celu muritoru, ca să-lu ascultați în poftete lui; Nici nu oferiți membrele vóstre păcatului *ca* arme de nedreptate; ci înfățișați-vé lui Dumnezeu *ca* nisce vii din morți, éru membrele vóstre lui Dumnezeu *ca* arme de dreptate. Că păcatulu nu vé va domní; că nu sînteți subu lege, ci subu charu.
- 15 Ce dară? óre vomu păcătui, pentru că nu sîntemu subu lege, ci suptu charu? nici de cumu. Au nu știți, că dacă vé faceți cuiva sclavi, spre a-lu asculta, servi sunteți aceluia pre care-lu ascultați, séu păcatului spre mórte,
- 17 séu ascultării spre dreptate? Dară mulțumită lui Dumnezeu, că *deși* ați

fostu servi păcatului, v'ați supusu din ânimă chipului învățătorei, căruia v'ați dedatu. Acumu liberându-vé de păcatu, v'ați făcutu servi ai dreptăței. Omenesce vorbescu pentru slăbiciunea corpului vostru; precumu dară v'ați făcutu membrele vóstre serve ale necurăției și ale fără-de-legei spre fără-de-lege; așa acumu faceți membrele vóstre serve ale dreptăței spre sântenia. Căci, cându erați servi ai păcatului, erați fără dreptate. Dară ce fruptu aveți atunci de la acelea, de cari acumu vé rușinați? căci, sfârșitului aceloră *este* mórtea. Éru acumu liberați fiindu de păcatu și făcuți *fiindu* servi ai lui Dumnezeu, aveți fruptulu vostru spre sântenia, éru de sfârșitu viéță eternă. Căci plata păcatului *este* mórtea; éru darulu lui Dumnezeu *este* viéță eternă prin Christosu Iisus, Domnulu nostru.

CAP. 7.

Sentirea de lege. Supunerea la Christosu. Sântenia legii. Lupta firei contra Spiritului.

Au nu știți, fraților, [că celoru ce știu legea vorbescu], cumcă legea are putere asupra unui omu în câtu timpu trăesce; Că femeea, care are bărbatu, este legată prin lege de bărbatu, câtu trăesce; éru de móre bărbatulu, este liberă de la legea *care o legă* cu bărbatulu *ei*? Dreptu aceea de va fi cu altu bărbatu, trăindu bărbatulu *ei*, se va chiăma adulteră; éru de va muri bărbatulu *ei*, este liberă de lege, încâtu nu este adulteră, fiindu cu altu bărbatu. Pentru aceea, frații mei, și voi ați muritu legii prin corpulu lui Christosu; ca să fiți voi ai altuia, ai celui ce a înviatu din morți, ca să facemu fruptu lui Dumnezeu. Căci, cându trăiamu trupesce, patimele păcatelor cele vederate de lege erau lucrătore în membrele noastre, să producă fruptu morței. Éru acumu sîntemu scutiți de lege, morți fiindu aceleia în care eramu ținuti; ca să servimu *lui Dumnezeu* cu spiritulu înnoitu, éru nu în litera cea vechiă.

Ce vomu dice dară? Au dóră legea *este* păcatu? Nici de cumu. Din contra, nu amu cunoscutu păcatulu, de

cătu numai prin lege; că nu aşiu fi
 sciutu pofta, de nu aru fi şisu legea:
 8 Să nu poftesci. Dară păcatulu luându
 ocasiune prin ordinulu legi, a lu-
 cratu în mine totu feliulu de poftă.
 9 Căci fără lege păcatulu *era* mortu.
 Şi ôre-cându *fiindu* fără lege, tră-
 iamu; éru venindu ordinulu, păcatulu
 10 a înviate, éru eu amu muritu. Şi or-
 dinulu, care *era* spre viétă, mi-a fo-
 11 stu spre mórte. Că păcatulu luându
 ocasiune prin ordinu, m'a amăgitu, şi
 12 prin elu m'a omorîtu. Dreptu aceea
 legea *este* sântă, şi ordinulu sântu şi
 dreptu şi bunu.
 13 Deci ôre ceea ce era bunu, mi s'a
 făcutu mórte? Nici de cumu. Ci păca-
 tulu, ca să se arete păcatu, mi-a lu-
 cratu mórte prin ceea ce era bunu;
 ca păcatulu prin ordinu să se facă
 14 preste măsură păcătosu. Căci scimu,
 că legea este spirituală; éru eu sânt
 15 trupescu, vëndutu subu păcatu. Căci
 ceea ce facu, nu sciu, pentru că nu
 facu aceea ce voiescu; ci ceea ce
 16 urêscu, aceea facu. Éru de facu acé-
 sta, care nu voiescu, recunoscule legea
 17 că *este* bună. Deci nu eu sânt celu ce
 facu aceea, ci păcatulu care locuesce
 18 în mine. Că sciu că în mine, adecă
 în corpulu meu, nu locuesce ce este
 bunu; că a voi se află în mine, éru a
 19 face binele nu afflu. Că binele care
 voiescu, nu facu; ci reulu care nu
 20 voiescu; acela facu. Éru de facu aceea
 ce nu voiescu, nu facu eu acésta, ci
 21 păcatulu care locuesce în mine. Deci
 eu afflu legea, că voindu eu a face bi-
 22 nele, reulu se află la mine. Că mă
 veselescu în legea lui Dumneşu duple
 23 omulu celu din întru; Dară vèdu altă
 lege în membrele mele, luptându-se
 în potriua legi minţei mele, şi fă-
 cându-mă servu legi păcatulu, care
 24 este în membrele mele. Ticălosu omu
 sânt eu? cine mă va libera din ace-
 25 stu corpu de mórte? Mulţumescu lui
 Dumneşu prin Iisusu Christosu,
 Domnulu nostru. Aşa dară cu mintea
mea servescu legi lui Dumneşu,
 éru cu corpulu legi păcatulu.

CAP. 8.

Despre spiritulu libertăţii; despre suferinţi, şi despre
 mângâierea Crestinului.

Dreptu aceea nu *este* acumu nici o 1
 condamnare celoru ce sânt în Chris-
 tosu Iisusu, carinu âmbă duple trupu,
 ci duple spiritu. Căci legea spiritulu 2
 vieţii în Christosu Iisusu, m'a libe-
 ratu de legea păcatulu şi a morţii.
 Căci ceea ce era cu neputinţă în lege, 3
 pentru că era slabă prin trupu, *a fă-*
cutu Dumneşu, trameşendu pre Fi-
 iulu seu în asemănarea trupulu pă-
 cătosu şi pentru păcatu, condamnându
 păcatulu în trupu; Ca dreptatea legi 4
 să se împlinască întru noi, cari âm-
 blămu nu duple trupu, ci duple spi-
 ritu. Căci, cei ce sânt duple trupu, 5
 cugetă cele ale trupulu; éru cei ce
 sânt duple spiritu, cele ale spiritu-
 lui. Căci, cugetarea trupescă *este* 6
 mórte; éru cugetarea spirituală *este*
 viétă şi pace. Căci cugetarea trupescă 7
este neamiciă cătră Dumneşu; căci
 nu se supune legi lui Dumneşu, *şi*
 nici nu pôte. Deci cei ce trăescu tru- 8
 pesce, nu potu să placă lui Dum-
 neşu.

Éru voi nu trăiţi trupesce, ci spi- 9
 ritualmente, dacă spiritulu lui Dum-
 neşu locuesce în voi. Éru de nu are
 cineva spiritulu lui Christosu, acela
 nu este alu lui. Éru de *este* Christosu 10
 în voi, trupulu *este* mortu în privinţa
 păcatulu, dară spiritulu *este* viu în
 privinţa dreptăţii. Éru de locuesce în 11
 voi spiritulu celui ce a sculatu pre
 Iisusu din morţi; acela ce a sculatu
 pre Christosu din morţi, va viu-face
 şi corpurile vóstre cele muritoare, pen-
 tru Spiritulu lui ce locuesce în voi.

Dreptu aceea, fraţilor, sântemu 12
 detori, nu trupulu, ca să trăimu tru-
 pesce; Căci de trăiţi trupesce, veţi 13
 muri; éru de veţi omori prin Spiritu
 faptele trupulu, veţi trăi. Căci câţi 14
 sânt conduşi de Spiritulu lui Dumne-
 şu, acestia sânt fii ai lui Dumneşu.
 Căci nu aţi primitu éraşi spiritulu 15
 servituţii spre temere; ci aţi primitu
 spiritulu înfierii, prin care strigămu:
 Abba, Părinte. Înşu-şi spiritulu măr- 16
 turisesce împreună cu spiritulu no-
 stru, că sântemu fii ai lui Dumneşu.
 Éru de sântemu fii, sântemu şi mo- 17

scenitori, *adecă* moscenitori ai lui Dumneșeu, și împreună moscenitori ai lui Christosu; dacă suferimu împreună, ca să ne și mărimu împreună *cu d'însulu*.

- 18 Căci socotescu, că nu *sînt* vrednice suferințele timpului de acumu, de *a se asemăna* cu mărirea care va să se descopere în noi. Căci făptura ascéptă cu nerăbdare descoperirea fiiloru lui Dumneșeu. Căci făptura s'a supusu deșertăciunei, (nu de voiă, ci pentru celu ce a supus'o,) în speranță; 21 Că și însa-și făptura se va libera din servitutea stricăciunei spre libertatea măréță a fiiloru lui Dumneșeu. Căci scimu, că *tótă* făptura suspină și se chinuesce împreună *cu noi* pênă acumu. 23 Pe lîngă acésta și noi înși-ne, cari avemu prinósele Spiritului, suspinăm și noi, asceptându înfierea, *adecă* rescumpărarea corpului nostru. Căci prin speranță ne mântuimu; dară speranța, care se vede, nu este speranță; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o 25 și speră? Dară dacă sperăm *ceea* ce nu vedemu, *atunci* o asceptăm cu răbdare.

- 26 Asemenea și Spiritulu ne ajută în neputințele nóstre; căci nu scimu a ne ruga precumu se cade; dară însu-și Spiritulu se pune pentru noi cu suspinuri ce nu se potu spune. Éru celu ce *cércă* ânimele, scie ce *este* cugetulu Spiritului; că acesta se pune pentru sânti duple *voia* lui Dumneșeu.

- 28 Și scimu, că celoru ce iubescu pre Dumneșeu, *tóte* li se lucréză spre bine; acelora *adecă* cari sînt *chiămați* duple *rînduirea lui Dumneșeu*. Căci, pre cari mai 'nainte i-a cunoscutu, mai 'nainte i-a și hotărîtu *să fie* conformi chipului Fiiului seu, ca să fie elu *ântéiu-născutu* între mulți frați. 30 Éru pre cari mai 'nainte i-a hotărîtu, pre acestia i-a și *chiămatu*; și pre cari i-a *chiămatu*, pre acestia i-a și îndreptatu; éru pre cari i-a îndreptatu, pre acestia i-a și mărítu.

- 31 Deci ce vomu *dice* la acestea? Dacă Dumneșeu pentru noi *este*, cine 32 *va fi* contra nóstră? Celu ce nu a cruțatu pre Fiiulu seu, ci l'a datu pentru noi *toți*, cumu nu ni va dărui

împreună cu elu și *tóte*? Cine va pîrî 33 pre aleșii lui Dumneșeu? Óre Dumneșeu, celu ce-*i* îndreptéză? Cine va 34 condemna? Óre Christosu, celu ce a muritu, mai multu încă celu ce a înviatu, care și șede d'a drépta lui Dumneșeu, și meșilocesce pentru noi? Cine ne va despărți de iubirea lui Christosu? Óre necasulu, séu 35 strîmtorarea, séu persecutiunea, séu fómetea, séu golétatea, séu pericolulu, séu sabia? Precumu este scri- 36 su: Pentru tine sîntemu omorîți *tótă* *điua*; ne-amu socotitu ca oi de junghiare. Ba în *tóte* acestea sîntemu 37 mai multu de *cātu* biruitori prin celu ce ne-a iubit. Căci sînt *încredințatu*, 38 că nici mórtea, nici *viéța*, nici *ângerii*, nici *stépâni*rele, nici *puterile*, nici cele de acumu, nici cele *viitóre*, Nici 39 *înălțimea*, nici *adînculu*, nici *ori-ce* făptură alta nu ne va *puté* despărți de iubirea lui Dumneșeu, care este în Christosu Iisusu Domnulu nostru.

CAP. 9.

Alegerea nu atêrnă de *avantagi*ele esterióre, ci de mila lui Dumneșeu.

Eu *đicu* adevêrulu în Christosu, și 1 nu mintu, dându-mi *consciința* mea mărturiă în Spiritulu Sântu. Că amu 2 mare *înrîstare* și neîncetată durere în ânima mea. Căci *ășiu* fi *doritu* eu 3 însu-mi a fi *blăstematu* de Christosu pentru frații mei, rudele mele duple 4 *corpu*; Cari sînt *Israeliti*; a căroră *este* înfierea și mărirea și *ăședămin-* 5 *tele*, și *legislațiunea*, și *cultulu*, și *promisiunile*; Ai căroră *sînt* *părinții*, și din cari *a venit*u Christosu duple 6 *corpu*, care este preste *tóte*, Dumneșeu bine-cuvêntatu în eternu. Aminu.

Nu se pôte ca *cuvêntulu* lui Dumneșeu să fie *desfîințatu*. Căci nu *toți* 7 *sînt* Israelu, cari sînt din Israelu; Nici nu *sînt* *toți* fii, pentru că sînt 8 *semênța* lui Abraamu; ci: În Isaacu *ți* se va numi *semênța*; Adecă nu cei 9 ce sînt *copii* duple *corpu*, nu acestia *sînt* fii ai lui Dumneșeu; ci fii *promisiunei* se socotescu în *semênța*. Căci acesta *este* *cuvêntulu* *promisi-* 10 *unei*: Într' acestu *timpu* *voiu* veni, și Sara va ave *fiiu*. Pe lîngă acésta, și

Rebecca, concepându din unulu, din
 11 Isaacu, părintele nostru; (Căci *copiii* încă nefiindu născuți, nici făcându ceva bine său reu, ca să rămână rânduirea lui Dumnezeu după alegere);
 12 Nu pentru fapte, ci din *voia* celui ce chiamă, i s'a ȋsisu: Celu mai mare va servi celui mai micu; Precumu este scrisu: Pre Iacobu amu iubit, ȋru pre Esau amu urȋtu.
 14 Ce vomu ȋdice dară? Au dóră *este* nedreptate la Dumnezeu? Nici de cumu. Căci ȋdice lui Moisi: Voiu milui pre care voiescu a milui, și mă voiu îndura de care voiescu a mă îndura. Așa dară nu *este* nici a celui ce voiesce, nici a celui ce alérgă, ci a lui Dumnezeu, celui ce miluesce.
 17 Căci scriptura ȋdice lui Faraonu: Chiaru pentru acésta te-amu redicatu, ca să aretu în tine puterea mea, și ca să se dee în scire numele meu în totu pământulu. Deci pre care voiesce, miluesce; și pre care voiesce, împetresce.
 19 'Mi vei ȋdice dară. Ce *mă* mai înfruntă? Căci cine se opune voiei lui? O omule! cine esci tu care respunȋ lui Dumnezeu? Au dóră va ȋdice făptura celui ce o a făcutu: De ce m'ai făcutu așa? Au nu are putere olarulu preste lutu, ca dintr'aceeași frământătură să facă unu vasu de onóre, ȋru altulu de desonóre? *ȋru* dacă Dumnezeu voindu să-și arete mânia, și să-și descopere puterea sa, a suferitu cu multă răbdare vasele mănii gătite spre peire; Și ca să-și arete bogăȋia mării sale spre vasele milei, cari le-a gătitu de mai 'nainte spre mărire; *Adecă* pre noi, pre cari ne-a și chiamatu, nu numai din Iudei, ci și din Gintȋ.
 25 Precumu ȋdice și Osia: Voiu chiama poporu alu meu pre celu ce nu este poporul meu, și iubită pre ceea ce nu era iubită. Și va fi, *că* în locul unde li s'a ȋsisu: Voi nu *sȋntetȋ* poporul meu, acolo se voru chiama fii ai lui Dumnezeu celui viu. ȋru Isaia strigă despre Israelu: De va fi numărulu fiiloru lui Israelu ca nésipulu mării, remășiȋa se va mântui. Căci *Domnulu* va sfârși lucrulu, și-lu va scurta cu dreptate; da, lucru scurtu

va face Domnulu pe pământu. Și pre-
 29 cumu a ȋsisu mai 'nainte Isaia: De nu ni-arȋ fi lăsatu Domnulu Sabaothu semēȋă, ca Sodoma ne-amu fi făcutu, și cu Gomorra ne-amu fi asemēnatu.

Ce vomu ȋdice dară? Că Gintȋle
 30 cari nu âmbiau după dreptate, au ajunsu dreptate, dară dreptate care este prin credinȋă; ȋru Israelu, âm-
 31 blându după legea dreptăȋei, nu a ajunsu la legea dreptăȋei. Pentru ce? 32 Pentru că nu o *căutau* prin credinȋă, ci prin faptele legēi. Căci s'au împe-
 33 decatu de pétra de împedecare; precumu este scrisu: ȋccē punu în Si-
 onu pétră de împedecare; și stâncă de struncinare; și totu celu ce va crede în elu, nu se va rușina.

CAP. 10.

Îndreptarea prin credinȋă asemēnată cu dreptatea prin lege.

Fraȋloru, dorinȋa ânimei mele și ru-
 1 găciunea *mea* cătră Dumnezeu pentru Israelu este, să se mântuēscă. Căci mărturisescu lorȋ, că au zelu
 2 pentru Dumnezeu, dară nu după cunoscinȋă. Că nesciindu dreptate lui
 3 Dumnezeu, și căutându să-și stabilescă dreptate lorȋ, nu s'au supusu dreptăȋei lui Dumnezeu. Căci Chri-
 4 stosu *este* sfârșitul legēi spre îndreptarea a totu celui ce crede.

Căci Moisi descrie dreptate care
 5 este din lege, că omulu care face acelea va trăi printr'însele. ȋru dreptate
 6 cea din credinȋă așa ȋdice: Să nu ȋdici în ânima ta: Cine se va sui în ceriu? (adecă să pogóre pre Chri-
 7 stosu); Său: Cine se va pogorȋ în adâncu? (adecă să redice pre Christosu din mortȋ). Dară ce ȋdice *scriptura*?
 8 Aprópe este de tine cuvântulu, în gura ta și în ânima ta; adecă cuvântulu credinȋei care predicămu. Că de
 9 vei mărturisi cu gura ta pre Domnulu Iisusu, și vei crede în ânima ta, că Dumnezeu l'a sculatu din mortȋ,
 10 te vei mântui. Căci cu ânima se cre-
 11 de spre dreptate, ȋru cu gura se mărturisesce spre mântuire. Căci ȋdice 11 scriptura: Totu celu ce crede într'însulu nu se va rușina.

12 Nu este deosebire între Iudeu și între Ellinu; căci același este Domnu alu tuturor, care avutu este cătră
13 toți cei ce-lu chiamă. Căci ori-cine va chiama numele Domnului, se va mântui.
14 Cumu dară voru chiama pre acela, în care nu au creșutu? și cumu voru crede în acela de care nu au auzitu? și cumu voru auzi fără de predică-
15 toru? Și cumu voru predica, de nu se voru trâmeste? precumu este scrisu: Cătu sînt de frumoșe peciôrele celoru ce predica evangelia păcei, ale celoru ce bine-vestescu cele bune!
16 Dară nu toți au ascultatu evangelia; căci Isaia dice: Dómn! cine a cre-
17 ășutu vestirea nóstră? Așa dară vine credința din auzu, éru auzulu prin
18 cuvêntulu lui Dumneșeu. Dară eu ășicu: Au dóră nu au auzitu? Da, în adeveru în totu pământulu a eșitu resunetulu lor, și cuvintele lor la
19 marginile lumei. Érašî întrebu: Au nu a cunoscutu Israelu? Ântěiu Moisi dice: Eu vė voiî întărîta spre pismă prin unu poporu ce nu *este alu meu*, și prin poporu neîntelegătoru vė voiî mânia pre voi. Éru Isaia îndrěznesce și dice: Sînt aflatu de cei ce nu mē caută, m'amu făcutu cunoscutu celoru ce nu întrěbă de mine. Éru cătră Israelu dice: Tótă ășiua amu întinsu mânele mele cătră unu poporu nesupusu și împotrivitoru.

CAP. 11.

Iudeii nu sînt lepědați toți și nici pentru totu-de-una.

1 Dreptu aceea întrebu: Au dóră a lepědatu Dumneșeu pre poporul seu? Nici de cumu, Căci și eu sînt Israelitu, din semēța lui Abraamu, din
2 semēța lui Beniaminu. Nu a lepědatu Dumneșeu pre poporul seu, pre care l'a cunoscutu mai 'nainte. Au nu sciți ce dice scriptura despre Ilie? cumu a vorbitu lui Dumneșeu
3 asupra lui Israelu; Dicēdu: Dómn, pre profeții tei au omorîtu, și altarele tale au surpatu, și eu amu ramasu singuru, și caută sufletulu meu.
4 Dară ce i-a respunsu Dumneșeu? Mi-amu păstratu șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecatu genunchiulu
5 înaintea lui Baalu. Așa dară și într'

acestu timpu este remășită după alegerea charului. Și de *este* după charu, atuncea nu mai *este* după fapte; altmintrelea charulu nu mai este charu. Éru de *este* după fapte, atuncea nu mai este charu; altmintrelea fapta nu mai este faptă.

Ce *vomu* ășice dară? Israelu nu a câștigatu ceea ce căuta; éru cei așeși au câștigatu, și cei-l-alti s'au împe-
7 tritu: (Precumu este scrisu: Dumneșeu li-a datu spiritulu de adormire, ochi, ca să nu vėdă, și urechi, ca să nu auză), pēnē în ășiua de astă-ăși. Și Davidu ășice: Să se facă mēsa lor
8 spre cursă și spre lașu și spre pedecă, și spre resplătire lor; Să se întunece ochii lor, ca să nu vėdă, și spinarea lor de totu să o gîrbovesci.

Dreptu aceea întrebu: Au dóră s'au potecnit, încātu să cadă? Nici de cumu, ci *mai vîrtosu* prin potecnirea lor mântuire *a venit* Gîșiloru, ca să-i întărîte spre gelosiă. Și dacă po-
9 tecnirea lor *este* bogășia lumei, și micșorarea lor bogășia Gîșiloru: cu cătu mai multu plinitudinea lor? Căci vouî Gîșiloru vorbescu; încātu
10 sînt eu apostolulu Gîșiloru, laudu diregătoriamēa; Ca dóră așiu provoca la gelosiă *pre cei de nēmulu meu*, și să mântuescu pre vre unii dintr'înșii. Căci de *este* lepědarea lor împăcarea
11 lumei, ce alta *va fi* reprimirea lor de cătu viėtă din morți?

Căci de *sînt* prinósele sante, *este* și frămētătura; și de *este* rădicina sântă, *sînt* și ramurele. Éru de s'au frântu unele din ramuri; tu înse fi-
12 indu olivu selbaticu, te-ai altuitu în ele, și te-ai făcutu părtașu rădicinei și sucului olivului; Nu te lăuda asu-
13 pra ramureloru. Éru de te laudi, nu porți tu rădicină, ci rădicina pre tine. Vei dice: Ramurele s'au frântu, ca
14 să mē altuescu eu. Bine; pentru ne-credință s'au frântu ele, și tu stai prin credință. Nu te înalță cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumneșeu nu a
15 crușatu ramurele cele firesci, nici pre tine nu te va crușă.

Vėdi dară bunėtatea și asprimea lui Dumneșeu! spre cei ce au cășutu asprime; éru spre tine bunătate, de vei remănē în bunătate; altmintrelea

23 și tu te vei tăia. Și aceia, de nu voru
remâne în necredință, érași se voru
altui; căci pôte Dumneșeu érași a-i
24 altui. Căci dacă tu te-ai tăiatu prin
olivulu celu naturalminte selbaticu,
și afară de natură te-ai altuitu în
olivu bunu; cu câtu mai multu ace-
stia, cari sânt *ramure* firesci, se voru
altui într'alu loru olivu?

25 Căci eu nu voiescu, fraților, ca
voi să nu sciți acestu misteriu, ca să
nu fiți înțelepți în sine-vă: că impe-
trire din parte s'a făcutu lui Israelu,
pênă ce va intra numărulu deplinu
26 alu Gintiloru, Și așa totu Israelulu se
vamântui; precumu este scrisu: Veni-
va din Sionu Mântuitorulu, și va în-
27 tórce nepietatea de la Iacobi. Căci
acesta *este* aședământulu meu cu d'in-
28 șii, cându voi lua păcatele loru. Ade-
văru *sunt* în privința evangheliei ne-
amici pentru voi; dară în privința
29 alegerei iubiți pentru părinți. Căci
darurile și chiamarea lui Dumneșeu
30 *sunt* nerevocabili. Că precumu și voi
óre-cându nu ați creșutu în Dumne-
șeu, éru acumu ați aflatu milă prin
31 neascultarea acestora: Așa și acestia
acumu nu au ascultatu, ca prin mila
32 vóstra să se miluéscă și ei. Căci Dum-
neșeu a închisu pre toți în necredință,
ca să miluéscă pre toți.

33 O adâncu alu bogăției, și alu înțe-
lepciunei și alu sciinței lui Dumneșeu!
cātu *sunt* de nepătrunse judecățele lui,
34 și neurmărite căile lui. Căci cine a
cunoscutu gândulu Domnului? séu
35 cine i s'a făcutu svătuitoru? Séu cine
i-a datu mai 'nainte, ca să i se redee?
36 Căci dintr'insulu, și printr'insulu, și
pentru d'insulu *sunt* tóte; acelaia *fie*
mărirea în eternu. Aminu.

CAP. 12.

Despre adorarea lui Dumneșeu rațională, și despre
regulele vieței Crestine.

1 Vă rogu dară, fraților, prin îndu-
rările lui Dumneșeu, ca să aduceți
corpurile vóstre sacrificiu viu, sântu,
bine-plăcutu lui Dumneșeu, ce *este*
2 serviciulu vostru celu raționalu. Și să
nu vă conformați cu acéstă lume; ci
prefaceți-vă prin înnoirea minței vó-
stre, ca să cercați care *este* voia lui Dum-
neșeu cea bună și plăcută și deplină.

Căci eu ȋicu, prin charulu ce mi 3
s'a datu, fie-căruiă din voi, a nu cu-
geta în *sine* mai multu de câtu se cu-
vine a cugeta; ci să cugetați mode-
stu, precumu Dumneșeu a împărțitu
fie-căruiă măsura credinței. Căci pre 4
cumu într'unu corpu avemu multe
membre, și membrele nu au tóte o
funcțiune; Așa noi, *fiindu* mulți, sîn- 5
temu unu corpu în Christosu, éru fie-
care unulu altuia membre. Deci a- 6
vându daruri de multe feluri după
charulu care ni este datu, ori profe-
ția, *să profetimu* după măsura cre- 7
dinței; Ori diaconiă, *să căutăm* de
diaconiă; ori celu ce învăță, de în- 8
vătătură; Ori celu ce îndemnă, de
îndemnare; celu ce împarte, *să îm-*
partă cu simplitate, celu ce stă în-
ainte, *să fie* cu sirguintă; celu ce mi-
luesce, *să o facă* cu bună-voință.

Iubirea să fie nefăcarnică. Urîndu 9
reulu, lipiți-vă de ce este bunu. Cu 10
iubire frățescă iubiți unulu pre al-
tulu; cu onóre întimpinați-vă unulu
pre altulu; Nu *fiți* leneși în afaceri, 11
ci ferbinți în spiritu, servindu Dom-
nului; Bucurându-vă în speranță; 12
răbdându în necasu; stăruindu în ru-
găciune; Luându parte în trebuin- 13
țele sântiloru; urmându ospitalitatea.
Bine-cuvântați pre cei ce vă perse- 14
cută; bine-cuvântați, și nu blăste-
mați. Bucurați-vă cu cei ce se bucură, 15
și plângeți cu cei ce plângu. *Fiti* cu 16
același cugetu unulu cătră altulu.
Nu cugetați cele înalte, ci âmblați cu
cei umiliți. Nu fiți înțelepți în sine-vă.

Nu resplătiți nimenui reu pentru 17
reu. Îngrijiți-vă de cele bune înaintea
tuturoru ómeniloru. De este cu pu- 18
tință câtu atêrnă de la voi, aveți pace
cu toți ómenii. Iubiților, nu vă res- 19
bunați înși-vă, ci *mai bine* dați locu
mâniei; căci este scrisu: Resbunarea
este a mea; eu voi resplăti, ȋice
Domnulu. Dreptu aceea, de flămân- 20
ȋesce neamiculu teu, nătresce-lu; de
însétză, dă-i de bētu; că acésta fă-
cându, vei grămădi cărbuni de focu
pe capulu lui. Nu te birui de reu, ci 21
biruesce reulu cu binele.

CAP. 13.

Despre detoriă cătră autorități, cătră aprópele, și cătră sine însu-și.

- 1 Totu sufletulu să se supună autori-
tățiloru celoru mai înalte. Căci nu
este autoritate de câtu numai de la
Dumneșeu: autoritățile cari esistă
2 sînt rînduite de Dumneșeu. Pentru
aceea celu ce se opune autorității, se
opune ordinului lui Dumneșeu; și cei
ce se opunu 'și voru trage condem-
3 nare. Căci diregătorii nu sînt frică
fapteloru celoru bune, ci celoru rele.
Deci, voiesci să nu-ți fie frică de au-
toritate? fă binele, și vei ave laudă
4 de la d'însa. Căci ea 'ți este servă a
lui Dumneșeu spre bine. Éru de faci
reu, teme-te; căci nu pórtă sabia în
zădaru; ci este servu alu lui Dumne-
șeu, resbunătoru spre pedépsă celui
5 ce face reulu. Pentru aceea trebue să
vê supuneți, nu numai pentru urgiă,
6 ci și pentru consciință. Căci pentru
acésta plătiți și dări; și ei sînt servi
ai lui Dumneșeu, stăruindu întru acé-
7 sta totu-de-una. Dați deci tuturoru
ceea ce se cuvine; celui cu darea, dare;
celui cu împositulu, împositu; celui
cu frica, frică; celui cu onórea, onóre.
8 Nimenui cu nimicu nu fiți detori,
de câtu numai cu a iubi unulu pre al-
tulu; căci celu ce iubesc pre altulu
9 a împlinitu legea. Căci aceea: Să nu
comiți adulteriu; Să nu uciți; Să nu
furi; Să nu mărturisesci mărturiă
mincinósă; Să nu poftesci; și ori-
care altu ordinu, se cuprinde într'-
acestu cuvêntu, adecă, Să iubesci pre
10 aprópele teu ca însu-ți pre tine. Iubi-
rea nu lucréză reu aprópelui; de
aceea iubirea este îndeplinirea legei.
11 Și acésta *faceți*, sciindu timpulu,
că *acumu* este óra a ne scula din
somnu; fiindu că acumu *este* mântu-
irea nóstră mai aprópe de câtu cându
12 amu cređutu. Nóptea a trecutu, ziua
s'a apropiatu; să lepédămu dară lu-
crurile întunerecului, și să ne îmbră-
13 cămu în armele luminei. Să âmblámu
cu cuviință ca în timpu de ziua; nu
în ospete și în beții; nu în fornicăți-
une și în desfrênări; nu în cértă și
14 pismă. Ci vê îmbrăcați în Domnulu
nostru Iisusu Christosu, și nu îngri-
jiți de corpu, spre a *împlini* poftele lui.

CAP. 14.

Despre suferirea celoru slabi în credință, și despre libertatea care întăresce.

Pre celu slabu în credință, primiți-
lu, *dară* nu duple deosebirea cuge-
tărilor. Căci unulu crede că póte
2 mânca tóte, éru celu slabu mânâncă
legume. Celu ce mânâncă să nu de-
3 sprețuască pre celu ce nu mânâncă;
și celu ce nu mânâncă să nu judece
pre celu ce mânâncă; căci Dumneșeu
l'a primitu. Tu cine esci, care judeci
4 pre servulu altuia? domnului séu stă
séu cade. Și va sta; căci Dumneșeu
póte a-lu face să stee.

Unulu deosebesce o di de alta; al-
tulu socotesce tóte dîlele *asemenea*.
Fie-care să se convingă în mintea sa.
Celu ce socotesce ziua, Domnului o
6 socotesce; și celu ce nesocotesce ziua,
Domnului o nesocotesce. Celu ce mân-
âncă, Domnului mânâncă; căci mul-
țumesc lui Dumneșeu; și celu ce nu
mânâncă, Domnului nu mânâncă, și
mulțumesc lui Dumneșeu. Căci ni-
7 menea din noi nu trăesc pentru sine,
și nimene nu móre pentru sine. De
8 trăimu, Domnului trăimu; și de mu-
rimu, Domnului murimu; deci séu de
trăimu séu de murimu, ai Domnului
sîntemu. Căci pentru acésta Christosu
9 a și muritu, a și înviatu, a și trăitu,
ca să fie Domnu și preste cei morți
și preste cei vii.

Dară tu, de ce judeci pre fratele
10 teu? séu de ce desprețuesci pre fra-
tele teu? Toți vomu sta înaintea ju-
decăței lui Christosu. Căci este scris: 11
Viu sînt, dice Domnulu, mie mi se
va pleca totu genunchiulu, și tótă
limba se va mărturisi lui Dumne-
șeu. Așa dară fie-care din noi 'și va
12 da sémă de sine însu-și înaintea lui
Dumneșeu.

Deci să nu mai judecăm unulu
13 pre altulu; si acésta mai bine să ju-
decați, ca să nu puneți pedecă séu
scandalu fratelui. Sciu și sînt încre-
14 dințatu în Domnulu Iisusu, că nimicu
nu *este* spurcatu prin sine; dară ce-
lui ce i se pare a fi ceva spurcatu,
aceluia *fie* spurcatu. Éru de te su-
15 peri pre fratele teu pentru bucate, éccé
nu âmbli dupre iubire. Nu perde cu
bucatele tale pre acela, pentru care

16 Christosu a muritu. Să nu se vorbescă de reu lucrulu vostru celu bunu.
 17 Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură; ci dreptate și pace și bucuria în Spiritulu Sântu.
 18 Căci celu ce într'acestea servește lui Christosu, *este* bine-plăcutu lui Dumnezeu și primitu de ómeni.
 19 Deci să urmămu cele ce sânt ale păcei, și cele ce sânt spre întărirea unuia cătră altulu. Pentru mâncare nu strica lucrulu lui Dumnezeu. Tóte *sânt* curate, dară *este* unu reu pentru omulu celu ce mânâncă spre scandalu. Bine *este* a nu mânca carne, nici a bé vinu, nici *aceea* prin care fratele teu se jignesce, séu se scandaliséză séu suferé. Ai tu credință? în tine însu-ți să o aibi înaintea lui Dumnezeu. Fericitu *este* celu ce nu se condamnă în ceea ce primesce! Éru celu ce se înduoesce, cându mânâncă, se condamnă; pentru că nu *mânâncă* în credință; căci totu ce nu *este* din credință este păcatu.

CAP. 15.

Despre detoria de a răbda pre cei slabi după esemplulu lui Christosu și alu lui Pavelu.

1 Deci noi, cei tari, sântemu detori să purtămu neputințele celor slabi, și să nu ni plăcemu noi înși-ne. Fie-care din noi să facă spre plăcere aprópelui în bine spre întărire. Căci și Christosu nu a făcutu spre plăcerea sa; ci, precumu este scrisu: Batjocurile celor ce te batjocurescu pre tine, au căđutu preste mine. Căci, câte s'au scrisu mai 'nainte, s'au scrisu spre învățatura noastră, ca prin răbdare și mângăierea scriptureloru să avemu speranță. Éru Dumnezeulu răbdărei și alu mângăierii să vî dăruéscă să fiți de același gându între voi după Iisusu Christosu; Ca toți cu unu cugetu și cu o gură să măriți pre Dumnezeu, și Părintele Domnului nostru Iisusu Christosu. Așa dară primiți-vé unii pre alții, precumu și Christosu v'a primitu pre voi, spre mărirea lui Dumnezeu.
 8 Dară eu đicu, că Iisusu Christosu a fostu servu alu circumcisiunei pentru adevérulu lui Dumnezeu, ca să întăréscă făgăduințele *date* părinților-

ru. Și ca să măréscă și Gintile pre 9
 Dumnezeu pentru mila *sa*; precumu este scrisu: Pentru acésta mă voiu mărturisi ție între popóre, și voiu cânta numelui teu. Și éráși đice: Vese- 10
 seliți-vé, popóreloru, cu poporulu lui. Și éráși: Lăudați pre Domnulu, tóte 11
 popórele, lăudați-lu tóte națiunile. Și éráși Isaia đice: Va fi rădicina lui 12
 Iesse, și celu ce se va scula să domnescă preste popóre, într' acela voru spera popórele: Éru Dumnezeulu spe- 13
 ranței să vé împle de tótă bucuria și pacea în credință, ca să prisosiți în speranță prin puterea Spiritului Sântu.

Sânt încredințatu despre voi, fra- 14
 ții mei, că sunteți plini de bunătate, plini de tótă sciința, putendu și a vé svátui unii pre alții; Cu tóte acestea, 15
 frațiloru, v'amu scrisu mai liberu pe une locuri, ca să vî aducu aminte de charulu care mi s'a datu de la Dumnezeu, Ca să fiu servu alu lui Iisusu 16
 Christosu între Gintii, și preutu alu evangheliei lui Dumnezeu, ca prosforaua Gintiloru să fie bine-primită, sântită prin Spiritulu Sântu. Dreptu 17
 aceea amu laudă în Christosu Iisusu în cele ce sânt ale lui Dumnezeu. Căci mi-amu învoitu a vî vorbi nu- 18
 mai despre cele ce a lucratu Christosu prin mine, spre a aduce pre Gintii la ascultare, prin cuventu și prin faptă, Prin puterea semneloru și a 19
 minuniloru, prin puterea Spiritului lui Dumnezeu, încátu din Ierusalimu și împrejuru péné la Illiricu amu răspânditu evangelia lui Christosu; Sirguindu - mé a predica evangelia 20
 așa, nu unde se numise *deja* Christosu, ca să nu zidescu pe temeliă străină; Ci precumu este scrisu: Că- 21
 rora nu s'a datu în scire despre d'insulu, 'lu voru vedé, și cei ce nu au auditu, voru înțelege.

Pentru aceea amu fostu împede- 22
 catu de multe ori a veni la voi; Éru 23
 acumu ne mai avându locu într'aceste părți, și de mulți ani avându dorință a veni la voi: Cându voiu merge în Ispania, voiu veni la voi; căci speru, trecendu pe acolo, să vé vedu, și să fiu condusu de voi péné acolo, după ce voiu sătura din parte *dorin-*

25 *ta mea* de a vă *vedé*. Éru acumu mer-
gu la Ierusalimu, spre a servi sânti-
26 loru. Căci a bine-voitu Macedonia și
Achaia a face o contribuțiune pentru
saracii sântiloru, cari sânt în Ierusa-
27 limu. Ei au bine-voitu, și li sânt de-
tori. Căci dacă Gintile s'au împărta-
șitu de cele spirituale ale loru, sânt
detori a li servi și în cele temporale.
28 Acésta dară sfârșindu, și asigurându
loru acestu fruptu, voi merge pe la
29 voi în Ispania. Și știu, că venindu la
voi, voi veni în plinitatea bine-
cuvântărei evangheliei lui Christosu.
30 Éru rogu-vă, frațiloru, pentru Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu, și pen-
tru iubirea Spiritului, ca să vă lup-
tați cu mine în rugăciuni cătră Dum-
31 neșeu pentru mine; Ca să scapu de
cei cari nu credu în Iudeea; și ca ser-
viciulu meu în Ierusalimu să fie bi-
32 ne-primitu sântiloru; Și ca, voindu
Dumneșeu, să revinu la voi cu bucu-
riă, și să mă repausezu împreună cu
33 voi. Éru Dumneșeu la pacei *fie* cu voi
toți. Aminu.

CAP. 16.

Feliurite salutări. Se recomandă pază contra celoru
ce cauzează discordii.

1 Vă recomandă pre Fibi, sora noastră,
diaconésă a besericei din Chencree;
2 Ca să o primiți în Domnulu, cumu se
cuvine sântiloru; și să o ajutați în
totu lucrulu, ori în ce aru ave trebu-
ință de la voi; căci ea a fostu ajută-
tore multora, și chiaru mie.
3 Salutați pre Priskilla și Akila,
conlucrătorii mei în Christosu Iisusu.
4 Cari pentru viéta mea și-au espusu
pre a loru: căroru nu numai eu mul-
țumescu, ci și toate besericele din
5 Gintii. *Salutați* și beserica din casa
loru. Salutați pre iubitulu meu Epe-
netu, primitulu Achaiei în Christosu.
6 Salutați pre Mariamu, care multu s'a
7 ostenitu pentru noi. Salutați pre An-
dronicu și pre Iunia, rudele mele și
soții mei în închisóre, cari sânt în-
semnați între apostoli, și cari mai
'nainte de mine au fostu în Christo-
8 su. Salutați pre Ampliu, iubitulu meu
9 în Domnulu. Salutați pre Urbanu,
conlucrătorulu meu în Christosu, și

pre iubitulu meu Stachiu. Salutați 10
pre Apellasu, celu alesu în Christosu.
Salutați pre cei cu Aristobulu, Salu- 11
tați pre Eroditionu, ruda mea. Salutați
pre cei cu Narcisu, cari sânt în Dom-
nulu. Salutați pre Trifena, și Trifósa, 12
cari s'au ostenitu în Domnulu. Salu-
tați pre iubita Persida, care multu
s'a ostenitu în Domnulu. Salutați pre 13
Rufu, celu alesu în Domnulu, și pre
muma lui și a mea. Salutați pre A- 14
sincritu, pre Flegontu, pre Ermanu,
pre Patroba, pre Erminu, și frații ce
sânt cu ei. Salutați pre Filologu, și 15
Iuliu și Nireu, și pre sora lui, și pre
Olimpu, și pre toți sântii cei ce sânt
cu ei. Salutați-vă unulu pre altulu cu 16
sărutare sântă. Vă salută pre voi be-
sericele lui Christosu.

Éru vă îndemnu, frațiloru, să vă 17
păziți de cei ce facu desbinări și scan-
dale, contra învățătorei care ați pri-
mitu; și vă feriți de d'inșii. Căci u- 18
nii ca acestia nu servescu Domnului
nostru Iisusu Christosu, ci pântece-
lui loru; și prin cuvinte bune și dulci
încélă ânimele celoru simpli. Ascul- 19
tarea vóstră s'a făcutu conoscută la
toți; dreptu aceea mă bucuru de voi;
și voiescu, ca să fiți înțelepți spre
bine, și curați în privința reului. Éru 20
Dumneșeu la pacei să sdrobéscă pre
Satana subu peciórele vóstre în cu-
rându. Charulu Domnului nostru Ii-
susu Christosu *fie* cu voi. Aminu.

Vă salută pre voi Timotheiu, con- 21
lucrătorulu meu, și Luciu, și Iasonu
și Sosipatru, rudele mele. Și eu Ter- 22
tiu, care amu scrisu *acéstă* epistolă
vă salutu în Domnulu. Vă salută Ga- 23
iu, gazda mea și a tótă adunarea. Vă
salută Erastu, îngrijitorulu cetăței,
și Quartu, fratele. Charulu domnului 24
nostru Iisusu Christosu *fie* cu voi toți,
Aminu.

Éru celui ce vă pôte întări după 25
evangelia mea, după predicarea lui
Iisusu Christosu, după descoperirea
misteriului, care din seculi eterni era
tăcutu, Éru acumu s'a aretatu și s'a 26
făcutu cunoscutu prin scripturele pro-
fețiloru, după ordinulu eternului
Dumneșeu, spre ascultarea credinței

între toate națiunile: Unuia înțeleptului Dumnezeu *fie* mărire prin Iisus Christos în eternu: Aminu.

*S'a scrisu cătră Români de la Corintu, și s'a trămesu prin Fibi, di-
aconésă besericei din Chencree.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTÉIA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. 1.

Îndemnare la unire. Învătătura despre cruce rușinează înțelepciunea lumii.

- 1 Pavelu chiămatu *a fi* Apostolu alu lui Iisus Christos prin voia lui
- 2 Dumnezeu, și Sostenu, fratele: Besericei lui Dumnezeu care este în Corintu, celor sântiți în Christos Iisus, celor chiămați *a fi* sânti, împreună cu toți cei ce în totu loculu chiamă numele Domnului nostru Iisus Christos, și alu loru și alu nostru. Charu *fie* voui și pace de la
- 3 Dumnezeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisus Christos.
- 4 Mulțumescu Dumnezeului meu totu-de-una despre voi, pentru charulu lui Dumnezeu ce vi s'a datu în
- 5 Iisus Christos; Că în toate v'ați îmbogățitu într'insulu în totă învățatura și în totă sciința; Fiindu că mărturisirea lui Christos s'a întăritu
- 6 în voi; Încătu voi nu aveți lipsă de nici unu daru, asceptându aretarea Domnului nostru Iisus Christos;
- 8 Care va și întări pre voi pênă la sfârșitu, *ca să fiți* nevinovati în diua Domnului nostru Iisus Christos.
- 9 Credinciosu *este* Dumnezeu, prin care v'ați chiămatu, spre comuniunea Fiului seu Iisus Christos, Domnulu nostru.
- 10 Éru vë rogu, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Christos, ca toți să vorbiți aceeași, și *ca* să nu fie între voi desbinări; ci *ca* să fiți tare uniți într' unu gându
- 11 și într'o înțelegere. Căci m'amu informatu despre voi, frații mei, de la cei de pe lângă Chloe, că sunt certe
- 12 între voi. Și acésta dîcu, pentru că fie-care din voi dîce: Eu sînt alu lui Pavelu; éru eu alu lui Apollosu; éru

eu alu lui Chefa; éru eu alu lui Christosu.

Au dóră s'a împărțitu Christos? 13
au Pavelu s'a crucificatu pentru voi? séu v'ați botezatu în numele lui Pavelu? Mulțumescu lui Dumnezeu, că 14
nici pre unulu din voi n'amu botezatu, de câtu numai pre Crispu și pre Gaiu; Ca să nu dîcă cineva, că amu bote- 15
zatu în numele meu; Amu mai bote- 16
zatu și familia lui Stefana; éru afară de acestia nu sciu să mai fi botezatu pre cineva.

Căci Christos nu m'a trămesu să 17
botezu, ci să predîcu evangelia; nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca să nu se zădărnicescă crucea lui Christos. Căci cuvântulu crucei nebuniă 18
este celor peritori, éru noui, celor ce ne mântuimu, *este* puterea lui Dumnezeu; Căci *este* scrisu: Perde- 19
voiu înțelepciunea înțelepților, și mimici-voiu sciința cuminților. Un- 20
de *este* înțeleptulu? unde *este* cârturarulu? unde *este* disputătorulu lumii acesteia? au nu a înnebunitu Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia? Că de ore ce în înțe- 21
lepciunea lui Dumnezeu, lumea prin înțelepciune nu a cunoscutu pre Dumneșu, a bine-voitu Dumneșu prin nebunia predicării a mântui pre cei ce cred. Căci Iudeii 22
ceru semnu, și Ellinii caută înțelepciune; Éru noi predicămu pre Chri- 23
stos celu crucificatu, Iudeiloru smin-teală, éru Elliniloru nebuniă; Éru a- 24
celora ce sînt chiămați, și Iudeiloru și Elliniloru, pre Christos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci ce *este* nebunu a 25
lui Dumnezeu, *este* mai înțeleptu de câtu ómenii; și ce *este* slabu a lui

Dumnezeu, este mai tare de câtu 6-
menii.
26 Caci vedeți chiămarea vastră, fra-
ților, cumcă nu *sunt* mulți înțe-
lepti după corp, nu mulți puterni-
ci, nu mulți nobili; Ci cele nebune
27 ale lumii a alesu Dumnezeu, ca să
rușineze pre cei înțelepți; și cele sla-
be ale lumii a alesu Dumnezeu, ca
28 să rușineze pre cele tari; Și cele pró-
ste și cele desprețuite ale lumii a a-
lesu Dumnezeu, și cele ce nu sânt,
ca să desființeze pre cele ce sânt;
29 Ca să nu se laude nici unu corp în-
naintea lui. Éru printr' însulu *este*,
30 că sunteți în Christosu Iisusu, care
ni s'a făcutu de la Dumnezeu înțe-
lepciune și dreptate și sântire și re-
scumpărare; Ca precumu este scrisu,
31 celu ce se laudă, în Domnulu să se
laude.

CAP. 2.

Evangelia este fără diferență în fața înțelepciunii
și a artei oamenilor.

1 Și eu, fraților, venindu la voi, nu
amu venit cu cuvintele alese ale în-
țelepciunii, vestindu-vî mărturisirea
2 lui Dumnezeu. Căci nu mi-amu pro-
pusu a sci ceva între voi, de câtu nu-
mai pre Iisusu Christosu, și pre a-
3 cesta crucificatu. Și amu fostu la voi
în slăbiciune, și în frică, și în cutre-
4 muru mare. Și cuvântulu meu și pre-
dicarea mea nu era cu cuvintele în-
duplecătoare ale înțelepciunii omene-
sci, ci în vedirea spiritului și a pu-
5 terei; Ca credința vastră să nu fie
dupre înțelepciunea oamenilor, ci
dupre puterea lui Dumnezeu.
6 Dară între cei-desevârșiți vorbimu
înțelepciune; dară nu înțelepciunea
lumei acesteia, nici a domniloru lu-
7 mei acesteia, cari se desființază; Ci
vorbimu înțelepciunea lui Dumnezeu
cea misterioasă, cea ascunsă, care a
8 hotărît-o Dumnezeu mai 'nainte de
seculi spre mărirea noastră; Pre care
nimenea din domnii lumii acesteia
nu a cunoscut-o; căci de o aru fi cu-
noscutu, nu aru fi crucificatu pre
9 Domnulu mării. Ci, precumu este
scrisu: cele ce ochiulu nu a vedutu,
nici urechia nu a auditu, nici la â-
nima omului nu s'a suitu, acestea a

pregătitu Dumnezeu pentru cei ce-lu
iubescu. Éru noui ni-a descoperitu 10
aceste Dumnezeu prin Spiritulu seu;
căci Spiritulu cercă tôte, pêne și a-
dâncurile lui Dumnezeu. Căci cine 11
din oameni scie ale omului, de câtu
numai spiritulu omului, care este
într' însulu? așa și ale lui Dumnezeu
nimenea nu *le* scie, de câtu numai
Spiritulu lui Dumnezeu. Éru noi nu 12
amu primitu spiritulu lumii, ci Spi-
ritulu celu de la Dumnezeu; ca să
scimu cele ce ni sânt dăruite de la
Dumnezeu. Cari le și vorbimu, nu cu 13
cuvintele învățate ale înțelepciunii
omenești, ci cu cele învățate ale Spi-
ritului Sântu; asemănându cele spi-
rituale cu cele spirituale. Dară omu- 14
lu celu firescu nu primesce cele ce
sânt ale Spiritului lui Dumnezeu;
căci 'i sânt nebuniă, și nu *le* pôte în-
telege, pentru că se descernu spiri-
tualminte. Éru celu spiritualu des- 15
cerne tôte, și elu de nimene nu se
descerne. Căci cine a cunoscutu min- 16
tea Domnului, că să-lu învețe? Éru
noi avemu mintea lui Christosu.

CAP. 3.

Iisusu temelia mântuirii.

1 Și eu, fraților, nu amu pututu a vi
vorbi, ca celor spirituali, ci ca ce-
loru trupesci, ca unoru princi în
Christosu. V'amu nutritu cu lapte, 2
éru nu cu bucate; că încă nu puteați
încăpé; chiaru și acumu nu puteți.
Încă sunteți trupesci; căci dacă *este* 3
între voi pismă și certy și desbinare,
au nu sunteți trupesci? și au nu âm-
blați ca oameni trupesci? Căci dacă 4
dice unulu: Eu sânt alu lui Pavelu;
și altulu: Eu *sunt* alu lui Apollosu;
au nu sunteți trupesci?

Cine dară este Pavelu, și cine *este* 5
Apollosu de câtu numai servii, prin
cari ați cređutu, precumu a datu Dom-
nulu fie-căruia? Eu amu plântatu, 6
Apollosu a udatu, éru Dumnezeu a
făcutu să crească. Încătu nici celu ce 7
plântază, nici celu ce udă este ceva;
ci Dumnezeu celu ce face să crească.
Éru celu ce plântază și celu ce udă 8
sânt una; și fie-care va primi plata
sa după osteneța sa. Căci noi sânt- 9

temu conlucrători ai lui Dumnezeu, *éru* voi sunteți țărână alu lui Dumnezeu, și zidire alu lui Dumnezeu.

10 După charulu lui Dumnezeu, care este datu mie, ca unu architectu înțeleptu amu pusu temeliă, *éru* altulu zidesce pre ea. Dară fie-care să iee

11 sémă cumu zidesce. Căci altă temeliă nimenea nu pôte pune afară de

12 cea pusă, adecă Iisusu Christosu. *Éru* de zidesce cineva pe acéstă temeliă auru, argintu, petre scumpe, lemne,

13 fênu, trestia; Alu fie-căruia lucru va fi aretatu; căci diua Domnului 'lu va areta; prin focu se va descoperi; foculu va dovedi lucrulu fie-căruia.

14 Dacă lucrulu cuiva, ceea ce a ziditu

15 va remâné, va primi plată; *Éru* dacă lucrulu cuiva se va mistui, se va păgubi; *éru* elu însu-și se va mântui; dar' așa ca prin focu.

16 Au nu sciți, că sunteți templulu lui Dumnezeu, și că Spiritulu lui

17 Dumnezeu locuesce în voi? De va strica cineva templulu lui Dumnezeu, pre acela 'lu va strica Dumnezeu; că templulu lui Dumnezeu, care sunteți

18 voi, este sântu. Nimenea să nu se încele. De i se pare cuiva între voi că este înțeleptu în lumea acéstă, să se facă nebunu, ca să fie înțeleptu.

19 Că înțelepciunea lumei acesteia este nebuniă înaintea lui Dumnezeu. Că este scrisu: Elu prinde pre cei înțelepți în viclenia lor. Și *érai*: Domnulu cunósce gândurile înțelepților, că sunt deșerte.

20 Dreptu aceea nimenea să nu se laude între ómeni. Că tóte sunt ale vóstre: Óri Pavelu, ori Apollosu, ori

21 Chefa, ori lumea, ori vieța, ori mórtea, ori cele de acumu, ori cele viitoare; tóte sunt ale vóstre; *Éru* voi sunteți ai lui Christosu; *éru* Christosu alu lui Dumnezeu.

CAP. 4.

Detoriile serviloru lui Iisusu Christosu dupre esemplulu lui Pavelu. Intristarea și umilința lui Pavelu.

1 Așa să ne socotéscă fie-care ca pre nisce servi ai lui Christosu, și administratori ai misterieloru lui Dumnezeu. Pe lîngă acéstă se cere de la administratori, ca ei să fie credincioși.

2 *Éru* mie pré puçinu 'mi remâne, ca

să mă judecu de voi séu de judecata omenéscă; da, nici însu-mi nu mă judecu. Că pre mine nu mă sciú vino-

4 vatu de nimicu; dară nu printr'acéstă sunt îndreptatu, dară celu ce mă judecă este Domnulu. Dreptu aceea

5 mai 'nainte de timpu nimicu să nu judecați, pêně ce va veni Domnulu, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunerecului, și va face cunoscute svaturile ánimeloru; și atuncea fie-

6 care va ave laudă de la Dumnezeu.

Acestea, fraților, le-amu întorsu

7 asupra mea și asupra lui Apollosu pentru voi; ca în noi să vă învățați, ca să nu gândiți mai multu de câtu ce este scrisu, ca nimenea dintre voi să nu se fáléscă cu unulu asupra altuia. Căci cine te deosebecce *de altii*? și

8 ce ai ce nu ai primitu? *éru* dacă ai primitu, de ce te laudi, ca și cumu nu ai fi primitu?

Acumu sunteți sătui; acumu sunteți bogăți; fără de noi domniți; și măcaru de ați domni, ca și noi împreună cu voi să domnimu. Că mi se

9 pare, că Dumnezeu pre noi Apostolii ne-a lăsatu să fimu aretați ca cei mai de pe urmă, ca hotăriți spre mórte; căci, amu ajunsu privelisce lumei și ángeriloru și ómeniloru. Noi *sântemu*

10 nebuni pentru Christosu, *éru* voi înțelepți în Christosu; noi slabi, *éru* voi tari; voi însemnați, *éru* noi desprețuiți. Pêně în óra de acumu și

11 flămândimu, și însetoșămu, și goli sântemu, și palmuiți sântemu, și aședați nu sântemu. Și ostenimu, lu-

12 crându cu mânele nóstre; batjocoriți fiindu, bine-cuvântămu; persecutați fiindu, răbdămu; Huliți fiindu, svátu-

13 imu; ca nisce gunoiu ne-amu făcutu lumei, și *sântemu* tuturoru lepédătură, pêně acumu.

Nu scriu acestea spre a vă în-

14 frunta, ci ca pre nisce fii ai mei iubiți *vě* îndemnu. Că de ați ave dece

15 mii de învățători în Christosu, totuși nu *aveți* mulți parinți; căci, eu v'amu născutu în Christosu Iisusu prin evangeliă. Pentru aceea *vě* rogu, să-mi

16 fiți următori.

Pentru acéstă amu trămesu la voi

17 pre Timotheiu, care este fiu alu meu iubit, și credinciosu în Domnulu,

care vi va aduce aminte căile mele în Christosu, precumu învățu în totu loculu, în totă beșerica.

- 18 Éru unii s'au îngâmfatu, ca și cumu
19 nu așiu veni la voi. Dară curându voi
veni la voi, de va voi Domnulu, și
voiu cunósce nu cuvântulu celoru ce
20 s'au îngâmfatu, ci puterea. Căci împ
părăția lui Dumneđu nu *este* în cu
21 vântu, ci în putere. Ce voiți? cu toégu
să vinu la voi, séu cu iubire și cu
spiritulu blândeței?

CAP. 5, 6.

Despre desfrânatul trădatu Satanei. Îndemnare de a fugi de afaceri cu cei de moravuri rele. Mustrarea celoru ce âmbă în judecări. Îndemnare de a preîntîmpina necurățiile corpului.

- 1 Din tóte părțile se aude, că este des
frêu între voi, și astu-feliu de desfrêu,
care nici între păgâni nu se află, ca
să aibă cineva pre femeea părintelui
2 seu. Și voi v'ați îngâmfatu; și nu mai
bine ați plânsu, ca celu ce a făcutu
acéstă faptă să se iee din meșiloculu
3 vestru. Éru eu nefiindu la voi cu
corpulu, dară cu spiritulu fiindu de
față, amu judecatu deja ca și cumu
așiu fi de față, pre celu ce a făcutu o
4 așa faptă. Adunându-vé voi și spiri
tulu meu în numele Domnului nostru
Iisusu Christosu și cu puterea Dom
5 nului nostru Iisusu Christosu, Să dați
pre unulu ca acela Satanei spre per
dere corpului, ca sufletulu să se mân
tuéscă în ژیua Domnului Iisusu.
6 Fala vóstră nu *este* întemeiată. Au
nu știți, că pușinu aluatu dospesce
7 tótă frământătura? Curățiți dară alu
atulu celu vechiu, ca să fiți frămên
tătura nouă, precumu sînteți fără de
aluatu. Căci și Christosu, pascele nó
8 stre, s'a sacrificatu pentru noi; De
aceea să serbătorimu, nu în aluatulu
celu vechiu, nici în aluatulu reutăței
și alu violenției, ci în azimele sincer
tăței și ale adevărului.
9 V'amu scrisu în epistolă, să nu
10 petreceți cu cei desfrânați. Dară nu
nici de cumu cu desfrânații lumei
acesteia, séu cu lacomii, séu cu ră
pitorii, séu cu idololatrii; căci atunci
11 aru trebui să eșiți din lume. Ci v'amu
scrisu să nu petreceți cu vre-unu frate,
dacă s'aru afla desfrânatu, séu lacomu,
séu idololatra, séu calomniatoru, séu

bețivu, séu răpitoru; cu unulu ca ace
sta nici să mâncați. Căci ce amu eu 12
să judecu și pre cei din afară? au nu
judecați voi pre cei din întru? Éru 13
pre cei din afară Dumneđu 'i va ju
deca. Deci scóteți afară pre celu reu
dintre voi.

Audóră cutédă cineva din voi, avendu 1
vre o pără contra altuia, a se judeca
înaintea celoru nedrepti, și nu înain
tea celoru sânti? Au nu știți, că sânti 2
ții voru să judece lumea? și de se va
judeca lumea de voi, sînteți nevred
nici de a face judecări pré mici? Au 3
nu știți, că vomu să judecăm pre
ângerii? cu câtu mai multu cele tem
porale? Deci de aveți judecări tem 4
porale, puneți să judece pre cei ne
băgați în sémă în adunare. Spre ru
5 șinarea vóstră ژیu acésta: Nu este
între voi nici unu înteleptu, carele să
pótă judeca între frații sei? Ci frate 6
cu frate se judecă, și încă înaintea
necredincioșiloru. Chiaru acésta este 7
unu neajunsu între voi, că aveți ju
decări între sine-vé. De ce mai bine
nu suferiți nedreptate? de ce mai
bine nu suferiți pagube? Dară voi 8
înși-vé faceți nedreptate, și aduceți
pagubă, și încă frațiloru.

Au nu știți, că nedreptii nu voru 9
moscení împărăția lui Dumneđu? Nu
vé rătăciți; nici desfrânații, nici
idololatrii, nici adulterii, nici efemi
nații, nici sodomiții; Nici furii, nici 10
lacomii, nici bețivii, nici calomnia
torii, nici răpitorii, nu voru moscení
împărăția lui Dumneđu. Și astu- 11
feliu au fostu unii dintre voi; dară
v'ați spălatu, dară v'ați sântitu, dară
v'ați îndreptatu prin numele Dom
nului Iisusu și prin Spiritulu Dum
neđuului nostru.

*Tóte 'mi sînt permise, dară nu 12
tóte 'mi sînt de folosu; tóte 'mi sînt
permise, dară eu nu vreu să fiu stē
pănit de ceva. Bucatele pentru pân
13 tece, și pântecele pentru bucate; éru
Dumneđu va desființa și pre acela
și pre acelea. Éru corpulu nu *este*
pentru desfrânare, ci pentru Dom
nulu; și Domnulu pentru corp. Éru 14
Dumneđu și pre Domnulu l'a învi
atu, și pre noi ne va învia prin pute

15 rea sa. Au nu știți că corpurile vóstre sînt membre ale lui Christosu? deci voi lua membrele lui Christosu, și le voi face membre ale meretricii? Nici de cumu. Său nu știți, că cel ce se lipsește de meretrică este unu corp cu d'însa? căci voru fi, 17 și, amînduoi unu corp. Éru cel ce se lipsește de Domnulu este unu 18 spiritu cu d'însulu. Feriți-vă de desfrînare; totu păcatulu care face cineva este afară de corp; éru cel ce comite desfrînare păcătuiesce într'alu 19 seu corp. Au nu știți, că corpulu vostru este templulu Spiritului Sântu, ce locuiesce în voi, pre care l'ați primitu de la Dumneșeu, și că nu sînteți ai voștri? Căci sînteți cumpărați cu prețu; măriți dară pre Dumneșeu în corpulu vostru și în spiritulu vostru, cari sînt ale lui Dumneșeu.

CAP. 7.

Regule pentru căsătorie, pentru viață singulară, și pentru văduve.

1 Cătu pentru cele ce mi-ați scrisu, 2 dicu, că bine este omului să nu se atingă de femei. Dară spre a preintimpina desfrînarea, fie-care să-și aibă femeia sa, și fie-care femei să-și aibă bărbatul seu. Bărbatul să arete 3 femeii cuvenita bună-voință; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu este stăpâna corpului seu, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu este 4 stăpînu corpului seu, ci femeia. Să nu vă lipsiți unulu pre altulu, de cătu numai cu învoire pentru unu timpu, ca să aveți timpu pentru rugăciune și postu, și érași să vă întruniți; ca să nu vă ispitescă Satana pentru neînfrînarea vóstră. Éru acésta dicu din 6 svatu, nu din ordinu. Căci așiu voi, că toți ómenii să fie ca mine; dară fiecare are osebitu daru de la Dumneșeu, unulu așa, éru altulu altmîntrelea. 8 Éru celor necăsătoriți și văduveloru dicu, că bine li este, de voru rămâne precumu și eu. Éru de nu se înfrîneză, să se căsătorască; căci mai bine este a se căsători, de cătu a se 9 aprinde. Éru celor căsătoriți li dicu, nu eu, ci Domnulu: Femeia să nu se despartă de bărbatu. Éru de se va 10 despărți, să rămână nemăritată, seu

să se împace cu bărbatul seu; și bărbatul să nu lase pre femei.

Éru celor l-alti li dicu eu, nu 12 Domnulu: De are vre unu frate-femei necredinciosă, și ea voiesce să trăească cu elu, să nu o lase. Și femeia, 13 de are bărbatu necredinciosu, și acela voiesce să trăească cu d'însa, să nu-l lase. Căci bărbatul necredinciosu se 14 sîntesce prin femeia credinciosă, și femeia necredinciosă se sîntesce prin bărbatul credinciosu; altmîntrelea aru fi copiii voștri necurați; éru acumu sînt sînți. Éru de se desparte 15 cel necredinciosu, despartă-se. Frațele seu sora nu mai este îndatorită în asemenea împrejurări; spre pace ne-a chîamatu Dumneșeu. Căci ce 16 scii, femei, poți să mîntuesci pre bărbatu, seu ce scii, bărbate, poți să mîntuesci pre femei? Dară fie-carele 17 cumu i-a împărțitu Dumneșeu, fie-carele cumu este chîamatu de Domnulu, așa să amble. Așa rînduescu eu în toate besericele.

Este cineva chîamatu, circumcisu 18 fiindu? să rămână circumcisu. Este cineva chîamatu, necircumcisu fiindu? să nu se sircumcidă. Circum- 19 cisiunea este nimicu; și necircumcisiunea este nimicu, ci paza ordinelu lui Dumneșeu. Să rămână fie-care 20 într'acea stare în care s'a chîamatu. Esci chîamatu, servu fiindu? nu te 21 îngriji; înse dacă poți să fii liberu, întrebuintează mai bine libertatea. Căci 22 cel ce este chîamatu în Domnulu, servu fiindu, este unu emancipatu alu Domnului; asemenea cel ce este chîamatu, liberu fiindu, este servu alu lui Christosu. Cu prețu sunteți 23 cumpărați; nu vă faceți servi ai ómenilor. Fie-care, fraților, în ce este 24 chîamatu, într'aceea să rămână înaintea lui Dumneșeu.

Éru despre feciore nu amu ordinu 25 de la Domnulu; dară dau svatulu meu, ca unulu ce a aflatu milă de la Domnulu a fi credinciosu, Socotescu dar', 26 că acésta este bine pentru nevoia de acumu adecă, că bine este omului să fie așa: Te-ai legatu cu femei? nu 27 căuta deslegare. Te-ai desfăcutu de femei? nu căuta femei. Éru de te- 28 ai și căsătoritu, nu ai păcătuitu; și

de s'a măritatu fecióră, nu a păcătuitu. Dară unii ca acestia voru ave necazu în corpu; eu dară vă cruțu.

29 Și acésta ȃicu, frațiloru, timpul *este* scurtu de acumu înainte; deci cei ce ău femei, să fie ca și cumu nu aru

30 ave; Și cei ce plângu, ca și cumu nu aru plânge; Și cei ce se bucură, ca și cumu nu s'aru bucura; Și cei ce cumpără, ca și cumu nu aru stêpâni; Și

31 cei ce se servescu de lumea acésta, ca și cumu nu s'aru servi; căci chipulu

32 lumei acesteia trece, Dară voiescu să fiți fără de grijă. Celu neînsuratu îngrijesce de ale Domnului, cumu să placă Domnului; Éru celu ce s'a însuratu îngrijesce de ale lumei, cumu să placă femeii. Este o deosebire între

34 femeie și fecióră: Cea nemăritată se îngrijesce de ale Domnului, ca să fie sântă și cu corpu și cu sufletulu; éru cea măritată se îngrijesce de ale

35 lumei, cumu să placă bărbatului. Și acésta o ȃicu spre folosulu vostru; nu ca să vî punu cursă, ci pentru bună cuviință și apropiere de Domnulu fără destragere.

36 Éru de gândesce cineva să se pórte necuviinciosu în privința fiicei sale, dacă este trecută în vrêstă, și trebuie a se face așa, să facă ce voiesce, nu

37 păcătuesce; mărite-se. Éru celu ce remâne statornicu în ânima sa, neavându nevoiă, ci stêpânu este pe voînța sa și otăresce în ânima sa a păzi

38 fiica sa nemăritată, face bine. Așa că și celu ce o mărită, bine face, éru celu ce nu o mărită și mai bine face.

39 Femeea este legată de lege în câtu timpu trăesce bărbatulu ei; dară dacă va muri bărbatulu ei, este liberă să se mărite după care voiesce; *dară*

40 numai în Domnulu. Dară *este* mai fericită duple șocotința mea, de va remănă așa; și mi se pare că și eu amu Spiritulu lui Dumneȃeu.

CAP. 8.

Regule pentru întrebuițarea cărnurilor ce se ofrescu idoliloru. Despre întrebuițarea libertății Crestine.

1 Cătu pentru cele sacrificate idoliloru, scimu, (că toți avemu cunoscință, *dară* cunoscința îngâmfeză, éru iubirea edifică. Éru de i se pare cuiva,

că scie ceva, încă nimicu nu a cunoscutu, precumu se cade a cunósce; Éru de iubescce cineva pre Dumneȃeu, acela este cunoscutu de d'însulu). Deci cătu pentru măncarea celoru sacrificate idoliloru, scimu că idolulu *este* nimicu în lume, și că nu *este* altu Dumneȃeu de cătu numai unulu. Căci deși sânt cari se numescu ȃei, séu în ceriu séu pe pământu; cumu adecă sânt ȃei mulți, și domni mulți; Dară noi *avemu numai* unu Dumneȃeu, Părinte, din care *sânt* tôte, și noi într'însulu; și unu Domnu Iisusu Christosu, prin care *sânt* tôte, și noi într'însulu; Dară nu toți au acésta sciință; căci unii cu consciință *că este* idolu, pênă acumu o mănâncă ca sacrificată idolului; și consciințaloru fiindu slabă, se spurcă.

Éru măncarea nu ne recomandă lui Dumneȃeu, căci nici, de vomu mânca, nu vomu fi mai buni; nici de nu vomu mânca, nu ni va lipsi ceva. Ci vedeți, ca nu cumva libertatea vóstră acésta să fie scandalu celoru slabi. Căci, de te va vedé cineva pre tine, care ai sciință, ședându în templulu idoliloru, au nu consciința lui, fiindu slabă, se va încurăgia să mănânce cele sacrificate idoliloru? Și pentru sciința ta se va perde fratele teu celu slabu, pentru care Christosu a muritu. Dară așa păcătuiundu în potri va frațiloru, și jignindu consciința loru cea slabă, păcătuiți în potri va lui Christosu. Pentru aceea dacă măncarea este scandalu fratelui meu, nu voi u mânca carne în eternu, ca să nu fiu de scandalu fratelui meu.

CAP. 9.

Chiaru cele ce în sine sânt permise, trebuie să se lase din iubire și spre înaintarea în cele bune.

Au nu sânt apostolu? au nu sânt liberu? au nu amu vedutu pre Iisusu Christosu Domnulu nostru? au nu sânteti voi lucrulu meu în Domnulu? De nu sânt apostolu altora, dară voui sântu; căci sigilulu apostoliei mele sânteti voi în Domnulu. Respunsulu meu la cei ce mă scrutéază este acesta: Au nu avemu dreptulu a mânca și a bé? Au nu avemu dreptulu a duce cu noi pre o soră femeie din sororele nóstre,

ca și cei-l-alți apostoli, și frații Dom-
 6 nului și Chefa? Său numai eu singu-
 ru și Barnaba nu avem dreptulu a
 7 nu lucra? Cine servește în ôste vre-
 o-dată cu cheltuēla sa? său cine
 plântēză viă, si nu mânâncă din frup-
 tulu ei? său cine pasce turmă, și nu
 8 mânâncă din laptele turmei? Au dō-
 ră duple *socotînta* ômeniloru dicu a-
 cestea? au nu și legea dice aseme-
 9 nea. Căci în legea lui Moisi scrisu
 este: Să nu legi gura bouului ce tre-
 10 eră. Au dōra de boi se îngrijesce
 Dumnezeu? Său dice *acēsta* de sigu-
 ru pentru noi? Pentru noi s'a scrisu,
 ca celu ce ară să are cu speranță, și
 celu ce treeră cu speranță să aibă
 11 parte de speranța sa. Dacă noi amu
 semēnatu voui cele spirituale, au *este*
 mare lucru, de vomu secera noi cele
 12 temporale ale vōstre? Dacă alții se
 folosecu de *acestu* dreptu asupra vō-
 stră, au pentru ce nu mai bine noi?
 Dară n'amu făcutu întrebuintăre de
 acestu dreptu; ci răbdămu tōte, ca
 să nu dămu vre unu scandalu evan-
 geliei lui Christosu.

13 Au nu sciți că cei ce lucrēză cele
 sante mânâncă din ale templului? și
 cei ce servescu altarului, se împartă-
 14 șescu din altaru? Așa și Domnulu a
 rōnduitu ca cei ce predică evangelia
 să trăescă din evangeliă.

15 Éru eu nu amu făcutu întrebuin-
 țare de nimicu din acestea; nici nu
 amu scrisu acestea, ca să se facă așa
 cătră mine; căci mi-*aru fi* mai bine
 a muri, de cătu să facă cineva fala mea
 16 deșertă. Căci dacă predicu evangelia,
 acēsta nu-mi este pentru fală; căci
 sînt nevoitu, și vai de mine, de nu
 17 voi predica evangelia! De facu acē-
 sta de voiă, amu plată; éru dacă de
 sila, *totuși* 'mi este încredințată dire-
 18 gētoria. Deci care este plata mea?
Este, ca predicādu evangelia, să facu
 evangelia lui Christosu fără cheltu-
 élă, că să nu facu rea întrebuintăre
 de dreptulu meu în evangeliă.

19 Căci, deși sînt liberu de toți, tu-
 turoru m'amu făcutu servu, ca să
 20 dobîndescu pre mai mulți: Iudeiloru
 m'amu făcutu ca unu Iudeu, ca să
 dobîndescu pre Iudei; celoru de subu
 lege ca unu subu-lege, ca să dobî-

descu pre cei de subu lege; Celoru 21
 fără lege ca unu fără lege, ca să do-
 bîndescu pre cei fără lege, [nefiindu
 fără lege lui Dumnezeu, ci subu lege
 în Christosu]; Celoru slabi m'amu 22
 făcutu ca unu slabu, ca să dobînde-
 scu pre cei slabi; tuturoru tōte m'amu
 făcutu, ca ori-cumu să mântuescu
 pre vre-unii. Și acēsta facu pentru 23
 evangeliă ca să fiu părtașu ei.

Au nu sciți, că cei ce alérgă la circu, 24
 alérgă toți, dară unulu iea premiulu.
 Așa să alergați, ca să-*lu* apucați. Și 25
 totu celu ce combate, se înfrēnéză de
 tōte; și acēsta *facu ei*, ca să iee cu-
 nună stricaciōsă; éru noi nestrică-
 ciōsă. Eu dreptu aceea așa alergu, nu 26
 ca nesiguru; așa mă luptu, nu ca
 unulu ce bate în aeru; Ci 'mi ținu 27
 aspru corpulu meu, și-*lu* aservescu;
 ca nu cumva altora predicādu, în-
 su-mi să mă facu netrebnicu.

CAP. 10, 11.

Apostolulu se silește a întorče pre Corintheni de
 la necurăția și de la idololatriă, îndemnându-i să nu
 se ducă la serbările idololatrilor. Despre unele
 abusuri și despre comuniune.

Nu voiescu, frațiloru, ca să nu sciți 1
 voi, că părinții nostri toți au fostu
 subu nuoru, și toți au trecutu prin
 mare; Și toți s'au botezatu subu 2
 Moisi în nuoru și în mare, Și toți au
 3 mâncatu aceeași mîncare spirituală;
 Și toți au bēutu aceeași bēutură spi- 4
 rituală; căci beau din Pétra cea spi-
 rituală, care-i urmă; éru Pétra era
 Christosu. Dară cu cei mai mulți 5
 dintr'înșii nu a bine-voitu Dumne-
 deu; căci au căđutu în pustiiu.

Și acestea s'au făcutu spre esemplu 6
 pentru noi, ca să nu fimu noi pof-
 titori de rele, precumu și aceia au pof-
 titu. Nici să vă faceți idololatri, pre- 7
 cumu unii dintr'înșii; cumu este
 scrisu: Poporulu a șēđutu de a mân-
 catu și a bēutu, și s'a sculatu să jō-
 ce. Nici să facemu desfrēnare, pre- 8
 cumu unii din ei au făcutu, și au că-
 đutu într'o đī duoē-deci și trei de
 mii. Nici să nu ispitimu pre Chri- 9
 stosu, precumu și unii dintr'înșii
 au ispititu, și s'au perdutu de șerpi.
 Nici nu murmurăți, precumu unii 10
 dintr'înșii au murmuratu, și s'au
 perdutu de perđătorulu. Și aceste 11

tóte s'au întemplatú acelora spre e-
 semplu ; și s'au scrisu spre a noastră
 învățătură, cari trăimu în seculii cei
 12 de pe urmă. Dreptu aceea celui ce i
 se pare că stă , să iee aminte , ca să
 nu cadă.
 13 *Nici o* ispită nu v'a ajunsu de câtu
 numai omenescă; éru Dumneșeu *este*
 credinciosu, elu nu va lăsa să v'e ispi-
 tiți mai multu de câtu puteți, ci îm-
 preuna cu ispita va face și scăpare,
 ca s'o puteți suferi.
 14 Pentru aceea, iubiții mei, fugiți
 15 de idololatriă. Ca celoru înțelepți vor-
 bescu; judecați voi ceea ce eu vor-
 16 bescu. Potirulu bine-cuvântărei, care
 bine-cuvântămu, au nu este împăr-
 tășirea sângelui lui Christosu? Pâ-
 nea care frângemu, au nu este împăr-
 17 tășirea corpului lui Christosu? Căci
 noi, mulți fiindu, sântemu o pâne,
 unu corp; căci toți ne împărtaşimu
 18 dintr'o pâne. Vedeți pre Israelu du-
 pre corp; au nu sânt cei ce mânân-
 19 că sacrificiele părtași altarului? Deci
 ce dicu eu? că dóră idolulu este ce-
 20 ceva? Dară *eu dicu*, că cele ce sacri-
 fică Gintile, le sacrifică demoniloru,
 dar' nu lui Dumneșeu; nu voiescu de-
 ci, ca voi să fiți părtași demoniloru.
 21 Nu puteți bé potirulu Domnului și
 potirulu demoniloru; nu puteți fi păr-
 22 tași mesei Domnului și mesei demo-
 niloru. Au vomu mâniă pre Domnu-
 lu? au sântemu mai tari de câtu elu?
 23 'Tóte 'mi sânt permise, dară nu tóte
 'mi folosescu; tóte 'mi sânt permise,
 24 dară nu tóte edifică. Nimenea să nu
 caute de ale sale, ci fie-care de ale
 25 altuia. Ori-ce se vinde în măcelăria,
 mâncați, nimicu cercetându pentru
 26 consciință; Căci alu Domnului *este*
 27 pământulu și plinitatea lui. Éru de v'e
 chiamă *la mėsă* cineva din cei necre-
 dincioși, și veți merge; ori-ce se pune
 înaintea vóstră, mâncați, nimicu cer-
 28 cetându pentru consciință. Éru de v'i
 va dice cineva: Acésta este sacrifi-
 cată idoliloru, nu mâncați, pentru
 acela ce v'a spusu, și pentru consci-
 ință; căci alu Domnului *este* pămên-
 29 tulu și plinitatea lui; Consciință dicu,
 nu a ta, ci a celui-l-altu; căci pentru
 ce se judecă libertatea mea de altă

consciință? Căci dacă eu gustu cu 30
 mulțumire, de ce sânt hulitu despre
 aceea pentru care eu mulțumescu.
 Deci ori de mâncați, ori de beți, ori 31
 de faceți altu ceva, să faceți tóte spre
 mărirea lui Dumneșeu. Nu dați scan- 32
 dalu nici Iudeiloru, nici Elliniloru,
 nici besericei lui Dumneșeu. Precumu 33
 și eu placu tuturoru în tóte, necău-
 tându folosulu meu, ci alu celoru
 mulți, ca să se mântuescă.

Următori fiți mie, precumu și eu lui 1
 Christosu.

Deci v'e laudu, frațiloru, că în tóte 2
 v'i aduceți aminte de mine, și țineți
 învățăturele, precumu vi le-amu datu.
 Éru voiescu să sciți, că Christosu este 3
 capulu a totu bărbatulu, éru capulu
 femeii *este* bărbatulu; și capulu lui
 Christosu *este* Dumneșeu. Totu bār- 4
 batulu, rugându-se séu profetindu cu
 capulu acoperitu, desonoréză capulu
 lui. Éru tótă femeea, rugându-se séu 5
 profetindu cu capulu desvélitu, 'și
 desonóră capulu ei; căci una și ace-
 6 eași este ca și cumu aru fi rasă. Căci
 de nu se învêlesce femeea, póte să se
 și tundă; éru de este lucru de ru-
 șine femeef a se tunde, séu a se rade,
 învêlescă-se. Bărbatulu nu trebue să- 7
 și acopere capulu, pentru că este chi-
 pulu și mărirea lui Dumneșeu, éru
 femeea este mărirea bărbatului. Căci 8
 nu este bărbatulu din femeie, ci femeea
 din bărbatu. Nici nu s'a făcutu bār- 9
 batulu pentru femeie, ci femeea pen-
 10 tru bărbatu. Pentru aceea femeea tre-
 bue să aibă semnu de putere asupra
 capului, pentru ângeri. Dară nici bār- 11
 batulu nu este fără femeie, nici femeea
 fără bărbatu, în Domnulu. Căci pre- 12
 cumu este femeea din bărbatu, așa
 este și bărbatulu prin femeie; și tóte
 de la Dumneșeu.

Judecați întru voi înși-vê, de este 13
 cuviinciosu, ca femeea să se róge lui
 Dumneșeu desvélită? Au nu și în- 14
 sa-și natura v'e învêță, că bărbatulu,
 de-și lasă părulu să crêscă lungu, este
 spre rușine lui? Éru femeea, de-și lasă 15
 părulu să crêscă, este spre podóbă ei;
 căci părulu 'i este datu spre învêlitóre.

Éru de se vede cineva că este gîl- 16

cevitoru, noi nu avem datină ca acésta, nici besericele lui Dumnezeu.

- 17 Éru despre aceea ce eu voiu să vî
dicu, nu *vă* laudu, *adecă* că *vă* adu-
nați nu spre mai bine, ci spre mai
18 reu. Căci *ântău*, cându *vă* adunați în
beserică, *audu* că se facu desbinări
19 între voi; și în parte o credu; Căci
trebuie să fie și secte între voi, ca cei
probați să se facă cunoscuți între voi.
20 Deci adunându-vă voi într'unulocu,
acésta nu este pentru a mânca cina
21 Domnului. Căci la mîncare fie-care
cinéză mai 'nainte; și unulu este flă-
22 mîndu, éru altulu este bétu. Au dóră
nu aveți case în cari să mâncați și să
beți? séu desprețuiți beserica lui Dum-
neđeu, și rușinați pre cei ce nu au?
ce voiu *dice* voui? *vă* voiu lăuda? Eu
nu *vă* laudu pentru *acésta*.
23 Căci eu amu primitu de la Dom-
nulu *aceea*, care amu și datu voui:
Că Domnulu Iisusu în nóptea în care
24 s'a vîndutu, a lăutu pîne; Și multu-
mindu, o a frântu, și a *disu*: Luați,
mâncați; acesta este corpulu meu,
care se frînge pentru voi; *acésta* fa-
25 ceți spre amintirea mea. Asemenea
a lăutu și potirulu după cină, *dicēdu*:
Acestu potiru este noulu testamentu
în sîngele meu; *acésta* faceți de câte
ori 'lu veți bé spre amintirea mea.
26 Căci, de câte ori veți mânca *acésta*
pîne, și veți bé acestu potiru, vestiți
mórtea Domnului, pînă cându va veni.
27 Dreptu *aceea*, ori-care va mânca
acéstă pîne, séu va bé *acestu* potiru
alu Domnului cu nevredniciă, va fi
vinovatu corpului și sîngelui Domnu-
28 lui. Deci fie-care să se cerceteze pre
sine însu-și, și așa să mînânce dintr'-
acésta pîne și să bea dintr'*acestu* po-
29 tiru. Căci celu ce mînâncă și bea cu
nevredniciă, mînâncă și bea pentru
condemnarea sa, nedeosebindu cor-
30 pulu Domnului. Pentru *acésta* mulți
sînt slabi și bolnavi între voi, și mulți
31 dormu. Căci de ne-amu fi cercetatu
pre noi înși-ne, nu ne-amu condamna.
32 Dară judecați fiindu, ne pedepsimu
de la Domnulu, ca să nu ne condem-
33 nămu cu lumea. De *aceea* frații mei,
cându *vă* adunați să mâncați, să a-
34 sceptați unulu pre altulu. Éru de flă-
mîndesce cineva, să mînânce a casă;

ca să nu *vă* adunați spre condamnare.
Éru cele-l-alte voiu rîndul, cându-
voiu veni.

CAP. 12—14.

Despre darurile spirituale, și despre întrebuițarea
loru. Descrierea iubirei Crestine. Despre întrebui-
țarea darului de limbi.

Éru despre *darurile* spirituale, frați- 1
loru, nu voiescu ca să nu sciți voi.
Sciți că erați Gînți, atrași la idolii 2
cei mulți, ca și cumu ați fi fostu duși.
Pentru *aceea* vî declaru, că nimenea 3
vorbindu prin Spiritulu lui Dumne-
đeu nu *dice* anathema pre Iisusu; și
că nimenea nu pôte *dice*, că Iisusu este
Domnu, de câtu numai prin Spiritulu
Sântu.

În adevăru este deosebire de daruri, 4
dară același Spiritu. Și este deosebire 5
de servicie, dară același Domnu. Și 6
este deosebire de lucrări, dară este
același Dumnezeu, care lucréză tôte 7
în toți. Éru a-evirea Spiritului se dă 7
fie-căruia duple folosu. Căci unuia se 8
dă prin Spiritu cuvîntulu înțelepciun-
nei; éru altuia cuvîntulu cunoscîn- 9
ței, prin același Spiritu; Altuia cre-
dînța, prin același Spiritu; éru altuia
darurile vindecărilor, prin același 10
Spiritu; Altuia lucrarea minunilor; 10
altuia profețiă; altuia descernerea
spiritelor; altuia feliuri de limbi;
altuia esplicarea limbelor. Dară tôte 11
acestea le face unulu și același Spi-
ritu, împărțindu de osebi fie-căruia,
precumu voiesce.

Căci precumu corpulu este unulu, 12
și are multe membre; și tôte mem-
brele unui corpu, multe fiindu, sînt
unu corpu: așa și Christosu. Căci prin 13
unu Spiritu noi toți ne-amu botezatu
într'unu corpu, ori Iudei, ori Ellini,
ori servi, ori liberi; și toți ne-amu
adăpatu într'unu Spiritu.

Căci și corpulu nu este unu mem- 14
bru, ci multe. De aru *dice* peciorulu: 15
Pentru că nu sînt mînă, nu sînt din
corpu; au dóră pentru *aceea* nu este
din corpu? Și de aru *dice* urechia: 16
Pentru că nu sînt ochiu, nu sînt din
corpu; au dóră pentru *aceea* nu este
din corpu? De *aru fi* totu corpulu 17
ochiu, unde *aru fi* auzulu? De *aru* 18
fi totu auzu, unde *aru fi* mirosulu?
Éru acumu a pusu Dumnezeu mem-

brele, pre fie-care dintr'însele în corp, 19
precumu a voitu. Și de aru fi tóte unu
20 membru, unde *aru fi* corpulu? Éru
acumu *sunt* multe membre, dară unu
21 corp. Și nu póte ochiulu să ȋică mâ-
nei: Nu amu trebuință de tine; séu
érăși capulu pecióreloru: Nu amu tre-
22 buință de voi. Ci cu multu mai vîr-
tosu membrele corpului, cari se pa-
ru a fi mai slabe, sînt mai de trebu-
23 ință. Și acele *membre* ale corpului,
cari ni se paru a fi mai puçinu con-
siderate, pe aceste le socotimu mai
multu; și cele deformate ale nóstre
24 au mai bună formă. Căci cele fru-
móse ale nóstre nu au trebuință *de*
acésta; ci Dumneȋeu a întocmitu
corpulu, dāndu mai multă onóre *pār-*
25 *tei* celei mai din urmă; Ca să nu fie
desbinare în corp, ci *ca* să îngri-
jéscă unulu de altulu membrele între
26 sine cu același interesu. Și ori de
sufere unu membru, suféru tóte mem-
brele împreună *cu d'însulu*; ori de
se onórá unu nembru, împreună, se
bucură tóte membrele.

Éru voi sunteți corpulu lui Chris-
27 tosu, și membre în parte. Și Dum-
neȋeu a pusu în beserică, ântéiu pre
apostoli, alu duoilea pre profeti, alu
treilea pre învățatori, după aceea pu-
teri, apoi darurile de vindecări, ser-
viciile, dirigeriile, feliurile limbe-
29 loru. Au dóră toți *sunt* apostoli? au
dóră toți *sunt* profeti? au dóră toți
sunt învățatori? au dóră toți *sunt* lu-
30 crători de minuni? Au dóră toți au
darurile de vindecare? au dóră toți
vorbescu în limbi? au dóră toți es-
plică?

Însé să rîvniți darurile cele mai
31 bune, și încă vî aretu o cale mai
alésă.

1 De așiu vorbi în limbele ómeniloru
și ângeriloru, și iubire nu așiu ave,
m'amu făcutu *ca* o aramă sunătoare,
2 séu cimbalu resunătoru. Și de așiu ave
darulu *de* profetiă, și așiu sci tóte mi-
steriele si tótă cunoscînța, și de așiu
ave tótă credința, în câtu să mutu și
munți, éru iubire nu așiu ave, nimicu
3 nu sînt. Și de așiu împărți tótă avu-
ția mea *săraciloru*, și de așiu da cor-

pulu meu să-lu ardă: éru iubire 'nu
așiu ave, nici unu folosu nu-mi este.

Iubirea îndelungu rabdă, *și* este 4
bine-făcătore; iubirea nu pismuesce;
nu se trufesce; nu se îngâmféză; Nu 5
se pórtă cu necuviință; nu caută 'ale
sale; nu se întărită; nu gândesce re-
ulu; Nu se bucură de nedreptu; ci 6
se bucură de adevéru: Tóte le su- 7
fere, tóte le crede, tóte le speră, tóte
le rabdă.

Iubirea nici odată nu încetéză; 8
chiaru de se voru desființa profetiile,
chiaru de voru înceta limbele, ori
chiaru de va despăre cunoscînța.
Căci nu cunóscemu de câtu în parte, 9
și nu profetiimu de câtu în parte; Éru 10
cāndu va veni desăvērșirea, atunci
nedesăvērșirea va despăre. Cāndu 11
eramu pruncu, vorbiamu ca unu
pruncu, cugetamu ca unu pruncu,
gāndiamu ca unu pruncu; éru cāndu
m'amu făcutu bărbatu, amu lepédatu
cele pruncesci. Căci vedemu acumu 12
ca prin oglindă în enigmă; dară
atuncea față cătră față; acumu cu-
noscu în parte, dară atuncea voi
cunósce, precumu și sînt cunoscutu.

Și acumu remānu credința, spe- 13
ranța, iubirea, aceste trei; éru cea
mai mare dintr'acestea *este* iubirea.

Urmăriți iubirea, și rîvniți *daru-* 1
rilor spirituale, éru mai multu ca să
profetiți. Căci celu ce vorbesce în 2
limbă nu vorbesce ómeniloru, ci lui
Dumneȋeu; căci niménea nu-*lu* înțe-
lege; dară cu spíritulu vorbesce mi-
sterii. Éru celu ce profetéscé vorbesce 3
ómeniloru *spre* edificare și îndemnare
și mângâiere. Celu ce vorbesce în 4
limbi se edifică însu-și; éru celu ce
profetéscé edifică beserica. Așiu voi 5
ca voi toți să vorbiți în limbi, éru
mai bine să profetiți; căci mai mare
este celu ce profetéscé de câtu celu
ce vorbesce în limbi, de câtu numai
de va esplica, ca beserica să se edi-
fice.

Éru acumu, frațiloru, de voi veni 6
la voi vorbindu în limbi, ce vî voi
folosi, de nu vî voi comunica séu
descoperire, séu cunoscînță, séu pro-
fetiă, séu învățatură? Căci, precumu 7
cele neînsuflețite ce dau sunetu, ori

fluerulu, ori chithara, de nu voru da sunete deosebite, cumu se va cunósce ce se flueră, séu ce se cântă cu chithara? Căci o trîmbiță de va da sunetu nehotărîtu, cine se va găti la resbelu? Așa și voi, de nu veți da prin limbă cuvîntu cu bună înțelegere, cumu se voru cunósce cele vorbite? Veți vorbi ca în aeru. Sînt, pôte, multe feliuri de voci în lume, și nici una dintr'însele nu este fără însemnare. Deci de nu voi înțelege însemnarea vocei, voi fi celui ce vorbesce străinu, și celu ce vorbesce 'mi va fi străinu.

Așa și voi, fiindu că rîvniți *daruri* spirituale, căutați ca să le aveți în abundență spre edificarea beseriei. Pentru aceea celu ce vorbesce în limbă, să se rîge *asa* ca să pôtă fi explicatu. Căci de mă rogu în limbă, spiritulu meu se rîgă, éru mintea mea este fără fruptu. Ce să facu dară? Mă voi ruga cu spiritulu și mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu spiritulu, și voi cânta și cu mintea. Altmintrelea, de vei bine-cuvînta cu spiritulu, celu ce este neînvățatu cumu va dice Aminu după mulțumirea ta; că elu nu înțelege ce dici? Tu, cu adevăratu, bine mulțumesci, dară celu-l-altu nu se edifică. Mulțumescu Dumneșului meu, că vorbescu în limbi mai multu de câtu voi toți; Dară în beserică voiescu mai bine a vorbi cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învățu și pre alții, de câtu dece mii de cuvinte în limbă străină.

Fraților, nu fiți prunci cu mintea; ci cu reutatea fiți prunci, éru cu mintea fiți bărbați. În lege este scrisu: Într'alte limbi și cu alte buze voi vorbi acestui poporu, și nici așa nu mă voru asculta, dice Domnulu. Dreptu aceea, limbele sînt spre semnu, nu credincioșiloru, ci celoru necredincioși; éru profetia nu este pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși.

Deci cându se adună *tótă* beserica la unu locu, și *tóti* vorbescu în limbi, și întră séu neînvățati séu necredincioși, au nu voru dice, că sînteți nebuni? Éru dacă profetescu toți, și

întră vre unu necredinciosu séu neînvățatu, se vîdesce de toți, se judecă de toți. Și așa cele ascunse ale *ânimei* lui se facu aretate; și așa cădîndu pe față, se va închina lui Dumneșeu, și va mărturisi, că întru adevéru Dumneșeu este între voi.

Ce să se facă dară, fraților? cându vî adunați, fie-care dintre voi are psalmu, are învățătură, are limbă, are descoperire, are explicare. *Tóte* să se facă spre edificare. De vorbesce cineva în limbă, *să vorbescă* câte duoi, séu celu multu câte trei, și pe rîndu; éru unulu să esplice. Éru de nu va fi cine să esplice, să tacă în beserică; și să-și vorbescă lui-și și lui Dumneșeu. Éru profetii să vorbescă duoi séu trei, și cei-l-alți să judece. Éru de are cineva *altulu* ce șede descoperire, celu d'ântéiu să tacă. Căci toți puteți profeti câte unulu, ca toți să se învețe și toți să se mîngăie. Și spiritele profetiloru se supunu profetiloru. Căci Dumneșeu nu este *Dumneșeu* alu turburarei; ci alu păcei, precumu în *tóte* besericele sântiloru.

Femeele vóstre să tacă în beserică; căci nu li s'a datu voia să vorbescă, ci să fie supuse, precumu dice și legea. Éru de voiescu să se învețe ceva, să-și întrebe pre bărbații loru a casă; căci este rușine ca femeele să vorbescă în beserică. Au de la voi a eșitu cuvîntulu lui Dumneșeu? séu a ajunsu numai la voi?

De i se pare cuiva, că este profetu, séu spiritualu să înțelégă, că cele ce vî scriu, sînt ordine ale Domnului. Éru de nu înțelege cineva să nu înțelégă. Deci, fraților, rîvniți a profeti, și nu vî opriți a vorbi în limbi. *Tóte* să se facă du pre cuviință și rînduélă.

CAP. 15.

Despre înviare, și despre mărirea corpuriloru înviate.

Éru vî însciîntezu, fraților, despre *evangelia*, ce v'amu predicat'o, precare ați primit'o, în care vî și aflați; Prin care vî și mîntuiți, dacă o țineți cumu v'amu predicat'o, afară numai de ați cređutu în zădaru. Căci v'amu datu mai *ântéiu* ceea ce amu și pri-

mitu, cumcă Christosu a muritu
 4 pentru păcatele noastre după scrip-
 5 turi; Și că s'a îngropatu, și că a în-
 6 viatu a treia zi după scripturi; Și
 7 că s'a aretatu lui Chefa, apoi celor
 8 duoi-spre-dece. După aceea s'a are-
 9 tatu la mai multu de câtu cinci sute
 10 de frați odată; din cari cei mai mul-
 11 ți trăescu pînă acumu, éru unii au
 12 și adormitu. După aceea s'a aretatu
 13 lui Jacobu; apoi tuturor apostoli-
 14 loru. Éru mai pe urmă de toți s'a
 15 aretatu și mie, ca unui născutu în-
 16 te de timpu. Căci eu sînt mai mi-
 17 culu apostoliloru, care nu sînt vred-
 18 nicu a mă chiâma apostolu, pentru
 19 că amu persecutatu beserica lui
 20 Dumneșu. Éru prin charulu lui
 21 Dumneșu sînt ceea ce sînt; și cha-
 22 rulu lui care *este* în mine, nu a fostu
 23 în zădaru; ci m'amu ostenitu mai
 24 multu de câtu toți aceia; dăra nu eu,
 25 ci charulu lui Dumneșu, care *este*
 26 cu mine. Deci ori eu, ori aceia, așa
 27 predicămu, si așa ați creșutu.
 28 Éru dacă Christosu se predică că
 29 s'a sculat din morți, cumu dîcu u-
 30 nii dintre voi, că nu *este* înviarea
 31 morților? Éru de nu *este* înviarea
 32 morților, atunci nîci Christosu nu
 33 a înviatu. Éru dacă nu a înviatu
 34 Christosu, atunci predicarea noastră
 35 *este* deșertă, și credința vastră *este*
 36 deșertă. Ne aflămu încă și marturi
 37 minciunoși ai lui Dumneșu; căci
 38 amu mărturisitu asupra lui Dumne-
 39 șu, că a înviatu pre Christosu; pre
 40 care nu l'a înviatu, dacă de siguru
 41 morții nu înviează. Căci de nu învie-
 42 ză morții, nîci Christosu nu a înviatu.
 43 Éru dacă Christosu nu a înviatu, de-
 44 șertă *este* credința vastră; încă sînteți
 45 în păcatele vîștre. Atunci și cei ce
 46 au adormitu în Christosu sînt per-
 47 duți. De sperămu în Christosu nu
 48 mai în viața acésta, sîntemu mai
 49 miseri de câtu toți omenii.
 50 Éru acumu că Christosu s'a scu-
 51 latu din morți, s'a făcutu primișulu
 52 celor adormiți. Căci precumu prin
 53 omu a venit morțea, prin omu a
 54 venit și înviarea morților. Căci
 55 precumu toți cei întru Adamu moru;
 56 așa toți cei în Christosu voru învia.
 57 Éru fie-care într'a sa rînduélă :

Christosu primișulu; după aceea cei
 ce sînt ai lui Christosu la venirea
 lui. Atunci sfârșitul, cându va da
 24 împărăția lui Dumneșu, Parintelui;
 25 cându va desființa totă Domnia, și
 26 totă autoritatea și puterea. Căci tre-
 27 bue elu să domnască, pînă ce va pu-
 28 ne pre toți neamicii subu peciôrele
 29 sale. Neamiculu celu mai de pe ur-
 30 mă ce se va desființa *este* morțea.
 31 Căci Dumneșu a supusu tôte subu
 32 peciôrele lui. Éru cându dîce, că tôte
 33 'i sînt supuse, *este* vederatu că
 34 afară de celu ce i-a supusu tôte. Éru
 35 cându i se voru supune tôte, atun-
 36 cea și însuși Fiiulu se va supune ce-
 37 lui ce i-a supusu tôte, ca să fie Dum-
 38 neșu tôte întru tôte.

Altmintrelea ce voru face cei ce
 39 se botéză pentru cei morți? dacă nu
 40 se voru scula morții nîci de cumu,
 41 de ce se și botéză pentru cei morți?
 42 Pentru ce și noi sîntemu în totă
 43 óra în pericolu? Pe lauda vîștră,
 44 care amu în Christosu Iisusu Dom-
 45 nulu nostru, eu moru în tôte zilele!
 46 De m'amu luptatu după chipulu ó-
 47 meniloru cu fêrele în Efesu, ce fo-
 48 losu 'mi *este*, dacă morții nu se vo-
 49 ru scula? Să mîncămu și să bemu,
 50 căci mîne vomu muri. Nu vî înce-
 51 lați: vorbele cele rele strică mora-
 52 vurile cele bune. Desceptati-vî spre
 53 dreptate, și nu păcătuiți; căci unii
 54 nu au cunoscința lui Dumneșu;
 55 spre înfruntare vî vorbescu *acésta*.

Dară va dîce cineva: Cumu se
 35 voru scula morții, si cu ce corpu vo-
 36 ru veni? Nebune, tu ceea ce sîmîni
 37 nu înviează, de nu va muri; Și ce sî-
 38 mîni, nu *este* corpu care are să se
 39 producă, ci grăuntele golu, fie de
 40 grâu, séu de altu ceva. Éru Dum-
 41 neșu 'i dă corpu, precumu voiesce,
 42 și fie-cărei semînțe corpu ei. Nu
 43 totu corpu *este* același corpu; ci
 44 altulu *este* corpu ómeniloru, și al-
 45 tulu corpu dobitóceloru, și altulu
 46 alu pesciloru, și altulu alu paseri-
 47 loru. Și sînt corpuri ceresci, și cor-
 48 puri pămîntesci; dară alta *este* mă-
 49 rirea celor ceresci, și alta *este* mă-
 50 rirea celor pămîntesci. Alta *este* 41
 51 strălucirea sórelui și alta strălucirea

lunei, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în strălucire.

- 42 Așa *este* și înviarea morților. Se sémână în stricăciune; se va scula
43 în nestricăciune; Se sémână în necinste; se va scula în mărire; se sémână în slăbiciune; se va scula în
44 putere; Se sémână corpul firescu; se va scula corpul spiritual. Este corpul firescu, și este corpul spiritual.
45 Așa și este scrisu: Omul celu întâi, Adamu, s'a făcutu cu sufletu viu; Adamu cel de pe urmă s'a fă-
46 cutu cu spiritul viu-făcătoru. Dară nu *este* întâi celul spiritual, ci celul
47 firescu; apoi celul spiritual, Omul celu întâi, din pământu *fiindu*,
este pământescu; omul cel alu do-
48 ilea *este* Domnul din ceriu. Precumu a *fostu* celul pământescu, așa *sunt* și cei pământesci; și precumu
49 *este* celul cerescu, așa *sunt* și cei cerești. Și precumu amu purtat chipul celui pământescu, vomu purta
și chipul celui cerescu.
50 Éru acésta dicu, fraților, că carnea și sângele nu potu mosceni împărăția lui Dumnezeu; nici stricăciunea va mosceni pre nestricăciune.
51 Éccé vî dicu misteriu: Nu toți vomu adormi, dar' toți ne vomu schimba;
52 Într'unu momentu, în clipa ochiului, la sunetulu trîmbiței celei de apoi; căci va trîmbița, și morții se voru scula nestricăcioși, și noi ne vomu schimba. Căci trebuie ca
53 stricăciunea să se îmbrace în nestricăciune, și ceea ce este muritoriu, să se îmbrace în nemurire.

- 54 Éru cându se va îmbrăca acésta stricăciune în nestricăciune, și acestu muritoriu se va îmbrăca în nemurire, atuncea se va îndeplini cuvîntulu ce este scrisu: Mórtea s'a înghițitu
55 în biruință. Mórte, unde *este* boldulu teu? iadule, unde este biruința
56 ta? Éru boldulu morței *este* păcatulu; și puterea păcatului *este* legea.
57 Éru lui Dumnezeu *fiu* mulțumită, carele ni-a datu biruința prin Domnul nostru Iisus Christos.
58 Dreptu aceea, iubii mei frați, fiți tari, neclătiți, sporindu în lucrulu Domnului

totu-de-una; sciindu că ostenéla vóstră nu este deșertă în Domnulu.

CAP. 16.

Despre strîngere de ajutoare. Despre stăruința în credință. Îndemnări și salutări.

Éru despre mila cea pentru sînți, 1
faceți și voi așa, precumu amu ordina- 2
tu besericelor Galateei. În *di-ua* d'ântéia a septemănei fie-care din voi să pună de o parte, stringîndu duple cumu aru prospera; ca nu venindu eu să se facă stringerea atun- 3
cea. Éru cându voi veni, voiu trā-
mete cu epistole pre cei, pre cari 'i veți aproba, ca să ducă mila vóstră la Ierusalimu. Și de se va cuveni să 4
mergu și eu, voru merge cu mine.

Éru voi veni la voi, cându voiu 5
trece prin Macedonia; că prin Macedonia voiu trece. Și la voi, póte, 6
voui rămăne, séu voi și erna; ca să mă petreceți voi ori încotro voi merge. Că nu voiescu a vă vedé, 7
astă dată *numai* în trecātu; ci speru să rămănu cātva timpu la voi, de va lăsa Domnul. Și eu voi rămăne 8
în Efesu pēne la cinci-đecime. Căci 9
mi s'a deschisu ușa mare și spre izbēndă; dară *sunt* împotriviți multi.

De va veni Timotheu, vedeți ca 10
să fie elu fără frică la voi; căci lucrulu Domnului lucrēză, ca și mine. Deci nimenea să nu-lu desprețuēscă; 11
ci să-lu petreceți cu pace, ca să vină la mine; că-lu asceptu cu frații. Cātu pentru fratele Apolosu, multu 12
l'amu rugatu să mērgă la voi cu frații, dară nu a voitu de locu să mērgă acumu; dară va merge, cându va ave înlesnire.

Priveghiați, stați în credință, îm- 13
bărbătați-vē, întăriti-vē. Tóte ale 14
vóstre să fie cu iubire.

Fraților, sciți casa lui Stefana, că 15
este primițulu Achaiei, și că spre servirea sînților s'a rōnduitu pre sine-și. Rogu-vē deci, să ascultati de 16
unii ca acestia, și de totu celu ce lucrēză și se ostenesce *cu ei*. Mē bu- 17
curu de venirea lui Stefana, și a lui Fortunatu, și a lui Achaicu; că acestia au împlinitu lipsa vóstră. Căci au 18
reîntăritu sufletulu meu și alu vostru; să recunósceți deci pre unii ca acestia.

19 Vă salută pre voi besericele Asiei.
Vă salută multu în Domnulu Akila
și Priskilla, împreună cu beserica
20 cea din casa lor. Vă salută pre voi
toți frații. Salutați unulu pre altulu
cu sărutare sântă.

21 Salutarea cu mâna mea a lui Pa-
22 velu. Dacă cineva nu iubesc pre
Domnulu nostru Iisusu Christosu,

să fie anathema, Maran-atha. Cha- 23
rulu Domnului nostru Iisusu Chris-
tosu *fie* cu voi. Iubirea mea *fie* cu 24
voi cu toți în Christosu Iisusu. A-
minu.

*Anteia epistolă cătră Corintheni
s'a scrisu de la Filippi și s'a trăme-
su prin Stefana și Fortunatu și A-
chaicu și Timotheiu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DUOA CĂTRĂ

C O R I N T H E N I.

CAP. 1, 2.

Mângăierea lui Pavelu în predicarea evangheliei și în
necasurile sale. Ertarea desfrânatului. Evangelia este
unora unu mirosu de viață, éru altora unu mirosu de
morte.

1 Pavelu, apostolu alu lui Iisusu
Christosu prin voia lui Dumneđu,
și Timotheiu fratele, besericei lui
Dumneđu care este în Corinthu, și
tuturor sântiloru, cari sânt în totă
2 Achaia; Charu *fie* voui și pace de la
Dumneđu, Parintele nostru, și de la
Domnulu Iisusu Christosu.

3 Bine-cuvântatu *fie* Dumneđu și
Părintele Domnului nostru Iisusu
Christosu, Părintele îndurărilor, și
Dumneđuulu a totă mângăierea;
4 Celu ce ne mângăie în totu neca-
sulu nostru, ca să putem și noi
mângăia pre cei ce sânt în ori-care
necasu prin mângăierea, cu care ne
mângăiamu noi de la Dumneđu.
5 Căci precumu prisosescu suferințele
lui Christosu în noi, așa prisosesc
și mângăierea noastră prin Chris-
6 tosu. Și séu de suferimu necasu, *este*
pentru a vóstră mângăiere și mântu-
ire, care se lucră în răbdare aces-
tora-și suferinți, cari și noi suferimu;
séu de ne mângăiemu, *este* pentru a
7 vóstră mângăiere și mântuire. Și
speranța noastră în privința vóstră
este tare; sciindu, că precumu sîn-
teți părtași suferințelor, așa *veți fi*
și ai mângăierii.

8 Căci nu voimu să nu sciți, frațilo-
ru, despre necăsulu ce ni s'a întem-
platu în Asia, că amu fostu îngreu-
eți preste măsură și preste puțință,
în câtu nu eramu siguri nici de vie-

9 tă; Da, aveamu în noi hotărîrea
morței, ca să nu ne încredemu în
noi, ci în Dumneđu celu ce învieză
mortii; Care din o mórte ca acésta 10
ne-a scăpatu, și ne scapă; în care
ne încredemu, că *ne* va mai și scă-
pa; Dacă veți ajutori și voi cu rugă- 11
ciunea pentru noi, ca să se facă mul-
țumită de mulți pentru noi, pentru
darulu ce ni se dă prin *rugăciunile*
multora. Căci fala noastră este acés- 12
ta: mărturisirea conștiinței noastre, că
amu petrecutu în lume, și mai mul-
tu între voi, în simplitate și sincer-
itate *plăcută* lui Dumneđu; nu întru
înțelepciune trupescă, ci întru cha- 13
rulu lui Dumneđu. Căci nu putem
să scrimu altele, de câtu numai cele
ce cetiți și recunósceți; și credu că
le veți recunósce și pênă la sfârșitu;
Precumu le-ați și recunoscutu din 14
parte, că sântemu fala vóstră, precu-
mu și voi *veți fi* a noastră în ziua
Domnului Iisusu.

Și cu acéstă încredere voiamu mai 15
'nainte să vinu la voi, ca să aveți o
nouă mulțumire; Și *atuncea* să tre- 16
cu pe la voi în Macedonia, și érași
din Macedonia să vinu la voi, și să
fiu însoțitu de voi în Iudeea. Deci 17
acésta voindu, au dóră amu lucratu
cu ușurință? séu cele ce-mi propu-
nu, trupesce *le* propunu, ca să fie la
mine da, da; și nu, nu? Și *precumu* 18
Dumneđu credinciosu *este*, cuvên-
tulu nostru cătră voi nu a fostu da și
nu. Căci Fiiulu lui Dumneđu, Iisusu 19
Christosu, celu predicatu între voi
prin noi, prin mine și prin Silvanu.

și prin Timotheiu, nu a fostu da și
 20 nu, ci a fostu da întru d'însulu. Că-
 ci toate promisiunile lui Dumnezeu
 în elu *sînt* da, și în elu aminu, ca să
 21 se mărească Dumnezeu prin noi. Eru
 celu ce ne asigură împreună cu voi în
 Christosu, și ne-a unsu, *este* Dumne-
 22 deu; Care ne-a și sigilatu și a datu
 arvuna Spiritului în ânimele noastre.
 23 Eru eu chiamu pre Dumnezeu
 marturu asupra sufletului meu, că
 nu amu venitu pînă acumu la Co-
 24 rinthu, spre a vă crucea; Nu că doră
 avemu putere preste credința vastră,
 ci sîntemu conlucrători ai bucuriei
 vostre; căci prin credința stați.

1 Și mi-amu propusu acésta, ca să
 nu vinu érași cu întristare la voi.
 2 Căci de vă întristezu pre voi, cine
 este celu ce mă veselesce pre mine,
 de câtu numai celu ce se întristeză
 3 prin mine? Și chiaru acésta amu
 scrisu voui, că, *atunci* cându voi
 veni, să nu amu întristare de cei
 pentru cari mi se cădea să mă bu-
 curu; că amu *acéstă* încredere în voi
 4 toți, că bucuria mea este a vastră a
 tuturoru. Căci din multă strîmtora-
 re și durere a ânimei v'amu scrisu
 cu multe lacrimi; nu ca să vă întris-
 tați, ci ca să cunoșteți iubirea care
 amu mai cu sémă spre voi.
 5 Eru de m'a întristatu cineva, nu
 numai pre mine m'a întristatu, ci, ca
 să nu vă îngreuezu pre toți, în parte
 6 și pre voi. Destulu *este* unui aseme-
 nea acéstă pedépsă, care *i se face*
 7 de cătră mai mulți. Încătu din con-
 tra *trebuie* mai virtosu să-lu ertați,
 și să-lu mângăiați, ca nu cumva să
 se mistue unulu ca acesta de pré
 8 multă durere. Pentru aceea rogu-vă,
 ca să întăriți iubirea vastră spre
 9 d'însulu. Și pentru acésta amu și
 scrisu, ca să vă cercu, de sînteți
 10 ascultători în toate. Eru căruia ertați
 voi ceva, *ertu* și eu, căci de amu
 ertatu ceva, căruia amu ertatu, pen-
 11 tru voi *amu ertatu* în fața lui Chris-
 tosu; Ca să nu fimu cuprinși de Sa-
 tana, că nu sîntemu în nesciință de-
 spre planurile lui.
 12 Și venindu eu la Troada, spre a
 predica evangelia lui Christosu, și

ușa fiindu-mi deschisă prin Domnulu.
 Nu amu avutu repausu în spiritulu 13
 meu, neaflându pre Titu, fratele
 meu; deci lăsându-~~r~~, amu mersu în
 Macedonia.

Și mulțumită *fi*e lui Dumnezeu, 14
 celu ce ne face totu-de-una trium-
 fători în Christosu, și arătă mirésma
 cunoscinței sale prin noi în totu lo-
 culu. Căci sîntemu lui Dumnezeu 15
 bună mirésmă a lui Christosu între
 cei ce se mântuescu, și între cei ce
 se perdu: Unora *sîntemu* mirésmă a 16
 morței spre mórte; éru altora mi-
 résmă a vieței spre viétă. Și cine
 pôte fi îndestulătoru la acestea? Că- 17
 ci nu sîntemu ca cei mulți, cari fal-
 sifică cuvântulu lui Dumnezeu; ci
 vorbimu întru Christosu, ca din sin-
 ceritate, ca de la Dumnezeu, înaintea
 lui Dumnezeu.

CAP. 3—7.

Despre servirea literei și a spiritului. Evangelia
 mai măreță de câtu legea. Despre purtarea cu cei rei.
 Îndemnare la sănțire și la întristare duple Dumnezeu.

Au doră începemu érași a ne reco- 1
 mēda? séu ni trebuescu precumu
 unora epistole de recomandare cătră
 voi, séu epistole de recomandare de
 la voi? Voi sînteți epistola noastră, 2
 scrisă în ânimele noastre, cunoscută
 și cetită de toți ómenii; Aretându-vă 3
 că sînteți epistolă a lui Christosu,
 cea lucrată de noi, scrisă nu cu cer-
 nělă, ci cu Spiritulu lui Dumnezeu
 celui viu; nu în table de pétră, ci în
 tablele trupesci ale ânimei.

Și încredere ca acésta avemu prin 4
 Christosu cătră Dumnezeu. Nu că 5
 sîntemu destoinici a cugeta ceva de
 la sine ca de la noi înși-ne, ci des-
 toinicia noastră *este* de la Dumnezeu;
 Care ne-a și făcutu destoinici a fi 6
 servi ai aședământului nou, nu ai li-
 terei, ci ai spiritului; căci litera o-
 móră, éru spiritulu face viu. Căci 7
 dacă serviciulu morței celu scrisu
 și sepatu în petre a fostu așa de mă-
 rețu, în câtu fiii lui Israelu nu puteau
 să caute la fața lui Moisi pentru stră-
 lucirea feței lui cei trecétóre: Cumu 8
 nu va fi mai mărețu serviciulu spiritu-
 lui? Căci dacă serviciulu condamnării 9
 era mărețu, cu multu mai multu în-
 trece în mărire serviciulu dreptăței.

- 10 Căci ceea ce era mărețu în această parte, nu *mai* este mărețu pentru mărirea covârșitoare a celei-l-alte păr-
 11 *ti*. Căci dacă ceea ce se desființază este mărețu, cu atât mai multu ceea ce rămâne este mărețu.
- 12 Dreptu aceea avându asemenea speranță, întrebuițăm multă îndrăs-
 13 nălă; Și nu *facemu* precumu Moisi, care punea veltu preste fația sa, ca să nu caute fiii lui Israelu la sfârșitul
 14 celei ce era a se desființa. Éru simțimintele lor s'au tēmpitu; căci pēnē astă-đi rămâne același veltu ne-
 15 luat în cetirea aședământului vechiu; care veltu se desființază în
 16 Christosu. Și chiaru pēnē astă-đi, cându se cetesce Moisi, jace veltu pe
 17 ânima lor. Éru cându se voru întorče cătră Domnulu, se va lua veltulu. Éru Domnulu este Spiritulu; și unde este Spiritulu Domnului, acolo este li-
 18 bertate. Éru noi toți privindu cu fa-
 19 ță descoperită ca prin oglindă mărirea Domnului, ne schimbămu întru aceeași închipuire, din mărirea în mărirea, ca de la Spiritulu Domnului.
- 1 Pentru aceea avându acestu serviciu, prin mila ce amu aflatu, nu
 2 sūntemu descuragiați. Cine-amu lepădatu de cele ascunse de rușine, neâmbându în vicleșugu, nici falsificându cuvântulu lui Dumneđeu, ci cu aretarea adevărului ne recomen-
 3 dămu conștiinței tuturor ômeniloru înaintea lui Dumneđeu. Éru de este
 4 și acoperită evangelia noastră, în cei peritori este acoperită; Căroră ne-
 5 credincioși Dumneđeulu acestei lumeli-a orbitu cugetările, ca să nu li luccască lumina evangheliei celei mărețe a lui Christosu, care este închipui-
 6 rea lui Dumneđeu. Căci nu predicămu pre noi înși-ne, ci pre Christosu Iisusu Domnulu; éru pre noi ca ser-
 7 vil vostri pentru Iisusu. Căci Dumneđeu, care a đisu ca lumina să lumineze din întunerecu, a strălucitu în ânimele noastre, spre respândirea cunoștinței mărirei lui Dumneđeu în fața lui Iisusu Christosu.
- Éru avemu tesaurulu acesta în vase de lutu, ca această putere mare să fie *atribuită* lui Dumneđeu, éru
- nu noui. Întru toate *sūntemu* împre-
 8 surați, dară nu fără curagiu; *sūntemu* în nedumerire, dară nu lipsiți de speranță; Urmăriți, dară nu pă-
 9 rasiți; repuși, dară nu prăpădiți; În
 10 totu timpul purtându în corpul mórtea Domnului Iisusu, ca si vieța lui Iisusu să se arete în corpulu nostru. Căci pēnē cându trăimu, totu-de-
 11 una sūntemu espuși la mórte pentru Iisusu, ca și vieța lui Iisusu să se arete în corpulu nostru celu muritoru; În câtu mórtea lucrază în noi,
 12 éru vieța în voi. Éru avându același
 13 spiritulu alu credinței, precumu este scrisu: Cređut'am, pentru aceea amu și vorbitu; și noi credemu, și
 14 pentru aceea și vorbimu; Încredin-
 15 țati fiindu, că celu ce a sculatu pre Domnulu Iisusu, ne va scula și pre noi prin Iisusu, și *ne* va înfăcișă împreună cu voi. Căci toate *sūnt* pen-
 16 tru voi, ca charulu prisositoru prin mulțumita mai multora să prisosescă spre mărirea lui Dumneđeu. Pentru
 17 aceea nu ne descurăgiămu, ci de se și strică omulu nostru celu din afără, dară celu din întru se înnoesce din đi în đi. Căci ușurătatea întris-
 18 țarei noastre de acumu lucrază pen-
 19 tru noi greutatea eternă a unei mări-
 20 riri cu totul desevărsită; Neprivindu noi la cele ce se vedu, ci la cele ce nu se vedu; căci cele ce se vedu
 21 *sūnt* trecătoare; éru cele ce nu se vedu *sūnt* eterne.
- Căci scimu, că de se va desființa
 1 acestu cortu pământescu în care locuim, avem zidire de la Dumne-
 2 đeu, casă nefăcută de mână, eternă în ceriuri. Căci într'acesta suspi-
 3 nămu, dorindu să ne îmbrăcăm în locașulu nostru celu din ceriu. Nu-
 4 mai de ne vomu găsi îmbrăcați, *éru* nu goli. Căci cei ce sūntemu întru
 5 *ăcestu* cortu suspinămu subu sarcină; pentru că nu voimu a ne desbrăca, ci a ne îmbrăca; ca ceea ce este mu-
 6 ritoru să se înghiță de vieța. Éru
 7 celu ce ne-a făcutu spre această *este* Dumneđeu, care ni-a și datu arvuna Spiritului. Dreptu aceea îndrăsnimu
 8 în totu timpul, sciindu, că petrecându în corpul sūntemu departe de

7 la Domnulu; (Căci âmbălu prin
8 credință, *éru* nu prin vedere;) În-
drăsnim, *dicu*, și voim mai bine
să fim desfăcuți de corp, și să
9 fim cu Domnulu. Pentru aceea ne
și silim, ca, ori de față, ori de de-
10 parte, să-i fim plăcuți. Căci noi toți
trebuie să ne arătăm înaintea sca-
unului de judecată a lui Christos,
ca să iee fie-care după cum a fa-
cutu în corp, *séu* bine *séu* reu.

11 Știindă dară frica Domnului, în-
duplecăm pre ômeni; *éru* Dumnezeu
ne cunósce pre noi, și speru că și voi
12 ne cunósceți în consciințele vóstre.
Acésta dicu, nu ca să ne recomădam
éraš la voi, ci ca să vî dăm înles-
nire de a vî fali pentru noi; și ca să
aveți *cuvěntu* pentru cei ce se fălesc
13 în față, *éru* nu în ânimă. Căci de
sântem în uimire, *este* pentru Dum-
neđu, și de sântem trezi, *este* pen-
14 tru voi. Căci iubirea lui Christos
ne constrînge, socotindă noi acésta,
că, de a muritu unulu pentru toți,
15 deci toți au muritu; Și *că* a muritu
pentru toți, ca cei ce vieză să nu
mai vieze loru-și, ci celui ce a muritu
16 și a înviatu pentru ei. Pentru aceea
de acum noi nu scim pre nimene
dupre corp; *éru* de am și știut
pre Christos după corp, dară de
17 acum nu-*lu* mai scim. Deci de
este cineva în Christos, *este* făptură
nouă; cele vechi au trecut, *éccé*
18 tóte s'au făcut noue. Și tóte aces-
tea *vinu* de la Dumnezeu, care ne-a
împăcatu lui-și prin Iisus Christos,
și ni-a datu serviciulu împăcări.

19 Căci Dumnezeu era în Christos,
împăcându lumea lui-și, nesocotind-
li păcatele loru; și ni-a încredințat
cuvěntulu împăcări.

20 Dreptu aceea sântem soli în lo-
culu lui Christos; ca cum Dum-
neđu s'aru rugă prin noi, *vě* rugă-
mu în locul lui Christos, ca să vî
21 împăcați cu Dumnezeu. Căci pre
celu ce nu a cunoscutu păcatu, l'a fă-
cutu păcatu pentru noi, ca noi să ne
facem dreptatea lui Dumnezeu prin-
tr'însulu.

1 Noi dară *ca* conlucrători *cu elu* vî
și rugămu, ca să nu primiți charulu

lui Dumnezeu în zădăru. (Căci *dice*: 2
În timp potrivitu te-am ascultat,
și în ziua mântuirii ți-am ajutat;
éccé acuma *este* timp potrivitu,
éccé acum *este* ziua mântuirii.)
Noi nu dăm întru nimicu nici o pe- 3
dică, ca direcțoria *nóstra* să nu se
defaime: Ci în tóte arătându-ne 4
servi ai lui Dumnezeu: prin mare
statorniciă în necasuri, în nevoie și
strîmtorări; În bătaia, în închisori, 5
în meșiloculu rescólelor, în oste-
nele, în priveghieri, în posturi; Prin 6
curățeniă, prin cunoscință, prin în-
delungă-răbdare, prin bunătate, prin
spiritu sântu, prin iubire nefăciarnică;
Prin cuvěntulu adevărulu, prin pu- 7
terea lui Dumnezeu, prin armele
dreptăței d'a drépta și d'a stânga,
Printre onore și desonóre, printre 8
vorbire de reu și vorbire de bine;
ca nisce înclători, dară adevărați;
Ca nisce necunoscuți, dară bine cu- 9
noscuți; ca cei ce murim, dară éccé
sântem vii; ca nisce pedepsiți, dară
nu omorîți; Ca nisce întristați, dară 10
totu-de-una bucurându-ne; ca nisce
săraci, dară pre mulți îmbogățindu;
ca nimicu avěndu, dară tóte stěpă-
nindu-le.

O Corintheni, gura *nóstră* s'a des- 11
chisă cătră voi; ânimă *noastră* s'a
lărgitu. Nu aflați în noi strîmtorire, 12
ci ânimă voastră este strîmtă. Plăti- 13
ți-ne cu aceeași măsură, (vorbesu
ca la nisce fii), lărgindu *ânimelu*
vóstre.

Nu vî înjugați cu cei necredin- 14
cioși; căci ce împărțire are drepta-
tea cu nedreptatea? *séu* ce unire are
lumina cu întunerecul? *Séu* ce po- 15
trivire are Christos cu Belia? *séu*
care parte are credinciosulu cu celu
necredinciosu? *Séu* care însoțire are 16
templulu lui Dumnezeu cu idolii?
căci voi sânteti templulu lui Dum-
neđu celui viu; precum a *șisu*
Dumneđu: Voi locui în ei, și voi
âmbăla *între ei*, și eu voi fi loru
Dumneđu, și ei voru fi poporul
meu. Pentru aceea eșiți din meșilo- 17
culu loru, și vî osebiți, *dice* Dom-
nulu, și să nu vî atingeți de cele
necurate, și eu vî voi primi; Și vî 18
voi fi Părinte, și voi 'mi veți fi fii

și fiice, dice Domnulu Atotu-Pu-
terniculu.

- 1 Deci avându aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățimu de totă spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinindu sântire în frica lui Dumnezeu.
- 2 Înțelegeți-ne; pre nimene nu amu nedreptățitu, nimenui nu amu făcutu pagubă, pre nimene nu amu încelatu.
- 3 Acésta nu dicu *spre a v*ă condamna; căci amu ȃsu deja, că sânteti în â-nimele năstre, spre a muri séu a trăi cu *voi*. Mare *este* îndrăsnéla mea cătră voi, mare *este* fala mea despre voi; m'amu împlutu de mângăiere, amu mare bucuriă în totu necasulu nostru. Căci venindu în Macedonia, nici unu repausu nu a avutu corpulu nostru, din tote părțile amu fostu strîmtorați, din afară luptă, din întru temeri. Dară Dumnezeu, celu ce mângăie pre cei umiliți, ne-a mângăiatu pre noi prin venirea lui Titu;
- 7 Și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângăierea care avusese la voi, spuindu-ni dorința văstră, durezza văstră, și zelulu vostru pentru mine, încătu eu mai multu m'amu bucuratu. Pentru aceea, de v'amu întristatu prin epistolă, nu mă căescu, măcaru de mă și căiamu; căci vedu că acea epistolă, măcaru că v'a întristatu, *dară* numai pentru unu timpu. Acumu mă bucuru, nu că v'ați întristatu, ci că v'ați întristatu spre pocăință; căci v'ați întristatu dumnezeesce, ca în nimicu să nu vă păgubiți de cătră noi. Căci întristarea dumnezească lucrăză pocăință spre mântuire fără de căință; éru întristarea lumei lucrăză mărte. Căci éccé chiaru acésta, că v'ați întristatu dumnezeesce, ce feliu de silință a făcutu între voi, *ce* apologiă, *ce* îndignațiune, *ce* frică, *ce* doru, *ce* zelu, *ce* revindicare! În toate v'ați aretatu că sânteti curați într'acestu lucru. Deci de amu și scrisu voui, *înse nu* pentru celu ce a nedreptățitu, nici pentru celu ce s'a nedreptățitu, ci pentu a se areta cătră voi silința năstră, care avemu pentru voi înaintea lui Dumnezeu.

Pentru acésta ne-amu mângăiatu 13
de mângăierea văstră; éru multu mai multu ne-amu bucuratu de bucuria lui Titu, pentru că spiritulu lui s'a reîntăritu de cătră voi toți. Căci ori în ce m'amu fălitu înaintea 14
lui despre voi, nu m'amu rușinatu; ci precumu amu vorbitu pururea după adevăru, așa și fala năstră în fația lui Titu s'a aretatu adevărată. Și cându 'și aduce aminte de ascul- 15
tarea văstră a tuturoru, cumu cu frică și cu cutremuru l'ați primitu, ânima sa este mai multu la voi. Mă 16
bucuru *deci*, că în toate mă potu încrede în voi.

CAP. 8.

Îndemare la strîngere de ajutóre pentru besericele
din Iudeea.

Vă însciințamu, fraților, de charulu lui Dumnezeu, ce s'a aretatu 1
în besericele Macedoniei; Cumcă 2
strîmtorarea loru cea mare li-a produsu o mare bucuriă, și adunca loru sărăciă a prisositu spre avuția dărniceii loru. Căci *li* mărturisescu, că 3
dupre putere, și chiăru preste putere *au contribuitu* bucurosu; Rugându- 4
ne cu multe rugăminți, ca să primimu darulu și împărtășirea serviciului *otărîtu* pentru sânti. Și nu *numai* pre- 5
cumu amu asceptatu, ci mai înainte s'au devotatu pre sine Domnului și noui, după voia lui Dumnezeu; În 6
cātu amu rugatu noi pre Titu, ca precumu mai nainte a începutu între voi acésta bine-facere, așa să o și sfârșescă,

Deci precumu în toate prisosiți cu 7
credința, cu cuvântulu, cu cunoscința și cu totu zelulu, și cu iubirea văstră cătră noi, așa să prisosiți si în acésta bine-facere. Nu vorbescu ca cumu 8
așiu ordina, ci *vreu* prin zelulu altora a încerca sinceritatea iubirei văstre. Căci sciți charulu Domnului nostru 9
Iisusu Christosu, că bogatu fiindu, pentru voi saracu s'a făcutu, ca voi prin sărăcia lui să vă înavuțiți. Éru 10
într'acestu lucru *vî* dau socotința *mea*; căci *vî* este de folosu, *vouî* cari acumu anulu trecutu ați începutu nu numai a face, ci și a face bucurosu. Acumu, deci sfârșiți de a face; ca 11

precumu *ați avutu* plecarea de a vroi, așa și a sfârși după avere.

12 Căci de este bună-voință, *este* bine-primitu după ceea ce are cineva,

13 *éru* nu după ceea ce nu are. Căci nu *voiu* ca, spre a ușura pre alții,

14 voi să fiți însărcinați; Ci *ca să fie* egalitate; *ca* în timpul de acumu prisosința voastră *să deplinéscă* lipsa acelora, și ca prisosința acelora *să deplinéscă* lipsa voastră, *ca așa* să fie egalitate; Precumu este scrisu: Celu ce *adunase* multu nu avea prisosu, și celu ce *adunase* puțin nu avea lipsă.

16 Éru mulțumită *fie* lui Dumnezeu, că a inspiratu în înima lui Titu același zelu pentru voi. Căci nu numai a primitu elu ruga *mea*, ci fiindu mai zelosu, de sine a mersu la voi.

18 Și împreună cu elu amu trimesu și pre fratele, a căruia laudă în evangeliă *este* prin toate bisericele; Și pe lungă această *este* și alesu de biserici să fie soțulu călătoriei noastre cu această milă ce se administră de noi spre mărirea Domnului, si *spre*

20 *a areta* bună-voința voastră. Ferindu-ne de această, ca să nu ne defaima cineva într'această darnică strînsură,

21 ce se face de noi; Îngrijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor. Încă amu trimesu împreună cu ei și pre fratele nostru, pre care de multe ori l'amu aflatu zelosu în multe, éru acumu cu multu mai zelosu pentru încrederea cea mare ce *are* pentru voi.

23 *Cătu pentru* Titu elu *este* soțulu și conlucrătorulu meu pentru voi; *și în privința* celoru-l-*alți* frați ai noștri, *ei sînt* apostolii bisericei, mărirea lui Christosu. Dreptu aceea aretați dovêda iubirei voștre, și a falei noastre despre voi cătră ei și înaintea bisericelor.

CAP. 9.

Darea cu mână liberală; Dumnezeu resplătesce mi-lostenia noastră.

1 Despre strînsura cea pentru sînți, 'mi este de prisosu a vi mai scrie;

2 Căci sciu bună-voința voastră, în privința căreia mă laudă despre voi cătră Macedoneni, că Achaia este gata

din anulu trecut; și zelulu vostru a escitatu la imitațiune pre mulți. Dară amu trimesu pre frați, ca fala noastră despre voi să nu fie în zădaru într'această privință; ca să fiți gata, precumu amu *disu că sînteti*. Ca nu cumva de voru veni împreună cu mine Macedonenii, și vă voru afla negătiți, noi (ca să nu dicemu: Voi) să fimu rușinați în realitatea acestei laude. Dreptu aceea amu creșutu de trebuință să rugămu pre frați, ca să mîergă mai 'naintea voi, și să gătéscă bine-facerea voastră cea de mai 'nainte promisă; ca aceea să fie gata ca o bine-facere, éru nu ca ceva storsu.

Dară această *dicu*: Celu ce séménă cu scumpătate, va și secera cu scumpătate; éru celu ce séménă cu dărniciă, va și secera cu dărniciă. Fiecare *să dee*, precumu și-a propusu în inimă, nu cu părere de reu său de silă, căci Dumnezeu iubescă pre dătătorulu voiosu. Éru puternicu *este* Dumnezeu să prisoséscă totu charulu spre voi, ca totu-de-una avêndu îndestulare în toate, să aveți și prisosință pentru totu lucrulu bun: (Precumu este scrisu: Împrăsciét'a, dat'a săracilor; dreptatea lui rămâne în eternu. Éru celu ce dă sémênță sémênătorulu, și pâne spre mîncare, va da și va îm-mulți sémênță voastră, și va cresce fructele dreptăței voștre;) Ca în toate să fiți inavuțiți, spre *a face* totu felulu de dărniciă, care lucréză prin serviciulu nostru mulțumită lui Dumnezeu. Căci administrarea acestui daru nu numai împlinescă lipsele sînțiloru, ci și aduce multu fructu prin mulțumita multora cătră Dumnezeu, Carî mărescu pre Dumnezeu pentru dovêda ce li se dă din acestu serviciu despre a voastră supunere mărturisită la evangelia lui Christosu, și despre curata voastră dărniciă cătră d'înșii și cătră toți *alții*; Și prin rugăciunea lor pentru voi, cari vă dorescu pentru charulu lui Dumnezeu ce prisosescă în voi. Éru mulțumită *fie* lui Dumnezeu pentru darulu lui celu nespusu.

CAP. 10—13.

Armele spirituale ale servilor lui Dumnezeu. Apărarea autorității și a caracterului lui Pavelu contra atacurilor învățătorilor mincinoși. Escelența descoperirilor date lui Pavelu. Îndemnări, salutări și dorinți.

- 1 Și însu-mi eu Pavelu rogu-vă prin blândeța și îndurarea lui Christosu, care de față *sunt* umilitu între voi, éru lipsindu, *sunt* îndrăsnețu cătră
- 2 voi; Rogu-vă, *dicu*, să nu *fiu silitu*, cându voiu fi de față, să îndrăsnescu cu aceea încredere, cu care mi-amu propusu să îndrăsnescu asupra unora, cari ne socotescu că âmbălamu duple
- 3 corpu. Căci deși âmbălamu în corpu,
- 4 nu ne luptămu duple corpu; Căci armele luptei noastre nu *sunt* trupesci, ci puternice prin Dumnezeu spre surparea tărieloru; Surpându privirile și totă înălțimea ce se redică asupra cunoscinței lui Dumnezeu, și robindu totă cugetarea spre ascultarea lui
- 6 Christosu; Fiindu și gata a pedepsi totă neascultarea, cându va fi deplină ascultarea voastră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se încrede cineva, că este alu lui Christosu, acesta să gândească érası în sine, că precumu elu *este* alu lui Christosu, așa și noi *sântemu* ai lui Christosu. Că de mă voiu și lauda ceva mai multu de puterea noastră, care ni-a datu Domnulu spre edificarea, éru nu spre deripănarea voastră, nu
- 9 mă voiu rușina; Dară ca să nu mă aretu, ca cumu v'ășiu amenința prin
- 10 epistole; [Căci epistolele *lui*, *dicu* ei, *sunt* grele și tari, éru de față fiindu *este* slabu și cuvântulu *lui* disprețuibilu;] Să socotască unulu ca acela, că, precumu sântemu cu cuvântulu prin epistole, nefiindu de față, așa *vomu fi* și în fapte, fiindu de față.
- 12 Căci nu îndrăsnimu să ne socotimu séu să ne asemănămu cu unii ce se laudă înși-și; dară aceia măsurându-se pre sine prin sine, și asemănându-se pre sine între sine, *sunt* neînțelepți. Éru noi nu ne vomu lauda preste măsură, ci duple măsura dreptului ce ni l'a împărțitu Dumnezeu, a ajunge
- 14 pănă la voi. Căci nu ne pré întindemu, ca cumu n'amu fi ajunsu la voi, căci și pănă la voi amu venitu cu
- 15 evangelia lui Christosu. Nu ne lău-

dămu preste măsură, adecă în ostineli străine; ci avemu speranță, că, crescându credința voastră între voi, ne vomu largi duple măsura noastră încă mai departe; Să predicămu evange- 16 lia și în *părțile* cele de dincolo de voi, fără a ne lauda cu măsură străină în cele acumu gata. Éru celu ce 17 se laudă, laude-se în Domnulu. Căci 18 nu celu ce se laudă însu-și este approbatu, ci pre care-lu laudă Domnulu.

O de ați suferi puțin nebunia mea! 1 și totuși *rogu-vă*, suferiți-o. Căci vă 2 iubescu cu dumnezească râvnă, fiindu că v'amu logoditu unui bărbatu, fecióra curată să *vă* punu înaintea lui Christosu. Dară mă temu, ca nu 3 cumva precumu șerpele a amăgitu pre Eva cu viclenia sa, așa să se corupă mintea voastră de la simplitatea cea întru Christosu. Căci dacă vine 4 cineva, și predică pre altu Iisusu, pre care noi nu amu predicatu, séu *de* ați primi altu spiritu, care nu ați primitu, séu altă evangeliă, care nu ați primitu, bine l'ați primi.

Dară socotu că cu nimicu nu sânt 5 mai puțin de câtu apostolii cei mai mari. Că deși *sunt* mărginitu în cuvântu, nu înse și în cunoscință; ci cu totul sântemu cunoscuți între voi în toate. Au dóră păcatu amu făcutu, însu-mi umilindu-mă, ca voi să vă înaltați, și pentru că v'amu predicatu evangelia lui Dumnezeu în daru? Amu jefuitu *alte* beserici, lu- 8 ându plată *de la d'înșii*, spre a servi voui. Și cându eramu de față la voi 9 și în lipsă, nu amu îngreuiatu pre nimenea; căci lipsa mea o au îndestulatu frații cari veniseră de la Macedonia; și în toate m'amu păzitu de a vă îngreuia, și *mă* voiu pazi. *Mărturisescu* prin adevărulu lui Christosu, care este în mine, că nimenea în ținuturile Achaiei nu-mi va răpi acéstă laudă. Pentru ce? Pentru că dóră 11 nu vă iubescu? Dumnezeu scie. Éru 12 ceea ce facu, aceea voiu și face, ca să iau cuvântulu celoru ce caută cuvântu; ca în ceea ce se laudă ei, să se afle ca și noi.

Căci nisce asemenea *sunt* apostoli 13 mincinoși, lucrători vicleni, prefăcân-

14 du-se în apostoli ai lui Christosu. Și
nu *este* de mirare ; căci însu-și Satana
15 se prefăce în ângeru de lumină. Deci
nu *este* lucru mare, de se prefăcu și
servii lui ca servi ai dreptăței ; alu
caroru sfârșitu va fi duprefapteleloru.
16 Eărași ȳicu : Să nu mă socôtă ci-
neva, *că sânt* nebunu ; altu feliu mă-
caru ca pre unu nebunu primiți-mă,
17 ca să mă laudu și eu puçinu. Ceea
ce ȳicu în privirea acestei laude nu
dupre Domnulu ȳicu, ci ca cumu așiu
18 fi nebunu. Fiindu că mulți se laudă
dupre corpu, și eu mă voiu lăuda.
19 Căci bucurosu suferiți pre cei nebuni,
20 fiindu voi înțelepți ; Căci suferiți, de
vă aservesce cineva, de *vă* mistue ci-
neva, de *vă* iea cineva *alu vostru*, de
se înalță cineva, de vă bate cineva
21 preste față, Cu rușine vorbescu, ca
și cându noi amu fi slăbitu ; dară în
ori-ce îndrēsnesce cineva [ca unu ne-
bunu vorbescu] îndrēsnescu și eu.
22 Ebrei sânt ? și eu. Israeliți sânt ? și
eu. Semență a lui Abraamu sânt ?
23 și eu. Servi ai lui Christosu sânt ?
[ca unu nebunu vorbescu,] mai multu
eu ; în osteneli mai multu, în bătaia
preste măsură, în închisóre mai ade-
24 su, în morți de multe ori ; De la Iu-
dei amu luat de cinci ori câte patru-
25 ȳeci fără una *de lovitură* ; De trei ori
amu fostu bătutu cu toege, odată amu
fostu bătutu cu petre, de trei ori amu
suferitu naufragiu, o ȳi-noptime amu
26 fostu în adânculu mării ; În călătó-
rii de multe ori, în pericole pe rîuri,
în pericole de cătră hoți, în pericole
despre Iudei, în pericole despre Gintî,
în pericole în cetăți, în pericole în
pustiiu, în pericole pe mare, în peri-
27 cole între frații cei mincinoși ; În
ostenelă și în trudă, în priveghieri de
multe ori, în fóme și în sete ; în pos-
turi adese ori, în frigu și în golătate ;
28 Fără de acestea, năvăliri asupra mea în
tóte ȳilele, grija tuturoru besericeloru.
29 Cine este slabu, și eu să nu fiu
slabu ? cine se smintesce, și eu să nu
30 mă aprindu ? Dacă trebue a mă lăuda,
mă voiu lăuda de neputințele mele.
31 Dumneȳeu și Părintele Domnului no-
stru Iisusu Christosu, celu ce este
bine-cuȳentatu în eternu, scie că nu
32 mintu. În Damascu diregătorulu re-

gelui Areta păzia cetatea Damascu-
lui, voindu să mă prindă ; Și pe o 33
feréstră într'o coșniță m'amu lăsatu
preste zidu, și amu scăpatu din mâ-
nele lui.

Dară a mă lăuda nu-mi este de fo- 1
losu. Voiu veni la vederile și desco-
peririle Domnului.

Cunosc pre unu omu în Christosu 2
cu patru-spre-dece ani mai 'nainte
[séu în corpu, nu sciu ; séu afară de
corpu, nu sciu, Dumneȳeu scie ;]
unulu ca acesta s'a răpitu pêne la
alu treilea ceriu. Și cunosc că ace- 3
stu omu (séu în corpu séu afară de
corpu, nu sciu, Dumneȳeu scie ;) S'a 4
răpitu în Raiu, și a auȳitu cuvinte ce
nu se potu spune, cari nu este lăsatu
omului a le vorbi.

Despre unulu ca acesta mă voiu 5
lăuda ; éru despre mine nu mă voiu
lăuda, de câtu numai în neputințele
mele. Căci deși voiu voi să mă laudu, 6
nu voiu fi nebunu ; căci voiu vorbi
adevărulu ; dară lasu, ca să nu cu-
gete cineva de mine mai multu de câtu
mă vede, séu aude ceva de la mine.

Și ca să nu mă înalțu preste mă- 7
sură prin mulțimea descopeririloru,
mi s'a datu corpului boldu, ângerulu
Satanei, să mă pălmuéscă, ca să nu
mă înalțu preste măsură. Pentru acé- 8
sta m'amu rugatu Domnului de trei
ori, ca să-lu depărteze de la mine.
Și mi-a ȳisu : Charulu meu 'ți ajunge ; 9
căci puterea mea se sevârșesce în
slăbăciune. Deci pré bucurosu mă
voiu lăuda mai bine în neputințele
mele, ca să locuéscă în mine puterea
lui Christosu. Pentru aceea amu plă- 10
cere în neputinți, în defaima, în ne-
voi, în urmăriri, în strîmtorări pen-
tru Christosu ; căci slabu cându sânt,
atuncea sânt tare.

M'amu făcutu nebunu, lăudându- 11
mă ; voi m'ați silitu ; căci mi se că-
dea să fiu lădatu de cătră voi ; fi-
indu că în nimicu nu sânt mai puçinu
de câtu apostolii cei mai mari, măcaru
că sânt nimicu. Adevéru doveȳele 12
apostolului s'au deseȳărșitu între voi,
prin răbdarea tuturoru *suferințeloru*,
prin semne, și minuni și puteri. Căci în 13
ce ați fostu mai josu de câtu cele-l-alte

- beserici, fără numai că eu nu v'amui îngreuiatu? ertați-mi această nedreptate.
- 14 Éccă a treia oră sînt gata a veni la voi, și nu v'eu voiui îngreuiia, căci nu cautu ale v'ostre, ci pre voi; căci nu sînt datori copiii să agonisescă pentru părinți, ci părinții pentru copii.
- 15 Éru eu pre bucurosu voiui chieitui, și mă voiui chieitui și pre mine pentru sufletele v'ostre; măcaru că mai multu iubindu-v'eu pre voi, mai puțin sînt
- 16 iubit de voi. Dară fie, eu nu v'amui îngreuiatu, ci istețu fiindu, v'amui prinsu cu iscusință. Au d'oră m'amui folositu de la voi prin cineva din cei
- 17 ce amui tramesu la voi? Amui rugatu pre Titu, și împreună cu elu amui tramesu pre unu frate. Au d'oră Titu s'a folositu ceva de la voi? au nu amui amblatu noi dupre același spiritu? au nu amui amblatu dupre aceleași urme.
- 19 Au érași vi se pare că ne apărămui înaintea v'ostre? înaintea lui Dumnezeu în Christosu vorbimui noi toate acestea, iubii mei, spre a v'ostre întărire. Căci mă temu, ca nu cumva, cându voiui veni, să v'eu afliu precumu nu voiescu, și ca eu să mă înfăcișezu la voi, precumu nu voiți, ca nu cumva să fie certe, pismă, mării, sfedi, calumnii, șoptiri, îngâmări, nerîndu-
- 21 eli; Ca nu cumva, cându voiui veni érași, Dumnezeuulu meu să mă umilească între voi, și să plîngu pre mulți, cari au păcătuitu de mai înainte, și nu s'au pocăitu de necurățirea și fornicățiunea și desfrînarea cari au făcutu.
- 1 Éccă a treia oră cu acesta vinu la voi. În gura a duoi séu a trei marturi va sta totu lucrulu. V'amui disu deja, și érași v'eu d'icu a duoa oră, ca și cumu așiu fi de față; éru acumu
- nefiindu de față, scriu celorce mai înainte au păcătuitu, și tuturor celoru-l-alți, că, de voiui veni érași, nu voiui cruța; Fiindu că căutati dovédă, 3 că Christosu vorbesce în mine, care nu este slabu cătră voi, ci este puternicu între voi. Căci deși s'a crucificatu din slăbiciunea corpului, dară trăesce prin puterea lui Dumnezeu. Și noi sîntemu slabi asemenea lui; dară vomui trăi prin puterea lui Dumnezeu împreună cu d'insulu între voi. 4
- Cercați-v'eu înși-v'eu, de sînteți în credință; cercați-v'eu. Au nu v'eu cunósceți pre voi, cumcă Iisusu Christosu este în voi, de cătu numai de sînteți d'oră netreblici. Dară speru, că veți cunósce, că noi nu sîntemu netreblici. Eu mă rogu lui Dumnezeu, ca să nu faceți nici unu reu; nu ca noi să ne aretămui încercați, ci ca voi să faceți binele, deși noi amui fi ca niscu netreblici. Căci nimicu nu putemu contra adevărului, ci pentru adevăr. Căci ne bucurămui, cându noi sîntemu slabi, éru voi sunteți tari, și acesta și dorimui, adecă a v'ostre desevêșire. De aceea nefiindu de față scriu acestea, ca fiindu de față să nu întrebuițezu asprime, dupre puterea, care mi-a datu Domnulu spre întărire, éru nu spre surpare.
- Deci, fraților, bucurați-v'eu; regulați-v'eu, mângăieți-v'eu, fiți cu unu cugetu; fiți în pace; și Dumnezeuulu iubirei și alu păcei va fi cu voi. Salutați-v'eu unulu pre altulu cu sărutare sântă. V'eu salută toți sântii. Charulu Domnului Iisusu Christosu, și iubirea lui Dumnezeu, și împărțășirea Sântului Spiritu fie cu voi toți. Aminu.
- A duoa epistolă cătră Corintheni s'a scrisu de la Filippi, cetate a Macedoniei, și s'a tramesu prin Titu în Luca.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

G A L A T E N I.

CAP. 1, 2.

Apostolulu muștră pre Galateni, că s'au abătutu de la învățatura cea curată a evangheliei. Elu li aduce aminte dumnezeesca origine a chiamărei sale. Chiamarea lui Pavelu recunoscută de cei-l-alți Apostoli. Cumu elu s'a opusu lui Petru.

1 Pavelu apostolulu nu de ómeni, nici

prin omu, ci prin Iisusu Christosu, și Dumnezeu Părintele, care l'a înviatu din morți; Și toți frații, cari sînt cu mine, besericeloru Galatiei: Charu fie voui și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Dom-

4 nulu nostru Iisus Christosu; Care
s'a datu pre sine pentru păcatele nō-
stre, ca să ne scótă dintr'acéstă lume
viclénă, duple voia lui Dumneḃeu și
5 Părintele nostru; Căruia *fie* mărire
în seculii seculiloru. Aminu.

6 Mē miru, că așa de curēndu vē
abatēți de la *evangelia* cu care sūnteți
chiămați prin charulu lui Christosu,
7 la altă evangeliă; Care nu este altă,
ci sunt unii carii vē turbură, și voie-
scu să strice evangelia lui Christosu.
8 Dară chiaru noi, séu ângeru din ce-
riu, de vî va predica altă evangeliă
afară de ceea ce noi v'amu predicatu,
9 să fie anathema! Precumu amu ḃisu
deja, așa acumu éráși ḃicu: De vî
va predica cineva o altă evangeliă
afară de ceea ce ați primitu, să fie
10 anathema. Óre acumu cautu favórea
ómeniloru, séu a lui Dumneḃeu? séu
cautu să placu ómeniloru? căci de
așiu plăce încă ómeniloru, nu așiu fi
servu alu lui Christosu.

11 Éru vî spunu, frațiloru, că evan-
gelia, care s'a predicatu de mine, nu
12 este duple omu; Căci nici eu nu o
amu primitu, nici m'amu învățatu
de la omu, ci prin descoperirea lui
13 Iisus Christosu, Ați auḃitu de pe-
trecerea mea óre-cādu în Iudaismu,
cumcă preste mēsură persecutam
beserica lui Dumneḃeu, și o pustiamu;
14 Și înaintamu în Iudaismu mai multu
de cātu mulți din cei de o vrēstă cu
mine în națiunea mea, rêvnitoru fôrte
fiindu pentru părintescele mele tra-
dițiuni.

15 Dară cādu a bine-voitu Dumne-
ḃeu, celu ce m'a alesu de la matricea
mamei mele, și m'a chiămatu prin
16 charulu seu, Să descopere pre Fiiulu
séu în mine, ca să-lu predicu între
Ginți: îndată nu m'amu luatu duple
17 carne și sânge; Nici nu m'amu suitu
la Ierusalimu cătră apostolii cei mai
'nainte de mine; ci m'amu dusu în
18 Damascu. Apoi după trei ani m'amu
suitu la Ierusalimu să cercetezu pre
Petrū, și amu remasu la elu cinci-
19 spre-ḃece ḃile. Și pe altulu din apo-
stoli nu amu vēḃutu, de cātu numai
20 pre Iacobu, fratele Domnului. Éru
cele ce vî scriu, éccē înaintea lui

Dumneḃeu nu mintu. După aceea 21
amu venitu în părțile Siriei și ale
Cilicie; Și eramu necunoscutu la 22
fația de besericele Iudeei cele în
Christosu; Ci numai auḃiseră, că celu 23
ce ne persecuta óre-cādu, acumu
predică credința care óre-cādu o
strica. Și măriau pre Dumneḃeu pen- 24
tru mine.

Apoi după patru-spre-ḃece ani éráși 1
m'amu suitu la Ierusalimu cu Bar-
naba, luādu cu *mine* și pre Titu.
M'amu suitu în urma unei descope- 2
riri, și li-amu spusu evangelia care o
predicu între Ginți, éru deosebi ce-
loru mai însemnați, ca nu cumva să
alergu, séu să fi alergatu în zădaru.
Dară nici chiaru Titu, care era cu 3
mine, Ellinu fiindu, nu a fostu silitu
să se circumcidă; Și acéstă pentru 4
frații cei mincinoși ce se furișară, și
cari veniseră să iscodēscă libertatea
nóstră, care avemu în Christosu Ii-
susu, ca să ne robēscă; Căroru nu 5
ne-amu plecatu cu supunere nici unu
minutu; ca adēverulu evangeliiei să
remānă între voi. Éru despre cei mai 6
însemnați, [ori cari erau ei, nu-mi
pēsă; Dumneḃeu nu caută la fația
omului;] cei mai însemnați, *ḃicu*, nu 7
mi-au comunicatu mai multu; Ci
din contra, vēḃēdu ei, că mi s'a în-
credințatu evangelia la cei necircum-
ciși, precumu lui Petru la cei cir-
cumciși; [Căci celu ce a lucratu în 8
Petrū spre apostolia circumcisiunei,
acesta a lucratu și în mine între
Ginți;] Precepēdu, *ḃicu*, Iacobu, și 9
Chefa, și Ioanu, cari se considerau
ca stâlpi, charulu ce mi s'a datu, mi-
au datu mie și lui Barnaba drépta
împărtășirei, ca noi *să mergemu* la
Ginți, éru ei la cei circumciși. Nu- 10
mai ca să ne aducemu aminte de cei
saraci, aceea ce m'amu și silitu a face.

Éru cādu a venitu Petru la An- 11
tiochia, făcișu m'amu împotrivitu lui,
pentru că era vrednicu de înfruntare.
Căci mai 'nainte de a veni óre-cari 12
de la Iacobu elu mânca cu Gințile;
éru după ce ei au venitu, se retrăgea,
și se osebia, temēdu-se de cei cir-
cumciși. Asemenea s'au făciernicitu 13
împreună cu elu și cei-l-alti Iudei;

incătu și Barnaba s'a ademenitu de
 14 făciernicia loru. Dară eu vedându că
 nu âmbălă dreptu duple adevărulu
 evangheliei, amu ȃsisu lui Petru înain-
 tea tuturoru : Dacă tu, Iudeu fiindu,
 trăesci ca Gintile, éru nu ca Iudeii,
 pentru ce silesci pre Gintî să trăescă
 15 ca Iudeii ? Noi, *cari sîntemu* din fire
 16 Iudei, éru nu pécătoși din Gintî, Sci-
 indu că omulu nu se îndreptéză prin
 fapte de ale legeri, ci prin credința în
 Iisusu Christosu, și noi amu cređutu
 în Iisusu Christosu, ca să ne îndrep-
 tămu prin credința în Christosu ; éru
 nu prin fapte de ale legeri ; căci prin
 fapte de ale legeri nu se va îndrepta
 17 nici unu corpu. Éru dacă căutându
 să ne îndreptămu prin Christosu, ne-
 amu aflatu și înși-ne pécătoși : deci
este Christosu servu pécaturu ? Nici
 18 de cumu. Căci dacă éráși zidescu cele
 ce *odată* amu dărîmatu, mă aretu ca
 19 abătutu de la lege. Eu prin lege amu
 muritu legeri, ca să viezu lui Dumne-
 20 ȃdeu. M'amu crucificatu cu Christosu ;
 dară viezu ; înse nu eu, ci Christosu
 vieză în mine ; și întru cătu viezu
 acumu în corpu, viezu prin credința
 în Fiiulu lui Dumneȃdeu, care m'a
 iubit, și s'a datu pre sine pentru
 21 mine. Nu desființezu charulu lui Dum-
 neȃdeu ; căci dacă dreptatea *vine*
 de la lege, atunci Christosu a muritu
 în zădaru.

CAP. 3. 4.

Apostolulu urmăză învățându cuvântulu de îndrep-
 tare prin credință, și nu prin lege. Asemănarea
 stărei omului subu lege și subu charu. Agar și
 Sara represintă cele două aședăminte.

1 O Galateni fără minte ; cine v'a fer-
 mecatu pre voi, ca să nu ascultați de
 adevăru, pre voi în ochii căroră Ii-
 susu Christosu a fostu așa de viu în-
 chipuitu, ca și *cumu aru fi fostu* cru-
 2 cificatu între voi ? Acésta voiescu
 numai să sciu de la voi : Prin fapte
 de ale legeri ați primitu Spiritulu, séu
 3 prin auȃulu credinței ? Așa de fără
 de minte sînteți ? încependu în Spi-
 4 ritu, acumu în corpu sfârșiți ? Atâtea
 ați suferitu în zădaru ? dacă era și în
 5 zădaru. Deci celu ce vî comunică Spi-
 ritulu, și lucréză minuni între voi,
 6 auȃulu credinței *lucrăză* ? Precumu

Abraamu a cređutu lui Dumneȃdeu,
 și i s'a socotitu spre dreptate.

Să sciți dară, că cei ce sînt din 7
 credință, aceia sînt fii lui Abraamu,
 Éru prevēdēdu scriptura, că prin 8
 credință va îndrepta Dumneȃdeu pre
 Gintî, mai 'nainte a promisui lui A-
 braamu : Întru tine se voru bine-cu-
 vēta tōte nēmurile. Pentru aceea 9
 cei ce sînt din credință se bine-cu-
 vētéză împreună cu credinciosulu
 Abraamu.

Cātu sînt din fapte de ale legeri 10
 sînt subu blăstemu ; căci scrisu este :
 Blăstematu este totu celu ce nu va
 remāné întru tōte cele scrise în car-
 tea legeri, ca să le facă. Éru cumcă 11
 nu se îndreptéză nimenea înaintea
 lui Dumneȃdeu prin lege, este înve-
 deratu, căci : Dreptulu prin credință
 va trăi. Éru legea nu este din cre- 12
 dință, ci : Omulu, care va face ace-
 stea, va trăi întru ele. Christosu ne-a 13
 rescumpăratu din blăstemulu legeri,
 făcēdu-se pentru noi blăstemu, căci
 scrisu este : Blăstematu *este* totu celu
 spēnduratu pe lemn ; Ca bine-cu- 14
 vēntarea lui Abraamu să vină preste
 Gintî prin Iisusu Christosu, ca să
 primimu prin credință Spiritulu celu
 promisui.

Frațiloru, duple omu vorbescu : 15
 Aședământulu unui omu, dacă *este*
 întăritu, nimenea nu-lu desființéză,
 nici nu adaugă *la elu*. Éru lui Abra- 16
 amu și seminției lui s'au făcutu fă-
 găduințele. Nu ȃdice : Semințieloru,
 ca de multe ; ci ca de una : Semin-
 17 ției tale, care este Christosu. Și a-
 césta ȃdicu : Aședământulu celu întă-
 ritu mai 'nainte de la Dumneȃdeu în
 Christosu, nu s'a pututu nimici de
 legea, care s'a datu cu patru sute și
 trei-ȃeci de ani mai târȃiu, încātu să
 se desființeze făgăduința. Căci mo- 18
 scenirea de *este* din lege, nu mai *este*
 din făgăduință ; éru Dumneȃdeu a ȃdă-
 ruit'o lui Abraamu prin făgăduință.

Pentru ce dară *este* legea ? S'a ada- 19
 osu pentru călcările de lege, pēne ce
 era să vină seminția căreia s'a datu
 făgăduința ; și *a fostu* rōnduită prin
 ângerî în mână unui meȃlocitoru.
 Éru meȃlocitorulu nu este alu unuia ; 20
 éru Dumneȃdeu este unulu.

21 Deci *ore este* legea în potriua fă-
găduințelor lui Dumnezeu ? nici de
cumu ; căci de s'aru fi datu o lege
care să pótă viu-face, într' adevăru
22 prin lege aru fi fostu dreptatea. Dară
a închisu scriptura tóte subu păcatu,
ca cea făgăduită să se dee prin cre-
dința întru Iisusu Christosu celoru
23 ce credu. Éru mai 'nainte de venirea
credinței, eramu păziți subu lege, în-
chiși fiindu spre credința, care era să
24 se descopere ; Încātu legea ni-a fostu
învătătoru spre Christosu, ca să ne
îndreptăm prin credință.

25 Și după ce a venit credința, nu
26 mai sântemu subu învățătoru. Căci
toți sunteți fii ai lui Dumnezeu prin
27 credință întru Christosu Iisusu. Căci
ori-câți v'ați botezatu întru Chris-
tosu, cu Christosu v'ați îmbrăcatu.
28 Nu este Iudeu, nici Ellinu ; nu este
servu, nici liberu ; nu este parte bār-
bătéscă, nici femeéscă ; căci voi toți
sunteți unulu întru Christosu Iisusu.
29 Éru de *sunteți* voi ai lui Christosu,
atuncea semēnță a lui Abraamu sūn-
teți, și moscenitori după făgăduință.

1 Deci dicu, *că* moscenitorulu, în câtu
timpu este pruncu, în nimicu nu se
osebesce de servu, deși este domnu
2 tuturor ; Ci este subu epitropi și în-
grijitori, pēnē la timpul otărîtu de
3 părintele *seu*. Așa și noi cându eram
prunci, eramu aserviți subu elemen-
4 teile lunei ; Éru cându a venit plin-
itatea timpului, a trāmesu Dumne-
deu pre Fiiulu seu, celu născutu din
5 femeie, venit subu lege ; Să rescum-
pere pre cei de subu lege, ca să pri-
6 mimu înfierea. Dară fiindu că sun-
teți fii, a trāmesu Dumnezeu pre
Spiritul Fiiului seu în ânimele vós-
7 tre, strigându : Abba, Părinte. Pen-
tru aceea nu mai este servu, ci fiu ;
éru de *esci* fiu, *esci* și moscenitoru
alu lui Dumnezeu prin Christosu.

8 Dară atuncea, necunoscēdu pre
Dumnezeu, serviați celoru ce din fire
9 nu sūnt dumnezei ; Éru acumu, după
ce ați cunoscutu pre Dumnezeu, séu
mai bine, *după ce* v'ați cunoscutu de
Dumnezeu, cumu vă întórceți érași
la elementele cele slabe și sărace,
cārora érași din nou voiți a li servi ?

Țilele păziți, și lunele, și timpii și 10
anii. Mē temu de voi, ca nu cumva 11
în zădaru să mē fi ostenitu la voi.

Frațiloru, rogu-vē, fiți ca mine ; 12
și eu *sūnt* ca voi ; întru nimicu nu
m'ați nedreptățitu. Sciți că fiindu 13
slabu cu corpulu, v'amu predicatu
evangelia mai ântēiu. Dară *pentru* 14
ispita mea ce era în corpulu meu nu
m'ați defăimatu, nici m'ați desprețu-
itu ; ci m'ați primitu ca pre unu ân-
geru alu lui Dumnezeu, ca pre Iisusu
Christosu. Deci unde este *acumu* fe- 15
ricirea vóstră ? căci vī dau mărturiă,
că de *aru fi fostu* cu putință, ochii
vostri scotēndu-i, i-ați fi datu mie.
Deci au neamicu făcutu-m'amu voui, 16
pentru că vī vorbescu adevărulu ?

Ei sūnt rêvnitori de voi, *dară* nu 17
spre bine ; da, voru să vē scótă *de la*
noi, ca să fiți voi rêvnitori de ei. Deci 18
bine *este* în totu timpul a fi rêvnitori
în *lucrulu* bunu, și nu numai cându
sūnt de față la voi. Copiii mei, pre 19
cari érași cu durere vē nascu, pēnē
ce se va forma Christosu întru voi ;
Așiu voi să fiu acumu la voi, și să-mi 20
schimbu vócea mea ; căci nu mē pre-
cepu de voi.

Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți subu 21
lege, nu auziți legea ? Căci scrisu 22
este, că Abraamu a avutu duoi fii,
unulu din servă, *éru* altulu din cea
liberă. Și celu din servă s'a născutu 23
dupre corp ; éru celu din cea liberă
dupre făgăduință. Cari au altă înțe- 24
legere ; căci aceste *femei* sūnt cele
duoē aședăminte : una din muntele
Sinai, ce nasce spre servitute, care
este Agara ; Căci Agara semnifică 25
muntele Sinai, *care este* în Arabia, și
este alătura cu Ierusalimulu de acu-
mu, și este în servitute cu fii sei.
Éru Ierusalimulu celu de susu este 26
liberu, care este mumă noui tuturor.
Căci scrisu este : Veselesce-te, stērpă, 27
care nu nasci, recnesce și strigă, ceea
ce nu ai dureri de facere ; căci mai
mulți sūnt fii celei singuratrice, de
cātu ai celeia ce are bărbatu. Éru 28
noi, frațiloru, precumu Isaacu, sūn-
temu fii ai făgăduinței. Dară precumu 29
atuncea celu ce se născuse după corp
persecuta pre celu *ce se născuse* du-
pre Spiritu ; așa *este* și acumu. Dară 30

ce ȃice scriptura ? Isgonesce pre servă
și pre fiulu seu ; ȃăci fiulu servei nu
31 va moscenî cu fiulu celei libere. Drep-
tu aceea, fraților, nu sîntemu fii
ai servei, ci ai celei libere.

CAP. 5.

Libertatea evangelică. Luerările corpului se opunu
fructelor Spiritului.

1 Stați dară în libertatea, cu care Chri-
stosu ne-a făcutu liberi, și nu vę în-
curȃți ęrăși în jugulu servitutei.
2 Țccę eu Pavelu ȃicu voui, ȃă de
vę veți circumcide, Christosu nimicu
3 nu vî va folosi. Țăci ęrăși spunu fie-
căruia ce se circumcide, ȃă este de-
4 toru să ȃmplinęcă tótă legea. V'ați
desfăcutu de la Christosu, voi cari
voiți să vę îndreptați prin lege ; din
5 charu ați căȃutu. Țăci noi duple Spi-
ritu asceptămu speranța dreptătei,
6 carea vine din credința. Țăci în Iisusu
Christosu nici circumcisiunea nu pôte
nimicu, nici necircumcisiunea ; ci cre-
7 dința care se lucręză prin iubire. Aler-
gați bine ; cine v'a opritu ca să nu
8 ascultați de adevęru ? Acęstă îndu-
plicare nu este de la celu ce v'a chiă-
9 matu. Puținu aluatu dospesce tótă
10 frământătura. Eu amu încredere în
voi întru Domnulu, ȃă altu nimicu
nu veți cugeta ; ęru celu ce vę tur-
bură va purta pedępsa sa, ori-care
11 va fi. Și eu, fraților, de predicu încă
circumcisiunea, pentru ce mai sînt
persecutatu ? atunci a încetatu scan-
12 dalulu crucei. O de s'aru esclude de
totu cei ce vę strică.
13 Țăci voi, fraților, v'ați chiămatu
la libertate ; numai să nu întrebui-
ȃți libertatea vóstră de pretecstu
pentru corp, ci în iubire să serviți
14 unulu altuia. Țăci tótă legea se ȃm-
plinesce într'unu cuvęntu, *adecă* într'
acesta : Să iubesci pre aprópele teu
15 ca însu-ți pre tine. Țru de vę mușȃți
și vę mănȃți unulu pre altulu, cău-
ȃți să nu vę nimiciți unulu pre altulu.
16 Deci ȃicu : Țmblați duple Spiritu,
17 și nu veți ȃmplini pofta corpului. Țăci
corpulu poftesce în potriua spiritului,
și spiritulu în potriua corpului ; și
acestia se ȃpotrivescu unulu altuia,
18 încātu nu faceți cele ce ați voi. Dară
de sînteți conduși de Spiritu nu sînt-

teți subu lege. Țru faptele corpului 19
sînt vederate, și sînt *acestea* : Adul-
teriulu, fornicățiunea, necurăția, des-
frênarea, Idololatria, fermecătoriale, 20
neamicițiile, sfeȃele, gelosiele, mân-
niele, gâlcevele, desbinările, eresurile,
Pismele, uciderile, bețiile, ȃmbuibă- 21
rile, și cele asemenea acestora ; de
cari mai'nainte vî spunu, precumu
amu și mai spusu, ȃă cei ce facu
unele ca acestea nu voru moscenî ȃm-
pęrăția lui Dumneȃeu. Dară fructulu 22
Spiritului este : Iubirea, bucuria, pa-
cea, îndelunga-răbdare, bunătatea,
facerea de bine, credința ; Blăndeȃa, 23
ȃfrênarea poftelor : contra acestora
lege nu este. Și cei ce sînt ai lui 24
Christosu, și-au crucificatu corpulu
cu patimele și poftele *lui*. De trăimu 25
duple Spiritu, să și ȃmblămu duple
Spiritu. Să nu căutămu mărire de- 26
șertă, ȃntărîtându unulu pre altulu,
pismuindu unulu pre altulu.

CAP. 6.

ȃndemnare de a ajuta unulu pre altulu. Pavelu nu
se laudă de cătu în crucea lui Christosu.

Fraților, de se va oblici vre unu 1
omu în vre o greșelă, voi cei spiritu-
ali îndreptați pre unulu ca acela cu
spiritulu blăndeȃei ; păzindu-te pre
tine, ca să nu fii și tu ispititu. Pur- 2
ȃți sarcinele unulu altuia, și așa ȃm-
pliniți legea lui Christosu. Țăci de 3
socotesce cineva, ȃă este ceva, nimicu
fiindu, pre sine se încelă. Și fie-care 4
să-și cerceteze fapta sa, și atuncea
va avea laudă în sine însu-și, ęru nu
în altulu. Țăci fie-care 'și va purta 5
sarcina sa.

Țru celu ȃnvęȃatu în cuvęntu să 6
comunicе celui ce ȃnvęȃă tóte cele
bune. Nu vę amăgiți ; Dumneȃeu nu 7
se batjocuresce ; ȃăci ori-ce sémênă
omulu, aceea va și secera. Țăci celu 8
ce sémênă pentru corpulu seu, din
corpulu va secera stricăciune ; ęru celu
ce sémênă pentru spiritulu, din spiritulu
va secera vięȃă eternă. Și să nu ne 9
obosimu în facere de bine ; ȃăci la
timpulu seu vomu secera, ȃacă nu ne
vomu osteni. Așa dară pênę cându 10
avemu ȃndemănare, să facemu bine
cătră toți, și mai cu sémă cătră cei
ai nostri de o credința.

11 Vedeti ce epistolă mare v'amu
 12 scrisu cu mâna mea. Câți voru să se
 fălăscă de corp, aceia vă silescu să
 vă circumcideți, numai ca să nu su-
 fere persecuțiune pentru crucea lui
 13 Christosu. Căci însu-și cei ce sînt cir-
 cumciși nu păzescu legea ; ci voiescu,
 să vă circumcideți, ca să se laude în
 14 corpulu vostru. Eru mie să nu-mi fie
 a mă lauda, de cătu numai în crucea
 Domnului nostru Iisusu Christosu,
 prin care s'a crucificatu lumea mie,
 15 și eu lumii. Căci în Christosu Iisusu

nici circumcisiunea nu este ceva, nici
 necircumcisiunea, ci făptura cea nouă.
 Și câți voru âmbra după această re- 16
 gulă, pace *fie* preste ei și milă, și pre-
 ste Israelulu lui Dumnezeu.

Eru mai multu nimenea să nu mă 17
 supere ; căci eu portu pe corpulu meu
 semnele Domnului Iisusu. Fraților, 18
 charulu Domnului nostru Iisusu Chri-
 stosu *fie* cu spiritulu vostru. Aminu.

*Cătră Galateni s'a scrisu de la
 Roma.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

E F E S E N I.

CAP. 1, 2.

Charulu lui Dumnezeu în Iisusu Christosu, care este
 capulu besericei. Unirea Iudeilor și Gînjiloru în
 Christosu.

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu Chris-
 tosu prin voia lui Dumnezeu, sînți-
 loru celor ce sînt în Efesu și cre-
 dincioșiloru în Christosu Iisusu: Charu
 2 *fie* voui și pace de la Dumnezeu Pă-
 rintele nostru, și de la Domnulu Ii-
 susu Christosu.
 3 Bine-cuvântatu *fie* Dumnezeu și
 Părintele Domnului nostru Iisusu
 Christosu, care ne-a bine-cuvântatu
 cu tîtă bine-cuvîntarea spirituală în
 4 cele ceresci în Christosu; Precumu,
 ne-a alesu într'însulu mai'nainte de
 întemeierea lumii, ca să fimu noi sînți
 și neprihăniți înaintea lui în iubire ;
 5 Mai'nainte otărîndu-ne spre înfiere
 cătră sine prin Iisusu Christosu, du-
 pre buna-voință a voiei sale ; Spre
 lauda mării charului seu, cu care
 7 ne-a miluitu în celu iubit ; În care
 avemu rescumpărare prin sângele lui,
 ertarea păcatelor, după bogăția cha-
 8 rului seu ; Pre care l'a prisositu cătră
 noi în tîtă înțelepciunea și pricepe-
 9 rea ; Făcîndu-ni cunoscutu misterulu
 voiei sale după bună-voința sa, care
 10 a otărît'o în sine-și ; Pentru pregătirea
 plinităței timpurilor, ca să întruné-
 scă tîtă în Christosu, și cele din ce-
 11 riuri și cele de pe pămîntu ; Într'însu-
 lu, în care amu primitu și mosce-

nire, mai'nainte otărîți fiindu după
 bună-voința celui ce lucrăză tîtă du-
 pre svatulu voiei sale ; Ca să fimu 12
 noi spre lauda mării sale, cari mai
 ântéiu amu cređutu în Christosu ; În 13
 care și voi *ați cređutu*, auđindu cu-
 vîntulu adevărului, evangelia mîn-
 tuierei vîstre ; în care și cređîndu v'ați
 sigilatu cu Spiritulu Sîntu celu făgă-
 duitu ; Carele este arvuna moscenirei 14
 nîstre pentru rescumpărarea stépâ-
 nirei, spre lauda mării sale.

Dreptu aceea și eu, auđindu cre- 15
 dința vîstră în Domnulu Iisusu și
 iubirea vîstră cătră toți sînții ; Nu 16
 încetezu de a mulțumi pentru voi
 amintindu-vă în rugăciunile mele : Ca 17
 Dumnezeu Domnului nostru Iisusu
 Christosu, Părintele mării, să vî dee
 Spiritulu inspirațiunei și alu desco-
 perîrei spre cunoscință *deplină* a lui ;
 18 Și ochi luminați minței vîstre, ca să
 sciți speranța chiămărei lui, și bogă-
 ția mării moscenirei lui în cei sînți ;
 Și pré-înalta mărîre a puterei sale 19
 cătră noi cari credemu, după lucra-
 rea puternice sale tării ; Cu care a 20
 lucratu în Christosu, sculându-lu din
 mîrți, și punîndu-lu a sedé d'a drépta
 sa în ceriu, Mai pre susu de cătu tîtă 21
 începătoria, de cătu tîtă puterea și
 stépânirea și domnia, și de cătu totu
 numele ce se numesce nu numai în
 secululu acesta, ci și în celu viitoru ;
 Și tîtă le-a supusu subu peciórele 22

lui, și l'a pus capu preste toate în
23 beserică; Căea este corpulu lui, plin-
tatea celui ce împlinesce toate în
toți.

1 Și pre voi, cari erați morți prin
2 abateri și prin păcate; În cari ore-
cându ați amblatu duple cursulu lum-
mei acesteia, duple domnulu puterei
3 aerului, a spiritului celui ce acumu
lucră în fiii neascultărei; Între
cari și noi toți amu petrecutu ore-
cându în poftete corpului nostru, fă-
cându voiele corpului și ale cugete-
loru; și eramu din fire fii ai mâniei,
4 ca și cei-l-alți. Eru Dumneșeu, bo-
gatu fiindu în milă, pentru iubirea sa
5 cea mare cu care ne-a iubit; Și fi-
indu noi morți prin păcate, ne-a viu-
făcutu împreună cu Christosu; [prin
6 charu sunteți mântuiți]; Și împreună
cu d'însulu ne-a sculat, și ne-a pu-
su a ședé împreună în ceru în Chris-
7 tosu Iisusu; Ca să arete în seculii
cei viitori bogăția cea mare a charu-
lui seu prin bunătatea sa spre noi în
8 Christosu Iisusu. Căci din charu sîn-
teți mântuiți prin credință; și acesta
nu de la voi; darulu lui Dumneșeu
9 este; Nu din fapte, ca să nu se laude
10 cineva. Căci noi suntemu făptura lui,
creați în Christosu Iisusu spre fapte
bune, pre cari le-a pregătitu Dum-
neșeu, ca să amblămu în ele.

11 Pentru aceea aduceți-vă aminte,
că voi ore cându păgâni fiindu în
corpu, cari vă chiamăți necircumci-
siune de către cei ce se chiamă cir-
cumcisiune în corpu de mână făcută;
12 Că într'acelu timpu erați fără Chris-
tosu, înstrăinați de cetățenia lui Is-
raelu, și străini de aședămintele fă-
găduinței, neavându speranță, și fără
13 Dumneșeu în lume; Eru acumu în
Christosu Iisusu fiindu, voi cari ore-
cându erați depărtați, v'ați făcutu
apropie prin sângele lui Christosu.
14 Căci elu este pacea noastră, care a fă-
cutu amînduoé una, și a derimatu
15 zidulu despărțirei între noi: Neami-
ciția; desființându prin corpulu lui
legea ordinelu din precepte, spre a
zidi în sine pre amînduoi întru unu
16 omu nou, așa făcându pace; Și spre
a împăca lui Dumneșeu pre amînduoi
uniți într'unu corpu prin cruce, omo-

rîndu neamicția printr'însa. Așa a 17
venitu și a predicatu pace voui celoru
de departe, și celoru de aproape. Căci 18
printr'însulu avemu amînduoi apro-
pierea într'unu Spiritu către Părintele.

Pentru aceea nu mai sunteți stră- 19
ini și nemernici, ci concetățeni ai sîn-
ților, și casnici ai lui Dumneșeu;
Zidiți fiindu pe temelia apostoliloru 20
și a profeților, singuru Iisusu Chris-
tosu fiindu *pétra* unghiulară; În care 21
totu edificiulu alcătuiundu-se, cresce
spre templulu sântu în Domnulu; În 22
care și voi împreună vă zidiți spre
locașu alu lui Dumneșeu în Spiritu.

CAP. 3.

Misteriulu chiamărei Ginților, și mărimea nespūsă
a iubirei lui Christosu către beserică.

Pentru acesta eu Pavelu legatulu lui 1
Iisusu Christosu pentru voi Gințile;
De ați aușitu de diregétoria charului 2
lui Dumneșeu, care mi s'a datu pen-
tru voi: Că prin descoperire mi-a fă- 3
cutu cunoscutu misteriulu; [precumu
amu scrisu deja pe scurtu; Din care 4
cetîndu, puteți cunoșce înțelegerea
mea în misteriulu lui Christosu]; Care 5
în seculii trecuți nu s'a făcutu cuno-
scutu filoru ómeniloru, precumu s'a
descoperitu acumu sântiloru lui apo-
stoli și profeților prin Spiritu: Ca 6
Gințile să fie împreună-moscenitóre,
și din același corpu, și părtași făgă-
duinței lui în Christosu prin evange-
liă; Căreia m'amu făcutu servu, du- 7
pre darulu charului lui Dumneșeu,
care mi s'a datu duple lucrarea pu-
terei lui; Mie, celui mai micu din 8
toți sântii, mi s'a datu acestu charu,
spre a predica între Ginți bogăția lui
Christosu cea nepétrunsă; Și a lu- 9
mină pre toți, care este împărțășirea
misteriului celui ascunsu din eterni-
tate în Dumneșeu, care a creatu toate
prin Iisusu Christosu; Ca acumu în 10
cepétorielu și puteriloru în ceru să
fie cunoscută prin beserică înțelepci-
unea lui Dumneșeu cea de multe fe-
liuri; Duple otărîrea cea eternă, care 11
a făcut'o în Christosu Iisusu Domnulu
nostru; În care avemu îndrēsnelă și 12
apropiere cu încredere prin credință
într'însulu. Pentru aceea rogu-vă, ca 13
să nu fiți descuragiați în strîmtoră-

rile mele pentru voi, cari sînt mărirea vîastră.

- 14 Pentru acésta plecu genunchiele
mele cătră Părintele Domnului nos-
15 tru Iisusu Christosu, De la care tó-
tă familia în ceriu și pe pămîntu se
16 numesce; Ca să vî dee, duple bogă-
ția mării sale, să vî întăriți cu pu-
tere prin Spiritulu seu în omulu celu
17 din întru; Ca Christosu să locuască
în ânimele vîstre prin credință; ca
fiindu înrădiciinați și întemeiați în
18 iubire; Să puteți cuprinde împreună
cu toți sântii, ce *este* lățimea și lun-
gimea și adîncimea și înălțimea;
19 Și să sciți iubirea lui Christosu ce în-
trece *tótă* cunoscînța, ca să vî depi-
niți în *tótă* plinitatea lui Dumneșeu.
20 Éru celui ce pôte face pré de
prisosu preste tóte cele ce ceremu
sêu gîndimu, duple puterea ce se
21 lucrăză în noi, Aceluia *fi* mărire în
beserica cea în Christosu Iisusu prin
tóte generațiunile în seculii seculilor.

CAP. 4—6.

Îndemnare la unire în Christosu, și a fugi de la corupțiunea lumii. Pavelu îndemná la milă, și condamnă necurăția. Sănțirea și detoriile căsătoriei. Detoriile reciproce între copii și părinți, și între servi și domni. Armele spirituale ale Creștinului.

- 1 Dreptu aceea rogu-vă, eu legatulu
în Domnulu, ca să âmbలాți vrednici
de chiămarea în care sînteți chiăma-
2 ți; Cu *tótă* umilința și blîndeța, cu
îndelungă-răbdare, îngăduindu unu-
3 lu altuia în iubire; Silindu-vă a pă-
zi unitatea Spiritului prin legătura
4 păcei. Unu corpu și unu Spiritu, pre-
cumu și sînteți chiămați într'o spe-
5 ranță a chiămării vîstre; Unu Dom-
6 nu, o credință, unu botezu; Unu
Dumneșeu și Părinte alu tuturor,
care *este* preste toți și prin toți, și
în voi toți.
7 Éru fie-căruia din noi s'a datu charu
dupre măsura darului lui Christosu.
8 Pentru aceea dîce: Suindu-se la înăl-
țime, a făcutu multi robi, și a datu
9 daruri ómenilor. [Éru aceea *ce dîce*
că s'a suitu, ce este de cătu numai că
s'a și pogorîtu mai ântéiu la părțile
cele mai de josu ale pămîntului?
10 Celu ce s'a pogorîtu, acela este care
s'a și suitu mai pe susu de tóte ce-
11 riurile, ca să împle tóte.] Și acela a

datu pre unii, apostoli; éru pre alții,
profeți; éru pre alții, evangelisti;
éru pre alții, păstori și învățatori;
Spre deseavârșirea sântiloru, spre lu- 12
crulu serviciului, spre edificarea
corpului lui Christosu. Pênă ce vo- 13
mu ajunge toți la unirea credinței și
a cunoscînței Fiiului lui Dumneșeu,
în bărbatu deseavârșitu, la măsura
statului deplinu alu lui Christosu;
Ca să nu mai fimu prunci, învăluin- 14
du-ne și purtându-ne de totu vîntu-
lu învățătorei, prin amăgirea óme-
niloru, prin vicleșugu spre meste-
șugirea încelăciunei; Ci urmărindu 15
adevărulu în iubire, să crescemu în
tóte cătră d'însulu, care este capulu,
Christosu; Din care totu corpu 16
alcătuindu-se și întocmindu-se prin
tóte legătorele *cari* una pe alta aju-
tându-se, duple lucrare în măsura fie-
căruia membru, face crescerea cor-
pului pentru a sa edificare în iubire.

Dreptu aceea dîcu, și vî mărturi- 17
sescu în domnulu: Să nu mai âmbలా-
ți precumu âmbలా și cele-l-alte Ginți
în deșertăciunea minții lor; Întu- 18
necați fiiindu la minte, înstrăinați
de la viața lui Dumneșeu prin necu-
noscînța ce este în d'îșii pentru îm-
petrirea ânimei lor; Cari fiindu în 19
nesimțire s'au datu desfrînării, spre
a comite totu feliulu de necurățire
cu lămomiă. Éru voi nu așa v'ăți 20
învățatu despre Christosu; Dară 21
precumu ați auditu de d'însulu, și
v'ăți învățatu într'însulu, cumu este
adevărulu în Iisusu; Trebuie să vî 22
desbrăcați de omulu celu vechiu cu
petrecerea sa de mai'nainte, carele
se strică prin poftetele încelăciunei;
Și să vî înoiți în spiritulu minții 23
vîstre; Și ca să vî îmbrăcați în o- 24
mulu celu nou, care s'a făcutu du-
pre Dumneșeu în dreptate și în sîn-
țire adevărată.

Dreptu aceea lepédându minciuna, 25
vorbiți adevărulu fie-care cu aprópele
lui; căci sîntemu unii altora membri.

Mânați-vă, și nu păcătuiți; sóre- 26
le să nu apună întru mânia vîastră;
Nu dați locu diabolului. 27

Celu ce fură, să nu mai fure; ci 28
mai bine să se ostenască, lucrându
binele cu mânele *sale*, ca să aibă de

29 datu celui în lipsă. Nici unu cuvântu reu să nu iese din gura voastră, ci numai *cuvântu* bunu spre edificare după trebuință, ca să împărtășească charu celoru ce audu. Și să nu întristați Spiritulu celu Sântu alu lui Dumneșeu, prin care v'ati sigilatu spre ziua rescumpărării.

31 Tótă amărăciunea și mânia, și urgia și strigarea, și hula să se redice de la voi, împreună cu tótă reutatea; 32 Și fiți unulu cătră altulu buni, îndurători, ertându unulu altuia, precumu și Dumneșeu v'a ertatu în Christosu.

1 Următori fiți lui Dumneșeu, ca nisce fii iubiți; Și âmbలాți în iubire precumu și Christosu ne-a iubit pre noi, și s'a datu pre sine pentru noi daru și sacrificiu lui Dumneșeu spre mirosu plăcutu.

3 Dară desfrânarea și tótă necurățirea seú sgârcenia, nici să se numescă între voi, precumu se cade sântiloru; Nici cuvintele urâte, nici vorba nebună, nici glumirea, cari nu sânt cuviincioșe; ci mai bine mulțumită. Căci acésta sciți, că nici celu desfrânatu, seú necuratulu, seú sgârcitul, care este idololatu, nu are moscenire în împărăția lui 6 Christosu și a lui Dumneșeu. Nime-nă să nu vă încele cu cuvinte deșerte; căci pentru acestea vine mânia lui Dumneșeu preste fii neascultați 7,8 rei. Deci nu fiți părtași lor. Căci erați oare-cându întunerecu; éru acumu *sânteti* lumină în Domnulu; âmbలాți 9 *dară* ca fii ai luminei; [Căci fructulu Spiritului stă în tótă bunătatea 10 și dreptatea și adevărulu]; Cercându 11 ce este bine-plăcutu Domnului. Și nu luați parte la lucrurile neroditoare ale întunerecului, ci mai bine muștrați-le. Căci cele ce se facu de cătră 12 d'înșii într'ascunsu, este rușine de 13 a *le* și vorbi. Éru tóte acestea vedându-se de lumină, se arătă; căci 14 totu ce se arătă este lumină. Pentru aceea dice: Descéptă-te celu ce dormi, și te scólă din morți, și te valumină Christosu.

15 Vedeti dară, ca să âmbలాți cu pază, nu ca nisce neînțelepți, ci ca 16 cei înțelepți; Rescumpărându tim-

pulu, pentru că dăilele sânt rele. Dreptu aceea nu fiți nepricepuți, ci 17 înțelegeți ce *este* voia Domnului. Și 18 nu vă îmbetați de vinu, în care este desfrânare; ci vă împleți de Spiritu; Vorbindu între voi în psalmi și imne 19 și cântări spirituale, cântându și lăudându în ânimele voștre Domnului; Mulțumindu în totu timpul 20 pentru tóte lui Dumneșeu și Părintele, în numele Domnului nostru, Iisusu Christosu; Supuneți-vă unulu 21 altuia în frica lui Dumneșeu.

Femeiloru, supuneți-vă bărbațiloru voștri ca Domnului. Căci barbatulu este capu femeiei, precumu și Christosu este capu beserice; și acesta este mântuitorulu corpului. Deci precumu beserica se supune 24 lui Christosu, așa *să se supună* și femeele bărbațiloru lor în tóte.

Bărbațiloru, iubiți-vă femeele voștre, precumu și Christosu a iubit beserica, și pre sine s'a datu pentru d'înșă: Ca să o sântescă, curățindu-o 26 cu spalare de apa prin cuvântu; Ca 27 să o pună înainte-și beserică măreță, neavându pată seú sbârcitură, seú altu ceva de acestu felu; ci ca să fie sântă și neprihănită. Așa deto- 28 rescu bărbații să-și iubească femeele lor ca și corpurile lor însi-și. Celu ce-și iubesc pre femeea sa, se iubesc pre sine. Căci nimenea nici odata nu 29 și-a urîtu corpulu seu; ci-lu nutresce și-lu încăldește, precumu și Christosu beserica; Căci noi sântemu 30 membri ai corpului seu, din carnea sa, și din oșele sale. Pentru aceea 31 va lăsa omulu pre părintele seu și pre muma sa, și se va lipi de femeea sa, și voru fi amînduoi unu corp. Mare este acestu misteriu; éru eu 32 vorbescu de Christosu și de beserică; Decidară și voi în parte fie-care așa să- 33 și iubească pre femeea sa ca pre sine; éru femeea să respecte pe bărbatu.

Copiiloru, ascultați, pre părinții voștri 1 în Domnulu; căci acésta este dreptu. Onóra pre părintele teu, și pre muma 2 ta; acesta este ordinulu celu d'ântéiu alu făgăduinței; Ca să-ți fie bine, 3 și să trăesci îndelungu pe pământu. Și voi, părințiloru, nu întăritați 4

- pre copiii vostri spre mânia; ci cre-
ceți-i în învețătura și îndreptarea
Domnului.
- 5 Serviloru, ascultați pre domnii *vos-*
tri cei duple corp cu frică și cu cu-
tremuru, în simplitatea ânimei vós-
tre, ca pre Christosu; Nu numai de
6 fația ochiloru servindu-li, ca cei ce
voru să placa ómeniloru; ci ca servi
ai lui Christosu, făcendu voia lui
7 Dumneđu din ânimă; Cu buna-voință
servindu-*li*; ca Domnului, éru nu ca
8 ómeniloru; Sciindu că ori-ce bine va
face fie-care, aceea va primi de la
Domnulu, *fie* elu servu séu liberu.
- 9 Și voi, domniloru, aceleași să fa-
ceti cătră d'înșii, lăsându amenința-
rea; sciindu că și alu vostru Domnu
este în ceriuri, și căutare în fația nu
este la d'însulu.
- 10 Pe lûngă acésta, frații mei, fiți tari
în Domnulu, și în puterea tăriei lui;
11 Îmbrăcați-vé în tótă armarea lui Dum-
neđu, ca să puteți sta contra meste-
12 șugiriloru diabolului. Căci nu ni este
luptă în contra cărnei și sângelui, ci
în contra începătorieloru și puteriloru
și a domniloru întunerecului lumei
acesteia, în contra spiriteloru rele din
13 înalțimi. Pentru aceea luați tóte ar-
mele lui Dumneđu, ca să vă puteți
împotrivi în ziua cea rea, și tóte în-
14 deplinindu să stați. Stați deci, încin-
gându-vé cópsele vóstre cu adevéru,

și îmbrăcându-vé cu platoșa dreptăței;
Și încălțându-vé peciórele în gătirea 15
evangeliei păcei; Preste tóte luați pa- 16
văza credinței, cu care veți stinge tóte
săgețele cele ardétóre ale viciénului; Și 17
luați coifulu mântuirei, si sabia Spi-
ritului, care este cuvântulu lui Dum-
neđu: Rugându-vé în totu timpulu 18
cu rugăciunea și cererea în Spiritu;
și spre însă-și acésta priveghindu cu
tótă stăruința și rugăciunea pentru
toți sântii; Și pentru mine, ca să mi 19
se dee cuvântulu, ca cu îndrěsnělă să
deschidu gura mea a predica misteriu-
ulu evangeliei; Pentru care sânt solu 20
în lanțuri; ca într'însa cu îndrěsnělă
să vorbescu, precumu mi se cade a
vorbi.

Éru ca să sciți și voi cele despre 21
mine, și ce facu, Tichicu, iubitulu frate
și credinciosu servu în Domnulu, vî va
face cunoscutu tóte; Pre care pentru 32
însă-și acésta l'amu trămesu la voi, ca
să sciți cele despre noi, și *ca* să mân-
găe ânimele vóstre.

Pace *fie* frațiloru și iubire cu cre- 23
dință de la Dumneđu Părintele, și
de la Domnulu Iisusu Christosu. Cha- 24
rulu *fie* cu toți cari iubescu pre Dom-
nulu nostru Iisusu Christosu în sin-
ceritate. Aminu.

*Cătră Efeseni s'a scrisu de la Roma
și s'a trămesu prin Tichicu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

FILIPPENI.

CAP. 1, 2.

Iubirea apostolului cătră Filippeni, și fructele întris-
tării sale. Christosu este vieța sa, și mórtea lui i
este căstigu. Indemnare la unire în Christosu. Lău-
darea lui Timotheiu și Epafroditu.

- 1 Pavelu și Timotheiu, servi ai lui Ii-
susu Christosu, tuturoru sântiloru în
Christosu Iisusu, celoru ce sânt în
Filippi, împreună cu episcopii și di-
2 aconii: Charu *fie* voui și pace de la
Dumneđu Părintele nostru, și de la
Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Mulțumescu Dumneđuului meu în
4 tótă amintirea de voi; În totu tim-
pulu în tótă rugăciunea mea pentru

voi toți cu bucuriă făcendu rugăciune,
Pentru participarea vóstră în evan- 5
geliă, în ziua d'ântéiu pêně acumu;
Încredințatu fiindu de însă-și acésta, 6
că celu ce a începutu în voi lucrulu
celu bunu, 'lu va îndeplini pêně la
ziua lui Iisusu Christosu; Precumu 7
amu temeiu a cugeta acésta despre
voi toți, pentru că și în lanțurile mele
și în apărarea și adevéirea evange-
liei m'aveți în ânima vóstră, voi, cari
toți sânteti părtași charului meu. Căci 8
Dumneđu 'mi este marturu, că vă
iubescu pre voi toți cu iubirea de

9 ânimă în Iisusu Christosu. Și de acé-
sta rogu-mă, ca iubirea vóstră încă
mai multu să prisoséscă în cunoscință
10 și în tótă priceperea, Ca să cercați
ce este dreptu și ce este nedreptu, și
ca să fiți curați și neprihăniți în ziua
11 lui Iisusu Christosu; Plini de frup-
tele dreptăței, cari prin Iisusu Chris-
tosu *servescu* spre mărirea și lauda
lui Dumnezeu.
12 Éru voiescu să sciți voi, frațiloru,
că cele *ce* mi s'au *întemplatu*, au
ajutatu chiaru la înaintarea evange-
13 liei; Fiindu că în totu pretoriulu și
la toți cei-l-alți s'au făcutu cunoscute
14 lanțurile mele; Și cei mai mulți din
frați în Domnulu, încurăgiați fiindu
prin lanțurile mele, cu mai multă în-
drăsnélă au vorbitu cuvântulu și fără
15 frică. Unii de o parte predică pre
Christosu din rîvnă și emulațiune;
alții de altă parte din buna-voință;
16 Unii predică pre Christosu din emu-
lațiune, nu din sinceritate, socotindu
17 că voru îngreuia lanțurile mele; Éru
alții din iubire, sciindu că sînt rôn-
18 duitu pentru apărarea evangheliei. Dară
cumu? ori în ce chipu *va fi*, séu *nu-*
mai la părere, séu în sinceritate,
Christosu se predică; și pentru acé-
sta mă bucuru, și mă voiu bucura.
19 Căci sciu, că acésta 'mi va fi de mân-
tuire prin rugăciunea vóstră, și prin
ajutorulu Spiritulu lui Iisusu Chris-
20 tosu; Dupre tarea mea asceptare și
speranță, că în nimicu nu mă voiu
rușina, ci *că* cu tótă îndrăsnéla, pre-
cumu în totu timpulu, *așa* acumu se
va mări Christosu în corpulu meu,
séu prin viéța *mea* séu prin mórtea
21 *mea*. Căci viéța mea *este* Christosu,
22 și mórtea 'mi *este* câstigu. Éru dacă
trăescu în corp, acésta 'mi este frup-
tulu lucrulu meu; dară ce voiu alege
23 nu sciu. Căci mă strîmtorezu în duoe
priviri: avendu dorință a mă desface
de corp și a fi împreună cu Chris-
tosu, ceea ce este cu multu mai bine;
24 Dară a remăné în corp *este* mai de
25 trebuință pentru voi. Deci avendu
acéstă încredere, sciu că voiu remăné
și voi petrece cu voi toți, pentru în-
aintarea vóstră în credință, și pentru
26 bucuria *vóstră*; Ca fala vóstră să fie
mare în Iisusu Christosu despre mine,

prin venirea mea, érași la voi. Nu- 27
mai să âmbლაți vrednici de evangelia
lui Christosu, ca ori venindu eu și
vădendu-vă, ori nefiindu de față la
voi, să audu despre voi, că stați în-
tr'unu spiritu, cu unu cugetu împre-
ună luptându-vă pentru credința evan-
geliei; Întru nimicu nesfiindu-vă de 28
împotrivitori; ceea ce acelora este
dovédă de perđare, éru voui de mân-
tuire, și acésta de la Dumnezeu; Căci 29
voui s'a dăruitu în privința lui Chris-
tosu, nu numai a crede în elu, ci și
a suferi pentru d'însulu. Susținendu 30
aceeași luptă, care ați vădutu în mine,
și *care* ați auditu că amu.

Deci de *este* vre o consolațiune în 1
Christosu, de *este* vre o mângăiere a
iubirei, de *este* vre o împărtășire a
Spiritulu, de *este* vre o duioșă și în-
durare. Îndepliniți bucuria mea, ca 2
să cugetați aceeași, avendu aceeași
iubire, unu sufletu *fiindu* și una cu-
getându; Nimicu *făcendu* prin emu- 3
lațiune și mărire deșértă: ci în umi-
lință unulu pre altulu socotindu *a fi*
mai înaltu sie-și. Să nu caute fie-care 4
de ale sale, ci fie-care și de ale altuia.

Să fie în voi același cugetu, care 5
era și în Christosu Iisusu; Care, în 6
chipulu lui Dumnezeu fiindu, nu a
socotitu ca o răpire a fi întocma cu
Dumnezeu; Ci s'a deșertatu pre sine, 7
luându chipu de servu, făcendu-se în
aseménarea ómeniloru; Și aflându-se 8
la chipu ca omulu, s'a umilitu pre
sine, făcendu-se ascultătoru pêné la 8
mórte, și mórte de cruce. Pentru acé- 9
sta și Dumnezeu l'a pré-înălțatu, și
i-a dăruitu nume, care este preste
totu numele; Ca în numele lui Iisusu 10
să se plece totu genunchiulu alu ce-
loru ceresci, și alu celoru pămêntesci,
și alu celqru de desubtu; Și *ca* tótă 11
limba să mărturiséscă, că Iisusu Chris-
tosu *este* Domnu spre mărirea lui
Dumnezeu Părintele.

Deci, iubiții mei, precumu în totu 12
timpulu ați ascultatu, nu numai
cându eramu de față, ci cu multu
mai multu cându sînt absentu, lu-
crați mântuirea vóstră cu frică și cu
cutremuru. Căci Dumnezeu este care 13
lucrăză în voi și a voi și a face, dupre

14 bună-voința *sa*. Tóte faceți-le fără de
 15 murmure și fără de dispute; Ca să
 fiți neprihăniți și întregi, fii ai lui
 Dumnezeu nevinovați în meșloculu
 unui nému îndărătnicu și înreută-
 16 lumini în lume, Oprindu-vă la cu-
 vântulu vieții spre fala mea în ziua
 lui Christosu, că nu amu alergatu
 îndeșertu, nici nu m'amu ostenitu
 îndeșertu.
 17 Că deși mă vërsu asupra sacrifi-
 ciului și în serviciulu credinței vós-
 tre, mă bucuru; da, mă bucuru cu
 18 voi toți. Și voi vă bucurați; da, vă
 19 bucurați cu mine. Și speru în Dom-
 nulu Iisusu să trāmetu pre Timotheiu
 încurându la voi, ca și eu să mă
 reînsuflețescu, aflându cele despre voi.
 20 Căci pre nimene *altulu* nu amu ase-
 menea *lui*, care să se îngrigescă de
 21 voi cu sinceritate. Căci toți caută ale
 lor, éru nu ale lui Iisusu Christosu.
 22 Éru voi sciți încercarea lui, că pre-
 cumu unu fiu unui părinte, *așa* a
 servitu elu împreună cu mine în
 23 evangeliă. Deci pre acesta speru să-lu
 trāmetu îndată, după ce voi fi regu-
 24 latu cele de pe lūngă mine. Și amu
 încredere în Domnulu, că și eu în
 curându voi veni la voi.
 25 Încă amu socotitu de trebuință a
 trāmete la voi pre Epafroditu, fra-
 tele și conlucrătorulu și conluptăto-
 rulu meu, éru alu vostru apostolu și
 26 ajutătoru în trebuințele mele. Căci se
 doria de voi toți, și era fôrte întris-
 tatu, pentru că ați auditu că a fostu
 27 bolnavu. Căci într'adevêru a fostu
 bolnavu de môrte; dară Dumnezeu
 l'a miluitu; și nu numai pre elu, ci
 și pre mine, ca să nu amu întristare
 28 preste întristare, Deci câtu mai cu-
 rându l'amu trāmesu, ca vëdându-lu
 érași să vă bucurați, și ca eu să fiu
 29 mai puțin întristatu. Deci primiți-lu
 în Domnulu cu tótă bucuria, și să
 30 prețuiți pre unii ca acestia; Căci
 pentru lucrulu lui Christosu s'a apro-
 piatu pêne la môrte, nebăgându în
 sémă vieța sa, ca să îndeplinescă
 lipsa serviciulu vostru cătră mine.

CAP. 3, 4.

Renunțarea lui Pavelu de totu lucrulu pentru Iisusu
 Christosu. Îndemnare la stăruință. Desinteresarea
 lui Pavelu.

Pe lūngă acestea, frații mei, bucu- 1
 rați-vă în Domnulu. A scrie voui ace-
 leași mie nu-mi *este* de îngreuiere,
 éru voui vî *este* de siguranță.

Păziți-vă de câni; păziți-vă de 2
 lucrătorii cei rei, păziți-ve de rup-
 tură. Căci noi sūntemu cei circum- 3
 ciși, cari servimu lui Dumnezeu în
 spiritu, și ne lăudāmu în Christosu
 Iisusu, dară nu ne încredemu în corpu.
 Măcaru că eu m'așiu puté bisui și în 4
 corpu. De se pare cuiva altuia, că
 pôte a se bisui în corpu, cu atāta mai
 multu eu: Circumcisu a opta și, din 5
 némulu lui Israelu, din seminția lui
 Beniaminu; Ebreu din Ebrei; dupre
 lege, Fariseu; Dupre zelu urmārindu 6
 beserica; dupre dreptatea cea din lege,
 fără de prihană. Dară cele ce-mi erau 7
 dobândă, acestea le-amu socotitu pa-
 gubă pentru Christosu. Mai multu 8
încă socotescu tóte pagubă pentru
 cea mai deseavârșită cunoscință a lui
 Christosu Iisusu, Domnulu meu; pen-
 tru care m'amu păgubitu de tóte, și
 le socotescu *a fi* gunóie, ca să câstigu
 pre Christosu; Și să mă aflu într'in- 9
 sulu, neavându dreptatea mea cea din
 lege, ci ceea ce este prin credință în
 Christosu, acea dreptate *care vine* de
 la Dumnezeu prin credință; Ca să 10
 cunosc pre elu, și puterea învierii
 lui, și împărțășirea suferințelor lui,
 conformându-mă morței lui; Ca dóră 11
 cumva așiu ajunge la înviarea mor-
 țiloru.

Nu că așiu fi deja ajunsu, séu așiu 12
 fi deja deseavârșitu; ci urmărescu, ca
 dóră așiu ajunge *aceea* pentru care
 sūnt și cuprinsu de Christosu Iisusu.
 Frațiloru, eu încă nu mă socotescu 13
 să fi ajunsu; dară *acésta* una *facu*;
 uitādu cele din urmă, și întindēdu-
 mă la cele din'nainte. Alergu la țintă 14
 cătră resplătirea chiāmărei celei ce-
 rescu a lui Dumnezeu în Christosu
 Iisusu.

Deci câți sūntemu deseavârșiți, să 15
 cugetāmu *acésta*; și dacă cugetați
 ceva într'altu chipu, Dumnezeu vî
 va descoperi și *acésta*. Dară să âm- 16

blămu după aceeași regulă cu care
 amu ajunsu ; să cugetămu aceeași.
 17 Fraților, fiți următori mie, și vă
 uitați la cei ce âmbăla așa, precumu
 18 aveți esemplu pre noi. (Căci mulți
 âmbăla, de cari de multe ori v'amu
 19 ȃsu, ȃru acumu și plângȃndu ȃicu,
 că *sunt* neamicii crucei lui Chris-
 20 tosu ; Alu cărora sfârșitu *este* per-
 ȃdarea, alu cărora Dumneȃeu *este*
 pântecelȃ, și a cărora mărire *este* în
 rușinea lorȃ, cari cugetă cele pă-
 20 mȃntesci.) ȃru noi ne purtămu ca
 cetățȃni ai cerului, de unde și as-
 ceptămu pre Măntuitorulu, si Dom-
 21 nulu nostru Iisusu Christosu ; Care
 va schimba corpulu nostru celu înjo-
 situ, ca să se facă asemenea corpului
 seu celui măreȃu, după lucrarea cu
 care pȃte a-și supune tȃte.

1 Deci, frații mei cei iubiți și doriți,
 bucuria și cununa mea, așa stați în
 Domnulu, iubiților !

2 Rogu pre Evodia, și rogu pre Sin-
 tichia, ca să cugete aceeași în Dom-
 3 nulu. Înca rogu-te și pre tine, soȃiule
 credinciosu, ajută-li lorȃ, căci ele
 împreună cu mine s'au luptatu pentru
 evangeliă ; împreună cu Climentu,
 și cei-l-ăȃți conclucrători ai mei, ale
 cărora nume *sunt scrise* în cartea
 vieȃei.

4 Bucurați-vȃ în Domnulu totu-de-
 una, și ȃrăși ȃicu : Bucurați-vȃ.
 5 Blăndeȃa vȃstră să se arete tuturorȃ
 6 ȃmenilorȃ. Aprope *este* Domnulu. În-
 tru nimicu să nu fiți îngrijiti ; ci în
 tȃte prin rugă și rugăciune cu mul-
 ȃumită să se facă cunoscutu cererile
 7 vȃstre lui Dumneȃeu. Și pacea lui
 Dumneȃeu, care întrecȃ tȃtă înȃ-
 legerea, va păzi ânimele și cugetele
 vȃstre în Christosu Iisusu.

8 Pe lȃngă acestea, frații mei, cȃte
 sunt adevȃrate, cȃte *sunt* respectuȃse,
 cȃte *sunt* drepte, cȃte *sunt* curate,
 cȃte *sunt* de iubitȃ, cȃte *sunt* demne

de laudă, ori-ce virtute, și ori-ce laudă,
 la acestea să vă gȃndiți ; Cari v'ăȃȃ 9
 și învȃȃatu, și aȃȃ primitu, și aȃȃ vȃ-
 ȃutu în mine, *acestea* să le faceȃȃ ; și
 Dumneȃeulu păcei va fi cu voi.

M'amu bucuratu fȃrte în Dom- 10
 nulu, că în sfârșitu s'a desceptatu
 ȃrăsi îngrijirea vȃstră de mine, la
 care și gȃndiaȃȃ, dară v'a lipsitu
 timpu potrivitȃ. Nu dȃră că ȃicu 11
 acȃsta pentru lipsa *mea* ; căci m'amu
 deprinsu în ori-ce sunt a fi îndestu-
 latu. Sciu și a suferi lipsă, și a ave 12
 de prisosu ; în totu și în tȃte m'amu
 învȃȃatu, și a mȃ sȃtura și a flă-
 mȃndi ; și a ave prisosu și a suferi
 lipsă. Tȃte le potu prin Christosu, care 13
 mȃ întăresce.

Dară bine aȃȃ făcutȃ, de aȃȃ luatȃ 14
 parte la strȃmtorarea mea. Scȃȃȃ și 15
 voi, Filippenilorȃ, că la începutulu
 evangeliȃi, cȃndu amu ȃșitu din Ma-
 cedonia, nici o beserica nu a statu în
 legatură cu mine în privinȃa de dare
 și de luare, de cȃtu numai voi singuri.
 Cȃci chiaru în Thessalonicu și o dată 16
 si de duoȃ-ori aȃȃ trȃmesu cele spre
 trebuinȃa mea. Nu că cautu dare, ci 17
 cautu fruptulu ce prisosesce pe soco-
 tȃla vȃstră. Dară amu de tȃte, și amu 18
 de prisosu, m'amu împlutu, luȃndu
 de la Epafroditu *cele trȃmese* de la
 voi, mirosu de bună mirȃsmă, sacri-
 ficiu bine-primitu, plăcutu lui Dum-
 neȃeu. ȃru Dumneȃeulu meu să în- 19
 deplinȃscă tȃte trebuinȃele vȃstre,
 după bogăȃia sa în mărire prin Chris-
 tosu Iisusu. ȃru lui Dumneȃeu și 20
 Părintelui nostru *fie* mărire în seculi
 seculilorȃ. Aminu.

Salutați pre toȃȃ sȃnȃȃȃ în Christosu 21
 Iisusu. Vȃ salută pre voi frații, cari
 sunt cu mine. Vȃ salută toȃȃ sȃnȃȃȃȃ, 22
 mai alesu cei din casa Cesarului. Cha- 23
 rulu Domnului nostru *fie* cu voi toȃȃ.
 Aminu.

*Cȃtră Filippeni s'a scrisu de la
 Roma și s'a trȃmesu prin Epafroditu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

C O L O S S E N I.

CAP. 1.

Credința Colossenilor. Suferințele lui Pavelu..

- 1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu Christosu prin voia lui Dumneșeu, și Timotheiu fratele: Sântiloru și credincioșiloru frați în Christosu ce sânt în Colosse: Charu *fie* voui și pace de la Dumneșeu, Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Mulțumimu lui Dumneșeu și Părintelui Domnului nostru Iisusu Christosu, totu-de-una rugându-ne pentru voi. Aușindu de credința vóstră cea în Christosu Iisusu, și iubirea vóstră cătră
- 5 toți sântii; Pentrusperanța cea păstrată voui în ceriuri, de care ați aușitu mai nainte în cuvântulu adevărului evangheliei; Care a venit la voi, precumu și în tótă lumea, și produce fructu, precumu și în voi, din ziua în care ați aușitu și ați cunoscutu charulu lui Dumneșeu într'adeveru; Precumu v'ați și învățatu de la Epafra, iubitulu conlucrătoru cu noi, care este pentru voi servu credinciosu alu lui Christosu. Care ni-a și aretatu iubirea vóstră în Spiritu.
- 9 Dreptu aceea și noi, din care di amu aușitu *de aceștea*, nu încetămu rugându-ne pentru voi, și cerendu ca să vă împleți de cunoscința voiei lui în tótă înțelepciunea și înțelegerea
- 10 spirituală; Ca să âmblați cu vrednicia Domnului spre a-i plăce în tóte, fructiferi fiindu în totu lucrulu bunu, și crescendu în cunoscința lui Dumneșeu; Întărindu-vă cu tótă puterea duple puterea cea mărétă a sa în tótă îngăduirea și îndelunga-răbdare cu
- 12 bucuria; Mulțumindu Părintelui, care ne-a învrednicitu a fi părtași ai sórtei sântiloru în lumină; Care ne-a scăpatu din puterea întunerecului, și ne-a strămutatu în împărăția Fiiului seu
- 14 celui iubit; În care avemu rescumpărarea prin sângele lui, ertarea păcatelor; Care este chipulu lui Dumneșeu celui nevêdutu, ântěiu-născutulu a tótă făptura. Căci printr'însulu s'au făcutu tóte, cele din ceriuri și cele

de pe pământu, cele vêdute și cele nevêdute; séu tronurile séu domniele, séu începătoriele, séu stěpânirile; tóte s'au făcutu printr'însulu și pentru d'însulu; Și elu este mai nainte de tóte, și tóte printr'însulu subsistă; Și elu este capulu corpului, besericei; carele este și începutulu, ântěiu-născutulu din morți; ca să fie elu în tóte celu d'ântěiu.

Căci *Părintele* a bine-voitu, ca în elu să locuască tótă plinitatea; Și făcendu pacea prin sângele crucei lui, să împace printr'însulu tóte pentru sine; printr'însulu, *dicu*, séu celoru de pe pământu, séu celoru din ceriuri.

Și pre voi, cari erați óre-cându înstrăinați și neamici cu mintea prin lucruri rele, dară acumu v'a împăcatu, În corpulu carnei lui prin mórte, ca să vă pună sânti și fără de prihană și nevinovați înaintea sa; De veți rămâne întemeiați și întăriți în credință, și nu veți părăsi speranța evangheliei, de care ați aușitu, carea s'a și predicatu la tóte făpturile cele de subu ceriu; căreia eu Pavelu sânt servu.

Acumu mă bucuru în suferințele mele pentru voi, și îndeplinescu lipsele suferințelor lui Christosu în corpulu meu pentru corpulu seu, care este beserica; Căreia eu m'amu făcutu servu, duple direcțoria care Dumneșeu mi-a datu pentru voi, ca să predicu cu deplinătate cuvântulu lui Dumneșeu; Adeacă misterulu celu ascunsu din toți seculii și din tóte generațiunile, éru acumu s'a aretatu sântiloru lui; Căroru a voit Dumneșeu a li face cunoscutu, care *este* bogăția mărirei misterului acestuia între Ginți, care este Christosu între voi, speranța mărirei; Pre care noi 'lu predicămu, îndemnându pre totu omulu, și învățându pre totu omulu în tótă înțelepciunea; ca să punu înainte pre totu omulu desevarșitu în Christosu. Spre acésta mă și ostenescu, luptându-mă prin puterea lui, care lucréză puternicu prin mine.

CAP. 2—4.

Tesaur de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși. Îndemnare la pietate și la urmarea detoriilor casnice. Despre stăruință în rugăciune. Salutări.

- 1 Că voiescu să știți cât de mare luptă
țin pentru voi, și pentru cei din Lao-
dicea, și pentru aceia cari nu au vă-
2 dutu făcia mea în corp; Ca să se
mângăie ânimele lor, unite fiindu în
iubire, și ca să fiți deplin înformați
de totă înțelepciunea înțelegerii, spre
cunoștința misterului lui Dumnezeu,
3 și a Părintelui și a lui Christos; În
care sunt ascunse toate tesaurile înțe-
4 lepciunii și ale cunoștinței. Și acesta
dă, ca nimenea să nu vă amăgescă
5 cu cuvinte de înduplecare. Căci deși
nu sunt de față cu corpul, dară cu
spiritul sunt împreună cu voi, bucu-
rându-mă, și vedându rându-vă voastră
și tăria credinței voștre în Christos.
6 Deci precum ați primitu pre Chris-
tosu Iisus Domnul, așa să amblați
7 într'însul; În rădăcinați și zidiți fiindu
într'însul, și întărindu-vă în credință,
precum v'ați învățat, înaintindu în
ea cu mulțumită.
8 Căutați ca să nu vă răpescă cineva
cu filosofia, și cu înclăciunea deșertă,
dupre tradițiunea omenilor, dupre
elementele lumii, și nu dupre Chris-
9 tosu. Căci într'însul locuesce totă
10 plinitatea dumnezeirii trupește. Și
sunteți deplini într'însul, care este
capul a totă începătoria și puterea.
11 În care sunteți și circumciși cu cir-
cumcisiune nefăcută de mâni, în des-
brăcarea corpului păcatelor carnei
12 în circumcisiunea lui Christos. În-
gropați fiindu împreună cu el în bo-
tezu, în care v'ați și sculat împreună,
prin credința faptică alui Dumnezeu,
13 care l'a sculat din morți. Și pre voi,
cari erați morți în păcate și în necir-
cumcisiunea carnei voștre, v'a viu-
făcutu împreună cu d'însul, ertându-
14 vi toate greșelele; Stergându în scrisul,
celu contranostă, fostu în ordine, ceea
ce ni era contrariu; și l'a luatu din
15 meșlocu, pironindu-lu pe cruce; Des-
brăcându începătoriele și puterile,
i-a veditu de față, triumfându asupra
loru prin ea.
16 Deci nimenea să nu vă condamne
pentru mâncare sau băutură, sau în

pravința serbătorei, sau a luni noue,
sau a sâmbetelor; Cari sunt umbră 17
celoru viitoare; erau corpul este alu
lui Christos. Să nu vă răpescă cineva 18
resplata voastră, subu cuvântulu umi-
linței și adorării ângerilor, amblându
în cele ce nu le-a vădutu, îndesertu
îngânându-se din mintea sa trupescă;
Și neștiindu Capulu, din care totu cor- 19
pulu prin încheieturi și legături pri-
mindu hrană, și alcătuindu-se, face
crescere dupre Dumnezeu.

Deci de ați muritu împreună cu 20
Christos în pravința elementelor lu-
mei, de ce primiți ordine, ca cumu
ați trăi încă în lume? (Cumu sunt: 21
Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi.
Cari sunt toate spre stricăciune prin 22
întrebuințare :) dupre ordinele și în-
vățăturele omenilor. Cari într'ade- 23
văru au părere de înțelepciune în ado-
rarea dupre voință și umilință, și în
negrijirea corpului, nu cu vre o onoare
spre îndestularea corpului.

De v'ați sculat împreună cu Chris- 1
tosu, căutați cele de sus, unde șede
Christos d'a dreapta lui Dumnezeu.
Cugetați la cele de sus, erau nu la 2
cele de pe pământ. Căci ați muritu, 3
și viața voastră este ascunsă cu Chris-
tosu în Dumnezeu. Când se va areta 4
Christos, viața noastră, atunci și
voi împreună cu d'însul vă veți areta
în mărire.

Dreptu aceea omoriți membrele 5
voștre cele de pe pământ: desfrâna-
rea, necurăția, patima, pofta cea rea,
și sgârcenia, care este idololatriă; Pen- 6
tru cari vine mânia lui Dumnezeu
preste fiii neascultării; Între cari și 7
voi ore-cându ați amblatu, cându tra-
iați într' acelea. Eru acumu lepădați 8
toate acestea: mânia, iuțimea, reutatea,
hula, cuvântulu de rușine din gura
voastră. Nu vorbiți minciună unulu 9
cătră altulu, fiindu că v'ați desbrăcatu
de omulu celu vechiu dimpreună cu
faptele lui; Și v'ați îmbracatu în celu 10
nou, care se înnoesce spre cuno-
ștință, dupre chipulu celui ce l'a
făcutu; Unde nu este nici Ellinu, 11
nici Iudeu, circumscrisu nici necir-
cumscrisu, barbaru, Scitu, servu sau
liberu, ci Christos toate și în toate.

12 Deci îmbrăcați-vă ca nisce aleși ai lui Dumnezeu, sânti și iubiți, în
 13 inimă de îndurări, în bunătate, în umilință, în blândeță, în îndelungă-
 răbdare; Îngăduindu unulu pre altulu, și ertându unulu altuia, de are cineva
 14 de a se plânge asupra cuiva; precumu și Christosu a ertatu voui, așa și voi.
 15 Eru preste toate acestea *îmbrăcați-vă în iubire*, care este legătura dese-
 16 vărșirei. Și pacea lui Dumnezeu să dom-
 nescă în ânimel vâstre, la care sîn-
 17 teți și chiămați *ca membre* ale unui
 corpu; și fiți mulțumitori.
 18 Cuvântulu lui Christosu să locu-
 19 escă în voi cu bogăția în totă înțe-
 lepciunea; învățându-vă și îndem-
 nându-vă unulu pre altulu cu psalmi
 și cu imne și cu cântări spirituale,
 cântându cu charu în ânimel vâstre
 17 Domnului. Și ori-ce faceți, cu cuvên-
 18 tulu său cu lucrulu, *să faceți* toate în
 numele Domnului Iisusu, mulțumindu
 lui Dumnezeu și Părintelui prin elu.
 18 Femeiloru, supuneți-vă bărbațiloru
 19 vostri, precumu se cade în Domnulu.
 19 Bărbațiloru, iubiți-vi femeel vâs-
 tre, și nu vă amăriți asupra loru.
 20 Copiiloru, ascultați pre părinții
 21 vostri în toate; căci acesta este bine-
 plăcutu Domnului.
 21 Părințiloru, nu întăritați pre copiii
 22 vostri spre mâniă, ca să nu se descu-
 rageze.
 22 Serviloru, ascultați în toate pre
 23 domnii *vostri* cei duple corpu, nu nu-
 mai servindu la vedere, ca cei ce voru
 să placă ômeniloru; ci în simplitatea
 23 ânimei, temându-vă de Dumnezeu;
 23 Și totu ce faceți, să faceți din sufletu,
 ca Domnului, éru nu *ca* ômeniloru;
 24 Șciindu că de la Domnulu veți primi
 25 resplătirea moscenirei, căci serviți
 Domnului Christosu. Eru celu ce face
 nedreptate, va primi acea nedreptate
 ce a făcutu; și nu este căutare în față.

1 Stépâniloru, ce este cu dreptulu,
 și *ce este* tocmelă, dați serviloru;
 2 șciindu că și voi aveți Domnu în ceriu,
 2 Stăruiți în rugăciune, și prive-
 3 ghiati într'înșu cu mulțumită; Ru-
 gându-vă totu-o-dată și pentru noi,

ca să ni deschidă Dumnezeu ușă
 pentru cuvântu, ca să predicăm
 misterulu lui Christosu, pentru care
 și sânt în lanțuri; Ca să-lu facu cu-
 4 noscutu, precumu se cade a vorbi.

Amblați cu înțelepciune cătră cei
 5 de afară, rescumpărându timpul.
 Cuvântulu vostru totu-de-una *să fie*
 6 cu charu, diresu cu sare; ca să sciți
 cumu vi se cade a respunde fie-
 căruia.

Toate cele despre mine vile va spune
 7 Tichicu, iubitulu frate, și credincio-
 sulu servu, si împreună-servu în Dom-
 8 nulu; Pre care l'amu trămesu la voi
 înadinsu, ca să afle cele despre voi,
 și să mângăie ânimel vâstre; Împre-
 9 ună cu Onesimu, credinciosulu și iubi-
 tulu frate, care este dintre voi. Aceia vî
 vor face cunoscutu toate cele de aicea.

Vă salută pre voi Aristarchu celu
 10 împreună cu mine legatu, și Marcu,
 nepotulu Barnabei, (despre care ați
 primitu cereri să-lu primiți, de va
 veni la voi;) Și Iisusu ce se chiamă
 11 Iustu, cari sânt din cei circumciși.
 Acestia singuri *sunt* conlucrătorii *mei*
 pentru împărăția lui Dumnezeu, care
 mi-au fostu de mângăiare. Vă salută
 12 Epafra, care este dintre voi, servu
 alu lui Christosu, care în totu tim-
 pulu se luptă pentru voi în rugăci-
 uni, ca să fiți dese-vârșiți, și deplini
 în totă voia lui Dumnezeu. Căci măr-
 13 turisescu de d'însulu, că are multă
 rîvnă pentru voi și pentru cei din
 Laodiceea și din Ieropoli. Vă salută
 14 Luca, mediculu celui iubit, și Demasu.

Salutați pre frații cei din Laodi-
 15 cee, și pre Nimfanu, și beserica cea
 din casa lui. Și cându se va ceti acé-
 16 stă epistolă de cătră voi, faceți ca
 să se cetască și în beserica Laodice-
 niloru, și ca și voi să cetiți cea din
 Laodiceea. Și diceți lui Archipu: Caută
 16 serviciulu care ai primitu de la Dom-
 nulu, ca să-lu împlinesci.

Salutarea cu mâna mea a lui Pa-
 18 velu. Aduceți-vă aminte de lanțurile
 mele. Charu *fie* cu voi. Aminu.

*Cătră Colosseni s'a scrisu de la
 Roma și s'a trămesu prin Tichicu și
 Onesimu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTĒIA CĂTRĂ

T H E S S A L O N I C E N I .

CAP. 1.

Pavelu laudă pre Thessaloniceni pentru statornicia lor în credință.

- 1 Pavelu și Silvanu și Timotheiu bericeii Thessalonicenilor în Dumneḃeu Părintele și Domnulu Iisusu Christosu : Charu *fie* voui și pace de la Dumneḃeu Părintele nostru, și de la Domnulu nostru Iisusu Christosu.
- 2 Mulțumimu lui Dumneḃeu în totu timpulu pentru voi toți, făcendu amintire de voi în rugăciunile nōstre;
- 3 Neincetatu amintindu-ne de lucrulu credinței vōstre, și ostenēla iubirei, și răbdarea speranței, în Domnulu nostru Iisusu Christosu, înaintea lui
- 4 Dumneḃeu și Părintele nostru ; Sciindu, frați iubiți de Dumneḃeu, alegerea vōstră. Căci evangelia nōstră
- 5 nu a fostu la voi numai în cuvētu, ci și în putere și în Spiritulu Sântu, și cu multă siguranță, precumu și sciți în ce chipu ne-amu purtatu în-
- 6 tre voi pentru voi. Și voi ne-ați imitatu pre noi și pre Domnulu, primindu cuvēntulu în multă strîmtorare, cu
- 7 bucuria Spiritului Sântu : Încātu v'ați făcutu esemplu tuturoru celoru ce
- 8 credu în Macedonia și Achaia. Căci de la voi s'a datu în scire cuvēntulu Domnului, nu numai în Macedonia și Achaia, ci și în totu loculu s'a fă-
- 9 cutu cunoscută credința vōstră în Dumneḃeu ; încātu nu avemu trebuință să mai vorbimu. Căci aceia singuri
- 10 spunu de noi, ce feliu de întrare amu avutu la voi, și cumu v'ați întorsu la Dumneḃeu de la idoli, a servî Dumneḃeului celui viu și adevēratu ; Și a ascepta pre Fiiulu lui din ceriu, pre care l'a sculatu din morți, *adecă* pre Iisusu, care ne mântuesce de mânia ce va să fie.

CAP. 2, 3.

Zelulu și desinteresarea apostolului în predicarea evangheliei. Buna credință a Thessalonicenilor. Iubirea și urările lui pentru ei.

- 1 Căci voi singuri sciți, frațiloru, că întrarea nōstră la voi nu a fostu înde-

șertu. Ci, deși mai'nainte amu suferitu, și amu fostu reu tractați, precumu sciți, în Filippi, amu îndrăsnitu în Dumneḃeulu nostru a vorbi cătră voi evangelia lui Dumneḃeu cu multă luptă. Căci predicarea nōstră nu *s'a* 3 *făcutu* din înclăciune, nici din *cugete* necurate, nici cu vicleșugu ; Ci precumu 4 ne-amu socotitu vrednici de Dumneḃeu, ca să ni se încredințeze evangelia, așa vorbimu ; nu plăcēdu ómeniloru, ci lui Dumneḃeu, celui ce cērcă ânimelenōstre. Căci nici-o-dată 5 nu amu întrebuițatu cuvinte linguișitoare, precumu sciți, nici unu cuvētu pentru sgârceniă ; Dumneḃeu este martoru ; Nici nu amu căutatu laudă 6 de la ómeni, nici de la voi, nici de la alții ; deși amu pututu să vē îngreuiāmu ca apostoli ai lui Christosu ; Ci amu fostu cu linisce în meḃiloculu 7 vostru, precumu doica 'și caută de copiii sei : Așa dorindu de voi, amu 8 voitu a vî împărtăși nu numai evangelia lui Dumneḃeu, ci încă și sufletele nōstre, pentru că ați fostu noui iubiți. Căci vî aduceți aminte, fra- 9 țiloru, de ostenēla și truda nōstră, că ḃiua și nōptea lucrāndu, ca să nu îngreuiāmu pre cineva din voi, v'amu predicatu evangelia lui Dumneḃeu. Voi *sânteti* marturi, și Dumneḃeu, 10 cumu cu pietate și cu dreptate și fără deprihană ne-amu purtatu cătră voi cari ați creḃutu ; Precumu sin- 11 guri sciți cumu amu îndemnatu și amu mângaiatu pre fie-care din voi, ca unu părinte pre copiii sei ; *jurându-vē*, Ca să âmblați vrednici de Dumneḃeu, care v'a chiāmatu la împē- 12 răția și mărirea lui.

Dreptu aceea și noi mulțumimu lui 13 Dumneḃeu neincetatu, că primindu cuvēntulu lui Dumneḃeu, care l'ați auḃitu de la noi, l'ați primitu nu *ca* cuvēntulu ómeniloru, ci precumu este într'adevēru, cuvēntulu lui Dumneḃeu, care se și lucrēză în voi cari creḃeți. Căci voi, frațiloru, ați imi- 14

tatu besericele lui Dumneḃeu cari sũnt în Iudeea în Christosu Iisusu; cãci aceleași ați suferitu și voi de la cei de unu nẽmu cu voi, precumu
 15 și acele de la Iudei; Cari au omorõtu și pre Domnulu Iisusu și pre profeții loru, și pre noi ne-au persecutatu; și nu placu lui Dumneḃeu, și sũnt
 16 contrari tuturoru ómeniloru; Cari ne oprescu să vorbimu gințiloru ca să se mântuěscã, ca să-si îndepliněscã pẽcatele loru pururea; și a sositu asupra loru mânia spre perḃare.
 17 Țru noi, frațiloru, despãrțiți fiindu de voi pentru unu timpu, cu fația, nu cu ânima, mai multu ne-amu silitu a vedé fația vóstrã cu mare dorință. Pentru aceea amu voitu să venim
 18 la voi, adecã eu Pavelu, și odatã și de duoé ori; Țru Satana ne-a
 19 opritu. Cãci care *estes* speranța nóstrã, séu bucuria, séu cununa laudei? Au nu și voi *veți fi* înaintea Domnului nostru Iisusu Christosu la venirea
 20 lui? Da, voi sũnteti mărirea și bucuria nóstrã.

1 Dreptu aceea neputẽdu mai multu răbda, amu bine-voitu a remãné în
 2 Athena singuri; Și *v'amu* trãmesu pre Timotheiu, fratele nostru, și servulu lui Dumneḃeu și conlucrãtorulu nostru în evangelia lui Christosu, să
 3 vė întãrěscã și să vė svãtuěscã în privirea credinței vóstre: Canici unulu
 4 să nu se clãtěscã într'aceste strĩmto-rãri; cãci singuri sciți, cã spre acẽsta sũntemu hotãrĩți. Cãci, cãndu amu
 5 fostu la voi, *v'amu* ḃisu mai'nainte, cã vomu ave strĩmto-rãri; precumu
 6 s'a și întẽmplat, și sciți. Dreptu aceea neputẽdu mai multu răbda, l'amu trãmesu să cerceteze despre cre-
 7 dința vóstrã, ca nu cumva să vė fi ispititu ispititorulu, și ostenéla nóstrã să fie îndeșertu.
 8 Țru sosĩndu Timotheiu la noi de la voi, și dãndu-ni în scire credința și iubirea vóstrã, și cumcã în totu
 9 timpul vė amintiți de noi, dorĩndu a ne vedé pre noi, precumu și noi
 10 pre voi; De aceea, frațiloru, ne-amu mângãiatu de voi în tótã strĩmto-rarea și nevoia nóstrã prin credința vóstrã.
 11 Cãci noi acumu trãimu, fiindu cã stati

statornici în Domnulu. Cãci ce mul- 9
 10 țumitã vomu puté întórcẽ lui Dumneḃeu în privirea vóstrã, pentru tótã bucuria cu care ne bucurãmu de voi
 11 înaintea Dumneḃeului nostru! Nópteã 10
 12 și ḃiua pré multu rugãndu-ne, ca să vedemu fația vóstrã, și să îndeplinim
 13 aceea ce lipsesce credinței vóstre.

Țru însu-și Dumneḃeu și Pãrintele 11
 12 nostru, și Domnulu nostru Iisusu Christosu, să îndrepteze calea nóstrã cãtrã voi; Și să vė faca Domnulu să cre-
 13 sceți și să prisosiți în iubire unulu cãtrã altulu, și spre toți, precumu și
 14 noi spre voi; Ca să *se* întãrěscã âni- 13
 15 mele vóstre în sãntĩre, *fiĩndu voi* fãrã prihanã înaintea lui Dumneḃeu și Pã-
 16 rintelen nostru, la venirea Domnului no-
 17 stru Iisusu Christosu cu toți sãntiĩ sei.

CAP 4.

Îndemnare la sãntĩre. Mângãieri provenite din învi-
 area morțiloru.

Pe lũngã acestea, frațiloru, vė rugãmu 1
 2 și *vė* îndemnãmu în Domnulu Iisusu, ca, precumu v'ați învėțatu de la noi, cumu să cade âmblați, și să plăceți
 3 lui Dumneḃeu, *așa* să prisosiți totu mai multu. Cãci sciți ce ordinĩ v'amu
 4 datu prin Domnulu Iisusu. Cãci acẽsta este voia lui Dumneḃeu; sãntĩrea vós-
 5 trã, și ca să vė feriți de desfrẽnare; Încãtu să scie fie-care din voi cumu
 6 să-și pãzěscã vasulu în sãntĩre și onóre; Nu în poftã desfrẽnatã, precumu și
 7 Gințile cari nu cunoscũ pre Dumneḃeu. Ca nimenea să nu facã nedreptate și
 8 să nu înceale pre fratele seu în afaceri; cãci Domnulu *este* resbunãtoru de tóte
 9 acestea, precumu mai 'nainte v'amu ḃisu, și *v'amu* prevenitu. Cãci Dum-
 10 neḃeu nu ne-a chiãmatu spre necu-
 11 rățiã, ci spre sãntĩre. Dreptu aceea 8
 12 celu ce nesocotesce *acestea*, nu nesocotesce pre omu, ci pre Dumneḃeu,
 13 care ni-a și datu Spiritulu celu sãntu.

Țru despre iubirea de frați nu trebue 9
 10 să vĩ mai scriu, cãci înși-vė voi sũnteti învėțati de la Dumneḃeu, să iubiți unulu pre altulu. Și într'adevėru și
 11 faceți aceea spre toți frații, cari sũnt în tótã Macedonia; Țru noi vė ru-
 12 gãmu, frațiloru, ca să sporiți totu mai multu; Și ca să vė siliți a fi linisciți,
 13 și să faceți ale vóstre, și să lucrați cu mânele vóstre, precumu v'amu

- 12 ordinați; Ca să amblați cu cuviință
cătră cei de afară, și de nimenea să
nu aveți trebuință.
- 13 Și nu voiescu, fraților, să fiți în
necunoscință despre cei ce au ador-
mitu, ca să nu vă întristați, ca și
- 14 cei-l-alți cari nu au speranță. Căci de
credemu, că Iisus a muritu și a în-
viatu, așa și pre cei adormiți în Iisus
îi va aduce Dumnezeu împreună cu
- 15 elu. Căci acestea vorbimu voui duple
cuvântulu Domnului, că noi cei vii,
cari vomu fi remași pînă la venirea
Domnului, nu vomu întrece pre cei
- 16 adormiți; Căci însu-și Domnulu se va
pogori din ceriu într-o strigare, în vo-
cea arhangelului, și în trîmbița lui
Dumnezeu; și cei morți în Christosu
- 17 voru învia întîiu; Apoi noi cei vii,
cari vomu fi remași, împreună cu
d'înșii ne vomu răpi în nuori, spre
întîmpinarea Domnului în aeru; și
așa vomu fi cu Domnulu totu-dé-una.
- 18 Dreptu aceea mîngăiați-vă unii pre
alții cu cuvintele acestea.

•CAP. 5.

Îndemnare spre a priveghia și a ne pregăti, așteptându
dîna Domnului. Învătăuri și salutări.

- 1 Éru de timpi și anotimpi, frați-
loru, nu aveți trebuință să vă scriu.
- 2 Căci înși-vă știți bine, că dîna Dom-
nului așa va veni ca unu furu nóptea.
- 3 Căci *atuncea* cându voru dice: Pace
și siguranță; atunci fără de scire va
veni preste d'înșii perđarea, ca și du-
rerea preste cea îngrecată; și nu voru
scăpa. Éru voi, fraților, nu sînteți
- 4 în întunerecu, ca să vă apuce cea dî
ca unu furu. Voi toți sînteți fii ai
luminei, și fii ai dîlei; nu sîntemu ai
- 5 nopței, nici ai întunerecului. Dreptu
aceea să nu dormimu ca și cei-l-alți,
ci să priveghiamu, și să fimu trezi.
- 7 Căci cei ce dormu, nóptea dormu; și
cei ce se îmbetă, nóptea se îmbetă.
- 8 Éru noi fiindu ai dîlei, să fimu trezi,
îmbrăcându-ne în platoșa credinței

și a iubirei, și cu coifulu, speranța
mîntuirei. Căci Dumnezeu nu ne-a 9
hotărîtu spre mîniă, ci spre dobîndirea
mîntuirei, prin Domnulu nostru Iisus
Christosu, Care a muritu pentru noi, 10
ca ori de priveghiamu, ori de dormimu,
împreună cu elu să trăimu. Deci 11
mîngăiați-vă unulu pre altulu, și edi-
ficați unulu pre altulu, precumu și
faceți.

Și vă rugămu, fraților, să recu- 12
nósceți pre cei ce se ostenscu între
voi, și pre mai marii vostri în Dom-
nulu, și pre cei ce vă svătuescu. Și 13
să-i pré-prețuiți în iubire pentru lu-
crulu lor. Și fiți în pace între voi.

Dară vă rugămu, fraților, în- 14
demnați pre cei fără de rînduélă,
mîngăiați pre cei puçini la sufletu,
spriginiți pre cei slabi, fiți îndelungu-
răbdători spre toți.

Căutați ca nimenea să nu resplă- 15
tésca cuiva reu pentru reu; ci în
totu timpul să urmați cele bune,
și între voi înși-vă și spre toți.

Bucurați-vă totu-dé-una. Rugați- 16,17
vă neîncetatu. În tóte mulțumiți; 18
căci acésta este voia lui Dumnezeu
în Christosu Iisus pentru voi.

Nu stîngeți Spiritulu. 19

Nu desprețuiți profetiele. Cerce- 20,21
tați tóte; țineți ceea ce este bunu.
Feriți-vă de totu lucrulu reu. 22

Éru însu-și Dumnezeulu păcei să 23
vă sîntésca deplinu; și întregu spi-
ritulu vostru și sufletulu și corpulu
să se păzescă fără de prihană la ve-
nirea Domnului nostru Iisus Chris-
tosu. Credinciosu *este* celu ce v'a 24
chiămatu, care va și face.

Fraților, rugați-vă pentrunoi. Sa- 25,26
lutați pre toți frații cu sărutare sântă.
Vă juru pre Domnulu, ca să se cetescă 27
acéstă epistolă tuturor fraților sînți.

Charulu Domnului nostru Iisus 28
Christosu *fie* cu voi. Amin.

*Anteia epistolă cătră Thessaloni-
ceni s'a scrisu de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DOUA CĂTRĂ

T H E S S A L O N I C E N I .

CAP. 1.

Îndemnare spre pietate și statornică în întristări.

- 1 Pavelu și Silvanu și Timotheiu besericeii Thesalonicenilor în Dumneḃeu, Părintele nostru, și în Domnulu Iisusu
- 2 Christosu : Charu *fi* voui și pace de la Dumneḃeu Părintele nostru, și de la Domnulu Iisusu Christosu.
- 3 Sântemu detori a mulțumi lui Dumneḃeu în totu timpul pentru voi, fraților, precum se cade, pentru că credința vóstră cresce fórte, și iubirea fie-căruia dintre voi prisosesce de la unulu cătră altulu ; Încătu și noi înși-ne ne lăudămu în voi în besericele lui Dumneḃeu, pentru răbdarea și credința vóstră în tóte persecuțiunile și strîmtorările, cari suferiți ; *Carea este* o dovédă a dreptej judecări a lui Dumneḃeu, că vă veți afla vrednici împărăției lui Dumneḃeu, pentru care și suferiți, Fiindu că *este* cu dreptate la Dumneḃeu a face strîmtorare celoru ce vă strîmtorează ; Éru voui celoru strîmtorați repausu cu noi, cându se va descoperi Domnulu Iisusu din ceriu cu ângerii puterei sale, Cu vâpajă de focu, dându resbunare celoru ce nu cunosc pre Dumneḃeu, nici nu ascultă evangelia Domnului nostru Iisusu Christosu ; Cari voru fi pedepsiți cu eternă perđare de la fața Domnului, și de la mărirea puterei sale ;
- 10 Cându va veni să semărescă în sântiiei sei, și să se facă minunatu în toți cei ce au cređutu, (căci și mărturia nóstră între voi s'a cređutu) într'acea ȓi.
- 11 Pentru aceea ne și rugămu în totu timpul pentru voi ; ca Dumneḃeulu nostru să vă facă vrednici chiāmării *sale*, și să împlinască cu putere în voi tótă bună-voința *sa*, și lucrulu credinței ; Ca să se mărescă numele Domnului nostru Iisusu Christosu în voi, și voi în elu, duple charulu Dumneḃeului nostru, și alu Domnului Iisusu Christosu.

CAP. 2.

Caracterulu lui Antichristu.

- În privința venirii Domnului nostru Iisusu Christosu și a reunirii nóstre cu d'însulu, vă rugămu, fraților, Că nu degrabă să vă clătiți din minte, nici să nu vă spăimântați, nici prin spiritulu, nici prin cuvântulu, nici prin epistolă, ca *cumu aru fi trâmésă* de la noi, cumcă s'aru fi apropiatu ȓiua lui Christosu. Să nu vă amăgescă cineva nici într'unu chipu ; căci *acea ȓi nu va veni*, de nu va veni mai ântău apostasia, și de nu se va ivi omulu păcatului, fiulu perderei ; Adversariulu, celu ce se înalță mai pre susu de totu ce se ȓice Dumneḃeu și se adorăză, ședendu elu în templulu lui Dumneḃeu ca Dumneḃeu, aretându-se pre sine, că elu este Dumneḃeu.
- Au nu vă aduceți aminte, că încă fiindu eu la voi, v'amu ȓisu acestea ? Și acumu sciți ceea ce opresce, ca să se arete elu la timpul seu. Căci misterulu fără-de-legei se lucrăză dejă ; fără numai celu ce opresce *va opri* pêne se va lua din meȓilocu. Și atunce se va areta acelu Nelegiuitu, pre care Domnulu, 'lu va mistui cu suflarea gurei sale, și-lu va perde cu strălucirea venirii sale ; *Pre acela*, a căruia venire este duple lucrarea lui Satana cu tótă puterea și cu semne și minuni mincinoase ; Și cu tótă amăgirea nedreptăței în cei peritori ; pentru că nu au primitu iubirea adevărului, ca să se mântuască. Pentru aceea li va trâmète Dumneḃeu puteri lucrătore de încelăciune, ca să cređă minciunei ; Ca să se condamne toți cei ce nu au cređutu adevărului, ci au avutu plăcere în nedreptate.
- Éru noi sântemu detori în totu timpul a mulțumi lui Dumneḃeu despre voi, fraților iubiți de Domnulu, că Dumneḃeu v'a alesu de la începutu spre mântuire prin sântirea Spiritului și prin credință în adevăru ; La care v'a chiāmatu prin evange-

lia noastră, spre câştigarea mării
Domnului nostru Iisus Christos.

- 15 Dreptu aceea, fraţilor, staţi sta-
tornici şi ţineţi învăţăturele, cari
v'aţi învăţatu, ori cu cuvântu ori cu
16 epistola noastră. Éru însu-şi Domnulu
nostru Iisus Christos, şi Dumne-
deu şi Părintele nostru, care ne-a
iubit, şi ni-a datu mângâiere eternă
17 şi speranţă bună din charu, Să mân-
gâie ânimele vóstre, şi să vă întărescă
în totu cuvântulu şi lucrulu bunu.

CAP. 3.

Indemnare de a se rugă pentru progresulu evange-
liei, şi de a se despărţi de cei ce au vieţă nere-
gulară.

- 1 Pe lungă acésta, fraţilor, rugaţi-
vă pentru noi, ca cuvântulu Domnu-
lui, să se respândescă, şi să se mă-
2 réscă, precumu *a ajunsu* la voi; Şi
ca să scăpăm de ómenii cei rei şi
vicleni; căci credinţa nu este a tutu-
3 roru. Éru credinciosu este Domnulu,
care vă va întări, şi *vă* va păzi de
4 celu reu. Éru avemu *acéstă* încredere
în Domnulu despre voi, că şi faceţi
5 şi veţi face cele ce *vî* dicemu. Éru
Domnulu să îndrepteze ânimele vós-
tre spre iubirea lui Dumnezeu şi sta-
tornicia pentru Christos.
- 6 Éru *vî* dicemu, fraţilor, în nu-
mele Domnului nostru Iisus Chris-
tosu, ca să *vă* feriţi de totu fratele
ce âmbă fără de rînduélă, şi nu
dupre învăţătura care a primitu de
7 la noi. Căci înşi-vă sciţi, cumu *vi* se

cade a ne urmă; căci noi nu amu
âmblatu fără de rînduélă între voi;
Nici nimenuia pânea nu amu mân- 8
cat'o în daru, ci cu ostenélă şi trudă
nóptea şi ziua lucrăm, ca să nu
îngreuiăm pre cineva din voi; Nu 9
că dóră nu avemu dreptulu, ci ca să
vî dăm pre noi înşi-ne esemplu, spre
a ne urmă. Căci şi cându eram la 10
voi, acésta *vî* ordinamu, că daca cine-
va nu voiesce să lucreze, nici să mân-
nânce. Căci auđimu, că unii dintre 11
voi âmbă fără de rînduélă, nimicu
nelucrându, ci amestecându-se în lu-
crurile altora. Éru unora ca acestora 12
ordinăm, şi-i îndemnăm prin Dom-
nulu nostru Iisus Christos, ca cu
linisce lucrându şă-şi mânânce pâ-
nea lor.

Éru voi, fraţilor, să nu *vă* des- 13
curăgiaţi în a face bine. Éru de nu 14
ascultă cineva de cuvântulu nostru
din acéstă epistolă, să-lu însemnaţi
pre acela, şi să nu *vă* însoţiţi cu elu,
ca să se ruşineze. Dară să nu-lu so- 15
cotiţi ca pre unu neamicu, ci să-lu
îndemnaţi ca pre unu frate.

Éru însu-şi Domnulu păcei să *vî* 16
dee pace pururea în totu chipulu.
Domnulu *fie* cu voi toţi.

Salutare cu mâna mea alui Pavelu, 17
care este semnu în tótă epistola; aşă
scriu. Charulu Domnului nostru Iisus 18
Christos *fie* cu voi toţi. Aminu.

*A duoa epistolă cătră Thessalo-
nicensi s'a scrisu de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

ÂNTĚIA CĂTRĂ

TIMOTHEIU.

CAP. 1.

Circumspecţiune şi întrebuintarea de lege. Pavelu se
dă de esemplu alu milei lui Dumnezeu în evangeliă.

- 1 Pavelu apostolu alu lui Iisus Chris-
tosu, dupre ordinulu lui Dumnezeu
Mântuitorulu nostru, şi Domnului
Iisus Christos, speranţa noastră;
2 Lui Timotheiu, adevăratulu fiu în
credinţă; Charu, milă şi pace de la
Dumnezeu Părintele nostru, şi de la
Iisus Christos Domnulu nostru.
- 3 Precumu te-amu svătuitu să remâi

în Efesu, cându mergeamu în Mace-
donia ca să spui unora, ca să nu în-
veţe într'altu chipu; Nici să ia aminte 4
la basne şi la genealogii nesfârşite,
cari nascu dispute mai multu de câtu
dumnezeesca edificare cea în credinţă,
aşa să faci.

Éru scopulu ordinulu este iubirea 5
din ânimă curată, şi din consciinţă
bună, şi din credinţă nefăciarnică;
De la care unii abătându-se, s'au 6
întorsu la cuvinte deşerte; Dându-se 7

de învățători de lege; *éru singuri* neînțelegându cele ce vorbescu, nici
 8 despre cele ce dovedescu. Dară scimu
 că legea *este* bună, de o întrebuintează
 9 cineva potrivit legii. Sciindu acésta,
 că legea nu este dată pentru celu
 dreptu, ci pentru cei fără de lege și
 nesupuși, pentru impioși și păcătoși,
 pentru nesânți și spurcați, pentru uci-
 10 dători de părinte și ucidători de mumă,
 pentru ucigași; Pentru desfrânați,
 pentru sodomiiți, pentru furi de ómeni,
 pentru mincinoși, pentru cei sperjuri;
 și pentru ori-ce altu ceva contrariu
 11 învățătorei celei sănătoșe; Dupre
 evangelia măreță a fericitului Dum-
 neșeu, carea mi s'a încredințatu.
 12 Mulțumescu lui Christosu Iisusu,
 Domnului nostru, celu ce m'a întăritu,
 că m'a socotitu credinciosu, hotărîn-
 13 du-mă pentru serviciu; Pre mine,
 celu ce eramu mai'nainte hulitoru și
 persecutoru, și vătămătoru; ci amu
 fostu miluitu, pentru că nesciindu
 14 amu făcut'o în necredință. Dară pré
 a prisositu charulu Domnului nostru
 în credință și iubirea cea în Christosu
 15 Iisusu. Acesta *este* cuvântulu credin-
 ciosu și vrednicu de totă primirea:
 că Christosu Iisusu a venitu în lume
 să mântuască pre cei păcătoși, din
 cari celu d'ântéiu sânt eu.
 16 Dară pentru acésta amu fostu mi-
 luitu, ca în mine mai'ântéiu să arete
 Iisusu Christosu totă îndelunga răb-
 dare, ca exemplu celoru ce voru să
 credă într'insulu spre vieța eternă.
 17 Éru Regelui eternu, celui nemuritoriu,
 celui nevăduțu, unuia pré-înțeleptului
 Dumneșeu *fie* onóre și mărire în se-
 culii seculiloru. Aminu.
 18 Acésta cerere 'ți îndreptu, fiule
 Timotheiu, ca dupre profețiile cari
 s'au făcutu mai'nainte despre tine, să te
 lupți dupre d'insele cu luptă bună;
 19 Păzindu credință și bună consciință,
 care unii lepădându-o au suferitu nau-
 fragiu în privirea credinței; dintre cari
 este Imeneu și Alesandru; pre cari i-
 amu datu Satanei, ca să se învețe să
 nu hulască.

CAP. 2.

Apostolului îndemnă a se ruga pentru toți ómenii, și
 recomandă femeiloru modestia.

1 Deci *vă* îndemnu, ca mai'ântéiu de

tote să se facă cereri, rugăciuni, ru-
 găminți și medilociri, și mulțumite
 pentru toți ómenii; Pentru regi, și 2
 pentru toți cari sânt în putere, ca să
 petrecemu vieță lină și cu odihnă, în
 totă pietatea și onestitatea. Căci acé- 3
 sta *este* bine și bine-primitu înaintea
 lui Dumneșeu, Mântuitorului nostru;
 Care voiesce ca toți ómenii să se 4
 mântuască, și să vină la cunoștința
 adevărului. Căci unulu *este* Dumne- 5
 șeu, unulu și medilocitoru între Dum-
 neșeu și între ómeni, omulu Iisusu
 Christosu; Care s'a datu pre sine 6
 prețu de rescumpărare pentru toți,
 mărturie pentru timpii sei; Spre care 7
 eu sânt rânduitu predicatoru și apo-
 stolu, (dicu adevărulu în Christosu,
 nu mintu), învățătoru Gintiloru în
 credință și în adevăru.

Deci voiescu, ca să se róge ómenii 8
 în totu loculu, redicându mâni sante,
 fără de mâniă și fără de cértă. Ase- 9
 menea și femeele, *rugându-se* cu gă-
 tელა modestă, cu respectu și cu în-
 țelepciune, să se împodobască, nu cu
 împletituri, fie de auru, fie cu măr-
 găritare, fie cu vestminte lucurióse;
 Ci [precumu se cade femeeloru ce- 10
 loru ce profesază pietate] cu fapte
 bune. Femeea să se învețe în linisce 11
 cu totă supunerea; Éru femeiei nu dau 12
 voia să învețe, nici a-și stepâni bār-
 batulu, ci să fie în linisce. Căci Adamu 13
 s'a făcutu ântéiu, apoi Eva. Și Adamu 14
 nu s'a amăgitu, éru femeea amă-
 gindu-se a călcatu ordinulu. Dară se 15
 va mântui prin nascerea de copii, de
 voru stărui în credință și în iubire, și
 în sântire, cu castitate.

CAP. 3.

Cualitatea presbiteriloru și a diaconiloru. Demni-
 tatea besericeii.

Acesta este cuvântu adevăratu: De 1
 poftesce cineva episcopiă, bunu lucru
 poftesce. Dară episcopulu trebuie să 2
 fie fără de prihană, bărbatu alu unei
 femei, trézu, prudentu, cuviinciosu,
 iubitoru de străini, vrednicu de a în- 3
 veta; Nebețivu, nebătăușu, nedori-
 toriu de căstigu neonestu, blându,
 ne iubitoriu de cértă, nesgărcitu; Bine 4
 îngrijindu-se de casa sa, avendu copiii
 sei ascultători cu totă modestia. [Căci 5

dacă nu scie cineva a-și îngriji casa sa, cumu va îngriji de beserica lui Dumneșeu?] Nu noviciu, ca nu îngân-
fându-se să cadă în cursa diabolului.
6
7

8 Asemenea și diaconii *trebuie să fie* modesti, nu înduoelnici în cuvinte, nu dedați la vinu multu, nedoritori de
9 câștigu neonestu; Păzindu misteriu
10 credinței în conștiință curată. Și acestia
11 de prihană. Asemenea și femeele *loru* *trebuie să fie* modeste, nevorbitoare de
12 reu, treze, credincioase în toate. Dia-
conii să fie bărbați ai unei femei, bine
13 Căci cei ce diaconescu bine, și do-
bândescu tréptă bună, și multă îndrăsnélă
14 în credința cea în Christosu Iisusu.

15 Acésta și scriu, sperându a veni la tine
16 curându, Séu de mă voiu întârția, să scii cumu
17 trebuie să petreci în casa lui Dumneșeu, carea
18 este beserica lui Dumneșeu celui viu, stâlpu
19 și întărire a adevărului. Și într'adevăr
20 mare este misteriu pietăței; Dumneșeu s'a
21 aretat în corpu, s'a îndreptat în spiritu;
22 s'a vedutu de ângeri, s'a predicatu Gintiloru;
23 s'a creșut în lume, s'a înălțat în mărire.

CAP. 4.

Predicarea unei mari apostasii, și îndemnare la milă.

1 Eru Spiritulu vorbesce rostitu, că în
2 timpii de apoi se voru abate unii de la credință,
3 luându aminte la spiritele cele încelătore,
4 și la învățăturele demonilor; Ale celoru ce cu
5 făciăriă vorbescu minciuni, fiindu înferați în
6 a loru conștiință; Oprindu a se însura,
7 și *ordinându* a se reținé de bucatele, cari
8 Dumneșeu le-a facutu spre gustare cu mulțumită
9 de cătră cei ce credu și cunosc adevărulu.
10 Căci totă făptura lui Dumneșeu *este* bună,
11 și nimicu nu *este* de lepédatu, care se ia cu
12 mulțumită; Căci se sântesce prin cuvântulu
13 lui Dumneșeu și prin rugăciune.

14 De vei aduce aminte fraților de

15 acestea, vei fi bunu servu alu lui Iisusu Christosu,
16 crescutu în cuvintele credinței, și ale bune
17 învățături, căreia ai urmatu. Eru de basnele cele
18 profane și băbesci feresce-te; și deprinde-te
19 *mai bine* în pietate; Căci esercițiulu corporalu
20 pușinu folosește; éru pietatea este spre toate
21 de folosu, avendu promisiunea vieței de acumu,
22 și a acelei viitoare; Credinciosu *este* cuvântulu,
23 și demnu de totă primirea. Căci spre acésta ne
24 și ostelimu, și sântemu defăimați, pentru că
25 ne-amu încredințatu în Dumneșeu celu viu,
26 care este Mântuitoru tuturoru ómeniloru,
27 mai cu sémă celoru credincioși. Acestea spune
28 și în-
29 vătă.

30 Nimenea să nu desprețuască tine-
31 rețele tale; ci te fă esemplu credincioșiloru
32 în cuvântu, în petrecere, în iubire, în
33 inspirațiune, în credință, în curățire. Până
34 ce voi veni, ia aminte la cetire, la îndemnare,
35 la învățătură. Nu fii neluătoriu de sémă la
36 darulu ce este în tine, care ți s'a datu prin
37 profetiă cu punerea mâneloru presbiteriului.
38 Acestea cugetă; într'acestea stăi, ca
39 înaintarea ta să fie vederată în toate.
40 Păzesce-te pre tine și învățatura; remâi
41 într'acestea; căci acestea făcându, te vei
42 mântui și pre tine și pre cei ce te voru
43 asculta.

CAP. 5.

Îndemnare în privirea detoriilor de presbiteri, și asupra alegerei lor.

1 Să nu înfrunzezi pre celu bătrânu, ci-
2 lu îndemnă ca pre unu părinte; și pre cei
3 mai tineri ca pre nisce frați; Pre cele
4 bătrâne ca pre nisce mume; pre cele
5 tinere ca pre nisce surori, cu totă curăția.

6 Onóră pre văduve, pre acelea ce sunt
7 într'adevăr văduve. Eru dacă vre o
8 văduvă are copii séu nepoți, să se învețe
9 mai întâiu a-și face pietate în casa sa,
10 și să resplătescă pre strămoși; căci
11 acésta este bine și plăcutu înaintea lui
12 Dumneșeu. Eru cea cu adevăratu văduvă
13 și isolată, se încrede în Dumneșeu, și
14 stăruesce în rugăciuni și în cereri
15 nóptea și ziua. Eru ceea ce petrece în
16 desfătări, a muritu de via. Acestea
17 spune, ca să fie ne-

8 prihănite. Éru dacă cineva nu pórta grijă de ai sei, și mai cu sémă de ai casei sale, si-a lepădatu credința, și este mai reu de câtu unu necredinciosu.

9 O văduvă să se considere nu mai puçinu de șese-deci de ani, care a fost femeea unui bărbatu; Și este mărturisită de fapte bune; de a crescutu copii; de a primitu străini; de a spălatu picióarele sântiloru; de a ajutat celoru strîmtorați; de a urmatu la totu lucrulu bunu. Éru de văduve tinere te feresce; căci *atuncea* cându se înfərbîntă contra lui Christosu, voru să se remărite; Atrăgându-și condamnare, pentru că au lepădatu făgăduința cea d'ântéiu. Pe lîngă acésta se deprindu *a fi* leneșe, âmbându din casă în casă; și nu numai leneșe, ci și limbute și curioșe, vorbindu cele ce nu se cade. Dreptu aceea voi eu ca cele tinere să se remărite, să nască copii, să conducă case, să nu dea adversarului nici o cauză spre defăimare: Căci unele s'au întorsu deja în urma Satanei. Éru de are vre unu credinciosu séu credinciosă văduve, să le ajute, și să nu îngreue beserica, ca să pótă ajuta acelu ce sînt cu adevăratu văduve.

17 Presbiterii, cei ce-și caută bine de diregătorie, să se învrednicescă de înduoită onóre, mai alesu cei ce se ostenescu în cuvîntu și în învățatură; Căci scriptura ñice: Boului ce treeră să nu-i legi gura; și: Vrednicu *este* lucrătorulu de plata sa.

19 Asupra presbiterului nu primi pîră, decâtu numai prin duoi séu trei marturi. Pre cei ce păcătuescu muștră-i înaintea tuturoru; ca și cei-l-alți să se témă. *Te* juru înaintea lui Dumnezeu și a Domnului Iisusu Christosu, și a ângeriloru *lui* celoru aleși, ca să păzesci acestea fără prejudecată, nimicu făcendu cu părtinire.

22 Mânile să nu-ți pui pe nimene curîndu, nici te face părtașu în păcate străine; păzesc-te pre tine curatu. 23 De acumu nu mai bé apă, ci întrebuințază puçinu vinu pentru stomachulu teu, și pentru desele tale slăbiciuni.

24 Păcatele unoru ómeni sînt vede-

rate, conducendu la judecată; éru ale altora vinu în urmă. Asemenea și 25 faptele cele bune sînt vederate; și cele ce sînt într'altu chipu nu potu a se ascunde.

CAP. 6.

Detoriile serviloru amăgitori. Pericolulu și întrebuințarea bogăției.

Câți sînt sclavi subu jugu să socótă pre domnii loru vrednici de tótă onóre, ca să nu se defaime numele lui Dumnezeu, nici învățatura. Éru cari 2 au domni credincioși, să nu-i desprețuască, pentru că sînt frați; ci mai multu să *li* servescă, pentru că sînt credincioși și iubiți cei ce primescu facerea de bine. Acestea învătă și îndemnă.

De învăță cineva altmîntrelea, și 3 nu se unesc la cuvintele cele sănătoșe ale Domnului nostru Iisusu Christosu, și la învățatura cea dupre pietate; Acela s'a trufitu, nesciindu nimicu, 4 ci este înclinându la întrebări și la dispute, din cari se nasce pisma, svada, defaimetele, prepusurile viclene; Disputele deșerte ale ómeniloru stricați la minte, și lipsiți de adevăru, 5 cari socotescu cástigu pietatea; de la unii ca acestia depărtéză-te.

Dară pietatea cu îndestulare este 6 cástigu mare; Căci nimicu nu amu 7 adusu în lume, și *este* vederatu, că nici nu putemu a scóte ceva dintr'*însa*. Dară avendu hrană și îmbrăcăminte, cu acestea să fimu îndestulați. Éru cei ce voru să se îmbogățescă 9 cadu în ispită, și în cursă, și în multe pofte nebunesci și vătămătoare. Cari cufundă pe ómeni în peire și perđare. Căci iubirea de argintu este rădicina 10 tuturoru reuțățiloru; pe care unii rêvnindu-o au rătécitu din credință, și s'au încurcatu în multe dureri.

Éru tu, omule alu lui Dumnezeu, 11 fugi de acestea, și urmăză dreptatea, pietatea, credința, iubirea, răbdarea, blîndeța. Luptă-te cu lupta cea bună 12 a credinței, apucă-te de viața cea eternă, la care și esci chiămatu, și *despre care* ai făcutu bună mărturisire înaintea multoru marturi. Ți 13 ñicu înaintea lui Dumnezeu, care viu-face tóte, și înaintea lui Chris-

tosu Iisusu, care înaintea lui Ponțiu
 14 Pilatu a făcutu bună mărturisire ; Ca
 să păzesci ordinulu fără pată și fără
 prihană, pînă la venirea Domnului
 15 nostru Iisusu Christosu ; Care în tim-
 pii sei o va areta celu fericitu și sin-
 guru Puternicu, Regele regiloru, și
 16 Domnulu domniloru ; Care singuru
 are nemurire, și locuesce în lumină
 neapropiată ; pre care nimenea din
 ómeni nu l'a vădutu, nici nu póte
 a-lu vedé ; căruia *fie* onóre și domniă
 eternă. Aminu.

17 Ți celoru bogați în lumea de acumu,
 ca să nu se înalțe cu gândulu, nici să
 nu se încredă în bogăția cea nesigură,

ci în Dumneșeu celu viu, care ni
 dă tóte în abundență spre îndestu-
 lare ; Ca să facă lucruri bune ; ca să 18
 fie bogați în fapte bune, dăruitori,
 împărțășitori ; Agonisindu-și temeliă 19
 bună pentru viitoru, ca să capete vieța
 cea eternă.

O Timothee, păzesce lucrulu bunu 20
 celu încredințatu ție, depărtându-te
 de vorbirile profane și deșerte și de
 împotrivirile sciinței mincinoșe, pre
 care unii profesându-o s'au abătutu
 dela credință. Charu *fie* cutine. Aminu.

*Anteia epistolă cătră Timotheiu
 s'a scrisu de la Laodiceea, care este
 Capitala Frigiei Pacatiane.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

A DUOA CĂTRĂ

TIMOTHEIU.

CAP. 1.

Iubirea lui Pavelu pentru Timotheiu. Îndemnare la
 stăruință.

1 Pavelu apostolu alu lui Iisusu
 Christosu prin voia lui Dumneșeu,
 duple făgăduința vieței care este în
 2 Christosu Iisusu ; Lui Timotheiu, iu-
 bitului *meu* fiu : Charu, milă și pace
 de la Dumneșeu Părintele, și de la
 Iisusu Christosu, Domnulu nostru.

3 Mulțumescu lui Dumneșeu, căruia
 servescu de la strămoși, în curată
 conștiință, așa precumu facu amin-
 tire neincetată de tine în rugăciunile
 4 mele nóptea și ziua ; Amintindu-mi
 de lacrimile tale, dorescu să te vădu,
 5 ca să mă implu de bucuriă, Adu-
 cându-mi aminte de credința cea ne-
 fațiarnică care este în tine, care avu
 locu mai ântéiu în bunica ta Loida,
 și în muma ta Evnica, și sînt încre-
 dințatu că și în tine.

6 Pentru care ți aducu aminte, ca
 să reîncăldesci darulu lui Dumneșeu,
 care este întru tine prin punerea mî-
 7 neloru mele. Căci Dumneșeu nu ni-a
 datu spiritulu temerei, ci alu puterei,
 și alu iubirei, și alu minței sănătoșe.

8 Deci nu te rușina de mărturisirea
 Domnului nostru, nici de mine lega-
 tulu lui ; ci suferé împreună pentru
 evangeliă duple puterea lui Dumne-

șeu ; Care ne-a mântuitu, și ne-a 9
 chiămatu cu chiămare sântă, nu du-
 pre faptele nóstre, ci duple a sa pro-
 punere, și duple charulu, care ni s'a
 datu în Christosu Iisusu mai 'nainte
 de toți seculii ; Éru acumu s'a făcutu 10
 cunoscutu prin aretarea Mântuitoru-
 lui nostru Iisusu Christosu, care a
 desființatu mórtea, și a adusu la lu-
 mină vieța și nemurirea prin evan-
 geliă ; La care sînt pusu eu predică- 11
 toru și apostolu și învățătoru Gințe-
 loru. Pentru care suferu și acestea ; 12
 dară nu mă rușinezu ; căci știu cui
 amu cređutu, și sînt încredințatu,
 că elu póte păzi lucrulu celu încre-
 dințatu mie pînă la ziua aceea.

Ține forma cuvintelor celoru să- 13
 nătoșe, cari ai auđitu de la mine, în
 credință și în iubirea cea în Chris-
 tosu Iisusu. Lucrulu bunu celu încre- 14
 dințatu ție să-lu păzesci prin Spiritulu
 celu Sântu care locuesce în noi.

Știi acésta, că toți cei din Asia 15
 s'au întorsu de la mine ; dintre cari
 este Figelu și Ermogenu. Dee Dom- 16
 nulu milă casei lui Onesiforu ; căci
 de multe ori m'a reîntăritu, și nu s'a
 rușinatu de lanțulu meu ; Ci fiindu 17
 în Roma mai cu silință m'a căutatu,
 și m'a aflatu. Dee lui Domnulu, ca 18
 să afle milă de la Domnulu în acea

di; și cu câte mi-a servitu în Efesu tu mai bine scii.

CAP. 2.

Îndemnare către Timotheiu de a urmări lucrul dîregătoriei sale, suferindu cu tărie și îndrăsnelă.

1 Deci tu, fiulu meu, fii tare în cha-
2 rulu celu în Christosu Iisusu; Și cele
ce ai auditu de la mine în fația mul-
toru marturi, acestea le încredințeză
la ómeni credincioși, cari voru fi vred-
3 nici a învăța și pre alții. Tu dară su-
fere ca unu bunu ostașu alu lui Ii-
4 susu Christosu. Nimenea fiindu ostașu
nu se amestecă în lucruri de ale vieței,
5 ca să placă generalului. Și de se va și
luptă cineva, nu se încununază, de
6 nu se va luptă duple regulă. Agri-
cultorulu ce se ostenesce trebue mai
înteu să se împartășescă din fructe.
7 Înțelege cele ce dicu; și dee-ți Dom-
nulu înțelegere în tóte.

8 Adu-ți aminte de Domnulu Iisusu
Christosu din semênța lui Davidu,
care s'a sculatu din morți, duple
9 evangelia mea; Pentru care suferu
pênă la lanțuri ca unu făcătoru de
rele; dară cuvântulu lui Dumneșu
10 nu se légă. Pentru acésta tóte le rabdu
pentru cei aleși, ca și aceia să dobên-
descă mântuirea care este în Chris-
11 tosu Iisusu cu mărire eternă. Credin-
ciosu *este* cuvântulu: de amu muritu
împreună cu *d'însulu*, vomu și viă
împreună;

12 De răbdămu, vomu și domní îm-
preună cu *elu*; de ne vomu lepêda
de elu, și elu se va lepêda de noi;
13 De sîntemu necredincioși, elu re-
mâne credinciosu; a se tăgădui elu
pre sine nu pôte.

14 Acestea să *li* aduci aminte ju-
rându-i înaintea Domnului, ca să nu
se certe în cuvinte spre nici unu fo-
losu, *decātu numai* spre surparea
15 celoru ce audu. Silește-te a te înfă-
șoșă lui Dumneșu vrednicu lucră-
toru, care să nu se rușineze, dreptu
16 împărțindu cuvântulu adevărului. Éru
de vorbirile deșerte cele profane te
feresce, căci voru sporispre mai multă
17 împietate, Și cuvântulu loru va mânca
ca cangrena; dintre cari sînt Imeneu
18 și Filetu; Cari de la adevêru s'au
abătutu, dicêndu că înviarea s'a fă-

cutu deja, și *astu-feliu* restórnă cre-
dința unora.

Dară temelia cea tare a lui Dum- 19
neșu stă, avêndu sigilulu acesta:
cunósce Domnulu pre cei ce sînt ai
lui; și: Să se depărteze de la nedrep-
tate totu celu ce numesce numele lui
Christosu. Éru în casă mare nu sînt 20
numai vase de auru și de argintu, ci și
de lemnu, și de lutu; și unele spre
trebuiți de onóre, éru altele spre
trebuiți de neonóre. Deci de se va 21
curăți cineva de acestea, va fi vasu
de onóre, sântitu și de bună trébă
stêpânului, gătitu spre totu lucrulu
bunu.

Fugi și de poftete tineretelor; și 22
urméază dreptatea, credința, iubirea
și pacea cu cei ce chiamă pre Dom-
nulu din ânimă curată. Éru de între- 23
bările cele nebune și inepte te fe-
resce, sciindu că nascu certe. Și ser- 24
vului Domnului nu i se cade să se
certe, ci să fie blându cătră toți, în-
vêțatoru, tolerantu; Cu blândetă mus- 25
trându pre adversari; pôte că li va
da Dumneșu pocăință spre cuno-
scința adevărului; Și *că* voru scăpa 26
din cursa diabolului, ca unii ce sînt
prinși de d'însulu spre a lui voiă.

CAP. 3.

Predicerea unei mari corupțiuni de moravuri. Esce-
lința scripturei.

Și acésta să scii, că în dîilele cele 1
de pe urmă voru veni timpi cumpliți;
Căci voru fi ómenii iubitori de sine, 2
sgârșiți, falnici, trufași, defăimători,
neascultători de părinți, nemulțumi-
tori, profani, Fără de iubire firéscă, 3
neîmpăcați, vorbitori de reu, neînfrê-
nați, cruși, neamici binelui; Vênđe- 4
tori, furioși, îngânfați, iubitori de
desfătări mai multu de cătu iubitori
de Dumneșu; Avêndu forma pietă- 5
ței, éru puterea ei tăgăduindu-o; de
acestia te feresce. Căci dintr'acestia 6
sînt cei ce se vîră prin case, și duc
captive femeiuscele cele îngreuéte de
pécate, împinse de feliurite pofte;
Cari pururea se învăță, și nici odata 7
nu potu veni la cunoscința adevêru-
lui. Precumu și Iannesu și Iambresu 8
s'au opusu lui Moisi, așa și acestia
se opunu adevărului, ómeni fiindu

corupți la minte, reprobați în cre-
 9 dință. Dară nu voru înainta mai
 multu; căci nebunia lor va fi cu-
 noscută tuturor, precum s'a făcutu
 și *nebunia* aceloră.
 10 Éru tu ai urmatu învățătura mea,
 purtarea, aplicarea, credința, înde-
 lungă-răbdare, iubirea, îngăduința,
 11 Persecuțiunile, suferințele, cari m'au
 întimpinatu în Antiochia, în Iconia,
 în Listra; ce feliu de persecuțiune
 amu răbdatu; dară din toate m'a
 12 scăpatu Domnulu. Și toți cari voiescu
 a trăi cu pietate în Christosu Iisusu
 13 voru fi persecutați. Éru ómenii cei
 vicleni și amăgitori voru propăși spre
 mai reu, amăgindu și amăgindu-se.
 14 Éru tu remăi în cele ce te-ai în-
 vătătu, și *despre cari* te-ai încredin-
 țatu, sciindu de la cine te-ai învățatu;
 15 Și că din copilaria scii sântele scrip-
 turi, cari potu să te înțeleptescă spre
 mântuire prin credința cea în Chris-
 16 tosu Iisusu. Tótă scriptura *este* însu-
 flată de Dumneđu, și de folosu spre
 învățatură, spre muștrare, spre în-
 dreptare, spre înțeleptirea cea întru
 17 dreptate; Ca omulu lui Dumneđu
 să fie deplinu, pregătitu spre totu
 lucrulu bunu.

CAP. 4.

Detoriile presbiterului. Pavelu predice mórtea sa
 în curându. Încrederea sa în făgăduințele lui Dum-
 neđu.

1 Te juru dreptu aceea înaintea lui
 Dumneđu și Domnului Iisusu Chris-
 tosu, care va să judece pre ~~ii~~ și
 morți în aretarea sa și împărăția sa:
 2 Predică cuvântulu, stăruesce la timpu
 și fără timpu; muștră, cértă, îndemná
 cu tótă îndelunga-răbdare și cu învê-
 3 țatură. Căci va veni timpu, cându nu
 voru suferi învățătura cea sănătósă;
 ci duple poftelē loru 'și voru gră-
 mădi învățatori gădilindu-și auđu.
 4 Și-și voru întórce auđu de la ade-
 5 vėru, éru la basne se voru pleca. Éru
 tu priveghiéză în toate, suferē, fă lu-
 crulu evangelistului, implinesce ser-
 viciulu teu.

Căci me sacrificu deja, și timpulu 6
 despărțirii mele s'a apropiatu; Lupta 7
 cea bună amu făcutu, amu sfârșitu
 cursulu *meu*, amu păzitu credința;
 De acumu 'mi este păstrată cununa 8
 dreptăței, cari 'mi va da-o Domnulu
 judecătorulu celu dreptu, în ziua
 aceea; și nu numai mie, ci și tuturor
 celor ce au iubit venirea lui.

Silesce-te a veni la mine curându; 9
 Căci Demasu m'a părăsitu, iubindu 10
 lumea de acumu, și s'a dusu la Thes-
 salonicu; Crescu la Galatia, Titu la 11
 Dalmația. Singuru Luca este cu mine.
 Pre Marcu, luându-lu, să-lu aduci cu
 tine; căci 'mi este de folosu pentru
 serviciu. Éru pre Tichicu l'amu tră- 12
 mesu la Efesu.

Mantia, care o amu lăsatu în Tro- 13
 ada la Carpu, venindu să o aduci, și
 cărțile, mai cu sémă pergamentele.

Alesandru arămarulu mi-a făcutu 14
 multe rele; plătescă-i Domnulu du-
 pre faptele lui; De care și tu te pă- 15
 zesce, căci fôrte s'a opusu cuvintelor
 nóstre.

La ântēia mea apėrare nimenea nu 16
 m'a asistatu, ci toti m'au părăsitu;
 să nu li se socotescă. Éru Domnulu 17
 a stătutu lîngă mine, și m'a întăritu;
 ca prin mine predicarea să se împli-
 nescă, și *ca* să o audă toate Gințile;
 și amu scăpatu din gura leului. Și 18
 mă va scăpa Domnulu de totu lucrulu
 reu, și *mă* va mântui spre împărăția
 sa cea cerescă; căruia *fie* mărire în
 seculii seculilor. Aminu.

Salutați pre Priskilla și pre Akila, 19
 și casa lui Onesiforu. Erastu a re- 20
 masu în Corintu; éru pre Trofimu
 l'amu lăsatu în Melita, bolnavu. Si- 21
 lesce-te a veni mai 'nainte de érnă.
 Te salută Evbulu, și Pudu, și Linu și
 Claudia și toți frații. Domnulu Iisusu 22
 Christosu *fie* cu spiritulu teu. Charulu
fie cu voi. Aminu.

*A doua epistolă către Timotheiu,
 celu ântēiu rînduitu episcopu bese-
 ricei Efeseniloru, s'a scrisu de la
 Roma, cându a doua oră a stătutu
 Pavelu înaintea Cesarului Neronu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

T I T U.

CAP. 1.

Cumu trebuie să se pórte presbiterii besericelor.
Vițiuri comune la Creteni.

- 1 Pavelu servu alu lui Dumneșeu, și apostolu alu lui Iisusu Christosu, după credința aleșiloru lui Dumneșeu, și după cunoștința adevărului, celui
- 2 după pietate; În speranța vieții celei eterne, pe care a făgăduit-o Dumneșeu, celu ce nu pórte minți, mai 'nainte
- 3 de seculi eterni; Éru în timpulul seu a descoperitu cuvântulu seu prin predicarea, care mi s'a încredințatu, după ordinulu lui Dumneșeu, Mântuitorulu nostru: Lui Titu, adevăratulu
- 4 meu fiu după credința cea comună: charu, milă și pace de la Dumneșeu Părintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu, Mântuitorulu nostru.
- 5 Pentru acésta te-amu lăsatu în Creta, ca să îndreptezi cele ce lipsescu, și să rînduesci presbiteri în fiecare cetate, precumu ți-amu ordinaru;
- 6 De este cineva neprihănit, bărbatu alu unei femei, avēdu copii credincioși, cari nu sūnt calificați de desfrēnare, séu de neascultare. Căci episcopulu trebuie să fie neprihănit, ca unu îngrijitoru alu lui Dumneșeu; nesumețu, nemâniosu, nebețivu, nebătēușu, nedoritoriu de câștigu neonestu; Ci iubitoru de străini, iubitoru de bine, trēzu, dreptu, sântu, înfrēnatu; Țiindu-se de cuvântulu celu credinciosu după învățatură, ca să pótă prin învățatura cea sănătoasă și a svătui și a înfrunța pre cei ce se opunu.
- 10 Căci sūnt mulți și neascultători, limbuți și amăgitori, mai cu sēmă
- 11 cei din circumcisiune; Căroru trebuie a li astupa gura, cari restórnă întregi case, învățādu cele ce nu se cade,
- 12 pentru câștigu necuviosu. Unu profetu alu lorū dintre d'înșii a ȑisu: Cretenii sūnt totu-dé-una minciunoși, fére rele, pāntece leneșe. Mărturia acésta este adevărată. Pentru aceea cértă-i aspru, ca să fie sănătoși
- 13 în credință; Pentru ca să nu dee luare aminte la basme Iudeesci, și la ordi-

nele ómeniloru, cari se întorcu de la adevēru. Tóte sūnt curate celoru curăți, éru celoru necurați și necredincioși nimicu nu este curatu; ci li s'a pângăritu și mintea și conștiința. Ei mărturisescu că știu pre Dumneșeu; éru cu faptele 'lu tăgăduescu, urīți fiindu și neascultători, și spre totu lucrulu bunu netrebnici.

CAP. 2.

Detorii diverse. Învățătura despre charulu lui Dumneșeu.

Darā tu vorbesce cele ce sūnt potrivite cu învățatura sănătoasă: Bētrānii, să fie trezi, moderați, prudenți, sănătoși în credință, în iubire, în răbdare. Asemenea și bētrānele să aibă purtare cuvenită sântirei: nevorbitóre de reu, nebețive, învățátóre de bine; Ca să învețe pre cele tinere să-și iubēscă bărbații lorū, să-și iubēscă copiii, Si să fie caste, curate, stătátóre în case, bune, supuse barbaților lorū, ca să nu se defaime cuvântulu lui Dumneșeu. Asemenea pre cei tineri îndēmnă-i să fie înfrēnați. În tóte dāndu-te pre tine esemplu de fapte bune, aretādu în învățatură nestricare, serioșitate, sinceritate, Cuvēntu sănētosu și neprihănit, ca adversarulu să se rușineze, neavēdu nimicu a vorbi reu de voi.

Servii să se supună domnilorū lorū, și să li placă în tóte, neîmpotrivindu-i; Neviclenindu-i; ci aretādu-li tótă bună-credință, ca să împodobēscă învățatura lui Dumneșeu Mântuitorulu nostru în tóte.

Că charulu lui Dumneșeu celu mântuitoru s'a aretatuturorū ómenilorū, Învēțādu-ne, ca lāsādu-ne de nepietate și poftele cele lumesci, să trăimu descepți, cu dreptate și cu pietate în lumea de acumu; Asceptādu fericita speranță și aretarea mārētă a marelui Dumneșeu și a Mântuitorulu nostru Iisusu Christosu; Care s'a datu pre sine pentru noi, ca să ne scape de tótă nedreptatea, și

să-și curățescă lui-și poporu propriu,
15 râvnitoru de fapte bune. Acestea vor-
besce și svătuesce, și muștră cu tótă
puterea. Nimenea să nu te despre-
țuască.

CAP. 3.

Supunere la autorități. Mila lui Dumnezeu în Iisusu
Christosu, și faptele bune.

1 Adu-li aminte să se supună guver-
neloru și autorităților, să *le* asculte,
să fie gata spre totu lucrulu bunu;
2 Pre nimenea să nu defaime, să nu fie
svadnici, *ci* lini, aretându tótă blân-
deța cătră toți ómenii. Căci eramu și
3 noi óre-cându fără de minte, neascul-
tători, rătăcindu, sclavi fiindu feliu-
riteloru pofte și desfătări, trăindu
în reutate și pismă, urîți fiindu, și
urîndu-ne unulu pre altulu.
4 Éru după ce s'a aretatu bunătatea
și iubirea de ómeni a lui Dumnezeu,
5 Mântuitorulu nostru; Ne-a mântuitu
elu, nu pentru lucrurile cele cu drep-
tate cari amu făcutu noi, *ci* duple a
lui milă, prin spălarea renascerei și
6 a înnoirei Spiritului Sântu; Pre care
l'a vërsatu preste noi în abundență
prin Iisusu Christosu, Mântuitorulu
7 nostru; Ca îndreptându-ne prin cha-
rulu lui, să fimu moscenitori ai vie-
ței eterne duple speranță.

Credinciosu *este* cuvântulu, și pen- 8
tru acestea voiescu să adeverezu, ca
cei ce au cređutu lui Dumnezeu să
se îngrijescă să facă fapte bune. Ace- 9
stea sânt bune și de folosu ómeni-
loru. Éru de întrebările cele nebune,
și de genealogii, și de certe și des-
pute despre lege, feresce-te; căci sânt
nefolositoare și deșerte. De omulu ere- 10
ticu după una și a duoa svătuire des-
părtesce-te; Sciindu că unulu ca ace- 11
sta este abătutu, și păcătuesce, con-
demnatu fiindu de sine însu-și.

Cându voiu trâmète pre Artemanu 12
la tine, séu pre Tichicu, silesce-te să
vini la mine în Nicopoli; căci mi-amu
propusu să ernezu acolo. Pre Zina 13
legistulu și pre Apollosu curëndu să-i
trameți, ca nimicu să nu li lipsescă.
Și să se învețe și ai nostri să facă 14
fapte bune spre trebuințele cele de
folosu, ca să nu fie nefruptiferi. Te 15
salută pre tine toți cei ce sânt cu
mine. Salută pre cei ce ne iubescu
în credință. Charulu *fie* cu voi toți.
Aminu.

*Cătră Titu, celu ântëiu rînduitu
episcopu besericei Creteniloru, s'a
scrisu de la Nicopoli, cetate a Mace-
doniei.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

FILEMONU.

CAP. 1.

Pavelu rîgă pre Filemonu să erte pre Onesimu,
servulu seu, și cu iubire să-lu primescă érași.

1 Pavelu legatu alu lui Iisusu Chris-
tosu, și Timotheiu fratele, lui File-
monu iubitulu, și conlucrătorulu
2 nostru; Și Apfieii celei iubite, și lui
Archipu conluctătorulu nostru, și
3 besericei celei din casa ta: Charu *fie*
vouî și pace de la Dumnezeu, Părin-
tele nostru, și de la Domnulu Iisusu
Christosu.
4 Mulțumescu Dumnezeului meu, în
totu timpulu făcëndu amintire de
5 tine în rugăciunile mele; Auđindu
de iubirea și credința ta cătră Dom-
6 nulu Iisusu și cătră toți sânti; Ca

credința ta comună cu a noastră să se
facă lucrătoare în cunoscința de totu
binele ce este între voi în Christosu
Iisusu. Căci mare bucuriă și mân- 7
găiere avemu în iubirea ta, fiindu că
âniele sântiloru s'au reîntăritu prin
tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christosu așiu 8
fi pututu fôrte îndrăsni, să-ți ordinu
ceea ce se cuvîne, Cu tóte acestea mai 9
bine rogu-te din iubire fiindu ceea *ce*
sânt Pavelu bătrânulu, și acumu chiaru
și legatu pentru Iisusu Christosu. Ro- 10
gu-te pentru fiulu meu Onesimu, pre
care l'amu născutu în lanțurile mele;
Care óre-cându era ție nefolositoru, 11
ear'acumu și ție și mie pré'foliositoriu

pre care l'amu și trămesu înapoi.
 12 Deci primesce-lu pre elu, adecă pre
 13 ânama mea. Pre acesta voiamu să-lu
 ținu la mine, ca în locul tu să-mi
 14 ajute în lanțurile evangheliei; Dară
 fără voia ta nimicu nu amu voitu să
 facu, ca fapta ta cea bună să nu fie
 15 ca din silă, ci de voiă. Căci pôte pentru
 acésta s'a depărtatu pe unu timp, ca
 16 în eternu să-lu aibi; De acumu *dară*
să nu-lu mai ai ca pre unu servu, ci
 mai pre susu de servu, frate iubit, *ceea*
ce mai cu sémă elu este mie, și cu atâta
 mai multu ție, și duple corp și
 17 în Domnulu. Căci de mă socotesci
 soțu, primesce-lu pre d'însulu ca
 18 pre mine. Éru de te-a nedreptățitu
 în ceva, séu 'ți este detoru, aceea
 19 mie să o socotesci; Eu Pavelu amu

scrisu cu mâna mea, eu voiu plăti;
 ca să nu-ți dicu, că și tu însu-ți 'mi
 esti detoru. Da, frate, eu să mă bu- 20
 curu de tine în Domnulu; liniscesce
 ânama mea în Domnulu. *Acésta* amu 21
 scrisu ție, încreșându-mă în ascultarea
 ta, știindu că vei face și mai multu
 decâtu dicu. Totu o dată gătesce-mi 22
 și gazdă, căci speru că prin rugăciu-
 nile vóstre voiu fi dăruitu voui.

Te salută pre tine Epafras cel 23
 împreună cu mine legatu pentru Chris-
 tosu Iisusu; Marcu, Aristarchu, De- 24
 masu, Luca, conlucrătorii mei. Cha- 25
 rulu Domnului nostru Iisusu Chris-
 tosu *fie* cu spiritulu vostru. Aminu.

*Cătră Filemonu s'a scrisu de la Roma
 și s'a trămesu prin servulu Onesimu.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVELU

CĂTRĂ

E B R E I.

CAP. 1, 2.

Iisusu Christosu, Fiulu lui Dumnezeu, înălțatu mai
 pre susu de ângeri și de tóte făpturile. Indemnare de
 a primi învțătura lui Iisusu Christosu, carele a venit
 spre a ne mântui.

1 În multe părți și în felurite chipuri
 vorbindu Dumnezeu de demultu că-
 tră părinți prin profeți, în dîilele ace-
 stea mai de pe urmă ni-a vorbitu prin
 2 Fiulu. Pre care l'a pusu moscenitoru
 tuturor, prin care a făcutu și secu-
 3 lii; Care fiindu strălucirea mării, și
 imaginea ființei lui, și purtându
 tóte cu cuvântulu puterii sale, făcendu
 prin sine însu-și curățirea păcatelor
 nóstre, a ședutu d'adrépta maie-
 4 stăței în înălțimi: Cu atātu mai
 bunu făcendu-se de câtu ângerii, cu
 câtu a moscenitu nume mai strălucitu
 de câtu d'înșii.
 5 Căci căruia din ângeri a dîsu cându-
 va: Fiulu meu esci tu, eu astă-đi
 te-amu născutu? și éráși: Eu voiu
 fi lui Părinte, și acela va fi mie Fiu.
 6 Și éráși, cându duce pre celu ân-
 tîu-născutu în lume, dîce: Și să se
 închine lui toți ângerii lui Dumnezeu.
 7 Și în privirea ângerilor dîce: Celu
 ce face pre ângerii sei spirite, și pre
 8 servii sei pară de focu. Éru cătră

Fiulu *dîce*: Tronulu teu, Dumnezeu, *este*
în seculii seculilor; sceptrulu
 dreptăței *este* sceptrulu împărăției
 tale. Iubit'ai dreptatea, și ai uritu 9
 fără-de-legea; pentru aceea te-a unsu
 pre tine Dumnezeu, Dumnezeulu teu,
 cu oleulu bucuriei mai multu de câtu
 pre soții tei. Și: La începutu tu, 10
 Dóme, ai întemeiatu pămîntulu, și
 lucrurile mânilor tale sînt ceriurile;
 Acelea se voru perde, éru tu remâi, 11
 și tóte ca unu vestmîntu se voru
 învechi; Și ca o îmbrăcăminte le 12
 vei înfășiura, și se voru schimba;
 éru tu același esci, și anii tei nu se
 voru sfârși.

Éru căruia dintre ângeri a dîsu 13
 cândva: Ședî d'a drépta mea, pêne
 cându voiu pune pre neamicii tei
 asternutu peciórelor tale? Au nu toți 14
 sînt spirite servitóre, cari se trămetu
 spre serviciu pentru cei ce voru să
 moscenéscă mântuirea?

Pentru aceea ni se cade mai multu 1
 să luăm aminte la cele ce s'au auditu,
 ca nu cândva să ne alunecăm. Căci 2
 de a fostu siguru cuvântulu ce s'a
 vorbitu prin ângeri, și tótă abaterea

și neascultarea a primitu dréptă res-
 3 plătire, Cumu vomu scăpa noi, negri-
 gindu o astu feliu de mântuire ? care
 luându începere a se predica de la
 4 Domnulu, ni s'a adevéritu prin cei
 ce l'au auđitu ; Împreună mărturi-
 sindu Dumneđu cu semne si cu mi-
 nuni și cu feliurite puteri, și cu îm-
 părtășiri de ale Spiritului Sântu,
 duple voia sa.

5 Căci nu ângeriloru a supusu Dum-
 neđu lumea cea viitoare, despre care
 6 vorbimu ; Ci a mărturisu ore-cine
 undeva, ȳicându : Ce este omulu,
 că-lu amintesci séu fiulu omului că-lu
 7 cercetezi ? L'ai micșoratu pučinu ceva
 de câtu ângerii ; l'ai încununatu cu
 mărire și cu onóre, și l'ai pusu preste
 8 lucrurile mâniloru tale ; Tóte le-ai
 supusu subu picioarele lui. Și dacă
 i-a supusu tóte, nimicu nu a lăsatu
 lui nesupusu. Dară acumu încă nu ve-
 9 demu supuse lui tóte. Éru pre Iisusu
 celu micșoratu pučinu ceva decâtu
 ângerii 'lu vedemu încununatu cu
 mărire și cu onóre, pentru suferirea
 morței ; ca elu prin charulu lui Dum-
 neđu să guste mórte pentru toți.
 10 Căci se cădea aceľuia pentru care
sânt tóte, și prin care *sânt* tóte, adu-
 cându mulți fii la mărire, să facă pre
 autorulu mântuirii loru desevarșitu
 prin suferinți.

11 Căci celu ce sântesce și cei ce se
 sântescu *sânt* toți dintr'unulu ; pen-
 12 tru care causă nu se rușineză a-i
 numi frați ; ȳicându : Spune-voiu nu-
 mele teu frațiloru mei ; în međiloculu
 13 adunării te voiu lăuda. Și éráși :
 Eu voiu pune încrederea mea într'in-
 14 sulu. Și éráși : Éccé eu și copiii,
 cari mi-a datu Dumneđu. Deci
 fiindu că copiii sânt părtași carnei
 și sângelui, și elu de asemenea a
 participatu la aceleași, ca prin mórte
 să desființeze pre celu ce are stépâ-
 nirea morței, adecă pre diabolulu ;
 15 Și să elibereze pre cei ce prin frica
 morței în tótă vieța erau supuși ser-
 16 vituței. Căci de siguru pre ângeri nu
 a luat pentru sine ; ci semênța lui
 17 Abraamu a luat. Pentru aceia tre-
 buia în tóte a se aseména frațiloru,
 ca să fie milostivu și credinciosu ar-
 chiereu în cele ce *sânt* cătră Dum-

neđu, spre a face împăcare pentru
 păcatele poporului. Căci în ceea ce
 18 a suferitu, însu-și fiindu ispititu, póte
 să ajute și celoru ce se ispitescu.

CAP. 3—6.

Despre ascultarea ce detorimu lui Iisusu Christosu.
 Superioritatea lui Iisusu Christosu asupra lui Moisi.
 Despre participarea la repausulu lui Dumneđu, și
 despre puterea cuvântului. Preuția lui Iisusu Chris-
 tosu de la Dumneđu. Despre pericolulu de a părăsi
 credința. Speranța Chrestină.

Pentru aceea, frați sânti, părtași 1
 chiămării celei ceresci, priviți pre
 Apostolulu și Archiereulu mărturi-
 sirei nóstre, pre Iisusu Christosu ;
 Care era credinciosu celui ce l'a rôn- 2
 duitu, precumu și Moisi în tótă casa
 lui. Acesta s'a socotitu vrednicu 3
 de mai multă onóre decâtu Moisi, cu
 câtu are mai multă onóre celu ce a
 ziditu casa de câtu casa. Căci tótă 4
 casa se zidesce de cineva, éru celu
 ce a ziditu tóte *este* Dumneđu.
 Moisi adevéru *a fostu* credinciosu în 5
 tótă casa lui *Dumneđu* ca servu,
 spre mărturia celoru ce erau să se
 vorbescă. Éru Christosu ca unu fiu 6
 în casa sa, a căruia casă sântemu
 noi, dacă vomu ținé neclătitu péné
 la sfârșitu îndrăsnéla și fala spe-
 ranței.

Dreptu aceea, precumu ȳice Spi- 7
 ritulu Sântu : Asta-ȳi de veți auđi
 vócea mea, Nu vî învîrtoșați ânimele 8
 vóstre, ca și în întăritare, în ȳiua
 ispitei în pustiiu ; Unde m'au ispititu 9
 părinții vostri, m'au cercatu, și au
 vedutu lucrurile mele patru-ȳeci de
 ani. Pentru aceea m'amu mâniatu 10
 asupra generațiunei acesteia, și amu
 ȳisu : Pururea se rătăcescu cu ânima,
 și nu au cunoscutu căile mele ; În- 11
 câtu m'amu juratu în mânia mea, *că*
 nu voru intra în repausulu meu. So- 12
 cotiți, frațiloru, ca să nu fie cândva
 în vre unulu din voi ânimă vicleună
 de necredință, care să se depărteze
 de la Dumneđuulu celu viu. Ci în- 13
 demnați-vé unulu pre altulu în tóte
 ȳilele, péné ce se ȳice astă-ȳi, ca
 să nu se împetréscă cineva dintre
 voi cu încelăciunea păcatului. Căci 14
 ne-amu făcutu părtași lui Christosu,
 dacă ȳinemu începutulu încrederei
 nóstre péné în sfârșitu neclătitu. De 15
 ore ce se ȳice : Astă-ȳi de veți auđi

vócea sa, nu vă împetriți ânimel
16 vóstre, ca și în întăritare. Căci unii
auđindu l'au amăritu ; dară nu toți
cari au eșitu din Egiptu cu Moisi.
17 Și asupra căroră s'a mâniatu patru-
zeci de ani? au nu asupra celoru ce
au păcătuitu, ale căroră corpuri au
18 căđutu în pustiiu? Și căroră s'a ju-
ratu, ca să nu între în repausulu lui,
de câtu numai celoru ce nu au cre-
19 đutu? Vedemu dară că nu au pututu
să între pentru necredința *loru*.

1 Deci să ne tememu ca nu cumva,
avându promisiune de a intra în re-
pausulu lui, să se socóta cineva lip-
2 situ de d'insa. Căci și noi avem
promisiune ca și aceia; dară nu a
folositu pre aceia cuvântulu celu datu
în scire, nefiindu amestecatu cu cre-
3 dința celoru ce au auđitu. Căci *numai*
dacă amu cređutu, întrămu noi în
repausu, precumu a disu: M'amu ju-
ratu în mânia mea, de voru intra în
repausulu meu; măcaru că de la în-
temeiarea lumii s'au sfârșitu lucru-
4 rile. Căci a đisu óre-unde de *điua* a
șeptea astu feliu: Și s'a repausatu
Dumneđu în điua a septe de tóte
5 lucrurile sale. Și într'acestu *locu*
éraš: De voru intra în repausulu
6 meu. Deci fiindu că remâne, ca óre-
cari să între în elu: și aceia căroră
mai nainte li s'a datu în scire din
causa necredinței nu au intratu.

7 Éraš după atâta tîmpu otăresce
o đ, đicēdu în Davidu: Astă-đi de
veți auđi: vócea lui, nu vă împetriți
8 ânimel vóstre. Căci dacă Iosua li-
aru fi datu repausu, nu aru fi vorbitu
9 după acestea de altă đ. Dreptu aceea
rēmâne repausu pentru poporulu lui
10 Dumneđu. Căci celu ce a intratu în
repausulu lui, și acela s'a repausatu
de lucrurile sale, precumu Dumneđu
de ale sale.

11 Deci să ne silimu a intra într'acelu
repausu, ca să nu cadă cineva duple
12 același esemplu aluneascultărei. Căci
cuvântulu lui Dumneđu este viu și
puternicu, și mai ascuțitu decâtu ori-ce
sabiă cu duoē tășuri, și pătrunde
până ce desparte sufletulu și spiritulu,
închieturile și mēduva, și *este* jude-
catoru cugeteloru și gânduriloru âni-

mei. Și nu este nici o făptura ascunsă 13
înaintea lui, ci tóte *sunt* góle și des-
coperite înaintea ochiloru celui căruia
avemu a da sémă.

Dreptu aceea avēdu archiereu ma- 14
re, care a străbătutu ceriurile, pre
Iisusu, Fiiulu lui Dumneđu, să ți-
nemu mărturisirea. Căci nu avem 15
archiereu, care să nu pótă compatimi
cu neputințele nóstre; ci pre unulu
ispititu în tóte ca și noi, înse fără de
pěcatu. Să ne apropiāmu dară cu 16
îndrāsnělă la tronulu charului, ca să
luāmu milă, și să aflāmu charu spre
ajutoru la tîmpu.

Căci totu archiereulu luādu-se din- 1
tre ómeni, se rōnduesce pentru ómeni
în cele ce *sunt* ale lui Dumneđu, ca
să aducă daruri și sacrificie pentru
pěcate: Care să pótă compatimi cu 2
cei ignoranți și rătăciți, fiindu că
și elu este cuprinsu de neputință. Și 3
pentru acēsta trebuie, precumu pen-
tru poporu, așa și pentru sinesă aducă
pentru pěcate. Și nimenea nu-și ia lui-și 4
onórea *acēsta*, ci celu chiamatu de
Dumneđu, cumu *era* Aaronu. Așa și 5
Christosunu și-a luat u sie-și onóre de
a fi archiereu, *ci a primitu de la celu*
ce a vorbitu cătră d'insulu: Fiiulu meu
esci tu, eu astă-đi te-amu născutu.
Precumu și într'altu *locu* đice: Tu 6
esci preutu în eternu duple ordinea
lui Melchisedecu.

Care în đilele, cându a fostu în 7
corpu, aducēdu rugăciuni și rugă-
mînti cu strigare tare și cu lacrimi
cătră celu ce putea a-lu mântui de
mórtē, și eliberatu fiindu de temere;
Măcaru că era fiu, s'a învățatu as- 8
cultarea din cele ce a suferitu; Și 9
așa desevarșindu-se, s'a făcutu tutu-
roru celoru ce-lu ascultă autoru de
mântuire eternă; Numitu fiindu de 10
Dumneđu archireu duple ordinea lui
Melchisedecu; Despre care multu 11
avemu a vorbi și greu de esplicatu,
fiindu că sînteți târđii la auđu.

Căci voi, cându duple tîmpu trebuie 12
să fiți învățatori, vă trebuiește înși-vē
să vă învățați cari *sunt* cele d'ântēi
începuturi ale cuvântulu lui Dum-
neđu; și ați ajunsu a ave trebuință
de lapte, éru nu de nutrimentu vîr-

13 tosu. Căci totu celu ce se nutresce
cu lapte nu înțelege cuvântulu drep-
14 tăței, căci este pruncu. Éru pentru
cei de vrastă deplină este unu nutri-
mentu vîrtosu, cari prin multă de-
prindere și-au esercitatu simțirile,
spre a destinge binele de reu.

1 Pentru aceea lăsându începuturi
ale învățătorei lui Christosu, să pro-
pășimu spre desevârșire; nu érași
punendu temeliă a pocăinței din lu-
cruri mörte, și a credinței în Dumne-
2 deu; A învățătorei botezuriloru și a
punerei mâneloru și a învieri mor-
3 țiloru, și a judecăței celei eterne. Și
acésta vomu face, de va învoi Dum-
4 neđeu. Căci este cu neputință, ca
cei ce odată s'au luminatu, și au
gustatu darulu celu cerescu, și s'au
5 făcutu părtași Spiritului Sântu, Și au
gustatu cuvântulu celu bunu alu lui
Dumneđeu, și puterile secululu celui
6 viitoru; De voru căde, ca érași să se
înnoéscă spre pocăință; fiindcă a dua
óra crucifică loru-și pre Fiiulu lui
Dumneđeu și-lu punu spre batjocorire.
7 Căci pământulu care se adapă de
plóea ce vine de multe ori asupra sa,
și produce érbă de trebuință aceloră
8 pentru cari se lucrăză, primesce bine-
cuvântare de la Dumneđeu; Éru care
aduce din sine spini și ciulini *este*
netrebnicu și aprópe de blăstemu,
alu cărora sfârșitu *este* arsura.
9 Dară sîntemu încredințați despre
voi, iubiților, de cele mai bune și
cari se ținu de mântuire, deși vor-
10 bimu așa. Căci Dumneđeu nu *este*
nedreptu, să uite lucrulu vostru și
ostenéla dragostei, carea ați aretatu
11 pentru numele lui, servindu sânti-
loru, și mai 'nainte și acumu. Éru
dorimu ca fie-care din voi să arete
acéstași silință spre deplină credință
12 a speranței pêně în sfârșitu; Ca să
nu fiți leneși, ci următori celoru ce
prin credință și prin răbdare mo-
13 scenescu promisiunile. Căci Dumne-
đeu promisiune dându lui Abraamu,
fiindu că nu se putea jura pe nimenea
mai mare, s'a juratu pe sine-și,
14 Dicēdu: Cu adevératu te voi bine-
cuvēta și te voi îm mulți fôrte. Și
15 așa asceptādu cu răbdare, a do-

bēnditu promisiunea. Omenii în ade- 16
vêru se jură pre celu mai mare, și
jurāmēntulu li *este* sfârșitulu a tótă
cérta, servindu spre adevērire. Pen- 17
tru care, voindu Dumneđeu să arete
mai bine moscenitoriloru promisiu-
nei neschimbarea voiei sale, a pusu
la medilocu jurāmēntulu; Ca prin 18
duoē lucruri nemutabile, în cari *era*
cu neputință să mință Dumneđeu,
să avemu noi tare mângăiere, cari
avemu adăpostu a apuca speranța
cea pusă înaintea nóstră; Carea o 19
avemu ca o ancoră a sufletulu, si-
gură și tare, și care întră din cele în
întrudupă catapetēsmă; Unde înainte- 20
mergētoru pentru noi a întratu, *adecă*
Iisusu, făcutu Archiereu în eternu după
ordinea lui Melchisedecu.

CAP. 7—10.

Comparațiunea lui Iisusu Christosu și a preuției lui
cu Melchisedecu, și cu preuția lui Levi. Cele duoē
aședămintē. Cortulu și sacrificiele legei tipi ai bunu-
rilor viitoare. Rescumpărarea făcută de Christosu
odată pentru totu-dé-una.

Căci acestu Melchisedecu, regele 1
Salemului, preutulu lui Dumneđeu
celui pré-înaltu, care a întimpinatu
pre Abraamu, cându s'a întorsu acesta
de la tăierea regiloru, și l'a bine-
cuvēntatu; Căruia Abraamu i-a și 2
datu deciuélă din tóte; alu căruia
nume însemnéză mai întēiu regele
dreptăței, éru apoi a fostu regele
Salemului, care este rege alu păcei;
Fără părinte, fără mumă, fără ge- 3
nealogiă, neavēndu nici începutu di-
leloru, nici sfârșitu vieței; asemē-
natu fiindu Fiiulu lui Dumneđeu,
remāne preutu purarea.

Vedeți dară cătu de mare a fostu 4
acesta, căruia și patriarchulu Abra-
amu i-a datu deciuélă din pradă!
Adevēru cei din fiii lui Levi, cari pri- 5
mescu preuția, au *pentru sine* ordinu
să ia deciuélă de la poporu duple
lege, *adecă* de la frații loru, măcaru
că și aceia au eşitu din cōpsele lui
Abraamu; Éru celu ce nu se trăgea 6
de la d'înșii a luat deciuélă de la
Abraamu, și a bine-cuvēntatu pre
celu ce avea promisiunile. Și fără de 7
contradicere celu mai micu se bine-
cuvēntéză de celu mai mare.

Și aici ómenii cei muritoru iau 8
deciuele, éru acolo elu *le ia*, de care

9 se mărturisește că este viu. Și în
scurtu, și Levi, care ia deciuélă, a
10 datu deciuélă prin Abraamu. Căci
încă în cõpsele părintelui seu era,
cându l'a întimpinatu Melchisedecu.
11 Deci de aru fi fostu deseavârșire
prin preuția Levitică, (căci subu
aceea poporul a primitu legea,) pen-
tru ce mai *era* trebuință să se redice
altu preutu duple ordinea lui Melchi-
sedecu, și să nu se ȃică duple ordinea
12 lui Aaronu? Căci schimbându-se
preuția, de nevoiă se schimbă și legea.
13 Căci acesta, de care se ȃicu acestea,
este de altă seminția, din care ni-
14 mene a funcționațu la altaru. Căci
învederatu *este*, că din Iuda a resă-
ritu Domnulu nostru, despre care
seminția Moisi nu a vorbitu nimicu
15 de preuția. Și încă cu multu mai în-
vederatu este, fiindu că duple ase-
menarea lui Melchisedecu se redică
16 altu preutu; Care nu s'a făcutu duple
legea unui ordinu trupescu, ci duple
17 puterea unei vieți nemărginite. Căci
mărturisește *scriptura*: *Tu esci* preutu
în eternu duple ordinea lui Melchi-
sedecu.
18 Căci desființarea unui ordinu, care
mai 'nainte a fostu, se face pentru
19 slăbăciunea și nefolosulu ei. Căci le-
gea nu a făcutu nimicu deseavârșitu,
ci *este* introducerea unei mai bune
speranțe, prin care ne apropiāmu de
20 Dumneȃeu. Și pre cătu nu fără de
21 jurāmēntu *s'a făcutu preutu*; [Căci
aceia fără de jurāmēntu se făceau
preuți; éru acesta cu jurāmēntu prin
celu ce a ȃisu cătră d'insulu: Juratu-
s'a Domnulu, și nu se va căi: *Tu esci*
preutu în eternu duple ordinea lui
22 Melchisedecu]; Cu atāta s'a făcutu
Iisusū garantulu unui aședāmēntu
mai bunu.
23 Aceia mai mulți erau preuți, pen-
tru că din cauza morței nu puteau
24 remāné; Éru acesta, pentru că re-
māne în eternu, are preuția neîncāl-
25 cată. Pentru aceea pōte și a mântui
cu deplinitate pre cei ce vinu prin elu
la Dumneȃeu, pururea trăindu să me-
ȃilocēscă pentru d'înșii.
26 Căci unu asemenea archiereu ni se
cuvinea, *care este* sântu, nevinovatu,
fără de pată, deosebitu de cei pēcā-

toși, și mai înaltu de cătu ceriurile;
Care nu are trebuință în tōte ȃilele, 27
ca acei archierei, a aduce sacrificie
mai ântēiu pentru pēcatele sale, și
apoi pentru ale poporului; căci acē-
sta o a făcutu odată aducēndu-se pre
sine. Căci legea rōnduesce pre ómeni 28
archierei cari au neputințe; éru cu-
vēntulu jurāmēntului, celui ce a fostu
în urma legi, pune pre Fiiulu, care
este deseavârșitu în eternu.

Éru încheierea celor ȃise *este*: A- 1
vemū unu asemenea archiereu, care
s'a aședatu d'a drēpta tronulu maje-
stăței în ceriuri; Servu sântelorū și 2
cortulu celui adevēratu, care l'a în-
fiptu Domnulu, și nu omulu.

Căci totu archiereulu s'a rōnduitu 3
să aducă daruri și sacrificie; pentru
aceea *este* de nevoiă, ca și acesta să
aibă ceva de adusu. Căci de aru fi 4
pe pāmēntu, nu aru fi preutu, fiindu
că sūnt preuți ce aducu daruri duple
lege; Cari servescu chipulu și umbrei 5
celoru ceresci, precumu s'a spusu lui
Moisi, cându voiă să facă cortulu;
căci, veȃi, ȃice, *ca* să faci tōte duple
chipulu care ȃi s'a aretatu în munte.
Éru acumu a dobēnditu unu serviciu 6
mai înaltu, cu cătu este meȃilocitorulu
unui mai bunu aședāmēntu, care este
aședatu cu mai bune promisiuni.

Căci celu ântēiu *aședāmēntu* de 7
aru fi fostu fără de prihană, nu s'aru
fi cerutu locu pentru unu alu duoilea;
Dară muștrāndu-i ȃice: Éccē vinu 8
ȃile, ȃice Domnulu, cându voiū face
aședāmēntu nou cu casa lui Israelu
și cu casa lui Iuda; Nu duple aședā- 9
mēntulu, care amu făcutu cu părinții
loru în ȃiua, cându i-amu apucatu de
mână să-i scoțu din pāmēntulu Egiptu-
lului; pentru că ei nu au remasu în
aședāmēntulu meu, și eu i-amu pără-
sītu, ȃice Domnulu. Căci acesta este 10
aședāmēntulu care voiū face cu casa
lui Israelu după acele ȃile, ȃice Dom-
nulu: Voiū pune legile mele în cuge-
tulu lorū, și le voiū scrie în ânimele
lorū; și voiū fi lorū Dumneȃeu, și ei
voru fi mie poporū; Și nu va mai în- 11
vēȃa fie-care pre aprōpele seu, și fie-
care pre fratele seu, ȃicēndu: Cunōsce
pre Domnulu; căci toȃi mē voru cu-

nósce de la celu micu pênă la celu
12 mare. Căci voiui fi milostivu nedrep-
tăților lor, și păcatele lor și fără-
de-legile lor nu le voiui mai aminti.
13 Dicându: Unu nou *aședământu*, a în-
vechitu pre celu d'ântéiu. Éru ce se în-
vechiesce și îmbetrânesce *este* aprópe
de peire.

1 Deci și celu ântéiu *aședământu* avea
regule de serviciu, și sanctuariu pă-
2 mântescu. Căci s'a formatu unu cortu;
și în *partea* d'ântéiu *era* sfeciniculu
și mésa, și pânile de punere înainte;
3 care se numesce sântele. Éru după a
duoa perdea, cortulu celu ce se chiă-
4 ma: Sântele sântelor; Care avea
tămăiătóre de auru, și chivotulu legii,
ferecatu preste totu cu auru, în care
era vasulu celu de auru, care avea
manna, și toégulu lui Aaronu ce în-
5 florise, și tablele *aședământulu*; Éru
pe d'asupra lui cherubimii mărireii,
cari umbriau propitiătorulu; despre
care nu trebuie acum a vorbi cu de
amăruntulu.

6 Éru acestea fiindu tocmite așa,
preuții intrau în totu timpulu în cor-
tulu celu d'ântéiu, cându făceau ser-
7 viciulu; Éru în celu de alu duoilea
întra odată în anu singuru archiere-
ulu, nu fără de sânge, pre care-lu
aducea pentru sine și pentru rătăci-
8 rile poporului. Spiritulu celu Sântu
dicându acésta: că calea ce întră în
Sântele Sântelor nu se aretase, încă
9 stându cortulu celu d'ântéiu; Care
simbolu *privesce* timpulu de acumu,
în care se aducu daruri și sacrificie,
cari nu potu face desevarșitu duple
consciință pre celu ce servește *lui*
10 *Dumneșeu*; *Cuprindându-se* numai
în mâncări și bēuturi și în feliurite
spălări, și în regule trupesce, impuse
pênă la timpulu îndreptărei.

11 Éru Christosu venindu archiereu
bunurilor viitóre, a trecutu prin unu
cortu mai mare și mai desevarșitu,
nefăcutu de mână, adecă nu alu ace-
12 stei făpturi, Nici cu sânge de capre
și de viței, ci cu sângele seu, a *în-
tratu* odată în cele sante, câstigându
13 eternă rescumpărare *pentru noi*. Căci
dacă sângele taurilor și alu capre-
lor, și cenușa de junice stropindu

pre cei necurați 'i sântesce spre cu-
rățirea corpului; Cu câtu mai multu 14
sângele lui Christosu, care prin Spi-
ritulu celu eternu s'a adusu pre sine
fără pată lui Dumneșeu, va curăți
consciința vóstră de faptele cele mórte,
spre a servi Dumneșeului celui viu!

Și pentru acésta este meșlocito- 15
rulu unui *aședământu* nou, ca supu-
indu-se mórtei spre rescumpărare de
la abaterile *făptuite* subu *aședămên-
tulu* celu d'ântéiu, să primescă cei chiă-
mați promisiunea moscenirei eterne.
Căci unde *este* testamentu, acolo tre- 16
buie să fie vorbă despre mórtea celui
ce face testamentu. Căci testamen- 17
tulu are putere în privirea celoru
mórți; altu-mintrelea este fără putere
pênă cându trăesce celu ce face testa-
mentulu.

Pentru aceea nici celu d'ântéiu 18
aședământu nu s'a introdusu fără sân-
ge. Căci după ce a vorbitu Moisi totu 19
ordinulu la întregulu poporu duple
lege, luându sânge de viței și de capre
cu apă și lână roșă și cu issopu, a
stropitu cartea și totu poporulu, di-
cându: Acesta *este* sângele *aședă-* 20
mântulu, care Dumneșeu l'a ordinaru
vouî. Încă și cortulu și tóte vasele 21
de serviciu asemena le-a stropitu cu
sânge. Și duple lege mai tóte se cu- 22
rățescu cu sânge; și fără vērșare de
sânge nu se face ertare.

Trebuia dară ca tipurile celoru 23
ceresci să se curățescă cu acestea;
éru însu-și cele ceresci cu mai bune
sacrificie de câtu acestea. Căci nu în 24
sante făcute de mâni a întratu Chris-
tosu, *cari sânt* antitipuri celoru ade-
vurate; ci chiaru în ceriu, spre a se
areta acumu înainte lui Dumneșeu
pentru noi. Nici ca de multe ori să 25
se aducă pre sine, precumu archiere-
ulu întră în cele sante în fie-care anu
cu sânge străinu; Căci atunci aru fi 26
trebuitu să sufere de multe ori de la
întemeierea lumei; ci acumu odată
la sfârșitul seculilor s'a aretat,
spre a desființa păcatulu prin sacri-
ficiulu seu. Și precumu este hotăritu 27
ómeniloru odată să móră, éru după
aceea judecată, Așa și Cristosu odată 28
findu adusu să redice păcatele mul-
tora, se va areta a duoa óră fără

păcatu spre mântuire celor ce-lu
ascéptă.

- 1 Căci legea avându umbra bunurilor
viitoare, *éru* nu însăși imaginea lucru-
rilor, nici odată nu pôte cu aceleași
sacrificie, cari în fie-care anu se aducu
neconținutu, să facă desevarșiti pre
2 cei ce *le* aducu. Căci atunci au nu
aru fi încetatu ele a se aduce? pen-
tru că odată fiindu curătiți cei ce
aducu nu aru mai ave nici o conștiință
3 de păcate. Înse prin acestea *se face*
în fie-care anu amintire de păcatu.
4 Căci nu *este* cu puțință, ca sânge de
tauri și de capre să rădice păcatele.
5 Pentru aceea întrându în lume dice:
Sacrificiu și prosforă nu ai voitu, *éru*
6 corpulu mi-ai pregătitu; Olocauste
și *sacrificie* pentru păcatu nu-ți placu.
7 Atunci amu *disu*: Éccé vinu, (în în-
ceputulu cărței este scrisu despre
mine,) să facu voia ta, o Dumneđeule.
8 Mai susu *dicendu*: Sacrificiu și pros-
foră și olocauste și sacrificie pentru
păcatu nu ai voitu, nici nu-ți placu,
9 cari se aducu duple lege; Atunci a
disu: Éccé vinu să facu voia ta, o
Dumneđeule; elu redică pre cea
d'ântéiu, pentru ca să întemeieze pre
10 cea de a dua. Prin acéstă voiă sîn-
temu sântiți prin sacrificarea corpului
lui Iisusu Christosu odată.
11 Și totu preutul stă în tôte dılele
făcendu serviciu, și aduce de multe
ori aceleași sacrificie, cari nici odată
12 nu potu să redice păcate. Éru acesta,
după ce a adusu unu singuru sacri-
ficiu pentru păcate, s'a aședatu pentru
totu-de-una d'a drépta lui Dumne-
13 đeu; Asceptându în urmare pêně se
voru pune neamicii lui asternutu pe-
14 cióreloru lui. Căci cu unu sacrificiu
a adusu la desevarșire pentru totu-
de-una pre cei ce se sântescu.
15 *Acésta* ni mărturisesce și Spiritulu
celu Sântu; căci după ce a *disu*
mai'nainte: Acesta este aședământulu
16 care voi face cu d'înșii după acele
dıle, dice Domnulu: Pune-voiu legile
mele în ânima loru, și în cugetele
17 loru le voi scrie, *elu adauge*: Și pă-
catele loru și fără-de-legile loru nu
18 le voi mai amintí. Éru unde *este*

ertare de acelea, *acolo* nu mai *este*
sacrificiu pentru păcate.

Dreptu aceea, fraților, avându 19
îndrăsnélă a intra în cele sante prin
sângele lui Iisusu, Pe cale nouă și 20
viă, care ni-a înnoit'o, prin perdeua,
adeca prin corpulu seu; Și *avându* 21
preutu mare preste casa lui Dumne-
đeu; Să ne apropiămu cu adevărată 22
ânimă, asigurați fiindu în credință,
și stropiți la ânimi pentru curățire
de conștiința cea rea, și spălați la
corpu cu apă curată; Să ținemu măr- 23
turisirea speranței *nóstre* neclătită;
(căci credinciosu *este* celu ce a pro-
misu); Și să căutămu să aprindemu 24
unulu pre altulu spre iubire și spre
fapte bune; Nepărăsindu adunarea 25
nóstră, precumu au unii datină; ci
să *ne* îndemnămu *unulu pre altulu*;
și cu atâta mai multu, cu câtu vedeți
apropiindu-se *diua*.

Căci dacă păcătuimu de bună voiă, 26
după ce amu primitu cunoscința ade-
vărului, nu mai remâne sacrificiu pen-
tru păcate; Ci óre-care asceptare 27
înfrișată a judecâtei, o rêvnă ardê-
tore, care va să mistue pre cei îm-
potrivitori. Lepădându cineva legea 28
lui Moisi, móre fără de milă prin
duoi séu trei marturi; Cătu de mai 29
aspră socotiți că trebue să fie pedépsa
celui ce a căcatu pre Fiiulu lui Dum-
neđeu, și a socotitu spurcatu sângele
aședământului cu care s'a sântitu, și
a batjocuritu Spiritulu charului? Căci 30
scimu pre celu ce a *disu*: A mea *este*
resbunarea, eu voi resplătí, dice
Domnulu. Și érași: Domnulu va ju-
deca pre poporulu seu. Înfrișatu 31
lucu *este* a căde în mânele Dumne-
đeului celui viu.

Éru aduceți-vi aminte de dılele cele 32
mai dinainte, în cari, luminându-vé
ați suferitu mare luptă de suferinți;
De o parte făcendu-vé privélă prin 33
defăimări și strîmtorări; éru de altă
parte soci fiindu celor ce au fostu
tractați astu-feliu. Căci ați compăti- 34
mitu la lanțurile mele, și jefuirea de
averile vóstre ați primit'o cu bucuria,
sciindu că aveți în ceriuri mai bună
și mai sigură esistență. Nu lepădați 35
dară încrederea vóstră, care are mare
resplătire.

36 Căci aveți trebuință de răbdare, ca, făcându-voia lui Dumnezeu, să
37 primiți promisiunea. Căci încă puțin
38 va veni, și nu va întârzia. Eru dreptul
va trăi prin credință; și de se va sfii
39 *cineva*, sufletul meu nu va avea plăcere
într'însul. Eru noi nu sîntem din cei
ce se sfiesc spre pierdere; ci din cei
ce cred spre dobîndirea sufletului.

CAP. 11.

Esemples luate din Vechiul Testament, cari descriu natura, puterea și resplătirea credinței.

- 1 Eru credința este adevărul celor sperate, învederarea lucrurilor celor nevădute. Căci prin această s'au probat cei de demult.
- 2 Prin credință pricepem că lumea s'a făcut prin cuvîntul lui Dumnezeu, că cele ce se văd nu s'au făcut din cele vădute.
- 3 Prin credință Abel a adus lui Dumnezeu sacrificiu mai bun de cît Cainu, prin care a luat mărturisirea, că a fostu drept, mărturisindu Dumnezeu de darurile lui; și printr' această deși mortu, încă vorbesce.
- 4 Prin credință Enochu s'a strămutatu, ca să nu vîdă mîrte; și nu s'a aflatu, pentru că Dumnezeu l'a strămutatu; căci mai 'nainte de strămutarea lui a luat mărturia această, că a bine-plăcutu lui Dumnezeu. Dară fără credință nu *este* cu putință a-i bine-plăce; căci celu ce se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că elu este, și că este resplătitoru celor ce-lu caută.
- 5 Prin credință Noe înscințatu fiindu de Dumnezeu despre cele ce încă nu se văduseră, temîndu-se a gătitu arcă spre mîntuirea casei sale; și prin această a condamnatu lumea, și s'a făcutu moscenitoru dreptăței celei din credință.
- 6 Prin credință Abraamu, chematu fiindu de a eși la loculu, care era să-lu ia spre moscenire, a ascultat; și a eșitu, nesciindu unde merge.
- 7 Prin credință a petrecutu în pămîntulu promisiunei, ca într'unu pămîntu străinu, în corturi locuindu cu Isaacu și cu Iacubu, moscenitorii aceleiași
- 8 promisiuni; Căci ascepta cetatea,

care are temelii, alu căreia architectu și creatoru *este* Dumnezeu.

Prin credință și însăși Sara a primitu putere spre conceperea semînței, și preste timpul vrîstei a născutu, pentru că a socotitu credinciosu pre celu ce a promis. Pentru aceea s'au născutu dintr'unulu, și acela ca și mortu, ca stelele cerului în mulțime, și ca năsipulu celu nenumarabilu de pe malulu mării.

Acestia toți au muritu în credință, neprimindu cele promise, ci de departe vîdîndu-le, și convingîndu-se de *ele*, și îmbrăcișîndu-le, și mărturisindu că erau străini și peregrini pe pămîntu. Căci cei ce dicu unele ca acestea, spunu învederatu că caută patriă. Și de și-aru fi adusu aminte de aceea din care au eșitu, au avutu *destulu* timpu a se întorce. Eru acum dorescu de *patria* cea bună, adecă de cea cerescă; pentru aceea nu se rușinează de d'însii Dumnezeu a se numi Dumneuleu lor; căci li-a gătitu cetate.

Prin credință Abraamu, ispititu fiindu, a adus sacrificiu pre Isaacu, și celu ce primise promisiunile aducea pre celu unulu-născutu; Despre care s'a dîsu: În Isaacu ți se va numi semînța; Socotindu că pôte Dumnezeu a-lu scula și din morți; de unde l'a și primitu într'unu feliu de asemănare.

Prin credință Isaacu a bine-cuvîntatu pre Iacubu și pre Esau în prvința celor viitoare.

Prin credință Iacubu murindu, a bine-cuvîntatu pre fie-care din fiii lui Iosefu, și s'a închinatu, *rădîmîndu*-se pe capulu toégului seu.

Prin credință Iosefu murindu a făcutu amintire de eșirea fiilor lui Israelu, și a datu ordinu despre oșele sale.

Prin credință Moisi, cându s'a născutu, a fostu ascunsu de părinții sei trei luni, fiindu că l'au vădu pruncu frumos; și nu s'au temutu de ordinulu regelui. Prin credință Moisi făcîndu-se mare, n'a voit a se numi fiulu ficeii lui Faraonu; Voindu mai bine a suferi cu poporul lui Dumnezeu, de cît a gusta plăcerile păcatului cele trecătoare; Socotindu defăimarea lui Christosu mai

mare avuția de câtu tesaurile Egiptului; căci se uita la resplătire. Prin credință a lăsatu Egiptulu, netemându-se de urgia regelui; căci a remasu statornicu, ca cumu aru vedé pre celu nevédutu. Prin credință a făcutu pascele și vërsarea sângelui, ca celu ce perdea pre cei ântëiu-născuți să nu se atingă de d'înșii.

29 Prin credință au trecutu Marea Roșă c'a pe uscatu; ceea ce Egiptenii încercându-o, s'au înecat.

30 Prin credință zidurile Ierichonului au cădutu, după ce au fostu încunjurați șapte zile.

31 Prin credință Rahabu, meretricea, nu s'a perdutu împreună cu cei necredincioși, pentrucă primise iscódele cu pace.

32 Și ce voi mai dice? căci nu-mi ajunge timpul a spune de Ghedeonu, și de Baraku, și de Samsonu, și de Ieftae, și de Davidu, și de Samuelu,

33 și de profeti; Cari prin credință au biruitu regate, au lucratu dreptate, au câstigatu promisiunile, au astu-

34 patu gurele leiloru; Au stinsu puterea focului, au scăpatu de ascuțitulul săbiei, s'au făcutu tari din slăbiciune, au fostu tari în resbele, au întorsu armatele neamiciloru în fugă;

35 Femeele au primitu prin înviare pre morții lor *copii*, și unii s'au scângiuitu, neasceptându scăparea, ca să

36 dobëndescă mai bună înviare; Éru alții au avut ispitire de batjocuri, și încă și de lanțuri și de închisóre;

37 S'au ucisu cu petre, s'au tăiatu cu ferestreulu; au fostu ispitiți, au muritu uciși de sabiă; au cutrieratu în cojóce și în piei de capre, fiindu în lipsă, necăjiți, reu trătați; [De cari lumea nu era vrednică;] rătăcindu în pustiiu, și în munți și în pesceri și în crăpătorele pământului.

39 Acestia toți, deși cercați prin credință, nu au primitu cele promise;

40 Dumneđu prevédendu ceva mai bunu pentru noi, ca aceia fără de noi să nu se deseavârsescă.

CAP. 12.

Indemnare spre a suferi tóte pentru Iisunu Christosu, și dupre esemplulu seu.

1 Dreptu aceea și noi avëndu împrejurulu nostru atăta nuoru de marturi,

să lepédămu tótă sarcina, și păcatulu celu ce lesne *ne* încunjură, și să facemu cu răbdare cursulu, care stă înaintea noastră; Căutându la Iisusu, autorulu și împlinitorulu credinței; care în loculu bucuriei ce i se propunea a răbdatu crucea, desprețuindu rușinea, și a ședutu d'a drépta tronului lui Dumneđu.

Dară gândiți-vé la celu ce a răbdatu astu-feliu de împotrivire din partea păcătoșiloru asupra sa, ca să nu vé osteniți, descuragiați fiindu în cugetele vóstre. Căci încă nu v'ați împotrivitu pënë la sânge, luptându-vé asupra păcatului. Și ați uitatu mângăierea, care vî vorbesce ca unoru fi: Fiiulu meu, nu desprețuî certarea Domnului, nici nu perde curagiulu, mustratu fiindu de elu. Căci pre care iubesc Domnulu 'lu cértă, și bate pre totu fiulu, pre care primesce. De suferiți certare, Dumneđu vé trătéză ca pre nisce fi; căci care fiu este, pre care părintele nu-lu cértă? Éru de sânteti fără certare, căreia toți sânt pătași, atuncea sânteti bastardi, éru nu fi.

Pe lûngă acésta amu avutu părinți dupre corpu, care *ne*-au certatu, și i-amu respectatu; au nu ne vomu supune cu atăta mai multu Părintelui spiritelor, și să trăimu? Căci aceia *ne*-au certatu pentru puține zile dupre părerea lor; éru acesta spre folosulu *nostru*, ca să participămu la sântirea lui. Éru tótă cercetarea în timpul de față nu se pare a fi de bucuriă, ci de întristare; éru mai pe urmă aduce fructe pacifice ale dreptăței pentru cei ce s'au deprinsu prin ea.

Pentru aceea redicați mânele cele slăbite, și genunchiele cele neputinciose; Și faceți cărări drepte peciórelor vóstre; ca celu ce este schiopu să nu se abată, ci mai bine să se vindece. Urmați pace cu toți și sântirea fără care nimenea nu va vedé pre Domnulu; Ferindu-vé, ca nimenea să nu se lipsescă de charulu lui Dumneđu; ca nu rădicină de amărăciune, odrăslindu în susu să vé turbure, și printr'aceea mulți să se spurce. Ca să nu fie cineva desfrénatu, séu profanu ca Esau, care pentru o

mâncare și-a vândutu-*ânt*ei-nascerea
 17 sa. Căci sciți cumcă după aceea,
 voindu să moscenescă bine-cuvên-
 tarea n'a fostu încuviințatu; că n'a
 aflatu locu de căință, măcaru că și cu
 lacrimi o căuta.
 18 Căci nu v'ați apropiatu de muntele
 ce se putea pipăi, nici de foculu ce
 ardea, nici de nuoru, nici de cêtă, nici
 19 de viforu, Nici de sunetulu trimbiței,
 și de vócea cuvintelor; la sunetulu
 căreia cei ce o auđiau, s'au rugatu
 ca să nu li se mai repetescă cuventu.
 20 Căci nu puteau suferi ceea ce li se
 ordina, că măcaru fêră de s'aru atinge
 de munte, cu petre se va omori, séu
 21 cu săgétă se va săgeta. Și așa înfri-
 coșatu lucru era ceea ce se areta, că
 Moisi a ăisu: M'amu spăimêntatu și
 22 mă cutremuru. Ci v'ați apropiatu de
 muntele Sionu, și de cetatea lui Dum-
 neđeu celui viu, de Ierusalimulu celu
 23 cerescu, și de mii de ângeri; De adu-
 narea generale și beserica celoru ân-
 tēiu-nascuți, cari sânt scriși în ceriu,
 și de Dumneđeu, Judecătorulu tutu-
 24 ajunsu la desevarșire; Și de Iisusu,
 Međilocitoriulu așeđământulu nou,
 și de sângele stropirei, care vorbesce
 mai bine de câtu *alu lui* Abelu.
 25 Vedeți, ca să nu vă lepêdați de
 celu ce vorbesce! Căci de nu au scă-
 patu aceia cari s'au lepêdatu de celu
 ce vorbia pe pămêntu, cu atâta mai
 multu noi *nu vomu scăpa*, de ne în-
 tórcemu de la celu ce *vorbesce* din
 26 ceriu; A căruia vóce atunci a cutre-
 muratu pămêntulu; éru acumu a pro-
 misu, dicêndu: Încă odată voi clăti
 nu numai pămêntulu, ci și ceriulu.
 27 Éru aceea ce *dice*: Încă odată, însem-
 néză schimbarea celoru ce se clătescu,
 ca a unoru lucruri făcute, ca să re-
 28 mână cele ce nu se clătescu. Dreptu
 aceea primindu o împêrățiă neclătită,
 să avem charu, prin care putemu
 servi lui Dumneđeu cu plăcere, cu
 29 temere și cu sfială; Căci Dumneđeulu
 nostru *este* focu mistuitoru.

CAP. 13.

Feliurite îndemnări, urări și salutări.

- 1 Iubirea frățescă să remănă *între voi*.
- 2 Nu iutați iubirea de străini; căci prin

acésta unii nesciindu au ospetatu ân-
 geri. Aduceți-vi aminte de cei legați 3
 ca împreună legați, și de cei strim-
 torați ca cei ce și voi sînteți în corpu.
 Onorată *fie* căsătoria în tóte, și patulu 4
 fără pată; éru pre desfrênați și pre
 adulteri va judeca Dumneđeu. Fără 5
 sgârceniă *fie* purtarea vóstră, *să fii*
 îndestulați cu cele ce aveți; căci elu
 a ăisu: Nu te voiu părăsi, nici te
 voi lăsa; În câtu ne încuragéză de a 6
 ăice: Domnulu 'mi *este* ajutoru, și nu
 mă voi teme ce-mi va face omulu.

Aduceți-vi aminte de conducătorii 7
 vostri, cari v'au vorbitu cuvêntulu
 lui Dumneđeu, la alu cărora sfârșitu
 alu vieței privindu, să li urmați cre-
 dința. Iisusu Christosu același *este* 8
 eri și astă-ăi și în eternu. Să nu vă 9
 lăsați a vă învălui de învățături feliu-
 rite și străine; căci bine *este*, ca prin
 charu să se întărescă ânima, nu cu
 mîncări, *din* cari nu s'au folositu cei
 ce au petrecutu într'însele.

Avem altar, din care nu au dreptu 10
 a mânca cei ce servescu cortului.
 Căci ale cărora dobitóce sângele de 11
 archiereu se vîră în întru în cele sante
 pentru păcate, ale acelora corpuri
 se ardu afară de taberă. Pentru aceea 12
 și Iisusu, ca să sântescă pre poporu
 cu sângele seu, a suferitu afară de
 pórtă. Deci să eșimu la d'însulu afară 13
 din taberă, purtându defăimarea lui.
 Căci aicea nu avem cetate stătătóre, 14
 ci căutamu pre ceaviitóre. Printr'în- 15
 sulu dară să aducemu sacrificiu de
 laudă pururea lui Dumneđeu, adecă
 fruptulu buzeloru, ce se mărturisescu
 numelui seu.

Éru a face bine și a împărți să nu 16
 uitați; căci de sacrificie ca acestea
 Dumneđeu are plăcere. Ascultați de 17
 conducătorii vostri, și vă supuneți
 lor; căci ei priveghiéză pentru sufle-
 tele vóstre, ca cei ce au să dea
 sémă, ca să facă acésta cu bucu-
 riă, éru nu suspinându; căci acésta
 nu vî *aru fi* de folosu. Rugați-vê pen- 18
 tru noi; căci ne încredemu că avem
 bună consciință, în tóte voindu a vieței
 cuviinciosu. Éru cu atâta mai multu 19
 vê rogu să faceți acésta, ca să fiu
 redatu voui mai curêndu.

Éru Dumneđeulu păcei, care a 20

sculatu din morți pre Domnulu nostru Iisusu, pre Păstorulu oiloru celu mare, prin sângele aședământului
 21 eternu, Să vă facă gata spre totu lucrulu bunu, ca să faceți voia lui, lucrându în voi ceea ce este plăcutu înaintea lui, prin Iisusu Christosu; căruia *fie* mărire în seculi seculiloru. Aminu.

22 Și rogu-vă, frațiloru, primiți cu-

vântulu îndemnărei; căci pe scurtu v'amu scrisu. Sciți că fratele Timotheiu este eliberatu; de va veni curându, vă voi vedé împreună cu elu. Salutați pre toți conducătorii vostri și pre toți sântii. Vă salută pre voi cei din Italia. Charulu *fie* cu voi toți. Aminu.

Cătră Ebrei s'a scrisu din Italia și s'a trămesu prin Timotheiu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOB U.

CAP. 1.

Indemnare la răbdare și veselia în suferinți, și la adevărata primire a cuvântului lui Dumnezeu.

1. Iacobu servu alu lui Dumnezeu și alu Domnului Iisusu Christosu, celoru duoă-spre-dece seminții cari sunt împrăsciate, să se bucure.
2. Frații mei, să aveți totu-de-una bucuriă, cându cădeți în feliurite ispite; Sciindu că cercarea credinței
- 3 vóstre lucréză răbdare. Éru răbdarea
- 4 să fie deplină, ca să fiți desevarșiți și întregi, în nimicu avându lipsă.
- 5 Éru de este cineva dintre voi lipsitu de înțelepciune, să cêră de la Dumnezeu, care dă tuturoru cu liberalitate, și nu înfruntéză; și i se
- 6 va da. Dară să cêră în credință, nimicu înduoindu-se; căci celu ce se înduoese este asemenea cu valulu mării, care de vânturi se aruncă și
- 7 se învâltuesce. Acelu omu să nu gândescă că va primí ceva de la Domnulu.
- 8 Bărbatulu înduoelnicu la sufletu *este* nestatornicu în tóte căile sale.
- 9 Laude-se fratele umilitu în înălțimea sa; Și celu avutu în umilirea
- 10 sa; căci ca flórea erbei va trece. Căci sórele resare cu arșiță, și uscă érba,
- 11 și flórea ei cade, și frumuseța ei se perde; așa și avutulu se va vesteđi în căile sale.
- 12 Fericitu *este* bărbatulu, care rabdă ispită; căci cercându-se va primí cununa vieței, care a promis'o Dumnezeu celoru ce-lu iubescu. Nimene ispitindu-se să nu ăică: Mă ispitescu de la Dumnezeu; căci Dumnezeu

este neispititu de rele, și nu ispitesce pre nimenea; Ci fie-care se ispitesce, 14 fiindu trasu și amăgitu de a sa poftă. Apoi pofta concepându, nasce păcatu; érupăcatulu făptuindu-se, nasce mórte.

Nu vă rătăciți, frații mei iubiți. 16 Totu darulu buuu și totu darulu de-sevârșitu vine de susu, pogorindu-se de la Părintele luminiloru, la care nu este schimbare, nici umbră de mutare. Din a sa voiă ne-a născutu 18 cu cuvântulu adevărului, ca să fimu noi unu feliu de primițiu alu fapturiloru sale.

Dreptu aceea, frații mei iubiti, să 19 fie totu omulu grabnicu la auditu, târđiu la vorbitu, târđiu la mânia; Căci mânia omului nu lucréză dreptatea lui Dumnezeu. Pentru aceea 21 lepédându tótă necurăția și prisosința reutăței, primiți cu blândeță cuvântulu celu implântatu *în voi*, care póte mântuí sufletele vóstre.

Dară fiți făcători cuvântului, éru 22 nu numai ascultători, amăgindu pre voi înși-vă. Căci de este cineva ascultătoru cuvântului, și nu făcătoru, acela este asemenea cu omulu, care și caută fața sa firéscă în oglindă; Și care căutându-se pre sine s'a dusu, 24 și îndată a și uitatu cine era. Éru 25 celu ce privesce în legea cea dese-vârșită a libertăței, și remâne *într'înșă*, acela nefiindu ascultătoru cu uitare, ci făcătoru alu lucrului, acesta va fi fericitu în lucrarea sa.

De se pare cui-va între voi a fi 26

religiosu, și nu-și înfrânză limba sa, ci-și încelă anima sa, acestuia reli-
 27 giunea este deșertă. Religione curată și fără pată înaintea lui Dumnezeu și Părintele este acesta: A cerceta pre cei orfani și pre văduve în strimtorarea lor, și a se păzi pre sine nepătat de cătră lume.

CAP. 2.

Credința Creștinului trebuie să fie fără căutare, în față după legea iubirii. Credința fără fapte este înseși în sine mîrtă.

- 1 Frații mei, să nu aveți credința Domnului nostru Iisus Christos alu mării cu făcări, Căci de va intra în
- 2 adunarea voastră vre unu omu, *purtându* anelu de auru, cu vestmentu strălucitu; și va intra și vre unu
- 3 săracu cu haină proustă; Și veți căuta la celu ce pîrtă vestmentu strălucitu, și-i veți dice: Tu, poftimu, sești aici; și săracului veți dice: Tu stăi acolo,
- 4 séu sești aicea la piciorele mele; Au nu sînteți pîrtinitori între voi? și au nu judecați după macsime rele?
- 5 Ascultați, frații mei iubiți! Au nu Dumnezeu a alesu pre saracii lumii acesteia, bogați în credință și mosenitori împărăției, care a promis'o
- 6 celoru ce-lu iubescu? Éru voi ați desprețuitu pre celu săracu. Au nu bogatii vă asuprescu pre voi, și aceia
- 7 vă tragu la judecăți? Au nu ei defaimă numele celu bunu, după care
- 8 sînteți chemați? De împliniți legea cea de capitenia după scriptură: Să iubesci pre aprópole teu ca însu-ți
- 9 pre tine, bine faceți; Éru de vă făcăriți, faceți păcatu, condemnându-vă de lege ca nisce călcători de lege.
- 10 Căci ori-cine va păzi totă legea, și va greși într'unu *punctu* s'a făcutu
- 11 tuturoru vinovatu. Căci celu ce a disu: Să nu comiți adulteriu, a disu și: Să nu uciți. Deci de nu comiți adulteriu, dară uciți: te-ai făcutu călcătoru legeri.
- 12 Așa să vorbiți și așa să faceți ca cei ce voru să se judece prin legea
- 13 libertăței. Căci va ave judecată fără milă celu ce nu face milă; și mila se laudă asupra judecăței.
- 14 Ce folosu *este*, frații mei, de aru dice cineva, că are credință, éru fapte nu are? au pôte credința să-lu mân-

tuască? De va fi vre-unu frate séu 15 soră goli și în lipsă de hrana cea de toate dilele, Și li va dice cineva dintre 16 voi: Mergeți în pace, încălđiti-vă și saturați-vă; dară voi nu li-ați da cele de nevoie pentru corpu, care-i folosulu? Așa și credința, dacă nu 17 are fapte, este mîrtă de sine însa-și. Va dice cineva: Tu ai credință, éru 18 eu amu fapte; arétă-mi credința ta fără faptele tale, și eu 'ti voiu areta credința mea prin faptele mele. Tu 19 crești, că Dumnezeuulu unulu este, bine faci; și demonii credu și se cutremură. Voiesci dară să înțelegi, 20 O omule deșertu, că credința fără fapte este mîrtă? Abraamu părintele 21 nostru au nu s'a îndreptatu prin fapte cându a adusu pre Isaacu fiulu seu pe altaru? Vești că credința lucra 22 dimpreună cu faptele lui, și prin fapte s'a deseversitu credința? Și s'a 23 împlinitu scriptura, care dice: Și a cređutu Abraamu lui Dumnezeu, și i s'a socotitu ca dreptate, și amicu lui Dumnezeu s'a chematu. Vedeți 24 dară, că prin fapte se îndreptază omulu, éru nu numai prin credință. Asemenea încă și Rahabu, meretricea, 25 au nu s'a îndreptatu prin fapte, primindu pre cei trameși, și scoțendu-i pe altă cale? Căci precumu corpulu 26 fără spiritu este mortu, așa și credința fără fapte mîrtă este.

CAP. 3.

Limba pôte spune multe rele. Caracterulu de înțelepciune ce vine de susu.

Frații mei, nu fiți mulți învățatori, 1 știindu că vomu lua mai mare condamnare. Căci în multe greșimutoți. 2 De nu greșesce cineva în cuventu, acesta *este* bărbatu deseversitu, și pôte a-și înfrêna și totu corpulu. Éccé 3 cailoru punemu frênele în guri, ca să ni se supuie; și *printr'însele* întórcemu totu corpulu lor. Éccé și 4 corăbiele, deși *sînt* atātu de mari, și se împingu de vînturi iuți, totu se întorcu de prea-mică cărmă încotro voiesce cărmaciulu, Așa și limba, 5 micu membru este, dară multu se laudă. Éccé pușinu focu, și câtu de mare materie arde! Și limba *este* 6 focu, o lume a nedreptăței: așa se

află limba între membrele noastre, încatu spurcă totu corpulu, și aprinde cursulu firei, și *este* însa-și aprinsă
 7 de foculu gheenei. Căci natura tutu-
 roru féreloru și a passeriloru, și a
 têtetóreloru, și a pesciloru, se do-
 molesce, și s'a domolitu de ómeni.
 8 Éru limba nimene din ómeni nu o
 póte domoli; *este* o neînfrénată reu-
 tate, plină de otravă aducétóre de
 9 mórte. Cu d'insa bine-cuvéntămu pre
 Dumneđu și Părintele, și cu d'in-
 sa blăstémămu și pre ómeni, cari sânt
 făcuți dupre imaginea lui Dumneđu.
 10 Dintr'aceeași gură ese bine-cuvéntă-
 rea și blăstemulu. Frații mei, aces-
 tea nu trebue să fie așa. Au dóră is-
 vorulu printr'aceeași gură isvoresce
 12 dulce și amaru? Au dóră póte, frații
 mei, smochinulu să producă masline?
 séu vița de vie smochine? așa nici unu
 isvoru nu *póte* face apă sărată și dulce.
 13 Cine *este* înțeleptu și bine-sciitoru
 între voi? să-și arete din viéța cea
 bună faptele sale în blândeța înțe-
 14 lepciunei. Dară de aveți zelu amaru
 și cértă în ânimele vóstre, nu vă
 lăudați, nici mințiți în potriva ade-
 15 vărului. Acésta nu este înțelepciunea,
 ce se pogorî din susu, ci *este* pămên-
 16 téscă, simțuală, demonéscă, Căci unde
este zelu *amaru* și cértă, acolo *este*
 17 nerônduélă și totu lucrulu reu. Éru
 înțelepciunea cea de susu ântéiu este
 curată, apoi pacifică, blândă, lesne de
 convinsu, plină de milă și de frupte
 bune, fără părtinire și fără făcăriă.
 18 Éru fruptulu dreptăței se sémênă în
 pace de cătră cei ce facu pace.

CAP. 4.

Despre neuniri și certe. Acela păcătuiesce carele scie
 a face binele și nu-lu face.

1 De unde *vinu* resbele și svedî între
 voi? au nu de aici, din poftele vós-
 tre, cari se luptă în membrele vós-
 2 tre? Voi pofțiți, și nu aveți; uci-
 deți și pismuiți, și nu puteți do-
 bândi; vă svădiți și faceți resbele, și
 3 nu aveți, pentru că nu cereți; Voi
 cereți, și nu primiți, pentru că reu
 cereți, ca să cheltuiți în poftele
 vóstre.
 4 Adulteriloru și adulterelor, au nu
 sciți, că amicia lumei neamicia este

cătră Dumneđu? deci ori-care va
 voi să fie amicu lumei, se face nea-
 micu lui Dumneđu. Au vi se pare, 5
 că scriptura îndeșertu vorbesce: Spi-
 ritulu celu ce locuesce în noi pof-
 tesce spre pismă? Dară mai mare 6
 charu dă. Pentru aceea ăice: Dom-
 nulu se opune celoru mândri, și
 dă charu celoru umiliți. Supuneți- 7
 vă dreptu aceea lui Dumneđu. O-
 puneți-vă diabolului, și va fugi de
 la voi. Apropiati-vă de Dumneđu, 8
 și se va apropia de voi. Curățiți-vă
 mânele, păcătoșiloru; și *vă* purificați
 ânimele vóstre, cei înduoelnici la su-
 fletu. Fiți suferinđi, și lăcrimați, și 9
 plângeți; rîsulu vostru să se întórcă
 spre jale, și bucuria *vóstra* în întris-
 tare. Umiliți-vă înaintea lui Dumne- 10
 đu, și elu *vă* va înălța.

Nu vorbiți de reu unulu pre altulu, 11
 fraților; celu ce vorbesce de reu pre
 fratele *seu*, și judecă pre fratele *seu*,
 vorbesce de reu legea, și judecă
 legea; éru dacă judeci legea, nu esci
 făcétoru legeri, ci judecátoru. Unulu 12
 este legislatorulu, care póte mântui
 și perde; éru tu cine esci, care judeci
 pre altulu?

Veniți acumu cei ce ăiceți: Astă-đi 13
 séu mâne vomu merge într'acea ce-
 tâte, și vomu ședé acolo unu anu, și
 vomu neguțătorí, și vomu câstiga;
 Cari nu sciți ce *se va întemplam*âne; 14
 căci ce *este* viéța *vóstră*? Este aburu,
 care în pușinu se arétă, și după aceea
 pere. În locu de a ăice voi: De va 15
 voi Domnulu și vomu trăi, vomu face
 acésta séu aceea. Acumu *vă* lăudați 16
 în trufia *vóstră*; ori-ce asemenea laudă
 este rea. Dreptu aceea celui ce scie a 17
 face bine, și nu-lu face, 'i este păcatu.

CAP. 5.

Reua întrebuințare a bogățiilor. Răbdare în necasuri.
 Rugăciuni pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.

Veniți acumu, bogățiloru, plângeți 1
 și *vă* tânguiți de nenorocirile ce voru
 să vină asupra *vóstră*. Avuția *vóstră* 2
 a putreditu, și vestmintele vóstre le-
 au mâncatu moliele. Aurulu și argin- 3
 tulu vostru au ruginitu; și rugina
 loru va fi mărturia asupra *vóstra*, și
 va mânca corpurile vóstre ca foculu.
 Ați strînsu tesauru la ăilele cele de

- 4 pe urmă. Éccé plata lucrătoriloru celoru ce au seceratu țérinele vóstre, pe care ați oprit'o, strigă; și strigările secerătoriloru au întratu în urechile Domnului Sabaothu. Ați trăitu în desfătări și desfrênări pe pământu; v'ați nutritu ca în ȕiua junghierei.
- 5 Ați condamnatu și ați omorítu pre celu dreptu; și elu nu s'a opusu vouí.
- 6 Dreptu aceea, frații mei, fiți îndelungu-răbdătoripêně la venirea Domnului. Éccé agricultorulu ascéptă fructulu celu scumpu alu pământului, îndelungu-răbdându pentrn d'însulu, pêně ce va primí plóe timpuriă și târđiă. Deci și voi răbdați îndelungu; întăriți-ví ânimele vóstre; căci venirea Domnului s'a apropiatu.
- 7 Nu oftați unulu asupra altuia, frațiloru, ca să nu vă condamnați; éccé judecătorulu stă înaintea uşelor. Luați esemplu de suferinți și de îndelungă-răbdare pre profeții cari au vorbitu în numele Domnului. Éccé
- 8 fericimu pre cei ce au răbdatu. De răbdarea lui Iovu ați audítu, și sfârșítulu Domnului ați vedútu; căci Domnulu este milostivu și înduratu fôrte.
- 9 Éru mai 'nainte de tóte, frații mei,
- 10 să nu vă jurați, nici pe ceriu, nici pe pământu, nici cu altu ori-care jurământu; ci fie alu vostru da, da; și nu, nu, ca să nu cădeți în condamnare.
- 11 De suferé cineva între voi, să se róge. De este cineva veselu, să psalmodieze. De este cineva bolnavu între voi, să chiamo presbiterii besericeí; și să se róge pentru d'însulu, ungându-lu cu oleu în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântuí pre celu bolnavu, și Domnulu 'lu va redica; și de va fi făcutu păcate, i se voru erta. Mărturisiți-ví unulu altuia
- 12 păcatele, și vă rugați unulu pentru altulu, ca să vă vindecați. Multu póte rugăciunea cea ferbinte a dreptului. Ilie era omu asemenea pătímașu ca noi, și s'a rugatu ferbinte, ca să nu plóe; și nu a plouatu pe pământu trei ani și șese luni. Și éráși s'a rugatu, și ceriulu a datu plóe, și pământulu a produsu fructulu seu.
- 13 Frațiloru, de se va rătăci cineva între voi de la adevěru, și-lu va întórce cineva; Să scie, că celu ce a întorsu pre păcátosu de la rătăcirea căiei sale, va mântuí sufletu din mórte, și va acoperí mulțime de păcate.

EPISTOLA GENERALĂ

ÂNTĚIA A LUI

P E T R U.

CAP. 1, 2.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Detoriile celoru renăscuți, ale celoru supuși, ale servilor și ale altora.

- 1 Petru apostolu alu lui Iisusu Christosu, nemerniciloru celoru împrăsciați prin Pontu, Galatia, Cappadocia,
- 2 Asia și Bithinia; Aleși dupre presciința lui Dumneđeu, Părintele, în sântirea Spiritului, spre ascultarea și stropirea sângelui lui Iisusu Christosu: Charu *fie* vouí, și pacea să se îmmulțescă.
- 3 Bine-cuvântatu *fie* Dumneđeu și Părintele Domnului nostru Iisusu Christosu, care dupre mare mila sa ne-a renăscutu spre speranță viă, prin înviarea lui Iisusu Christosu din
- 4 morți, Spre moscenire nestricăciósă și nepătată și nevestejită, păstrată în ceriuri pentru voi; Cari sânteti păziti cu puterea lui Dumneđeu prin credință spre mântuire, gata a se descoperi în timpul de pe urmă; În
- 5 care vă bucurați, deși acumu pentru puçinu timpu, dacă trebue să fie, sânteti amăriți prin feliurite ispite; Ca cercarea credinței vóstre cea cu
- 6 multu mai prețiosă de cătu aurulu celu peritoru și care se căcă prin focu, să se afle spre laudă și onóre și mărire în aretarea lui Iisusu Christosu; Pre care nevěđendu-lu 'lu iubiți; în care înse cređendu, deși
- 7 acumu nu-lu vedeți, vă bucurați cu bucuriă nespusă și măreță; Dobên-
- 8
- 9

dindu scopulu credinței vóstre, mântuirea sufletelor *vóstre*.

- 10 Pentru care mântuire au căutat
și au cercetat profeții, cari au pro-
fețitu despe charulu ce vi era *hotă-*
11 *rîtu*; Cercetându în care și în ce
feliu de timpu li areta Spiritulu lui
Christosu celu dintr'înșii, mai 'nainte
vestindu suferințele lui Christosu și
12 mărirea de pe urmă; Căroră s'a des-
coperitu, că nu loră însu-și, ci noui
serviau în acestea, cari acumu se ves-
tescu voui, prin cei ce v'au predicatu
evangelia prin Spiritulu Sântu tră-
mesu din ceriu; spre care dorescu
ângerii să privescă.
- 13 Pentru aceea încingându cósple
cugetului vostru, fiți trezi, și asceptați
cu speranță deplină charulu, care vi
se aduce în arătarea lui Iisusu Chris-
14 tosu; Ca fiii ascultători nepotrivindu-
vă cu poftele cele de mai 'nainte ale
15 necunoscinței vóstre; Ci precumu celu
ce v'a chiamatu este sântu, așa și voi
16 fiți sânti în tótă petrecerea. Căci scrisu
este: Fiți sânti, că eu sânt sântu.
- 17 Și dacă învocați pre Părintele, care
judecă fără părtinire duple lucrulu
fie-căruia, să petreceți timpul în străi-
18 nărei vóstre cu frică; Șciindu, că nu
cu cele stricătore, *precumu* argintu și
auru, v'ăți rescumpăratu de petrecerea
19 vóstră deșertă tradițională; Ci cu
scumpulu sânge alu lui Christosu, ca
alu unui mieu nevinovatu și nepă-
20 tatu; Care era hotărîtu mai 'nainte
de întemeierea lumei, dara s'a ară-
tatu în anii cei de pe urmă pentru
21 voi. Cari printr'însulu ați credutu în
Dumneșeu, care l'a înviatu din morți
și i-a datu mărirea, ca credința și spe-
ranța vóstră să fie în Dumneșeu.
- 22 Deci curățindu sufletele vóstre cu
ascultarea adevărului prin Spiritu,
spre nefăcarnică iubire de frați, din
23 animă curată iubiți-vă unulu pre al-
tulu ferbinte; Fiindu renăscuți nu
din semînță stricăciósă, ci din nestri-
căciósă, prin cuvântulu lui Dumne-
șeu celu viu, care remâne în eternu.
- 24 Căci totu corpulu *este* ca érba, și tótă
25 mărirea omului ca flórea erbei; Érba
26 se usucă, și flórea ei cade; Éru cu-
vântulu Domnului remâne în eternu.

Și acesta este cuvântulu celu ce vi
s'a predicatu.

Deci lepédându tótă reutatea și tótă 1
viclenia, și făcăriă, și pismele, și vor- 2
birea de reu, Ca nisce prunci de cu-
rându născuți, doriți laptele celu cu-
vântătoru și fără de vicleșugu, ca să
cresceți prin elu; Dacă într'adevêru 3
ați gustatu, că Domnulu *este* bunu.

Cătră care apropiindu-vă, *ca cătră* 4
o pétră viă, nesocotită într'adevêru
de ómeni, dară alésă la Dumneșeu și
prețiosă; Și voi înși-vă ca nisce petre 5
vii, vă zidiți casă spirituală, preuțiă
sântă, ca să aduceți sacrificie spiri-
tuale, plăcute lui Dumneșeu prin Ii- 6
susu Christosu. Pentru acésta se și
cuprinde în scripturi: Éccé punu în 7
Sionu pétră ângiulară, alésă, preți-
ósă; și celu ce va crede în ea nu se
va rușina. A vóstră *este* onórea ce- 8
loru ce credeți; éru celoru necredin-
ciosi, pétră ce au nesocotit o zidarii,
acésta s'a făcutu pétră ângiulară; 9
Și pétră de potecnire și pétră de
struncinare *celoru* ce se potecnescu
de cuvântu, fiindu neascultători; spre
care sânt și hotărîți. Éru voi *sânteti* 10
nému alesu, preuțiă împerătésă, na-
țiune sântă, poporu câstigatu, ca să
predicați bunătățile celui ce v'a chiă-
matu din întunerecu la minunata sa
lumină; Cari odinióră nu *erați* po- 11
poru, éru acumu *sânteti* poporulu lui
Dumneșeu; cari erați nemiluiți, éru
acumu sânteti miluiți.

Iubiților, *vă* îndemnu ca pre nisce 11
înstrăinați și nemernici să vă feriti de
poftele cele trupesce, cari se luptă
contra sufletului; Avêndu petrecerea 12
vóstră bună între Ginti; ca fiindu voi
vorbiți de reu ca nisce făcători de
rele, ei, vèdêndu faptele *vóstre* cele
bune, să mărésă pre Dumneșeu în
điua cercetărei.

Deci supuneți-vă la tótă ordinea 13
ominésă pentru Domnulu; ori Îm-
păratului, ca celui mai pe susu; Ori 14
guvernătorilor, ca celoru trămeși de
elu spre pedepsirea făcătorilor de
rele, și spre laudă făcătorilor de bine.
Căci așa este voia lui Dumneșeu, ca 15
cu facerea de bine să amuțiți necu-
noscința ómenilor celoru fără de

16 minte ; Ca cei liberi, și nu ca cumu
ați avelibertatea ca unu acoperementu
reutăței, ci ca servii lui Dumnezeu.
17 Respectați pre toți; iubiți frația;
temeți-vă de Dumnezeu; onorați pre
Împaratulu.
18 Serviloru, supuneți-vă stăpâniloru
vostri cu totă frica, nu numai celoru
19 buni și blânzi, ci și celoru aspri. Căci
acésta este charu, de răbdă cineva
tristeță pentru conștiința cătră Dum-
20 neșeu, suferindu cu nedreptate. Căci
ce laudă *este*, dacă greșindu și pe-
depsindu-vă, veți răbda ? înse, dacă
bine-facându și suferindu veți răbda,
acésta este bine-primitu înaintea lui
21 Dumnezeu. Spre acésta v'ați chiă-
matu; căci și Christosu a suferitu
pentru noi, lăsându-ni esemplu, ca
22 să urmați urmeloru lui; Care nu a
făcutu păcatu, nici s'a aflatu vicle-
23 șugu în gura lui; Care batjocoritu
fiindu, nu a batjocoritu; suferindu,
nu a amenințatu; ci *se* supunea celui
24 ce judecă dreptu. Care însu-și a redi-
catu păcatele noastre cu corpulu seu
pe lemn; ca noi desfăcându-ne de
păcate, să trăimu în dreptate; cu a
25 cărui rană v'ați vindecatu. Căci erați
ca nisce oi rătăcite; dară v'ați întorsu
acumu la Păstorulu și Episcopulu
sufletelor vóstre.

CAP. 3.

Detoriile femeelor și ale bărbaților. Îndemnare la
iubirea de frați și la suferirea cu răbdare.

1 Asemenea, femeelor, supuneți-vă
bărbaților *vostri*; ca, dacă unii nu
ascultă cuvântulu, fără de cuvântu
să se dobândescă prin petrecerea fe-
2 meelor; Vădându petrecerea vóstră
3 cea curată *unită* cu frică. A căroră
podóbă să fie nu împletirea din afară
a părului, și întrebuintarea lucruri-
4 loru de auru, seu îmbrăcarea vest-
mintelor; Ci omulu celu ascunsu
alu âniei, *care* stă în nestricarea
spiritului blându și linu; acésta este
înaintea lui Dumnezeu de multu prețu.
5 Căci așa odinióră și santele femei,
cari sperau în Dumnezeu, se împo-
dobiau, supuindu-se bărbaților loru;
6 Precumu Sara asculta pre Abraamu,
chiâmându-lu domnu; căreia sânteti
fii, dacă faceți bine, și nu vă temeți
de nimicu.

Asemenea, bărbaților, locuiți în- 7
preună cu *d'însele* cu chibsuință,
dându onóre femeii ca unui vasu mai
slabu, și commoscenitóre a charului
vieței, ca să nu se împedece rugăciu-
nile vóstre.

În sfârșitu, toți să *fiți* cu unu cu- 8
getu, milostivi, iubitori de frați, în-
durători, umiliți; Neresplătindu reu 9
pentru reu, seu batjocură pentru ba-
tjocură, ci din contra, bine-cuvên-
tându; sciindu că spre acésta sânteti
chiâmați, ca să mosceniți bine-cu-
vântarea.

Căci celu ce voiesce să iubescă 10
vieța, și să vedă dîle bune, să-și opré-
scă limba sa de la reu, și buzele sale
să nu vorbescă vicleniă; Să se abată 11
de la reu, și să facă bine; să caute
pacea, și să o urmeze. Căci ochii 12
Domnului *sunt* spre cei drepti, și ure-
chile lui spre rugăciunea loru; éru
fața Domnului *este* împotriva celoru
ce facu rele. Și cine *este* celu ce vî 13
va face reu, de veți fi următori bine-
lui? Ci de veți suferi pentru drepta- 14
te, fericiți *veți fi*; și să nu vă temeți
de d'înșii, nici să nu vă turburați; Ci 15
să sântiți pre Domnulu Dumnezeu
în âniele vóstre, și să *fiți* gata pu-
rura a *da* răspunsu la celu ce vîcere
cuvântu despre speranța vóstră, cu
blândețe și cu frică; Avându consci- 16
ință bună, ca, cându voru vorbi de
voi ca de nisce făcători de rele, să se
rușineze cei ce hulescu petrecerea
vóstră cea bună în Christosu. Căci 17
mai bine *este*, dacă voiesce Dumne-
șeu, ca să suferiți făcendu bine, éru
nu făcendu reu.

Căci și Christosu odată a suferitu 18
pentru păcate, celu dreptu pentru cei
nedrepti, ca să ne aducă la Dumne-
șeu, omorîndu-se cu corpulu, dară
înviindu cu spiritulu. În care s'a și 19
dusu, și a predicatu spiritelor din
închisóre; Celoru ce fuseseră neas- 20
cultători odinióră, asceptându înde-
lungă-răbdarea lui Dumnezeu în dîlele
lui Noe, pre cându se făcea arca, în
care puține, adecă optu suflete, s'au
mântuitu prin apă; A căreia antitipu, 21
botezulu, și acumu ne mântuesce, (nu
lepădarea necurățirii corpului, ci res-
punsulu unei bune conștiințe cătră

Dumnezeu,) prin înviarea lui Iisus
22 Christosu; Care şede d'a drepta lui
Dumnezeu, după ce s'a suitu la ceriu,
supuindu-i-se ângerii şi stăpânirile şi
puterile.

CAP. 4.

Îndemnare spre a trăi în treziă, în priveghiere şi în
rugăciuni.

- 1 Deci fiindu că Christosu a suferitu
pentru noi în corp, înarmaţi-vă şi
voi cu acelaşi cugetu; căci celu ce a
suferitu în corp a încetatu de păcatu.
- 2 Ca să nu mai trăescă remăşiţa tim-
pului *seu* în corp duple poftete ome-
nesci, ci duple voia lui Dumnezeu.
- 3 Căci destulu *ni* este, că în timpul
celu trecutu alu vieţii amu împlinitu
voia păgânilor, îmblându în des-
frânări, în poftete, în beţii, în ospete,
în băuturi, şi în cele urite ale idolo-
latriei; Pentru care se minunează că
4 nu alergaţi cu *d'înşi* la acelaşi escesu
5 de desfrânare, defăimându-vă. Cari
voru da sémă la celu ce este gata să
judece pre cei vii şi pre cei morţi.
- 6 Căci şi spre acesta s'a predicatu evan-
gelia morţilor, ca să se judece duple
omu în corp, dară să vieze duple
Dumnezeu în spirit.
- 7 Éru sfârşitul tuturor s'a apro-
piatu; deci fiţi trezi, şi priveghiaţi
8 spre rugăciune. Dară mai 'nainte de
tôte, aveţi iubire ferbinte între voi;
căci iubirea acopere mulţime de pă-
9 cate. Fiţi iubitori de străini între voi
10 fără murmur. Fie-care precumu a
primitu darulu, să-lu întrebuiţaţi
unulu pentru altulu, ca nisce buni
îngrijitori ai charului celu de multe
11 feliuri alu lui Dumnezeu. De vorbesce
cineva, *să vorbescă* ca cuvintele lui
Dumnezeu; de servesce cineva, *să*
servescă ca din puterea, care o dă Dum-
nezeu; ca în toate să se mărescă Dumne-
zeu prin Iisus Christosu, căruia fie
mărirea şi domnia în seculi seculi-
loru. Aminu.
- 12 Iubiţilor, nu vă miraţi de aprin-
derea spre ispită ce vi se întâmplă,
13 ca de o întâmplare străină; Ci *mai*
bine bucuraţi-vă, fiindu că suneţi par-
taşila suferinţele lui Christosu; ca şi în
aretarea mării lui să vă veseliţi cu
14 bucuria mare. De sunteţi defăimaţi
pentru numele lui Christosu, fericiţi

sunteţi; căci spiritulu mării şi alu
lui Dumnezeu repausă preste voi;
din partea lor se hulesce, dară din
partea voastră se măresce. Éru nime- 15
nea din voi să nu sufere ca ucigaşu,
său furu, său făcătoru de rele, său
păzitoru de cele străine; Éru de *su-* 16
fere ca unu Crestinu, să nu se ruşi-
neze; ci *mai bine* să mărescă pre Dum-
nezeu în această privinţă. Căci tim- 17
pulu *a venit*, ca să se începă judecata
de la casa lui Dumnezeu; éru dacă
începe mai ântéiu de la noi, care va
fi sfârşitul celor ce nu ascultă de
evangelia lui Dumnezeu? Şi dacă 18
dreptulu abia se mântuesce, celu îm-
piosu şi păcătosu unde se va areta?
Pentru aceea şi cei ce suferu duple 19
voia lui Dumnezeu, să-şi încredinţeze
sufletele lor *lui* ca unui Creatoru
credinciosu în facerea de bine.

CAP. 5.

Detoriile presbiterilor besericei şi ale tinerilor.
Îndemnare la treziă şi la priveghiere.

- Pre presbiterii cei dintre voi 'i în- 1
demnu, ca celu ce sunt împreună
presbiteru, şi marturu alu suferinţe-
loru lui Christosu, şi părtaşu alu
mării celei ce va să se descopere;
Păstoriţi turma lui Christosu cea 2
dintre voi, priveghiându *asupra-i*,
nu cu silă, ci de voia, nu din înte-
resu reu, ci cu grăbire; Nici aşa ca 3
cumu aţi domina preste parochii, ci fă-
cându-vă exemple turmei. Apoi cându 4
se va areta Păstorulu celu mare, veţi
primi cununa mării cea nevestejită.
- Asemenea cei mai tineri, supu- 5
neţi-vă celor mai bătrâni. Toti să
vă supuneţi unulu altuia, şi îmbră-
caţi-vă cu umilinţă; căci Dumnezeu
se opune celor mândri, şi dă charu 6
celoru umiliţi. Dreptu aceea umiliţi-vă
subu mâna cea tare a lui Dumnezeu,
ca să vă înalţe la timpu; Tótă 7
grija voastră aruncaţi-o spre d'insulu;
căci elu se îngrijesce pentru voi.
- Fiţi trezi, priveghiaţi, căci împo- 8
trivitorulu vostru, diabolulu, ca unu
leu răcnindu âmblă, căutându pre
cine să înghită; Căruia opuneţi-vă, 9
tari fiindu în credinţă, sciindu că ace-
leşi suferinţi întâmpină şi cei-l-alţi
fraţi ai vostri din lume.

- 10 Éru Dumneșeu a totu charulu, care ne-a chiămatu la mărirea sa cea eternă prin Christosu Iisusu, acela pre voi, după ce ați suferitu pușinu, să vă îndrepteze, să vă întărescă, să vă facă puternici, să vă întemeieze. Aceluia *fie* mărirea și domnia în seculii seculilor. Aminu.
- 12 Prin Silvanu, credinciosulu frate, precumu socotescu, amu scrisu voui pușinu, îndemnându-vă și adevărindu, că acesta este adevăratulu charu alu lui Dumneșeu, în care stați. Vă saluta pre voi *biserica* din Babilonu cea împreună alésă; și Marcu fiulu meu. Salutați-vă unulu pre altulu cu sărutarea iubirei. Pace *fie* voui tuturoru celoru în Christosu Isusu. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A DUOA A LUI

P E T R U.

CAP. 1.

Valoarea învățăturii Crestine. Fructele credinței. Importanța mărturiei soților lui Iisusu și a profetilor.

- 1 Simonu Petru, servu și apostolu alu lui Iisusu Christosu, celoru ce au dobânditu asemenea credință cu a noastră, întru dreptatea Dumneșeuului nostru și a Mântuitorului Iisusu Christosu: Charu *fie* voui, si pace să se înmulțescă prin cunoștința lui Dumneșeu și a Domnului nostru Iisusu Christosu.
- 3 Precumu dumneșească putere a lui ni-a dăruitu toate cele ce *sunt* spre viață și spre pietate, prin cunoștința celui ce ne-a chiămatu după mărirea și virtute; Prin cari ni s'au dăruitu mari și scumpe făgăduinți; ca prin acestea să vă faceți părtași dumneșeștii naturi, fugindu de corupțiunea cea din lume prin poftă. Și pentru acesta întrebuințându totă silința, adăugiți la credința voastră virtutea, éru la virtute cunoștința; Éru la cunoștință înfrânarea; éru la înfrânare răbdarea; Éru la răbdare pietatea; éru la pietate iubirea frățescă; éru la iubirea frățescă dragostea. Căci acestea fiindu întru voi și abundându, vă voru face a nu *fi* nici leneși, nici nefructiferi în cunoștința Domnului nostru Iisusu Christosu. Căci celu ce nu are acestea, este orbu și scurtu la vedere, și uită curățirea păcatelor sale celoru de demultu.
- 10 Pentru aceea, fraților, mai multu siliți-vă să faceți sigură chiămarea și alegerea voastră; căci acestea fă-

cându, nu vă veți potecni nici odată; Căci astu-feliu se va da voui deplină intrare în eterna împărăția a Domnului și Mântuitorului nostru Iisusu Christosu.

Pentru aceea nu voiui lenevi a vi aduce aminte pururea de acestea, măcaru că știți, și sunteți întăriți într'acestu adevăru. Dară mi se pare a fi cu dreptulu, până cându sunt într'acestu cortu, a vă descepta cu aducerea aminte; Știindu că preste pușinu voiui depune *acestu* cortu alu meu, precumu și Domnulu nostru Iisusu Christosu mi-a aretatu. Éru mă voiui sili, ca, după trecerea mea din viață, să puteți totu-de-una a vi aduce aminte de acestea.

Căci noi nu urmându fabuleloru maestrite v'amu făcutu cunoscutu puterea și venirea Domnului nostru Iisusu Christosu, ci marturi vedetori fiindu ai majestății acestuia. Căci a primitu de la Dumneșeu Părintele onoare și mărirea, venindu către d'însulu o asemenea voce de la mărirea cea măreță: Acesta este Fiiulu meu celu iubit, în care amu bine-voitu. Și această voce noi amu audit'o din ceriu pogorîndu-se, fiindu cu d'însulu în muntele celu sântu.

Și acumu mai siguru ni este cuvântulu celu profetescu, la care bine faceți luându aminte, ca la o lumină ce strălucesce în locu întunecosu, până ce ziua va lumina, și luciferulu va resări întru animele voștre; Știindu acesta mai înainte, că ori-ce profetia a scripturei

nu este de deslegare particulară;
 21 Căci nu prin voia oamenilor s'a făcutu cândva profeția; ci purtați de Spiritulu Sântu au vorbitu oameni cei sânti ai lui Dumnezeu.

CAP. 2.

Predicere despre venirea de învățători mincinoși.
 Caracterulu și pedépsa lor.

1 Dară au fostu și profeți mincinoși în poporu, precumu și între voi voru fi învățători mincinoși, cari pe ascunsu voru introduce eresuri stricăciose, lepédându-se de Domnulu ce i-a rescumpăratu, și aducându-și
 2 lor grabnică perđare. Și duple desfrênările lor voru urmă mulți; din cauza căroră se va defăima calea adevărului. Și din sgârceniă cu cuvinte închipuite vă voru precupí pre voi; a căroră judecată, încă de demultu *hotărîtă*, nu întârđiă, nici perderea lor nu dormiteză.
 4 Căci dacă Dumnezeu pre ângerii, cari au păcătuitu, nu i-a cruțatu, ci cu lanțurile întunerecului *legându-i*, i-a aruncatu în tartaru, și i-a datu
 5 spre a se păzi la judecată; Și lumea cea vechiă nu a cruțat'o, ci pre Noe alu optulea, predicatoru alu dreptăței l'a păzitu, aducându deluviu asupra
 6 lumei împioșiloru; Și cetățile Sodomei și ale Gomorei prefăcându-le în cenușă, *le-a* condamnatu spre perđare, făcându-le exemple celoru ce voru să
 7 petrecă în împietate; Și pre dreptulu Lotu, *ce era* chinuitu de petrecerea cea desfrênată a celoru vitioși l'a scăpatu; (Căci dreptulu acela locuindu între d'înșii, și vedându și auđindu de faptele *loru* cele fără-de-lege și muncia sufletulu *seu* celu dreptu din ȃi în ȃi); Scie Dumnezeu a scăpa de ispită pre cei pioși, éru pre cei nedrepti a-i
 9 păzi la ȃiua judecăței, spre a se pedepsi; Cu atăta mai multu *nu va cruța* pre cei ce âmblă trupesce în poște necurate, și desprețuescu domnia; îndrăzneți, aroganți *fiindu*, nu se cutremură a vorbi reu de autorități.
 11 Pre cându ângerii, cari au mai mare putere și tăriă, nu aducu pîră hultóre
 12 asupra lor înaintea Domnului. Éru acestia ca nisce dobitoce fără de minte și sensuale, născute spre cotropire,

și stricăciune, vorbescu de reu de cele ce nu înțelegu; și în stricăciunea lor se voru perde; Și voru primí plata 13 nedreptăței; plăcerea socotindu desfătarea cea de tóte ȃilele; pătați și vitioși *fiindu*, se desfăteză cu încelăciunile lor, ospătându-se cu voi; Ochi avendu plini de adulteriu, și 14 neputendu înceta de la păcatu; ademenindu sufletele cele nestatornice, avendu ânimă deprinsă în sgârceniă, fii blăstemului; Cari au lăsatu calea 15 cea dréptă, și au rătăcitu, urmându pe calea lui Balaamu, alu lui Bosoru, care a iubit plată nedreptăței; Dară 16 s'a muștratu pentru fără-de-legea lui; asinulu celu mutu vorbindu cu vóce omenescă a opritu nebunia profetului. Acestia sânt isvóre fără de apă; nu- 17 ori cari se pórta de viforu; căroră se păstrează negure întunerecului în eternu.

Căci vorbindu *cuvinte* îngânfate ale 18 deșertăciunei, ademenescu prin poște trupesce, și prin multe desfătări pre cei ce d'abia au scăpatu de cei ce trăescu în rătăcire. Fagăduindu-li 19 libertatea, ei însuși sânt sclavi ai stricăciunei; căci de care este învinsu cineva, de acela s'a și aservitu. Că 20 dacă după ce au scăpatu de la necurățenia lumei prin cunoscința Domnului și Mântuitorului Iisus Christosu, în acelea éráși încureându-se se învingu, li s'au făcutu cele de pe urmă mai rele de câtu cele d'ântéiu. Căci mai bine era lor a nu fi cunos- 21 cutu calea dreptăței, decâtu, după ce au cunoscut'o, a se întórce înapoi de la sântulu ordinu ce li s'a datu. Daru 22 li s'a potrivit adevărulu ȃicerei: Cânele s'a întorsu la vėrsarea sa, și porculu scăldatu la tăvălitură în tină.

CAP. 3.

Batjocoritorii ce voru veni în ȃilele de pe urmă. Despre a dua venire a lui Iisus Christosu, și despre reînnoirea tuturor lucrurilor.

Acésta a dua epistolă, iubitoru, vî 1 scriu acum; în care desceptu mintea vóstră cea curată cu aducerea aminte; Ca să vî aduceți aminte de cuvintele 2 cele mai 'nainte vorbite de sântii profeți, și de ordinulu nostru, cari sântem apostoli ai Domnului și Mântuitorului; Acésta mai 'nainte sciindu, 3

că voru veni în ȕilele cele de pe urmă
batjocoritori, âmbându duple poŕtele
4 lor, Şi ȕicându : Unde este promisiu-
nea venirii lui? căci de cându părinȕii
au adormitu, tôte remânu aşa pre-
cumu *au fostu* din începutulu facerii.
5 Căci ei nu voiescu a sci acêsta, că
prin cuvântulu lui Dumneȕeu ceriu-
rile au fostu de demultu, şi pâmên-
tulu s'a aşedatu din apă şi prin apă;
6 Prin carea lumea cea de atunci cu
7 apă înecându-se s'a perdutu. Êru
ceriurile şi pâmântulu de acumu prin-
tr'acelaşi cuvântu sânt păstrate, pă-
zindu-se pentru focu în ȕiua judecâtei
şi a perderei ômeniloru celoru îm-
pioşi.

8 Dară, iubiȕiloru, despre acêsta să
nu fiȕi în necunoscinȕă, că înainte
Domnului o ȕi *este* ca o mie de ani,
9 şi o mie de ani ca o ȕi. Nu va întâr-
ȕia Domnulu făȕăduinȕa sa, precumu
unii socotu că întârȕiă; ci rabdă
îndelungu pentru noi, nevrându a se
perde cineva, ci ca toȕi să vină la
10 pocăinȕă. Şi va veni ȕiua Domnului
ca unu furu nôpȕea; în care ceriurile
voru trece cu sunetu mare, şi ele-
mentele se voru topi ardându; şi
pâmântulu şi lucrurile cele de pe
d'însulu voru arde.

Deci *dacă* toate acestea se vor des- 11
ființa, ce feliu trebuie să fiți voi în
sânta petrecere și pietate, Asceptându 12
și grăbindu-vă spre venirea dîilei lui
Dumnezeu, în care ceriurile arđendu
se voru desființa, și elementele se
voru topi arđendu? Dară noi, după 13
promisiunea lui, asceptămu ceriuri
nouve și pămîntu nou, în care locu-
esce dreptatea.

Pentru aceea, iubiților, acestea 14
 acceptându, siliți-vă ca să vă aflați
 înaintea lui în pace, nepătați și fără
 de prihană, Și să socotiți că îndelun- 15
 gu-răbdarea Domnului nostru este
 mântuire; precumu și iubitulu nostru
 frate Pavelu, după înțelepciunea dată
 lui, v'a scrisu; Precumu și în toate 16
 epistolele *sale*, vorbindu de acestea;
 în cari sînt unele greu de înțelesu,
 pre cari cei necunoscători și nestat-
 tornici le strică, ca și pre cele-l-alte
 scripturi spre a loru perdare.

Deci voi, iubiților, *acestea* mai 17
'nainte sciindu, păziți-vă, ca nu și
voi, ademeniți fiindu cu rățacirea
celoru rei, să cădeți de la statornicia
vóstră. Ci să creșteți în charulu și în 18
cunoscința Domnului și Mântuitorului
nostru Iisusu Christosu. Acestuia *fe*
mărire și acumu și în eternu. Aminu.

- 9 adevărulu nu este în noi. De vomu mărturisi păcatele noastre, elu este credinciosu și dreptu, să ni erte păcatele, și să ne curățescă de totă nedreptatea. De vomu dice, că nu amu păcătuitu, 'lu facemu minciunosu, și cuvântulu lui nu este în noi.

CAP. 2, 3.

Fericirea cea mare a fiiloru lui Dumnezeu, si cugătarea ce-i destinge.

- 1 Fiii mei, acestea vî scriu, ca să nu păcătuiți. Și de păcătuesce cineva, avemu meșlocitoru cătră Părintele, 2 pre Iisusu Christosu celu dreptu. Și acesta este împăcarea pentru păcatele noastre, și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale totă lumea. 3 Și pentru acésta scimu că l'amu cunoscutu, de vomu păzi dișele lui. 4 Celu ce dice: L'amu cunoscutu, și dișele lui nu le păzesce, este minciunosu, și adevărulu nu este într'însulu. 5 Éru celu ce păzesce cuvântulu lui, într'adevêru într'însulu este iubirea lui Dumnezeu deplină; prin acésta cunoscemu că suntemu într'însulu. 6 Celu ce dice, că remâne într'însulu, detoresce să âmble așa, precumu elu a âmblātu. 7 Frațiloru, nu vî scriu ordinu nou, ci ordinu vechiu, care a fostu la voi din începutu. Acestu ordinu vechiu este cuvântulu, care ați auđitu din începutu. Érași ordinu nou scriu voui, care este adevêratu într'însulu și în voi; pentru că întunereculu trece și lumina cea adevêrată acuma resare. 9 Celu ce dice că este în lumină și uresce pre fratele seu, este în întunerecu pênă acumu. Celu ce iubesc pre fratele seu remâne în lumină, și 11 într'însulu nu este smintire. Éru celu ce uresce pre fratele seu este în întunerecu, și îmblă în întunerecu, și nu scie încotro merge, pentru că întunereculu a orbitu ochii lui. 12 Scriu voui, frațiloru, pentru că vi se értă păcatele vóstre pentru numele lui. Scriu voui, părințiloru, pentru că ați cunoscutu pre celu *ce este* din începutu. Scriu voui, tineriloru, pentru că ați învinsu pre celu viclénu. Scriu voui, copiiloru, pentru că ați cunoscutu pre Părintele. Amu scrisu voui, Pă-

rințiloru, pentru că ați cunoscutu pre celu *ce este* din începutu. Amu scrisu voui, tineriloru, pentru că sînteți tari, și cuvântulu lui Dumnezeu remâne în voi, și ați învinsu pre celu viclénu.

Nu iubiți lumea nici cele din lume. 15 De iubesc cineva lumea, iubirea Părintelui nu este într'însulu. Căci totu 16 *ce este* în lume, *adecă* pofta trupului, și pofta ochiloru, și trufia vieței, nu este de la Părintele, ci este din lume. Și lumea trece cu pofta ei; éru celu 17 *ce face* voia lui Dumnezeu remâne în eternu.

Copiiloru, este óra cea de pe urmă; 18 și precumu ați auđitu că antichistu vine, și acumu mulți s'au făcutu antichristi; dintr'acésta cunoscemu, că este óra cea de pe urmă. Dintre noi 19 au eşitu, dară nu erau dintre noi; căci de aru fi fostu dintre noi, aru fi remasu cu noi; dară au eşitu, ca să se arete că nu sînt toți dintre noi. Dară voi aveți ungere de la celu 20 Sântu, și sciți tóte. Nu amu scrisu 21 voui, ca cumu nu ați sci adevêrulu, ci ca cumu l'ați sci, și cum că nici o minciună nu este din adevêru. Cine 22 este minciunosulu, decātu numai celu ce tăgăduescă că Iisusu este Christosu? acesta este antichistu, care tăgăduescă pre Părintele și pre Fiiulu. Totu celu ce tăgăduescă pre Fiiulu 23 nu are nici pre Părintele, *éru celu ce mărturisesce pre Fiiulu are și pre Părintele*.

Deci aceea să remână în voi ce 24 ați auđitu de la începutu. Dacă aceea ce ați auđitu de la începutu va remâne în voi, și voi veți remâne în Fiiulu și în Părintele. Și acésta este 25 promisiunea, care elu ni-a făcutu, vieța eternă. Acestea amu scrisu voui 26 în privirea celoru ce vă încelă. Éru 27 ungerea, careați luat de la d'însulu, remâne în voi, și nu aveți trebuință, ca să vă învețe cineva, și pre cumu aceeași ungere vă învăță despre tóte, și este adevêrată, și nu este minciunosă, și precumu v'ați învățatu, să remâneți într'aceea.

Și acumu, fiii mei, remâneți într'însulu: ca cându se va areta, să avemu încredere, și să nu ne rușinamu înaintea lui la venirea lui. De sciți că este 28

dreptu, cunósceți că totu celu ce face dreptate s'a născutu de la d'insulu.

- 1 Vedeți ce feliu de iubire ni-a aretatatu Părintele, ca să ne numimu fii ai lui Dumneḃeu, pentru acésta lumea nu ne cunósce pre noi; căci nu l'a cunoscutu pre d'insulu.
- 2 Iubiților, acumu sântemu fii ai lui Dumneḃeu, și încă nu s'a aretatatu ce vomu fi; dară scimu că, cându se va areta, vomu fi asemenea lui; căci
- 3 'lu vomu vedé precumu este. Și totu celu ce are acésta speranță într'insulu, se curătesce, precumu și elu este curatu. Totu celu ce comite păcatulu, cal-
- 4 că și legea, căci păcatulu este călcare de lege. Și sciți, că elu s'a aretatatu să redice păcatele nóstre; și într'in-
- 5 sulu nu este păcatu. Totu celu ce remâne într'insulu, nu păcătuesce; totu celu ce păcătuesce, nu l'a văḃutu, nici nu l'a cunoscutu.
- 7 Fiii *mei*, nimenea să nu vă încele; celu ce face dreptate este dreptu,
- 8 precumu și elu este dreptu. Celu ce comite păcatulu este de la diabolulu; căci diabolulu păcătuesce din începutu. Spre acésta s'a arétatu Fiulu lui Dumneḃeu, ca să desființeze lucrurile diabolului. Totu celu născutu de
- 9 la Dumneḃeu nu comite păcatu; căci semînța lui remâne într'insulu; și nu póte păcătui, pentru că s'a născutu de la Dumneḃeu. Într'acésta
- 10 sânt aretați fiii lui Dumneḃeu și fiii diabolului: totu celu ce nu face dreptate nu este de la Dumneḃeu, precumu nici celu ce nu iubesc pre fratele seu.
- 11 Căci acésta este vestirea care ați auditu din începutu: ca să iubimu
- 12 unulu pre altulu; Nu precumu Cainu, care era de la viciénulu și a ucisu prefratele seu. Și pentru ce l'a ucisu? Pentru că lucrurile lui erau rele, éru
- 13 ale fratelui seu drepte. Nu vă mirați,
- 14 frații mei, de vă uresce lumea. Noi scimu, că amu trecutu din mórte la viéță, pentru că iubimu pre frați. Celu ce nu iubesc pre fratele, remâne
- 15 în mórte. Totu celu ce uresce pre fratele seu este uciḃătoru de ómeni, și sciți că totu uciḃătorulu nu are viéța eternă remâindă într'insulu.

Într'acésta amu cunoscutu iubirea, 16 că elu și-a pusu viéța sa pentru noi; și noi trebue să ni punemu viéța *nóstră* pentru frați. Éru celu ce are bo- 17 găția lumei acesteia, și vede pre fratele seu în lipsă, și-și închide ânima sa despre d'insulu, cumu remâne iubirea lui Dumneḃeu într'insulu? Fiii mei, să nu iubimu cu cuvântulu 18 nici cu limba, ci cu fapta și cu adevêrulu.

Și prin acésta cunóschemu, că sântemu 19 din adevêru, și ni vomu asigura ânimele nóstre: De ne condamnă 20 ânima nóstră, mai mare este Dumneḃeu decâtu ânima nóstră, și scie tóte. Iubiții *mei*, de nu ne condamnă 21 ânima nóstră, *atunci* avemu încredere cătră Dumneḃeu: Și ori-ce vomu cere, 22 vomu lua de la d'insulu, pentru că păzimu ḃisele lui, și facemu cele plăcute înaintea lui. Și acésta este ḃisa 23 lui, ca să credemu în numele Fiului seu Iisusu Christosu, și să iubimu unulu pre altulu, precumu ni-a datu ordinu. Și celu ce păzesc ordinulu 24 lui remâne într'insulu, și acela în elu. Și într'acésta cunóschemu că remâne în noi, prin Spiritulu care ni l'a datu.

CAP. 4.

Trebue a cerca spiritele, și a iubi pre Dumneḃeu și pre aprópele.

Iubiților, să nu credeți la totu spir- 1 ritulu, ci să cercați spiritele, de sânt de la Dumneḃeu; pentru că mulți profeti minciunoși au eşitu în lume. Prin acésta să cunósceți Spiritulu lui 2 Dumneḃeu: Totu spiritulu care mărturisesce pre Iisusu Christosu, că a venit în corp, este de la Dumneḃeu; Și totu spiritulu, care nu mărturisesce 3 pre Iisusu Christosu, că a venit în corp, nu este de la Dumneḃeu; și acela este *spiritulu* lui antichristu, de care ați auditu că va veni, și care acumu este deja în lume.

Voi sânteți de la Dumneḃeu, fiii 4 mei, și ați învinsu pre aceia; pentru că mai mare este celu ce este în voi decâtu celu ce este în lume, Aceia 5 sânt din lume; pentru aceea vorbescu din lume, și lumea 'i ascultă. Noi 6 sântemu de la Dumneḃeu; celu ce

cunoște pre Dumnezeu ne ascultă ;
celu ce nu este de la Dumnezeu nu
ne ascultă ; prin această cunoștemu
spiritulu adevărului, și spiritulu ră-
tăcirii.

7 Iubiților, să ne iubimu unulu pre
altulu, căci iubirea este de la Dum-
nețeu ; și totu celu ce iubesc este
8 pre Dumnezeu ; Celu ce nu iubesc
nu a cunoscutu pre Dumnezeu ; căci
9 Dumnezeu este iubirea. Într'acesta
s'a aretatu iubirea lui Dumnezeu
cătră noi, că Dumnezeu a trăsescu
pre Fiiulu seu celu unulu-născutu în
10 lume, ca să trăimu printr'însulu. În-
tr'acesta este iubirea, nu că noi amu
iubitu pre Dumnezeu, ci că elu ne-a
iubitu pre noi, și a trăsescu pre Fi-
iulu seu *a fi* împăcare pentru păca-
11 telenóstre. Iubiților, dacă Dumnezeu
ne-a iubitu pre noi, și noi trebue să
12 iubimu unulu pre altulu. Nimenea
nici odată nu a vedutu pre Dumnezeu.
De iubimu unulu pre altulu, Dumne-
țeu remâne în noi, și iubirea lui este
13 deplină în noi. Prin această cunoștemu
că remânemu într'însulu, și elu în
noi, că ni-a datu din Spiritulu seu.
14 Și noi amu vedutu, și mărturisimu,
că Părintele a trăsescu pre Fiiulu *a fi*
15 Mântuitorulu lumii. Celu ce mărtu-
risesce, că Iisusu este Fiiulu lui Dum-
nețeu, într'acela remâne Dumnezeu,
16 și acela în Dumnezeu. Și noi amu
cunoscutu și amu crețutu iubirea,
care are Dumnezeu cătră noi. Dum-
nețeu este iubire ; și celu ce remâne
în iubire rămâne în Dumnezeu, și
17 Dumnezeu într'însulu. Într'acesta s'a
deplinitu iubirea cu noi, ca să avemu
îndrăsnélă în diua judecăței ; pentru
că precumu elu este, așa și noi sîn-
18 temu într'această lume. Frică nu este
în iubire, ci iubirea cea deplină scóte
afară frica ; căci frica are chinuire.
Celu ce se teme nu este deplinu în
19 iubire. Noi 'lu iubimu, pentru că elu
20 ântéiu ne-a iubitu pre noi. De dice
cineva, că iubesc pre Dumnezeu,
éru pre fratele seu uresce, minciunosu
este ; căci celu ce nu iubesc pre fra-
tele seu, pre care l'a vedutu, cumu
póte iubi pre Dumnezeu, pre care nu
21 l'a vedutu ? Și acestu ordipu avemu

de la d'însulu, ca celu ce iubesc pre
Dumnețeu, să iubescă și pre fra-
tele seu.

CAP. 5.

Credința învinge lumea, și este întemeiată pe mărtu-
rii netăgăduite. Puterea rugăciunei.

Totu celu ce crede că Iisusu este Chris- 1
tosu, este născutu de la Dumnezeu ;
și totu celu ce iubesc pre celu ce l'a
născutu, iubesc și pre celu născutu
dintr'însulu. Prin această cunoștemu 2
că iubimu pre fii lui Dumnezeu,
cându iubimu pre Dumnezeu, și pă-
zimu dișele lui. Căci această este iu- 3
birea lui Dumnezeu ; ca să păzimu
dișele lui ; și dișele lui nu sînt grele.
Căci totu celu născutu de la Dum- 4
nețeu învinge lumea ; și această biru-
ință ce a învinsu lumea, este credința
5 noastră. Cine este celu ce învinge lu-
mea, de câtu numai celu ce crede că
Iisusu este Fiiulu lui Dumnezeu ?

Acesta este celu ce a venitu prin 6
apă și prin sânge, Iisusu Christosu ;
nu numai prin apă, ci prin apă și
sânge. Și Spiritulu este celu ce mărtu-
risesce ; căci Spiritulu este adevé-
rulu. Căci trei sînt cari mărturisescu 7
în ceriu : Părintele, Cuvéntulu și
Sântulu Spiritu ; și acesti trei sînt
una. Și trei sînt cari mărturisescu pe 8
păměntu : Spiritulu și apa și sângele ;
și acesti trei într'una sînt.

De primimu mărturia ómeniloru, 9
mărturia lui Dumnezeu mai mare este ;
căci această este mărturia lui Dum-
nețeu, ce a făcutu despre Fiiulu seu.
Celu ce crede în Fiiulu lui Dumnezeu 10
are mărturia în sine ; celu ce nu crede
lui Dumnezeu l'a făcutu minciinosu,
pentru că ~~nu~~ a crețutu mărturia, care
a făcutu Dumnezeu despre Fiiulu seu.
Și această este mărturia ; că Dumne- 11
țeu ni-a datu viéța eternă ; și această
viéța este în Fiiulu seu. Celu ce are 12
pre Fiiulu, are viéța ; éru celu ce nu
are pre Fiiulu lui Dumnezeu, nu are
viéța.

Ăcestea amu scrisu voui celoru ce 13
credeți în numele Fiiului lui Dumne-
țeu ; ca să sciți că aveți viéța eternă,
și ca să credeți în numele Fiiului lui
Dumnețeu. Și această este încrederea, 14
care avemu într'însulu, că de ceremu

- 15 ceva după voia lui, ne aude. Și dacă scim că ne aude în ori-ce vom cere, scim că avem cele ce am cerut de la d'nsul.
- 16 De vede cineva pre fratele seu comițându p'catu *ce* nu *este* spre m'orte, să c'ără, și-i va da vi'ță pentru cei ce nu p'cătuescu spre m'orte. Este p'catu spre m'orte; nu d'icu ca să se
- 17 r'oge pentru acela. T'otă nedreptatea este p'catu, și este p'catu nu spre m'orte.
- 18 Scim că totu celu n'ascutu de la Dumne'eu nu p'cătuesce; ci celu n'ascutu de la Dumne'eu se p'zesc, și celu reu nu se atinge de el. Scim 19 că s'ntemu de la Dumne'eu, și t'otă lumea jace în reutate. Și scim că 20 Fiiulu lui Dumne'eu a venitu, și ni-a datu pricepere, ca să cun'oscemu pre celu adev'ratu, și s'ntemu în celu adev'ratu, în Iisusu Christosu, Fiiulu lui. Acesta este Dumne'eu celu adev'ratu și vi'ța eternă.
- Fiii *mei*, p'ziți-v' de idoli. Aminu. 21

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUI

I O A N U.

Iubirea lui Dumne'eu este a ține ordinele lui. Trebue să fugim de amăgitori și de ômeni rei.

- 1 B'etrânulu c'ără al'esa D'omnă și copiii ei, pre cari eu iubescu într'adev'ru; și nu numai eu, ci și toți cei
- 2 ce au cunoscutu adev'rule; Pentru adev'rule, care remâne în noi, și va
- 3 fi cu noi pururea; Fie cu voi charu, milă și pace de la Dumne'eu, P'rintele, și de la Domnulu Iisusu Christosu, Fiiulu P'rintelui, într'adev'ru și în iubire.
- 4 M'amu bucuratu f'orte, că amu aflatu despre fiii tei că âmb'lă într'adev'ru, precumu amu primitu ordinu de la P'rintele. Și acumu rogu-te, D'omnă, nu ca cumu așiu scrie ție
- 5 ordinu nou, ci care avem din începutu, ca să ne iubimu unulu pre altulu. Și ac'asta este iubirea, ca să âmb'lămu după ordinulu lui. Acesta este ordinulu: Ca, precumu ați au-
- 6 d'itu din începutu, să âmb'lați într'nsulu,

Căci mulți amăgitori au întratu în 7 lume, cari nu mărturisescu că Iisusu Christosu a venitu în corpu. Acesta este amăgitorulu și antichristu. Pă- 8 ziți-v' pre voi înși-v', ca să nu perdemu cele ce amu lucratu, ci ca să primimu plată deplină. Totu celu ce 9 calcă *ordinulu*, și nu remâne în înv'țatura lui Christosu, nu are pre Dumne'eu. Celu ce remâne în înv'țatura lui Christosu, acela are și pre P'rintele și pre Fiiulu. De vine ci- 10 neva la voi, și nu aduce ac'astă înv'țatură, să nu-lu primiți în casă, nici să-lu salutați; Căci celu ce-lu salută se 11 face p'rtășu faptelor lui celor rele.

Multe av'ndu a v' scrie, nu amu 12 voitu cu h'rtiă și negr'elă; dară speru a veni la voi, și a vorbi gură c'ără gură, ca bucuria n'astră să fie deplină.

Te salută pre tine fiii surorii tale 13 celei alese. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A TREIA A LUI

I O A N U.

Mila lui Gaiu, mândria lui Diotrefesu, și zelulu lui Dimitriu.

- 1 B'etrânulu c'ără Gaiu celu iubit, pre care eu iubescu într'adev'ru.
- 2 Iubitule, dorescu ca să sporescu și să fii s'netosu în t'otă privința, precumu sporescu sufletulu teu. Căci 3 m'amu bucuratu f'orte, după ce au venitu frații, și au mărturisu de credința ta, precumu tu âmbli în-

4 tr'adeveru. Mai mare bucuriă nu
 5 amu decâtu aceea, cându audu că
 6 fiii mei âmbă întru adevăru. Iubi-
 7 tute, cu credință faci ori-ce lucrezi
 8 cătră frați și cătră cei străini; Cari
 9 au mărturisu de iubirea ta înaintea
 10 besericei; pre cari, de-i vei conduce,
 și-i vei ajuta în călătoria într'unu
 chipu vrednicu de Dumneșeu, bine
 7 vei face. Căci pentru numele lui au
 eșitu, neluându nimicu de la Gintî.
 8 Noi deci trebuie să primimu pre unii
 ca acestia, ca să fimu conlucrători
 ai adevărului.
 9 Amu scrisu besericei; dară Dio-
 trefesu celu ce iubesc să fie loru
 10 căpiteniă, nu ne primesce. Pentru
 acesta de voi veni, 'i voi aminti
 faptele cari le face, clewetindu-ne

cu cuvinte rele, și neîndestulându-
 se cu acestea, nu primesce pre frați,
 și pre cei ce voru să-i primésca 'i
 opresce, și-i scôte din beserică. Iubi- 11
 tute, nu urma reului, ci binelui. Celu
 ce face bine de la Dumneșeu este;
 celu ce face reu nu a vădu pre
 Dumneșeu.

Dimitriu este doveditu de toți, și 12
 de însuși adevărulu; dară și noi
 mărturisimu *de d'însulu*; și știți că
 mărturia noastră este adevărată.

Multe aveamu a scrie, dară nu 13
 voiescu cu negră și condeiu a-ți
 scrie; Căci speru că curându te voi 14
 vedé, și că vomu vorbi gură cătră
 gură. Pace *fie* ție. Te salută pre tine
 amicii.
 Salută pre amici pre nume. Aminu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

I U D A.

Indemnare la statorniciă și la sinceritate în credință
 contra învățătorilor mincinoși.

1 Iuda, servu alu lui Iisusu Christosu,
 și fratele lui Iacobu, celoru chiă-
 mați cari sînt sântiți în Dumneșeu
 2 Părintele, și păstrați de Iisusu Chris-
 tosu; Milă *fie* voui și pace, și iubirea
 să se îmulțescă.
 3 Iubiților, punendu totă silința a
 vî scrie de mântuirea cea comună,
 amu găsit de trebuință a vî scrie,
 îndemnându-vă, ca să vă luptați pen-
 4 tru credința ceea ce odată s'a datu
 sântiloru. Căci s'au furișiatu ore-cari
 5 ômeni, cari de mai 'nainte erau otă-
 rîți spre această condamnare, împioși,
 cari schimbă charulu Dumneșeului
 nostru în desfrînare, și tăgăduescu
 pre singuru stăpânulu Dumneșeu, și
 Domnulu nostru Iisusu Christosu.
 5 Deci voi să vî aducu aminte de
 aceea ce odată ați știutu: cum că
 Domnulu, după ce a scăpatu pre po-
 popu din pămîntulu Egiptului, mai
 pe urmă a perdutu pre cei ce nu au
 6 creduțu. Și pre ângerii, cari nu și-au
 păzitu starea loru cea d'ântăiu, ci și-au
 lăsatu locașulu loru, 'i are păstrați
 în eterne lanțuri subu întunerecu,

spre judecata dîlei celei mari. Pre- 7
 cumu Sodoma și Gomorra și cetățile
 cele dimprejurulu loru, cari asemenea
 acelora au făcutu desfrînare, și au
 âmblatu duple carne străină, sînt
 aduse de exemplu, suferindu pedepsa
 focului celui eternu. Asemenea și aces- 8
 tia visându, 'și spurcă corpulu, des-
 prețuescu domnia și defaimă demni-
 tățile. Éru Michaelu archiângerulu, 9
 cându, certându-se cu diabolulu, dis-
 pută despre corpulu lui Moisi, necute-
 zându să hulască, a dîsu: Certe-te
 Domnulu. Éru acestia hulescu ceea 10
 ce nu înțelegu: și ceea ce știu duple
 natură ca nisce dobitoce fără de minte,
 într'acelea se strică. Vai loru! căci 11
 au âmblatu în calea lui Cainu, și au
 alergatu voioși în rătăcirea lui Ba-
 laamu pentru plată, și s'au perdutu
 cu contradicerea lui Core.

Acestia sînt pete în ospețele vós- 12
 tre de iubire, mîncându cu voi, și
 pascîndu-se fără de frică; nuori sînt
 fără de apă, purtându-se de vînturi;
 arbori tomnatici și fără fructu; de
 13 duoé ori morți și desrădinați; Va-
 luri furiose de mare, spumegându-și
 rușinea loru; stele rătăcitoare, căroră

- se păstrează negura întunerecului în eternu.
- 14 Dară și Enochu, celu alu șeptelea de la Adamu, a profetitu de acestia, dicându : Éccé vine Domnulu cu de-
- 15 cele de mii de sânti ai sei, Să facă judecată asupra tuturoru *ómeniloru*, și să mîstre pre toți împioșii între d'înșii de tóte faptele loru cele împioșe, cari au comis, și de tóte *cuvintele* loru cele aspre, cari au vorbitu
- 16 asupra lui pécătoșii cei împioși. Acestia sînt cîrtitori, nemulțumiți, âmbându duple pofteloru ; și gura loru vorbesce *cuvinte* trufase, mîrîndu-se de persóne pentru folosulu *loru*.
- 17 Éru voi, iubiților, aduceți-vî aminte de cuvintele, cari s'au đisu mai 'nainte de apostolii Domnului
- 18 nostru Iisusu Christosu ; Cumu v'au đisu, că în timpul de pe urmă voru
- fi batjocoritori cari voru âmba duple pofteloru cele împioșe. Acestia sînt 19 cari se deosebescu, simțuali, neavîndu Spiritu.
- Éru voi, iubiților, edificându-vé 20 în credința vóstră cea mai sântă, și rugându-vé în Spiritu Sântu, Păziti-vé 21 pre voi în iubirea lui Dumneđu, asceptându mila Domnului nostru Iisusu Christosu, spre viéta cea eternă. Și cu unii compătimiți, făcendu ose-
- 22 bîre ; Éru pre alții să mîntuiți cu 23 frică, rîpîndu-i din focu ; urîndu și vestmîntulu celu întinatu de corp.
- Éru celui ce póte să vé păzescă 24 neclătiți, și să vé pună înaintea măriri sale fără prihană cu bucuriă, Unuia înțeleptului Dumneđu, Mân-
- 25 titorulu nostru, *fie* mărire și majestate, domniă și putere și acumu și în toți seculii. Aminu.

APOCALIPSULU

SÂNTULUI

IOANU TEOLUGULU.

CAP. 1—3.

Iisusu Christosu se arătă lui Ioanu și-i ordină a scrie la cele șapte beserici din Asia. Insciintarea făcută de Iisusu Christosu besericele din Efesu, Smirna, Pergamu, Thiatira, Sardesu, Filadelfia, și Laodiceea.

- 1 Descoperirea lui Iisusu Christosu care Dumneđu i-a dat'o, ca să arete serviloru sei cele ce trebue să se întempe în curîndu, și *pre care* a spus'o și a tramesu prin ângerulu seu cătră
- 2 servulu seu Ioanu ; Care a mărturisu cuvîntulu lui Dumneđu, și mărturia lui Iisusu Christosu, și câte a vedutu.
- 3 Fericitu *este* celu ce cetesce, și cei ce audu cuvintele acestei profeții, și păzescu cele scrise într'însa ; căci timpul *este* aprópe.
- 4 Ioanu celoru șapte beserici cari sînt în Asia ! Charu *fie* voui și pace de la celu ce este și celu ce era și celu ce vine, și de la cele șapte spirite
- 5 cari sînt înaintea tronului seu ; Și de la Iisusu Christosu, marturulu celu credinciosu, și celu ântéiu-născutu din morți, și Domnulu regiloru pămîntului. Celuia ce ne-a iubit și
- ne-a spălatu de pécatele nóstre cu sângele seu, Și ne-a făcutu regi și 6 preuți lui Dumneđu și Părintelui seu, aceluia *fie* mărire și domniă în seculii seculiloru. Aminu.
- Éccé vine cu nuorii, și-lu va vedé 7 totu ochiulu, și cei ce l'au împunsu ; și voru plînge la fața lui tóte semințiile pămîntului. Da, Aminu. Eu sînt 8 Alfa și Omega, începutulu și sfârșitul, đice Domnulu, celu ce este și celu ce era, și celu ce vine, Atotuputerniculu.
- Eu Ioanu, celu ce sînt și fratele 9 vostru și părtașu în strimtorarea și în împărăția și în statornicia lui Iisusu Christosu, eramu în insula ce se chiamă Patmosu, pentru cuvîntulu lui Dumneđu și pentru mărturisirea lui Iisusu Christosu, Eramu în Spiritu în 10 điuva Duminice, și amu auditu după mine vóce tare ca de trîmbiță, Đi-
- 11 cîndu : Eu sînt Alfa și Omega, celu d'ântéiu și celu de pe urmă, și : Ce veđi, scrie în carte, și o trâmète celoru șapte beserici din Asia : la Efesu,

la Smirna, la Pergamu, la Thiatira, la Sardes, la Filadelfia și la Laodiceea.

- 12 Și m'amu întorsu, să vedu de unde vine vócea care vorbia cu mine. Și întorcându-mă amu vădutu șapte sfecinice de auru; Și în međiloculu celoru șapte sfecinice *pre unulu* asemenea Fiiului omului, îmbrăcatu cu vestmentu lungu, și încinsu la međilocu cu brâu de auru; Capulu și părulu lui *erau* albe ca lâna cea albă, ca zepada; și ochii lui ca para focului;
- 13 Și peciórele lui asemenea cu aramă fină arsă în cuptoru, și vócea lui ca sunetu de ape multe. Și avea în mâna sa cea dréptă șapte stele; și dingura lui eșia sabiă cu duoë tășuri; și fația lui era ca sórele cându luminéză în puterea sa. Și vedându-lu, amu cădutu la peciórele lui ca unu mortu.
- 14 Dară puindu-și mâna sa cea dréptă preste mine, mi-a đisu: Nu te teme; eu sânt celu d'ântéiu, și celu de pe urmă; Și celu ce sânt viu, și amu fostu mortu; și éccé trăescu în seculii seculilor; Aminu, și amu cheiele înfernului și ale morței. Scribe cele ce ai vădutu și cele ce sânt și cele ce voru să fie după acestea; Misteriulu celoru șapte stele cari le-ai vădutu în drépta mea, și cele șapte sfecinice de auru. Cele șapte stele sânt ângerii celoru șapte beserici; și cele șapte sfecinice, cari le-ai vădutu, sânt șapte beserici.

- 1 Ângerului besiercei Efesului să-i scrii: Acestea đice celu ce ține cele șapte stele în drépta sa, care âmblă în međiloculu celoru șapte sfecinice de auru; Sciu faptele tale, și ostenéla ta și răbdarea ta, și cumu că nupoți suferi pre cei rei; și ai cercatu pre cei ce đicu că sânt apostoli, și nu sânt; și i-ai aflatu minciunoși; Și ai suferitu, și ai răbdare, și pentru numele meu te-ai ostenitu, și nu te-ai descuragiatu. Dară amu asupra ta *acésta*, că ai părăsitu iubirea ta cea d'ântéiu. Dreptu aceea adu-ți aminte de unde ai cădutu, și pocăesce-te, și fă faptele cele d'ântéiu; altmintrelea voi veni la tine curându, și voi mișca sfeciniculu teu din loculu seu, de nu te vei pocăi. Dară *acésta* ai,

că urésci faptele Nicolaiților, cari și eu le uréscu.

Celu ce are urechi audă ce đice 7 besericeloru Spiritulu: Celui ce învinge voi da lui să mânânce din arborulu vieței, care este în međiloculu raiului lui Dumneđu.

Și ângerului besericei Smirnei să-i scrii: Acestea đice celu d'ântéiu și celu de pe urmă, care a fostu mortu și a înviatu: Sciu faptele tale, și strîmtorarea și sărăcia *ta*, (dară esci bogată,) și blăstemarea celoru ce đicu că sânt Iudei, și nu sânt, ei sinagogă a Satanei. Nimicu nu te teme 8 de cele ce ai a suferi; éccé diabolulu va arunca *pre unii* dintre voi în închisóre, ca să vă cercați; și veți ave strîmtorare đece đile; fii credinciosă pêne la mórte, și-ți voi da cununa vieței.

Celu ce are urechi, audă ce đice 11 besericeloru Spiritulu: Celu ce învinge nu se va vătăma de a dua mórte.

Și ângerului besericei celei din Pergamu să-i scrii: Acestea đice celu ce are sabia ascuțită cu duoë tășuri: Sciu faptele tale, și unde locuesci, 12 unde este scaunulu Satanei; și ții numele meu, si nu ai lepédatu credința mea în đilele în cari *era* Antipa, martorulu meu celu credinciosu, care s'a ucisu la voi, unde locuesce Satana. Dară amu asupra ta puține: 14 că ai acolo pre cei ce țin învătatura lui Balaamu, care înveța prin Balaku să pună scandalu înaintea filoru lui Israelu să mânânce de cele sacrificat idoliloru și să facă desfrânare. De asemenea ai și pre cei ce țin în 15 vătatura Nicolaiților, care eu o uréscu. Pocăesce-te! altmintrelea voi veni la tine curându, și voi face rebelu asupra lor cu sabia gurei mele.

Celu ce are urechi, audă ce đice 17 besericeloru Spiritulu! Celui ce învinge 'i voi da să mânânce din manna cea ascunsă, și-i voi da semnu albu, și pe semnu nume nou scrisu, care nimene nu-lu scie, de câtu numai celu *ce-lu* ié.

Și ângerului besericei celei din Thiatira să-i scrii: Acestea đice Fiiulu lui Dumneđu, care are ochii sei ca

para focului, și peciérolesale asemenea
 19 cu aramă fină! Sciu faptele tale, și
 iubirea și serviciulu și credința și
 răbdarea ta, și faptele tale; și că
 cele de pe urmă *sunt* mai multe de
 20 câtu cele d'ântéiu. Dară amu asupra
 ta puține: că lași pre femeea Ezabelu,
 care se dice că este profetăsă, de în-
 vătă și amăgesce pre servii mei să
 facă desfrânare, și să mânânce cele
 21 sacrificate idoliloru. Amu datu ei
 timpu să se pocăească de desfrânarea
 22 sa; dară nu s'a pocăitu. Éccé eu o
 voi pune în patu, și pre cei ce facu
 desfrânare cu ea în strimtorare mare,
 de nu se voru pocăi de faptele loru.
 23 Și pre copiii ei 'i voi uide; și *asa*
 voru cunósce tóte besericele, că eu
 sânt celu ce cercu rênunchii și âni-
 mele; și voi da vouî fie-căruia duple
 24 faptele vóstre. Éru vouî și celoru-
 l-alti din Thiatira, câți nu au acéstă
 învătătură, și cari nu au cunoscutu
 adâncurile Satanei, precumu dicu,
 nu voi pune preste voi altă sarcină.
 25 Éru ceea ce aveți, țineți pêne voi
 26 veni. Și celui ce învinge și păzesce
 faptele mele pêne în sfârșitu, aceluia
 27 'i voi da putere preste Gînți; Și le
 va păstori cu toégu de feru; și se
 voru sdrobi ca vasele de lutu; pre-
 cumu și eu amu luatu de la Părintele
 28 meu. Și-i voi da steua cea de de-
 29 mânătă. Celu ce are urechi, audă ce
 dice besericeloru Spiritulu.

1 Și ângerului besericei celei din Sar-
 desu să-i scrii: Acestea dice celu
 ce are cele șapte spirite ale lui Dum-
 neđeu și cele șapte stele: Sciu fap-
 tele tale, că ai nume, că trăesci, dară
 2 mortu esci. Priveghieză, și întăresce
 pre cele-l-alte, cari au să móră; căci
 nu amu aflatu faptele tale depline
 3 înaintea lui Dumneđeu. Dreptu aceea
 adu-ți aminte, cumu ai primitu și ai
 auditu; și ține, și pocăesce-te. Éru
 de nu vei priveghia, voi veni asupra
 ta ca unu furu, și nu vei cunósce în
 4 care óră voi veni asupra ta. Ai pu-
 ține nume și în Sardesu, cari nu și-au
 întinatu vestmintele loru; *aceia* voru
 âmbra împreună cu mine în *haine*
 5 albe: căci sânt vrednici. Celu ce în-

vinge, acesta se va îmbrăca în vest-
 minte albe; și nu voi sterge numele
 lui din cartea vieței, ci voi mărtu-
 risi numele lui înaintea Părintelui
 meu, și înaintea ângeriloru lui. Celu 6
 ce are urechi, audă ce dice beserice-
 loru Spiritulu.

Și ângerului besericei celei din Fi- 7
 ladelfia să-i scrii: Acestea dice celu
 sântu, celu adevăratu, celu ce are
 cheia lui Davidu, celu ce deschide,
 și nimenea nu închide; și închide, și
 nimenea nu deschide: Sciu faptele 8
 tale: éccé amu pusu înaintea ta ușă
 deschisă, și care nimenea nu o pôte
 închide; căci putere mică ai, și ai
 păzitu cuvântulu meu, și nu ai tăgă-
 duitu numele meu. Éccé voi face 9
 pre cei din sinagoga Satanei, aceia
 ce se dicu că sânt Iudei, și nu sânt,
 ci mințescu: éccé 'i voi face să vină
 și să se închine înaintea peciéroleuru
 tale; și să scie că te-amu iubit pre
 tine. Pentru că ai păzitu cuvântulu 10
 răbdărei mele, și eu te voi păzi pre
 tine de óra ispitei, ce are să vină pre-
 ste tótă lumea, ca să cerce pre cei
 ce locuescu pe pământu. Éccé vinu 11
 curându; ține ceea ce ai, ca nimenea
 să nu-ți iee cununa ta.

Celu ce învinge 'lu voi face stâlp 12
 în beserica Dumneđeului meu, și nu
 va mai eși afară; și voi scrie preste
 elu numele Dumneđeului meu, și nu-
 mele cetăței Dumneđeului meu, Ieru-
 salimulu celu nou, care se pogóră
 din ceriu de la Dumneđeulu meu;
 și *voi scrie preste elu* numele meu
 celu nou. Celu ce are urechi, audă ce 13
 dice besericeloru Spiritulu.

Și ângerului besericei celei din 14
 Laodiceea să-i scrii: Acestea dice celu
 Aminu, martorulu celu credinciosu
 și adevăratu, începutulu facerei lui
 Dumneđeu! Sciu faptele tale, că nici 15
 rece esci, nici ferbinte; o de ai fi rece
 séu ferbinte! Éru fiindu că esci căl- 16
 duțu, și nici rece nici ferbinte te voi
 vërșă dîngura mea. Pentru că dici: Bo- 17
 gatu sânt, și m'amu înavuțitu, și de
 nimicu nu amu lipsă; și nu scii, câtu
 esci mișelu și ticălosu, și saracu și orbu
 și golu. Te svătuescu să cumperi de la 18
 mine aurulămuritu prin focu, ca să
 te îmbogățesci; și vestminte albe, ca

să te îmbraci, și să nu se arete rușinea goliciunii tale; și unge ochii tei cu collurionu, ca să vezi.

- 19 Eu ori pe câți iubescu, 'i mustru, și-i certu; să aibi deci zelu, și po-
20 căesce-te! Éccé stau la ușă, și batu; de va auzi cineva vócea mea, și va deschide ușa, voiui întra la elu și voiui cina cu elu și elu cu mine.
21 Celui ce învinge 'i voiui da să sedă cu mine pe tronulu meu, precumu și eu amu învinsu, și m'amu aședatu
22 cu Părintele meu pe tronulu lui. Celu ce are urechi, audă ce dice besericiloru Spiritulu.

CAP. 4.

Descoperirea majestății lui Dumneșeu încunjuratu și adorat de cele patru fere, și de cei duoș-deci și patru de bătrâni.

- 1 După acestea amu vedutu, și éccé o ușă dechisă în ceriu; și vócea care o audisemu mai 'nainte vorbindu-mi ca o trîmbiță, și dicându-mi: Sue-te aicea, și-ți voiui areta celé ce trebue să se întemple dupa acestea.
2 Și îndata amu fostu în Spiritu; și éccé tronu era pusu în ceriu, și unulu
3 ședea pe tronu. Și celu ce ședea era la vedere asemenea cu pétra iaspisu și sardonicu; și curcubeu era împrejurulu tronului, la vedere ca pétra
4 smaragdu. Și împrejurulu tronului erau duoș-deci și patru alte tronuri; și pe tronuri amu vedutu pre cei duoș-deci și patru de bătrâniședendu, îmbrăcati cu vestminte albe; și avendu
5 pe capetele loru cununi de auru. Și din tronuri eșiau fulgere, și tunete și voci; și erau șapte candelé de focu ardendu înaintea tronului, cari sânt cele șapte spirite ale lui Dumneșeu.
6 Și înaintea tronului era o mare de steclă, asemenea cu cristalulu; și în meșiloculu tronului și împrejurulu tronului erau patru fere pline de ochi din 'nainte și din 'napoi.
7 Și fera cea d'ântéiu era asemenea unui leu; și a duoa féré asemenea unui vițelu; și a treia féré avea față de omu; și a patra féré era asemenea
8 unui vulturu sburându. Și cele patru fere aveau fie-care câte șese aripi de juru împrejuru, și în întru erau pline de ochi; și nu încetéză diua și nóp-tea de a dice: Sântu, sântu, sântu este

Domnulu Dumneșeu Atotu-puternicul, celu ce era, și celu ce este și celu ce vine. Și cându ferele acestea 9 dau mărire și onóre și mulțumită celui ce ședea pe tronu, care trăesce în seculii seculiloru. Cei duoș-deci și patru de 10 bătrâni se prosternu înaintea celui ce ședea pe tronu, și se închină celui ce trăesce în seculii seculiloru, și punu cununele loru înaintea tronului, dicendu: Vrednicu esci, Dómné, 11 a lua mărirea și onórea și puterea; căci tu ai făcutu tóte, și pentru voia ta sânt și s'au făcutu.

CAP. 5.

Visiunea cărței sigilate. Cântare în onórea Mielului, singuru vrednicu de a o deschide.

Și amu vedutu în drépta celui ce ședea 1 pe tronu o carte scrisă din întru și din afară, sigilată cu șapte sigile. Și 2 amu vedutu unu ângeru tare strigându cu vóce mare: Cine este vrednicu a deschide cartea, și a deslega sigilele ei? Și nimenea în ceriu, nici pe pământu, nici subu pământu nu putea 3 deschide cartea, nici a o privi. Éru 4 eu plângeamu multu, că nimenea nu s'a aflatu vrednicu a deschide și a ceti cartea, nici a o privi. Și unulu 5 din bătrâni a dișu mie: Nu plânge; éccé Leulu celu din seminția lui Iuda, Rădicina lui Davidu, a isbutitu să deschidă cartea, și să deslege cele șapte sigile ale ei.

Și amu vedutu, și éccé în meșiloculu tronului si alu celoru patru fere si în meșiloculu bătrâniloru sta unu Mielu ca junghiatu, avendu șapte córne și șapte ochi, cari sânt cele șapte spirite ale lui Dumneșeu, trâmese în totu pământulu. Acesta a venit, și a luatu cartea din drépta celui ce ședea pe tronu.

Și luându elu cartea, cele patru 8 fere si cei duoș-deci și patru de bătrâni s'au prosternutu înaintea Mielului, avendu fie-care citare și cupe de auru pline de tămâeri, cari sânt rugăciunile sântiloru; Și cântau cântare nouă, dicendu: Vrednicu esci tu a lua cartea, și a deschide sigilele ei; căci te-ai junghiatu, și ne-ai rescumperatu lui Dumneșeu cu sângele teu din tótă Seminția și limba și poporulu și națiunea; Și ne-ai făcutu Dum- 10

- nedeşului nostru regi și preuți, și vomu
11 domni pe pământu. Și uitându-mă
amu auzitu voce de ângeri mulți îm-
prejurulu tronului și alu féreloru, și
alu bêtrâniloru, și era numărulu lor
miriade de miriade, și mii de mii.
12 Acestia au ȑisu cu voce tare: Vred-
nicu este Mielulu junghiatu a primi
puterea și bogăția și înțelepciunea,
și ȑaria și onórea și mărirea și bine-
13 cuvântarea. Și tóťă făptura din ceriu
și de pe pământu, și de subu pământu,
și cele din mare, și tóťe cele
ce sânt într'însele, le-amu auzitu ȑi-
cându: Bine-cuvântarea și onórea și
mărirea și puterea fie celui ce șede
pe tronu și Mielului în seculii secu-
liloru. Și cele petru fére ȑiceau.
14 Aminu. Și cei duoă-ȑeci și patru de
bêtrâni s'au prosternutu, și s'au în-
chinatu celui ce trăsce în seculii
seculiloru.

CAP. 6—11.

Mielulu deschide cele d'ântéiu șese sigile. Numé-
rulu celor alesi însemnați cu șigilulu lui Dumne-
ȑeu. Cântarea celoru pré-fericiți. Deschiderea ce-
loru șapte sigile; cei d'ântéiu patru ângeri suflă în
trîmbiță, și mai multe plăgi se trâmetu pe pământu.
Alu cincilea și alu șeselea ângeru suflă în trîmbiță,
care este semnu de plăgi noue. Unu ângeru se co-
bórá din ceriu ȑinându în mână o carte, care o dá lui
Ioanu, ca să o înghîțe. Cei duo marturi sânt omorîți
de feră, dară ei învieză și se înalță la ceriu. Ange-
rulu alu șeptelea suflă în trîmbiță, și mai multe voci
anunță că tóťe sânt reduse subu puterea lui Dumne-
ȑeu și a lui Christosu.

- 1 Și amu vȑutu cându a deschisu
Mielulu una din cele șapte șigile, și
amu auzitu pre una din cele patru
fére ȑicându, ca cu voce de tunetu:
2 Vino, și veȑi. Și amu vȑutu, și éccé
unu calu albu; și celu ce ședea pe
elu avea arcu; și i s'a datu cunună;
și a eșitu învingându și spre în-
vingere.
3 Și deschidându-se alu duoilea si-
gilu, amu auzitu pre cea a dua férá
ȑicându: Vino și veȑi. Și a eșitu altu
4 calu, ca foculu; și celui ce ședea pe
elu i s'a datu putere să iee pacea de
pe pământu, și ca să se junghie unulu
pré altulu; și i s'a datu sabiă mare.
5 Și deschidându-se alu treilea sigilu,
amu auzitu pre a treia férá ȑicându:
Vino și veȑi. Și amu vȑutu, și éccé
unu calu negru; și celu ce ședea pe
6 elu avea cumpăna în mâna sa. Și
amu auzitu voce din meȑiloculu ce-

loru patru fére, ȑicându: O măsură
de grâu pentru unu dinaru, și trei
măsuri de orȑu pentru unu dinaru;
oleiulu și vinulu să nu vâtemi.

Și deschidându-se alu patrulea si- 7
gilu, amu auzitu a patra férá ȑicându:
Vino, și veȑi. Și amu vȑutu, și éccé 8
unu calu galbenu; și numele celui ce
ședea pe elu era Mórtea; și Infernulu
urmă după ea; și li s'a datu putere
preste a patra parte a pământului, să
omóre cu sabiă și cu fómete și cu
pestilență și prin férele pământului.

Și deschidându-se alu cincilea si- 9
gilu, amu vȑutu subu altaru sufletele
celoru uciși pentru cuvântulu lui
Dumneȑeu, și pentru mărturisirea care
făceau; Și strigau cu voce tare, ȑi- 10
cându: Pêně cându, Domnulu celu
sântu și adevératu, nu judeci, și nu
râsbuni sângele nostru de la cei ce
locuescu pe pământu? Și vestminte 11
albe s'au datu fie-caruia dintr'înșii;
și li s'a ȑisu, să se repauseze încă
puȑinu tîmpu, pêně ce se va împlini
și numărulu conserviloru lor și alu
frățiloru lor, cari au să se omóre ca
și ei.

Și amu vȑutu cându a deschisu 12
alu șeselea sigilu, și éccé s'a făcutu
cutremuru mare, și sórele s'a făcutu
negru ca unu sacu de peru, și luna
s'a făcutu ca sângele. Și stelele ceriu- 13
lui au căȑutu pe pământu, precumu
smochinulu lépědă smochinele cele
crude ale lui, cându se clătesce de
vântu mare. Și ceriulu a dispărutu 14
ca o carte invălătucită; și totu mun-
tele și însula s'au miscatu din locu-
rile lor. Și regii pământului, și 15
domnii; și bogății și căpitaniele și cei
puternici, și totu servulu și celuliberu,
s'au ascunsu în pesceri și în petrele
munțiloru. Și ȑiceau munțiloru și 16
petriloru: Căȑeți preste noi, și ne
ascundeți de cătră faȑia celui ce șede
pe tronu și de la mânia Mielului;
Căci a venitu ȑiua cea mare a mâniei 17
sale; și cine va puté să stea.

Și după acestea amu vȑutu patru 1
ângeri stându în cele patru ânghiuri
ale pământului, ȑinându cele patru
vânturi ale pământului, ca să nu sufle

- vântu pe pământu, nici preste mare, nici preste vre-unu arboru.
- 2 Și amu vădutu altu ângeru suindu-se de la resăritulu sórelui, avându sigilulu lui Dumneđu celui viu; și a strigatu cu vóce tare la cei patru ângeri, cărora s'a datu să vatáme
- 3 pământulu și marea; Dicându: Nu vătămăți pământulu, nici marea, nici arborulu, pêně ce vomu fi sigilatu pre servii Dumneđuului nostru pe frunțile lor.
- 4 Și amu aúditu numărulu celor sigilați: O sută patru-đeci și patru de mii, sigilați din tótă seminția fiiloru
- 5 lui Israelu. Din seminția lui Iuda duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Rubenu duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Gadu
- 6 duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Asseru duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Neftali duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Manase duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Simeonu duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Levi duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Issacharu duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Zabulon
- 7 duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Iosefu duoě-spre-đece mii sigilați; Din seminția lui Beniaminu duoě-spre-đece mii sigilați.
- 9 După acestea amu vădutu, și éccě mulțime mare, pre care nimenea nu putea a o numera, din tóte națiunile, și semințiile și popórele, și limbele, stându înaintea tronului, și înaintea Mielului, îmbrăcați în vestminte albe,
- 10 și stâlpări în mânele lor; Și strigau cu vóce tare, dicându: Mântuirea Dumneđuului nostru care șede pe
- 11 tron, și Mielului. Și toți ângerii stau împrejurulu tronului, și alu bētrânilor, și alu celor patru fere, și s'au prosternutu înaintea tronului pe fețele lor, și s'au închinatu lui Dumneđu, Dicându: Aminu; bine-cuvēntarea, și mărirea, și înțelepciunea, și mulțumita, și onórea, și puterea, și
- 12 tária *fie* Dumneđuului nostru în seculii seculilor. Aminu.
- 13 Atuncea luându cuvēntu unulu dintre bētrâni, mi-a đisu: Acestia cari
- sunt îmbrăcați cu vestmintele cele albe, cine sunt, și de unde au venit? Și amu đisu lui: Dómně, tu scii. Și
- 14 a đisu mie: Acestia sunt cei ce vinu din strîmtorarea cea mare, cari și-au spălatu vestmintele lor, și le-au albitu în sângele Mielului. Pentru acé-
- 15 sta sunt înaintea tronului lui Dumneđu, și-i servescu điuă și nóptea în templulu lui; și celu ce șede pe tron va locui întru d'înșii. Nu voru
- 16 mai flămândi, nici voru mai însetoși, nici va mai căde preste ei sórele, nici vre o arșiță; Căci Mielulu celu din
- 17 međiloculu tronului 'i va pasce, și-i va conduce la isvóre de ape vii; și va sterge Dumneđu tótă lacrima de la ochii lor.
- Și deschidēdu-se alu șeptelea sigilu, s'a făcutu tăcere în ceriu, ca la o jumătate de óră.
- Și amu vădutu pre cei șapte ângeri, cari stau înaintea lui Dumneđu; și li s'au datu șapte trîmbiți. Și altu ângeru a venit, și sta la altaru, avēdu tāmăitóre de auru; și i s'a datu tāmăe multă, ca să o aducă cu rugăciunile tuturor sântiloru pe altarulu celu de auru, care este înaintea tronului. Și fumulu tāmăei cu
- 4 rugăciunile sântiloru s'a suitu înaintea lui Dumneđu din mâna ângerului. Și a luat u ângerulu tāmăitóreă,
- 5 și a împlut'o din foculu altarului, și a aruncat'o pe pământu; și s'au făcutu voci, și tunete, și fulgere, și cutremuru.
- Și cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'au gătitu să trîmbițe.
- Și ângerulu celu d'ântěiu a trîmbițatu, și s'a făcutu grândină și focu amestecatu cu sânge, și s'au aruncatu pe pământu; și a treia parte din arbori a arsu, și tótă érba verde a arsu.
- Și alu duoilea ângeru a trîmbițatu, și ceva ca unu munte mare ardēdu cu focu s'a aruncatu în mare; și a treia parte din mare s'a făcutu sânge; Și a treia parte din făpturele mării,
- 9 cari aveau viétă, a muritu; și a treia parte din corăbii s'a stricatu.
- Și alu treilea ângeru a trîmbițatu, 10

și a cădutu din ceriu o stea mare, ardându ca o candelă, și a cădutu preste a treia parte din riuri și preste
11 isvórele apelor. Și numele stelei se dice Pelinu; și a treia parte din ape s'a făcutu ca pelinulu; și mulți din ómeni au muritu de ape, pentru că se făcuseră amare.

12 Și alu patrulea ângeru a trîmbițatu, și s'a rânitu a treia parte a sórelui, și a treia parte a lumiei, și a treia parte a stelelor; așa, că s'a întunecatu a treia parte din ele, și ȕiua nu a luminatu de câtu a treia parte, și nóptea asemenea.

13 Și uitându-me, amu auȕitu pre unu ângeru sburându prin meȕiloculu ceriului, și ȕicându cu vóce tare: Vai, vai, vai celoru ce locuescu pe pămêntu de cele-l-alte voci de trîmbiță ale celoru trei ângeri, cari au să trîmbițeze!

1 Și alu cincelea ângeru a trîmbițatu, și amu vȕdutu o stea din ceriu cădêndu pe pămêntu; și i s'a datu cheia fântânei adîncului. Și a deschisu fântâna adîncului; și s'a suitu fumu din fântână, ca fumu de unu cuptoru mare; și s'a întunecatu sórele și aerulu de fumulu fântânei. Și din fumu au eșitu locuste pe pămêntu; și li s'a datu putere, precumu au putere scorpiele pămêntului. Și li s'a ȕisu, ca să nu vatáme érba pămêntului, nici vre-o verdêta, nici vre-unu arboru; decâtu numai pre ómenii, cari nu au sigilulu lui Dumneȕeu pe frunȕile loru. Și li s'a datu *ordinu* ca să nu-i omóre, ci ca să-i chinuéscă cinci luni; și chinulu loru *era* ca chinulu scorpiei,
6 cându lovesce pre omu. Și într'acele ȕile voru căuta ómenii mórtea, și nu o voru afla; și voru pofti să móră, și mórtea va fugi de la ei. Și formele locustelor *erau* asemenea cailoru gâtiȕi spre resbelu; și pe capetele lor *erau* cununi ca de aur, și feȕele lor asemenea feȕelor omenesci. Și aveau pȕru ca pȕrulu femeelor, și dinȕii lor ca de leu. Și zale aveau ca zalele de feru; și sunetulu aripelor, lor *era* ca sunetulu de carē cu mulȕi
10 cai alergându la resbelu; Și aveau códe ca de scorpii, și erau bolduri în

códele lor; și *aveau* putere a vătama pre ómeni cinci luni. Și rege aveau 11 preste ei, *care este* ângerulu adîncului, alu căruia nume Ebreesce este Abaddonu, éru în limba Ellinésă are nume Apollionu.

Unu vai a trecutu; éccē mai vinu 12 încă duoē vaiuri după acestea. Și alu 13 șeselea ângeru a trîmbițatu, și amu auȕitu o vóce din cele patru colȕuri ale altarului celui de aur, care este înaintea lui Dumneȕeu, ȕicându ân- 14 gerului alu șeselea, care avea trîmbiță: Deslégă pre cei patru ângeri, legaȕi la riulu celu mare Eufratu. Și 15 s'au deslegatu cei patru ângeri, cari erau gâtiȕi spre óra și ȕiua și luna și anulu, ca să omóre a treia parte din ómeni. Și numărulu oștiloru călări- 16 mei *era* duoē miriade de miriade; și amu auȕitu numărulu lor. Așa amu 17 vȕdutu caii în visiune, și pre cei ce ședeau pe ei, avêndu zale ca de focu și de iacintu și de puciósă; și capetele cailoru *erau* ca de leu; și din gurele lor eșia focu și fumu și puciósă. De acestea trei plăgi s'a omorítu a 18 treia parte din ómeni: de focu și de fumu, și de puciósă ce eșia din gurele lor. Căci puterea lor este în 19 gura lor și în códele lor; căci códele lor *erau* asemenea șerpilor, cu capete, cu cari vatamă.

Și cei-l-alȕi ómeni, cari nu au mu- 20 ritu de plăgele acestea nu s'au pocăitu de faptele mânelor lor, ca să nu se închine demonilor, și idolilor, celor de aur și de argintu, de aramă, de pétră și de lemn; cari nu potu nici vedé, nici auȕi, nici âmbra; Nici 21 nu s'au pocăitu de uciderile lor, nici de fermecătorele lor, nici de desfrênarea lor, nici de furturile lor.

Și amu vȕdutu altu ângeru tare po- 1 gorîndu-se din ceriu, îmbrăcatu cu nuoru, și curcubeu *era* pe capulu lui, și faȕa lui ca sórele, și peciórele lui ca nisce stâlpi de focu; Și avea în 2 mâna sa cărticică deschisă; și a pusu peciorulu lui celu dreptu pe mare, éru celu stângu pe pămêntu; Și a 3 strigatu cu vóce tare, precumu răcnesc leulu; și cându a strigatu, au sunatu cele șapte tunete vocile lor.

4 Și sunându cele șapte tunete, voi amu să scriu ; și amu auzitu vóce din ceriu dicându-mi : Sigiléză ceea ce au vorbitu cele șapte tunete, și nu scrie.

5 Și ângerulu, pre care l'amu vëdutu stându pe mare și pe pământu, și-a

6 redicatu mâna sa spre ceriu ; Și s'a juratu pe celu ce trăesce în seculii seculiloru, care a făcutu ceriulu și cele ce sânt într'însulu, și pământulu și cele ce sânt într'însulu, și marea și cele ce sânt într'însa, că timpulu nu

7 se va mai întârția : Ci în zilele vócei ângerului alu șeptelea, cându va trîmbița, se va sfârși misteriu lu Dumneđu, precumu a pređisu serviloru sei, profetiloru.

8 Și vocea, care amu auzit'o din ceriu, éráși a vorbitu cu mine, și a đisu : Mergi de ia cãrticea cea deschisă din mâna ângerului, ce stă pe mare și pe

9 pământu. Și amu mersu cătră ângeru, și đisu-amu lui : Dă-mi cãrticea ; Éru elu mi-a đisu : Ia-o, și o mănâncă ; și va amări pântecele teu, éru

10 în gura ta va fi dulce ca mierea. Și amu luatu cãrticea din mâna ângerului, și o amu mîncatu ; și era în gura mea dulce ca mierea ; și după ce o amu mîncatu, s'a amăritu pântecele meu. Și-mi dicea : Trebuie ca tu éráși să profetesci la multe popóre și limbi și regi.

1 Și mi s'au datu trestia asemenea unui toégu ; și sta ângerulu, dicendu : Scólă-te, și măsură templulu lui Dumneđu și altarulu, și pre cei ce se închină într'însulu. Éru curtea cea din afară de templu lasă-o, și să nu o măsuri ; căci s'a datu Gințiloru ; și cetatea cea sântă o voru călca patru-deci și duoë de luni.

3 Și voi u da *putere* celoru duoi marturi ai mei a profetî o mie duoë sute șese-deci de zile, îmbrăcați în sacu.

4 Acestia sânt cei duoi maslini, și cele duoësfecince, caristau înaintea Dumneđu lui pământului. Și de va voi cineva să-i vatăme, focu va eși din gura lor, și va mistui pre neamicii lor ; da, de va voi cineva să-i vatăme, astu-feliu trebuie acela să se omóre. Acestia au putere a închide ceriulu, ca să nu pluoe în zilele profetiei lor ;

și au putere preste ape, a le întorče în sânge, și a lovi pământulu cu tótă plaga, ori de câte ori voru voi.

Și cându voru sfârși mărturisirea lor, féra care se sue din adâncu va face resbelu cu ei, și-i va învinge, și-i va omorî. Și trupurile éele mórte ale lor *voru jăcé* în ulița cetătei celei mari, care spiritualminte se chîama Sodoma și Egiptu, unde și Domnulu nostru s'a crucificatu.

Și cei din popóre și din seminții și din limbi și din națiuni voru vedé trupurile cele mórte ale lor trei zile și jumătate, și nu voru lăsa să pună trupurile cele mórte ale lor în morminte. Și cei ce locuescu pe pământu se voru bucura de ei, și se voru vesele, și voru trămete daruri unulu altuia ; pentru că acesti duoi profeti au chinuitu pre cei ce locuescu pe pământu.

Și după acele trei zile și jumătate Spiritu de viétă de la Dumneđu a intratu în ei, și au státutu pe peciórele lor ; și frică mare a cădutu preste cei ce-i priviau : Și au auzitu vóce tare din ceriu dicându-li : Suiți-vé aicea ; și s'au suitu în ceriu pe nuoru ; și i-au vëdutu neamicii lor. Și într'acea órá s'a făcutu cutremuru mare, și a cădutu a decea parte din cetate, și într'acelu cutremuru s'a ucisu număr de ómeni șapte mii ; și cei-l-alti s'au înfricoșatu, și au datu mărire Dumneđu lui ceriulu.

Alu duoilea vai a trecutu ; éccé alu treilea vai vine curêdu.

Și alu șeptelea ângeru a trîmbițatu ; și s'au făcutu voci tari în ceriu, dicendu : Împărățiile lumei s'au făcutu *împărăția* Domnului nostru și a Christosului seu ; și elu va domni în seculii seculiloru.

Și cei duoë-deci și patru de bătrâni, cari ședeau pe tronurile lor înaintea lui Dumneđu, s'au prosternutu pe fețele lor, și s'au închinatu lui Dumneđu, Dicendu : Mulțumimu ție, Dóme, Dumneđeule Atotu-puternice ! celu ce esci, și celu ce erai, și celu ce vii, că ai luatu puterea ta cea tare, și ai domnit. Și națiunile s'au mâniau, și a venitu mânia ta, și timpulu celoru morți, ca să fie ju-

decați, și să dai plată serviloru tei, profetiloru și sântiloru, și celoru ce se temu de numele teu, celoru mici și celoru mari; și să strici pre cei ce strică pământulu.

- 19 Și templulu lui Dumnezeu s'a deschis în ceriu, și în templulu lui s'a văduțu chivotulu aședământului seu; și s'au făcutu fulgere, și voci, și tunete, și cutremuru, și grândină mare.

CAP. 12.

Visiunea femeii îngreunate și a draconului învinsu, carele totu mai persecută încă pre femeea și pre cei din seminția ei.

- 1 Și s'a aretatu semnu mare în ceriu, o femeie îmbrăcată cu sórele, și luna subu peciórele ei, și pe capulu ei cunună din duoă-spre-dece stele; Și îngreunată fiindu, striga, chinuindu-se și sfărîmându-se să nască.
- 3 Și s'a arătat altu semnu în ceriu, și ecce unu draconu mare, *la vedere* ca foculu, avendu, șapte capete și dece córne, și șapte cununi pe capetele lui. Și códa lui trăgea a treia parte din stelele ceriului, și le-a aruncatu pe pământu; și draconulu a stătutu înaintea femeii celei ce avea să nască, ca, născându ea, să mânânce copilulu ei.
- 5 Și a născutu copilu parte bărbătescă, care are a pasce tóte națiunile cu toégu de feru; și copilulu ei s'a răpitu la
- 6 Dumnezeu și la tronulu lui. Și femeea, a fugitu în pustiiu, unde are locu gătitu de la Dumnezeu, ca acolo să se nutrască o mie duoă sute șese-deci de zile.
- 7 Și s'a făcutu resbelu în ceriu, Michaelu și ângerii lui au datu resbelu cu draconulu; și draconulu cu ângerii lui au datu resbelu. Și nu au isbutitu; nici s'a mai aflatu loculu
- 9 loru în ceriu. Și s'a aruncatu draconulu celu mare, șerpele celu vechiu, care se chiamă Diabolulu și Satana, celu ce încelă tótă lumea; s'a aruncatu pe pământu, și ângerii lui s'au aruncatu cu elu.
- 10 Și amu aúditu vóce tare în ceriu, dicendu: Acumu s'a făcutu mântuirea, și tăria, și împărăția Dumneđeului nostru, și puterea Christosului seu; căci s'a aruncatu pîrîtorulu fraților nostri, celu ce-i pîră înaintea Dumneđeului nostru ziua și nóptea,

Și ei l'au învinsu pentru sângele Mie- 11 lului, și pentru cuvântulu martiriului loru; și nu și-au iubitú viéta loru pêne la mórte. Pentru acésta bucu- 12 rați-vé, ceriuriloru, și cei ce locuiți într'insele! Vai celoru ce locrescu pământulu și marea! că s'a pogorîtu diabolulu la voi avendu mânia mare, pentru că scie că are puçinu timpu.

Și vedendu draconulu, că s'a arun- 13 catu pe pământu, a persecutatu pre femeea, care a născutu *copilu* parte bărbătescă. Și s'au datu femeii duoă 14 aripi ca de vulturu mare, ca să sbóre în pustiiu la loculu seu, unde se nutresce unu timpu și timpi, și jumătate de timpu, departe de la fația șerpelui. Și a aruncatu șerpele după 15 femea din gura sa apă ca unu rîu, ca să o facă dusă de rîu. Și a ajutat 16 pământulu femeii, și și-a deschis pământulu gura sa, și a înghițitu rîulu, pre care l'a aruncatu draconulu din gura sa. Și s'a mîniatu draconulu 17 asupr'a femeii, și a plecatu să facă resbelu cu cei-l-alți din seminția ei, cari păzescu ordinulu lui Dumnezeu, și ținu mărturia lui Iisusu Christosu.

CAP. 13.

Duoă fére esu din mare și din pământu spre a blăstéma și a amăgi.

Și amu stătutu pe nésipulu mării, și 1 amu vedutu o féra suindu-se din mare, care avea șapte capete și dece córne, și preste córnelu ei dece diademe, și pe capetele ei numi de blăsteme. Și féra, pre care o veduiu eră 2 asemenea pardosului, și peciórele ei ca de ursu, și gura ei ca o gură de leu; și i-a datu draconulu puterea sa și scaunulu seu, și domniă mare. Și 3 amu vedutu unu capu de ale ei, ca rânitu de mórte; și rana morței ei s'a vindecatu; și totu pământulu s'a miratu de féra; Și s'au închinatu dra- 4 conului celui ce a datu putere férei; și s'au închinatu férei, dicendu: Cine este asemenea férei? cine póte să facă resbelu cu ea? Și i s'a datu gură 5 care vorbia multe blăsteme; și i s'a datu putere a face *resbelu* patru-deci și duoă de luni. Și și-a deschis gura 6 sa spre blăsteme asupra lui Dumneđe, să hulască numele lui și cortulu

- lui, și pre cei ce locuescu în ceriu.
- 7 Și i s'a datu a face resbelu cu sânti
și a-i învinge; și i s'a datu puterea
preste totă seminția și limba și na-
8 țiunea. Și i se voru închina toți cei
ce locuescu pe pământu, ale cărora
nume nu sânt scrise în cartea vieții
Mielului celui înjunghiatu de la în-
9 temeierealumei. De are cineva urechi,
10 audă. Celu ce asservește se va as-
servi; celu ce ucide cu sabia cu sabiă
trebuie să se ucidă. Aici este răbdarea
și credința sântiloru.
- 11 Și amu vădutu altă fără suindu-se
de pe pământu; și avea două corne
asemenea mielului, și vorbia ca unu
12 draconu; Și îndeplinea totă puterea
férei celei d'ântéiu în prezența sa, și
făcea ca pământulu și cei ce locuescu
pe d'insulu să se închine férei celei
d'ântéiu, a căreia rană de mörte se
13 vindecase; Și făcea semne mari, în-
cātu să se pogore și focu din ceriu
14 pe pământu înaintea ómeniloru. Și
încela pre cei ce locuescu pe pământu
prin semnele cari i s'au datu să le
facă înaintea férei; dicându celoru ce
locuescu pe pământu, ca să facă ima-
gine férei, care avea o rană de sabiă, și
15 a trăitu. Și i s'a învoitu a da spiritu
îmaginei férei, ca imaginea férei să
vorbescă, și să facă ca cei ce nu se voru
închina imaginei férei să se omóre.
- 16 Și făcea pre toți, pre cei mici și pre
cei mari, și pre cei bogați și pre cei
săraci, și pre cei liberi și pre cei servi,
să li dee semnu pe mâna lor cea
17 dréptă, seu pe frunțile lor. Și ca ni-
menea să nu pótă cumpéra seu vinde
de câtu numai celu ce are semnu,
seu numele férei, seu numărulu nu-
18 melui ei. Aici este înțelepciunea:
Celu ce are minte să socotescă nu-
mărulu férei; căci este număr de
omu: și numărulu ei *este*: Șese sute
șese-deci și șese.

CAP. 14.

Fericirea și sfârșitul norocitu alu sântiloru, Căderea
Babilonului, și ped. psa adorătoriloru férei.

- 1 Și amu vădutu, și éccé unu Mielu
stându pe muntele Sionului, și cu elu
o sută patru-deci și patru de mii,
cari aveau numele Părintelui lor
2 scrisu pe frunțile lor. Și amu auditu

vóce din ceriu, ca vóce de ape multe,
și ca vóce de tunete mari; și amu
auditu vóce de cităristi cântându cu
citarele lor; Și cântau o cântare 3
nouă înaintea tronului, și înaintea
celoru patru fére, și a bătrâniloru:
și nimenea nu putea cunósce cântarea,
de câtu numai cele o sută patru-deci
și patru de mii, cei rescumpărați de
pe pământu: Acestia sânt cei ce nu 4
s'au întinatu cu femei, căci sânt fe-
ciori. Acestia sânt cei ce urmăza
Mielului ori-unde merge. Acestia
sânt cei rescumpărați din ómeni,
primitiulu lui Dumneđu și alu Mie-
lului. Și în gura lor nu s'a aflatu 5
vicleșugu; căci sânt nevinovați înain-
tea tronului lui Dumneđu.

Și amu vădutu altu ângeru sbu- 6
rându în meșiloculu ceriului, avendu
evangeliă eternă să vestescă celoru
ce locuescu pe pământu, și la totă
națiunea, și seminția, și limba, și po-
porulu. Dicându cu vóce tare: Teme- 7
ți-vé de Dumneđu, și dați-i mărire;
căci óra judecăței lui a venit: și vé
închinați celui ce a făcutu ceriulu și
pământulu, și marea și isvórele ape-
loru.

Și urmă altu ângeru, dicându: A că- 8
đutu, a căđutu Babilonulu, cetatea cea
mare, pentru că a adăpatu tóte națiuni-
le din vinulu mâniei desfrânărei sale.

Și alu treilea ângeru li urmă, di- 9
cându cu vóce tare: Ori cine se în-
chină férei și imaginei ei, și ia sem-
nulu ei pe fruntea sa, seu pe mâna
sa, Acesta va bé din vinulu mâniei 10
lui Dumneđu, celu turnatu neames-
tecatu în păharulu mâniei lui; și se
va chinui cu focu și cu puciósă înain-
tea sântiloru ângeri, și înaintea Mie-
lului. Și fumulu chinului lor se sue 11
în seculii seculiloru și nu au repausu
điua și nóptea acei cari se închină
férei, și imaginei ei, și celu ce ia
semnulu numelui ei. Aici este răb- 12
darea sântiloru; aici sânt cei ce pă-
zescu ordinele lui Dumneđu și cre-
dінța lui Iisusu. Și amu auditu vóce 13
din ceriu, dicându-mi: Scrie: Feri-
ciți sânt cei morți, cari moru în Dom-
nulu, de acumu, da, đice Spiritulu,
ca să se repause de ostenelele lor;
éru faptele lor li urmăză.

14 Și amu vădutu, și éccé nuoru albu, și *unulu* ședea pe nuoru asemenea cu Fiulu omului, avēdu în capulu lui cunună de auru, și în mâna lui secere ascuțită. Și altu ângeru a eșitu din templu, strigându cu tare vóce cătră celu ce ședea pe nuoru: Trămete secerea ta, și seceră; căci ți-a venitu óra de a secera: secerișulu pământu-
16 lui s'a coptu. Și celu ce ședea pe nuoru a aruncatu secerea sa pe pământu; și pământulu s'a seceratu.
17 Și altu ângeru a eșitu din templulu celu din ceriu, avēdu și elu secere ascuțită. Și altu ângeru a eșitu din altaru, avēdu putere preste focu; și a strigatu cu strigare tare celui ce aveasecerea cea ascuțită, dicēdu: Trămete secerea ta cea ascuțită, și culege strugurii pământului; căci
19 strugurii lui s'au coptu. Și ângerulu a aruncatu secerea lui pe pământu, și a culesu via pământului, și a pus'o în tésculu celu mare alu mâniei lui
20 Dumneđu. Și tésculu s'a călcatu afară de cetate, și a eșitu sânge din téscu pēnē la frēnele cailoru, de o mie și șese sute de stadii.

CAP. 15, 16.

Cântare de triumfu pentru cele din urmă judecăți ale lui Dumneđu asupra férei. Descrierea celor șapte plăgi din urmă vērșate pe pământu.

1 Și amu vădutu altu semnu în ceriu; mare și minunatu, șapte ângeri avēdu șapte plăgi, cele de pe urmă; căci într'acelea s'a sfârșitu mânia lui Dumneđu.
2 Amu vădutu ca o mare de steclă amestecată cu focu; și pre cei ce biruiau asupra férei, și asupra imăginei, și asupra semnului ei, și asupra numărului numelui ei, stându pe marea cea de steclă, avēdu citarele lui
3 Dumneđu. Și cântau cântarea lui Moisi servulu lui Dumneđu, și cântarea Mielului, dicēdu: Mari și minunate *sunt* lucrurile tale, Dómnē. Dumneđuule Atotu-puternice! drepte și adevērate căile tale, Rege alu sânțiloru! Cine nu se va teme de tine, Dómnē, și nu va mări numele teu? căci *tu* singuru *esci* sântu; căci tóte, națiunile voru veni și se voru închina înaintea ta; căci judecățele tale s'au aretatu.

Și după acestea amu vădutu, și 5 éccé templulu cortului mărturiei în ceriu s'a deschisu: Și cei șapte ângeri 6 au eșitu din templu, avēdu cele șapte plăgi, îmbrăcați cu inu curatu și strălucitu, și încinși împrejuru peptului cu brăe de auru. Și una din cele patru 7 fére a datu celor șapte ângeri șapte vase de auru, pline de mânia lui Dumneđu celui viu în seculii seculilor. Și templulu s'a împlutu de fumu din 8 mărirea lui Dumneđu și din puterea lui; și nimenea nu putea intra în templu, pēnē se voru sfârși cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

Și amu auđitu vóce tare din templu, 1 dicēdu celor șapte ângeri: Duceți-vē și vērșati vasele mâniei lui Dumneđu pe pământu.

Și s'a dusu celu d'ântēiu, și a vēr- 2 satsu vasulu seu pe pământu; și s'au iscatu bube rele și mari în ómenii cari aveau semnul férei, și în cei ce s'au închinatu imăginei ei.

Și alu duoilea ângeru a vērșatu 3 vasulu seu în mare; și s'a făcutu sânge, ca de mortu; și totu sufletulu viu în mare a muritu.

Și alu treilea ângeru a vērșatu 4 vasulu seu în rîuri și în isvórele apelor, și s'au făcutu sânge. Și amu 5 auđitu pre ângerulu apelor dicēdu: Dreptu esci, Dómnē, celu ce esci, și celu ce erai, și celu ce vei fi, că ai făcutu aceste judecăți. Căci sângele 6 sânțiloru și alu profeților au vērșatu, și sânge li-ai datu să bea; căci ei merită *acēsta*. Și amu auđitu pre 7 altulu din altaru dicēdu: Așa Dómnē, Dumneđuule Atotu-puternice! adevērate și drepte sânt judecățele tale!

Și alu patrulea ângeru a vērșatu 8 vasulu seu preste sóre, și i s'a datu putere să ardă pre ómeni cu focu. Și s'au arsu ómenii cu focu mare, și 9 au hulitu numele lui Dumneđu celui ce are putere preste aceste plăgi, și nu s'au pocăitu să-i dea mărire.

Și alu cincilea ângeru a vērșatu 10 vasulu seu preste scaunulu férei, și împērăția sa s'a făcutu întunecósă; și-si mușcau limbele lor de durere. Și au hulitu pre Dumneđuulu ceriului 11 pentru durerile lor și pentru ranele

- loru, și nu s'au pocăitu de faptele lor.
- 12 Și alu șeselea ângeru a vërsatu vasulu seu preste rîulu celu mare, Eufратulu; și apa lui a secatu, ca să se gătască calea regiloru celoru de la resăriturile sôrelui. Și amu vëdutu 13 trei spirite necurate asemenea brôscelor *venîndu* din gura draconului, și din gura férei, și din gura profetului celui minciunosu. Căci sînt spirite ale demoniloru, făcêndu semne, și mergêndu la regii pămêntului și a 14 tótă lumea, să-i adune la resbelulu dîlei celei mari a lui Dumneđeu Atotputerniculu. Éccă viu ca unu furu. 15 Fericitu *este* celu ce priveghiéază, și păzesce vestmintele sale, ca să nu âmble golu, spre a se vedé rușinea lui. Si i-a strînsu la loculu ce se chiăma Ebreesce Armagheddonu.
- 17 Și alu șeptelea ângeru a vërsatu vasulu seu în aeru; și a eşitu vóctare în templulu ceriului de la tronu, 18 dicêndu: S'a făcutu. Și *îndată* s'au auditu voci și fulgere și tunete; și s'a întêmplat cutremuru mare; în ce feliu nîu s'a făcutu de cându ómenii au fostu pe pămêntu, ca acestu 19 cutremuru așa mare. Și cetatea cea mare s'a împărțitu în trei părți, și cetățile Gințiloru au căđutu; și Babilonulu celu mare a venitu în amin-tire înaintea lui Dumneđeu; să-i dee păharulu vinului iuțimei mâniei sale.
- 20 Și tótă însula a fugitu, și munți nu 21 s'au aflatu. Și grândină mare ca talantulu se pogorî din ceriu preste ómeni; și ómenii au hulitu pre Dumneđeu de plaga grândinei; căci plaga era mare fôrte.

CAP. 17, 18.

Descrierea meretriceii celei mari și a perđărei și căđerei sale. Descriere profetică a stricărei și căđerei Babilonului.

- 1 Și a venitu unulu din cei șapte ângeri, cari aveau cele șapte vase, și a vorbitu cu mine, dicêndu-mi: Vino să-ți aretu judecata meretriceii celei mari, care șede preste ape multe;
- 2 Cu care au comis desfrênare regii pămêntului, și s'au îmbêtatu de vinulu desfrênărei ei cei ce locuescu pe pămêntu. Și m'a dusu în spiritu în pustiiu, și amu vëdutu o femeie se-

dêndu pe o féra roșă, plină de nume de blăsteme, care avea șapte capete și dece córne. Și femeea era îmbrăcată 4 cu purpură și cu roșu, și împodobită cu auru și cu pétră scumpă și cu mărăgăritare, avêndu păharu de auru în mâna ei plinu de urîciuni și de necurăția desfrênărei sale; Și în fruntea 5 ei nume scrisu: Misteriu, Babilona cea mare, muma Meretriciloru și a urîciuniloru pămêntului. Și amu vë- 6 dutu pre femeie bétă de sângele sânțiloru și de sângele martiriloru lui Iisusu; și vëdêndu-o, m'amu miratu cu mirare mare. Și ângerulu mi-a 7 đisu: Pentru ce te-ai miratu? eu 'ți voi spune misterulu despre femeie și despre féra ce o pórta, care are cele șapte capete și cele dece córne. Féra, care o vëđuși, era și nu este, și 8 va să se sue din adîncu, și să mERGă în perđare; și se voru mira cei ce locuescu pe pămêntu, ale căroru nume nu sînt scrise în cartea vieței de la întemeierea lumii, vëdêndu pre féra că era, și nu este, deși este: Aici *este* 9 mintea ceea ce are înțelepciune: Cele șapte capte sînt șapte munți, unde șede femeea preste ei; Și sînt șapte 10 regi; cinci au căđutu, și unulu *este*, și cela-l-altu încă nu a venit; și cându va veni, trebue să remănă puçinu. Și féra care era și 11 nu este, și acesta este alu optulea, și este din cele șapte, și merge în perđare. Și cele dece córne, cari le-ai 12 vëdutu, sînt dece regi, cari încă nu au primitu împărătia; ci primescu putere ca nisce regi odată cu féra. Acestia au unu gându să dea puterea 13 și tária loru férei. Acestia voru face 14 resbelu cu Mielulu, și Mielulu 'i va învinge; căci elu este Domnulu domniloru, și Regele regiloru, și cei ce sînt cu elu *sînt* chiămați și aleși și credincioși.

Și-mi dicea: Apele, cari le-ai vë- 15 dutu unde șede meretricea, sînt popóre, și glóte, și națiuni, și limbi. Și 16 cele dece córne, cari le-ai vëdutu la féra, acestea voru urî pre meretrice, și o voru face nemângăiată și gólă, și voru mânca carnea ei, și o voru arde cu focu. Căci Dumneđeu a pusu 17 în ânimele loru să facă voia lui, și

- să fie de unu gându, și să dea împărăția loră ferei, pene ce se voru îndeplini cuvintele lui Dumneșeu.
- 18 Și femeea, pre care o ai vedutu, este cetatea cea mare, care domnesce preste regii pământului.
- 1 Și după acestea amu vedutu altu ângeru pogorîndu-se din ceriu, care avea putere mare, și pământulu s'a luminatu de strălucirea lui. Și a strigatu în tăriă cu voce mare, dicendu: A cădutu, a cădutu Babilonulu celu mare, și s'a făcutu locașu demoniloru, și pază a totu spiritulu necuratu, și pază a totă pasărea necurată și urîcioasă; Căci toate națiunile au beutu din vinulu mâniei desfrânării ei, și regii pământului au comisu desfrânare cu ea, și neguțitorii pământului s'au îmbogățitu prin abundanța desfătărilor ei.
- 4 Și amu auditu altă voce din ceriu, dicendu: Ești dintr'însa, poporulu meu, ca nu luându parte în păcatele ei, să luati parte la plăgele ei. Căci păcatele ei au ajunsu pene la ceriu, și Dumneșeu și-a adusu aminte de nedreptățile ei. Resplățiți-i, precumu și ea v'a resplătitu voui, și-i întorceți înduoitu duple faptele ei; cupăharulu care a turnatu, turnați-i înduoitu. Pe câtu s'a măritu pre sine, și s'a desfătat, pe atâta dați-i chinu și strîmtorare; căci ea dice în ânima ei: Ședu *ca o* împărătesă, și nu sînt veduvă, și dureri nu voi vedé. Pentru aceea într'o di voru veni plăgele ei: mörte și dureri și fomete; și cu focu se va arde; căci tare *este* Domnulu Dumneșeu care o judecă.
- 8 Și regii pământului, cari au comisu desfrânare și s'au desfătat cu ea, o voru plânge, și o voru tângui, voru vedé fumulu arderei ei. Stându departe pentru frica muncii ei, voru dice: Vaiu, vaiu cetăței celei mari, Babilonului, cetatea cea tare! căci într'o oră a venitu judecata ta.
- 11 Și neguțitorii pământului o voru plânge, și o voru jăli pre ea; căci nimenea nu mai cumpără marfa loră: Marfa de auru, și de argintu, și de pētră scumpă, și de mărgăritare, și de inu subțire, și de purpură, și de mătăasă, și de roșu; și totu lemnulu de teiu, și totu vasulu de fildeșu, și totu vasulu de lemn scumpu, și de aramă, și de feru, și de marmură; Și scortişoră 13 și tămâieri, și miru, și vinu, și oleiu, și făină de grâu, și grâu, și vite, și oi, și cai, și căruțe, și servi, și suflete de ômeni. Și fruptele cari le poftesce 14 sufletulu teu s'au dusu de la tine, și toate cele grase și strălucite s'au dusu de la tine, și nu le vei mai afla, Neguțitorii de acestea, cari s'au îmbogățitu de la ea, voru sta departe 15 pentru frica chinului ei, plângendu și tânguindu-se; Și dicendu: Vaiu, vaiu 16 de cetatea cea mare! cea îmbrăcată cu inu subțire și cu purpură și cu roșu, și împodobită cu auru și cu pētră scumpă, și cu mărgăritare; Căci 17 într'o oră s'a pustiitu atâta bogăția.
- Și totu cârmaciulu, și totă glôta 18 cea din corăbii, și corăbierii, și oricâți lucrază pe mare, au statutu de departe; Și strigau, vedendu fumulu arderei ei, dicendu: Cine *era* asemenea cu cetatea cea mare? Și-și puneau 19 țerină pe capetele loră, și strigau, plângendu și tânguindu-se, dicendu: Vaiu, vaiu de cetatea cea mare, în care s'au îmbogățitu toți cei ce au corăbii în mare din tesaurele ei! cumu într'o oră s'a pustiitu!
- Ceriu, veselesce-te de d'însa, și 20 voi sânti apostoli și profeți; căci v'a resbunatu pre voi Dumneșeu despre d'însa.
- Și unu ângeru tare a redicatu o 21 pētră mare ca de möră, și o aruncă în mare, dicendu: Așa de cu furia se va arunca Babilonulu, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Și vócea 22 citaristiloră, și a musiciloră, a fluatoriloră și a trîmbițașiloră nu se va mai audî în tine; și nici unu mesteru de ori-care mesteșugu nu se va afla în tine; și sunetu de möră nu se va mai audî în tine. Și lumină de lumi- 23 nare nu se va mai ivi în tine; și voce de mire și de mirésă nu se va mai audî în tine; deși neguțitorii tei erau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoria ta s'au încelatu toate națiunile. Și într'însa s'a aflatu sânge 24 de profeți, și de sânti, și de toți cei uciși pe pământu.

CAP. 19.

Urmări mărețe de la judecata lui Dumnezeu asupra
fêrei și asupra meretriceii celei mari.

- 1 După acestea amu auzitu o vóce tare de glótă multă în ceriu, dicendu: Alleluia! Mântuirea și mărirea și puterea *fie* Domnului, Dumnezeuului nostru; Că adevărate și drepte *sunt* judecățele lui; căci a judecatu pre meretricea cea mare, care a coruptu pământulu cu desfrânarea sa, resbunându sângele serviloru sei asupra-i.
- 3 Și a duóa óră au disu: Alleluia! și fumulu ei se suia în seculii seculiloru.
- 4 Și cei duoă-deci și patru bētrâni, și cele patru fêre s'au prosternutu, și s'au închinatu lui Dumnezeu celui ce șede pe tronu, dicendu: Aminu, Alleluia. Și vóce a eșitu de la tronu, dicendu: Lăudați pre Dumnezeulu nostru, toți servii lui, și cei ce vē temeți de d'însulu, și cei mici și cei mari.
- 6 Și amu auzitu ca o vóce de glótă multă, și ca o vóce de ape multe, și ca o vóce de tunete tari, dicendu: Alleluia! căci Domnulu, Dumnezeu Atotu-puterniculu s'a făcutu rege.
- 7 Șă ne bucurămu, și să ne veselimu, și să-i dămu onóre; căci a venitu nunta Mielului, și femeea lui s'a gătitu. Și s'a datu ei, ca să se îmbrace cu inu subțire, curatu și strălucitu, căci inulu este dreptatea sântiloru.
- 9 Și-mi dicea: Serie! Fericiți *sunt* cei chiămați la cina nunței Mielului. Și-mi dicea: Acestea sânt cuvinte adevărate ale lui Dumnezeu. Și m'amu prosternutu înaintea pecióreloru lui să mă închinu lui. Și-mi dicea: Feresce-te *de a face* acésta: conservulu teu sânt, și cu frații tei, cari au mărturia lui Iisusu; închină-te lui Dumnezeu; căci mărturia lui Iisusu este spiritulu profeției.
- 11 Și amu vēdutu ceriulu deschisu, și éccă unu calu albu; și celu ce șede pe elu se chiăma Credinciosu și Adevăratu, și în dreptate judecă și face resbelu. Ochii lui *erau* ca para focului, și pe capulu lui *erau* diademe multe; și avea nume scrisu, care nimenia nu-lu scie, decâtu numai elu
- 13 singuru. Și *era* îmbrăcatu în vest-

mēntu îmmuiatu în sânge; și se chiamă numele lui: Cuvēntulu lui Dumnezeu. Și ostile ceresci urmau 14 după elu pe cai albi, îmbrăcați în inu subțire, albu și curatu. Și din 15 gura lui ese sabiă ascuțită, ca cu d'insa să lověscă națiunile, și elu le va pasce cu toégu de feru; și elu calcă tésculu vinului iuțimei și mâniei lui Dumnezeu Atotu-puterniculu. Și-și 16 are preste vestmintele și preste cōpsa sa numele scrisu: Regele regiloru, și Domnulu domniloru.

Și amu vēdutu pre unu ângeru 17 stându în sóre; și a strigatu cu vóce tare, dicendu tuturoru paseriloru ce sbórá în meȓiloculu ceriului: Veniți și vē adunați la cina marelui Dumnezeu; Ca să mâncați corpuri de 18 regi, și corpuri de căpitenii, și corpurile celoru tari, și corpurile cailoru și ale celoru ce ședu pe ei, corpurile tuturoru celoru liberi, și celoru servi, ale celoru mici și ale celoru mari.

Și amu vēdutu pre fêră, și pre 19 regii pământului, și oștile loru adunate, să facă resbelu cu celu ce șede pe calu și cu óstea lui. Și s'a prinsu 20 fêră, și cu elu profetulu celu minciunosu, care a făcutu semnele înaintea ei, cu cari a amăgitu pre cei ce au luat semnu fêrei, și pre cei ce s'au închinatu imaginii ei. Acestia amînduoi s'au aruncatu vii în laculu de focu, care arde cu puciósă; Și cei- 21 l-alți s'au ucisu cu sabia celui ce șede pe calu, carea eșia din gura lui; și tóte paserile s'au saturatu din trupurile loru.

CAP. 20.

Fericirea celoru d'ântēiu înviați. Despre împărăția de o mie de ani, și despre judecata cea de pe urmă.

Și amu vēdutu ângeru pogorîndu-se 1 din ceriu, avēdu cheia adâncului și lanțu mare în mâna lui. Și a prinsu 2 pre draconu, pre șerpele celu vechiu, care este Diabolulu și Satana; și l'a legatu o mie de ani; Și l'a băgatu 3 în adâncu, și l'a închisu. și a sigilatu d'asupra lui, ca să nu mai înceale pre națiuni, pēnē se voru împlini o mie de ani; și după acésta trebue să se deslege puçinu timpu.

4 Și amu vădutu tronuri, și au ședutu
pe ele; și judecată li s'a datu; și
amu vădutu sufletele celoru tăiați
pentru mărturisirea lui Iisusu și pen-
tru cuvântulu lui Dumneșeu, și cari
nu s'au închinatu fêrei nici imaginei
ei, nici nu au luatu semnu*lu ei* pe
fruntea loru și pe mâna loru; și au
viețuitu, și au domnitu cu Christosu
5 o mie de ani. Éru cei-l-alți morți nu
au înviate pêne nu s'a sfârșitu miea
de ani. Acésta *este* învierea cea d'ân-
têiu. Fericitu și sântu *este* celu ce
6 are parte în învierea cea d'ântêiu;
preste nisce asemenea mórtea cea de
a duoa nu mai are putere; și voru fi
preuți ai lui Dumneșeu și ai lui Chris-
tosu, și voru domni cu elu o mie
de ani.
7 Și cându se va fi împlinitu aceea
mie de ani, se va deslega Satana din
8 închisórea lui; Și va eși să înceale na-
tiunile ce sânt în cele patru părți ale
pământulu; pre Gogu și pre Magogu,
să-i adune la resbelu; alu căroru nu-
9 mēru *este* ca nēsipulu mării. Și s'au
suiu pe latulu pământulu, și au în-
cunjuratu tabēra sântiloru, și cetatea
cea iubită, și s'a pogorîtu focu de la
Dumneșeu din ceriu, și i-a mistuitu.
10 Și diabolulu celu ce i-a încelatu s'a
aruncatu în laculu celu de focu și de
puciosă, unde *se află* fēra și profetulu
celu minciunosu; și se voru chinui
diua și nóptea în seculi seculiloru.
11 Și amu vădutu unu tronu albu mare,
și pre celu ce ședea pe elu, de a că-
ruia față a fugitu pământulu și ce-
riuulu; și locu nu s'a aflatu pentru d'in-
12 sele. Și amu vădutu pre morți, pre
cei mici și pre cei mari, stându în-
aintea lui Dumneșeu; și cărți s'au des-
chisu; și altă carte s'a deschisu care
este cartea vieței, și cei morți s'au
judecatu din cele scrise într'acele cărți,
13 duple faptele loru. Și marea a datu
pre morții cei dintr'însa; și mórtea
și înfernulu au datu pre morții cei
dintr'însele, și s'au judecatu fie-care
14 duple faptele sale. Și mórtea și în-
fernulu s'au aruncatu în laculu celu
15 de focu. Acésta este mórtea cea de a
duoa. Și ori-care nu s'a aflatu scrisu
în cartea vieței s'a aruncatu în laculu
celu de focu.

CAP. 21, 22.

Descrierea deplinei mângăieri și fericiri a celoru
mântuiți în Ierusalimulu curescu. Adevărulu profe-
ților în astă privință.

Și amu vădutu ceriu nou și pământu 1
nou; căci ceriulu celu d'ântêiu și pă-
mântulu celu d'ântêiu au trecutu; și
marea nu mai este. Éru eu Ioanu amu 2
vădutu cetatea cea sântă, Ierusalim-
ulu celu nou, pogorîndu-se de la
Dumneșeu din ceriu, gătitu ca o mi-
résă împodobită pentru bărbatul*u ei*.
Și amu auzitu vóce tare din ceriu, 3
dicēdu: Éccē cortulu lui Dumneșeu
cu ómenii! și va locui cu ei, și ei voru
fi poporu alu lui; și însu-și Dumneșeu
va fi cu ei, și *va fi* Dumneșeu alu loru.
Și va sterge Dumneșeu tótă lacrima 4
din ochii loru; și nu va mai fi mórte,
nici plângere, nici strigare nici durere
nu va mai fi; căci cele d'ântêiu au
trecutu.

Și celu ce ședea pe tronu dicea: 5
Éccē tóte le facu nouē. Și-mi dicea:
Scrie; căci aceste cuvinte sânt ade-
vurate și credincióse. Și mi-a đisu: 6
S'a făcutu. Eu sânt Afla și Omega,
începutulu și sfârșitul*u*. Eu voi*u* da
celui însetatu din isvorulu vieței în
daru. Celu ce învinge va mosceni tóte; 7
și eu 'i voi*u* fi Dumneșeu, și elu 'mi
va fi fiu. Éru celoru fricoși și necre- 8
dincioși și uricioși, și ucigași, și des-
frēnați, și fermecători, și idololatri,
și tuturoru celoru minciunoși, partea
li va fi în laculu ce arde cu focu și
cu puciosă; acésta este mórtea cea
de a duoa!

Și a venit*u* cătră mine unulu din 9
cei șapte ângeri, cari avuseră cele
șapte vase pline de cele șapte plăgi
cele mai de pe urmă; și a vorbitu cu
mine, dicēdu: Vino, să-ți aretu fe-
mee*a*, mirésa Mielului. Și m'a đusu 10
în spiritu într'unu munte mare și în-
altu, și mi-a aretatu cetatea cea mare,
Ierusalimulu celu sânt, pogorîndu-se
din ceriu de la Dumneșeu, Avēdu 11
mărirea lui Dumneșeu; și luminăto-
rulu *ei* era asemenea cu o pétră pre-
scumpă, ca pétră iaspisu, ce este ca
cristalulu; Și avea zidu mare și în- 12
altu, *la care* erau duoē-spre-đece
porți, și la porți, duoi-spre-đece ân-
geri, și nume scrise d'asupra, cari

sântale celoru duoë-spre-dece semin-
 13 ții ale filoru lui Israelu. Despre re-
 șăritu, trei porți; despre mēdă-nópte,
 trei porți; despre mēdă-đi, trei porți;
 14 și despre apusu, trei porți. Și zidulu
 cetăței avea duoë-spre-deci temelii,
 și într'insele numile celoru duoi-spre-
 15 dece apostoli ai Mielului. Și celu ce
 vorbia cu mine avea trestia de auru,
 să mēsure cetatea și porțele sale și
 16 zidulu seu. Și cetatea era pătrată;
 lungimea este atâta câtu și lățimea;
 și a mēsuratu cetatea cu trestia ca la
 duoë-spre-dece mii de stadii. Lun-
 gimea și lățimea și înălțimea sa sânt
 17 întocma. Și a mēsuratu zidulu seu
 de o sută patru-deci și patru de coți,
 duple mēsură omului, adecă a ânge-
 18 rului. Și zidulu era ziditu *deiaspisu*;
 și cetatea era *de auru curatu*, aseme-
 19 nea steclei celei curate. Și temeliele
 zidului cetăței erau împodobite cu
 totu feliulu de pétă scumpă: Teme-
 lia cea d'ântēiu, iaspisu; a dua, sa-
 pfiru; a treia, halcidonu; a patra,
 20 smaragdu; A cincea, sardonicu; a
 șesea, sardonicu; a șeptea, chrisolitu;
 a opta berilu; a noua, topazu; a de-
 cea, chrisoprasu; a unu-spre-decea,
 iacintu; a duoë-spre-decea, ametistu.
 21 Și cele duoë-spre-dece porți, duoë-
 spre-dece mărgăritare; fie-care pōrtă
 era dintr'unu mărgăritaru, și ulița
 cetăței auru curatu, ca steclea cea
 22 străveđiă. Și templu nu amu vēđutu
 într'insa; căci Domnulu Dumneđu
 Atotu-puterniculu și Mielulu sânt
 23 templulu seu. Și cetatea nu are tre-
 buință de sōre nici de lună să lumi-
 neze în ea; căci mărirea lui Dumneđu
 o luminéză, și Mielulu este lumină-
 24 torulu ei. Și națiunile celoru ce se
 mântuescu voru âmbra în lumina sa;
 și regii pāmēntului aducu mărirea și
 25 onórea loru într'insa. Și porțele ei nu
 se voru închide diua, și nóptea nu va
 26 fi acolo. Și voru aduce mărirea și
 27 onórea națiuniloru într'insa. Și nu va
 intra într'insa totu ce este spurcatu
 și face uriciune și minciună; ci nu-
 mai cei scriși în cartea vieței Mielului.

1 Și mi-a arētatu rîu limpede alu
 apei vieței, luminos ca cristalulu,
 eșindu din tronulu lui Dumneđu și

alu Mielului. În mediloculu uliței 2
 sale, și de o parte și de alta a rîului
era arborele vieței, producēdu duoë-
 spre-dece *feliuri* de frupte, dādu-și
 fruptulu seu în fie-care lună; și frun-
 3 dele arborelui *erau* spre vindecarea
 națiuniloru. Și nu va fi nici unu blă-
 stemu *acolo*; éru tronulu lui Dum-
 neđu și alu Mielului voru fi într'insa;
 și servii lui i voru servi; Și voru vedé 4
 fața lui; Și numele lui *va fi* pe frun-
 țile loru. Și nópte nu va fi acolo, și 5
 nu au trebuință de făcliă nici de lu-
 mina sōrelui; căci Domnulu, Dum-
 neđu li luminéză; și voru domni în
 seculii seculiloru.

Și mi-a đisu: Aceste cuvinte *sânt* 6
 credinciose și adevērate; și Domnulu,
 Dumneđu sântiloru profeți, a tră-
 mesu pre ângerulu seu, să arete ser-
 viloru sei cele ce trebue să se întēple
 curēndu. Éccē viu degrabă; fericitu 7
 este celu ce pazesce cuvintele profe-
 ției din acēstă carte.

Și eu Ioanu sânt celu ce vedeamu 8
 și auđiamu acestea; și auđindu și
 vēđēndu, m'amu prosternutu să mē
 închinu înaintea peciōreloru ângeru-
 lui, care-mi areta acestea. Atuncea 9
 'mi đicea: Feresce-te *de a face acēsta*,
 căci eu sânt conservulu cu tine și cu
 frații tei profeți, și cu cei ce păzescu
 cuvintele acestei cărți; închină-te lui
 Dumneđu.

Și-mi đicea: Să nu sigilezi cuvin- 10
 tele profeției acestei cărți; căci tim-
 pulu este aprópe. Celu ce este nedreptu, 11
 să mai fie nedreptu; și celu ce este
 spurcatu, să mai fie spurcatu; și celu
 ce este dreptu, să mai fie dreptu; și
 celu ce este sântu, să mai fie sântu.
 Éccē vinu degrabă, și plata mea cu 12
 mine, să dau fie-căruia duple fapta
 lui. Eu sânt Alfa și Omega, începū- 13
 tulu și sfârșitul, celu d'ântēiu și celu
 de pe urmă. Fericiti *sânt* cei ce facu 14
 ordinele lui, ca să aibă dreptu la
 arborele vieței, și să între pe porți
 în cetate. Căci afară *sânt* câinii, și 15
 fermecătorii, și desfrēnații, și uci-
 gașii, și idololatrii, și totu celu ce
 iubesce și face minciună. Eu Iisusu 16
 amu trāmesu pre ângerulu meu, ca
 să mărturisescă voui acestea în bese-
 rici. Eu sânt rădicina și semînța lui

Davidu, steua cea strălucitoare și de demânetă.

- 17 Și Spiritulu și mirésa dîcu: Vîno! Și celu ce aude să dîcă: Vîno! Și celu însetatu să vină, și celu ce voiesce, să iee apa vieței în daru.
- 18 Căci mărturînescu la totu celu ce aude cuvintele profeției acestei cărți: De va adăugi cineva la acestea, va adăugi la elu Domnulu plăgele cele
- 19 scrise într'acéstă carte; Și de va scóte

cineva din cuvintele cărței acestei profeții, va scóte Dumneđu partea lui din cartea vieței, și din cetatea cea sântă, și din cele scrise într'acéstă carte.

Celu ce mărturînesce acestea, dîce: 20 De siguru vinu curêndu. Aminu. Așa, vino, Dómnne Iisuse. Charulu Dom- 21 nului nostru Iisusu Christosu *fie* cu voi toți. Aminu.

F I N I T U.